

ชีวิตของคนที่มีความหลากหลายทางเพศในชุมชนเสมือนจริง

นายจตุรวิทย์ ทองเมือง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามนุษยวิทยามหาบัณฑิต

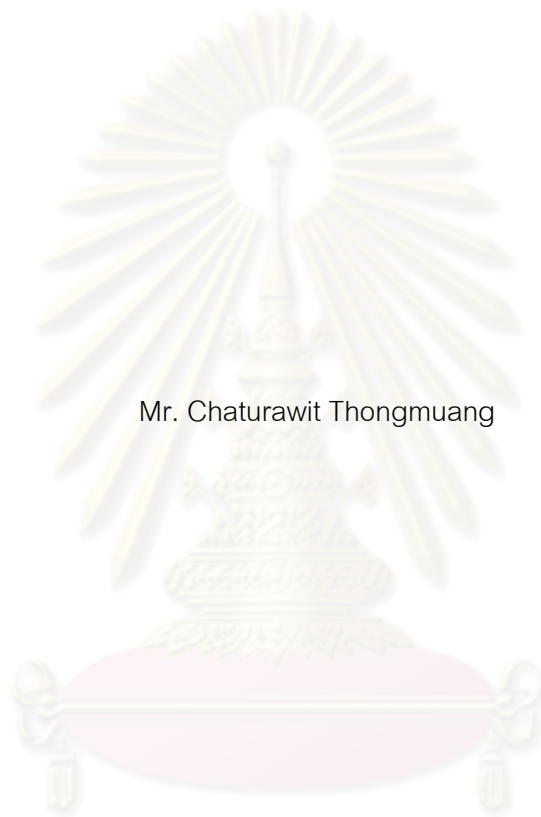
สาขาวิชามนุษยวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

QUEER LIFE IN VIRTUAL COMMUNITIES

Mr. Chaturawit Thongmuang

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Anthropology

Department of Sociology and Anthropology

Faculty of Political Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ชีวิตของคนที่มีความหลากหลายทางเพศในชุมชนเสมือนจริง

โดย

นายจตุรวิทย์ ทองเมือง

สาขาวิชา

มานุษยวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

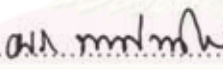
ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.อมรา พงศาพิชญ์

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.จรัส สุวรรณมาลา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุรัชชัย หวันแก้ว)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.อมรา พงศาพิชญ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวีกา ศรีรัตนบัลล์)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จตุรวิทย์ ทองเมือง : ชีวิตของคนที่มีความหลากหลายทางเพศในชุมชนเสมือนจริง.
(QUEER LIFE IN VIRTUAL COMMUNITIES) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก :
ศ.กิตติคุณ ดร.อมรา พงศาพิชญ์, 399 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการสร้างและคุณลักษณะของชุมชนเสมือนจริง วิเคราะห์การสร้างและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์ เพศวิถีไซเบอร์ ประสบการณ์ชีวิต ตลอดจน ปฏิสัมพันธ์ในชุมชนเสมือนจริง รวมทั้งสังเคราะห์ เปรียบเทียบลักษณะของชุมชนเสมือนจริง การแสดงออกของตัวตนออนไลน์ เพศวิถีไซเบอร์และประสบการณ์ชีวิตระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ 3 กลุ่ม ได้แก่ ชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ โดยใช้แนวทางการวิจัยแบบชาติพันธุ์วรรณาแห่งความเสมือนจริง (virtual ethnography) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีสังเกตอย่างมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมแบบออนไลน์ การสัมภาษณ์ออนไลน์ผู้ดูแลเว็บและสมาชิกชุมชน และการสำรวจออนไลน์สมาชิกชุมชน ผลการศึกษามี 3 ประการคือ

ประการแรก กระบวนการสร้างชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศเริ่มขึ้นจากผู้ดูแลเว็บ โดยมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกชุมชนเป็นกลไกสำคัญต่อการดำรงอยู่ของชุมชน พบว่าชุมชนเสมือนจริงมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการคือ เป้าหมายของชุมชน พื้นที่เสมือนจริงในการปฏิสัมพันธ์ การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ สมาชิกชุมชน และผู้สนับสนุนชุมชน

ประการที่สอง คนที่มีความหลากหลายทางเพศนั้น นอกจากมีกระบวนการสร้างตัวตนออนไลน์แล้วยังเชื่อมโยงตัวตนออนไลน์กับตัวตนที่แท้จริง กระบวนการดังกล่าวแสดงออกผ่านการสร้างองค์ประกอบย่อยของตัวตนออนไลน์และการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในชุมชนเสมือนจริง ในขณะที่การแสดงออกทางเพศวิถีในชุมชนเสมือนจริงมี 2 วิธีคือ 1) การตั้งกระทู้เพื่อหาคนรักในกระดานข่าวสนทนา 2) การตั้งกระทู้เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ขอคำปรึกษา และระบายความในใจประเด็นที่เกี่ยวกับเพศสรีระเพศสัมพันธ์ การเปิดเผยตัวตน อคติและการเลือกปฏิบัติทางเพศ

ประการสุดท้าย ชุมชนเสมือนจริงและตัวตนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีพื้นที่กระดานข่าวสนทนา ระบบการสื่อสาร ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและมีการแสดงออกของตัวตนออนไลน์คล้ายกัน อย่างไรก็ตาม กลับต่างกันในด้านเป้าหมายและผู้สนับสนุนชุมชน เมื่อเปรียบเทียบเพศวิถีไซเบอร์และประสบการณ์ชีวิตระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในชุมชนเสมือนจริงทั้ง 3 แห่งพบอคติและการเลือกปฏิบัติเชิงซ้อนกล่าวคือ ในสังคมรักต่างเพศ คนรักต่างเพศมีอคติและเลือกปฏิบัติต่อคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ในขณะเดียวกัน ภายในสังคมความหลากหลายทางเพศกลับเลือกปฏิบัติและมีการสร้างอคติทางเพศเกิดขึ้นภายในกลุ่มเดียวกันซ้อนทับลงไปอีกชั้นหนึ่ง

ภาควิชา..... สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา..... ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา..... มานุษยวิทยา..... ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา 2551.....

4881106024 : MAJOR ANTHROPOLOGY

KEYWORDS : QUEER PEOPLE / VIRTUAL COMMUNITY / ONLINE IDENTITY / CYBERSEXUALITY

CHATURAWIT THONGMUANG : QUEER LIFE IN VIRTUAL COMMUNITIES. ADVISOR :
 PROF. EMERITUS AMARA PONGSAPICH, Ph.D., 399 pp.

This research aims to study the creation process of virtual community and its characteristics. It intends to analyze online identity construction and presentation, cybersexuality, life experiences, and the interaction in virtual community. Employing virtual ethnography approach, data collection through online participant observation and online non-participant observation, online interview of web masters and the community members, and web-based survey of the community members, the research synthesizes and compares characteristics of virtual community, online identity presentation, cybersexuality and life experiences among three groups of people with different sexual orientations: gays, lesbians, and women transgenders. The results of the study are as follows:

First, virtual community for people with various sexual orientations has been initiated by the web master. The interaction among the community members is indispensable to the community's existence. The study found that operation of the virtual community has five key elements: the community's purpose, virtual space where the interaction occurs, computer mediated communication, community members, and community sponsors.

Secondly, people with various sexual orientations not only construct their online identities, but also connect their online identities with their real ones. This process is demonstrated through the construction of online identity's elements and the interaction with others in virtual community. Presentation of sexualities in virtual community is accomplished by 1) posing threads in the webboard to find lovers; 2) posing threads to exchange information, ask for advice, and share concerns about sex, sexual intercourse, coming out, gender bias and discrimination.

Last but not least, virtual communities and the online identities of people with various sexual orientations have similar webboards, communication tools and members' interactions. They also manifest resembled online identities. However, they have different purposes and sponsors. When comparing the cybersexuality and life experiences among people with various sexual orientations in three virtual communities, prejudice and double discrimination exists. Within the heterosexual community, homosexuals are discriminated against by prejudiced heterosexuals. At the same time, the communities of people with various sexual orientations also practice discrimination and establish sexual prejudice on top of the heterosexual community's one.

Department : ..... Sociology and Anthropology .....

Student's Signature : *Chaturawit Thongmuang*

Field of Study : ..... Anthropology .....

Advisor's Signature : *Amara Pongsapich*

Academic Year : ..... 2008 .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับ “คน” ไม่สามารถสำเร็จได้โดยตัวผู้วิจัยเพียงคนเดียว แต่สำเร็จได้เกิดขึ้นจาก “คนอื่น” ที่อยู่แวดล้อมตัวผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมทั้งหมด พื้นที่หน้ากระดาษนี้ จึงเป็นคำพูดขอบคุณจากใจจริงของผู้วิจัยต่อกลุ่มบุคคลต่อไป ผู้มีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์

คนกลุ่มแรกคือ นายวสันต์-นางจารึก ทองเมือง พ่อและแม่ของผู้วิจัยที่ให้การสนับสนุนทุกสิ่งทั้งทางด้านจิตใจและทางด้านวัตถุ ตั้งแต่ให้กำลังใจ คอยให้คำปรึกษา และกระตุ้นเตือนให้ตั้งใจทำวิทยานิพนธ์ให้ดีที่สุด รวมทั้งให้เงินทุนการทำวิจัยและสนับสนุนค่าเล่าเรียนอย่างเสมอมาโดยไม่เคยบิปรากบ่นสักคำ อดทนรอให้วิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ เพื่อที่จะเห็นความสำเร็จของลูกและรอชื่นชมลูกในฐานะ “มหาบัณฑิตใหม่”

คนกลุ่มที่สองคือ กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศทั้งชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ ขอขอบคุณทุกคนในฐานะ “เพื่อนร่วมวิจัย” ผู้เอื้อเพื่อให้ทั้งข้อมูลอย่างไม่ปิดบังด้วยความไวใจ ให้การเสนอแนะต่อการวิจัย รวมไปถึงร่วมกันสร้างสรรค์งานวิจัยครั้งนี้ ไม่น่าเชื่อว่า “เพื่อนในเน็ต” ที่ไม่เคยเห็นหน้าตามาก่อนจะให้การช่วยเหลืออย่างดีขนาดนี้ ผู้วิจัยซาบซึ้งน้ำใจทุกคนอย่างมาก โดยผู้วิจัยยังยืนยันและให้คำสัญญาเหมือนเดิมว่า การวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อคนที่มีความหลากหลายทางเพศทุกคน ในฐานะนักวิจัยตามพลังอำนาจที่มีนั้น หน้าที่หลังจากงานวิจัยเสร็จแล้วจะไม่ใช้ปิดงานวิจัยและละทิ้งพวกท่าน แต่ทว่า ผู้วิจัยจะยังคงดำเนินเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศที่ค้นพบให้สังคมรักต่างเพศได้ยินถึงทุก “เสียง” ทุกคำพูดของท่านที่ฝากไว้ในงานวิจัยนี้

คนกลุ่มสามคือ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ผู้ช่วยอ่าน วิจารณ์และช่วยเหลือในงานวิจัยนี้ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.อมรา พงศาพิชญ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ผู้เปี่ยมด้วยความเมตตา ให้การช่วยเหลืออย่างเต็มใจในทุกเรื่อง ช่วยอ่าน ให้ข้อเสนอแนะและแก้ไขงานวิจัยนี้อย่างละเอียด รองศาสตราจารย์สุริชัย หวันแก้ว ผู้ให้คำวิจารณ์งานที่ลุ่มลึกเพื่อให้งานวิจัยนี้มีพลังยิ่งขึ้น และยังให้ความคิดใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิกา ศรีรัตนบัลล์ ผู้เป็นกันเองกับผู้วิจัยเสมอมา คอยถามไถ่ความเป็นอยู่และฝึกให้ทำงานเป็น

คนกลุ่มสุดท้ายคือ อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ทุกคน ผู้ให้ความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและฝึกทักษะวิจัยที่ถูกสั่งสมมาในตัวผู้วิจัยตั้งแต่เรียนในระดับปริญญาตรีถึงปริญญาโท โดยขอยืนยันว่าองค์ความรู้ที่ได้รับจากอาจารย์ทุกคนได้ถูกบูรณาการอยู่ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้แล้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฑ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่ 1 “ลงทะเบียน” (Register): นำเรื่องสู่ “ชีวิต” ของ	
“คนที่มีความหลากหลายทางเพศ” ใน “ชุมชนเสมือนจริง”	1
1. มุมเหตุจูงใจและความสำคัญของการวิจัย.....	1
2. โจทย์การวิจัย.....	7
3. วัตถุประสงค์การวิจัย.....	7
4. ขอบเขตของการวิจัย.....	8
5. อธิบายศัพท์.....	9
6. ข้อจำกัดของการวิจัย.....	16
7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	16
8. โครงสร้างวิทยานิพนธ์.....	17
บทที่ 2 “สร้างชื่อผู้ใช้” (Username) : ชุมชนเสมือนจริง ตัวตนออนไลน์	
เพศวิถีไฮเบอร์ ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศและความหลากหลายทางเพศ	
แนวไฮเบอร์.....	22
1. ชุมชนเสมือนจริง.....	23
1.1 ความหมายและลักษณะของชุมชนเสมือนจริง.....	24
1.2 องค์ประกอบและรูปแบบของชุมชนเสมือนจริง.....	26
1.2.1 เป้าหมาย หรือ เนื้อหาของการปฏิสัมพันธ์.....	27
1.2.2 สถานที่ หรือ ขอบเขตเทคโนโลยีสื่อกลางของการ	
ปฏิสัมพันธ์.....	27

	หน้า
1.2.3 แบบแผน หรือ การออกแบบปฏิสัมพันธ์.....	28
1.2.4 โครงสร้างปฏิสัมพันธ์ของประชากร หรือ รูปแบบของการปฏิสัมพันธ์.....	28
1.2.5 ระบบกำไร หรือ การเก็งผลกำไร.....	29
2. ตัวตนออนไลน์.....	30
2.1 นิยามและลักษณะของตัวตนออนไลน์.....	30
2.2 การสร้างและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์.....	33
2.2.1 การสร้างตัวตนออนไลน์.....	34
2.2.2 การแสดงตัวตนออนไลน์.....	35
2.2.3 การคงอยู่ทางสังคมออนไลน์.....	36
2.2.4 ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม.....	37
3. เพศวิถีไซเบอร์.....	37
3.1 ความดึงดูดใจระหว่างบุคคลแบบออนไลน์.....	38
3.2 ไซเบอร์เซ็กส์และสื่อการมารมณออนไลน์.....	39
3.3 ข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ.....	40
4. ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศ.....	42
5. ความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์.....	48
6. การทบทวนวรรณกรรมเชิงงานวิจัย.....	52
7. สรุปแนวคิดและประยุกต์ใช้แนวคิดเพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	57
บทที่ 3 “กำหนดรหัสผ่าน” (Password) ว่าด้วยการวิจัยภาคสนามในไซเบอร์สเปซ..	62
1. สนาม การเก็บรวบรวมข้อมูลและการเลือกผู้ให้ข้อมูล.....	69
1.1 สนามแห่งแรก “ไทยแลนด์เอาร์ท”: ชุมชนเสมือนจริงของชายรักรักชาย... 1.1.1 การสังเกตแบบมีส่วนร่วมออนไลน์และออฟไลน์.....	70 71
1.1.2 การสัมภาษณ์และการสำรวจออนไลน์.....	71
1.2 สนามถัดมา “เลสล่า”: ชุมชนเสมือนจริงของหญิงรักรักหญิง.....	73
1.2.1 การสัมภาษณ์เจาะลึก การสัมภาษณ์ออนไลน์และ การสำรวจออนไลน์.....	73
1.2.2 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมออนไลน์.....	76

	หน้า
1.3 สนามสุดท้าย “ไทยเลดี้บอยซ์”: ชุมชนเสมือนจริงของหญิงข้ามเพศ..	77
1.3.1 การสัมภาษณ์และการสำรวจออนไลน์.....	77
1.3.2 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมออนไลน์.....	79
2. การวิเคราะห์ข้อมูลและการตีความ.....	79
2.1 การวิเคราะห์ตามลำดับขั้น.....	79
2.2 การวิเคราะห์เนื้อหาเว็บ.....	80
2.3 การวิเคราะห์เชิงสถิติ.....	81
3. ความแม่นยำและความเชื่อถือได้.....	81
3.1 แหล่งข้อมูลหลายแหล่ง.....	81
3.2 เทคนิคการวิจัยหลายเทคนิค.....	81
4. จริยธรรมการวิจัยแบบออนไลน์.....	82
4.1 จริยธรรมในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	82
4.2 จริยธรรมในขั้นตอนการเผยแพร่ผลการวิจัย.....	83
บทที่ 4 “เข้าสู่ระบบ” (Log in) ณ ชุมชนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลาย	
ทางเพศ : “ไทยแลนด์เอาท์” “เลสส์ล่า” และ “ไทยเลดี้บอยซ์”.....	85
1. “เข้าสู่ระบบ” ณ ชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย: “ไทยแลนด์เอาท์”.....	86
1.1 เป้าหมายและกระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย.....	86
1.2 สถานที่ในชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย.....	92
1.2.1 “เอาท์ฟอรัม”: สถานที่เสมือนในชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย.....	94
1.2.2 สถานที่ทางกายภาพในชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย.....	99
1.3 แบบแผนการสื่อสารในชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย.....	100
1.3.1 แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย.....	104
1.3.2 แบบแผนการสื่อสารแบบเวลาเดียวกันในชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย.....	106
1.4 ประชากรในชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย.....	109

	หน้า
1.4.1 ลักษณะทางประชากรและเหตุผลจูงใจของชายรักชายในการสมัครเป็นสมาชิกชุมชนออนไลน์.....	109
1.4.2 สายสัมพันธ์ทางสังคมของชายรักชายในชุมชนไทยแลนด์เอาท์.....	113
1.5 ระบบกำไรในชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย.....	119
2. “เข้าสู่ระบบ” ณ ชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง: “เลสล่า”.....	125
2.1 เป้าหมายและกระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง.....	125
2.2 สถานที่ในชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง.....	133
2.2.1 “เว็บไซต์เลสล่า”และ“เลสล่าไดอารี่”: สถานที่เสมือนจริงในชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง.....	133
2.2.2 สถานที่ทางกายภาพในชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง.....	141
2.3 แบบแผนการสื่อสารในชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง.....	148
2.3.1 แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง.....	148
2.3.2 แบบแผนการสื่อสารแบบเวลาเดียวกันในชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง.....	150
2.4 ประชากรในชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง.....	150
2.4.1 ลักษณะทางประชากรและเหตุผลจูงใจของหญิงรักหญิงในการสมัครเป็นสมาชิกชุมชนออนไลน์.....	151
2.4.2 สายสัมพันธ์ทางสังคมของหญิงรักหญิงในชุมชนเลสล่า.....	154
2.5 ระบบกำไรในชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง.....	159
3. “เข้าสู่ระบบ” ณ ชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ: “ไทยเลดี้บอยซ์”.....	161
3.1 เป้าหมายและกระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ.....	161
3.2 สถานที่ในชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ.....	168
3.2.1 “เว็บไซต์ไทยเลดี้บอยซ์ดอทเน็ต”: สถานที่เสมือนจริงในชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ.....	169
3.2.2 สถานที่ทางกายภาพในชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ.....	175
3.3 แบบแผนการสื่อสารในชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ.....	178

	หน้า
3.3.1 แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในชุมชนออนไลน์ ของหญิงข้ามเพศ.....	183
3.4 ประชากรในชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ.....	185
3.4.1 ลักษณะทางประชากรและเหตุผลจูงใจของหญิงข้ามเพศ ในการสมัครเป็นสมาชิกชุมชนออนไลน์.....	185
3.4.2 สายสัมพันธ์ทางสังคมของหญิงข้ามเพศในชุมชน ไทยเลดี้บอยซ์.....	188
3.5 ระบบกำไรในชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ.....	193
บทที่ 5 ตัวตนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ.....	196
1. วิเคราะห์รูปแบบตัวตนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ.....	196
1.1 ตัวตนออนไลน์พื้นฐาน.....	200
1.2 สิ่งสะท้อนตัวตนออนไลน์.....	200
2. วิเคราะห์การสร้างและการแสดงออกตัวตนออนไลน์ของคนที่มีความหลาก หลายทางเพศ.....	203
2.1 ชั้นที่ 1-2 การสร้างและการแสดงของตัวตนออนไลน์.....	203
2.1.1 เหตุผลและแรงจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิก.....	203
2.1.2 การลงทะเบียนและเข้าสู่ระบบ.....	207
2.1.3 การสร้างองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์.....	211
2.1.4 การปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์.....	227
2.2 ชั้นที่ 3-4 การคงอยู่ทางสังคมออนไลน์และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม.....	235
2.2.1 วิธีสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชนเสมือนจริง.....	235
2.2.2 วิเคราะห์ตัวตนออนไลน์กับปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลใน กระดานข่าวสนทนาและไดอารี่ออนไลน์.....	238
บทที่ 6 เพศวิถีไฮเบอร์และประสบการณ์ชีวิตของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ	250
1. ทำความเข้าใจเพศวิถีของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ.....	251
1.1 ความหลากหลายทางเพศวิถีของชายรักชาย.....	251
1.2 ความหลากหลายทางเพศวิถีของหญิงข้ามเพศ.....	254
1.3 ความหลากหลายทางเพศวิถีของหญิงรักหญิง.....	256

1.4 เพศวิถีนอกกระแสของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ	
ตัวอย่างกรณี “สาวเสียบ” “ทอมรักทอม” และ “ไป”.....	258
1.4.1 “สาวเสียบ”: เพศวิถีนอกกระแสของชายรักชายและหญิงข้ามเพศ.....	259
1.4.2 “ทอมรักทอม”: เพศวิถีนอกกระแสของหญิงรักหญิง.....	260
1.4.3 “ไป” หรือ “คนรักสองเพศ”: เพศวิถีของคนสองโลก.....	262
1.5 ความลึ้นไหลทางเพศของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ.....	267
2. เพศวิถีไฮเบอร์และประสบการณ์ชีวิตของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ.....	270
2.1 ความดึงดูดใจระหว่างบุคคลแบบออนไลน์.....	270
2.1.1 รูปแบบการหาเพื่อนและคนรักในกระดานข่าวสนทนา.....	273
2.1.1 “ภาพถ่าย” สร้างความดึงดูดใจ.....	280
2.1.3 จาก “เซตรัม” สู “ชีวิตจริง”.....	281
2.2 ไฮเบอร์เซ็กส์และสื่อการมารมณออนไลน์.....	285
2.3 ข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ.....	289
2.3.1 ข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศของชายรักชาย....	292
2.3.2 ข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศของหญิงรักหญิง..	296
2.3.3 ข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศของหญิงข้ามเพศ.	303
บทที่ 7 “ความเหมือน” และ “ความต่าง” : เปรียบเทียบชุมชนออนไลน์และชีวิตออนไลน์ระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ.....	317
1. การเปรียบเทียบชุมชนออนไลน์ระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ..	319
1.1 การเปรียบเทียบเป้าหมายและกระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์.....	319
1.2 การเปรียบเทียบสถานที่ในชุมชนออนไลน์.....	321
1.3 การเปรียบเทียบแบบแผนการสื่อสารในชุมชนออนไลน์.....	323
1.4 การเปรียบเทียบประชากรในชุมชนออนไลน์.....	325
1.5 การเปรียบเทียบระบบกำไรในชุมชนออนไลน์.....	327
2. การเปรียบเทียบชีวิตออนไลน์ระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ....	328
2.1 การเปรียบเทียบการสร้างและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์.....	328

	หน้า
2.2 การเปรียบเทียบเพศวิถี เพศวิถีไฮเบอร์และประสบการณ์ชีวิต.....	331
บทที่ 8 “ออกจากระบบ” (Log out): สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	339
1. สรุปผลการวิจัย.....	339
2. อภิปรายผลเชิงทฤษฎี.....	344
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	348
รายการอ้างอิง.....	349
ภาคผนวก.....	358
ภาคผนวก ก ความเข้าใจเกี่ยวกับคนข้ามเพศ (Transgendered People).....	359
ภาคผนวก ข แบบสำรวจออนไลน์สมาชิกคนที่มีความหลากหลายทางเพศใน ชุมชนไทยแลนด์เอท์ เลสล่า และไทยเลดี้บอยส์.....	362
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์ออนไลน์สมาชิกชายรักชายในชุมชนไทยแลนด์เอท์.....	370
ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์ออนไลน์สมาชิกหญิงรักหญิงในชุมชนเลสล่า.....	375
ภาคผนวก จ แบบสัมภาษณ์ออนไลน์สมาชิกข้ามเพศในชุมชน ไทยเลดี้บอยส์.....	380
ภาคผนวก ฉ แบบสัมภาษณ์ออนไลน์ผู้ดูแลเว็บชุมชนไทยแลนด์เอท์.....	385
ภาคผนวก ช แบบสัมภาษณ์ผู้ดูแลเว็บชุมชนเลสล่า.....	390
ภาคผนวก ซ แบบสัมภาษณ์ออนไลน์ผู้ดูแลเว็บชุมชนไทยเลดี้บอยส์.....	394
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	399

สารบัญตาราง

ตาราง ที่		หน้า
1.1	ศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย (อังกฤษ-ไทย).....	9
2.1	สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามแนวคิดที่ทบทวนวรรณกรรม โดยจัดเรียงตามปี คริสต์ศักราช.....	53
2.2	การประยุกต์ใช้แนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์เพื่อตั้งคำถามใน การวิจัย.....	60
3.1	วิธีการวิจัยภาคสนามในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ...	65
4.1	รูปแบบกิจกรรมออนไลน์ในชุมชนไทยแลนด์เอ๊าท์.....	94
4.2	รูปแบบกิจกรรมออฟไลน์ของชุมชนไทยแลนด์เอ๊าท์.....	99
4.3	ร้อยละของคุณลักษณะชายรักชายในชุมชนไทยแลนด์เอ๊าท์ จำแนกตาม ระยะเวลาและสถานที่.....	112
4.4	เหตุผลจูงใจ 4 อันดับที่ชายรักชายสมัครเป็นสมาชิกชุมชนไทยแลนด์เอ๊าท์.....	112
4.5	ความสัมพันธ์ทางสังคมของสมาชิกชายรักชายที่มีต่อชุมชนไทยแลนด์เอ๊าท์.....	117
4.6	รูปแบบกิจกรรมออนไลน์ในชุมชนเลสล่า.....	134
4.7	กระดานข่าวสนทนาย่อยใน “เว็บบอร์ดเลสล่า” (เรียงตามจำนวนกระทู้ที่สมาชิก. โพสต์).....	134
4.8	“เลสล่า ไนท์” ปี 2550 : กิจกรรมพบปะสังสรรค์ของชุมชนออนไลน์เลสล่า.....	142
4.9	รูปแบบกิจกรรมออฟไลน์ของชุมชนเลสล่า.....	144
4.10	ร้อยละของคุณลักษณะหญิงรักหญิงในชุมชนเลสล่า จำแนกตามระยะเวลาและ สถานที่.....	152
4.11	เหตุผลจูงใจ 4 อันดับที่ยังรักหญิงสมัครเป็นสมาชิกชุมชนเลสล่า.....	152
4.12	ความสัมพันธ์ทางสังคมของสมาชิกหญิงรักหญิงที่มีต่อชุมชนเลสล่า.....	157
4.13	รูปแบบกิจกรรมออนไลน์ในชุมชนไทยเลดี้บอยส์.....	169
4.14	สรุปประเด็น กฎ กติกา การควบคุมและการลงโทษสมาชิกในชุมชน ไทยเลดี้บอยส์.....	172
4.15	รูปแบบกิจกรรมออฟไลน์ของชุมชนไทยเลดี้บอยส์.....	178

ตาราง ที่	หน้า
4.16	ร้อยละของคุณลักษณะหญิงข้ามเพศในชุมชนไทยเลดี้บอยส์ จำแนกตาม ระยะเวลาและสถานที่..... 187
4.17	เหตุผลจูงใจ 4 อันดับที่ยิ่งข้ามเพศสมัครเป็นสมาชิกชุมชนไทยเลดี้บอยส์..... 187
4.18	ความสัมพันธ์ทางสังคมของสมาชิกหญิงข้ามเพศที่มีต่อชุมชนไทยเลดี้บอยส์..... 192
6.1	ประเด็นเด่น (theme) จากข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศที่มี ความสัมพันธ์กับเพศวิถีของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ..... 290
7.1	ตารางสรุปเชิงเปรียบเทียบลักษณะและองค์ประกอบหลักในชุมชนของ คนที่มีความหลากหลายทางเพศ..... 318

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	ขั้นตอนในการทบทวนวรรณกรรมเชิงแนวคิด.....	23
2.2	การสร้างและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์ในชุมชนเสมือนจริง.....	34
2.3	หน้าต่าง Johari วิเคราะห์ตัวตนออนไลน์.....	35
2.4	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	61
3.1	ขั้นตอนการเข้าสู่สนามวิจัยในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลาย ทางเพศ.....	67
3.2	ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล และผู้ให้ข้อมูล.....	70
3.3	การวิเคราะห์ตามลำดับขั้น + “เสียง”.....	78
4.1	หน้าแรก (Home) และเมนูหลักใน www.thailandout.com ชุมชนออนไลน์ของ ชายรักชาย.....	93
4.2	การเข้าสู่ระบบ (Log in) ในเอ้าท์ฟอรัม.....	95
4.3	“เอ้าท์ฟอรัม” หรือ “เอ้าท์ คอมมูนิตี้” ชุมชนออนไลน์รูปแบบกระดานข่าว สนทนาของชายรักชาย.....	96
4.4	กระดานข่าวสนทนาอยู่ยในเอ้าท์ฟอรัม.....	97
4.5	แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในเว็บบอร์ด องค์ประกอบของกระทู้ใน เอ้าท์ฟอรัม ชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย.....	101
4.6	แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในเว็บบอร์ด องค์ประกอบของการเขียน ตอบหรือตั้งกระทู้ในเอ้าท์ฟอรัม ชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย.....	102
4.7	แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในเว็บบอร์ด องค์ประกอบข้อความ ส่วนตัวใน “เอ้าท์ฟอรัม” ชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย.....	103
4.8	แบบแผนการสื่อสารแบบเวลาเดียวกันในห้องสนทนาผ่านอินเทอร์เน็ตใน “เอ้าท์แชต”.....	105
4.9	กลุ่มผู้ใช้และผู้มาเยือนกำลัง “ออนไลน์” ในชุมชนไทยแลนด์เอ้าท์ ณ ช่วงเวลาหนึ่ง.....	108
4.10	กลุ่มผู้ใช้ (Group member) สมาชิกเอ้าท์ฟอรัม.....	109
4.11	ตัวอย่างกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในเว็บบอร์ด โครงการ “อาสาสร้างรอยยิ้ม” ของชมรมตากล้องช่างภาพ.....	114

ภาพที่	หน้า	
4.12	ตัวอย่างกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในเว็บบอร์ดและนอก เว็บไซต์โครงการ “แข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ (FAC Games 2008).....	115
4.13	ตัวอย่างโฆษณาในหน้าเว็บไซต์ในชุมชนไทยแลนด์เอ๊าท์.....	120
4.14	ตัวอย่างโฆษณาในหน้าเว็บไซต์ในชุมชนไทยแลนด์เอ๊าท์.....	121
4.15	ผู้สนับสนุนชุมชนไทยแลนด์เอ๊าท์ใน ThailandOUT's Newsletter ฉบับที่ 34....	122
4.16	หน้าแรก (Home) และเมนูหลักใน www.lesla.com ชุมชนออนไลน์ของ หญิงรักหญิง.....	132
4.17	แผนผังจำแนกองค์ประกอบด้านสถานที่ใน www.lesla.com แยกตามประเด็น คือ ชุมชนออนไลน์ เพศวิถีไซเบอร์ และเว็บเพจ.....	133
4.18	“เว็บบอร์ดเลสล่า” ชุมชนออนไลน์รูปแบบกระดานข่าวสนทนาของหญิงรักหญิง	135
4.19	กฎและกติกาในเว็บบอร์ดเลสล่า.....	137
4.20	“เลสล่าไดอารี่” ชุมชนออนไลน์รูปแบบบันทึกประจำวันของหญิงรักหญิง.....	139
4.21	แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในเว็บบอร์ดและองค์ประกอบของ เว็บบอร์ดใน “เว็บบอร์ดเลสล่า” ชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง.....	145
4.22	แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในเว็บบอร์ดและองค์ประกอบของกระทู้ ใน “เว็บบอร์ดเลสล่า” ชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง.....	146
4.23	แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในเว็บบอร์ดและองค์ประกอบของการ เขียนตั้งหรือตอบกระทู้ใน “เว็บบอร์ดเลสล่า” ชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง...	147
4.24	แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาแบบไดอารี่ออนไลน์ ใน “เลสล่า ไดอารี่” ชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง.....	149
4.25	ตัวอย่างกิจกรรมเชื่อมสายสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชนออนไลน์ของ หญิงรักหญิง.....	155
4.26	โฆษณาผ้ารัดหน้าอกในหน้าเว็บไซต์ในชุมชนเลสล่า.....	159
4.27	หน้าแรก (Home) และเมนูหลักใน www.thailadyboyz.net ชุมชนออนไลน์ของ หญิงข้ามเพศ.....	166
4.28	ตัวอย่างเนื้อหาส่วนย่อยใน www.thailadyboyz.net.....	167
4.29	“เว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยส์ดอทเน็ต” ชุมชนออนไลน์รูปแบบกระดานข่าวสนทนา ของหญิงข้ามเพศ.....	170
4.30	กฎและกติกาในเว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยส์.....	174

ภาพที่	หน้า
4.31	176
4.32	177
4.33	179
4.34	180
4.35	181
4.36	182
4.37	184
4.38	184
5.1	198
5.2	199
5.3	202
5.4	209
5.5	(ซ้าย) “The Login Screen” (ขวา) “The Quick Login”.....
5.6	210
5.7	211
5.8	212
5.9	213
5.10	214
5.11	215

ภาพที่	หน้า	
5.12	หน้าจอแสดงส่วนแก้ไขข้อมูลส่วนตัว (องค์ประกอบอื่น ๆ เช่น รูปประจำตัว ลายเซ็น ที่อยู่การส่งสารทันที ฯลฯ) ในไทยแลนด์เอาร์ท.....	216
5.13	หน้าจอแสดงข้อมูลส่วนตัวในไทยเลดี้บอยซ์.....	217
5.14	หน้าจอแสดงส่วนแก้ไขข้อมูลส่วนตัวในไทยเลดี้บอยซ์.....	225
5.15	หน้าจอแสดงระบบจัดการไดอารี่ เมนู “ข้อมูลส่วนตัว” ในเลสล่า.....	223
6.1	การสร้างความดึงดูดใจผ่านภาพถ่ายหรือรูปประจำตัวในไทยแลนด์เอาร์ท.....	281
6.2	ตัวอย่างการ “เล่นโซเชียลมีเดีย” ของเกย์คนหนึ่งใน “แคมป์ร็อก”.....	286
7.1	แผนผังการจำแนกเพศวิถีของชายรักชาย หญิงรักหญิง และคนรักสองเพศ.....	331
7.2	แผนผังการจำแนกเพศปฏิบัติของคนรักต่างประเทศและคนที่มีความหลากหลาย ทางเพศ.....	334

บทที่ 1

“ลงทะเบียน” (Register) : นำเรื่องสู่ “ชีวิต” ของ “คนที่มีความหลากหลายทางเพศ” ใน “ชุมชนเสมือนจริง”

1. มุมเหตุจูงใจและความสำคัญของการวิจัย

“กลางปี พ.ศ. 2548 ขณะที่ผมกำลังคิดหัวข้อการวิจัยเพื่อเตรียมทำโครงร่างการวิจัยในวิชาการออกแบบวิจัยอยู่บนหน้าจอคอมพิวเตอร์ ผมเกิดอาการเบื่อ ๆ เพราะคิดหัวข้อหลายหัวข้อเท่าไรก็ไม่ถูกใจผมเสียที ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าประเด็นที่ตนสนใจอยู่ที่เรื่องของ “เกย์” และผมก็ไม่รู้ว่าจะ “เล่น” ประเด็นเกี่ยวกับ “เกย์” ในประเด็นใดดี ด้วยอาการเบื่อทำให้ผมต้องหาอะไรทำเพื่อคั่นเวลา และแล้วผมจึงเลยท่องเว็บ เว็บไซต์ของชาวเกย์แห่งหนึ่งที่ผมค้นเจอทางกูเกิ้ล ผมเข้าไปอ่านเว็บบอร์ดใน “กระดานธรรมะ” เป็นบอร์ดแรก ในฐานะ “ผู้มาเยือน” (Guest) อยู่หลายเดือน ได้อ่านเรื่องราวในเว็บบอร์ดแห่งนั้นอย่างเพลิดเพลินใจ ในที่สุดวันที่ 21 ตุลาคม 2548 ผมจึงตัดสินใจ “ลงทะเบียน” (register) สมัครเป็นสมาชิกเว็บไซต์ที่เป็นชุมชนออนไลน์ของชาวเกย์แห่งนี้ในฐานะ “ผู้ใช้” (User) เริ่มแรก ตามธรรมเนียมทั่วไป ในฐานะ “ผู้ใช้” สมาชิกใหม่ของชุมชนออนไลน์ จำเป็นต้องเข้าไปแนะนำตัวกับสมาชิกชุมชน และผมจึงได้เข้าไปแนะนำตัวต่อสมาชิกชุมชนผ่านการตั้งกระทู้ในเว็บบอร์ด ตั้งแต่ลงทะเบียนและแนะนำตัวเป็นสมาชิกใหม่ ผมก็เริ่มเข้า “เล่นบอร์ด” และร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนออนไลน์ของชาวเกย์แห่งนี้เรื่อยมา โดยการ “เข้าสู่ระบบ” (log in) โดยใช้ชื่อตัวตนออนไลน์ในนาม ‘Out Researcher’”

การย้อนคิดทบทวนถึงตนเอง (Self-reflexivity in Ethnography) ของผู้วิจัยดังกล่าวข้างต้น นับเป็นที่มาและแรงจูงใจอันเกิดจากความสงสัยใคร่รู้ต่อปรากฏการณ์ทางสังคมที่ผู้วิจัยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชนเสมือนจริงของชายรักชายแห่งหนึ่งผ่านการ “ลงทะเบียน” ซึ่งหมายถึงการสมัครสมาชิกใหม่เพื่อยืนยันการเข้าร่วมเป็นสมาชิกอย่างเต็มตัวในชุมชนออนไลน์แห่งใดแห่งหนึ่ง โดยผู้ใช้นั้นจะต้องกรอกข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตนเอง เช่น การกำหนดชื่อผู้ใช้เพื่อสร้างตัวตนออนไลน์ในชุมชนออนไลน์ กรอกรออีเมลเป็นที่อยู่สำหรับติดต่อกลับ เป็นต้น ความสงสัยใคร่รู้ต่อปรากฏการณ์ดังกล่าว จึงมีผลโดยตรงต่อการวิจัยและเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ประมาณกลางเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2549 ผู้วิจัยได้นำโครงร่างการวิจัยในวิชาการออกแบบวิจัยมาปรับปรุงเพื่อทำเป็นโครงร่างวิทยานิพนธ์ แต่ได้เพิ่มเติมกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนที่มีความหลากหลายทางเพศกลุ่มอื่น ๆ ด้วย คือ หญิงรักหญิง โดยผู้วิจัยลงมือค้นหาชุมชนเสมือนจริงของหญิงรักหญิงจากการเข้าไปในเว็บไซต์ของชายรักชายที่สมัครสมาชิกไว้แล้ว ผู้วิจัยพบการเชื่อมโยงหลายมิติหรือที่เรียกว่า “ไฮเปอร์ลิงค์” (Hyperlink) จากหน้าแรก (Home) บนเว็บไซต์ของชายรักชายไปยังชุมชนเสมือนจริงของหญิงรักหญิง จนผู้วิจัยพบเว็บไซต์หนึ่งที่นำเสนอและ

เป็นที่นิยมของหญิงรักหญิง ในที่สุด ผู้วิจัยจึงได้ซื้อหัวข้อวิทยานิพนธ์ แล้วได้สอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ในปลายเดือนกันยายน พ.ศ. 2549 เมื่อสอบผ่าน ผู้วิจัยลงเข้าสนามวิจัย (field site) เพื่อสังเกตดูความเคลื่อนไหวของชุมชนเสมือนจริงกรณีศึกษา ในระหว่างนั้น ผู้วิจัยได้พบชุมชนเสมือนจริงของหญิงข้ามเพศแห่งหนึ่ง ผู้วิจัยจึงได้จัดการเพิ่มชุมชนเสมือนจริงเป็นกรณีศึกษามาอีกแห่งหนึ่ง เพื่อสังเคราะห์ เปรียบเทียบสนองตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัยและตามนิยามของคำว่า “คนที่มีความหลากหลายทางเพศ” (Queer) ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ ได้แก่ ชายรักชาย หรือ “เกย์” (Men loving men or “Gay”) หญิงรักหญิง หรือ “เลสเบียน” (Women loving women or “Lesbian”) และหญิงข้ามเพศ หรือ “สาวประเภทสอง” (Woman transgender or “Lady boy”) นอกจากนี้ คำว่าคนที่มีความหลากหลายทางเพศในการวิจัยนี้ ยังมีความหมายแฝงถึงเพศวิถี (sexualities) ซึ่งหมายถึง ผู้ที่มีตัวตนและเพศวิถีที่มีความหลากหลายและลื่นไหล (gender diversity and fluid sexual identity) ยกตัวอย่างข้อมูลที่ได้เรียนรู้จากการวิจัยภาคสนามของผู้วิจัยที่พบว่า การแปลงเพศและการพยายามทำให้ร่างกายเป็น “ผู้หญิง” ของหญิงข้ามเพศผู้นิยมตัวตนทางเพศของเธอว่าเป็น “ผู้หญิง” ตามประสบการณ์แห่งช่วงชีวิต แต่พวกเขาไม่ใช่ “ผู้ชาย” ตามอัตลักษณ์ทางเพศสรีระ (biological sexual identity) ที่พวกเขาได้มาโดยกำเนิด ประสบการณ์ชีวิตและตัวตนทางเพศของพวกเขากลับดำเนินแบบรักต่างเพศ ดังนั้น การวิจัยนี้จึงยึดข้อมูลอัตลักษณ์ทางเพศ ณ ช่วงเวลาใด เวลาหนึ่ง ซึ่งสามารถแปรเปลี่ยนได้ มากกว่าการยึดติดกับข้อมูลแบบตายตัว

การตั้งโจทย์วิจัยเริ่มต้นกับข้อคำถามหนึ่งว่า “เมื่อจะศึกษาชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศแล้วจะต้องศึกษาอะไรบ้าง” ในการตอบคำถามนี้ ผู้วิจัยจะใช้กรอบทฤษฎีวรรณกรรมและการประยุกต์ใช้แนวคิดการวิเคราะห์เชิงละคร (Dramaturgy) ของ Erving Goffman นักสังคมวิทยาสำนักทฤษฎีการปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (symbolic interactionism) ผสมกับการตีความข้อมูลเบื้องต้นในการวิจัยภาคสนามเพื่อให้คำตอบกล่าวคือ เมื่อเราต้องการทำความเข้าใจและศึกษาชุมชนเสมือนจริง จำเป็นต้องดู 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ตัวตนออนไลน์ (online identity) (2) บริบททางสังคม (social context) (3) ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (social interaction) และ (4) การสื่อสาร (communication) (Sannicolas, 1997) และหากหลอมรวมกับความคิดของผู้วิจัยเมื่อลงมือศึกษาชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศได้ระยะหนึ่งแล้ว เราอาจเชื่อมโยงองค์ประกอบดังกล่าวเข้าสู่แนวคิดเรื่อง เพศวิถีแบบทางเลือก (alternative sexualities) ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ที่เห็นได้ชัดในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ไม่เพียงเท่านั้น เราจะพบว่า เรื่องราวเกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิตเป็นส่วนหนึ่งที่ถูกแสดงออกให้เห็นในชุมชนเสมือนจริงด้วย ดังนั้น คำตอบที่ค้นพบดังกล่าว จึงนำไปสู่

จิตวิทยายังอีกข้อหนึ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาและตั้งชื่อให้ว่า **“ชีวิต”** (social life) ในชุมชนเสมือนจริง ได้แก่ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ ตัวตนออนไลน์ (online identity) เพศวิถีไซเบอร์ (Cybersexualities) และประสบการณ์ชีวิต (life experiences) ภายใต้ระบบปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในชุมชนเสมือนจริงผ่านการสื่อสารที่มีคอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลาง

หากเปรียบเทียบกับการศึกษาชุมชนหรือหมู่บ้านของนักมานุษยวิทยาแบบดั้งเดิมที่ศึกษาชีวิตย่อย ๆ แต่ละชีวิต ตั้งแต่ ปัจเจกชน ครอบครัว กลุ่มคน ไปจนถึงชุมชนแห่งหนึ่ง ๆ ส่วนการศึกษาชีวิตและชุมชนในโลกออนไลน์ก็สามารถศึกษาได้เช่นเดียวกัน โดยในการวิจัยนี้เป็นการศึกษากลุ่มคนที่เรียกว่า “ผู้ใช้” (User) ที่เป็นคนที่มีความหลากหลายทางเพศและเลือกศึกษาชุมชนที่เกิดขึ้นจากการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า **“ชุมชนเสมือนจริง”** (virtual Community) ซึ่งแต่ละชุมชนมีลักษณะและโครงสร้างแตกต่างจากชุมชนจริง แต่สิ่งที่เหมือนกันกับชุมชนจริงคือ เมื่อหลายชีวิตมารวมกัน ณ ที่แห่งหนึ่งแล้ว ระบบสังคม ความช่วยเหลือ ความขัดแย้ง ก็ยังคงมีอยู่ในชุมชน เพียงแต่มีรูปแบบต่างออกไปจากชุมชนจริง สิ่งเหล่านี้เป็นที่มาของจิตวิทยายังอีกข้อหนึ่ง โดยผู้วิจัยสนใจเลือกศึกษากระบวนการสร้างและลักษณะของชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

จากความสงสัยอยาการู้จักวิถีชีวิตของกลุ่มตัวอย่างและที่มาของการตั้งจิตวิทยายัง จึงกลายเป็นที่มาของหัวข้อเรื่องในการวิจัยนี้คือ **“ชีวิต” “คนที่มีความหลากหลายทางเพศ”** และ **“ชุมชนเสมือนจริง”** ที่ได้หลอมรวมกัน กลายมาเป็นที่มาของชื่อวิทยานิพนธ์เล่มนี้ว่า **“ชีวิตของคนที่มีความหลากหลายทางเพศในชุมชนเสมือนจริง”**

นอกจากนี้ งานวิจัยชิ้นนี้ยังมีมูลเหตุจูงใจอีก 2 ส่วน ที่มาจากผู้วิจัยเองด้วย กล่าวคือ “ชีวิตผู้วิจัย” และ “คนอื่น” ใกล้ตัวผู้วิจัย “ชีวิตผู้วิจัย” ด้านแรกในฐานะนักเรียนทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาผู้ถูกอาจารย์พร่ำสอนให้ทำความเข้าใจความเป็นมนุษย์และสังคมอย่างลึกซึ้งอันเป็นเป้าหมายหลักของวิชาที่ได้เล่าเรียนมา แต่ชีวิตของผู้วิจัยไม่เพียงถูกหล่อหลอมด้วยกรอบของวิชาความรู้ที่ได้เรียนมาเท่านั้น ชีวิตของผู้วิจัยยังถูกหล่อหลอมด้วยประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้โดยตรงกับ “คนอื่น” ที่ปฏิสัมพันธ์พบปะพูดคุยในชีวิตประจำวัน และตัวผู้วิจัยที่ได้เรียนรู้จาก “คนอื่น” โดยทางอ้อมผ่านหนังสือและบทความที่ได้อ่านมาจำนวนหนึ่ง “คนอื่น” ผู้สำคัญยิ่งต่อการวิจัยเรื่องนี้คือ **“คนที่มีความหลากหลายทางเพศ”** ผู้ที่ได้กลายเป็นเหมือน **“เพื่อนร่วมวิจัย”**¹

¹ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชนกรณีศึกษาทั้งหมด ด้วยข้อจำกัดของเวลาและเพศวิถีของตัวผู้วิจัยเอง เพื่อนร่วมวิจัย ณ ที่นี้ จึงมีเพียงชายรักชาย ส่วนกลุ่มอื่นอาจเรียกว่าเป็นผู้ให้ข้อมูล

มากกว่า “ผู้ถูกวิจัย” ไปเสียแล้ว อย่างไรก็ตาม เรื่องของชีวิตและตัวตนเป็นเรื่องของกระบวนการที่ไม่สิ้นสุด ตัวผู้วิจัยในขณะนี้และวันหน้าอาจต่างกัน

นิตี ภาวัครพันธุ์ แสดงความรู้สึกจากประสบการณ์ส่วนตัวของตนเองต่องานภาคสนามทางมานุษยวิทยา ในหนังสือเรื่อง คนใน: ประสบการณ์ภาคสนามของนักมานุษยวิทยาไทย โดยกล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า

“...การพยายามสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางมานุษยวิทยาของชาวตะวันตกนั้น ปกติครั้งเริ่มจากความสนใจส่วนตัว หรืออาจผสมผสานกับความประทับใจ หรือเสน่ห์ในอีกสังคม หรือผู้คนที่ตนเองได้พบเห็นประสบมาและในท้ายที่สุดคือ ความพยายามที่จะตอบคำถามว่า ตัวเองคือใครหรืออะไร พุ่งความสนใจไปที่การแสวงหาตัวตน” (นิตี ภาวัครพันธุ์, 2545: 164)

ข้อความข้างต้น สะท้อนถึงมูลเหตุจูงใจของการเขียนงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยมีความสนใจต่อปรากฏการณ์ทางสังคมที่เรียกว่า “ชุมชนเสมือนจริง” ซึ่งขณะนี้เป็นเรื่องที่มีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของผู้คนมากขึ้นเรื่อย ๆ ความเสมือนจริงก็คือ รูปแบบของความจริงทางสังคมแบบหนึ่ง การท่องเที่ยวเบอर्सเปซได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของพวกเราทุกคนไม่มากก็น้อย ประสบการณ์การแสวงหาตัวตนของผู้วิจัยเพื่อเรียนรู้ว่าตนเองคือใครในการวิจัยนี้ เริ่มขึ้นตั้งแต่ความประทับใจเมื่อได้เข้าไปมีส่วนร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการพบปะพูดคุยในชุมชนเสมือนจริงกับชายรักชาย ผู้วิจัยได้เข้าไปอ่านบันทึกประจำวันออนไลน์และเรื่องราวในสังคมไซเบอร์ของหญิงรักหญิงแล้วรู้สึกงุนงงสนทนงต่อตัวตนและสัมผัสได้ถึงสังคมออนไลน์ที่แสนอบอุ่นของพวกเธอ ผู้วิจัยยอมยิ้มเมื่อเห็นชื่อผู้ใช้ของกลุ่มหญิงข้ามเพศ ชื่อของพวกเธอช่างมีเอกลักษณ์และโดดเด่น แล้วพวกเธอมารวมตัวทำอะไรกันบ้างในชุมชนที่เรียกว่า “สาวสอง”² ทั้งหมดได้กลายเป็นมูลเหตุจูงใจเพื่อสรรค์สร้างงานวิจัยชิ้นนี้ขึ้นจากประสบการณ์ในชีวิตของผู้วิจัย จากการเบื่อ ๆ หาอะไรทำเล่น ๆ ตอนทำโครงร่างวิจัย ไม่เพียงเท่านั้น อย่างที่นิตีกล่าวในตอนท้าย ผู้วิจัยค้นพบตัวตนว่า “ผู้วิจัยคือใคร ตัวตนของผู้วิจัยเป็นอย่างไร” ซึ่งหมายความว่า ประสบการณ์ชีวิตของผู้วิจัยย่อมมีผลต่อการสรรค์สร้างงานวิจัยนี้ แม้ว่าจะงานวิจัยชิ้นนี้จะไม่ใช่งานเชิงอัตชาติพันธุ์วรรณา (autoethnography) แต่อย่างน้อยที่สุด การแสดงตัวตน “ชีวิตของผู้วิจัย” อีกด้านหนึ่งในฐานะคนที่มีความหลากหลายทางเพศ การแสดงตัวตนทางเพศวิถีของผู้วิจัยย่อมเป็นการแสดงความจริงใจของผู้วิจัยต่อผู้อ่านว่า ผู้วิจัยเป็นใคร ทำไมผู้วิจัยจึงเขียนงานนี้ขึ้น ตัวผู้วิจัยมีผลต่อผลงานอย่างไร เพราะการแสวงหาองค์ความรู้ที่เป็นผลผลิตในงานวิจัยนี้ ส่วนหนึ่ง เพศวิถีและประสบการณ์ชีวิตของตัวผู้วิจัยเองย่อมมีอิทธิพลต่อผลงานไม่มากก็น้อย

² สาวสองเป็นคำเรียกย่อ มาจากคำเต็มว่าสาวประเภทสอง

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับเขียนงานชาติพันธุ์วรรณยานั้น ตัวผู้วิจัยย่อมเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการวิจัย ผู้วิจัยต้องทำหน้าที่เป็นตัวแทนผู้เล่าเรื่องเพื่อสะท้อนหลายเสียง (Polyvocal) ของผู้ให้ข้อมูลแต่ผู้อ่าน (Clifford and Marcus, 1986) แต่ไม่ใช่ผู้ชี้ขาดอย่างเบ็ดเสร็จว่าอะไรเป็นอะไร ในวิทยานิพนธ์นี้

สำหรับความสำคัญของงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยประมวลเป็น 2 ประการ ได้แก่

1) การสร้างองค์ความรู้ในการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคม การวิจัยนี้เป็นความพยายามทำความเข้าใจกับปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนเสมือนจริงและคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ยังมีช่องว่างขององค์ความรู้ที่จะอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมนี้อยู่ นอกจากนี้ การวิจัยนี้ยังพยายามให้สังคมทั่วไปเข้าใจและยอมรับถึงความแตกต่างหลากหลายทางเพศวิถี ซึ่งในปัจจุบันผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศหลายคนเริ่มเปิดเผยตัวตนและแสดงตนตามเพศวิถีที่พวกเขาหรือพวกเขาเลือก และอีกหลายคนผู้ยังคงไม่กล้าแสดงออกทางเพศวิถี หรือยังปิดบังตัวตนอยู่ด้วยเหตุผลต่างกันไป เช่น หน้าที่การงาน ครอบครัว พบว่ากลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศกลุ่มนี้จะรู้สึกอึดอัดใจเนื่องจากไม่มีพื้นที่ทางสังคมเอื้อให้เปิดเผยตัวตนและแสดงออกทางเพศวิถีเลย แต่ด้วยอำนาจของเทคโนโลยีการสื่อสารในปัจจุบัน ทำให้เกิดพื้นที่ในไซเบอร์สเปซของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่พวกเขาหรือพวกเขาได้ร่วมกันสร้างขึ้นจนกลายเป็นชุมชนของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ อันเป็นโลกเสมือนจริงที่มีความเป็นพวกเดียวกัน ปราศจากสายตาดำจ้องอย่างจับผิดจากอคติของผู้ที่ไม่เข้าใจความเป็นคนที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมจริง ชุมชนเสมือนจริงจึงเป็นปรากฏการณ์ที่เปิดโอกาสให้คนที่มีความหลากหลายทางเพศได้ก่อร่างและแสดงออกตัวตนอย่างเต็มที่ แต่สิ่งที่แตกต่างจากชุมชนจริงคือ ในชุมชนเสมือนจริง คนที่มีความหลากหลายทางเพศสามารถแสดงออกถึงตัวตนที่แท้จริงและยังสามารถเปลี่ยนอัตลักษณ์และแสดงออกทางเพศวิถีของตนได้อย่างใจปรารถนา ดังนั้น งานชิ้นนี้จึงมุ่งหมายสะท้อนความเป็นคนที่มีความหลากหลายทางเพศในชุมชนเสมือนจริง โดยพยายามเสนอให้สังคมทั่วไปมีความเข้าใจคนที่มีความหลากหลายทางเพศมากขึ้น ทั้งนี้เพราะข้อมูลที่ได้จากชุมชนเสมือนจริงแสดงให้เห็นชีวิตของคนที่มีความหลากหลายทางเพศในชุมชนจริง ๆ นอกจากนี้ การวิจัยนี้จะพยายามชี้ให้เห็นโดยทางอ้อมว่าคนที่มีความหลากหลายทางเพศคือคนปกติ ชีวิตในชุมชนเสมือนจริงจึงไม่ใช่ชีวิตที่แปลกแยกแตกต่างจากสังคมจริง แต่เป็นชีวิตที่เชื่อมโยงกับชุมชนจริง ๆ

2) ท้าทายองค์ความรู้แบบเก่าและสร้างองค์ความรู้ใหม่ในทางวิชาการ การวิจัยนี้ นับเป็นความท้าทายและเปิดมิติใหม่ในการศึกษาทั้งด้านทฤษฎีและวิธีวิจัยในทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

ท้าทายทฤษฎีและแนวคิดแบบดั้งเดิม เปิดมิติการมองชุมชนแบบใหม่ จากเดิมที่มักจะมีมุมมองชุมชนในมิติตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์มาสู่การมองชุมชนเสมือนจริงที่ยึดโยงอยู่ภายใต้ระบบการสื่อสารและเครือข่ายทางสังคมที่ตั้งอยู่โดยไร้พื้นที่ ไม่ใช่ชุมชนทางภูมิศาสตร์ หรือตามที่แนวคิดเรื่องอัตลักษณ์แบบเดิมกล่าวว่า ชชาติพันธุ์ เพศสภาพ ศาสนา ภาษา มีส่วนกำหนดอัตลักษณ์ แต่อัตลักษณ์ออนไลน์นั้น ชชาติพันธุ์ เพศสภาพ ศาสนา ภาษา เริ่มมีความสำคัญลดลง แต่จะถูกกำหนด สร้าง และนิยามขึ้นมาใหม่

ท้าทายวิธีวิจัยทางมานุษยวิทยาแบบดั้งเดิม (traditional ethnography) เปิดมิติการวิจัยสนามบนพื้นที่ในไซเบอร์สเปซ โดยใช้แนวทางการวิจัยแบบ ชชาติพันธุ์วรรณาแห่งความเสมือนจริง (virtual ethnography) ซึ่งมีแนวทางว่า การได้ข้อมูลวิจัยไม่จำเป็นต้องได้มาด้วยการพบปะหน้าตากันก็ได้ นักมานุษยวิทยาไม่จำเป็นต้องไปอยู่กินหลับนอน ใช้ชีวิตกับชาวบ้านในสนาม และสนามในที่นี้ยังมีได้หลายแห่ง (multi-field) ไม่จำเป็นต้องมีพื้นที่เดียวอย่างที่มานุษยวิทยาแบบดั้งเดิมศึกษา ยกตัวอย่างจากประสบการณ์วิจัยภาคสนาม ผู้วิจัยสามารถสังเกตพฤติกรรมของชายรักชายในพื้นที่ชุมชนเสมือนจริงผ่านการปฏิสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสารทางคอมพิวเตอร์กับสมาชิกในชุมชน ในขณะเวลาเดียวกัน ผู้วิจัยยังสามารถก็เข้าไปบันทึกตัวบทเกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิตของหญิงข้ามเพศในชุมชนเสมือนจริงของหญิงข้ามเพศลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ “บ้าน” ของผู้วิจัย (field at home)

ด้านเทคนิควิจัย ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิจัยแบบออนไลน์หลายรูปแบบ ได้แก่ การสำรวจออนไลน์ การสัมภาษณ์ออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ วิเคราะห์ข้อความในเว็บบอร์ด สิ่งพิเศษคือ การมีส่วนร่วมสร้างองค์ความรู้ ผ่านการเสนอแนะ ตีชมการวิจัยผ่านทางอีเมลและเว็บบล็อกการวิจัย (Weblog) การวิจัยแบบนี้จึงทำได้รวดเร็ว สะดวก แต่ได้ข้อมูลปริมาณมาก ลดทอนสิ่งกีดขวางเรื่องระยะเวลาและการเดินทางโดยไม่ต้องพบปะกันจริง ๆ³

ผู้วิจัยพบว่า งานชาติพันธุ์วรรณาแห่งความเสมือนจริงในแวดวงวิชาการในสังคมไทยยังเป็นเรื่องใหม่และมีน้อย จากการทบทวนวรรณกรรม ในสังคมไทยมีงานศึกษาเพียงชิ้นเดียวที่

³ อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาภาคสนาม ทำให้ผู้วิจัยจำเป็นต้องพบปะจริง ๆ กับผู้ให้ข้อมูลเป็นครั้งคราว เพื่อสร้างความสัมพันธ์และสร้างความไว้วางใจกับผู้ให้ข้อมูล หรือ กรณีผู้ให้สัมภาษณ์ไม่สะดวกให้สัมภาษณ์ออนไลน์ รายละเอียดจะอธิบายในบทที่ 3

ศึกษาในลักษณะที่คล้ายคลึงกันนี้คือ บทความเรื่อง “ความสัมพันธ์ของเกย์ไทยในไซเบอร์สเปซ” โดย นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ นักวิชาการบุกเบิกผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาของการศึกษาชุมชนในไซเบอร์สเปซของนักมานุษยวิทยาไทย ไว้ที่น่าสนใจว่า

“เป็นปัญหาที่นักมานุษยวิทยาเองก็ไม่ค่อยกล้าแตะ และไม่สนใจมากนัก เพราะธรรมเนียมปฏิบัติของการเรียนการสอนที่มีมาจะติดกับการลงไปหมู่บ้าน ทำงานกับคนที่สามารถสัมผัสได้ พูดคุยได้มีตัวตนจริง แต่ในไซเบอร์สเปซเป็นการศึกษาจากตัวระบบสื่อสารที่ใครก็ไม่รู้เข้ามาใช้...ถึงเวลาอย่างหนึ่งที่นักมานุษยวิทยาจะลงไปศึกษาบนพื้นที่ไซเบอร์ เพราะได้ยินเสียงเปรยเหมือนกันว่า นักมานุษยวิทยาอยู่แต่ในชนบท พอพูดถึงเมือง เทคโนโลยีสมัยใหม่จะเจียบ ทั้ง ๆ ที่ตัวเองก็ใช้คอมพิวเตอร์ในการศึกษาหาข้อมูล แต่ไม่ค่อยยอมลงไปทำวิจัย ซึ่งถ้าทำได้ จะเป็นการช่วยนักวิชาการแขนงอื่นมองโลกบนไซเบอร์ในอีกมุมหนึ่ง” (แหล่งที่มา : “ไซเบอร์สเปซ ความท้าทายของนักมานุษยวิทยา”. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก: <http://www.thaisafenet.org/article.php?act=show&id=514-.html> [10 ธันวาคม 2549])

คำกล่าวเชิงเสนอแนะข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยตระหนักว่า ถึงเวลาแล้วที่ผู้วิจัยจะร่วมสรรค์สร้างงานวิจัยทางมานุษยวิทยานบนพื้นที่ไซเบอร์ แต่การวิจัยนี้ไม่เพียงสามารถช่วยนักวิชาการสาขาอื่น ๆ มองโลกไซเบอร์เท่านั้น แต่สิ่งสำคัญโดยตรงคือ การช่วยบุกเบิกและสร้างองค์ความรู้และวิธีวิจัยแบบใหม่ ๆ ต่อแวดวงมานุษยวิทยาไทยด้วย

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) ชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีกระบวนการสร้างและมีลักษณะอย่างไร
- 2) ตัวตนออนไลน์มีกระบวนการสร้างและมีการแสดงออกอย่างไร
- 3) ในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ เพศวิถีไซเบอร์และประสบการณ์ชีวิตถูกแสดงในรูปแบบใดบ้าง
- 4) ระบบปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ระหว่างคนที่มีความหลากหลายทางเพศในชุมชนเสมือนจริงเป็นอย่างไร
- 5) ลักษณะของชุมชนเสมือนจริง การแสดงออกของตัวตนออนไลน์ เพศวิถีไซเบอร์และประสบการณ์ชีวิตระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศด้วยตนเอง ได้แก่ ชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศมีความเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษากระบวนการสร้างและลักษณะชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ
- 2) เพื่อวิเคราะห์การสร้าง การแสดงออกของตัวตนออนไลน์ เพศวิถีโซเชียลและประสบการณ์ชีวิต ตลอดจนปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนที่มีความหลากหลายทางเพศในชุมชนเสมือนจริง
- 3) เพื่อสังเคราะห์ เปรียบเทียบลักษณะของชุมชนเสมือนจริง การแสดงออกของตัวตนออนไลน์ เพศวิถีโซเชียลและประสบการณ์ชีวิตระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ได้แก่ ชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ

4. ขอบเขตของการวิจัย

- 1) ด้านเนื้อหา ผู้วิจัยศึกษา “คนที่มีความหลากหลายทางเพศ” 3 กลุ่ม (Queer people) ได้แก่ ชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ โดยเชื่อมโยงกับประเด็น “ความเสมือนจริง” (virtuality) ได้แก่ ชุมชนเสมือนจริง ตัวตนออนไลน์ เพศวิถีโซเชียล ประสบการณ์ชีวิตและระบบปฏิสัมพันธ์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศทั้ง 3 กลุ่ม โดยเลือกศึกษาวิเคราะห์ภายในกลุ่มและสังเคราะห์เปรียบเทียบข้ามกลุ่ม
- 2) ด้านพื้นที่ ผู้วิจัยเลือกศึกษาพื้นที่ในโซเชียลสเปซ เจาะจงเลือกศึกษาชุมชนเสมือนจริงของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ 3 ชุมชน หรือเรียกกันทั่วไปว่า “เว็บไซต์” จากนั้น เลือกวิเคราะห์ข้อความในกระดานข่าวสนทนาและไดอารี่ออนไลน์ภายในชุมชนหรือเว็บไซต์ ได้แก่
  - www.thailandout.com เป็นตัวแทนชุมชนเสมือนจริงของชายรักชาย
  - www.lesla.com เป็นตัวแทนชุมชนเสมือนจริงของหญิงรักหญิง
  - www.thailadyboyz.net เป็นตัวแทนชุมชนเสมือนจริงของหญิงข้ามเพศ
- 3) ด้านระยะเวลา เริ่มตั้งแต่การเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์ การเก็บข้อมูลในชุมชนกรณีศึกษาทั้ง 3 แห่ง จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ จนถึงสิ้นสุดเมื่อเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ใช้ระยะเวลาศึกษาวิจัยในระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2549 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 ข้อมูลที่ได้จะครอบคลุมระยะเวลาดังกล่าวเท่านั้น เพราะพบว่า ลักษณะของชุมชนและข้อมูลในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เช่น ระหว่างเก็บข้อมูลชุมชนชายรักชายมีการเปลี่ยนรูปแบบเว็บไซต์ ชุมชนหญิงรักหญิงปิดตัวลงเพื่อปรับปรุงเว็บไซต์

5. อธิบายศัพท์

1) ตารางเทียบคำศัพท์ ในงานวิจัยนี้มีศัพท์เฉพาะทางที่นำมาจากภาษาอังกฤษจำนวนหนึ่ง บ้างมีการใช้ทับศัพท์ ส่วนบางคำได้มีผู้บัญญัติไว้และใช้กันจนเป็นที่นิยมแล้ว แต่คำศัพท์บางคำก็ยังมีการใช้หลากหลายแม้จะนำมาจากภาษาอังกฤษคำเดียวกัน ผู้วิจัยจึงสร้างตารางศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยขึ้นเพื่อทำความเข้าใจศัพท์เฉพาะจำนวนหนึ่งที่มาจกภาษาอังกฤษแล้วนำมาแปลเป็นภาษาไทย

ตารางที่ 1.1 ศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย (อังกฤษ-ไทย)

ศัพท์ภาษาอังกฤษ	ศัพท์ภาษาไทย
1. Queer	ความหลากหลายทางเพศหรือที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางเพศ
2. LGBT (Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender)	บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศหรือคนที่มีความหลากหลายทางเพศ
3. Gay	ชายรักชาย
4. Lesbian	หญิงรักหญิง
5. Woman transgender	หญิงข้ามเพศ
6. Bisexual	คนรักสองเพศ
7. Sexuality	เพศวิถี
8. Gender	เพศสภาพ
9. Virtual community	ชุมชนเสมือนจริงหรือชุมชนออนไลน์
10. Online identity	ตัวตนออนไลน์หรืออัตลักษณ์ออนไลน์
11. Life experience	ประสบการณ์ชีวิต
12. Life online	ชีวิตออนไลน์
13. Online personal attraction	ความดึงดูดใจระหว่างบุคคลแบบออนไลน์
14. Online pornography	สื่อลามกออนไลน์
15. Sexual health	สุขภาพทางเพศ

2) นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับ “คนที่มีความหลากหลายทางเพศ” หรือ บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ เป็นศัพท์บัญญัติใหม่ มาจากคำย่อภาษาอังกฤษว่า LGBTIQ (Lesbians, Gays, Bisexuals, Transgender, Intersex people and Queer) สำหรับในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษากลุ่มบุคคล 3 กลุ่ม ได้แก่ ชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ ซึ่งมีความชอบทางเพศ (sexual preference) ที่แยกย่อยลงไปอีก คำนิยามเหล่านี้ ผู้วิจัยได้จากการตั้งกระทู้ถามสมาชิกชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ และรวบรวมข้อมูลจากการศึกษา

เอกสารออนไลน์ในชุมชนเสมือนจริงที่เป็นกรณีศึกษา แล้วนำมาประมวลใหม่ ดังนั้น นิยามต่อไปนี้จะตั้งอยู่บนฐานของการนิยามเพศวิถีจากมุมมองและประสบการณ์ชีวิตของกลุ่มตัวอย่างที่เข้ามาตอบกระทู้เป็นหลัก

- ชายรักชาย (Men loving men) หรือ เกย์ (Gay) หมายถึง เพศชายที่มีความรักต่อเพศชายและต้องการมีเพศสัมพันธ์กับเพศชายด้วยตนเอง ชายรักชายไม่ได้ต้องการแปลงเพศของตนเองให้เป็นเพศหญิงและไม่ได้แสดงออกด้วยการแต่งตัวเลียนแบบเพศหญิง ดังนั้น ความเข้าใจง่าย ๆ คือ ชายรักชายเป็นผู้ชายทั่วไปเพียงแต่มีความรักและมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย⁴

ชายรักชายฝ่ายรุก หรือ เกย์คิง หมายถึง ชายที่มีความรักต่อชายรักชายฝ่ายรับ เมื่อมีเพศสัมพันธ์มีบทบาทเป็นฝ่ายกระทำโดยการสอดใส่อวัยวะเพศชายทางทวารหนัก

ชายรักชายฝ่ายรับ หรือ เกย์ควีน หมายถึง ชายที่มีความรักต่อชายรักชายฝ่ายรุก เมื่อมีเพศสัมพันธ์มีบทบาทเป็นฝ่ายถูกกระทำโดยการให้ทวารหนักรับการสอดใส่อวัยวะเพศชาย

ชายรักชายฝ่ายรุกและรับ หรือ เกย์โบท หมายถึง ชายที่มีความรักได้ทั้งชายรักชายฝ่ายรุกและฝ่ายรับ (แล้วแต่กรณี) ทั้งนี้ ชายรักชายฝ่ายรุกและรับสามารถพลิกผันแปรเปลี่ยนบทบาทเมื่อมีเพศสัมพันธ์ได้ กล่าวคือ เป็นได้ทั้งฝ่ายกระทำ (เกย์คิง) และถูกกระทำ (เกย์ควีน) ขึ้นอยู่กับว่าคู่รักฝ่ายตรงข้ามตนว่าเป็นฝ่ายใด (ฝ่ายรุกหรือรับ) แบ่งย่อยเป็น 2 กลุ่ม (1) “เกย์โบทนัดรุก” คือ ชายรักชายที่เมื่อมีเพศสัมพันธ์เป็นได้ทั้งฝ่ายรุกและรับ แต่ถนัดเป็นฝ่ายรุกมากกว่า (2) “เกย์โบทนัดรับ” คือ ชายรักชายที่เมื่อมีเพศสัมพันธ์เป็นได้ทั้งฝ่ายรุกและรับ แต่ถนัดเป็นฝ่ายรับมากกว่า

ชายรักชายที่เคยเป็นฝ่ายรับแต่ภายหลังเป็นชายรักชายฝ่ายรุก หรือ เกย์ควิง คือ ชายรักชายที่เคยมีเพศสัมพันธ์โดยมีบทบาทฝ่ายรับอย่างเดียวก่อน แต่ต่อมาได้แปรเปลี่ยนบทบาทเป็นฝ่ายรุกอย่างเดียว

ชายรักชายผู้รักสองเพศ หรือ เกย์ไบ หมายถึง ชายที่มีความรักต่อทั้งชายและหญิง สามารถมีเพศสัมพันธ์ได้ทั้งชายและหญิง แบ่งย่อยเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) “เกย์ไบรุก” มีบทบาทเป็นฝ่ายกระทำโดยการสอดใส่อวัยวะเพศชายทางช่องคลอดและทวารหนัก และ (2) “เกย์ไบรับ” มีบทบาทเป็นฝ่ายกระทำเมื่อมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศหญิงและเพศชายโดยการสอดใส่อวัยวะ

⁴ต่างจาก “ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย” (MSM or Men having Sex with Men) ที่ไม่ได้มีความรักต่อเพศชาย แต่มีเพียงความต้องการมีเพศสัมพันธ์กับชายเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ชายรักชายอาจจัดรวมอยู่ในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายได้ เพียงแต่มีความแตกต่างออกไป โดยมีปัจจัยเรื่อง “ความรัก” ต่อเพศชายเป็นตัวแยกออกจากกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย

เพศชายทางช่องคลอดเมื่อมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศหญิงแต่เป็นฝ่ายถูกกระทำโดยการทวารหนักรับการสอดใส่อวัยวะเพศชายเมื่อมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศชาย

- หญิงรักหญิง (Women loving women) หรือ เลสเบียน (Lesbian) หมายถึง เพศหญิงที่มีความรักต่อเพศหญิงและมีความต้องการมีเพศสัมพันธ์ทางเพศกับเพศหญิงด้วยตนเอง หญิงรักหญิงส่วนใหญ่จึงเป็นผู้หญิงทั่วไปเพียงแต่มีความรักกับผู้หญิงด้วยตนเอง มีศัพทีย่อยจากการที่ผู้วิจัยได้ประมวลจากไดอารี่ออนไลน์ของผู้ดูแลเว็บผู้เป็นหญิงรักหญิง ดังนี้

หญิงรักหญิงฝ่ายกระทำ หรือ ทอม หมายถึง หญิงที่มีความรักต่อหญิงรักหญิงด้วยตนเอง บุคลิกทั่วไปคล้ายผู้ชาย อาจมีการแต่งตัวเลียนแบบผู้ชายเพราะไม่พึงพอใจความเป็นหญิงในตนเอง โดยส่วนมาก ทอมจะไม่ชอบมีหน้าอกเหมือนผู้หญิงทั่วไป จึงมักใช้วิธีรัดหน้าอกหรือผ่าเอาหน้าอกออก แต่ไม่ได้ต้องการแปลงเพศเปลี่ยนเป็นมีอวัยวะเพศชาย เมื่อมีเพศสัมพันธ์ทอมจะเป็นฝ่ายกระทำให้กับดี โดยอาจใช้อวัยวะเพศชายเทียมหรือใช้มือสอดเข้าไปในช่องคลอดของดี การสำเร็จความใคร่ของทอมสำเร็จโดยการมีความสุขทางใจที่เห็นดีสำเร็จความใคร่จากการกระทำของตน และหรือช่วยตัวเองโดยการนำอวัยวะเพศของตนถูกับที่นอน หมอนหรือขาของฝ่ายตรงข้าม

หญิงรักหญิงฝ่ายถูกกระทำ หรือ ดี หมายถึง หญิงที่มีความรักต่อหญิงรักหญิงด้วยตนเอง บุคลิกการแต่งตัวทั่วไปเหมือนผู้หญิงทุกประการ เพียงแต่มีความรักใคร่กับทอม (ซึ่งมีความเหมือนผู้ชายแต่ไม่ถึงขั้นแปลงเพศเป็นผู้ชาย) เป็นฝ่ายถูกทอมกระทำเมื่อมีเพศสัมพันธ์ โดยใช้อวัยวะเพศเทียมหรือมือของทอมสอดใส่ในช่องคลอด

หญิงรักหญิงฝ่ายกระทำและถูกกระทำต่อกัน หรือ เลสเบียนทิวเวย์ หมายถึง หญิงรักหญิงเมื่อมีเพศสัมพันธ์จะสลับบทบาทขณะมีเพศสัมพันธ์กัน โดยแต่ละคนต่างเป็นได้ทั้งฝ่ายกระทำและถูกกระทำ

หญิงรักหญิงฝ่ายกระทำ หรือ เลสคิง หมายถึง หญิงที่มีความรักต่อหญิงรักหญิงด้วยตนเอง บุคลิกภาพการแต่งตัวทั่วไปเหมือนผู้หญิงทุกประการ (ซึ่งเป็นข้อแตกต่างจากทอมที่แต่งตัวเลียนแบบชาย) เมื่อมีเพศสัมพันธ์เลสคิงจะเป็นฝ่ายกระทำให้เลสควีนโดยการใช้อวัยวะหรืออวัยวะเทียมสอดใส่ในช่องคลอดของเลสควีน

หญิงรักหญิงฝ่ายถูกกระทำ หรือ เลสควีน หมายถึง หญิงที่มีความรักต่อหญิงรักหญิงด้วยตนเอง บุคลิกภาพการแต่งตัวทั่วไปเหมือนผู้หญิงทุกประการ (ซึ่งต่างจากดี ที่รักชอบทอม แต่เลสควีนรักหญิงรักหญิงที่เป็นเลสด้วยตนเอง) เมื่อมีเพศสัมพันธ์เลสควีนจะเป็นฝ่ายถูกกระทำโดยเลสคิงจะใช้อวัยวะหรืออวัยวะเทียมสอดใส่ในช่องคลอดของเลสควีน

หญิงรักหญิงผู้รักสองเพศ หรือ เลสไบ หมายถึง หญิงที่มีความรักต่อทั้งชายและหญิง สามารถมีเพศสัมพันธ์ได้ทั้งชายและหญิง เลสไบสามารถรักชอบได้ทั้งผู้ชาย ทอมและเลส (แล้วแต่รสนิยมทางเพศของแต่ละคน) แบ่งย่อยเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) “ทอมไบ” มีบทบาทเป็นฝ่ายกระทำโดยการสอดใส่อวัยวะเพศชายเทียมและมือทางช่องคลอดเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับหญิงรักหญิงที่เป็นดี แต่มีบทบาทเป็นฝ่ายถูกกระทำเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย และ (2) “ดีไบ” มีบทบาทเป็นฝ่ายถูกกระทำโดยการสอดใส่อวัยวะเพศชายเทียมและมือทางช่องคลอดเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับหญิงรักหญิงที่เป็นทอม และมีบทบาทเป็นฝ่ายถูกกระทำเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย

• หญิงข้ามเพศ (Woman transgender) หรือ สาวประเภทสอง (Lady boy) หมายถึง เพศชายที่ต้องการแปลงเพศเป็นผู้หญิงและแสดงออกด้วยการแต่งตัวแบบเพศหญิง หญิงข้ามเพศจึงเป็นผู้มีจิตใจข้ามเพศ (เกิดเป็นชายแต่มีความต้องการเปลี่ยนสรีระและอวัยวะเพศเป็นเพศหญิง) ต้องการดำเนินชีวิตตรงข้ามกับเพศทางกาย เช่น มีความรักต่อเพศชายและมีเพศสัมพันธ์กับเพศชาย จึงถือว่าหญิงข้ามเพศเป็นรักต่างเพศ (heterosexual)⁵ ซึ่งต่างจากชายรักชายและหญิงรักหญิงที่นิยมตัวตนทางเพศว่าเป็นคนรักเพศเดียวกัน (homosexual) อย่างไรก็ตามประเด็นนี้ทำให้เกิดข้อถกเถียง 2 ประการเกี่ยวกับหญิงข้ามเพศ คือ (1) หญิงข้ามเพศไม่ใช่ผู้หญิง โดยมองตามเพศตามกำเนิดและมีอัตลักษณ์ทางเพศและมีเพศวิถีที่ต่างจากเพศหญิง และ (2) หญิงข้ามเพศเป็นผู้หญิง โดยมองตามเพศสำนึกที่ต้องการเป็นผู้หญิงและความต้องการให้สังคมยอมรับในฐานะผู้หญิง ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยตั้งกระทู้ถามพบว่า กลุ่มตัวอย่างในชุมชนหญิงข้ามเพศนิยมตนเองว่ามีจิตใจเป็นผู้หญิงแท้ ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างหญิงข้ามเพศจึงนิยมตัวตนทางเพศและสนับสนุนข้อถกเถียงประการที่ 2 ศัพท์ย่อยเกี่ยวกับหญิงข้ามเพศที่ผู้วิจัยประมวลจากการตอบกระทู้ของกลุ่มตัวอย่าง และขออนุญาตใช้ศัพท์แบบที่กลุ่มตัวอย่างเรียกตนเองว่า “กะเทย” มีดังนี้

หญิงข้ามเพศที่แปลงเพศแล้ว หรือ กะเทยแปลงเพศ หมายถึง สาวประเภทสองที่ผ่าตัดแปลงเพศ โดยเปลี่ยนเรียวร่างและอวัยวะเพศจากเพศชายเป็นเรียวร่างและอวัยวะเพศหญิง แบ่งย่อยเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กะเทยแปลงเพศที่ผ่านการทดสอบทางจิตวิทยาแล้ว เป็นสาวประเภทสองที่เป็นผู้หญิงทั้งร่างกายและจิตใจ (2) กะเทยที่ไม่ผ่านการทดสอบทางจิตวิทยา เป็น

⁵ อ่านรายละเอียดเกี่ยวกับคนข้ามเพศเพิ่มเติมในภาคผนวก ก “ความเข้าใจเกี่ยวกับคนข้ามเพศ” (Transgendered people) เขียนโดย เครือข่ายความหลากหลายทางเพศ

สาวประเภทสองที่ เป็นผู้หญิงเพียงร่างกายแต่ไม่ได้มีจิตใจเป็นผู้หญิงที่แท้จริง โดยเกิดจากการไม่ทราบความต้องการที่แท้จริงของตนเอง หรือแพทย์ขาดจริยธรรมไม่ได้จัดทดสอบทางจิตวิทยา

หญิงข้ามเพศที่ยังไม่ได้แปลงเพศ หรือ กะเทยไม่ได้แปลงเพศ หมายถึง สาวประเภทสองที่ยังไม่ได้ผ่าตัดแปลงเพศ โดยยังคงมีอวัยวะเพศชายอยู่แต่อาจมีเรือนร่างและการแต่งกายเหมือนผู้หญิง เช่น มีเต้านม ไขมันยาวเหมือนเพศหญิงเพราะใช้วิธีทางการแพทย์ต่อร่างกาย เช่น การให้ยาคุมกำเนิด การรับประทานฮอร์โมนเพศหญิง แบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ (1) กะเทยที่รังเกียจอวัยวะเพศชายของตนเองและไม่ชอบการมีความสุขทางเพศกับอวัยวะเพศชายของตน โดยหากมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย สาวประเภทสองกลุ่มนี้จะไม่ยอมให้ฝ่ายชายเห็นอวัยวะเพศชายของตนเองเด็ดขาด แต่จะเปิดและมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักอย่างเดียว สาวประเภทสองกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มักมีความต้องการผ่าตัดแปลงเพศเป็นเพศหญิง (2) กะเทยที่ไม่ได้รังเกียจอวัยวะเพศชายของตนเองและยังคงมีความสุขทางเพศกับอวัยวะเพศชายของตนได้ โดยทั่วไป กะเทยกลุ่มนี้คล้ายชายรักชายฝ่ายรับแต่มีความแตกต่างตรงที่มีการแต่งตัวเลียนแบบเป็นเพศหญิง

หญิงข้ามเพศที่ศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา หรือ กะเทยหัวโปก หมายถึง สาวประเภทสองที่อยู่ในวัยเด็กถึงวัยรุ่น ที่มีความเป็นผู้หญิงทางกิริยาและจิตใจแต่ยังเรียนหนังสือในชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สาวประเภทสองกลุ่มนี้จึงต้องทำตามกฎของโรงเรียนเพราะโรงเรียนไม่อนุญาตให้ไขมันยาวจึงต้องตัดผมสั้นเกรียนทำตามกฎของโรงเรียน แต่จะมีการเลียนแบบการแต่งตัวของผู้หญิง เช่น ก้นคิ้ว ทาลิปสติก แต่ยังไม่ได้เปลี่ยนร่างกายเป็นผู้หญิง แต่หากวันหยุดอาจแต่งตัวเป็นผู้หญิงเป็นครั้งคราว

กะเทยตุ๊ดและแต้ว หมายถึง สาวประเภทสองที่มีจิตใจเป็นผู้หญิงแต่ในชีวิตประจำวันไม่ได้แต่งกายเป็นผู้หญิงด้วยปัจจัยส่วนตัว เช่น อาชีพ ครอบครัว อย่างไรก็ตาม สาวประเภทสองกลุ่มนี้ก็ไม่ได้แต่งกายเป็นผู้ชายเสียทีเดียว แต่จะแต่งกายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่คล้ายผู้หญิง เช่น ใส่กางเกงรัดรูป ใส่เสื้อรัดตัว

การแบ่งประเภทคนที่มีความหลากหลายทางเพศข้างต้น จัดประเภทจาก 2 องค์ประกอบ คือ บุคลิกภาพความเป็นหญิงความเป็นชาย (feminine and masculine) และความชอบทางเพศ เนื่องจากปัจจุบัน ความพึงพอใจทางเพศของคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีความสั่นไหวสูง โดยไม่อาจคาดการณ์และอาจไม่สอดคล้องกับบุคลิกภาพส่วนตัวตามการนิยามแบบเก่าเสมอไป กล่าวคือ การนิยามอิงกับเรื่องความเป็นหญิงและความเป็นชายแบบเก่า ให้ผู้ที่มีความเป็นชายต้องแสดงบทบาทเป็นฝ่ายกระทำ และให้ผู้ที่มีความเป็นหญิงต้องแสดงบทบาทเป็นฝ่ายถูกระกระทำ ซึ่งเป็นกรนิยามบทบาททางเพศแบบตายตัว (ที่ยังคงใช้การได้แต่ไม่เพียงพอ) ผู้วิจัยจึง

ได้เพิ่มการนิยามแบบใหม่ ที่นิยามบทบาททางเพศอย่างลื่นไหล ยกตัวอย่าง ชายรักชายผู้มีบุคลิกภาพเรียบร้อย มีความเป็นหญิงสูง มีรูปร่างบอบบางอาจแสดงบทบาททางเพศเป็นฝ่ายกระทำหรือฝ่ายรุก ในทางกลับกัน ชายรักชายผู้มีบุคลิกเข้มแข็ง มีร่างกายกำยำอาจแสดงบทบาททางเพศเป็นฝ่ายถูกกระทำหรือฝ่ายรับก็ได้

สำหรับในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้คำทับศัพท์จากภาษาอังกฤษเรียกกลุ่มบุคคลทั้ง 3 กลุ่มรวมว่า “คนที่มีความหลากหลายทางเพศ” (Queer) มีเหตุผล 2 ประการ คือ

ประการแรก เพื่อสื่อความหมายกินความครอบคลุมรวมบุคคลที่นิยามตนเองว่าเป็นคนรักเพศเดียวกัน (homosexual) ตามมิติเพศทางการแพทย์โดยยึดตัวตนทางเพศสรีระ (biological / sexual identity) ได้แก่ ชายรักชายและหญิงรักหญิง และบุคคลที่นิยามตนเองว่าเป็นคนที่มีจิตใจตรงข้ามกับเพศโดยกำเนิด หรือ “ข้ามเพศ” (Transgender) ซึ่งเป็นรักต่างเพศ (heterosexual) ตามมิติสังคมและวัฒนธรรมโดยยึดตัวตนทางเพศสภาพ (gender identity) ได้แก่ หญิงข้ามเพศหรือสาวประเภทสอง

ประการที่สอง การใช้คำศัพท์จากเดิมแยกส่วนเป็นคำ ๆ ได้แก่ ชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ แล้วนำมารวมเป็นคำหนึ่งเดียวคือ “คนที่มีความหลากหลายทางเพศ” (Queer people) เพื่อแสดงถึงความแตกต่างหลากหลายแต่มีพลังความสามัคคีและความภูมิใจเป็นหนึ่งเดียว นอกจากนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้คำว่า “ความหลากหลายทางเพศ” เพื่อสื่อถึงแนวคิดที่ใช้ในงานวิจัยนี้คือ ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศและความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์ (Queer theory and Cyberqueer)

3) นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับ “ชีวิตออนไลน์” และ “ชุมชนเสมือนจริง”

- การปฏิสัมพันธ์ (Interactivity) หมายถึง การสื่อสารหลายทางระหว่างผู้ส่งสาร ผู้รับสาร และผู้มีส่วนร่วมในการสื่อสาร ในที่นี้เป็นการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์มี 3 รูปแบบ คือ (1) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้กับผู้ใช้อื่น (user-to-user interactivity) (2) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้อับระบบ (user-to-system interactivity) และ (3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้อับข้อมูลเอกสาร (user-to-documents interactivity)

- การสื่อสารแบบเวลาเดียวกัน (synchronous communication) หมายถึง การสื่อสารที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกัน หรือ การสื่อสารแบบทันทีทันใด เช่น การสนทนาออนไลน์ หรือ “การคุย” (Chat) เป็นรูปแบบการสื่อสารสนทนาซึ่งผู้ใช้พิมพ์ข้อความไปสู่ผู้ใช้อีกคนหนึ่งหรือหลายคนแบบทันทีทันใด มี 2 รูปแบบ ได้แก่ (1) การคุยผ่านอินเทอร์เน็ต (Internet Relay Chat) ซึ่งเป็นโปรแกรมสนทนาสำเร็จรูป โดยการพิมพ์ข้อความผ่านคอมพิวเตอร์แบบทันทีทันใด (real time)

ใช้ระบบอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลาง และ (2) การส่งสารทันที (Instant messaging) หมายถึง การสนทนาออนไลน์โดยการพิมพ์ข้อความสั้น ๆ แบบทันทีทันใดผ่านโปรแกรมการสนทนา เช่น โปรแกรมวินโดวส์ไลฟ์เมสเซนเจอร์ (Windows Live Messenger) การสนทนาแบบนี้ หากผู้ใช้ ลงซอฟต์แวร์สำหรับใช้สนทนาในเครื่องคอมพิวเตอร์เหมือนกันแล้ว จะทำให้ทราบว่าผู้ใช้ อินเทอร์เน็ตคนอื่น ๆ ออนไลน์อยู่ในช่วงเวลาเดียวกันหรือไม่ และสามารถพูดคุยโดยการพิมพ์ อักษรไปหาผู้ใช้คนอื่นได้ทันที

- การสื่อสารแบบต่างช่วงเวลา (asynchronous communication) หมายถึง การสื่อสาร ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ต่างกัน หรือ การสื่อสารแบบทิ้งข้ามช่วงเวลา เช่น การตอบกระทู้ในเว็บ บอร์ดและการส่งอีเมล ซึ่งเป็นการสื่อข้อความเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ การสื่อข้อความนี้อาจอยู่ในรูปของตัวอักษร คำพูด ไปจนถึงรูปภาพ เสียงและวิดีโอกราฟฟิก

- รูปประจำตัว (Avatar) หมายถึง รูปแทนตนเองของสมาชิกที่แสดงออกถึง อารมณ์ ความรู้สึก หรือประสบการณ์ชีวิต เช่น ภาพวาด ภาพกราฟฟิก ภาพถ่ายในกระดานข่าวสนทนา

- สัญลักษณ์อารมณ์ หรือ ไอคอนแสดงอารมณ์ (emotional icons or emoticon) หมายถึง รูปสัญลักษณ์เล็ก ๆ ที่ใช้สื่อแทนอารมณ์ความรู้สึกของใบหน้า (facial expression) ในระบบการ สื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการสื่อสารที่ไม่เห็นหน้าตาของผู้ใช้ เช่น หากจะสื่อ อารมณ์แทนรอยยิ้มใช้แทนด้วย ☺ และหากจะสื่ออารมณ์แทนความเศร้าอาจใช้แทนด้วย ☹

- การเชื่อมโยงหลายมิติ (Hyperlink) หมายถึง การเชื่อมโยงข้อมูล คำพูด รูปภาพ ความคิด ที่ปรากฏในเว็บไซต์หรือเอกสารทางอินเทอร์เน็ตในแหล่งหนึ่ง ๆ ไปสู่อีกแหล่งหนึ่ง โดย ผู้ใช้สามารถคลิกข้อมูล รูปภาพในเว็บไซต์หนึ่ง ๆ แล้วสามารถเข้าไปสู่เว็บไซต์อีกแห่งหนึ่งได้ โดย สังเกตได้ว่า การเชื่อมโยงหลายมิติที่ถูกคลิกแล้วจะมีสีต่างจากการเชื่อมโยงหลายมิติที่ยังไม่ได้ถูก คลิก

- ข้อความหลายมิติ (Hypertext) หมายถึง รูปแบบการเขียนทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่ง ผู้เขียนสามารถเชื่อมโยงวรรคตอนหรือหน้าเอกสารโดยมีคอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลางช่วยเชื่อมโยงไป ยังเอกสารแหล่งอื่น ๆ ได้โดยสะดวก

- กล้องเว็บ (Webcamming) หมายถึง การเผยแพร่รูปภาพวิดีโอโดยอาจมีการเผยแพร่ เสียงร่วมด้วยผ่านอินเทอร์เน็ตโดยมี “กล้องเว็บแคม” เป็นเครื่องมือช่วยเผยแพร่ กล้องเว็บแคม เป็นกล้องขนาดเล็กซึ่งใช้ต่อกับพอร์ตของคอมพิวเตอร์ ผู้ใช้ส่วนใหญ่จะวางเว็บแคมไว้ด้านบนของ จอภาพ เมื่อผู้ใช้เชื่อมต่อและติดตั้งเสร็จแล้ว บุคคลอื่นสามารถเห็นรูปภาพวิดีโอแบบเคลื่อนไหว ได้ทันที โดยเว็บแคมบางรุ่นจะมีไมโครโฟนติดตั้งในตัวด้วย

• เพศวิถีไซเบอร์ (Cybersexualities) หมายถึง วิธีทางเพศของคนที่มีความหลากหลายทางเพศเป็นเรื่องของความปรารถนาและความพึงพอใจทางเพศที่ต้องเกี่ยวข้องกับไซเบอร์สเปซ ได้แก่ ความดึงดูดใจระหว่างบุคคล ไซเบอร์เซ็กส์ สื่อการลามกออนไลน์ และสุขภาพทางเพศที่ปรากฏในชุมชนเสมือนจริง เช่น การหาคู่รักออนไลน์ (Cyberdating) เป็นกระบวนการทำความเข้าใจ รู้จัก สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น (แบบหาคู่รัก) เริ่มขึ้นผ่านอินเทอร์เน็ต เกิดขึ้นในชุมชนเสมือนจริง เช่น ในกระดานสนทนาหาเพื่อนหาแฟน ห้องคุยออนไลน์ ก่อนที่จะเปลี่ยนแปลงเป็นระบบความสัมพันธ์ไปสู่แบบจริง ๆ หรือแบบเผชิญหน้า (face-to-face relationship)

6. ข้อจำกัดของการวิจัย

1) การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีข้อจำกัดในการใช้อธิบายในวงกว้าง (Generalization) ข้อมูลที่ได้รับเป็นเพียงภาพสะท้อนเพื่อทำความเข้าใจชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในชุมชนเสมือนจริงในกรณีศึกษาเท่านั้น เนื่องจากความเป็นชุมชนเสมือนจริงแต่ละแห่ง ย่อมมีรายละเอียดแตกต่างกัน

2) ช่วงเวลาของการวิจัย ประสบการณ์ชีวิตและเพศวิถีของผู้วิจัย โดยผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลภายในเวลาที่กำหนด ดังนั้น ข้อมูลที่ได้รับทั้งจากผู้ให้ข้อมูลและการวิเคราะห์เนื้อหา จะจำกัดอยู่ในเวลาที่ผู้ให้ข้อมูลบอกเล่า เช่น ลักษณะของตัวตนออนไลน์ของผู้ให้ข้อมูลในช่วงเวลาที่เก็บข้อมูล เพราะตัวตนออนไลน์มีลักษณะปรับเปลี่ยนได้ง่าย ส่วนการวิเคราะห์เนื้อหาที่ปรากฏในเว็บบอร์ดก็มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเช่นกัน นอกจากนี้ ประสบการณ์ชีวิตและเพศวิถีของผู้วิจัยยังมีส่วนในการกำหนดและวิเคราะห์ตีความข้อมูล และมีข้อจำกัดต่อการเข้าไปสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในชุมชนหญิงรักหญิงและหญิงข้ามเพศ

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) สามารถอธิบายถึงที่มาและลักษณะของพื้นที่ทางสังคมแบบใหม่ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ คือ ชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่มีทั้งความเหมือนและความแตกต่าง อันเกิดจากความโดดเด่นและความหลากหลายทางเพศวิถี

2) เข้าใจถึงเบื้องหลังที่มา ความเหมือนและแตกต่างของรูปแบบของการแสดงออกของตัวตนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศอันมีความเชื่อมโยงกับตัวตนที่แท้จริง

3) เข้าใจถึงเพศวิถีและประสบการณ์ชีวิตของคนที่มีความหลากหลายทางเพศแต่ละกลุ่มอย่างชัดเจนขึ้นจากเนื้อหาในเว็บบอร์ดและเว็บไซต์ที่คนที่มีความหลากหลายทางเพศเขียนและสร้างขึ้นเองในรูปแบบการอ้างถึง “เสียง” ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศซึ่งเกิดขึ้นภายในชุมชนเสมือนจริง

4) การเผยแพร่ผลการวิจัยทำให้สังคมมีความเข้าใจคนที่มีความหลากหลายทางเพศมากขึ้น นอกจากนี้ ข้อมูลที่ได้จากชุมชนเสมือนจริงยังทำหน้าที่สะท้อนความจริงที่เกิดขึ้นจากชุมชนจริง ๆ โดยเน้นให้คนทั่วไปมองว่าโลกเสมือนจริงคือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากโลกจริง ๆ ไม่ใช่สิ่งที่แยกส่วนจากความจริง

8. โครงสร้างวิทยานิพนธ์

โครงสร้างวิทยานิพนธ์ ทำหน้าที่เป็นทั้งส่วนนำเรื่องสู่เนื้อหาและสรุปย่อวิทยานิพนธ์ทั้ง 7 บท แต่แทนที่จะใช้คำศัพท์เชิงระเบียบแบบแผนในวิทยานิพนธ์ เช่น บทนำ ระเบียบวิธีวิจัย ฯลฯ ผู้วิจัยตัดสินใจเปลี่ยนชื่อบทต่าง ๆ ในวิทยานิพนธ์โดยการจำลองเสมือนหนึ่งว่า ผู้อ่านได้เข้าไปในโลกออนไลน์ ในกระบวนการนี้ ผู้วิจัยยังได้พยายามจำลองโดยใช้คำศัพท์มุมมองแบบ “คนใน” (EMIC หรือ insider perspective) เช่น เข้าสู่ระบบ ชื่อผู้ใช้ ออกจากระบบ คำศัพท์เหล่านี้ เป็นคำที่ผู้วิจัยได้เรียนรู้จากอินเทอร์เน็ตระหว่างการลงสนามวิจัย ผู้วิจัยจึงนำมาประยุกต์เปรียบเทียบอุปมาใช้ในชื่อบทต่าง ๆ ในวิทยานิพนธ์นี้ แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ได้แก่ บทที่ 1 เป็นส่วนนำเรื่องสู่การวิจัย

ส่วนที่ 2 ได้แก่ บทที่ 2-3 เป็นส่วนว่าด้วยทฤษฎี แนวคิดและการวิจัยภาคสนามที่เกี่ยวข้องกับไซเบอร์สเปซ

ส่วนที่ 3 ได้แก่ บทที่ 4-7 เป็นส่วนของนำเสนอข้อมูลและผลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเปรียบเทียบ

ส่วนที่ 4 ได้แก่ บทที่ 8 เป็นส่วนสรุปเนื้อหาและอภิปรายผลที่เชื่อมโยงส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ไว้ด้วยกัน

บทที่ 1 “ลงทะเบียน” (Register) : นำเรื่องสู่ “ชีวิต” ของ “คนที่มีความหลากหลายทางเพศ” ใน “ชุมชนเสมือนจริง” ผู้วิจัยนำคำว่า “ลงทะเบียน” มาใช้เพื่อเปรียบเทียบและกล่าวแสดงเจตจำนงถึงเป้าหมาย และโครงสร้างต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างคร่าว ๆ ซึ่งทั้งหมด เป็นส่วนของบทนำอยู่แล้ว สำหรับเนื้อหาในบทที่ 1 ในส่วนต้นบท ผู้วิจัยกล่าวพรรณนาถึงมูลเหตุจูงใจและที่มาของวิทยานิพนธ์นี้ ได้แก่ ประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของผู้วิจัย ความสนใจส่วนตัวต่อเรื่องที่ศึกษา การนิยามขยายความคำสำคัญจากหัวข้อการวิจัยให้กระจ่างเพื่อทำความเข้าใจเบื้องต้นร่วมกันกับผู้อ่าน และการประกาศตัวตนของผู้วิจัยในฐานะตัวแทนผู้เล่าเรื่องราวต่าง ๆ ในวิทยานิพนธ์ ตัวตนการมองอันส่งผลต่องานเขียนนี้ โดยครอบคลุมหัวข้อต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องนำเสนอในบทที่ 1 ของวิทยานิพนธ์ทั่วไป ได้แก่ โจทย์การวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ขอบเขตของการวิจัย อธิบายศัพท์ ข้อจำกัดของการวิจัย และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 “สร้างชื่อผู้ใช้” (Username): ชุมชนเสมือนจริง ตัวตนออนไลน์ เพศวิถีไซเบอร์ ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศและความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์ ต่อจากบทที่ 1 ในโลกออนไลน์ เมื่อได้ลงทะเบียนเป็นสมาชิกของชุมชนแห่งใด จำเป็นต้องสร้างชื่อผู้ใช้นั้น โดยชื่อผู้ใช้นั้นจะสะท้อนตัวตนของคนนั้น ๆ ด้วย ผู้วิจัยจึงได้นำคำว่า “ชื่อผู้ใช้” ในบทที่ 2 โดยเปรียบเทียบ “ชื่อผู้ใช้” เหมือนการกำหนดทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เลือกมาใช้เพื่อช่วยตอบคำถามโจทย์การวิจัย เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และช่วยวิเคราะห์ข้อมูล มีทั้งหมด 5 แนวคิด คือ ชุมชนเสมือนจริง ตัวตนออนไลน์ เพศวิถีไซเบอร์ ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศ และความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์ อีกส่วนหนึ่งเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับแนวคิดที่ทบทวนวรรณกรรมมี 12 ชิ้น โดยผู้วิจัยจะสรุปเนื้อหางานวิจัยเหล่านั้นเป็นขึ้น ๆ เรียงตามลำดับเวลา

บทที่ 3 “กำหนดรหัสผ่าน” (Password) ว่าด้วยการวิจัยภาคสนามในไซเบอร์สเปซ ในชุมชนออนไลน์ การเป็นสมาชิกชุมชนจำเป็นต้องมี “รหัสผ่าน” เพื่อเป็นเครื่องมือยืนยันตัวตนคือผู้ใช้ผู้นั้นจริง ๆ หากไม่มีหรือลืมรหัสผ่านแล้วก็ไม่สามารถเข้าถึงชุมชนได้อย่างเต็มรูปแบบ ผู้วิจัยนำรหัสผ่านมาเปรียบเทียบกับข้อกำหนดเทคนิควิจัยแบบต่าง ๆ ซึ่งเป็นขั้นตอน กระบวนการในการได้มาซึ่งข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้ในงานวิจัยนี้ เนื่องจากหากไม่มีเครื่องมือหรือเทคนิควิจัยแล้ว ผู้วิจัยก็ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้เช่นกัน ในส่วนต้นและกลางบท ผู้วิจัยเริ่มต้นทำความเข้าใจกับนิยามคำว่า “สนาม” ที่ใช้ในการวิจัยนี้ว่าไม่ได้ติดโยงกับเรื่องพื้นที่ โดยแนวทางการวิจัยสนามแบบ “ชาติพันธุ์วรรณาแห่งความเสมือนจริง” เลือกใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพแบบผสมทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ และใช้วิธีวิจัยแบบผสม โดยประเด็นย่อยกล่าวถึงกระบวนการวิจัยสนามวิจัยในไซเบอร์สเปซ ได้แก่ สนามกับการเก็บรวบรวมข้อมูลและการเลือกผู้ให้ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและตีความ ความแม่นยำและความเชื่อถือได้ และจริยธรรมการวิจัยแบบออนไลน์ โดยข้อมูลในการวิจัยสนามมี 2 ส่วน ได้แก่

1) ส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นคนที่มีความหลากหลายทางเพศโดยตรง ทั้งจากสมาชิกและผู้ดูแลเว็บในสนามวิจัยทั้ง 3 แห่ง เช่น การเชิญผู้ให้ข้อมูลทำแบบสำรวจและให้สัมภาษณ์ออนไลน์ผ่านทางเว็บบอร์ดและทางอีเมล วิธีการเก็บข้อมูลที่ใช้คือ การสำรวจออนไลน์ การสัมภาษณ์ออนไลน์ และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมแบบออนไลน์ ข้อมูลที่ได้จากส่วนนี้ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการสร้าง ลักษณะและองค์ประกอบของชุมชนเสมือนจริง ตัวตนออนไลน์ และระบบปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในชุมชนเสมือนจริง

2) ส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่มีอยู่แล้วในชุมชนเสมือนจริงทั้ง 3 แห่ง อันเป็นเรื่องราวของคนที่มีความหลากหลายทางเพศได้สร้างขึ้นเองหรือมีอยู่แล้ว ได้แก่ การเก็บบันทึกข้อมูลใน

เว็บเพจ กระทั่ง เว็บไซต์และไดอารี่ออนไลน์แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหาเว็บ แล้วนำมาจัดหมวดหมู่ใหม่ มีเป้าหมายมุ่งสะท้อน “เสียง” ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ข้อมูลที่ได้จากส่วนนี้คือ เพศวิถีไซเบอร์และประสบการณ์ชีวิตที่ปรากฏในชุมชนเสมือนจริง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลหลักใช้วิธี “การวิเคราะห์แบบลำดับขั้น”(Analytic hierarchy) วิเคราะห์เนื้อหาเว็บ (Web sphere analysis) ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ (Qualitative data analysis software) คือ NVivo ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณใช้โปรแกรม SPSS ช่วยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนาในรูปแบบร้อยละและค่าเฉลี่ย

การตรวจสอบข้อมูลและการนำเสนอผลการวิจัยใช้วิธี “การเผยแพร่ผลงานผ่านอินเทอร์เน็ต” (Net-based dissemination of results) ลงในเว็บบล็อกการวิจัยนี้ (Weblog) (<http://cyberqueer.blogspot.com>) และลงในเว็บบอร์ดในชุมชนออนไลน์กรณีศึกษา ในส่วนท้ายบท จะกล่าวถึง ความแม่นยำ ความเชื่อถือได้ และจริยธรรมในการวิจัยแบบออนไลน์

บทที่ 4 “เข้าสู่ระบบ” (Log in) ณ ชุมชนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ : “ไทยแลนด์เควียร์” “เลสล่า” และ “ไทยเลดี้บอยซ์” บทนี้เปรียบเหมือนการเข้าสู่ระบบไปสู่ชุมชนออนไลน์ เป็นภาพใหญ่ของผลการวิจัย โดยคำว่า “ณ” สื่อถึงที่อยู่ของเว็บไซต์นั้น ๆ ในบทนี้จึงกล่าวถึง ชุมชนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศเป็นรายชุมชน โดยแต่ละชุมชนมีรายละเอียดที่เหมือนและแตกต่างกันไป บทนี้มุ่งตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 ข้อมูลได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้ดูแลเว็บและสมาชิกชุมชนทั้ง 3 แห่ง การเฝ้าสังเกต วิเคราะห์เนื้อหาเว็บและการสำรวจออนไลน์

การวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ ผู้วิจัยเริ่มด้วยการเสนอความเป็นมาของชุมชนออนไลน์ หลักการการสร้างเว็บไซต์เพื่อเป็นชุมชนของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ จากมุมมองของผู้ดูแลเว็บ แล้ววิเคราะห์โครงสร้างชุมชนออนไลน์ โดยการแยกย่อยลักษณะและองค์ประกอบหลักของชุมชนออนไลน์กรณีศึกษาทั้ง 3 แห่ง ให้เห็นเป็นชิ้นส่วนเห็นได้ชัดขึ้น โดยผู้วิจัยวิเคราะห์เว็บบอร์ดและไดอารี่ออนไลน์เป็นหลักเพราะข้อมูลจากการสำรวจออนไลน์พบว่า สมาชิกใช้ชีวิตอยู่กับเว็บบอร์ดและไดอารี่เป็นหลัก อันนับเป็นหัวใจสำคัญของชุมชนออนไลน์ ประเด็นย่อยที่วิเคราะห์มี 5 ประเด็น ได้แก่ (1) เป้าหมายและกระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์ (2) สถานที่ในชุมชนออนไลน์ (3) แบบแผนการสื่อสารในชุมชนออนไลน์ (4) ประชากรในชุมชนออนไลน์ และ (5) ระบบกำไรในชุมชนออนไลน์ นอกเหนือจากศึกษาเรื่องราวชุมชนออนไลน์แล้ว ผู้วิจัยจะศึกษาเชื่อมโยงไปยังความสัมพันธ์ในชีวิตจริงนอกชุมชนออนไลน์ของสมาชิกด้วย

บทที่ 5 ตัวตนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ในบทที่ 4 เป็นการศึกษาชุมชนออนไลน์ อันเป็นภาพใหญ่ ส่วนบทนี้เป็นภาพย่อยเกี่ยวกับชีวิตออนไลน์ ด้านแรกคือ “ตัวตนออนไลน์” เป็นส่วนที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ตัวตนออนไลน์บนพื้นที่กระดานข่าวสนทนาและไดอารี่ออนไลน์ โดยตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 การวิเคราะห์ตัวตนออนไลน์และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของคนที่มีความหลากหลายทางเพศในชุมชนเสมือนจริง ผู้วิจัยมุ่งทำความเข้าใจผ่านการสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์ออนไลน์ โดยวิเคราะห์หาคำประกอบและรูปแบบของตัวตนออนไลน์ว่ามีลักษณะอย่างไร มีองค์ประกอบอะไรบ้าง จากนั้นล้วงลึกไปถึงกระบวนการสร้างและการแสดงออกขององค์ประกอบย่อย ๆ ของตัวตนออนไลน์ เช่น การสร้างชื่อผู้ใช้ การเลือกรูปประจำตัว การกำหนดลายเซ็น การปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ และการเชื่อมโยงระหว่างตัวตนออนไลน์และตัวตนจริง ๆ ตลอดจนการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวตนออนไลน์ของผู้ใช้ที่เป็นคนที่มีความหลากหลายทางเพศแต่ละคน

บทที่ 6 เพศวิถีไซเบอร์และประสบการณ์ชีวิตของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ บทนี้มุ่งตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เช่นกัน โดยเป็นการศึกษาการใช้ชีวิตออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศอีกมิติหนึ่งคือ “เพศวิถีไซเบอร์และประสบการณ์ชีวิต” ที่ปรากฏในชุมชนเสมือนจริง การศึกษาในประเด็นนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่มีอยู่แล้วในเว็บบอร์ดมาวิเคราะห์เนื้อหาเว็บ ได้แก่ กระทั่งที่เกี่ยวข้องกับเพศวิถีไซเบอร์และประสบการณ์ชีวิตที่ปรากฏในเว็บบอร์ดในชุมชนออนไลน์ การนำเสนอตัวอย่างกระทั่งในส่วนนี้ มุ่งทำความเข้าใจความเป็นคนที่มีความหลากหลายทางเพศทั้งชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ ผ่านการอ้างถึง (quoted) “เสียง” ที่อยู่ในรูปแบบกล่องข้อความกระทั่ง ในเว็บบอร์ดของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยผู้วิจัยจะเก็บกระทั่งในประเด็นที่เกี่ยวข้อง เลื่อนนำตัวอย่างกระทั่งที่น่าสนใจ แล้วนำจัดหมวดหมู่และเขียนเชื่อมโยงเล่าใหม่ ขอบเขตประเด็นย่อยที่นำมาจัดหมวดหมู่แล้วเล่าใหม่ มี 4 ประเด็น ได้แก่ (1) ทำความเข้าใจเพศวิถีของคนที่มีความหลากหลายทางเพศทั้งเพศวิถีแบบกระแสหลัก-เพศวิถีนอกกระแส และความลื่นไหลทางเพศ (2) ความดึงดูดใจระหว่างบุคคลแบบออนไลน์ เช่น ความรักในโลกไซเบอร์ การหาคู่รักออนไลน์ในกระดานข่าวสนทนา (3) ไซเบอร์เซ็กซ์และสื่อลามกออนไลน์ เป็นส่วนสื่อให้เห็นตัวอย่างกระทั่งและรูปภาพที่สะท้อนเรื่องราวของไซเบอร์เซ็กซ์ที่เกิดขึ้นในชุมชนออนไลน์แบบอื่น ๆ และในชีวิตจริง และ (4) ข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ นำเสนอผ่านตารางสรุปประเด็นเด่น (theme) ที่ผู้วิจัยพบในชุมชนออนไลน์ พร้อมทั้งอธิบายตารางโดยยกตัวอย่างประสบการณ์ชีวิตเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ 3 ประเด็นคือ (1) เพศสรีระและเพศสัมพันธ์ (2) สุขภาพจิตและการเปิดเผยตัวตน และ (3) สังคมและอคติทางเพศ จากกระทั่งของชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ

บทที่ 7 “ความเหมือน” และ “ความต่าง” : เปรียบเทียบชุมชนออนไลน์และชีวิตออนไลน์ระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ บทนี้เป็นผลการเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างคนที่มีความหลากหลายทางเพศทั้ง 3 กลุ่ม ทั้ง 3 ชุมชนออนไลน์ โดยนำข้อมูลจากบทที่ 4 (ชุมชนออนไลน์) บทที่ 5 (ตัวตนออนไลน์) และบทที่ 6 (เพศวิถีโซเชียลและประสบการณ์ชีวิต) มาสรุปเปรียบเทียบเพื่อทำความเข้าใจได้กระชับขึ้น บทนี้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3 มุ่งค้นหา “ความเหมือน” และ “ความต่าง” ระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ 3 กลุ่ม ได้แก่ ชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ โดยแยกเป็น 2 ประเด็นคือ เปรียบเทียบชุมชนออนไลน์และเปรียบเทียบชีวิตออนไลน์

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยตระหนักในข้อจำกัดและความไม่ครอบคลุมในการเปรียบเทียบเพื่อค้นหาความเหมือนและความต่างที่อาจติดขัดด้วยระยะเวลา ความสามารถ เพศและเพศวิถีของผู้วิจัยเอง เช่น ผู้วิจัยสามารถเฝ้าสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมได้เพียงชุมชนชายรักชาย แต่ไม่สามารถมีส่วนร่วมในชุมชนหญิงข้ามเพศและหญิงรักหญิงในเวลาเดียวกันได้อย่างเต็มตัว การเปรียบเทียบนี้จึงเป็นมุมมองแบบคนในและคนนอกไปพร้อมกัน และต้องยอมรับว่าการเปรียบเทียบในบทนี้เป็นเพียงข้อสังเกตในมุมมองของผู้วิจัยเป็นหลัก (ซึ่งอาจยังมีอีกหลายมุมมอง)

บทที่ 8 “ออกจากระบบ” (Log out) : สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ในบทที่ 4-7 เป็นผลการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งเป็นส่วนที่ผู้อ่านได้สัมผัสถึงข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตและชุมชนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศในโซเชียลสเปซ แต่ในบทที่นี้ เปรียบเทียบการ “ออกจากระบบ” ของชุมชนออนไลน์ในอินเทอร์เน็ตมาสู่โลกของความเป็นจริงนอกโซเชียลสเปซ แม้ว่าบทนี้จะเป็นบทส่งท้าย แต่ก็มีความสำคัญเช่นกัน เพราะเป็นส่วนที่โยงบทที่ 2-3 อันเป็นส่วนแนวคิดและวิธีวิทยา เข้ากับส่วนของทฤษฎีวิเคราะห์ข้อมูล ชั้นแรก ผู้วิจัยจะสรุปผลการวิจัยทั้งหมดพร้อมทั้งอภิปรายผลการวิจัยเข้ากับทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องว่ามีความสอดคล้องหรือขัดแย้งกันกับข้อมูลอย่างไรบ้าง ชั้นที่สอง เป็นข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

“สร้างชื่อผู้ใช้” (Username) : ชุมชนเสมือนจริง ตัวตนออนไลน์ เพศวิถีไซเบอร์ ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศและความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์

ความนำ

ในบทนี้ เป็นการทบทวนวรรณกรรมเชิงแนวคิดที่ตรงต่อประเด็นการวิจัยรวมทั้งหมด 5 แนวคิดเพื่อช่วยตอบใจทฤษฎีวิจัย วิเคราะห์ข้อมูล กำหนดกรอบการวิเคราะห์ เป็นประเด็นช่วยมองปรากฏการณ์ในการสังเกตการณ์ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม และเป็นตัวช่วยที่ดีต่อการสร้างคำถามการสำรวจและสัมภาษณ์ออนไลน์ทั้งจากสมาชิกชุมชนและผู้ดูแลเว็บทั้ง 3 แห่ง แนวคิดที่เลือกทั้ง 5 แนวคิดเป็นทั้งความคิดหลัก (key concepts) และประเด็นแกนกลาง (central issues) ที่มีอิทธิพลแทรกอยู่ในบทต่างๆของวิทยานิพนธ์นี้ เช่น เป็นกรอบกำหนดชื่อคำสำคัญสำหรับการวิจัยในบทที่ 1 เป็นตัวช่วยตั้งคำถามสัมภาษณ์ในบทที่ 3 การกำหนดแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยจึงเปรียบเสมือนการ “สร้างชื่อผู้ใช้” เพื่อใช้ในชุมชนออนไลน์ เป็นการเทียบกับการกำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ช่วยตอบใจทฤษฎีวิจัย ช่วยวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยแยกเป็น 3 ตอน แบ่งย่อยออกเป็น 5 แนวคิด ได้แก่

ตอนที่ 1 “ชุมชนเสมือนจริง” ได้แก่ แนวคิดชุมชนเสมือนจริง (virtual community)

ตอนที่ 2 “ตัวตนออนไลน์” ประกอบด้วย 2 แนวคิดย่อย ได้แก่ แนวคิดตัวตนออนไลน์ (online identity) และแนวคิดเพศวิถีไซเบอร์ (Cybersexualities)

ตอนที่ 3 “คนที่มีความหลากหลายทางเพศ” ได้แก่ ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศและความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์ (Queer theory and Cyberqueer)

วัตถุประสงค์

- 1) ทำความเข้าใจความหมาย ลักษณะ องค์ประกอบและรูปแบบของชุมชนเสมือนจริง
- 2) ค้นหานิยามและลักษณะของตัวตนออนไลน์ และชี้ให้เห็นถึงกระบวนการสร้างและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์ในลักษณะกระบวนการ (as a process)
- 3) อธิบายองค์ประกอบย่อยของเพศวิถีไซเบอร์
  - 3.1) อธิบายอิทธิพลของอินเทอร์เน็ตที่มีอิทธิพลต่อเรื่องความตึงเครียดทางเพศ
  - 3.2) อธิบายความหมายของสุขภาพทางเพศ ไซเบอร์เซ็กส์และสื่อลามกออนไลน์ที่ปรากฏในโลกเสมือนจริง

4) อธิบายความคิดพื้นฐานของทฤษฎีความหลากหลายทางเพศขั้นพื้นฐาน อภิปรายแนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคนที่มีความหลากหลายทางเพศและไซเบอร์สเปซ

จากภาพที่ 2.1 ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมเชิงแนวคิด 5 แนวคิด มี 5 ขั้นตอน วิธีการนำเสนอในบทนี้จะเสนอและวิเคราะห์แนวคิด สรุปแนวคิดทั้งหมด แล้วประยุกต์ใช้แนวคิดเพื่อสร้างเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพที่ 2.1 ขั้นตอนในการทบทวนวรรณกรรมเชิงแนวคิด

ตอนที่ 1 “ชุมชนเสมือนจริง” (virtual community)

1. ชุมชนเสมือนจริง (virtual community)

การทำความเข้าใจกับความหมายของคำว่า “ชุมชนเสมือนจริง” อันกลายเป็นข้อถกเถียงใหม่ในการเปลี่ยนกระบวนทัศน์แนวคิดเรื่องการศึกษาชุมชนทั้งในทางสังคมวิทยา มานุษยวิทยา และสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง การทบทวนวรรณกรรมชี้ให้เห็นว่า ในต่างประเทศมีการศึกษาเรื่องชุมชนเสมือนจริงกันอย่างกว้างขวางครอบคลุมหลายสาขาวิชา พบแนวโน้มว่า การศึกษาวิจัยประเด็นเรื่องชุมชนเสมือนจริงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่ถึงกระนั้น ก็ยังมีทั้งความเห็นที่สอดคล้องและไม่ลงตัวเกี่ยวกับการทำความเข้าใจถึงความหมายและองค์ประกอบของชุมชนเสมือนจริง สำหรับในวิทยานิพนธ์นี้ ในเบื้องต้น เพื่อทำความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยขอให้ความหมายของชุมชนเสมือนจริงว่าหมายถึง “กลุ่มของบุคคลหลายๆ คนมารวมตัวกัน มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการร่วมกันแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนข้อมูลในประเด็นหนึ่ง ๆ โดยมีระบบการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีในอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางช่วยสนับสนุนการยอมรับกฎเกณฑ์ บรรทัดฐานที่ถูกสร้างขึ้นมาใหม่ร่วมกัน”

1.1 ความหมายและลักษณะของชุมชนเสมือนจริง

Rheingold (1993) นักวิชาการผู้บุกเบิกการศึกษาชุมชนเสมือนจริง เขียนหนังสือเรื่อง "The Virtual Community : Homesteading on the Electronic Frontier" ให้ความเห็นว่า ในสถานการณ์การสื่อสารในบริบทของชุมชนเสมือนจริง กลุ่มคนจะสร้างบรรทัดฐานทางสังคม และกฎเกณฑ์กติกาขึ้นมาเพื่อใช้ควบคุม จัดบริบททางสังคมใหม่ เป็นการสร้างความจริงชนิดใหม่ (new reality) ที่คนสร้างภาพขึ้นมาเพื่อเลียนแบบชุมชนดั้งเดิม เช่น มีบ้าน เพื่อนบ้าน เป็นพื้นที่ที่มีการสร้างความหมายและอัตลักษณ์ร่วมกัน (Rheingold,1993) นอกจากนี้ เขายังมองว่าการเกิดชุมชนเสมือนจริงเป็นความจริงทางเลือก (alternative reality) หรือเป็นความจริงเสมือน (virtual reality) เป็นความจริงที่ดำรงอยู่และสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงสังคมได้ เป็นทางเลือกที่คนสามารถเลือกเพื่อหนีจากความจริงที่ "จริง ๆ" เทคโนโลยีและการสื่อสารจึงไม่เพียงเปลี่ยนความสัมพันธ์ทางสังคม แต่ความสัมพันธ์สามารถสร้างขึ้นใหม่ได้ด้วย ชุมชนเสมือนจริงเป็นชุมชนที่กลุ่มคนอาจได้พบกันโดยตรงหรือไม่ก็ตาม แต่มีโอกาสสื่อสารกันด้วยถ้อยคำ ภาษา และความคิด ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เมื่อเปรียบเทียบกับชุมชนแบบอื่น ชุมชนเสมือนจริงมีข้อได้เปรียบตรงที่ว่า ไม่มีอคติเกี่ยวกับเพศ อายุ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ รูปร่างหน้าตา เสียงพูด อากัปกริยาของสมาชิก ชุมชนเสมือนจริงเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงผู้ที่มีความสนใจร่วมกันเข้าด้วยกัน ในชุมชนแบบเดิมเราจะรู้จักผู้คนต่อเมื่อได้พบปะหน้าตา และต้องคบหาสมาคมกับผู้คนจำนวนไม่น้อย กว่าเราจะพบผู้ที่มีความสนใจในเรื่องเหมือนเรา แต่ในชุมชนประเภทนี้ เราสามารถเข้าถึงแหล่งที่เราสนใจได้อย่างทันที รวมทั้งยังช่วยคัดสรรกรั่นกรองข้อมูลที่จำเป็นและทันสมัย โดยไม่ต้องเก็บรวบรวมข้อมูลไว้มากมายเช่นแต่ก่อน (Rheingold, 1993)

หากสรุปความคิดของ Rheingold ชุมชนเสมือนจริง หมายถึง กลุ่มคนซึ่งรวมตัวกันในอินเทอร์เน็ต กลุ่มคนที่รวมกันเหล่านี้ ต้องมีมากพอและอยู่กันอย่างต่อเนื่องยาวนาน มีการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ จนก่อร่างเป็นรูปแบบของความสัมพันธ์ออนไลน์ทั้งแบบส่วนตัวและส่วนรวม" (Rheingold,1993: 5) จะเห็นได้ว่า คำนิยามของ Rheingold ตั้งอยู่บนพื้นฐานของปฏิสัมพันธ์ทางสังคม กลุ่มคนและความรู้สึกที่ร่วมกันต่อผู้อื่นในชุมชนที่พวกเขาปฏิบัติสัมพันธ์ด้วย โดยต้องมีความสัมพันธ์ระยะเวลานานมากพอ และที่สำคัญ พวกเขาต้องรู้สึกถึงความสัมพันธ์ร่วมกัน

ต่อมา Baym (2000) ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมต่อจาก Rheingold ว่า ชุมชนเสมือนจริงไม่ใช่เป็นเรื่องของพื้นที่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นเรื่องของกิจกรรมร่วมและความรู้สึกที่ร่วมกัน โดย Baym กล่าวถึงประเด็นการทำความเข้าใจชุมชนเสมือนจริงผ่านกระบวนการทางสังคม (social process) ไว้ 4 ประเด็น คือ (1) รูปแบบของการแสดงออก (form of expression) เช่น การ

พูดคุยเกี่ยวกับชุมชนของตนเอง (2) อัตลักษณ์ (identity) เช่น ความรู้สึกถึงการมีตัวตน (3) ความสัมพันธ์ (relationship) เช่น การติดต่อสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในชุมชนเดียวกัน และ (4) กฎเกณฑ์ (norms) เช่น ระเบียบและธรรมเนียมปฏิบัติที่คนในชุมชนรับรู้ร่วมกัน

นอกจากนี้ Ridings และคณะ (2002: 273) ให้คำจำกัดความของชุมชนเสมือนจริงว่า “เป็นกลุ่มคนผู้มีความสนใจร่วมกัน เข้ามาสื่อสารอย่างสม่ำเสมอเป็นระยะเวลายาวนานผ่านการสื่อสารในอินเทอร์เน็ต”

ส่วนความคิดของ Licklider และ Taylor (1998) สนับสนุนประเด็นเรื่องชุมชนในมิติว่า ด้วยความสนใจร่วมกันและการสื่อสาร และมองชุมชนเสมือนจริงในมิติการสื่อสารว่าเป็นแนวคิดเรื่องชุมชนที่สัมพันธ์กับคอมพิวเตอร์ที่เป็นสื่อกลางในการสื่อสาร ชุมชนที่มีคอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลาง (computer-mediated community) ประกอบด้วยสมาชิกที่อยู่ต่างพื้นที่ทางกายภาพ (geographically separated members) บางครั้งสมาชิกเหล่านี้ก็รวมตัวกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ บางครั้งก็อยู่คนเดียว ชุมชนนี้ไม่ได้มีลักษณะร่วมด้านมณฑลที่ตั้ง (common location) แต่มีความสนใจร่วมกัน (common interest) ผู้ที่บุคคลจะปฏิสัมพันธ์ด้วยในระหว่างที่กำลัง “ออนไลน์” คือบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกมาแล้วอย่างดีว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติที่สำคัญที่มีความสนใจและเป้าหมายตรงกัน (commonality of interests and goals) มากกว่าที่จะถูกเลือกเพราะความบังเอิญเพราะอยู่ใกล้กัน

ความคิดนี้คล้าย ๆ กับแนวคิดเกี่ยวกับชุมชนในหนังสือเรื่อง Community ของ Gerard Delanty (2003) เรียกชุมชนแห่งนี้ว่า “ชุมชนการสื่อสาร” ซึ่งเขาเห็นว่าเป็นการเชื่อมโยงของระบบการสื่อสารและโครงสร้างทางวัฒนธรรมในสังคมโลกปัจจุบัน โดยเราอาจทำความเข้าใจชุมชนโดยผ่านมิติการสื่อสารได้ (Delanty, 2003)

ด้านนักวิชาการไทย สุริชัย หวันแก้ว (2544: 39) กล่าวว่า “การก่อร่างของชุมชนเสมือนจริงทำให้พื้นที่ทางกายภาพมีความสำคัญน้อยลง แนวความคิดที่ว่าด้วยชุมชนเสมือนจริงนับเป็นการเปลี่ยนแปลงก้าวสำคัญของการศึกษาชุมชนที่เกิดขึ้นในความเป็นจริง เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ทางสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ ในแง่ที่ความสัมพันธ์ทางสังคมจะหลุดลอยจากฐานชุมชน เปิดทางให้มีความเป็นไปได้ในการแยกห่าง จากการเน้นว่าชีวิตทางสังคมต้องยึดติดพื้นที่อย่างเดียว นอกจากสลายเรื่องพื้นที่แล้ว การศึกษาชุมชนเสมือนจริงยังเปิดทางให้กับการศึกษาชุมชนในมิติที่ว่าด้วยความสนใจร่วมกันในชุมชนและการให้ความสำคัญกับเรื่องของอารมณ์ความรู้สึกในชุมชนหนึ่ง ๆ

Jones (1998) ได้ต่อเติมคำอธิบายเกี่ยวกับชุมชนเสมือนจริงเพิ่มเติมว่า ภาพส่วนที่ขาดหายไปคือ คำอธิบายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ (space) กับสังคม (social) ที่ต้อง

อธิบายไปพร้อม ๆ กัน นอกจากนั้น สิ่งที่จะเลยไม่ได้ คือ การอธิบายปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (social interaction) กับการปฏิบัติที่มีมิติเรื่องพื้นที่ (spatial practice) ค่านิยม (values) และความเชื่อ (beliefs) เข้ามาเกี่ยวข้อง เขายังเสริมอีกว่า ความสามารถของสมาชิกในชุมชนในการสร้าง (create) รักษา (maintain) และควบคุมพื้นที่ (control) การทำความเข้าใจชุมชนเสมือนจริงยังเกี่ยวพันกับเรื่องของอำนาจการออกกฎ การครอบงำหรือมีอำนาจเหนือ การยอมตาม การขัดขืน และการให้ความร่วมมือ เป็นเกณฑ์ที่ใช้ทำความเข้าใจธรรมชาติของชุมชนแบบเดิมยังคงประยุกต์ใช้ได้

1.2 องค์ประกอบและรูปแบบของชุมชนเสมือนจริง

การศึกษาชุมชนเสมือนจริงมีลักษณะเป็นสหสาขาวิชา มีการศึกษาทั้งทางนิเทศศาสตร์ เทคโนโลยีการสื่อสาร สังคมวิทยา และสาขาอื่น ๆ ทำให้การแยกย่อยองค์ประกอบและรูปแบบของชุมชนเสมือนจริงมีความหลากหลายและมีลักษณะเฉพาะตามสาขาวิชาที่ศึกษา ยกตัวอย่างเมื่อสาขาวิชาเทคโนโลยีการสื่อสารศึกษาชุมชนเสมือนจริงก็จะแยกแยะองค์ประกอบโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานการสื่อสารผ่านเทคโนโลยี เช่น การสื่อสารในห้องสนทนา (Chat room) การสื่อสารในกระดานข่าว (Bulletin board) (Preece, 2000; Stanoevska-Slabeva, 2002) สำหรับมุมมองเรื่องชุมชนเสมือนจริงในทางสังคมวิทยาจะใช้การมองโดยอิงกับประเด็น “โครงสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคม” ของกลุ่มคนและเครือข่ายทางสังคม (Bagozzi and Dholakia, 2002; Butler, 1999) หรือมองในฐานะสถานะที่ของการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในพื้นที่เสมือนจริง (virtual space) (Virnoche and Marx, 1997) จะเห็นได้ว่า ชุมชนเสมือนจริงถูกแบ่งแยกแยะองค์ประกอบขึ้นอยู่กับการวิจัยตามมุมมองของศาสตร์ โดยมีประเด็นแห่งสาขาวิชานั้น ๆ เป็นตัวตั้ง ในที่นี้ ผู้วิจัยจะเลือกการมองตามมุมมองสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาโดยใช้ประเด็นปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ทางสังคมเป็นตัวตั้ง แต่ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจะเกิดขึ้นในอินเทอร์เน็ตจนทำให้เกิดเป็นรูปแบบสังคมแบบเฉพาะแบบหนึ่ง ดังที่ Komito (1998) เสนอว่าชุมชนเสมือนจริงเป็นสิ่งคมไซเบอร์ที่มีระบบของจารีต กฎเกณฑ์ บรรทัดฐาน เฉพาะตัว แต่มีการเปลี่ยนแปลงลื่นไหลสูงกว่าชุมชนจริง ๆ

ผู้วิจัยขออธิบายองค์ประกอบหลักของชุมชนเสมือนจริง 5 ส่วน ที่พบจากการทบทวนวรรณกรรมผสมกับการสังเกตการณ์ภาคสนามในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ เน้นในประเด็นเรื่อง “การปฏิสัมพันธ์” ว่ามีความสำคัญต่อการอธิบายองค์ประกอบของชุมชนเสมือนจริง โดยประเด็นนี้ ผู้วิจัยจะใช้เป็นประเด็นในการอธิบายรูปแบบและองค์ประกอบของชุมชนเสมือนจริงที่จะนำเสนอในบทที่ 4 ด้วย อย่างไรก็ตาม ชุมชนเสมือนจริงชุมชนหนึ่ง ๆ

ไม่จำเป็นต้องมีทั้ง 5 องค์ประกอบครบถ้วน รูปแบบและองค์ประกอบหลักโดยอิงกับเรื่อง “การปฏิสัมพันธ์” ทั้ง 5 องค์ประกอบ อธิบายได้ดังนี้

1.2.1 เป้าหมาย (purpose) หรือ เนื้อหาของการปฏิสัมพันธ์ (content of interaction) หมายถึง เนื้อหาของการสื่อสารและเป้าหมายของชุมชนจะถูกสร้างร่วมกันโดยผู้ก่อตั้งชุมชนและสมาชิกชุมชน (Jones and Rafaeli, 2000 : 218)

1.2.2 สถานที่ (place) หรือ ขอบเขตเทคโนโลยีสื่อกลางของการปฏิสัมพันธ์ (extent of technology mediation of interaction) หมายถึง สถานที่ที่มีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นทั้งในชุมชนเสมือนจริงและนอกชุมชนเสมือนจริง องค์ประกอบเรื่องสถานที่ในชุมชนเสมือนจริงมีความสำคัญแต่ก็เป็นประเด็นที่มีปัญหาสำหรับนักวิจัย เพราะลักษณะของชุมชนเสมือนจริงที่ไม่ได้มีพื้นที่จริงแบบชุมชนทางภูมิศาสตร์ (Jones, 1997) ชุมชนทางภูมิศาสตร์นั้นมีขอบเขตพื้นที่การตั้งอยู่อย่างชัดเจน การมีพื้นที่ชัดเจนของชุมชนจริง เป็นปัจจัยนำพาให้สมาชิกชุมชนรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ (sense of belongingness) และมีค่านิยมร่วมกัน (shared values) ที่พัฒนาขึ้นผ่านระบบปฏิสัมพันธ์ได้มากกว่า

Harrison และ Dourish (1996) อธิบายว่า คุณลักษณะองค์ประกอบของชุมชนเสมือนจริงมีโครงสร้าง 2 แบบ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับ “พื้นที่” (Space) ในเชิงกายภาพ และ “สถานที่” (place) ในเชิงสังคมวัฒนธรรม พวกเขาเสนอแนะว่า “พื้นที่เสมือนจริงได้กลายเป็นสถานที่เสมือนจริง” ซึ่งหมายความว่า สมาชิกชุมชนจะมีความตระหนักถึงปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมมากกว่าปัจจัยเชิงกายภาพ เช่น การพัฒนาเรื่องของความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างสมาชิกด้วยตนเอง มากกว่าจะคิดถึงเรื่องขอบเขตพื้นที่

Blanchard (2004) มองเพิ่มจากมุมมองของ Harrison และ Dourish ว่าการรับรู้ถึงสถานที่ (sense of place) ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการรับรู้ทางจิตใจระหว่างสมาชิกด้วยตนเอง โดยเสนอเพิ่มเติมว่า เมื่อสมาชิกต่างรับรู้ถึงความเป็นชุมชนร่วมกันแล้ว จะมีแนวโน้มที่จะสื่อสารในช่องทางอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น มีการนัดพบปะกันจริงๆ โทรศัพท์พูดคุย อีเมลหากัน ในที่สุดจะทำให้ชุมชนเสมือนจริงถูกทำให้กลายเป็น “ชุมชนจริงๆ” ดังนั้นแล้ว ชุมชนเสมือนจริงแบบบริสุทธิ์จึงมีอยู่น้อย เพราะสมาชิกของชุมชนเสมือนจริงแต่ละคนมักจะสร้างความสัมพันธ์แบบจริงๆ กับสมาชิกคนอื่น ๆ ร่วมด้วยเสมอ ชุมชนเสมือนจริงส่วนใหญ่จึงเป็นสถานที่รวมระหว่างสมาชิกผู้มีการสื่อสารทั้งพื้นที่เสมือนจริงและพื้นที่จริง ๆ ผสมกัน เป็นการกลับไปกลับมาระหว่างความเป็นชุมชนเสมือนจริงและชุมชนจริงๆ

1.2.3 **แบบแผน (platform) หรือ การออกแบบปฏิสัมพันธ์ (design of interaction)** เป็นแนวความคิดสำคัญที่เชื่อมโยงกับระบบปฏิสัมพันธ์ในชุมชนเสมือนจริงไว้ด้วยกัน (Hoffman and Novak, 1996) โดยนักวิจัยส่วนใหญ่มักอธิบายการออกแบบปฏิสัมพันธ์การสื่อสารเชิงเทคนิคแบบแยกขั้ว (interactivity dichotomous) คือ แบบเวลาเดียวกัน (synchronous) เป็นการสื่อสารแบบโต้ตอบแบบทันทีทันใด เช่น การพูดคุยในห้องสนทนา และแบบต่างช่วงเวลา (asynchronous) เป็นการสื่อสารที่เปิดโอกาสให้สมาชิกได้ตอบเมื่อเวลาสะดวกมากกว่าต้องโต้ตอบทันที เช่น การโต้ตอบในเว็บบอร์ด การโต้ตอบอีเมล การส่งข้อความส่วนตัว (Personal message) อย่างไรก็ตาม ยังมีการทำความเข้าใจการออกแบบปฏิสัมพันธ์อีกแบบหนึ่งที่ยังไม่มีใครมีการกล่าวถึง คือ มุมมองปฏิสัมพันธ์แบบเชื่อมโยง (Interactivity continuum) (Rafaeli and Sudweeks, 1997) มุมมองนี้มองว่า ในสิ่งแวดล้อมของชุมชนเสมือนจริงที่มีการปฏิสัมพันธ์สูงทั้งแบบต่างเวลาและเวลาเดียวกัน จะยิ่งทำให้สมาชิกชุมชนรับรู้และรู้สึกได้ถึงความเป็นชุมชนได้มาก (Blanchard, 2004) นอกจากนี้ การปฏิสัมพันธ์จะช่วยเอื้อให้สมาชิกร่วมกันก่อสร้างความจริงทางสังคมให้เกิดขึ้นได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ในชุมชนเสมือนจริง แม้มีการออกแบบระบบปฏิสัมพันธ์ไว้อย่างดีแล้วแต่ผลของปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอาจคุมได้ยากเช่นกัน

1.2.4 **โครงสร้างปฏิสัมพันธ์ของประชากร (population interaction structure) หรือ รูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ (pattern of interaction)** ระหว่างสมาชิกของชุมชนเสมือนจริง มี 3 ประเด็นคือ

1) คอมพิวเตอร์สื่อกลางที่สนับสนุนเครือข่ายทางสังคม (computer-supported social networks) ทำให้เกิดสายสัมพันธ์ทางสังคม (social ties) 3 แบบ คือ แบบเข้ม (strong ties) แบบอ่อน (weak ties) และแบบเครียด (stressful ties) ระหว่างสมาชิก (Garton et al., 1997; Wellman et al., 1996; Wellman et al., 1997)

- สายสัมพันธ์ทางสังคมแบบเข้ม เป็นผลจากการช่วยเหลือกันและติดต่อสื่อสารบ่อยครั้งระหว่างสมาชิกในชุมชน

- สายสัมพันธ์ทางสังคมแบบอ่อน เกิดจากสมาชิกชุมชนยังมีพฤติกรรมช่วยเหลือและมีความสนใจร่วมกันแต่ลึก ๆ สมาชิกจะรู้สึกถึงความแตกแยก

- สายสัมพันธ์ทางสังคมแบบเคร่ง เป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกที่เกิดการแตกแยกและไม่มีการช่วยเหลือกัน

2) กลุ่มขนาดย่อมหรือเครือข่าย (small-groups or networks) Dholakia, Bagozzi และ Pearo (2004) ศึกษา รูปแบบของชุมชนเสมือนจริงในฐานะกลุ่มและเครือข่าย

ขนาดย่อม พบว่า ชุมชนเสมือนจริงแบบกลุ่มขนาดย่อมเป็นชุมชนที่สมาชิกมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมาก เป็นกลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์กันสูง และรักษาความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มไว้ อย่างมั่นคง ในขณะที่กลุ่มเครือข่ายสมาชิกจะอยู่กันอย่างแยกย่อย สมาชิกจะไม่สนใจเรื่องรักษาความสัมพันธ์แต่สนใจผลประโยชน์มากกว่า ชุมชนแบบเครือข่ายระบบความสัมพันธ์เป็นไปแบบช่วงสั้น ๆ และความสัมพันธ์จะอยู่ได้ด้วยเรื่องของความต้องการผลประโยชน์เป็นหลัก เช่น ในชุมชนออนไลน์ขนาดใหญ่ส่วนมาก ระบบปฏิสัมพันธ์ในชุมชนจะถูกกำหนดโดยองค์กรภาคธุรกิจ การค้า ชุมชนจะคงอยู่ได้ด้วยการสนับสนุน (sponsors)

3) ปริมนทลสาธารณะเสมือนจริง (virtual publics) Jones และRafaeli (2000: 216) กล่าวถึงปริมนทลสาธารณะเสมือนจริงว่าหมายถึง “พื้นที่ที่มีคอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลาง (computer-mediated spaces) ที่กำหนดให้กลุ่มคนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน พื้นที่นี้อาจสนับสนุนทั้งรูปแบบทางเทคโนโลยีและเป้าหมายที่หลากหลายแก่ผู้เข้ามาใช้

1.2.5 ระบบกำไร (profit model) หรือ การเก็งผลกำไร (return on interaction) องค์กรประกอบนี้ดูประเด็นในเรื่องของการสร้างชุมชนเสมือนจริงโดยอิงกับผลกำไรจากผู้สนับสนุนชุมชน (organization-sponsored) ในที่นี้มี 3 ประเภท ได้แก่ องค์กรการค้า (commercial organization) องค์กรไม่หวังผลกำไร (non-profit organization) และองค์กรภาครัฐ (government organization) เช่น บางชุมชนจะมีการโฆษณาค้าขายแทรกอยู่ โฆษณาที่สนับสนุนโดยสปอนเซอร์เหล่านี้สร้างรายได้ให้แก่ชุมชน และในทางกลับกัน สมาชิกชุมชนเองก็อาจซื้อสินค้าที่โฆษณาเหล่านั้นด้วย

ย้อนกลับไปยังงานเขียนของ Baym (2000) งานชิ้นนี้สนับสนุนหลายองค์ประกอบข้างต้น ที่ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรม Baym อธิบายองค์ประกอบสำคัญ 5 อย่างที่เป็นปัจจัยหลักผลักดันให้เกิดชุมชนเสมือนจริงขึ้น ได้แก่

1) บริบทภายนอก (external contexts) เช่น การพบปะเจอกันจริงนอกชุมชนออนไลน์ หรือยังไม่เคยเจอกันจริงๆ

2) โครงสร้างเวลาในการสื่อสาร (temporal structure) เช่น การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ในชุมชนเป็นแบบเวลาเดียวกัน (synchronous) หรือ แบบต่างเวลา (asynchronous)

3) ระบบโครงสร้างพื้นฐาน (system infrastructure) เช่น สมาชิกแต่ละคนรู้จักตัวตนกันหรือไม่รู้จักตัวตนกัน

4) เป้าหมายของกลุ่ม (group purposes) เช่น เป้าหมายของกลุ่มคืออะไร มีความร่วมมือแข่งขันเพื่อทำให้เป้าหมายของกลุ่มสำเร็จผลหรือไม่

5) บุคลิกลักษณะของสมาชิก (participant characteristics) เช่น สมาชิกชุมชนเป็นผู้ชายทั้งหมด ผู้หญิงทั้งหมด หรือเป็นทั้งชายและหญิง

นอกจากนี้ Baym ยังกล่าวว่า ชุมชนออนไลน์อาจกลายเป็นชุมชนจริง ๆ ที่สมาชิกสามารถพบปะกันได้จริง เพียงแต่ชุมชนออนไลน์ที่กลายเป็นชุมชนจริง ๆ มีพื้นฐานเกิดอยู่บนความเป็นออนไลน์ ในทางกลับกัน ชุมชนจริง ๆ ก็กลายเป็นชุมชนออนไลน์ได้เช่นกัน เรียกว่า มีรูปแบบของความเชื่อมโยงผสมผสาน (hybrid forms) กลับไปกลับมาได้ สอดคล้องกับแนวคิดแบบผสมผสานขององค์ประกอบทั้ง 5 ส่วนแรกของผู้วิจัยอธิบายไว้

การทบทวนวรรณกรรมในแนวคิดนี้ ได้ให้นิยามและอธิบายถึงลักษณะองค์ประกอบของคำหัวเรื่องคำแรกในวิทยานิพนธ์นี้ คือ “ชุมชนเสมือนจริง” โดยในบทที่ 4 จะเป็นส่วนนำเสนอข้อมูลภาคสนามเกี่ยวกับชุมชนออนไลน์ ในส่วนต่อไป ผู้วิจัยจะทบทวนวรรณกรรมตอนที่ 2 ในวิทยานิพนธ์นี้ คือ “ชีวิตออนไลน์” ได้แก่ ตัวตนออนไลน์ เพศวิถีไฮเบอร์และประสบการณ์ชีวิตที่ปรากฏเชื่อมโยงผ่านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เกิดในชุมชนเสมือนจริง โดยผู้วิจัยจะทบทวนวรรณกรรมว่าด้วยชีวิตออนไลน์ในเชิงแนวคิดก่อน จากนั้นในบทที่ 5-6 ผู้วิจัยจะพาผู้อ่านไปสัมผัสกับข้อมูลภาคสนามเรื่องชีวิตออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศต่อไป

ตอนที่ 2 “ชีวิตออนไลน์” (Life online)

2. ตัวตนออนไลน์ (online identity or identity online)¹

การทบทวนวรรณกรรมคำหลักว่าด้วย “ชีวิตออนไลน์” ในประเด็นเกี่ยวกับตัวตนออนไลน์ มีลักษณะเชิงอภิปรายให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างตัวตนออนไลน์และตัวตนแท้จริง ตัวตนออนไลน์ในที่นี้จึงไม่ได้ถูกพิจารณาว่าตัวตนที่ไม่จริง หรือเป็นตัวตนที่แยกขาดจากตัวตนจริง แต่จะพิจารณาอย่างเชื่อมโยงในลักษณะกระบวนการอันมีรูปแบบความลื่นไหลและความหลากหลายของตัวตนออนไลน์ (fluid and multiple identities) ที่สลับกลับไปมากับตัวตนที่แท้จริง

2.1 นิยามและลักษณะของตัวตนออนไลน์

ตัวตนออนไลน์คือ ตัวตนทางสังคม (social identity) ซึ่งผู้ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสร้างขึ้นในชุมชนเสมือนจริง ถึงแม้ว่า ผู้คนบางคนมักจะสร้างตัวตนที่สอดคล้องกับตัวตนที่แท้จริงของตน เช่น ใช้ชื่อจริง (real name) แต่ผู้คนส่วนใหญ่มักจะสร้างตัวตนออนไลน์ที่แตกต่าง

¹ การพิจารณาตัวตนออนไลน์อย่างเชื่อมโยงกับตัวตนแท้จริง ทำให้บางสำนักคิดเรียกว่า identity online แทนที่จะเรียก online identity ซึ่งอาจฟังแล้วสื่อความถึงการแยกขาดจากตัวตนที่แท้จริง

ออกไปจากตัวตนที่แท้จริงของตน เช่น การใช้นามแฝง (Pseudonyms) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของตัวตนที่ถูกสร้างขึ้นในบริบทของสังคมออนไลน์

ในบริบทของสังคมออนไลน์บางแห่ง เช่น ในกระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์และห้องสนทนาออนไลน์ ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตยังสามารถแสดงตัวตนผ่านทางรูปประจำตัว (Avatar) เช่น ภาพกราฟฟิก เมื่อตัวตนออนไลน์ของผู้ใช้คนใดคนหนึ่งปฏิสัมพันธ์กับอีกคนหนึ่งอย่างต่อเนื่อง จะเกิดการเรียนรู้ตัวตนออนไลน์ของแต่ละฝ่ายจนทำให้เกิดความไว้วางใจในชุมชนออนไลน์แห่งนั้น

ตัวตนที่แท้จริงกับตัวตนออนไลน์มีความแตกต่างกันตรงที่ว่า ตัวตนออนไลน์มีลักษณะปรับเปลี่ยนได้ง่ายกว่าตัวตนจริง เนื่องจากตัวตนที่แท้จริงถูกสร้างขึ้นผ่านปัจจัยทางสังคมต่าง ๆ ที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงควบคุมได้ เช่น เชื้อชาติ อาชีพ ชนชั้น และระดับการศึกษา ในทางตรงกันข้าม ในบริบทของชุมชนเสมือนจริง บุคคลมีอิสระที่จะสร้างหรือนิยามตัวตนออนไลน์ของตนขึ้นมาใหม่ตามแต่ใจต้องการ (defined and redefined) ยกตัวอย่าง การ์ตูนล้อเลียนสังคมออนไลน์ใน The New Yorker ของ Peter Steiner ที่เขียนล้อเลียนว่า “On the Internet, nobody knows you’re dog” การนิยามหรือสร้างตัวตนออนไลน์ขึ้นมาใหม่นี้ อาจมีกลุ่มคนบางกลุ่มที่มองว่าเป็น การปลอมแปลงหรือการหลอกลวง (deception) เช่น การเปลี่ยนเพศ (gender-switching) แต่ในทัศนะผู้คนที่อยู่ในชุมชนเสมือนจริงกลับมองว่า ตัวตนออนไลน์ที่พวกเขาสร้างขึ้นมาสะท้อนให้เห็นถึง “ตัวตนที่แท้จริง” (true selves) หรือตัวตนออฟไลน์ในชุมชนจริง (offline Identity) ซึ่งเป็นตัวตนที่พวกเขาไม่สามารถเลือกได้เอง (แหล่งที่มา : http://wiki.media-culture.org.au/index.php/Identity_Online)

ผู้คนที่อยู่ในชุมชนเสมือนจริงมักจะมีตัวตนออนไลน์ของตนมากกว่าหนึ่งตัวตน ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากในชุมชนออนไลน์ระเบียบและระบบโครงสร้างขาดการควบคุมหรืออาจควบคุมได้ยาก การขาดการควบคุมจะเอื้อให้บุคคลสร้างตัวตนออนไลน์ของตนได้อย่างหลากหลาย ในขณะเดียวกัน พวกเขายังสามารถเป็นสมาชิกของชุมชนออนไลน์ได้หลายชุมชนในเวลาเดียวกัน เรียกว่า Multiple online identities ซึ่งเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ เช่น บุคคลคนหนึ่งอาจจะสร้างตัวตนออนไลน์ขึ้นมาใหม่ที่ต่างกันไป 2 ตัวตน ภายใต้สถานการณ์ต่างกัน ผู้ใช้คนหนึ่ง ๆ อาจจะสร้างตัวตนใหม่เพราะกลัวผลกระทบในแง่ลบที่มีต่อตนเองในกระดานข่าวสนทนาหาเพื่อนหาแฟน แต่ขณะเดียวกัน เขาอาจสร้างอีกตัวตนขึ้นมาใหม่เพื่อเข้าร่วมอภิปรายข่าวสารบ้านเมืองในกระดานสนทนาข่าวสารบ้านเมือง นอกจากนี้ เราจะพบว่า ในบางสถานการณ์จะมีลักษณะของอัตลักษณ์ออนไลน์ร่วม (collective online identities) ซึ่งหมายความว่า ตัวตนออนไลน์ของบุคคลแต่ละคนจะมารวมกัน กลายเป็นอัตลักษณ์ร่วมหมู่อันเกิดจากการมีสำนึกร่วมกันในบางสิ่งบางอย่าง เช่น ความรู้สึกเป็นคนที่มีความหลากหลายทางเพศเหมือนกันและ

เพื่อที่จะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนเสมือนจริง เช่น เกิดการสร้างขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมบนอินเทอร์เน็ต

อย่างไรก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าตัวตนออนไลน์จะตัดขาดหรือแยกส่วนออกจากตัวตนที่แท้จริง แม้ว่าในบริบทสังคมออนไลน์จะปรากฏสถานะ “ไร้ผู้กระทำการ” (Anonymity) ตัวตนออนไลน์และชีวิตจริงมีความเชื่อมโยงกันเสมอ ยกตัวอย่างเช่น มีการใช้นามแฝงที่สะท้อนตัวตนจริง ๆ มีการเชื่อมโยงระหว่างสไตล์การเขียนกับการโพสต์ข้อความในกระดานข่าวสนทนาในชุมชนเสมือนจริงของผู้ใช้นามแฝง ซึ่งถูกสื่อผ่าน “ภาษา” ที่แสดงหรือสะท้อนถึงภาษาที่ใช้ในชีวิตจริงด้วย อีกตัวอย่างเช่น การนำเรื่องราวที่ประสบในชีวิตจริงมาเขียนเป็นเรื่องเล่าในพื้นที่ส่วนตัวในชุมชนเสมือนจริงที่เรียกว่า ไดอารีออนไลน์

ในหนังสือเรื่อง Building Virtual Communities ของ Wiszniewski และ Coyne (2002) ให้ความเห็นเกี่ยวกับตัวตนออนไลน์ว่าเปรียบเหมือนหน้ากาก (mask) ดังในส่วหนึ่งของหนังสือบทความเรื่อง Mask and Identity : The Hermeneutics of Self-Construction in the Information Age ซึ่งให้เห็นว่า ในชุมชนจริงบุคคลปฏิบัติสังสรรค์กันผ่านพื้นที่ทางสังคมจริง ตัวตนจะถูกแสดงออกคล้าย ๆ หน้ากากทางสังคม และในพื้นที่ในชุมชนเสมือนจริงก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะหน้ากากในการสนทนาออนไลน์ บุคคลจะถูกถามและต้องให้คำตอบเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับ อายุ เพศ ที่อยู่ ฯลฯ ของตนเองเมื่อปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น นอกเหนือจากนี้ บุคคลหนึ่งที่ตั้งร่างเว็บไซต์ส่วนตัว จำเป็นต้องสร้างหน้ากากขึ้นมา โดยอาจแสดงออกในรูปแบบ สไตล์การเขียน เช่น การใช้ศัพท์และประเด็นต่าง ๆ แนวคิดของ Wiszniewski and Coyne วิเคราะห์ว่า ตัวตนออนไลน์มีความซับซ้อนที่จำเป็นต้องทำความเข้าใจ “หน้ากาก” เหล่านั้นโดยค้นหา 3 คำถามหลักคือ

1) ตัวตนออนไลน์ในฐานะที่เป็นหน้ากากซ่อนตัวตนที่แท้จริงไว้หรือไม่และอย่างไร โดยส่วนมาก บุคคลจะสวมใส่หน้ากากออนไลน์ที่ไม่เปิดเผยให้เห็นถึงตัวตนที่แท้จริงของตน เราจำเป็นต้องค้นหาตัวตนที่แท้จริงที่อยู่ภายใต้หน้ากากนั้น ยกตัวอย่างเช่น ถ้าบุคคลหนึ่งเลือกที่จะสวมใส่หน้ากากออนไลน์เป็นนักร้องเพลงป๊อป ตีความเบื้องต้นได้ว่า เขาหรือเธอผู้นั้นสนใจดนตรีป๊อป

2) ตัวตนออนไลน์ในฐานะที่เป็นหน้ากากมีความจำเป็นต่อการปฏิสัมพันธ์ออนไลน์หรือไม่และอย่างไร ในชุมชนเสมือนจริง ผู้คนส่วนหนึ่งจะลงเอยที่จะสร้างปฏิสัมพันธ์ออนไลน์กับคนอื่น เพราะในชุมชนออนไลน์มีธรรมชาติเรื่องความไม่วางใจอยู่สูง ด้วยปัจจัยทางจิตวิทยาอธิบายว่า สถานการณ์ความไม่ไว้วางใจที่เกิดขึ้นจะทำให้บุคคลสร้างหน้ากากออนไลน์ขึ้นเพื่อทำให้ตนเองรู้สึกปลอดภัย เช่น บางคนอาจจะเลือกที่จะเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของตนสู่สาธารณะ แต่บาง

คนกลับเลือกที่จะปิดบังข้อมูลกับสาธารณะ ดังนั้น เราจึงจำเป็นต้องเข้าใจว่า อัตลักษณ์ที่บุคคล ปฏิสัมพันธ์ในสังคมออนไลน์มีระดับที่แตกต่างออกไปขึ้นอยู่กับความไว้วางใจต่อสังคมแห่งนั้น

3) ตัวตนออนไลน์ในฐานะที่เป็นหน้ากากรช่วยในการเรียนรู้ผู้อื่นได้หรือไม่และอย่างไร
กระบวนการเรียนรู้ผู้อื่นผ่านการปฏิสัมพันธ์ออนไลน์จะช่วยสร้างให้บุคคลตระหนักและรู้จักเกี่ยวกับตัวตนมากขึ้น ในสถานการณ์เช่นนี้ หน้ากากออนไลน์จะถูกก่อรูปขึ้นผ่านบทสนทนา (dialogue) ที่มีกับผู้อื่น ดังนั้น การเข้าใจตัวตนออนไลน์จากการปฏิสัมพันธ์ของเขาหรือเธอกับคนอื่นในชุมชนเสมือนจริงจะทำให้เข้าใจความเป็นตัวตนออนไลน์ของคนผู้นั้นได้อย่างลึกซึ้งขึ้น

2.2 การสร้างและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์

เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตให้อำนาจเรื่องการสร้างและแสดงตัวตน ที่ไม่เพียงแต่ให้เราคำนึง คิดถึงสะท้อนตัวตนจริง ๆ ของเราต่อสาธารณะ แต่ยังให้เราสามารถจัดการเปลี่ยนแปลงตัวตนของเราให้เป็นอย่างที่ใจต้องการ มีผู้คนหลายคนจะสร้างตัวตนออนไลน์นำเสนอผ่าน “รูปสัญลักษณ์” (symbolic marking) เช่น รูปภาพ ภาพถ่าย ท่อนเพลง คำคมที่ชื่นชอบ อันเชื่อมโยงสะท้อนให้เห็นถึง ตัวตนแท้จริง ทั้งความคิด อารมณ์ความรู้สึกของพวกเขาในขณะหนึ่ง ให้ผู้อื่นในโลกออนไลน์ได้รับรู้ ดังที่ Sherry Turkle (1995) เขียนถึงศักยภาพของอินเทอร์เน็ตที่ ผู้ใช้สามารถสร้างตัวตนใหม่ผ่านการสื่อสารที่มีคอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลางว่า

“คุณอยากจะเป็นใครก็ได้ที่คุณอยากเป็น คุณสามารถสร้างตัวตนของคุณได้ใหม่ได้ตามต้องการ คุณไม่ต้องมากังวลว่าคนอื่นจะมาซักจุง มีอำนาจเหนือกว่าคุณ คนอื่น ๆ จะไม่เห็นร่างกายของคุณ ไม่ได้ยินสำเนียงของคุณ...สิ่งที่คนอื่นเห็นอย่างเดียวนั้นคือ “คำ” ผ่านตัวอักษร” (Turkle, 1995: 184)

ส่วนการแสดงตัวตนออนไลน์ (online identity play) หมายถึง การสร้างเป็นคนอื่นหรือเป็นอะไรก็ได้ที่ต่างออกจากการเป็นตัวตนในปัจจุบันของคน ๆ หนึ่ง เช่น ผู้หญิงอาจแสดงเป็นผู้ชาย คนธรรมดาคนหนึ่งอยากเป็นดารา ชายรักชายเปิดเผยตัวตนออนไลน์โดยไม่ต้องกลัวอคติและความรังเกียจคนที่มีความหลากหลายทางเพศ อย่างไรก็ตาม ตัวตนออนไลน์มีความเชื่อมโยงกับตัวตนที่แท้จริงไม่มากนัก

ในที่นี้ ผู้วิจัยขออธิบาย ทำความเข้าใจถึงการสร้างและการแสดงออกชีวิตทางสังคมเกี่ยวกับตัวตนออนไลน์ในเชิงสังคมวิทยา โดยอิงกับเรื่อง “ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม” โดยนำความคิดเรื่อง Self-presentation ของ Goffman มาประยุกต์ใช้ทำความเข้าใจตัวตนออนไลน์ อันถือเป็นรากฐานหลักของการเกิดเป็นชุมชนเสมือนจริง รวมทั้งจะอธิบายการสร้างและการแสดงออกโดยเชื่อมโยงกับแนวคิดชุมชนเสมือนจริงด้วย แบ่งเป็น 4 ระดับ ดังแสดงในภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 การสร้างและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์ในชุมชนเสมือนจริง

2.2.1 การสร้างตัวตนออนไลน์ (constructing self online) ตัวตนออนไลน์แตกต่างจากตัวตนจริง ๆ ในเรื่องของการแสดงอารมณ์ความรู้สึก เพราะตัวตนออนไลน์สะท้อนและแสดงถึงความคิด ชีวิตของแต่ละบุคคลผ่านรูปภาพ อักษร สัญลักษณ์ต่าง ๆ ได้มากกว่าการสร้างเป็นชุมชนเสมือนจริงได้นั้น จำเป็นต้องมีตัวตนออนไลน์หลายตัวตนมารวมกันและทำปฏิสัมพันธ์ต่อกัน จนเกิดกลายเป็นชุมชนออนไลน์ขึ้น ตัวตนออนไลน์จึงนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของชุมชนเสมือนจริง

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิด “Johari Window” มาช่วยวิเคราะห์ตัวตนออนไลน์และการสื่อสารระหว่างบุคคล (Luft and Ingham, 1955) โดยดู 2 ประเด็น คือ การเปิดเผยและการรับรู้ ใน Johari Window แสดง 2 มิติหลักเพื่อทำความเข้าใจการแสดงออกตัวตนออนไลน์กับตัวตนออนไลน์ของคนอื่น (ตัวเรากับคนอื่น - I and the others) แกนนอนแสดงการรู้จักตนเอง แกนตั้งแสดงการรู้จักผู้อื่น (ดูภาพที่ 2.3)

1) ตัวตนแบบเปิด (open) แสดงถึงการรู้จักตัวเองและการเปิดเผยตัวตนแก่สาธารณชนในทุกด้านทั้งจากตนเองและผู้ที่ปฏิสัมพันธ์ด้วย เช่น การเปิดเผยข้อมูลที่แท้จริงเกี่ยวกับตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ ผู้มีตัวตนแบบนี้จะมีแนวโน้มพบปะกันจริง ๆ ด้วย

2) ตัวตนแบบบอด (blind) แสดงถึงพฤติกรรมไม่รู้จักตัวเอง ตัวเองไม่รู้ว่าตัวเองเป็นหรือมี เช่น ความหยิ่งยโส ตัวตนแบบนี้พบในผู้ที่ไม่รู้จักตัวเองแต่คนอื่นมองเห็นคุณลักษณะนั้น

3) ตัวตนแบบปิด (closed) พบในผู้ที่รู้จักตัวเองแต่เปิดเผยเรื่องของตนกับคนอื่นมากหรือน้อยต่างกัน ซึ่งมีผลทำให้คนอื่นรู้จักมากหรือน้อยก็ได้ ถ้าตัวตนไม่เปิดเผยหรือแสดงออกคนอื่นก็จะไม่รู้จัก

4) ตัวตนแบบมืด (dark/unknown) พบในผู้ที่ปิดบังทุกด้านของชีวิตทั้งโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ ทำให้คนอื่นไม่รู้จักร ในทางจิตวิทยาถือว่า ตัวตนแบบนี้อาจเกิดจากความเครียดและหลีกเลี่ยงความจริง

หน้าต่าง Johari ช่วยวิเคราะห์เรื่องการเปิดเผยตัวตนและการจัดการกับการสร้างความประทับใจหรือการแสดงตัวตนในชุมชนออนไลน์ที่บุคคลจะเปิดเผยและไม่เปิดเผยตัวตนให้คนอื่นรู้จัก แม้ว่า ตัวตนแบบเปิดเผยจะถูกพิจารณาว่าดีที่สุด แต่รูปแบบตัวตนอื่น ๆ ก็จำเป็นต้องนำมาวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้เช่นเดียวกัน

ภาพที่ 2.3 หน้าต่าง Johari (THE JOHARI WINDOWS) วิเคราะห์ตัวตนออนไลน์

		รู้จักตนเอง (Known to Self)	ไม่รู้จักตนเอง (Not known to self)
คนอื่นรู้จัก (Known to others)	① เปิด (Open)	② บอด (Blind)	
คนอื่นไม่รู้จัก (Not known to others)	③ ปิด (Closed)	④ มืด (Dark/unknown)	

2.2.2 การแสดงของตัวตนออนไลน์ (online self-presentation) เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในการสร้างเป็นชุมชนออนไลน์เช่นเดียวกับการสร้างตัวตนออนไลน์ (Walther and Boyd, 1997) การแสดงออกตัวตนออนไลน์ขึ้นอยู่กับ การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์เป็นหลัก มีหลายลักษณะ ได้แก่

- 1) รูปแบบการสื่อสาร เช่น เสียง ภาพ ตัวอักษร ฯลฯ
- 2) ช่วงเวลาของการสื่อสาร ได้แก่ การสื่อสารในเวลาเดียวกันและแบบต่างเวลากัน
- 3) ช่องทางการสื่อสาร ได้แก่ การสื่อสารระหว่างบุคคลต่อบุคคล การสื่อสารระหว่างบุคคลต่อกลุ่ม และการสื่อสารระหว่างกลุ่มต่อกลุ่ม

นอกจากนี้ ในบริบทชุมชนเสมือนจริง ผู้ใช้ที่ได้สร้างตัวตนออนไลน์บางคนจะรู้สึกกล้าปฏิสัมพันธ์มากกว่าในบริบทแบบเผชิญหน้า เช่น กล้าพูดและแสดงความคิดเห็น เมื่อตัวตนออนไลน์ของบุคคลสร้างและแสดงออกต่อกลุ่มคนในชุมชนเสมือนจริง ตัวตนจะถูกต่อรอง ถ้ากลุ่มยอมรับตัวตนออนไลน์ได้ตัวตนของบุคคลนั้น ๆ ก็จะได้แสดงออกไปเรื่อย ๆ แต่ถ้ากลุ่มไม่ยอมรับ หรือกลุ่มจะเพิกเฉย จะไม่มีการสื่อสารต่อบุคคลนั้นเกิดขึ้น (Johannsen, Vallee and Spangler, 1988)

ยกตัวอย่างงานวิจัยเกี่ยวกับการแสดงออกของตัวตนออนไลน์ของ Miller (1998) วิเคราะห์ถึงความแตกต่างทางเพศสภาพในเว็บเพจพบว่า การแสดงออกตัวตนของผู้หญิงและผู้ชายในเว็บเพจมีความแตกต่างกัน ผู้ชายชอบคำพูดและใช้รูปภาพ แต่ผู้หญิงมักใช้ภาพสัญลักษณ์มากกว่า เช่น การใช้สัญลักษณ์ (emoticon) สัญลักษณ์ทางอักษรแบบต่างๆ

2.2.3 การคงอยู่ทางสังคมออนไลน์ (online social presence) มีบทบาทสำคัญต่อการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ในชุมชนออนไลน์ ยิ่งผู้ใช้รู้สึกว่าตัวตนออนไลน์แสดงออกได้ดีเท่าใด การคงอยู่ของตัวตนออนไลน์ในชุมชนเสมือนจริงก็มีมากขึ้นตามไปด้วย (Tu and McIsaac, 2001) ในที่นี้ ผู้วิจัยให้นิยามการคงอยู่ทางสังคมว่า เป็นระดับของความรู้สึกรับรู้ของบุคคลต่อการปฏิสัมพันธ์และความพอใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Short, Williams and Christie, 1976; Rice, 1993; Walther, 1992; Walther and Burgoon, 1992) และใช้การนิยามตามงานศึกษาของ Tu และ McIsaac (2001) เพิ่มเติมว่าระดับของการคงอยู่ทางสังคมขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

1) **บริบททางสังคม** ที่ถูกสร้างขึ้นจากบุคลิกภาพและการรับรู้ของผู้ใช้งานในสิ่งแวดล้อมแบบการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์

2) **การสื่อสารออนไลน์** เป็นลักษณะของภาษาออนไลน์ที่ใช้

3) **ระบบปฏิสัมพันธ์** ได้แก่ รูปแบบของกิจกรรมต่างๆที่เกิดในชุมชนออนไลน์

ข้อค้นพบจากการศึกษาหลายชิ้น ยังชี้ให้เห็นปัจจัยที่ทำให้ตัวตนออนไลน์คงอยู่ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เปิดกว้าง (Markus, 1994) มิตรภาพในการสนทนาที่มีเพิ่มขึ้น (Reid, 1991) ได้รับความรู้สึกแง่บวกตอบสนอง (Rheingold, 1993) นอกจากนี้ การคงอยู่ทางสังคมออนไลน์ยังมีปัจจัยเรื่องการขาดการคงอยู่ทางสังคมในพื้นที่ทางกายภาพมาสนับสนุนอีกด้วย (Sannicolas, 1997; Tu, 2000)

2.2.4 ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (social interaction) มีความสำคัญมากต่อการแสดงตัวตนออนไลน์และชุมชนเสมือนจริง (Sannicolas, 1997) ในมุมมองทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์มองว่า ตัวตนถูกสร้างและให้นิยามผ่านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ดังนั้น ตัวตนออนไลน์จึงถูกสร้างผ่านการปฏิสัมพันธ์ออนไลน์กับผู้อื่นเช่นเดียวกัน ปฏิสัมพันธ์ต่อกันระหว่างตัวตนออนไลน์เช่น การสื่อสารในกระดานข่าวสนทนาจะทำให้เกิดเป็นชุมชนเสมือนจริงขึ้นมา

ในชุมชนเสมือนจริง บุคคลหนึ่ง ๆ จะรับรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่นเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์ออนไลน์ผ่านการแสดงออกและการคงอยู่ของตัวตนออนไลน์จากผู้อื่น สำหรับนักวิจัยกรอบการมองระบบปฏิสัมพันธ์ออนไลน์อาจทำได้โดยวิธีเข้าไปสังเกตแบบมีส่วนร่วมในชุมชนออนไลน์ วิธีนี้จะทำให้นักวิจัยเห็นภาพแบบแผนของการกระทำทางสังคมตั้งแต่จุดเล็ก ๆ ไปถึงภาพรวมได้ (Tu, 2001)

3. เพศวิถีไซเบอร์ (Cybersexualities)

ในวิทยานิพนธ์นี้ “เพศวิถีไซเบอร์” จัดเป็นอีกมิติหนึ่งของ “ชีวิตออนไลน์” เนื่องจากเป็นกระบวนการใช้ชีวิตและปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นชุมชนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยในวิทยานิพนธ์นี้ ศึกษาเรื่องราวของชีวิตในไซเบอร์สเปซของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ เพศวิถีไซเบอร์ในที่นี้จึงศึกษาเพศวิถีของคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่เกิดในชุมชนเสมือนจริง

ในขณะที่ การวิจัยทางวัฒนธรรมในไซเบอร์สเปซประเด็นเรื่องชุมชนเสมือนจริงและตัวตนออนไลน์มีการศึกษากันอย่างกว้างขวาง แต่ประเด็นเรื่องเพศวิถีไซเบอร์กลับมีการศึกษากันน้อย จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยพบว่า แม้แต่ชื่อหนังสือที่ตรงประเด็นที่สุดอย่าง Cybersexualities: A Reader on Feminist Theory, Cyborg, and Cyberspace ของ Jenny Wolmark (1999) กลับมีการกล่าวถึงประเด็นเพศวิถีไซเบอร์น้อยมาก เนื้อหาส่วนใหญ่เน้นไปที่เรื่องทฤษฎีสตรีนิยม เพศสภาพกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ซึ่งตรงกับหัวเรื่องย่อยของชื่อหนังสือมากกว่า มีเพียงบทเดียวที่เกี่ยวข้องกับเพศวิถีไซเบอร์โดยตรงคือ “Birth of Cyberqueer” ของ Donald Morton ซึ่งให้กรอบความคิดเกี่ยวกับการศึกษาโดยใช้ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศมองเพศวิถีของคนที่มีความหลากหลายทางเพศไซเบอร์สเปซ อย่างไรก็ตามยังไม่มีคำนิยามที่ชัดเจนเกี่ยวกับเพศวิถีไซเบอร์แบบตรงตัวในบทความของ Morton ดังนั้นแล้ว ผู้วิจัยจึงต้องเริ่มต้นเอง ด้วยการทำความเข้าใจกับความหมายพื้นฐานของคำว่า เพศวิถี แล้วนำไปขยายความเสริมคำว่า ไซเบอร์ ต่อท้าย อันหมายความว่า เพศวิถีที่ปรากฏในโลกออนไลน์หรือที่เกี่ยวข้องกับโลกไซเบอร์ จากนั้น อีกส่วนหนึ่งจะอธิบายเรื่องแนวคิด “แนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์” ที่เป็นแนวคิดกล่าวถึงเพศวิถีของคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่ปรากฏในไซเบอร์สเปซโดยตรง

เรื่องทางเพศและสื่อลามกอนาจารเป็นเรื่องที่ถูกแสดงออกและปรากฏให้เห็นเสมอในสังคมออนไลน์และในอินเทอร์เน็ต เนื่องจากเป็นเรื่องที่ถูกห้ามหรือละอายที่จะพูดในที่สาธารณะในสังคมจริง Cooper และคณะ (2000) ให้ข้อมูลว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตอย่างน้อยร้อยละ 20 ทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ เช่น ขอคำปรึกษาเรื่องสุขภาพทางเพศและเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศ พูดคุยสื่อถึงเรื่องเพศ ดูภาพเปลือย เรื่องราวทางเพศในอินเทอร์เน็ตจึงเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ จนกลายเป็นการค้า ในทางกลับกัน เรื่องราวทางเพศที่เพิ่มขึ้น ทำให้ประเทศต่าง ๆ มีมาตรการควบคุมจัดการมากขึ้นด้วย

ในขณะที่เรื่องราวทางเพศในอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่นักวิชาการกลับยังให้ความสนใจศึกษากันน้อย ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องยกประเด็นนี้ขึ้นมาศึกษา อย่างไรก็ตามการวิจัยนี้ไม่ได้เป็นการศึกษาเพื่อส่งเสริมแต่เป็นการศึกษาเพื่อชี้ให้เห็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่มีอยู่จริง² สิ่งสำคัญที่สุดคือ ผู้วิจัยเชื่อว่าการศึกษาเพศวิถีไซเบอร์ เช่น เรื่องความดึงดูดใจระหว่างบุคคลแบบออนไลน์ จะช่วยให้เข้าใจถึงชีวิตออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศได้รอบด้านมากยิ่งขึ้น กรอบประเด็นย่อยเรื่องเพศวิถีไซเบอร์สำหรับงานวิจัยนี้ ได้แก่

3.1 ความดึงดูดใจระหว่างบุคคลแบบออนไลน์ (online personal attraction)

เพศวิถีไซเบอร์ในชุมชนเสมือนจริงส่วนใหญ่เป็นเรื่องของความดึงดูดใจระหว่างบุคคลแบบออนไลน์ หรืออีกนัยหนึ่งคือ ความรักและความเสน่หาที่เกิดขึ้นในโลกออนไลน์ ได้แก่ การหาเพื่อนหาแฟนในกระดานข่าวสนทนาและห้องสนทนาออนไลน์ (Cyberdating) ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ เรื่องราวของความเสน่หาที่พบในชุมชนเสมือนจริง ได้แก่ การเขียนเล่าระบายความในใจเกี่ยวกับความรัก ทั้งความรักแบบสมหวัง ออกหัก และการขอคำปรึกษาเรื่องความรัก ข้อได้เปรียบของการสร้างความดึงดูดใจระหว่างบุคคลคือ ความรวดเร็วและความสามารถของเทคโนโลยีที่จัดประเด็นเรื่องช่วงเวลาและระยะทางออก นอกจากนี้ ยังเอื้อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์กันได้ง่ายและรวดเร็ว เช่น การทำความรู้จักผ่านอีเมลและการสนทนาสร้างมิตรภาพ ในบางครั้ง มิตรภาพจากการโลกออนไลน์ได้สร้างมิตรภาพที่ยั่งยืนให้เกิดขึ้นในโลกจริง ๆ ด้วย ดังนั้น สำหรับคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ชุมชนเสมือนจริงจึงมีความสำคัญในฐานะเป็นพื้นที่สื่อกลางช่วยหาคนรัก หาเพื่อนผู้มีความดึงดูดใจทางเพศเหมือนกัน เพราะใน

² บางครั้ง ผู้วิจัยเองก็รู้สึกละอายที่จะเขียนเรื่องเพศเพราะยังมีเรื่องของศีลธรรมกำกับตัวผู้วิจัยอยู่ กระนั้นก็ดีจากการได้ไตร่ตรองแล้วพบว่า มีความจำเป็นต้องอภิปรายและทำความเข้าใจปรากฏการณ์เรื่องทางเพศที่เกิดขึ้นในอินเทอร์เน็ต

สังคมจริงอาจไม่รู้ว่าใครเป็นคนที่มีความหลากหลายทางเพศหรือไม่ ดังข้อมูลจาก www.sapaan.org ที่ว่า

“โลกในอินเทอร์เน็ตเป็นโลกใบใหม่ และเป็นพื้นที่ที่เอื้อต่อวิถีชีวิตของหญิงรักหญิง (ซึ่งส่วนใหญ่ไม่เปิดเผยตัวเอง) เป็นอย่างยิ่ง ทั้งในการทำให้รู้จักและเข้าใจตัวเอง ก่อนจะนำมาสู่การสร้างความสัมพันธ์อื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นเพื่อน หรือแม้กระทั่งการเป็นคนรักกัน...โลกในอินเทอร์เน็ตจึงเป็นโลกที่ทำให้หญิงรักหญิงมีตัวตนอย่างเข้มข้นกว่าที่อื่น ๆ...ในโลกจริง ๆ นั้น หญิงรักหญิงส่วนใหญ่ไม่สามารถที่จะเป็นตัวของตัวเองได้อย่างที่ปรารถนา (The Nation 21 พฤษภาคม 2547 อ้างถึงใน <http://www.sapaan.org>)

3.2 ไซเบอร์เซ็กส์และสื่อการลามกออนไลน์ (Cybersex and online pornography)

ไซเบอร์เซ็กส์เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในอินเทอร์เน็ตที่หลายคนยังไม่เข้าใจความหมายที่แท้จริง ไซเบอร์เซ็กส์ไม่ได้จำกัดเพียงเรื่องการมีเพศสัมพันธ์เพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงเนื้อความแห่งความเสนาหาและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกทางเพศ ประสบการณ์ทางเพศที่แสดงออกในอินเทอร์เน็ต เช่น การสนทนาออนไลน์เพื่อเกี่ยวพาราสิ เปิดเว็บดูภาพเปลือย อันเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางเพศในอินเทอร์เน็ต มีนักวิชาการได้นิยามไซเบอร์เซ็กส์ไว้ว่า

“ไซเบอร์เซ็กส์ คือ ข้อความที่แสดงถึงความใคร่เสนาหา หรือเรื่องราวจินตนาการทางเพศที่แลกเปลี่ยนส่งผ่านคอมพิวเตอร์ของผู้หนึ่งติดต่อถึงกับอีกคนหนึ่ง โดยทั้งสองคนออนไลน์ในเวลาเดียวกัน” (Noonan, 1999: 163)

“ไซเบอร์เซ็กส์ คือ กระบวนการสื่อสารในอินเทอร์เน็ต ที่เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นเสมือนจริงระหว่างผู้ใช้สองคน (หรือมากกว่า) ในช่วงเวลาเดียวกัน เป็นการกระทำที่ได้รับการกระตุ้นเร้าทางเพศอย่างเปิดเผยโดยมีการโต้ตอบกัน (Deuel, 1996: 131)

โดยสรุป ไซเบอร์เซ็กส์คือ การปฏิสัมพันธ์ช่วงเวลาเดียวกันในประเด็นเรื่องทางเพศที่อาจมีสิ่งกระตุ้นเร้าอารมณ์ร่วมด้วย สิ่งสำคัญคือ กิจกรรมทางเพศที่เกิดขึ้นต้องมีลักษณะวิถีทางเพศที่หลากหลาย เช่น การแสดงออกทางเพศ ความปรารถนาทางอารมณ์ที่แตกต่างกันไป (Noonan, 1999) รูปแบบของไซเบอร์เซ็กส์อาจแสดงออกผ่านรูปภาพ ตัวอักษร วิดีโอคลิป เว็บแคม นอกจากนี้พบว่า ผู้คนที่มิไซเบอร์เซ็กส์ส่วนใหญ่มักจะพบปะกันจริง ๆ ด้วย

ยกตัวอย่างงานวิจัย 2 เรื่องได้แก่ ชื่นแรก Baker (2000) ศึกษาวิจัย คู่รักผู้พบกันโดยมีสัมพันธ์แบบออนไลน์มาก่อน เช่น การรู้จักกันในเว็บบอร์ดและการสนทนาจนมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งมากขึ้น จากเพื่อนพัฒนาไปเป็นคนรักและในที่สุดแต่งงานกัน คู่รักเหล่านี้เริ่มรู้จักกันในโลก

ออนไลน์ โทรศัพท์คุยกัน จนในที่สุด พบกันจริง ๆ และเมื่อใดที่คู่รักเหล่านี้อยู่ห่างเหินกัน พวกเขาจะใช้สื่อออนไลน์ที่เคยใช้ เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์เอาไว้ และ (2) Clark (1998) ศึกษาวัยรุ่น ผู้ใช้การสนทนาออนไลน์เป็นสนามทดลองเพื่อเกี่ยวพาราดีและแสดงความรักใคร่กับผู้ที่สนทนา เกี่ยวพาราดีด้วย ก่อนที่จะมีความสัมพันธ์กันจริงๆ สิ่งที่น่าสนใจคือ ทั้งในงานวิจัยของ Baker และ Clark ซึ่งให้เราเห็นถึงเส้นแบ่งที่ไม่มีความชัดเจนและเป็นการกลับไปกลับมาระหว่าง ความสัมพันธ์แบบออนไลน์และออฟไลน์

สำหรับสื่อการมารมณออนไลน์ เป็นอีกด้านหนึ่งของไซเบอร์เซ็กซ์ ที่เป็นเรื่องราวทางเพศที่ถูกส่งผ่านคอมพิวเตอร์ สะท้อนให้เห็นเรื่องราวทางเพศในชุมชนจริงแต่ถูกแสดงออกในชุมชนออนไลน์ ถึงแม้ว่าในชุมชนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่เป็นกรณีศึกษา สื่อลามกจะถูกควบคุมไว้ไม่ให้เผยแพร่ อย่างไรก็ตามสื่อทางเพศเหล่านั้นก็ยังคงซ่อนเร้นอยู่บ้าง เช่น ภาพถ่าย วิดีโอ สื่อโฆษณาเชิงการมารมณ ที่รอดหรือผ่านการควบคุมของเว็บมาสเตอร์ นอกจากนี้ สื่อการมารมณยังสะท้อนถึงพลังของความปลอดภัยทางเพศที่ซ่อนอยู่ในระบบ ความสัมพันธ์และตัวตนทางเพศของเหล่าสมาชิกทั้งชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ

3.3 ข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ (online information of sexual health)

สุขภาพทางเพศ หมายถึง สุขภาพทางกาย จิตและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับเรื่องเพศวิถี ซึ่งอาจไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องโรคติดต่อทางเพศเสมอไป แต่อาจเป็นเรื่องของ ความสัมพันธ์ทางเพศ ความปรารถนาทางเพศและการปราศจากอคติและความรุนแรงทางเพศ (แหล่งที่มา : <http://www.who.int/reproductive-health/gender/sexualhealth.html>) เรื่องราวเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศถูกแสดงออกในรูปแบบข้อมูลออนไลน์ มีหลายประเด็นย่อย โดยพบว่า ในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ เรื่องราวทางเพศส่วนใหญ่จะมีลักษณะเชิงให้ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพเพศแก่ผู้ที่มาตั้งประเด็นถาม หรือตั้งประเด็นบอกเล่า เพราะในชีวิตจริง คนที่มีความหลากหลายทางเพศอาจอายที่จะถาม หรือไม่มีข้อมูลเพียงพอที่จะค้นหา ประกอบกับธรรมชาติของชุมชนเสมือนจริงที่ไม่รู้จักตัวตนผู้ถาม ทำให้การให้ข้อมูลการศึกษาเรื่องสุขภาพทางเพศของคนที่มีความหลากหลายทางเพศเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชุมชนของหญิงข้ามเพศที่จัดหมวดกระดานข่าวสนทนาพูดคุยแลกเปลี่ยนความเห็นในประเด็นนี้โดยเฉพาะ เช่น การใส่ยาคุมกำเนิด การศัลยกรรมแปลงเพศ ฯลฯ โดยมีเกสซ์ชกรมาให้คำแนะนำผ่านกระทู้ อย่างใกล้ชิด ส่วนในชุมชนหญิงรักหญิงก็มีข้อมูลเกี่ยวกับ “เรื่องบนเตียงของหญิงรักหญิง” มาให้หญิงรักหญิงอ่านศึกษากัน ดังนั้น เว็บไซต์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศจึงเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ สร้างขึ้นผ่านปฏิสัมพันธ์โดยการแลกเปลี่ยนความเห็น ให้

การศึกษา ให้ข้อมูลเรื่องสุขภาพทางเพศที่สะดวกมากที่สุด สิ่งสำคัญคือ เป็นการบอกกล่าวโดย อ้อม ๆ ว่า การพูดถึงเรื่องเพศไม่ใช่เรื่องน่าอายและไม่ได้เป็นเรื่องเชิงลบ แต่เป็นเรื่องที่ควรพูด ถามและทำความเข้าใจ ตัวอย่าง งานวิจัยของ Hillier และคณะ (2001) ศึกษาพลังของ อินเทอร์เน็ตที่เป็นแหล่งเรียนรู้ให้ชายรักชายและหญิงรักหญิงวัยรุ่นได้อย่างดี

วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ ทำความเข้าใจเพศวิถีไซเบอร์ จะใช้เรื่องราวประสบการณ์ชีวิตใน ลักษณะ “เรื่องเล่า” (narrative) ที่สื่อผ่านกระทำในกระดานข่าวสนทนา ในรูปแบบตัวบทที่ปรากฏ ในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ อันเป็นตัวแทนของเรื่องราวที่เกี่ยวข้องถึง ความหลากหลายของเพศวิถีได้ดีมาเป็นอย่างในการทำความเข้าใจเพศวิถีไซเบอร์ เรื่องเล่าที่ ปรากฏในพื้นที่เสมือนจริงนี้ จะเป็นที่รวมและสะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายของ ประสบการณ์ชีวิตที่เหล่าคนที่มีความหลากหลายทางเพศประสบพบมาในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ เรื่องเล่าที่ถ่ายทอดจากประสบการณ์ชีวิตที่เกิดขึ้นในชุมชนออนไลน์ยังนับเป็นรูปแบบ ของการปฏิสัมพันธ์ที่พบได้เสมอ เช่น คนหนึ่งตั้งกระทู้เล่าเรื่องประสบการณ์ชีวิต คนหนึ่งได้ตอบ แสดงความเห็น คนหนึ่งให้กำลังใจ

ดังที่ อภิญญา เฟื่องฟูเจริญ (2546: 103) กล่าวถึงการเล่าเรื่องที่โยงกับตัวตนว่า “การ เล่าเรื่องเป็นกระบวนการผลิตซ้ำของตัวตนของเราในชีวิตประจำวัน เป็นกระบวนการที่เราแสดง อัตลักษณ์ของเราออกมาในปริบทพลศาสตร์” สำหรับคนที่มีความหลากหลายทางเพศ การ เล่าถึงประสบการณ์ชีวิตในชุมชนเสมือนจริงให้ผู้เป็นคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ผู้มีหัวอก เดียวกันได้ฟัง เช่น เรื่องทางเพศวิถี การมีโอกาสได้เปิดเผยเพศวิถีของตน การเล่าตอบโต้กับ อคติของรักต่างเพศ ในแง่นี้จึงเท่ากับว่า ชุมชนเสมือนจริงมีการหน้าที่สำคัญในฐานะการเป็น พื้นที่สาธารณะที่เปิดพื้นที่ทางสังคมให้คนชายขอบทางเพศวิถีได้บอกเล่า ระบายอารมณ์ ความรู้สึกและแสดงตัวตนทางเพศวิถี

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมตอนที่ 2 คือ **ชีวิตออนไลน์** ได้แก่ แนวคิดตัวตนออนไลน์ และเพศวิถีไซเบอร์ไปแล้ว ต่อไปคือ การทบทวนวรรณกรรมเชิงแนวคิดตอนสุดท้ายคือ **“คนที่มี ความหลากหลายทางเพศ”** ได้แก่ ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศและความหลากหลายทาง เพศแนวไซเบอร์ (Queer theory and Cyberqueer)

ตอนที่ 3 “คนที่มีความหลากหลายทางเพศ” (Queer)

4. ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศ (Queer theory)

“ควีเอร์” (ซึ่งในที่นี่แปลว่า “ความหลากหลายทางเพศ”) อาจใช้เป็นคำคุณศัพท์ คำนาม หรือคำกริยาก็ได้ แต่มีการใช้คำนี้กันแพร่หลายในรูปคำคุณศัพท์ ซึ่งมีความหมายว่า “ไม่ปกติ” หรือความหมายเฉพาะคือ ไม่ใช่คนที่มีความต้องการทางเพศแบบรักต่างเพศ โดยคำนี้มักมีความหมายแฝงในแง่ลบ Doty (1993) ให้คำจำกัดความคำว่า “ควีเอร์ เป็นคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการแสดงออกใด ๆ ก็ตามที่มีลักษณะตรงข้ามหรือต่อต้านพวกรักต่างเพศ” ซึ่งใช้ระบุรูปแบบการสื่อสารมากกว่ากลุ่มคน และทัศนคติหรือจุดยืนที่สะท้อนการแสดงออกดังกล่าว โดยพบว่าภายในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาคำว่า “ควีเอร์” ถูกนำไปใช้แทนคำว่าชายรักชายและหญิงรักหญิงบ่อยมากขึ้น และใช้รวมไปถึงคนที่มีเพศวิถีหรือมีเพศสภาพที่อยู่นอกกรอบความคิดหลักของสังคมว่า “ปกติ” ครอบคลุมถึง คนรักสองเพศ คนข้ามเพศและคนแปลงเพศ (Warner, 1993 ; Rhoads, 1994 ; Penn, 1995)

อย่างไรก็ตาม คำว่า “ควีเอร์” ได้พัฒนาความหมายไปมากกว่าที่กล่าวมาข้างต้น โดยพบว่า คำ ๆ นี้ยังถูกนำไปใช้เพื่อจำแนกประเภทแบบรวม (inclusive categorization) ในฐานะ คำนาม ควีเอร์ถูกใช้อ้างอิงถึงกลุ่มคนชายขอบซึ่งรวมถึง กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศด้วย บ่อยครั้งการใช้คำนี้จึงมักมีอุดมการณ์ทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะความคิดหลักของทฤษฎีความหลากหลายทางเพศส่วนหนึ่งมีพื้นฐานมาจากการตัดสินใจที่จะต่อสู้กับประสบการณ์ที่เรียกว่าการเลือกปฏิบัติและการมีอัตลักษณ์ร่วมที่อยู่บนพื้นฐานของการถูกเลือกปฏิบัติเพราะเพศสภาพมากกว่าการระบุตัวตนตามเพศสภาพ (Jagose 1996 ; Rhoads, 1997) โดยนัยนี้ คำจำกัดความของ “ควีเอร์” จึงไม่ใช่เรื่องของการปราศจากซึ่งการรักเพศตรงข้ามแต่เป็นการมีตัวตนของสิ่งหนึ่ง ๆ ซึ่งคือความปรารถนาที่จะมีประสบการณ์แบบรักเพศเดียวกันซึ่งมีความแตกต่างจากบรรทัดฐานหลักทางเพศ

นอกจากนี้ ยังมีการใช้คำนี้ในฐานะคำกริยา โดยหมายถึง ครอบงำ การแสดงความรู้สึกและการกระทำ เป็นการวิเคราะห์สถานการณ์หรือตำราเพื่อกำหนดสัมพันธภาพระหว่างเพศสภาพ อำนาจ เพศวิถี และความคิดเรื่องปกติกับเบี่ยงเบน คนในกับคนนอก ดังที่ Honeychurch (1996) ให้ความเห็นไว้ว่า

“ควีเอร์ต้องมีการเปลี่ยนจุดเน้นอันเกี่ยวกับการเปลี่ยนผ่านทางภววิทยา ซึ่งต่อต้านบรรทัดฐานหลักอย่างชัดเจน จุดยืนของควีเอร์ในงานวิจัยทางสังคมคือ ความท้าทายกับสิ่งที่จำกัดการรับรู้ ผู้ที่รู้และการก่อให้เกิดและกระจายความรู้อย่างมีพลัง...(และ) ควีเอร์มีส่วนร่วมใน

การกำหนดสถานะของตัวเองผ่านการเขียนและประสบการณ์ตามอำนาจที่มี
(Honeychurch, 1996 : 342)”

เราจึงสามารถนำคำว่าควีรี่ไปประยุกต์เพื่อทำความเข้าใจเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศโดยการทำการจัดประเภท (category) การต่อต้าน (opposition) และการเทียบเคียง (equation) ดังเช่น ตามที่ Honeychurch สรุปไว้ว่า “อาจจะเป็นเพราะการแพร่หลายของคำว่า “ควีรี่” ที่ทำให้การตั้งชื่อและการประกาศความแตกต่างและสถานะอันมาจากขอบเขตของความหลากหลายทางเพศมีความเป็นไปได้มากที่สุด” (Honeychurch, 1996 : 341)

สำหรับทฤษฎีควีรี่หรือความหลากหลายทางเพศกำเนิดและกลายเป็นที่รู้จักประมาณต้นทศวรรษที่ 1990 ในฐานะทฤษฎีที่พยายามอธิบายการเมืองเรื่องเพศสภาพและเพศวิถี โดยมีพัฒนาการมาจากทฤษฎีของนักสตรีนิยม (Feminist theory) บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศศึกษา (LGBTQ studies) และความคิดหลังโครงสร้างนิยม นักทฤษฎีควีรี่หรือความหลากหลายทางเพศเริ่มต้นด้วยการใช้วิธีสังเกตการณ์เชิงประสบการณ์ (empirical observation) เกี่ยวกับการให้การนิยามเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศและเพศสภาพ (sexual and gender identity) ซึ่งถูกใช้ในเชิงการเมืองเรื่องเพศ เช่น การจัดการกับระบบอำนาจเรื่องทางเพศในสังคมต่าง ๆ โดยนักทฤษฎีควีรี่หรือความหลากหลายทางเพศใช้วิธีการค้นคว้าในเชิงสหวิทยาการ เช่น ปรัชญา วรรณคดี ประวัติศาสตร์ สังคมวิทยา และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อค้นหานิยามเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศที่แท้จริงในเชิงกิจกรรมทางการเมือง ผลการศึกษานิยามค้นพบว่า อัตลักษณ์ทางเพศและการแสดงออกทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ เป็นเรื่องของกระบวนการเปลี่ยนแปลง (process) มากกว่าจะเป็นเรื่องที่มีลักษณะตายตัว ทฤษฎีนี้ให้มุมมองว่า การสร้างและการแสดงออกทางเพศสภาพที่ถูกกำหนดจากปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมนั้นเป็นสิ่งสำคัญกว่าเพศที่ถูกกำหนดโดยปัจจัยทางชีวภาพ ดังนั้น ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศจึงเป็นทฤษฎีที่ศึกษาอัตลักษณ์ทางเพศ เพศสภาพ และเพศปฏิบัติ (sexual orientation) ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ได้แก่ หญิงรักหญิง ชายรักชาย คนรักสองเพศ คนข้ามเพศและคนลักเพศ หรือที่เรียกกันโดยย่อว่า LGBTI (Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender and Intersex people)

อย่างไรก็ดี แม้ว่าทฤษฎีความหลากหลายทางเพศ (queer) จะศึกษากลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศเหมือนกันกับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศศึกษา (LGBTQ studies) แต่กลับพบว่าทั้ง 2 แนวคิด มีความเหมือนและความต่าง ความเหมือนคือมีจุดกำเนิดเดียวกันจากการเริ่มสังเกตการณ์เชิงประสบการณ์เกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศสภาพและเพศวิถีในสังคมวัฒนธรรมต่าง ๆ ทั่วโลก แต่สิ่งที่ทำให้ทั้ง 2 แนวคิดนี้ต่างกันคือ การใช้กรอบความคิดใน

การตีความจากการสังเกตการณ์เชิงประจักษ์ที่ต่างกัน (Stein, 2004) โดยในการศึกษาที่ใช้ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศเป็นกรอบคิดตีความจะมีความคิดเชิงการเมืองแฝงอยู่ด้วย เพราะเกิดมาจากขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิทางการเมืองของกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน โดยเริ่มจากกลุ่มชายรักชายและหญิงรักหญิงในสหรัฐอเมริกาที่เรียกร้องความชอบธรรมและความเสมอภาคทางสังคมและวัฒนธรรม (คล้ายกับกลุ่มเคลื่อนไหวทางสังคมเพื่อเรียกร้องสิทธิความเสมอภาคของผู้หญิงผิวสี) และการใช้ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศในการศึกษาจะสร้างองค์ความรู้ชุดใหม่เกี่ยวกับคนที่มีความหลากหลายทางเพศอันเป็นผลจากอิทธิพลความคิดของแนวคิดหลังสมัยใหม่ (Postmodernism) ยกตัวอย่างเช่น แนวคิดเรื่องอัตลักษณ์ตามความคิดของ Butler มองว่าอัตลักษณ์เป็นเรื่องของการแสดงออก (Identity is a performance) บุคคลแต่ละคนย่อมมีอัตลักษณ์ที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับบริบทนั้นว่าเขาจะแสดงอัตลักษณ์แบบใดให้ปรากฏ เช่น คนรักสองเพศ อาจจะแสดงออกถึงอัตลักษณ์ที่แตกต่างกันในเวลาและสถานที่ที่แตกต่างกันได้ ในขณะที่หากใช้แนวทางการศึกษาตามแนวคิดบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศศึกษามักเป็นการศึกษาอัตลักษณ์ในลักษณะตายตัวและเป็นสิ่งที่มีพัฒนาการ

ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศเป็นความท้าทายทางวิชาการใหม่ เช่น การให้ความคิดมุมมองใหม่ต่อการมองคนที่มีความหลากหลายทางเพศใหม่กว่า การเป็นคนที่มีความหลากหลายทางเพศไม่ใช่เรื่องของตราบาป (stigma) การมองว่าเป็นตราบาปนั้น เกิดจากอคติทางวัฒนธรรมจากวาทกรรมกระแสหลักของสังคม รวมถึงอำนาจของภาษาที่ก่อให้เกิดข้อจำกัดต่อการทำความเข้าใจเรื่องธรรมชาติ ผู้วิจัยขอยกคำกล่าวของ Judith Butler ในหนังสือเรื่อง “Gender trouble: feminism and the subversion of identity” ได้อธิบายเรื่องเพศสภาพจากมุมมองใหม่เพื่ออธิบายการนำทฤษฎีนี้มาอธิบายความหลากหลายทางเพศในสังคม

“...ถ้าเราพิจารณาว่าเพศและเพศสภาพนั้นแยกส่วนกันแล้ว จึงไม่จำเป็นที่เพศจะต้องมีความสัมพันธ์กับเพศสภาพ กล่าวคือ ความเป็นหญิงไม่จำเป็นต้องประกอบสร้างขึ้นในร่างกายของผู้หญิง และความเป็นชายก็มิใช่การให้ความหมายของเพศชาย การปรับกระบวนการนี้เรื่องการแบ่งแยกเพศและเพศสภาพเสนอว่า เพศสรีระสามารถมีเพศสภาพได้อย่างหลากหลาย ยิ่งไปกว่านั้นเพศสภาพเองก็ไม่จำเป็นที่จะต้องจำกัดอยู่เพียงแค่ 2 เพศเท่านั้น” (Judith Butler, 1999: 142-143)

ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศมีเป้าหมายที่จะมองบุคลิกลักษณะแบบใดก็ได้ที่แต่ละบุคคลมีความพึงพอใจที่จะเป็น ทฤษฎีนี้ยังหลีกเลี่ยงการอธิบายเรื่องเพศ และอัตลักษณ์ว่าเป็นสิ่งที่มีพัฒนาการ แต่มีเป้าประสงค์ที่จะอธิบายว่า อัตลักษณ์ของแต่ละบุคคลต่างหากที่เป็นสิ่งที่น่าสนใจและน่าค้นหา เพราะแต่ละอัตลักษณ์ที่ปรากฏอยู่ในแต่ละบุคคลนั้นจะล้อเลียน ทำลาย

ล่าง และสร้างอัตลักษณ์ใหม่ ทับซ้อนอัตลักษณ์เดิมที่แต่ละบุคคลได้มาโดยการเกิดที่เลือกไม่ได้ อัตลักษณ์นี้จะค่อย ๆ สร้างจนกระทั่งเผยให้เห็นอัตลักษณ์ใหม่ ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ต่อไป (Bultler, 1999)

ในด้านทฤษฎี ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศให้คำอธิบายเกี่ยวกับการเมืองเรื่องเพศ โดยกลุ่มเคลื่อนไหวที่เรียกตนเองว่า Queer group ซึ่งเป็นการรวมตัวของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่ต้องการรื้อถอนวาทกรรมกระแสหลักที่ยอมรับการแบ่งเพศเป็นสองเพศเท่านั้น (หญิง-ชาย) และยังวิพากษ์แนวคิดบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศศึกษาว่า การต่อสู้เพื่อยืนยันสิทธิของปัจเจกบุคคลแบบรักเพศเดียวกันเป็นการปิดกั้น ไม่ยอมรับว่ามีความแตกต่างของอัตลักษณ์และแนวโน้มทางเพศแบบชายชอบอีกหลายแบบภายในกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศด้วยตนเอง การวิพากษ์นี้ เป็นการก้าวไปไกลกว่าการเรียกร้องความเสมอภาคทางสังคมและวัฒนธรรมให้กับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ กล่าวคือ ทฤษฎีนี้ไม่เพียงไม่ยอมรับการแบ่งเพศเป็นเพียงสองเพศ (ชาย-หญิง) ที่เป็นลักษณะคู่ตรงข้ามกัน แต่ยังเป็นการทำทลายวาทกรรมของ “ความสัมพันธ์ทางเพศที่เป็นปกติ” ระหว่างหญิงกับชายหรืออัตลักษณ์แบบรักต่างเพศ (heterosexual identity) ซึ่งเป็นการสร้างความชอบธรรมแก่อัตลักษณ์ของเพศแบบรักเพศเดียวกัน (homosexual identity) (Hennessy and Seidman, 1990)

ในด้านกิจกรรมทางการเมืองเรื่องเพศ ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศให้ความสำคัญกับขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมและการเมืองเรื่องอัตลักษณ์ (identity politics) ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ มีประเด็นหลักคือ การเคลื่อนไหวเพื่อขจัดการกดขี่ทางเพศ (sexual oppression) ที่วางอยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามเท่านั้น (heterosexual oppression) กลุ่มคนรักเพศเดียวกันจะสร้างอัตลักษณ์ทางเพศเฉพาะของตนเองและสร้างขบวนการเคลื่อนไหวที่มีระบบปฏิบัติการต่าง ๆ เพื่อเรียกร้องการยอมรับในอัตลักษณ์ของตนและลดการกดขี่ทางเพศจากคนอื่นประกอบด้วย 2 แนวทางหลัก (Andermahr, Lovell and Wolkowitz, 1997) คือ

1) ตอกย้ำและยืนยันอัตลักษณ์ของคนรักเพศเดียวกัน (Homosexual identities) ที่มีอยู่ร่วมกัน (common identities) โดยกลุ่มหรือองค์กรที่ประกอบขึ้นด้วยบุคคลต่าง ๆ มารวมตัวกันเพื่อเคลื่อนไหวในการสร้างพลังอำนาจในการต่อรอง (เช่น สมาคมฟ้าสีรุ้ง กลุ่มอัญจารี)

2) มีการใช้แนวคิดรื้อสร้าง (Deconstruction) โดยอ้างว่า อัตลักษณ์ทางเพศสภาพถูกสร้างขึ้นโดยสังคม (socially constructed) ฉะนั้น สังคมจึงประกอบขึ้นด้วยความแตกต่างหลากหลาย มีพลวัต ลักษณะขบวนการจึงให้ความสำคัญกับความแตกต่างหลากหลายทางเพศสภาพ (gender diversity) และความลื่นไหลของอัตลักษณ์ (fluid identities) เช่น คนที่มีความ

หลากหลายทางเพศที่เป็น ชายรักชาย หญิงรักหญิง คนรักสองเพศ และคนข้ามเพศ มีเพศสภาพและเพศวิถีที่หลากหลาย และอัตลักษณ์ของพวกเขาเหล่านี้ก็สิ้นไหลได้ตามบริบทและการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น กล่าวได้ว่าพวกเขาเคียร์เสนอให้มองอัตลักษณ์ทางเพศใหม่ว่า มิใช่คุณสมบัติของปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มสังคม หากแต่เป็นกระบวนการของการนิยามที่สามารถสิ้นไหลเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งการนิยามดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาอัตลักษณ์ในแนวอื่น ๆ เช่น อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์

การจะเข้าใจทฤษฎีความหลากหลายทางเพศได้นั้นจะต้องแยกความแตกต่างระหว่างความหลากหลายทางเพศแบบสารัตถนิยม (essentialism) และความหลากหลายทางเพศแบบประกอบสร้างนิยม (constructionism) ความหลากหลายทางเพศแบบสารัตถนิมนั้นอธิบายว่าเพศวิถี (ไม่จำเป็นต้องเป็นอัตลักษณ์) ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้และจะไม่เปลี่ยนไม่ว่ากาลเวลาจะผ่านไปนานเพียงใดและไม่ว่าจะอยู่ในวัฒนธรรมใด กล่าวคือ บุคคลได้ทำและยังปรารถนามีความสัมพันธ์ทางเพศกับบุคคลอื่นที่เป็นเพศเดียวกัน ส่วนความหลากหลายทางเพศแบบประกอบสร้างนิยมให้อธิบายว่า “เพศสภาพเป็นผลผลิตของความสัมพันธ์ทางสังคม ดังนั้นประวัติศาสตร์ของเพศสภาพจึงเป็นประวัติศาสตร์ที่ความหมายและสาระของคนที่ถูกศึกษาอยู่ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง” (Penn, 1995 : 26) การก่อตัวของความหมายและสาระข้างต้น อยู่ควบคู่กับอำนาจและอัตลักษณ์บุคคลที่มาด้วยกันนั้นเป็นใจกลางของทฤษฎีความหลากหลายทางเพศ (Seidman, 1995 ; Slagle, 1995 ; Britzman, 1997)

ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศพัฒนาขึ้นมาจากทฤษฎีหลังโครงสร้างนิยมแบบฝรั่งเศส โดยใช้วิธีการรื้อสร้าง (deconstruction) (Seidman, 1995 ; Slagle, 1995) วิธีการรื้อสร้างคือการวิเคราะห์ทางสังคมว่าใคร ทำไม และสิ่งใดผลิตสาร เป็นการวิเคราะห์ว่า มีการกล่าวถึงอะไรและไม่ได้กล่าวถึงอะไรผ่านภาษา รูปแบบ โครงสร้างและวัจนลีลาของสาร (เช่น งานเขียน ภาพยนตร์ ศิลปะ) ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศขยายคำจำกัดความข้างต้นของสารให้รวมถึงรูปแบบการสื่อสารใด ๆ ก็ตามที่ใช้สื่อความเข้าใจในโลกทัศน์ของบุคคลหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นหนังสือหรือภาพยนตร์ แต่สารอาจเป็นบทสนทนา ประสบการณ์ชีวิต ความทรงจำ กิจกรรมทางเพศ ประวัติศาสตร์ หรือสถานที่รวมตัวกันก็ได้

ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศมีข้อสันนิษฐานว่า สถานภาพถ้าไม่ได้อยู่ในพวกชายขอบ อย่างน้อยก็อยู่ในสถานภาพแบบนอกขอบของ “ความปกติ” (Britzman, 1995) สถานภาพใหม่นี้ก่อให้เกิดการค้นหาแบบใหม่ การวิเคราะห์แบบใหม่ และวิธีการใหม่ในการนำเสนอข้อมูลแบบความหลากหลายทางเพศ โดยเน้นย้ำว่า ต้องป้องกันการตอกย้ำเรื่องความต้องการทางเพศ

แบบชั่วคราวข้ามเท่านั้นออกไป ทั้งยังมีความจำเป็นต้องตระหนักถึงความแตกต่างเรื่องการคงอยู่แบบหลากหลายทางเพศที่แม้จะมีเรื่องของอคติแต่เป็นประโยชน์ (Honeychurch, 1996 : 343)

ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลงจากที่ว่า “ประสบการณ์ของคนที่ไม่ได้มีความต้องการทางเพศกับเพศตรงข้ามได้รับการศึกษาอย่างไรและเพื่ออะไร” ไปเป็นว่า “เกิดการเปลี่ยนแปลงทฤษฎีจากจุดยืนแนวคิดอัตลักษณ์ในปัจจุบันไปเป็นการอยู่ตรงจุดกึ่งกลางของวัฒนธรรมหรือญาณวิทยา” (Seidman, 1995 : 130)

ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศใช้วิธีการตรวจสอบแบบคู่ตรงกันข้ามนิยม (binarism) ระหว่าง “รักเพศเดียวกันและรักต่างเพศ” เพื่อตอบโต้กับชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่ถูกทำลายและได้รับความทรมานจากสังคมรักต่างเพศ (Seidman, 1995 : 134) ความคิดนี้คล้ายกับวิธีของทฤษฎีมาร์กซ์ที่ใช้การต่อสู้ระหว่างชนชั้นกลางและชนชั้นแรงงานแบ่งประเภทในการวิเคราะห์สังคม และวิธีของนักสตรีนิยมที่ใช้ประเด็นเรื่องความเป็นชายและความเป็นหญิงวิเคราะห์สังคม ในขณะที่ ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศใช้การแยกข้อแบบรักต่างเพศและรักเพศตรงข้ามเพื่อแบ่งประเภทในการวิเคราะห์สังคม (Seidman, 1995 : 132)

กรอบการวิเคราะห์เด่นของทฤษฎีความหลากหลายทางเพศนำมาจากสำนักประกอบสร้างนิยมแบบหลังสมัยใหม่ (Postmodern constructionism) ดังความคิดของทฤษฎีที่สะท้อนให้เห็นว่า แม้ว่าเพศสภาพจะไม่ใช่มิติเดียวของประสบการณ์ของมนุษย์ที่ให้คำนิยามพวกความหลากหลายทางเพศแต่เพศสภาพเป็นสิ่งที่ให้คำนิยามบุคคลกลุ่มอื่น ๆ และเพศสภาพนั้นมีความสำคัญ ส่วนเพศวิถีไม่ได้เป็นเรื่องส่วนบุคคลที่กระทบกับเพศปฏิบัติเท่านั้น แต่ยังเป็นมิติอัตวิสัย (subjectivity) ที่มีอิทธิพลกับประสบการณ์ของมนุษย์ทั้งหมด อันรวมไปถึงหน้าที่อื่น ๆ ที่เหนือกว่า เพศวิถีจึงเกี่ยวข้องกับเพศสภาพ ชนชั้นและอื่น ๆ (Honeychurch, 1996 : 345)

กล่าวโดยสรุป ประเด็นที่ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศเน้นย้ำมี 5 ประเด็นคือ

1) อธิบายถึงการเรียกร้องความชอบธรรมและความเสมอภาคทางสังคมและวัฒนธรรมให้กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ในขณะที่เดียวกัน ก็วิพากษ์วิจารณ์ว่าททกรรมของคนรักเพศเดียวกันเอง ซึ่งกลับเดินรอยตามวาทกรรมกระแสหลักที่ยอมรับการแบ่งเพศเป็นสอง (หญิง-ชาย) ซึ่งเป็นวาทกรรมของพวกรักเพศเดียวกันที่เกี่ยวกับการต่อสู้เพื่อยืนยันสิทธิของปัจเจกแบบรักเพศเดียวกัน ทำให้ไม่หลุดจากกรอบคิดแบบสาร์ตนิยมไปได้ เป็นการหยุดและปิดกั้นโอกาสและความเคลื่อนไหวใหม่ ๆ

2) เป็นแนวคิดที่มีกระแสทางความคิดที่มีความหลากหลายใช้เป็นแนวทางและหน่วยในการวิเคราะห์ในลักษณะสหวิทยาการ และรวมเอาอิทธิพลจากหลายสำนักความคิด เช่น แนวคิด

การรื้อสร้างนิยาม แนวคิดสตรีนิยม แนวคิดวิพากษ์ แนวคิดหลังโครงสร้างนิยมและแนวคิดหลังสมัยใหม่ เพื่อชี้ให้เห็นถึงความไม่สอดคล้องชัดเจน และความคลุมเครือของตัวตนทางเพศ รวมถึงอำนาจที่กดขี่ตัวตนทางเพศ แนวคิดนี้ยังต้องการรื้อถอนวาทกรรมและชี้ว่าการยืนยันในเอกภาพของปัจเจกภาพแบบรักเพศเดียวกัน ซึ่งเป็นการปิดกั้นไม่ยอมรับว่ามีความแตกต่างหลากหลายของอัตลักษณ์และมีเพศปฏิบัติแบบชายชอบอื่น ๆ อีกหลายแบบในกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศด้วยกันนั่นเอง

3) เสนอให้มองใหม่ว่า เรื่องเพศมิใช่คุณสมบัติส่วนตัวของปัจเจกบุคคลและกลุ่มบุคคล หากแต่เป็นกระบวนการของการนิยามที่สามารถปรับเปลี่ยนแปลงได้

4) อธิบายว่า ประเด็นเรื่องเพศ เพศสภาพ และเพศวิถี เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกัน เป็นเรื่องของความสัมพันธ์เชิงอำนาจ และโครงสร้างในการจัดระบบความสัมพันธ์ของคน การวิพากษ์วิจารณ์ในประเด็นเรื่องอำนาจ ได้นำไปสู่การเคลื่อนไหวของกลุ่มรักเพศเดียวกัน และการเกิดแนวคิดเรื่อง การเมืองเรื่องอัตลักษณ์ (politics of identity) ที่ถกเถียงเรื่องความแตกต่างของตัวตน การใช้คำว่า “เควีย์ร์” จึงมีความหมายกว้างขวาง ที่มีได้เพียงหมายถึงชายรักชาย หญิงรักหญิง คนรักสองเพศ และคนข้ามเพศ หากแต่หมายรวมถึง ใครก็ตามที่ได้รับผลกระทบจากข้อจำกัดของระบบอำนาจในการให้ค่านิยมเรื่องเพศ เพศสภาพ และวิถีทางเพศแบบแยกขั้ว

5) ปฏิเสธการคงอยู่ของตัวตนที่ชัดเจน ปฏิเสธตัวตนในฐานะฐานของหน่วยการเคลื่อนไหว โดยชี้ให้เห็นความสลับซับซ้อนของตัวตน ในขณะเดียวกัน ยังชี้ให้เห็นว่า แท้ที่จริงตัวตนของเรานั้นต่างเป็นเพียงการแสดง (Performativity) เท่านั้น เป็นการแสดงที่เราทุกคนถูกทำให้เชื่อว่าเป็นธรรมชาติของเรา ด้วยกลไกการควบคุมทางสังคมต่าง ๆ ให้เราทำตาม และสร้างความเชื่อให้เราเชื่อว่า ธรรมชาติของเราควรจะเป็นเช่นไร ผ่านการให้สถานะของ “ความเป็นปกติ” ภายใต้โครงสร้างอำนาจที่สร้างความสัมพันธ์รักต่างเพศว่าเป็นความสัมพันธ์หลัก ในขณะที่ความสัมพันธ์ทางเพศในรูปแบบอื่น ๆ เป็นความสัมพันธ์ที่ผิดปกติ

5. ความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์ (Cyberqueer)

“ไซเบอร์เควีย์ร์” มาจากคำประสมระหว่างคำว่า “เควีย์ร์” (ความหลากหลายทางเพศ) และคำว่า “ไซเบอร์(สเปซ)” (พื้นที่ในโลกไซเบอร์) ดังนั้น การศึกษาในแนวทางของความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์จึงเป็นเรื่องของความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันระหว่างแนวคิดเกี่ยวกับคนที่มีความหลากหลายทางเพศและชุมชนเสมือนจริง

หากพิจารณานัยทางสังคมแล้ว แนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์อาจสื่อให้เห็นถึง “การกระทำ การสร้างพื้นที่ใหม่ในไซเบอร์สเปซเพื่อตอบโต้กับภาวะกดขี่จากบรรทัดฐานความคิดแบบเพศวิถีของรักต่างเพศ” แก่นแกนของการศึกษาในแนวทางความหลากหลายทางเพศ

แนวไซเบอร์คือ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศวิถีกับพื้นที่ ซึ่งพื้นที่ในที่นี้คือ เวทีหรือบริเวณของการปฏิสัมพันธ์โดยมีคอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลาง ส่วนกรอบการวิเคราะห์หลัก คือ พื้นที่ในไซเบอร์สเปซได้กลายเป็นพื้นที่ใหม่ที่เอื้อให้มีการแสดงออกตัวตนและสร้างประสบการณ์แบบความหลากหลายทางเพศ ซึ่งหากเปรียบเทียบกับพื้นที่จริงทางกายภาพแล้ว ชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ถือได้ว่าเป็นพื้นที่ใหม่

การสร้างพื้นที่ในไซเบอร์สเปซของคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีข้อได้เปรียบอย่างหนึ่งคือ ในชุมชนจริงคนที่มีความหลากหลายทางเพศได้รับความกดดันทางเพศสภาพจากกรอบบรรทัดฐานแบบรักต่างเพศกดไว้ แต่เราจะพบว่า การติดต่อสื่อสารใช้ชีวิตในชุมชนเสมือนจริงที่คนที่มีความหลากหลายทางเพศก่อร่างความเป็นชุมชนขึ้นมาเองเป็นสังคมที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันสูง (Case, 1995 ; Woodland, 2000) เช่น ชุมชนแบบกระดานสนทนาข่าวสนทนาที่เป็นทั้งแหล่งขัดเกลาทางสังคมจากการได้พบกับเพื่อนที่มีเพศวิถีเดียวกัน รวมทั้งยังเป็นสถานที่หาคู่รัก ซึ่ง Kira Hall (1996) นักสตรีนิยมแนวไซเบอร์ (Cyberfeminist) เรียกพื้นที่ในชุมชนแบบนี้ว่า“พื้นที่ลี้ภัย”(space of refuge)

ด้วยแนวทางที่คู่ขนานกับทฤษฎีความหลากหลายทางเพศ ทำให้แนวความคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์มีความคิดเรื่องของการเมืองเรื่องอัตลักษณ์แทรกอยู่ โดยกล่าวถึงการครอบงำด้วยบรรทัดฐานแบบรักต่างเพศ และอคติทางเพศเป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดการสร้างพื้นที่ในไซเบอร์สเปซสำหรับคนที่มีความหลากหลายทางเพศขึ้น ทั้งเพื่อการแสดงตัวตนเคลื่อนไหวและเรียกร้องสิทธิทางสังคม และสร้างให้เกิดการยอมรับทางเพศสภาพแบบที่มีความหลากหลาย

Wakeford (1995) กล่าวถึงมโนทัศน์หลักเรื่องอัตลักษณ์ (identity) และการแสดงออก (performativity) เป็นกุญแจหลักที่เชื่อมโยงทฤษฎีความหลากหลายทางเพศและแนวคิดเกี่ยวกับชุมชนเสมือนจริงเข้าด้วยกัน กลายเป็นสมมติฐานทางทฤษฎีของการศึกษาแนวความคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์มี 4 ประการ คือ

- 1) แนวความคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์ได้รับอิทธิพลจากนักทฤษฎีความหลากหลายทางเพศ เช่น Judith Butler และ Eve K. Sedgwick ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศมุ่งวิเคราะห์อัตลักษณ์ทางเพศสภาพและความสัมพันธ์ระหว่างเพศวิถีและเพศสภาพของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ (Walters, 1996) ส่วนแนวความคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์จะศึกษาอัตลักษณ์ทางเพศสภาพและเพศวิถีของคนที่มีความหลากหลายทางเพศเช่นกัน แต่มุ่งประเด็นไปที่อัตลักษณ์ทางเพศสภาพและเพศวิถีในชุมชนเสมือนจริง

2) แนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์ได้รับอิทธิพลจากกระแสหลังทันสมัยนิยมทำให้แนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์มีแนวโน้มในการมองการแสดงออกของอัตลักษณ์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศแบบลื่นไหลและเป็นเพียงเรื่องของการแสดงออก คนที่มีความหลากหลายทางเพศสามารถแสดงออกตัวตนอย่างไรก็ได้ตามต้องการ ในฐานะที่ไซเบอร์สเปซเป็นพื้นที่ตัวแทนของยุคหลังสมัยใหม่ ทำให้แนวคิดนี้มุ่งพิจารณาเรื่องความหลากหลายในการแสดงออกเกี่ยวกับตัวตนในโลกไซเบอร์สเปซ เช่น งานวิจัยของ Kira Hall (1996) พบว่า ตัวตนออนไลน์ของหญิงรักหญิงบางครั้งก็เล่นบทบาท หรือแสดงตัวเป็นชายรักชายชาย ส่วน Hank Bromley (1995) พบว่า ชายรักชายบางคนก็เคยก็แสดงออกตัวตนเป็นคนข้ามเพศได้ในเวลาเดียวกัน

3) แม้ว่าแนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์จะมองเรื่องร่างกายว่าเป็นเพียงส่วนหนึ่งของ ตัวตนออนไลน์และเห็นว่า ไม่มีร่างกายในไซเบอร์สเปซ แต่ทั้งนี้พบว่า ประเด็นเกี่ยวกับ “ร่างกาย” เป็นประเด็นหลักประเด็นหนึ่งสำหรับการวิเคราะห์ในแนวทางแนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์ที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้เพราะมีงานวิจัยหลายชิ้นชี้ให้เห็นว่า ในชุมชนเสมือนจริง คนที่มีความหลากหลายทางเพศส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญกับ “ร่างกาย” (ซึ่งจะถูกโยงกับร่างกายในชุมชนจริง) คนที่มีความหลากหลายทางเพศส่วนหนึ่งมักจะเลือกจะปฏิสัมพันธ์กับใครในไซเบอร์สเปซ โดยจะพิจารณาเรื่องร่างกายก่อนเป็นอันดับแรก เช่น Lisa Haskel (1996) พบว่า โลกออนไลน์และโลกออฟไลน์มีความเชื่อมโยงกันด้วยเรื่องร่างกาย เธอพบว่า เมื่อใดก็ตามที่เธอออกจากโลกออนไลน์หรือกำลังอยู่ในโลกออนไลน์แต่ได้พูดถึงสถานที่ซึ่งโยงกับพื้นที่ทางกายภาพ เธอมักจะถูกถามถึง ชื่อ ที่อยู่ น้ำหนัก ส่วนสูง เชื้อชาติ ผิวพรรณ แม้ว่าในโลกออนไลน์องค์ประกอบเกี่ยวกับร่างกายเหล่านี้ของเธอจะไม่มีอยู่ก็ตาม

4) เงื่อนไขทางเศรษฐกิจและการบริโภคของคนที่มีความหลากหลายทางเพศทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศแตกต่างกันไป แนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์มองว่าปัจจัยเรื่องการเสียโอกาสทางเศรษฐกิจมีส่วนทำให้เรื่องของการแสดงออกตัวตนแตกต่างกันไปในแต่ละคน เช่น คนที่มีความหลากหลายทางเพศจะใช้เวลามีส่วนร่วมในชุมชนของพวกเขาหรือเธอมากกว่าคนอื่น ๆ ทำให้ตัวตนของเขาเด่นชัดกว่าคนอื่นที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยกว่า Lisa Haskel (1996) เสนอแนะว่า การคำนึงถึงการสูญเสียโอกาสทางเศรษฐกิจเป็นเหตุให้ตั้งคำถามถึงการมีส่วนร่วมในชุมชนได้ว่า “คุณเป็นหญิงรักหญิงมากน้อยเพียงใด” มากกว่า “คุณเป็นหญิงรักหญิงหรือไม่” ทั้งนี้เพราะ การเข้าร่วมกับชุมชนมากกว่าจะค่อย ๆ ก่อร่างการเรียนรู้เกี่ยวกับตัวตนของคนที่มีความหลากหลายทางเพศมากขึ้น ๆ

ในสมมติฐานของแนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์ข้อที่ 1-2 ข้างต้นพบว่า ประเด็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์และการแสดงออก สอดคล้องกับความคิดของ Dishman (1995) เสนอว่า บริบทในไซเบอร์สเปซจะช่วยส่งเสริมการแสดงออกเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศได้ แต่ข้อแตกต่างระหว่างการศึกษานี้ของทฤษฎีความหลากหลายทางเพศและแนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์ คือ การแสดงออกทางอัตลักษณ์ ที่แม้จะอธิบายในกรอบของทฤษฎีความหลากหลายทางเพศ แต่อัตลักษณ์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศในชุมชนเสมือนจริงจะต่างออกไปตรงที่ว่า เพศวิถีจะแสดงออกได้ชัดเจนกว่า อัตลักษณ์อื่น ๆ ที่ทับซ้อนอยู่ เช่น เชื้อชาติ ศาสนา ชนชั้น จะเริ่มมีความสำคัญลดลง (Martin, 1994) ดังนั้น ในไซเบอร์สเปซ เราจะเห็นถึงความหลากหลายของอัตลักษณ์เพศวิถีและภาพตัวตนซึ่งปรากฏให้เห็นได้ชัดเจนกว่า Dishman ยังเสนอต่อไปอีกว่า ประเด็นร่วมของการศึกษาแบบแนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์คือ การสร้างตัวตนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศในไซเบอร์สเปซ กล่าวคือ พื้นที่ในไซเบอร์สเปซถูกใช้เป็นบริบทที่เอื้อให้มีการสร้างตัวตนแบบใหม่ เช่น ภาวะไม่รู้ผู้กระทำ การไม่มีความสัมพันธ์แบบเผชิญหน้า มีส่วนสนับสนุนให้คนที่มีความหลากหลายทางเพศเปิดเผยเพศวิถีของตนเองได้ง่ายขึ้น และยังสามารถสร้างความเป็นคนที่มีความหลากหลายทางเพศผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมได้ดีขึ้น

Jodi O'Brien (1996) เห็นว่า ในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ จะไม่มีการปิดบังตัวตนทางเพศในไซเบอร์สเปซ ("There are no closets in Cyberspace") ประเด็นนี้ชี้ให้เห็นว่า ความแตกต่างของการเปิดเผยตัวตนของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ระหว่างชุมชนจริงและชุมชนเสมือนจริง กล่าวคือ ในชุมชนจริง คนที่มีความหลากหลายทางเพศบางคนยังคงปิดบังตัวตน ซึ่งตรงกันข้ามกับในชุมชนเสมือนจริง คนที่มีความหลากหลายทางเพศจะเปิดเผยตนเองได้อย่างเต็มที่

ต่อมา Wakeford (1995) ได้เขียนบทความเพิ่มเติมเกี่ยวกับการศึกษาแบบแนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์ เรื่อง "New Technologies and Cyber-queer Research" สรุปได้ 4 ประเด็นคือ (1) ตัวตนและการนำเสนอตัวตนออนไลน์ (identity and presentation of the online persona) (2) การสร้างพื้นที่เสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ (the creation of queer virtual space) (3) การเอื้อทางอิเล็กทรอนิกส์ในการสร้างเครือข่ายทางสังคมและชุมชนเสมือนจริง (the electronic facilitation of social networks and virtual community) และ (4) ศักยภาพของเทคโนโลยีใหม่ที่จะเปลี่ยนรูปแบบของปฏิบัติการเรื่องเพศเสนาหา (the potential of new technology to transform erotic practice)

กล่าวโดยสรุป แนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์เป็นแนวคิดที่เป็นพันธมิตรกันระหว่าง เรื่องของประสบการณ์ชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ได้แก่ หญิงรักหญิง ชายรักชาย คนรักสองเพศ และคนข้ามเพศ กับโลกไซเบอร์ซึ่งมีคอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลางที่แสดงออกผ่านประสบการณ์ของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่แสดงออกบนพื้นที่ในไซเบอร์สเปซ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ห้องสนทนาออนไลน์ กระดานสนทนาข่าวสนทนา ประเด็นที่แนวคิดนี้สนใจศึกษามากเป็นพิเศษ คือ ประสบการณ์ชีวิตที่คนที่มีความหลากหลายทางเพศแสดงออกผ่านตัวอักษรหรือตัวบทในไซเบอร์สเปซ เช่น ประเด็นเกี่ยวกับเพศวิถี ภาพตัวตน ที่ปรากฏในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ แนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์จึงเป็นการศึกษาโดยการนำทฤษฎีความหลากหลายทางเพศศึกษาคนที่มีความหลากหลายทางเพศในโลกออนไลน์ (Queer studies of the internet) (Wakeford, 2000)

6. การทบทวนวรรณกรรมเชิงงานวิจัย

ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารทางวิชาการประเภทบทความและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เน้นประเด็นที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับแนวคิดที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ โดยผู้วิจัยได้สรุปเนื้อหาบทความและงานวิจัยจำนวน 12 ชิ้น เสนอรายละเอียดในตารางที่ 2.1 จะเห็นได้ว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคนที่มีความหลากหลายทางเพศในไซเบอร์สเปซเริ่มต้นมาเป็นเวลานานตั้งแต่ ค.ศ.1997 และยังคงมีต่อเนื่องมาเรื่อย ๆ งานวิจัยทั้งหมดมีหลากหลายประเด็นความสนใจแสดงให้เห็นว่าไซเบอร์สเปซเป็นพื้นที่ที่น่าค้นหาเพื่อศึกษาวิจัย

หากแยกบทความและงานวิจัยทั้ง 12 ชิ้น ตามแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย เรียงจากมากไปน้อยคือ ชุมชนเสมือนจริง (10 เรื่อง) เพศวิถีไซเบอร์ (5 เรื่อง) และตัวตนออนไลน์ (4 เรื่อง) โดยเป็นงานในลักษณะผสมแนวคิดตั้งแต่ 2 แนวคิดขึ้นไป 7 เรื่อง โดยมากจะเป็นแนวคิดที่ผสมระหว่างแนวคิดชุมชนเสมือนจริงเข้ากับแนวคิดตัวตนออนไลน์และเพศวิถีไซเบอร์

นอกจากนี้ เราจะพบมีช่องว่างขององค์ความรู้ทั้งในด้านงานวิจัยและการขาดคำอธิบายเกี่ยวกับชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย ผู้วิจัยพบว่า ขณะนี้มีวิทยานิพนธ์และงานวิจัยไทยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องคนที่มีความหลากหลายทางเพศในโลกออนไลน์เพียง 4 ชิ้นเท่านั้น เป็นวิทยานิพนธ์ทางนิเทศศาสตร์ 2 ชิ้น คือ เรื่องที่ 4 และ 5 เป็นบทความอีก 2 ชิ้น คือ เรื่องที่ 6 กับ 11 ซึ่งใช้วิธีและแนวคิดทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาหลังสมัยใหม่วิเคราะห์

ตารางที่ 2.1 สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามแนวคิดที่ทบทวนวรรณกรรม โดยจัดเรียงตามปีคริสต์ศักราช

ชื่องานวิจัย	ผู้เขียน	ค.ศ.	แนวคิด
(1) The Ethnography of an Electronic Bar : The Lesbian Café	Shelley Correll	1995	ชุมชนเสมือนจริง
(2) Gay Men and Computer Communication : A Discourse of Sex and Identity in Cyberspace	David F. Shaw	1997	ชุมชนเสมือนจริง ตัวตนออนไลน์
(3) Queer Space, Modem Boys, and Pagan Statues : Gay/Lesbian Identity and the Construction of Cyberspace	Randal Woodland	2000	ชุมชนเสมือนจริง ตัวตนออนไลน์
(4) บทบาทของ "เว็บไซต์อัญจารีดอทคอม" ในการเป็นพื้นที่สาธารณะของกลุ่มหญิงรักหญิง	บุญญาภรณ์ วาณิชยชาติ	2001	ชุมชนเสมือนจริง
(5) การสร้างสารสนเทศและภาพตัวแทนของชายรักชายในเว็บไซต์ไทย	เจริญวิทย์ ลีติวารักษ์	2001	ชุมชนเสมือนจริง
(6) ดำเนินสวนสาธารณะกับเรื่องเล่าของชาวเกย์กรุงเทพฯ ในพรมแดนเทคโนโลยีสื่อสาร	นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ	2002	ชุมชนเสมือนจริง เพศวิถีไฮเบอร์
(7) Mobile Culture: New Media in Queer Asia	Chris Berry, Fran Martin และ Audrey Yue	2003	ชุมชนเสมือนจริง
(8) Getting It on Online : Cyberspace, Gay Male Sexuality, and Embodied Identity	John E. Campbell	2004	ชุมชนเสมือนจริง ตัวตนออนไลน์ เพศวิถีไฮเบอร์
(9) Your Picture Is Your Bait : Use and Meaning of Cyberspace among Gay Men	Graham Brown, Maycock Bruce และ Sharyn Burns	2005	ตัวตนออนไลน์ เพศวิถีไฮเบอร์
(10) From Usenet to "Gaydar" : A Comment on Queer Online Community	Kate O'Riordan	2005	ชุมชนเสมือนจริง
(11) หาเพื่อน คนรัก หรือ คู่นอน : ความสัมพันธ์ของเกย์ไทยในไฮเบอร์สเปซ	นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ	2005	ชุมชนเสมือนจริง เพศวิถีไฮเบอร์
(12) ICCGL: Cultural Communication via the Internet and GLBT Community Building in China	Hui Jiang	2005	ชุมชนเสมือนจริง

1) Shelley Correll (1995) เรื่อง "The Ethnography of An Electronic Bar: The Lesbian Café" ศึกษากระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์ของชาวหญิงรักหญิง อธิบายถึงกระบวนการร่วมกันสร้างกระดานสนทนาอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบตัวอักษรผ่านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในบริบทชุมชนออนไลน์และบนพื้นฐานของการสื่อสาร ซึ่งให้เห็นว่า การร่วมกันสร้างชุมชนในรูปแบบกระดานสนทนาออนไลน์เป็นผลมาจากความต้องการมีพื้นที่ทางกายภาพแต่ไม่สามารถสร้างได้ ความเป็นชุมชนออนไลน์ของชาวหญิงรักหญิงยึดโยงอยู่ได้เพราะพื้นที่ในอินเทอร์เน็ตเอื้อให้ชาวหญิงรักหญิงที่อยู่อย่างกระจัดกระจายตามที่ต่าง ๆ สามารถรวมตัวกันได้เป็นชุมชนที่เป็นปึกแผ่น

2) David F. Shaw (1997) เรื่อง "Gay Men and Computer Communication: A Discourse of Sex and Identity in Cyberspace" กล่าวถึง การใช้การสนทนาออนไลน์ (IRC) ในการสนทนากันและร่วมพัฒนาความเป็นชุมชน นอกจากนี้ เขายังศึกษาติดตามถึงปฏิสัมพันธ์ของชายรักชายในชีวิตจริง (real-life interaction) หลังจากการพบปะสนทนาแบบออนไลน์แล้ว งานชิ้นนี้เป็นงานเริ่มแรกของการศึกษาชุมชนของชายรักชายในพื้นที่เสมือนจริง

3) Randal Woodland (2000) เรื่อง "Queer Space, Modem Boys, and Pagan Statues: Gay/Lesbian Identity and the Construction of Cyberspace" วิเคราะห์พื้นที่ออนไลน์ของคนรักเพศเดียวกัน 4 แห่ง ได้แก่ AOL กระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์ 2 แห่ง และชุมชน LambdaMOO (โลกเสมือนจริงผ่านตัวอักษร –Text-based virtual world) โดยค้นหาว่า อัตลักษณ์ของคนรักเพศเดียวกันมีส่วนสร้างพื้นที่เหล่านั้นได้อย่างไร ในทางกลับกัน พื้นที่ได้ก่อรูปอัตลักษณ์ของคนรักเพศเดียวกันได้อย่างไร เขาศึกษาพบว่า อัตลักษณ์มีความสัมพันธ์กับพื้นที่ในลักษณะที่พื้นที่จะสร้าง (creating) อัตลักษณ์ ในทางกลับกัน พื้นที่ก็ถูกสร้าง (created) โดยอัตลักษณ์ของคนรักเพศเดียวกันด้วย งานวิจัยชิ้นนี้มีจุดเด่นคือ เคลื่อนจากการวิเคราะห์ตัวบท (textual-based) มาวิเคราะห์บริบทเชิงภาพลักษณ์ (graphic context) มากขึ้น

4) บุญญาภรณ์ วาณิชชาติ (2544) ศึกษาเรื่อง "บทบาทของ "เว็บไซต์ัญญัติดอทคอม" ในการเป็นพื้นที่สาธารณะของกลุ่มหญิงรักหญิง" ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในเว็บไซต์ของผู้ใช้มีส่วนร่วมในกระดานข่าวมากที่สุด จากการวิเคราะห์เนื้อหาในกระดานข่าวพบว่าหัวเรื่องที่พบมากที่สุดคือ ข้อความหรือบทความที่คัดมาจากหนังสือพิมพ์ นิตยสารหรืออีเมล รองลงมาคือ การสนทนาตามหา ทักทาย หรือพูดคุยกับคนรู้จักในเว็บไซต์ และเหตุการณ์ทั่ว ๆ ไปที่เกิดขึ้นในสังคม ตามลำดับ ในส่วนของเว็บไซต์ในการเป็นมณฑลสาธารณะของเว็บไซต์ โดยวิเคราะห์จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกระดานข่าว พบว่าบทบาทการทำหน้าที่เป็นมณฑลสาธารณะค่อนข้างจำกัด และแสดงออกมาในรูปแบบของพื้นที่กลางสำหรับการแสดงความ

คิดเห็นในเรื่องทั่ว ๆ ไป มากกว่าเป็นมณฑลสาธารณะในการสนับสนุนสิทธิหญิงรักหญิง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องสิทธิหญิงรักหญิงมีเพียงเล็กน้อย ซึ่งไม่นำไปสู่การเคลื่อนไหวในเรื่องสิทธิหญิงรักหญิงอย่างเป็นทางการ เนื่องจากเหตุปัจจัยทางด้านผู้เข้าใช้ที่ยังขาดความตระหนักในเรื่องสิทธิหญิงรักหญิง การขาดเงินทุน และปัจจัยด้านตัวเว็บไซต์ที่ยังไม่สามารถกระตุ้นให้ผู้ใช้เกิดความตระหนักในเรื่องของสิทธิจนเกิดเป็นแรงผลักดันให้เกิดการเคลื่อนไหวได้เท่าที่ควร

5) เจริญวิทย์ จิตติวารักษ์ (2544) เรื่อง “การสร้างสารสนเทศและภาพตัวแทนของชายรักชายในเว็บไซต์ไทย” ผลการศึกษามี 3 ประการ คือ ประการที่ 1 สารสนเทศและภาพตัวแทนของชายรักชายในเว็บไซต์ไทยมีความหมาย รูปแบบในการนำเสนอที่ต่อกำภาพสรุปแบบเหมารวม (stereotype) ของชายรักชายที่สังคมและสื่อกระแสหลักเป็นผู้สร้าง นอกจากนี้ ยังพบว่าชายรักชายได้สร้างสารสนเทศและภาพตัวแทนแบบใหม่ของชายรักชายขึ้นมาในพื้นที่ของเว็ลด์ไวด์ เว็บ ประการที่ 2 อุดมการณ์ทางเพศของผู้ดูแลเว็บนั้นมีส่วนกำหนดกระบวนการสร้างสารเกี่ยวกับชายรักชายในแต่ละเว็บไซต์ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับอุดมการณ์ทางเพศของแต่ละคนที่ต้องการนำเสนอประเด็นเนื้อหาที่แตกต่างกันออกไปตามที่ตนเองต้องการ ประการที่ 3 คุณลักษณะของการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์นั้นมีส่วนต่อการสร้างสารสนเทศและภาพตัวแทนของชายรักชาย โดยเอื้อให้เกิดการแสดงออกถึงความเป็นรักร่วมเพศของตนได้มากกว่าการสื่อสารในลักษณะอื่น ๆ ในขณะที่สังคมปกติชายรักชายไม่สามารถทำได้

6) นฤพันธ์ ดั่งวิเศษ (2545) ศึกษาเรื่อง “ตำนานสวนสาธารณะกับเรื่องเล่าของชาวเกย์กรุงเทพฯ ในพรมแดนเทคโนโลยีการสื่อสาร” ผลการศึกษาเว็บไซต์ชายรักชายในแนวทวามานุษยวิทยาพบว่า การอธิบายประสบการณ์ชีวิตชายรักชายในสังคมเมืองกรุงเทพฯ ใช้เรื่องราวทางอินเทอร์เน็ตโดยมีเว็บไซต์ของชายรักชายเป็นพื้นที่สำหรับแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ใช้ระบายนใจซักถามหาเพื่อน หาคนรักหรือขอคำแนะนำ เว็บไซต์เหล่านี้เปรียบเทียบกับเสมือนการเรียนรู้ทางอ้อม เพื่อเข้าไปอยู่ในชุมชนและวัฒนธรรมของชายรักชาย นอกจากนี้ โปรแกรม Pirch (ห้องสนทนาของเกย์ไทย) เป็นโปรแกรมหนึ่งที่เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มชายรักชายได้นัดพบปะกัน เพราะในชีวิตจริงอาจดูได้ลำบากว่าใครเป็นชายรักชายหรือไม่

7) Chris Berry, Fran Martin และ Audrey Yue (2003) เรื่อง “Mobile Culture: New Media in Queer Asia” พบว่า เทคโนโลยีการสื่อสารมีผลกระทบต่อชุมชนคนที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมเอเชีย คือ อินเทอร์เน็ตจะช่วยสร้างความเป็นชุมชนขึ้น ชุมชนทางอินเทอร์เน็ตของคนที่มีความหลากหลายทางเพศก่อรูปข้ามผ่านลักษณะพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ ปัจจัยเรื่องการถูกกดทับทางเพศในชุมชนทางกายภาพเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยสร้างชุมชนออนไลน์

ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศในเอเชียให้เติบโตเร็วขึ้น ความสำคัญของพื้นที่เสมือนจริงข้ามชาติ (transnational virtual spaces) หรือชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศจะช่วยสร้างความสำนึกร่วมเกี่ยวกับชุมชนและอัตลักษณ์ทางเพศภาวะให้เด่นชัดขึ้น

8) John Edward Campbell (2004) เรื่อง "Getting It on Online: Cyberspace, Gay Male Sexuality, and Embodied Identity" งานวิจัยชิ้นนี้ให้ภาพเชื่อมโยงระหว่างแนวคิดเรื่องร่างกาย (body) และอัตลักษณ์ (identity) ผู้วิจัยใช้วิธีเข้าไปศึกษาห้องสนทนาของชายรักชาย (IRC) 3 แห่ง พบว่าในพื้นที่ห้องสนทนา ไม่ใช่พื้นที่ของการปราศจากร่างกาย (disembodied) แต่กลับพบว่าเป็นพื้นที่เน้นเรื่องของร่างกาย ประเด็นร่างกายจึงมีบทบาทความสำคัญอย่างมากในพื้นที่ไซเบอร์ของชายรักชาย (ผู้วิจัยใช้คำว่า "Meatspaces") และประเด็นเรื่องร่างกายเป็นเหตุหนึ่งในการเพิ่มความดึงดูดใจกับผู้สนทนาด้วย

9) Graham Brown, Maycock Bruce and Sharyn Burns (2005) เรื่อง "Your Picture Is Your Bait : Use and Meaning of Cyberspace among Gay Men" คณะผู้วิจัยอภิปรายถึง รูปแบบพฤติกรรมกรรมการหาคู่ของชายรักชายเพื่อประกอบกิจกรรมทางเพศสัมพันธ์ (Cyber sex) ผ่านห้องสนทนาทางอินเทอร์เน็ตในออสเตรเลีย เป้าหมายการมีไซเบอร์เซ็กส์ของชายรักชายคือ การมีเซ็กส์อย่างปลอดภัย (Safer sex practice) เพราะการใช้พื้นที่ในอินเทอร์เน็ตทำกิจกรรมเซ็กส์ออนไลน์เพราะที่พื้นที่ในอินเทอร์เน็ตมีภาวะไม่รู้ตัวผู้กระทำ นอกจากนี้ ในบริบทแวดล้อมในอินเทอร์เน็ตยังสามารถทำให้ชายรักชายแสดงตัวตนแบบใดก็ได้ตามที่พวกเขาปรารถนา

10) From Usenet to "Gaydar" : A Comment on Queer Online Community โดย Kate O'Riordan (2005) งานเขียนชิ้นนี้ให้ภาพรวมและกล่าวถึงการผสมผสานกันระหว่างทฤษฎีความหลากหลายทางเพศและแนวคิดเกี่ยวกับชุมชนออนไลน์ในประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกาในทศวรรษที่ 1990 ใช้แนวทางการศึกษาข้ามวัฒนธรรมเพื่อเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างของชุมชนคนรักเพศเดียวกันและการใช้แนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์ในการทำความเข้าใจชุมชนออนไลน์ซึ่งอยู่ต่างบริบทสังคมกัน

11) นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ (2548) เรื่อง "หาเพื่อน คนรัก หรือ คู่นอน: ความสัมพันธ์ของเกย์ไทยในไซเบอร์สเปซ" ผลการศึกษาเว็บบอร์ดในเว็บไซต์ของชายรักชายไทยพบว่า เว็บบอร์ดเป็นพื้นที่ทางสังคมที่ชายรักชายใช้เป็นช่องทางสำหรับการติดต่อสื่อสาร แสวงหาเพื่อน คนรัก หรือคู่นอน โดยจะมีการเขียนข้อความแสดงความคิดเห็น สะท้อนประสบการณ์ในเรื่องเพศ เซ็กส์ ความรัก มิตรภาพ และความสัมพันธ์ต่าง ๆ เว็บบอร์ดจึงเปรียบเสมือนพื้นที่สำหรับแสดงตัวตนเป็นเวทีของการสร้างภาพลักษณ์ของชายรักชายแต่ละคน อย่างไรก็ตาม เว็บบอร์ดยังมีสิ่งปกปิด

ไว้ภายใน ที่มีความหมายด้านลบซ่อนอยู่ เช่น การหลอกลวง ผลการศึกษาสรุปว่า ความสัมพันธ์ของชายรักชายไทยในไซเบอร์สเปซเป็นความสัมพันธ์แบบสั้น ๆ และผันแปร เว็บไซต์บอร์ดไม่ใช่สิ่งสร้างความจริงเกี่ยวกับเพื่อนแต่เป็นเพียงช่องทางสื่อสารสะท้อนความขัดแย้ง เรื่องทางเพศของชายรักชายไทย

12) Hui Jiang (2005) เรื่อง “ICGGL : Cultural Communication via the Internet and GLBT Community Building in China” บทความนี้กล่าวถึงเว็บไซต์คนที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมจีนแผ่นดินใหญ่ ผู้วิจัยศึกษาใน www.gaychinese.net พบขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่เกิดขึ้นในอินเทอร์เน็ตโดยการนำขององค์กรพัฒนาเอกชนกลุ่มหนึ่ง บทความนี้ทำให้ผู้วิจัยสามารถเข้าใจถึงคุณลักษณะทั่วไปของเว็บไซต์ชายรักชายของจีน แล้วนำมาเปรียบเทียบกับมองถึงความเหมือนและความแตกต่างระหว่างชุมชนชายรักชายของจีนและไทย

7. สรุปแนวคิดและประยุกต์ใช้แนวคิดเพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทนี้มีเป้าหมายหลักเพื่อทบทวนวรรณกรรมเชิงแนวคิด 4 แนวคิด ได้แก่ ชุมชนเสมือนจริง ตัวตนออนไลน์ เพศวิถีไซเบอร์ และแนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์ สามารถสรุปความแต่ละแนวคิด ได้ดังนี้

1) ชุมชนเสมือนจริง โดยรวบรวมความหมายและลักษณะองค์ประกอบของคำว่า ชุมชนเสมือนจริง จากเอกสารทางวิชาการ โดยสรุป ความหมายที่เป็นแนวทางในการทำความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้วิจัยและผู้อ่านถึงนิยามของชุมชนเสมือนจริงในงานวิจัยนี้หมายถึง กลุ่มของบุคคลหนึ่ง ๆ โดยเน้นเรื่องของการปฏิสัมพันธ์” เป็นหลัก มีการร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันผ่านการสื่อสารในคอมพิวเตอร์ มีแนวทางการตกลงร่วมกันผ่านบรรทัดฐาน กฎเกณฑ์ที่ตั้งขึ้น ส่วนองค์ประกอบของชุมชนเสมือนจริงมี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ เป้าหมายของชุมชน สถานที่ในชุมชน แบบแผนการสื่อสาร โครงสร้างปฏิสัมพันธ์ทางประชากร และระบบกำไร

2) ตัวตนออนไลน์ ผู้วิจัยอธิบายถึงการสร้างตัวตนออนไลน์ในลักษณะกระบวนการ มองตัวตนออนไลน์จากมุมมองของสำนักปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ โดยเน้นแกนหลักที่เรื่องของ “การปฏิสัมพันธ์” เช่นเดียวกับแนวคิดชุมชนเสมือนจริง นอกจากนี้ ยังนำผลการวิจัยจากงานหลาย ๆ ชิ้นมาสนับสนุนอธิบายเพิ่มเติมถึงการสร้างและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์ 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การสร้างตัวตนออนไลน์ การแสดงตัวตนออนไลน์ การคงอยู่ (ของตัวตน) ทางสังคม และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เกิดจากการสื่อสารโดยมีคอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลาง

3) เพศวิถีไซเบอร์ เป็นมิติทางด้านความปรารถนาและความพึงพอใจเกี่ยวกับเรื่องทางเพศที่ถูกแสดงออกในโลกไซเบอร์ผ่านการเอื้ออำนวยของเทคโนโลยีการสื่อสารในอินเทอร์เน็ต

องค์ประกอบย่อยในงานวิจัยนี้มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความตั้งใจระหว่างบุคคลแบบออนไลน์ ไซเบอร์เชกส์และสื่อการมารมณออนไลน์ และข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศที่ปรากฏในชุมชนเสมือนจริง

4) ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศ เป็นทฤษฎีเชิงสหวิทยาการที่ศึกษากลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศได้แก่ ชายรักชาย หญิงรักหญิง คนรักสองเพศ และคนข้ามเพศและกลุ่มอื่นที่อยู่นอกบรรทัดฐานหลักและการจัดแบ่งกลุ่มแบบรักต่างเพศ ใช้ความคิดแนววิธีสร้างวิเคราะห์ สังคม และใช้วิธีแบบแบบชั่วคราวข้ามนิยระหว่างรักต่างเพศและรักเพศเดียวกันตรวจสอบระบบอำนาจในสังคมรักต่างเพศ และยังมองว่าเพศวิถี เพศสภาพสามารถเลื่อนไหลปรับเปลี่ยนได้ ไม่มีความตายตัว

5) ความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์ เป็นแนวคิดที่เน้นเรื่องของพื้นที่ในชุมชนเสมือนจริง ตัวตนทางเพศ เพศวิถีและประสบการณ์ชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่ถูกแสดงออกในพื้นที่ไซเบอร์สเปซอันเกิดจากความกดดันจากระบบรักต่างเพศและอคติต่อคนที่มีความหลากหลายทางเพศในพื้นที่จริง

การนำแนวคิดชุมชนเสมือนจริงไปประยุกต์ใช้ เริ่มต้นด้วยการสัมภาษณ์ผู้ดูแลเว็บ ซึ่งเปรียบเหมือนผู้นำและสร้างชุมชน การสัมภาษณ์มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงเป้าหมายหลักของการสร้างเนื้อหาส่วนต่าง ๆ ในชุมชนเสมือนจริง ต่อมาคือการใช้วิธีสังเกตการณ์เพื่อค้นหาองค์ประกอบเรื่องปฏิสัมพันธ์ในสถานที่ทั้งในพื้นที่เสมือนจริงและพื้นที่จริง รวมทั้งศึกษาแบบแผนการสื่อสารในชุมชนเสมือนจริงในแบบช่วงเวลาเดียวกัน แบบต่างช่วงเวลาเดียวกัน และแบบเชื่อมโยงผสมผสานที่พบในกระดานข่าวสนทนา ไดอารีออนไลน์และห้องสนทนาออนไลน์ ต่อมาคือการศึกษาโครงสร้างลักษณะของกลุ่มประชากรและสายสัมพันธ์ทางสังคมของคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่เกิดขึ้นในเว็บบอร์ด สุดท้ายคือการศึกษาลักษณะของผู้สนับสนุนชุมชนเสมือนจริง เช่น การดูแลในเว็บไซด์

การนำแนวคิดตัวตนออนไลน์ไปประยุกต์ใช้โดยดูการสร้างตัวตนแบบปัจเจกและการนำเสนอตัวตนผ่านปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในกระดานข่าวสนทนา การประยุกต์ใช้การสร้างและการแสดงออกตัวตนออนไลน์ของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในชุมชนเสมือนจริงทั้ง 3 แห่ง 4 ขั้นตอน ไปช่วยวิเคราะห์เพื่อดูการสร้างและแสดงตัวตนออนไลน์ของสมาชิกรายบุคคลและกลุ่มคือ วิเคราะห์การสร้างตัวตนที่สะท้อนตัวตนจริง ๆ ผ่านรูปภาพและอักษร วิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ของตัวตนออนไลน์ของบุคคลหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับผู้อื่น ลักษณะของตัวตน

ออนไลน์ผ่านการสื่อสาร การคงอยู่ของตัวตนออนไลน์ผ่านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และระบบปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นว่าเป็นอย่างไร

ผู้วิจัยนำความคิดเรื่องเพศวิถีไซเบอร์ไปเป็นกรอบวิเคราะห์เพื่อดูเพศวิถีที่ปรากฏในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศทั้งชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ จากกระทู้ในกระดานข่าวสนทนา รูปภาพในหน้าเว็บไซต์ โดยเลือกวิเคราะห์ตามกรอบ 3 ประเด็นหลักคือ ความดึงดูดใจระหว่างบุคคล ไซเบอร์เซ็กส์-สื่อการารมณออนไลน์ และข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ กรอบการวิเคราะห์เรื่องเพศวิถีไซเบอร์จะใช้การวิเคราะห์กระทู้ที่ถูกสร้างและถ่ายทอดจากประสบการณ์ชีวิตของที่มีความหลากหลายทางเพศ

สำหรับการประยุกต์ใช้ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศและความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์ อาจจะไม่ได้นำมาประยุกต์ใช้อย่างตรงตัวเหมือนแนวคิดทั้ง 3 แนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น แต่จะนำทฤษฎีความหลากหลายทางเพศและแนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์ไปแทรกซ้อนผสมลงในแนวคิดทั้ง 3 แนวคิดข้างต้น เช่น การใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างชุมชนและตัวตนของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ประเด็นเรื่องตัวตน ชุมชนเสมือนจริง ทำความเข้าใจเพศวิถีและปฏิบัติการเรื่องเพศเสนาในในกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยนำความคิดหลักของแนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์มาใช้ตั้งคำถามวิจัย กล่าวคือ ผู้วิจัยไม่ได้ตั้งคำถามวิจัยก่อนโดยไม่มีแนวคิดทฤษฎีมาสนับสนุน แต่จะเริ่มต้นจากการทบทวนวรรณกรรมเชิงทฤษฎีและงานวิจัยก่อนแล้วจึงนำความรู้ที่ได้รับมาตั้งเป็นคำถามการวิจัยโดยผสมกับความคิดอยากรู้เกี่ยวกับชุมชนคนที่มีความหลากหลายทางเพศของผู้วิจัยอีกต่อหนึ่งอธิบายสรุปได้ดังตารางที่ 2.2

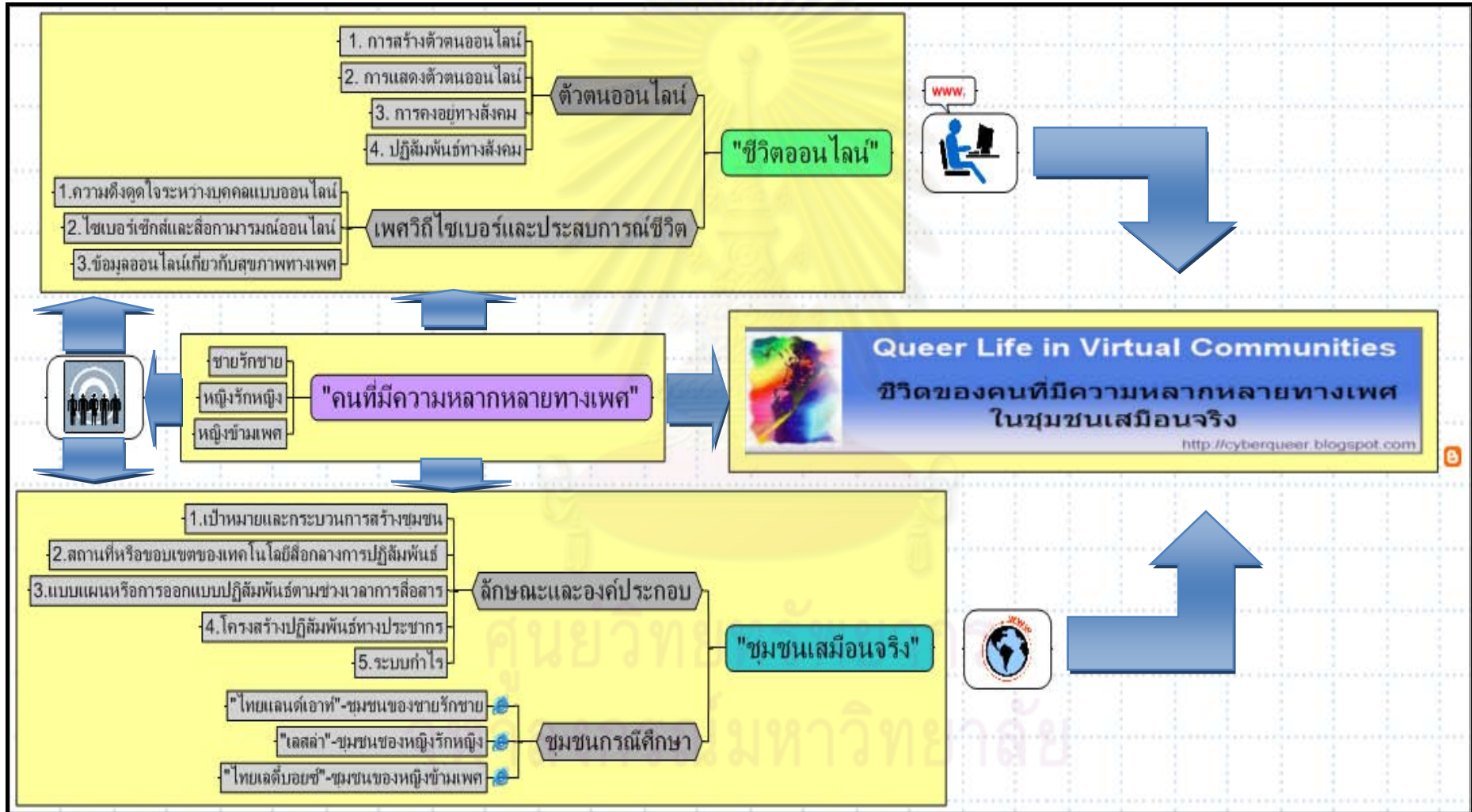
นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ใช้แนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์เป็นแนวคิดหลักเป็นทฤษฎีนำทางในการพยายามตอบข้อสงสัยและอภิปรายการเกิดชุมชนเสมือนจริง การสร้างและแสดงตัวตนออนไลน์และเพศวิถีไซเบอร์ของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ในการจัดการกับข้อมูลภาคสนาม แนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์ยังได้ให้เห็นภาพและได้คำตอบเบื้องต้นเกี่ยวกับชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ และยังนำไปสู่การนำตัวแปรต่าง ๆ ไปสร้างเป็นกรอบความคิดในการวิจัยด้วย เช่น ทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดสนามสำหรับการวิจัยในอินเทอร์เน็ตว่าควรศึกษาในกระดานข่าวสนทนา เว็บไซต์และห้องสนทนาออนไลน์

ตารางที่ 2.2 การประยุกต์ใช้แนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์เพื่อตั้งคำถามในการวิจัย

ประเด็นที่ได้รับจากแนวคิด	คำถามวิจัย
ตัวตนและการนำเสนอตัวตนออนไลน์	คนที่มีความหลากหลายทางเพศสร้างและแสดงออกตัวตนออนไลน์ในชุมชนเสมือนจริงอย่างไร
การสร้างพื้นที่เสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ	ชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีกระบวนการสร้างและลักษณะอย่างไร
การเลือกของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการสร้างเครือข่ายทางสังคมและชุมชนเสมือนจริง	ชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีการสร้างผ่านเครือข่ายทางสังคมและเทคโนโลยีเป็นอย่างไร
ศักยภาพของเทคโนโลยีใหม่ที่จะเปลี่ยนรูปแบบของการปฏิบัติการเรื่องเพศ	ในชุมชนเสมือนจริง เพศวิถีไซเบอร์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีรูปแบบใดบ้าง และถูกแสดงออกผ่านประสบการณ์ชีวิตอย่างไร

ภาพที่ 2.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

“กำหนดรหัสผ่าน” (Password) ว่าด้วยการวิจัยภาคสนามในไซเบอร์สเปซ

ความนำ

“การวิจัยภาคสนาม” (Fieldwork) ทางมานุษยวิทยา...เปรียบเสมือนการก้าวข้ามไปในโลกอีกโลกหนึ่งที่เราไม่รู้จักรหรือคุ้นเคยและพยายามทำความเข้าใจกับวิถีคิด โลกทัศน์ และวิถีชีวิตที่แตกต่างไปจากเรา...การทำวิจัยสนามจะต้องมีประเด็นและกรอบคิดซึ่งจะช่วยให้เราสามารถมองทะลุมิติที่ซับซ้อนจัดระเบียบให้กับข้อมูล...จนถ่ายทอดความเข้าใจนั้นไปสู่การเขียนวัฒนธรรม” (ยศ สันตสมบัติ, 2545: 78)

ผู้วิจัยเริ่มด้วยคำกล่าวในบทนำของยศ สันตสมบัติ ในหนังสือเรื่อง คนใน : ประสบการณ์ภาคสนามของนักมานุษยวิทยาไทยเพื่ออ้างอิงอธิบายชื่อเรื่องในบทนี้ “รหัสผ่าน” ในที่นี้ใช้เพื่อสื่อความหมายและตีความเรื่องงานภาคสนามในไซเบอร์สเปซ จากคำกล่าวที่ยกมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ไม่มีเรื่องของพื้นที่ทางกายภาพเข้ามาเกี่ยวข้องเลย เราจึงเข้าใจได้ว่า “สนาม” (field) ไม่จำเป็นต้องยึดติดกับพื้นที่ชุมชน หมู่บ้านในเชิงพื้นที่ทางภูมิศาสตร์แต่อย่างใด ในวิทยานิพนธ์นี้ผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยใน “สนามเสมือนจริง” (virtual field) เป็นการก้าวข้ามไปใน “โลกเสมือนจริง” (virtual world) ที่มีชุมชนเสมือนจริงเป็นสนามวิจัย ผู้วิจัยได้พหุพาประเด็นกรอบแนวคิดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 เป็นแนวทางช่วยเหลือ ช่วยวิเคราะห์ ทำความเข้าใจประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ชุมชนเสมือนจริง ตัวตนออนไลน์ เพศวิถีไซเบอร์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ จนไปสู่การเขียนวัฒนธรรมในแนวทางที่เรียกว่า “ชาติพันธุ์วรรณาแห่งความเสมือนจริง” (virtual ethnography) ซึ่งเป็นวิธีการวิจัยที่ผู้วิจัยได้เข้าไปสังเกตการณ์ในโลกเสมือนจริงหรืออะไรก็ตามที่ “เสมือนจริง” (virtual) ครอบคลุมเรื่องของ “การห่างจากความจริงที่ไร้รูปปลักษณ์ร่างกาย” (being disembodied) หรือทุกเรื่องที่ไม่ใช่สิ่งจริง ๆ (not strictly the real thing) (Hine, 2000: 65) ซึ่งวิธีการวิจัยเช่นนี้เป็นความท้าทายความเข้าใจสนามแบบดั้งเดิม สนามไม่จำเป็นต้องเป็นพื้นที่ที่นักมานุษยวิทยาต้องไปอยู่กินหลับนอนกับชาวบ้านแต่สนามสามารถอยู่ที่ “บ้าน” (field at home) ของผู้วิจัย

คำว่า “รหัสผ่าน” อีกความหมายหนึ่งที่ผู้วิจัยตั้งนิยามขึ้นมาเอง โดยอิงจากประสบการณ์เรียนรู้ภาคสนามในชุมชนเสมือนจริงกล่าวคือ ดังได้กล่าวแล้วว่า การตั้งชื่อบทต่าง ๆ เป็นการจำลองขั้นตอนการเข้าสนามสู่ชุมชนเสมือนจริง จากบทแรก เริ่ม “ลงทะเบียน” นำเรื่องการวิจัยสู่บทที่ 2 “สร้างชื่อผู้ใช้” ทบทวนวรรณกรรมเชิงแนวคิด และเข้าสู่บทในนี้ “กำหนดรหัสผ่าน” ซึ่งหมายถึง ทุกกระบวนการขั้นตอนของการวิจัยภาคสนามในไซเบอร์สเปซถือเป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อสามารถหาข้อมูลตอบโจทย์การวิจัยได้ครบถ้วน เช่นเดียวกันแล้ว หากเปรียบเทียบกัน เมื่อ

เราลึ้ม “รหัสผ่าน” ที่จะเข้าสู่ชุมชนเสมือนจริง เราจะไม่สามารถเข้าถึงชุมชนได้อย่างเต็มรูปแบบในฐานะ “ผู้ใช้” (User) หรือ สมาชิกของชุมชนเสมือนจริง

วัตถุประสงค์

- 1) พรรณนาขั้นตอนการเข้าสู่สนามวิจัย การใช้เทคนิคเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิธีเลือกผู้ให้ข้อมูลในชุมชนเสมือนจริงกรณีศึกษาทั้ง 3 แห่ง
- 2) อธิบายวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์ตามลำดับขั้น การวิเคราะห์เนื้อหาเว็บ และการวิเคราะห์เชิงสถิติ
- 3) ชี้แจงวิธีการตรวจสอบข้อมูลโดยวิธีวัดความแม่นยำและความเชื่อถือได้แบบสามเส้า
- 4) อธิบายจริยธรรมการวิจัยแบบออนไลน์ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลและการเผยแพร่ผลการวิจัย

การวิจัยภาคสนามในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

การวิจัยภาคสนามในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศทั้ง 3 แห่ง มีความเชื่อมโยงกับบทที่ 1 ในส่วนวัตถุประสงค์การวิจัยและโจทย์การวิจัย กับบทที่ 2 แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย อย่างไรก็ดี จำเป็นต้องมีจริยธรรมการวิจัยกำกับตัวผู้วิจัยเสมอด้วย ดังแสดงภาพความสัมพันธ์ในตารางที่ 3.1 ยกตัวอย่างเช่น ผู้วิจัยใช้วัตถุประสงค์วิจัยในบทที่ 1 ทั้ง 3 ข้อเป็นตัวตั้ง แล้วกำหนดเป็นโจทย์การวิจัยแยกย่อยจากวัตถุประสงค์เป็น 5 ข้อ โดยโจทย์การวิจัยจะใช้ในลักษณะเป็นคำถามเพื่อหาคำตอบในการทบทวนวรรณกรรมอย่างตรงประเด็น เพื่อจะได้ใช้ทฤษฎีเป็นกรอบคตินำทาง ช่วยหาประเด็น ไม่หลงกับข้อมูลที่อยู่เกินกว่าโจทย์และแนวคิดในการวิจัยภาคสนาม อย่างไรก็ดี บางประเด็นข้อมูลที่อยู่นอกเหนือจากแนวคิด แต่เกิดเป็นเรื่องเด่น ผู้วิจัยได้นำมาเพิ่มเติมนอกเหนือด้วย ดังนั้น แนวคิดจากการทบทวนวรรณกรรมไม่เพียงมีประโยชน์ต่อการมองข้อมูลในสนาม แต่ยังเป็นตัวช่วยเลือกเทคนิควิจัยเพื่อใช้เก็บข้อมูล ช่วยสร้างคำถามย่อยขณะเก็บข้อมูล และยังช่วยหาแหล่งข้อมูลที่สามารถให้ข้อมูลในประเด็นนั้นได้ เช่น ผู้วิจัยต้องการตอบโจทย์วิจัยเกี่ยวกับการสร้างชุมชนเสมือนจริง แหล่งข้อมูลจึงต้องเป็นผู้ดูแลเว็บ ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ออนไลน์ผู้ดูแลเว็บ ผู้สร้างชุมชนเสมือนจริงทั้ง 3 แห่ง เป็นมุมมองจากบนสู่ล่าง ในขณะที่เดียวกัน เมื่อมองจากล่างขึ้นบน สมาชิกชุมชนทั้งชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศก็เป็นผู้ร่วมสร้างชุมชนที่สำคัญมากเช่นกัน จึงต้องใช้วิธีสัมภาษณ์และสำรวจออนไลน์สมาชิกชุมชนพร้อม ๆ กับการสังเกต โดยมีแนวคิดช่วยสร้างคำถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แนวทางหลักในงานวิจัยนี้ ใช้แนวทางวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative approaches) เป็นหลัก โดยใช้เทคนิควิจัยเชิงคุณภาพตั้งแต่ 2 วิธีขึ้นไป เช่น ผู้วิจัยใช้การสังเกตการณ์ออนไลน์ ผสมกับวิธีสัมภาษณ์ออนไลน์ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยจะใช้วิธีแบบผสม (mixed methods) ร่วมด้วย เป็นการใช้องค์ประกอบระหว่างเทคนิควิจัยเชิงคุณภาพผสมกับเทคนิควิจัยเชิงปริมาณ กล่าวคือ ใช้การสำรวจออนไลน์อันเป็นเทคนิคเชิงปริมาณผสมกับเทคนิควิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสัมภาษณ์ออนไลน์ การสังเกตการณ์ออนไลน์ บันทึกสนทนา ส่วนวิธีวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์เชิงคุณภาพผสมกับเชิงปริมาณคือ วิธีวิเคราะห์เชิงคุณภาพได้แก่ วิเคราะห์ตามลำดับขั้น (Analytic hierachy) และวิเคราะห์เนื้อหาเว็บ (Web sphere analysis) ผสมกับวิธีวิเคราะห์ทางสถิติ

ขั้นตอนการเข้าสู่สนามในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศทั้ง 3 แห่ง แสดงในภาพที่ 3.1 เป็นรูปแบบการวิจัยภาคสนามที่เรียกว่า “งานชาติพันธุ์วรรณาสนามวิจัยหลายพื้นที่” (multi-site ethnography) อันเป็นแนวทางการศึกษาแบบหนึ่งของมานุษยวิทยาข้ามพรมแดน ที่ไม่ได้มองการศึกษาวัฒนธรรมที่ยึดติดกับพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งแนวทางชาติพันธุ์วรรณาแห่งความเสมือนจริงจัดเป็นประเภทหนึ่งของการศึกษาแบบมานุษยวิทยาข้ามพรมแดน ผู้วิจัยเลือกศึกษาสนามไซเบอร์อันเป็นชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ 3 แห่ง เป็นแบบหลายพื้นที่ คือ

- 1) www.thailandout.com เป็นตัวแทนชุมชนเสมือนจริงของชายรักชาย
- 2) www.lesla.com เป็นตัวแทนชุมชนเสมือนจริงของหญิงรักหญิง
- 3) www.thailadyboyz.net เป็นตัวแทนชุมชนเสมือนจริงของหญิงข้ามเพศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.1 วิธีการวิจัยภาคสนามในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

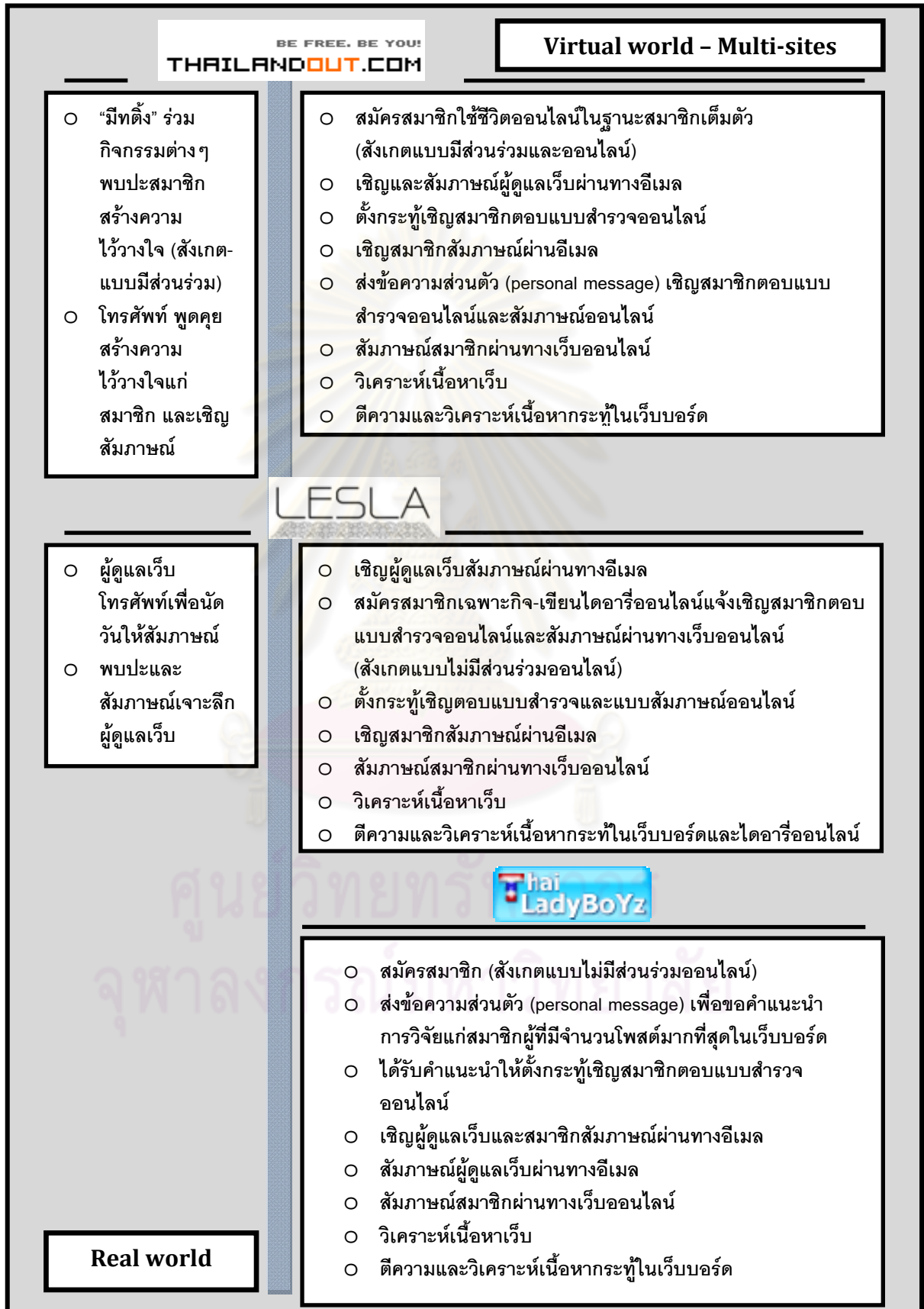
บทที่ 1 “ลงทะเบียน”		บทที่ 2 “สร้างชื่อผู้ใช้”	จริยธรรมการวิจัยแบบออนไลน์และความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล	บทที่ 3 “กำหนดรหัสผ่าน”		
วัตถุประสงค์การวิจัย	โจทย์การวิจัย	แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย		การวิจัยภาคสนาม		
				ผู้ให้ข้อมูล/แหล่งข้อมูล	เทคนิควิจัย/การเก็บข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างและลักษณะชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ	1. ชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ มีกระบวนการสร้างและมีลักษณะอย่างไร	1. ชุมชนเสมือนจริง 1.1 ลักษณะ 1.2 องค์ประกอบ		1. ผู้ดูแลเว็บ 2. สมาชิกชุมชน 2.1 ชายรักชาย 2.2 หญิงรักหญิง 2.3 หญิงข้ามเพศ 3. ชุมชนเสมือนจริง	1. สัมภาษณ์ออนไลน์-ออฟไลน์ 2. สัมภาษณ์ออนไลน์ 3. สังเกตการณ์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม 4. บันทึกสนาม	1. การวิเคราะห์ตามลำดับชั้น 2. วิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา 3. วิเคราะห์เนื้อหาเว็บ
2. เพื่อวิเคราะห์การแสดงผลออกของตัวตนออนไลน์ เพศวิถีไฮเบอร์และประสบการณ์ชีวิตตลอดจนปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนที่มีความหลากหลายทางเพศในชุมชนเสมือนจริง	2. ตัวตนออนไลน์มีกระบวนการสร้างและมีการแสดงผลออกอย่างไร 3. ในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ เพศวิถีไฮเบอร์และประสบการณ์ชีวิตถูกแสดงในรูปแบบใดบ้าง	1. ตัวตนออนไลน์ 1.1 รูปแบบ 1.2 กระบวนการสร้าง 1.3 การแสดงผลออก 2. เพศวิถีไฮเบอร์ 2.1 ความดึงดูดใจระหว่างบุคคลแบบออนไลน์ 2.2 ไฮเบอร์เซ็กส์และสื่อลามาร์มรณ์ออนไลน์		1. สมาชิกชุมชน 1.1 ชายรักชาย 1.2 หญิงรักหญิง 1.3. หญิงข้ามเพศ 2. ชุมชนเสมือนจริง 2.1 กระดานข่าวสนทนา 2.2 ไดอารี่ออนไลน์ 2.3 เว็บเพจ	1. สัมภาษณ์ออนไลน์ 2. สังเกตการณ์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม 3. บันทึกสนาม	1. การวิเคราะห์ตามลำดับชั้น 2. การวิเคราะห์เนื้อหาเว็บ

(ต่อหน้าถัดไป)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) วิธีการวิจัยภาคสนามในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

บทที่ 1 “ลงทะเบียน”		บทที่ 2 “สร้างชื่อผู้ใช้”		จริยธรรมการวิจัยแบบออนไลน์และความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล	บทที่ 3 “กำหนดรหัสผ่าน”		
วัตถุประสงค์การวิจัย	โจทย์การวิจัย	แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	การวิจัยภาคสนาม				
			ผู้ให้ข้อมูล/แหล่งข้อมูล		เทคนิควิจัย/การเก็บข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	
2. เพื่อวิเคราะห์การสร้างการแสดงออกของตัวตนออนไลน์ เพศวิถีไฮเบอร์และประสบการณ์ชีวิตตลอดจนปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนที่มีความหลากหลายทางเพศในชุมชนเสมือนจริง	4. ระบบปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ระหว่างคนที่มีความหลากหลายทางเพศในชุมชนเสมือนจริงเป็นอย่างไร	2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ 3. ไฮเบอร์ควีเยร์	1. สมาชิกชุมชน 1.1 ชายรักชาย 1.2 หญิงรักหญิง 1.3 หญิงข้ามเพศ 2. ชุมชนเสมือนจริง 2.1 กระดานข่าวสนทนา 2.2 ไดอารี่ออนไลน์ 2.3 เว็บบล็อก	1. สัมภาษณ์ออนไลน์ 2. สังเกตการณ์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม 3. บันทึกสนาม	1. การวิเคราะห์ตามลำดับชั้น 2. การวิเคราะห์เนื้อหาเว็บ		
3. เพื่อสังเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะของชุมชนเสมือนจริง การแสดงออกของตัวตนออนไลน์ เพศวิถีไฮเบอร์และประสบการณ์ชีวิตระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ	5. ลักษณะชุมชนเสมือนจริง การแสดงออกของตัวตนออนไลน์ เพศวิถีไฮเบอร์ และประสบการณ์ชีวิตระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีความเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร	1. ชุมชนเสมือนจริง 2. ตัวตนออนไลน์ 3. เพศวิถีไฮเบอร์ 4. ไฮเบอร์ควีเยร์	1. ผู้ดูแลเว็บ 2. สมาชิกชุมชน 2.1 ชายรักชาย 2.2 หญิงรักหญิง 2.3 หญิงข้ามเพศ 3. ชุมชนเสมือนจริง	1. สัมภาษณ์ออนไลน์ 2. สัมภาษณ์ออนไลน์ 3. สังเกตการณ์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม 4. บันทึกสนาม	1. วิเคราะห์เปรียบเทียบ	(โปรดดูภาพที่ 3.1 ประกอบ)	

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการเข้าสู่สนามวิจัยในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

ตั้งที่ผู้วิจัยได้กล่าวในบทที่ 1 มูลเหตุจูงใจของการทำวิจัยประการหนึ่งแล้วว่า ส่วนหนึ่งเป็นแรงผลักดันของตัวตนความสนใจของผู้วิจัยเอง ในส่วนการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ทดลองเข้าสนามไปใช้ชีวิตในชุมชนเสมือนจริงของชายรักชายอยู่ช่วงหนึ่ง สนามวิจัยแรกจึงเริ่มต้นที่ชุมชนเสมือนจริงของชายรักชายใน “ไทยแลนด์เอช” แน่นนอนว่า การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนแห่งนี้ทำให้ผู้วิจัยรู้จักชุมชนชายรักชายได้ดีกว่าชุมชนของหญิงรักหญิงและหญิงข้ามเพศ ทั้งการได้รู้จักเพื่อนผู้ให้ข้อมูลและเข้าใจลักษณะองค์ประกอบต่าง ๆ ของชุมชนชายรักชาย ทำให้เส้นแบ่งระหว่างโลกจริงและโลกเสมือนจริงสำหรับการวิจัยสนามไซเบอร์ในชุมชนแห่งนี้จึงไม่ชัดเจนและกลับไปกลับมา คาบเกี่ยวกันระหว่างโลกจริงและโลกเสมือนจริง ดังภาพที่ 3.1 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ได้บททวนมาว่า ไม่มีชุมชนที่เสมือนจริง (แบบจริง ๆ) เพราะความจริงกับความเสมือนจริงเชื่อมโยงหากันเสมอ

ขณะที่สนามวิจัยในชุมชนเสมือนจริงของชายรักชายคาบเกี่ยวกับโลกจริง ๆ มาก แต่สนามวิจัยอีก 2 แห่ง ได้แก่ ชุมชนเสมือนจริงของหญิงรักหญิงใน “เลสล่า” และชุมชนเสมือนจริงของหญิงข้ามเพศใน “ไทยเลดี้บอยซ์” มีความเป็นสนามไซเบอร์มากกว่า จากภาพที่ 3.1 จะเห็นว่า สนามวิจัยชุมชนเสมือนจริงของหญิงข้ามเพศไม่ได้เกี่ยวข้องกับโลกจริง ๆ เลย ผู้วิจัยลงสนามตามขั้นตอนโดยใช้เทคนิควิจัยแบบออนไลน์ทั้งหมด ส่วนชุมชนเสมือนจริงของหญิงรักหญิงก็เกือบใช้เทคนิคแบบออนไลน์ทั้งหมดเช่นกัน แตกต่างเพียงการใช้เทคนิคสัมภาษณ์ผู้ดูแลเว็บเพราะผู้ดูแลเว็บเลสล่าไม่สะดวกให้สัมภาษณ์แบบออนไลน์ ผู้วิจัยจึงปรับเปลี่ยนวิธี โดยใช้การสัมภาษณ์เจาะลึกในพื้นที่จริง เป็นการเคลื่อนย้ายเทคนิควิจัยแบบออนไลน์ไปสู่ออฟไลน์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การวิจัยเชิงคุณภาพในอินเทอร์เน็ตสามารถปรับเปลี่ยนได้เสมอตามแหล่งข้อมูล ไม่มีการยึดติดตายตัว ในส่วนต่อไป ผู้วิจัยจะอธิบายวิธีวิจัยและขั้นตอนการเข้าสนามไซเบอร์แบ่งเป็น 4 ส่วนหลัก

1. สนาม การเก็บรวบรวมข้อมูลและการเลือกผู้ให้ข้อมูล (fields, data collection and sample selection)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลและการตีความ (data analysis and interpretation)
3. ความแม่นยำและความเชื่อถือได้ (validity and reliability)
4. จริยธรรมการวิจัยแบบออนไลน์ (online research ethics)

1. สนาม การเก็บรวบรวมข้อมูลและการเลือกผู้ให้ข้อมูล

(fields, data collection and sample selection)

ดังกล่าวแล้วในบทที่ 1 ผู้วิจัยเริ่มต้นเข้าสนามแห่งแรกคือ ชุมชนเสมือนจริงของชายรักชาย “ไทยแลนด์เอช” ด้วยการ “เล่นเน็ต” และความสนใจที่จะศึกษาวิจัยชุมชนแห่งนี้ ในที่สุด จึงตัดสินใจสมัครสมาชิกและเข้าไปใช้ชีวิต มีส่วนร่วมทำกิจกรรมออนไลน์ ผ่านการโต้ตอบกระทู้สนทนา อ่านเรื่องราวและสังเกตพฤติกรรม ความเคลื่อนไหวของสมาชิกบนกระดานข่าวสนทนาในขณะเดียวกัน จากการสังเกตอ่านเว็บไซต์แรกในชุมชนเสมือนจริงชายรักชาย มีการเชื่อมโยงหลายมิติ (hyperlink) ไปถึงเว็บไซต์ของหญิงรักหญิงจำนวน 5 แห่ง ผู้วิจัยจึงลองเข้าไปดูทั้งหมดพบว่า ชุมชนของหญิงรักหญิงที่เป็นที่นิยมทั้งหมดในบรรดาทั้ง 5 แห่งคือ ชุมชนหญิงรักหญิงใน “เลสล่า” ที่เป็นสนามวิจัยแห่งที่ 2 จากการสังเกตจากกระทู้และดูรูปแบบความหลากหลายของเว็บไซต์ ในการวิจัยช่วงแรก สนามวิจัยที่เลือกจึงมีเพียงชุมชนเสมือนจริงของชายรักชายและหญิงรักหญิง ต่อมาขณะที่ผู้วิจัยกำลังหาข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในช่วงแรก จากการค้นหาคำว่า “หญิงข้ามเพศ” จากกูเกิ้ลเว็บค้นหาอันดับหนึ่ง ช่วยให้ผู้วิจัยค้นพบสนามวิจัยแห่งที่ 3 ชุมชนเสมือนจริงของหญิงข้ามเพศ “ไทยเลดี้บอยซ์” หลักในการเลือกการเลือกสนามวิจัยทั้ง 3 แห่งจึงเกิดจากการสำรวจว่ามีเว็บไซต์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศทั้งชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศจากหลายแห่งว่ามีอยู่ที่ใดบ้าง จากการเชื่อมโยงหลายมิติและการเชื่อมโยงระหว่างกันของตัวบทในระบบอินเทอร์เน็ต (Intertextuality) ในหน้าเว็บไซต์ของชายรักชายและผลการค้นหาในหน้าเว็บไซต์ของกูเกิ้ลจึงเป็นการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

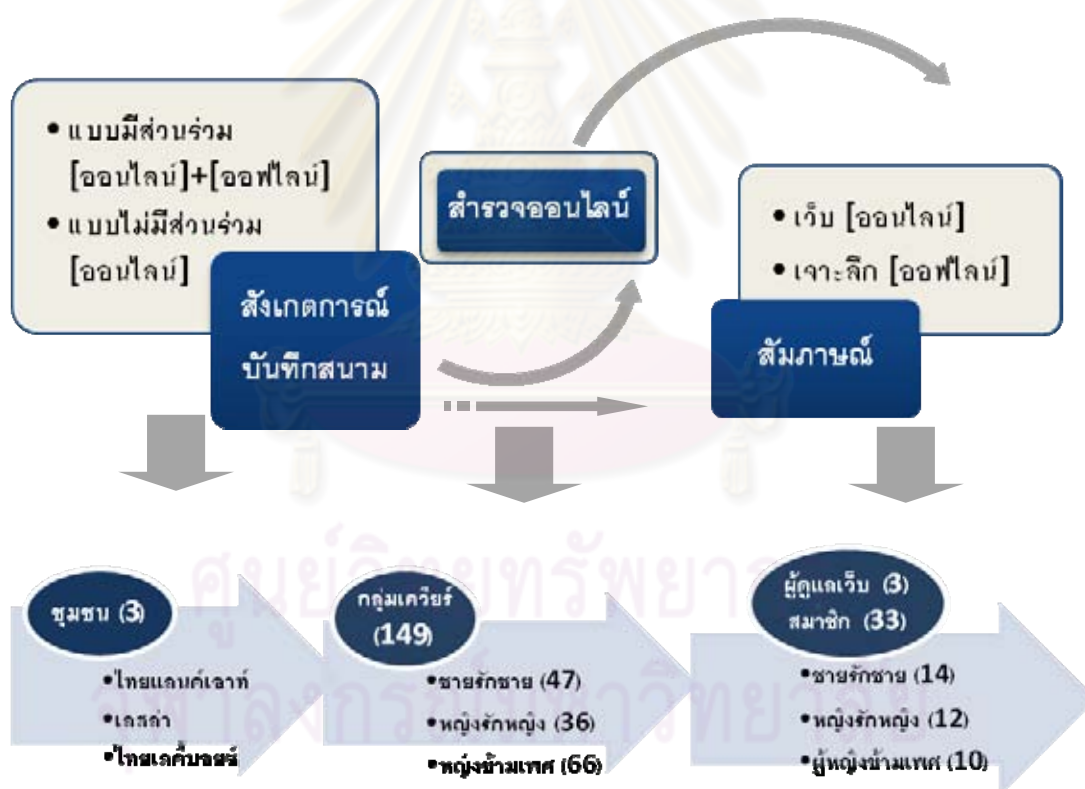
ในการวิจัยแบบออนไลน์นี้ ระบบอินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์เปรียบเสมือนหัวใจและร่างกาย ระบบอินเทอร์เน็ตได้ช่วยเริ่มเลือกสนามและช่วยเลือกเป็นสื่อกลางตลอดกระบวนการวิจัย โดยเฉพาะวิธีสร้างแบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ออนไลน์ ที่คำถามแต่ละข้อที่ตั้งขึ้นนั้น ผู้วิจัยตั้งขึ้นโดยนำแนวคิดการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยมาแปลงเป็นคำถามการสัมภาษณ์ เพื่อสามารถตอบใจวิจัยได้ครบถ้วน มีเครื่องมือที่ช่วยสร้างแบบสำรวจออนไลน์และแบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างผ่านทางเว็บออนไลน์ (web-based online interview) คือ เว็บไซต์ช่วยสำรวจออนไลน์ www.zoomerang.com (ดูแบบสำรวจออนไลน์และแบบสัมภาษณ์ออนไลน์ในภาคผนวก ข-ช) ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่จำเป็นต้องสมัครสมาชิก เสียค่าใช้จ่าย และต้องมีความรู้เกี่ยวกับสคริปต์คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน แต่วิธีการนี้สะดวก รวดเร็ว สามารถแก้ไขได้ตลอดเวลา และเหมาะสมกับการวิจัยแบบออนไลน์อย่างยิ่ง เช่น เมื่อผู้วิจัยสร้างแบบสำรวจเสร็จแล้วจะได้ลิงค์ที่อยู่เว็บไซต์ (URL) ของแบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ เพื่อจัดส่งลิงค์แก่ผู้ให้ข้อมูลผ่าน

ระบบอินเทอร์เน็ตได้ทันทีผ่านทางเว็บบอร์ดของชุมชนและผ่านทางอีเมล ขณะเดียวกัน เมื่อส่งแบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ออนไลน์ออกไปแล้ว ถ้าผู้ให้ข้อมูลอ่านคำถามไม่เข้าใจ หรืออยากเสนอแนะเพิ่มเติมก็สามารถทำได้ผ่านการตอบกระทู้ในเว็บบอร์ด แล้วผู้วิจัยจึงเข้าไปแก้ไขแบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของสมาชิกชุมชนได้ทันที

เมื่อผู้วิจัยได้สนามวิจัยและสร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อเตรียมตัวลงสนามเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อมาคือ การลงมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้เทคนิควิจัยต่าง ๆ สรุปดังภาพที่ 3.2 อย่างไรก็ตาม สนามวิจัยทั้ง 3 แห่ง มีธรรมชาติแตกต่างกัน แม้ใช้เทคนิควิจัยที่คล้ายกัน แต่ขั้นตอนกลับแตกต่างออกไป ผู้วิจัยจึงขออธิบายแยกรายละเอียดตามสนามวิจัยทั้ง 3 แห่ง ประกอบกันไปด้วยดังนี้

ภาพที่ 3.2 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล และผู้ให้ข้อมูล

1.1 สนามแห่งแรก “ไทยแลนด์เอาร์ท” : ชุมชนเสมือนจริงของชายรักชาย

หลังจากสมัครสมาชิกเมื่อกลางปีพ.ศ. 2548 ผู้วิจัยเริ่มเรียนรู้วัฒนธรรมในชุมชนแห่งนี้เรื่อยๆ เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมทั้งทางออนไลน์และการพบปะจริง ๆ กับสมาชิก แม้บางครั้งจะไม่ใช่วัตถุประสงค์ตั้งหน้าตั้งตาเพื่อการวิจัยอย่างเดียว แต่การเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่องใน

ฐานะสมาชิกเต็มตัว ทำให้ความเป็น “คนนอก” ในฐานะผู้มาเยือน (Guest) ของผู้วิจัย ได้กลายเป็น “คนใน” ในฐานะผู้ใช้ (User) เป็นสมาชิกเต็มตัวในเวลาอันรวดเร็ว เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลในสนามแห่งแรก มีขั้นตอนดังนี้

1.1.1 การสังเกตแบบมีส่วนร่วมออนไลน์และออฟไลน์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมออนไลน์ผู้วิจัยเลือกสังเกตในช่วงหลังกลางวันเป็นต้นไป และมีส่วนร่วมในการตอบกระทู้ช่วงกลางคืน เนื้อหาที่บันทึกข้อมูลได้แก่ กระทู้และรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับประเด็นวิจัย วิธีการบันทึกข้อมูลใช้วิธี “บันทึกเป็น” (save as) แล้วเปลี่ยนชื่อไฟล์ แล้วจัดเก็บลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ตามแฟ้ม (folder) ที่จัดเป็นหมวดหมู่แยกเป็นประเด็น 4 หมวด ตามแนวคิดที่ได้ทบทวนวรรณกรรม นอกเหนือจากนี้ อาจเพิ่มประเด็นที่พบขึ้นใหม่ด้วย ส่วนการสังเกตแบบมีส่วนร่วมออฟไลน์ ผู้วิจัยได้เข้าร่วมกิจกรรมที่เรียกว่า “มีที่ตั้ง” ในรูปแบบการท่องเที่ยวเดินทาง การทำบุญงานสังสรรค์ เพื่อสังเกตความแตกต่างระหว่างตัวตนออนไลน์และตัวตนจริง ๆ เปรียบเทียบการสังเกตการปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์และแบบออฟไลน์ แล้วนำข้อมูลกลับมาเขียนบันทึกสนามการพบปะจริง ๆ นับว่ามีความสำคัญเพราะเป็นการสร้างความไว้วางใจ (trust) แก่สมาชิก อันจะทำให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือบนพื้นฐานของการไว้วางใจต่อกัน นอกจากนี้ สำหรับสมาชิกบางคนที่ไม่ได้พบปะกันจริง ซึ่งอาจติดขัดด้วยเวลา ระยะทาง หรือไม่สะดวกใจที่จะมาพบผู้วิจัยได้ใช้วิธีโทรศัพท์พูดคุย เพื่อสร้างความไว้วางใจอีกทางหนึ่งด้วย

1.1.2 การสัมภาษณ์และสำรวจออนไลน์ หลังจากใช้การสังเกตและร่วมกิจกรรมจนมีความไว้วางใจและใกล้ชิดกันแล้ว ต่อมาคือการใช้วิธีสัมภาษณ์ มีสมาชิกชายรักชายตอบทั้งหมด 13 คน เป็นผู้ดูแลเว็บ 1 คน ส่วนการสำรวจออนไลน์มีชายรักชายตอบทั้งหมด 47 คน จากคนที่มีความหลากหลายทางเพศทั้งหมด 149 คน จากผู้เข้าร่วมงานวิจัยรวมทั้ง 3 เว็บไซต์ (คิดเป็นร้อยละ 32) ในการสำรวจและสัมภาษณ์ออนไลน์ใช้วิธีเชิญเพื่อตอบคำถาม 4 วิธีคือ

1) โทรศัพท์เชิญสมาชิกให้สัมภาษณ์ เลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จากผู้ที่มีจำนวนโพสต์กระทู้สูงสุด 10 อันดับแรกของชุมชน มีความสนิทสนมกับผู้วิจัยระดับหนึ่งแล้ว และต้องเป็นผู้ที่ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนเสมือนจริงแห่งนี้อย่างสม่ำเสมอด้วย

2) เชิญสัมภาษณ์ผ่านอีเมล เลือกผู้ให้ข้อมูลแบบสมัครใจ ใช้การสำรวจออนไลน์นำทางเพื่อหาอาสาสมัครผู้เต็มใจและสนใจที่จะให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ โดยให้ผู้สนใจจะให้สัมภาษณ์กรอกอีเมล เพศวิถี และชุมชนเสมือนจริงที่เป็นสมาชิก จากนั้น เมื่อได้อีเมลผู้วิจัยจะอีเมลติดต่อกลับไปเพื่อขอบคุณ เชิญสัมภาษณ์ และแนบลิงค์ที่อยู่เว็บของแบบ

สัมภาษณ์ไปให้ผู้แสดงความสนใจตอบแบบสัมภาษณ์ ส่วนผู้ดูแลเว็บ ผู้วิจัยได้ส่งอีเมลขอ อนุญาตเก็บข้อมูล พร้อมแนบไฟล์เอกสารคำถามแบบสัมภาษณ์ แล้วให้ผู้ดูแลเว็บพิมพ์คำตอบ ลงในเอกสารที่แนบไปกับอีเมล แล้วส่งกลับมาแก่ผู้วิจัย

3) ตั้งกระทู้เชิญสมาชิกตอบแบบสำรวจออนไลน์ ผู้วิจัยได้ขอความช่วยเหลือ ผู้ดูแลเว็บเพื่อ “ปิดหมุด” กระทู้หรือวิธีติดป้ายกระทู้ไว้หน้าแรกในส่วนบนของกระดานข่าวสนทนา ส่วนกระดานข่าวทั่วไปเพื่อไม่ให้กระทู้หล่นลงจากหน้าแรก เพื่อให้ผู้ที่ผ่านเข้ามาเห็นข้อความ ได้ชัดเจนขึ้น กระทู้ที่ผู้วิจัยโพสต์ไว้มีข้อความดังนี้

ชื่อกระทู้ ช่วยผมหน่อยครับ!!- แบบสำรวจชีวิตออนไลน์ชาวไทยแลนด์เอ๊าท์

เนื้อหาการตั้งกระทู้ เนื่องจากผมอยู่ในขั้นตอนทำวิทยานิพนธ์ ขอความช่วยเหลือเหล่าสมาชิกไทย แลนด์เอ๊าท์ตอบแบบสำรวจออนไลน์ให้ผมด้วยครับตามลิงค์นี้

คลิกเพื่อตอบแบบสำรวจออนไลน์

วิธีอีกวิธีหนึ่ง คือ การสัมภาษณ์ออนไลน์ผ่านทางเว็บออนไลน์ครับ คำถามสัมภาษณ์จะ เกี่ยวกับ ตัวตนออนไลน์ ความสัมพันธ์ของตัวตนออนไลน์กับผู้อื่นและเว็บไทยแลนด์เอ๊าท์ ทั้งนี้ ผมได้เจาะจงเลือกสมาชิกที่ติดอันดับ Top 10 by Posts ของบอร์ด 10 คน และคนอื่น ๆ อีกหลาย ๆ คน โดยผมได้ส่งข้อความส่วนตัวเพื่อเชิญท่านสัมภาษณ์ออนไลน์แล้วครับ

ผู้ตั้งกระทู้ OutResearcher เมื่อ 14/02/08 19:57 น. ใน www.thailandout.com

จากการตั้งกระทู้ ปรากฏว่ามีผู้เข้ามาตอบกระทู้หลายท่าน และมีผู้เสนอแนะเพิ่มเติม เช่น ไม่เข้าใจคำถาม ผู้วิจัยจึงได้โพสต์ตอบกลับขอบคุณและแก้ไขตามคำแนะนำ การเสนอแนะ นี้แสดงให้เห็นว่า การวิจัยนี้มีการช่วยกันสร้างเครื่องมือวิจัยระหว่างผู้ให้ข้อมูลและผู้วิจัย รวมทั้งชี้ให้เห็นว่า การวิจัยในอินเทอร์เน็ตสะดวก รวดเร็วและแก้ไขได้อยู่เสมอ

4) ส่งข้อความส่วนตัวเชิญตอบแบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจออนไลน์ ใน ชุมชนแห่งนี้มีหลายกระดานข่าวสนทนาอยู่ ซึ่งอาจทำให้สมาชิกบางท่านไม่เห็นกระทู้ที่ผู้วิจัยตั้ง ไว้ในกระดานสนทนาทั่วไป ผู้วิจัยจึงเห็นประโยชน์ของระบบการสื่อสารแบบส่งข้อความส่วนตัวที่มีในชุมชนเสมือนจริงแห่งนี้ ซึ่งเป็นช่องทางช่วยส่งคำเชิญสัมภาษณ์แก่สมาชิกผู้มีจำนวนโพสต์ สูงสุด 10 อันดับแรกบางท่านและเชิญให้สมาชิกผู้มีจำนวนโพสต์สูงสุด 150 คนแรกตอบแบบ สำรวจออนไลน์

1.2 สนามถัดมา “เลสล่า” : ชุมชนเสมือนจริงของหญิงรักหญิง

ในชุมชนแห่งนี้ แตกต่างจากสนามแห่งแรก ตอนแรกผู้วิจัยไม่ได้สมัครสมาชิกไว้ก่อน เพราะระบบของกระดานสนทนาแห่งนี้มีลักษณะ “เท่าเทียม” ระหว่างสมาชิกกับผู้ใช้ทั่วไปกล่าวคือ ทั้งสมาชิกและผู้ใช้ทั่วไปสามารถอ่านและตอบกระทู้ได้ ในขณะที่ ชุมชนชายรักชายผู้ใช้ทั่วไปสามารถอ่านกระทู้ได้อย่างเดียว ผู้วิจัยจึงสามารถเข้าไปสังเกตการณ์ในกระดานสนทนาในเลสล่าได้อย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตาม ก็ยังไม่สามารถตั้งกระทู้ได้ถ้าหากไม่สมัครสมาชิกก่อน ผู้วิจัยจึงสมัครสมาชิกเพื่อตั้งกระทู้เชิญตอบแบบสำรวจและสัมภาษณ์ออนไลน์ ขั้นตอนการวิจัยในสนามนี้เกือบทั้งหมดเป็นการวิจัยแบบออนไลน์ เช่น การสังเกต การสำรวจออนไลน์ และการสัมภาษณ์ออนไลน์ (ยกเว้นการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ดูแลเว็บไซต์ที่ทำในพื้นที่จริง) มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1.2.1 การสัมภาษณ์เจาะลึก การสัมภาษณ์ออนไลน์และสำรวจออนไลน์

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ออนไลน์ทั้งหมด 11 คน แบ่งเป็นสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ดูแลเว็บ 1 คน ส่วนการสำรวจออนไลน์มีหญิงรักหญิงตอบทั้งหมด 36 คน จากคนที่มีความหลากหลายทางเพศทั้งหมด 149 คน จากผู้เข้าร่วมงานวิจัยทั้ง 3 เว็บไซต์ (คิดเป็นร้อยละ 24) ในสนามนี้ นอกจากผู้วิจัยได้สมัครสมาชิกเพื่อตั้งกระทู้ในกระดานข่าวสนทนาแล้ว ผู้วิจัยยังสมัครสมาชิก (เฉพาะกิจ) ในพื้นที่ไดอารีออนไลน์ของเว็บไซต์เพื่อเขียนไดอารีเชิญสมาชิกชุมชนไดอารีออนไลน์ตอบคำถามแบบสำรวจและสัมภาษณ์ออนไลน์อีกทางหนึ่งด้วย โดยใช้วิธีเชิญตอบคำถาม 4 วิธีคือ

- 1) เชิญผู้ดูแลเว็บสัมภาษณ์ผ่านอีเมลและสัมภาษณ์เจาะลึก ในขั้นต้น ผู้วิจัยได้อีเมลไปหาผู้ดูแลเว็บเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ผ่านอีเมล ทันทีที่อีเมลไปถึงเพียง 1 นาที ผู้ดูแลเว็บได้โทรศัพท์มาหาผู้วิจัย เพื่อถามรายละเอียดวิทยานิพนธ์เพิ่มเติม แต่ทั้งนี้ผู้ดูแลเว็บไม่สะดวกพิมพ์ตอบแบบสัมภาษณ์ผ่านอีเมล จึงได้นัดหมายเพื่อสัมภาษณ์เจาะลึกในพื้นที่จริง ตามเวลาที่ผู้ดูแลเว็บสะดวก เราได้ที่นัดหมายที่ “มาบุญครอง” เวลา 16:00 น. ใช้เวลาสัมภาษณ์เจาะลึกกว่า 2 ชั่วโมง การพบปะจริง ๆ ทำให้ผู้วิจัยรับรู้ถึงความเป็นกันเองและความมีน้ำใจของผู้ดูแลเว็บอย่างมาก ข้อมูลถูกถ่ายทอดอย่างไว้วางใจ ไม่น่าเชื่อว่า การรู้จักผ่านโลกไซเบอร์เพียงชั่วคราว แต่กลับทำให้รู้สึกถึงความไว้วางใจต่อกันสูง เมื่อจบการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจึงกล่าวขอบคุณผู้ดูแลเว็บ สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า การวิจัยสนามในพื้นที่ไซเบอร์สเปซต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการวิจัยให้เหมาะสมด้วย เราสามารถกลับไปใช้วิธีพื้นฐานในการวิจัยโลกจริง ๆ ได้ไม่จำเป็นต้องยึดว่าต้องทำในโลกไซเบอร์อย่างเดียว โดยต้องยึดผู้ให้ข้อมูลเป็นตัวตั้งก่อนเสมอ

2) ตั้งกระทู้เชิญสมาชิกตอบแบบสำรวจและสัมภาษณ์ออนไลน์ ผู้วิจัยตั้งกระทู้ในกระดานสนทนาในหมวดเรื่องทั่วไปเพื่อเชิญให้สมาชิกเข้ามาตอบแบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจโดยการ “แปะลิงค์” แบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ออนไลน์ให้สมาชิกได้เข้าไปตอบอย่างสะดวก ตามความสนใจและความสมัครใจ วิธีนี้ช่วยลดอคติในการเลือกผู้ให้ข้อมูลและเป็นการยืนยันว่าผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดเต็มใจตอบคำถาม โดยสามารถคลิกเข้าไปตอบคำถามได้ทันทีผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

3) เขียนไดอารี่ออนไลน์เชิญสมาชิกตอบแบบสำรวจและสัมภาษณ์ออนไลน์ ไดอารี่ออนไลน์เป็นรูปแบบหนึ่งของชุมชนเสมือนจริงที่มีหญิงรักหญิงในเลสล่าเป็นสมาชิกจำนวนมาก ข้อมูลที่ได้ส่วนใหญ่จึงมาจากการเขียนไดอารี่เฉพาะกิจมากกว่าในกระทู้ แต่มีข้อดีที่เหมือนกันกับการตั้งกระทู้ในกระดานสนทนาคือ ช่วยลดอคติในการเลือกผู้ให้ข้อมูลและได้ผู้ให้ข้อมูลตอบคำถามด้วยความเต็มใจ บันทึกไดอารี่เฉพาะกิจที่ผู้วิจัยเขียนเชิญหญิงรักหญิงนอกจากการเชิญตอบแบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยยังต้องเปิดเผยด้วยว่าเป็นนักวิจัยแล้วและเป็นผู้ที่มีเพศวิถีแตกต่างจากหญิงรักหญิง การชี้แจงรายละเอียดการวิจัย ได้แก่ การบอกเหตุผลในการเลือกพื้นที่ บอกที่มาและวัตถุประสงค์วิจัย แนบลิงค์แบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ออนไลน์ และทิ้งท้ายโดยให้รายละเอียดข้อมูลเพิ่มเติมที่เว็บบล็อกวิจัย ให้อีเมลติดต่อกลับเพื่อขอคำแนะนำ ซึ่งพบว่าผู้มาเสนอแนะในการวิจัยในชุมชนแห่งนี้ด้วย

ชื่อเรื่องไดอารี่ ชาว Lesla Diarist ช่วยตอบแบบสำรวจเพื่อชาว Lesla และคนที่มีความหลากหลายทางเพศหน่อยครับ

เนื้อเรื่องไดอารี่ สวัสดีครับชาวหญิงรักหญิงใน Lesla ทุกท่าน...ก่อนอื่นต้องขอบอกว่า ผมเป็นชายรักชายหะ ไม่ใช่เป็นหญิงรักหญิงอะครับ แต่ขออนุญาตอัปไดอารี่นี้เพื่อการวิจัยนะครับ และได้โพสต์ไว้ในเว็บบอร์ดแล้วด้วยครับ ผมหวังว่าท่าน ๆ คงไม่ว่ากันนะครับ ผมได้ขออนุญาตที่ดีที่สุดแล้ว

ผมได้เลือกให้ Lesla เป็นชุมชนตัวอย่างของชาวหญิงรักหญิงเพราะเลสล่าเป็นเว็บไซต์ของหญิงรักหญิงที่เป็นที่นิยมอันดับต้นของไทย มีข้อมูลเกี่ยวกับหญิงรักหญิงที่ดีที่สุดแห่งหนึ่ง หญิงรักหญิงในสังคมไทยล้วนรู้จัก Lesla และเป็นสมาชิกของ Lesla หลายท่าน

วันนี้ผมจึงขออนุญาตใช้พื้นที่ไดอารี่นี้ เป็นการเฉพาะกิจ เพื่อการวิจัยนะครับ หวังว่าคงไม่ว่ากันนะครับ...การวิจัยนี้ทำขึ้นเพื่อประโยชน์ของพวกเขา เพื่อให้สังคมทั่วไปมีความเข้าใจพวกเขา “คนรักเพศเดียวกัน” มากขึ้น ผมจึงตัดสินใจทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ชีวิตของคนที่มีความหลากหลายทางเพศในชุมชนเสมือนจริง” ขึ้นมา โดยเมื่อได้ข้อมูลครบแล้ว

ชื่อเรื่องไดอารี่ (ต่อ) ชาว Lesla Diarist ช่วยตอบแบบสำรวจเพื่อชาว Lesla และคนที่มีความหลากหลายทางเพศหน่อยครับ

เนื้อเรื่องไดอารี่ นอกจากจะทำให้สังคมเข้าใจคนที่มีความหลากหลายทางเพศแล้ว ผมจะเปรียบเทียบถึงความเหมือนและต่าง ระหว่างคนที่มีความหลากหลายทางเพศด้วยกันเองอีกด้วย ได้แก่ ชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศครับ ผมจึงขอแรงชาวเลสลาทุกท่านมาเป็นตัวแทนของหญิงรักหญิงกัน เข้ามาตอบแบบสำรวจออนไลน์นี้ให้ผมหน่อยครับ โดยใช้เวลาตอบแบบสำรวจไม่เกิน 10 นาทีครับ

<http://www.zoomerang.com/survey.zgi?p=WEB227FHAGN9SN>

ข้อมูลที่ผมต้องการเป็นวิธีการหลัก คือ วิธีสัมภาษณ์แบบ web interview เพื่อได้ข้อมูลเชิงลึก เป็นคำถามเป็นแบบปลายเปิด ท่านใดมีเวลาและช่วยอนุเคราะห์ หรือ สนใจเข้าร่วมการวิจัยนี้ คลิกด้านล่างนี้เลยครับ

<http://www.zoomerang.com/survey.zgi?p=WEB227FJLMP3JB>

ผมขอขอบคุณพี่ดี และทุกท่านอย่างสูงครับที่ช่วยเหลือล่วงหน้า มา ณ ที่นี้ด้วยครับ ข้อมูลเพิ่มเติม ดูที่บล็อกวิจัยครับ <http://cyberqueer.blogspot.com> หรือ แอด MSN มาถามได้: cyberqueer@hotmail.com ยังไงคอมเมนต์ก็ได้เลยครับ ยินดี ๆ จะได้นำไปแก้ไขครับ

ชื่อสมาชิกผู้เขียนไดอารี่ Rainbowrest เมื่อ 15/02/08 09:17 น. ใน www.lesla.com

คอมเมนต์ มีคำถามครับหลังจากทำแบบทดสอบ ผมสงสัยว่า ทอมจัดอยู่ในประเภทใดในบททดสอบของคุณ

1. หญิงรักหญิง (ซึ่งผมว่าน่าจะหมายถึง ผู้หญิงที่มีใจเป็นหญิงทั้งสองฝ่าย คือเลสเบียนจะคงหรือควีนก็แล้วแต่)
2. หญิงข้ามเพศ (Transgender) เช่น สาวประเภท 2 ทั้งที่แปลงเพศแล้วและยังไม่ได้แปลงเพศ ซึ่งผมแทนตัวด้วยประเภทนี้เพราะผมมีใจเป็นชายตัดหน้าออกแล้วและรักผู้หญิงแต่ผมไม่แน่ใจว่าผมเข้าใจความหมายในบททดสอบของคุณถูกรึเปล่า คำถามมีแค่นี้แหละครับ

4) เชิญสมาชิกให้สัมภาษณ์ผ่านอีเมล เมื่อเขียนไดอารี่เชิญสมาชิกให้สัมภาษณ์และตอบแบบสำรวจออนไลน์แล้ว ผู้วิจัยได้อีเมลของอาสาสมัครผู้เต็มใจมาอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้สนใจให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้อีเมลติดต่อกลับแสดงคำขอบคุณ เชิญสัมภาษณ์ และแนบลิงค์ที่อยู่เว็บของแบบสัมภาษณ์ออนไลน์ไปให้ผู้แสดงความสนใจตอบแบบ

สัมภาษณ์ไปอีกทางหนึ่ง แล้วจึงได้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ตามลิงค์ที่ส่งไปให้ทางอีเมลมาอีกจำนวนหนึ่ง

1.2.2 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมออนไลน์ ผู้วิจัยเลือกสังเกตในเวลา หลังกลางวันเป็นต้นไป โดยทำการสังเกตเว็บไซต์ แล้วบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ทันที อย่างไรก็ตาม ชุมชนแห่งนี้มีชุมชนแบบไดอารี่ออนไลน์ร่วมด้วย อันเป็นลักษณะพิเศษต่างจากสนามวิจัยอีก 2 แห่ง กล่าวคือ ชุมชนชายรักชายและชุมชนหญิงข้ามเพศมีองค์ประกอบย่อยของชุมชนเป็นกระดานสนทนาแต่ไม่มีส่วนย่อยที่เป็นไดอารี่ออนไลน์ ผู้วิจัยจึงได้เข้าไปสังเกตไดอารี่ออนไลน์ด้วย¹ การบันทึกเรื่องเล่าในไดอารี่ ผู้วิจัยได้เขียนไดอารี่เฉพาะกิจขอขอบคุณหญิงรักหญิงที่ได้ตอบคำถาม ให้ของตอบแทนผ่านการอัปโหลดเพลงเพื่อให้ดาวนิโหลด นอกจากนี้ยังได้ขออนุญาตหญิงรักหญิงเพื่อบันทึกและเก็บข้อมูลในไดอารี่ของพวกเขาด้วยดังข้อความนี้

ชื่อเรื่องไดอารี่ ถึงชาว LESLA DIARIST: "ขอบคุณ" และ "ตอบแทน"

เนื้อเรื่องไดอารี่ สวัสดีครับชาว Lesla Diaristทุกท่าน จากการทำไดอารี่เพื่อการเฉพาะกิจเพื่อการวิจัยในหน้าที่แล้ว ผมขอขอบคุณจากใจสำหรับการช่วยเหลือของท่านที่ได้ตอบแบบสำรวจออนไลน์ให้แต่ผม...แต่การวิจัยนี้ สิ่งเหล่านี้ ทำให้ผมรับรู้และสัมผัสได้ถึงสังคมที่แสนอบอุ่นและ “น้ำใจ” ของหญิงรักหญิงใน Lesla แห่งนี้เป็นอย่างดี

ข้อมูลที่ได้รับทั้งจากคำตอบของท่านจากการสัมภาษณ์และจากการวิเคราะห์ข้อความคำพูดของท่านในไดอารี่ออนไลน์ ผมจะนำไปใช้เพื่อให้สังคมทั่วไป มีความเข้าใจในความเป็นหญิงรักหญิงมากยิ่งขึ้นเพราะคนรักต่างเพศส่วนใหญ่ยังเข้าใจถึงความเป็นพวกเรา...คนรักเพศเดียวกันน้อยเหลือเกิน

ในการนี้ ผมจึงใคร่ขออนุญาตนำข้อความของผู้เขียนไดอารี่หลาย ๆ ท่าน ไว้ในวิทยานิพนธ์มา ณ ที่นี้ด้วย โดยผมจะทำการอ้างผ่าน การ “quoted” หรือ “อ้างถึง” ข้อความหรือเสียงในไดอารี่ของท่านเอง โดยเฉพาะผู้ที่ได้เขียนถึงชีวิตของ “ความเป็นหญิงรักหญิง” ทั้งเรื่องราวของทอม ดี เลส โดยผมจะทำหน้าที่เป็นผู้นำข้อความเหล่านั้นไว้จัดหมวดหมู่ เป็นเรื่องราวให้สังคมทั่วไปได้อ่านและเข้าใจความเป็นหญิงรักหญิงมากขึ้น ลดความเข้าใจผิด ๆ อย่างที่พวกเขาเข้าใจอย่างที่ผ่าน ๆ มาดังเจตนารมณ์ ตั้งต้นของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ครับ...

ชื่อสมาชิกผู้เขียนไดอารี่ Rainbowrest เมื่อ 24/02/08 20:36 น. ใน www.lesla.com

¹ไดอารี่ออนไลน์คล้าย ๆ กับสมุดบันทึกประจำวันส่วนตัวของผู้ใช้แต่ละคน แต่เป็นพิมพ์ลงบนพื้นที่เว็บไซต์ที่ทางเว็บไซต์จัดขึ้นให้ผู้ใช้แต่ละคน

1.3 สนามสุดท้าย “ไทยเลดี้บอยซ์” ชุมชนเสมือนจริงของหญิงข้ามเพศ

สนามวิจัยแห่งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีเก็บข้อมูลที่น่าเชื่อถือที่มีความเสมือนจริงมากที่สุด กล่าวคือ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้เทคนิควิจัยออนไลน์และมีขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับโลกเสมือนจริงในอินเทอร์เน็ตทั้งสิ้น ผู้วิจัยเริ่มต้นเข้าสนามด้วยการสมัครสมาชิก เข้าไปสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมในกระดานข่าวสนทนา เช่น การอ่านกระทู้ของหญิงข้ามเพศ สิ่งที่ต่างจากสนามอีก 2 แห่งคือ การเริ่มต้นติดต่อผู้ให้ข้อมูลที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยไม่ได้เริ่มติดต่อผู้ดูแลเว็บก่อน และได้พยายามหาผู้ที่น่าจะให้ข้อมูลสำคัญได้ (key informant) โดยการส่งข้อความส่วนตัวผ่านระบบของเว็บบอร์ดไปหาสมาชิกผู้ที่มีจำนวนตอบกระทู้มากที่สุด และยังเป็นหนึ่งในผู้ดูแลเว็บบอร์ดแห่งนี้ด้วย ในหัวข้อว่า “ช่วยเหลือหน่อยครับ” เพื่อขอคำแนะนำ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมกับชุมชนหญิงข้ามเพศ หลังจากส่งข้อความไปไม่นานได้รับการติดต่อกลับมาให้คำแนะนำแล้วได้พูดคุยกันผ่านทางห้องสนทนาออนไลน์ สมาชิกหญิงข้ามเพศผู้เปี่ยมด้วยความช่วยเหลือผู้นี้ แนะนำให้ผู้วิจัยตั้งกระทู้ในมุมรับแขกของเว็บบอร์ดที่ชื่อว่า “โซฟาสีฟ้า” พร้อมกล่าวเสริมว่า “สาวสองชอบตอบแบบสำรวจ ไม่เชื่อลองดูสิคะ” และเป็นจริงดังคำกล่าว หญิงข้ามเพศตอบแบบสำรวจมากกว่าชายรักชายและหญิงรักหญิง

1.3.1 การสัมภาษณ์และสำรวจออนไลน์ มีสมาชิกตอบแบบสัมภาษณ์ออนไลน์ทั้งหมด 9 คน และสัมภาษณ์ผู้ดูแลเว็บ 1 คน ส่วนการสำรวจออนไลน์มีผู้ตอบ 66 คน จากคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่เข้าร่วมงานวิจัยทั้ง 3 เว็บไซต์ทั้งหมด 149 คน (คิดเป็นร้อยละ 44) มีวิธีเชิญตอบคำถาม 2 วิธีคือ

1) ตั้งกระทู้เชิญตอบแบบสำรวจออนไลน์ การเลือกผู้ให้ข้อมูลวิธีนี้เป็นแบบสมัครใจ เมื่อได้รับคำแนะนำให้ตั้งกระทู้ในมุมรับแขกของเว็บบอร์ดจากสมาชิกผู้ที่มีจำนวนโพสต์มากที่สุดแล้ว ผู้วิจัยจึงเข้าไปตั้งกระทู้ใน “โซฟาสีฟ้า” ซึ่งเป็นกระดานที่ผู้ใช้นิยมเข้ามาอ่านมากที่สุด พบว่า มีผู้เข้ามาตอบเป็นจำนวนมากในเวลาอันรวดเร็ว รวมทั้งมีผู้มาตอบกระทู้หลายลักษณะ เช่น การแสดงความมั่นใจว่าตอบให้แล้ว การเสนอคำแนะนำเพิ่มเติม การขอทราบผลการวิจัยเมื่อทำเสร็จแล้ว การแสดงความต้องการให้ผลการวิจัยก่อนประโยชน์ต่อหญิงข้ามเพศ

ชื่อกระทู้ สาว 2 TLBz -ช่วยตอบแบบสำรวจให้ผมหน่อยครับ

เนื้อหาการตั้งกระทู้ หัวดีครับสาว 2 สวย ๆ แห่งบอร์ด TLBz ทุกคน ผมขอเก็บข้อมูลทำที่สี่สหายอะครับ วันนี้ ผมได้คุยและได้ไกด์นำเข้าบอร์ดดี น่ารัก สุดสวยอย่างคุณ Ivory แนะนำให้มาโพสต์สำรวจชีวิตสาว 2 ในบอร์ด ThaiLadyBoYz เลยขอแรงสาวสวยทุกคน ช่วยเหลือผมหน่อยนะครับ ที่ลิงค์นี้เลยครับ

คลิกเพื่อตอบแบบสำรวจครับผม

ข้อมูลที่สมาชิก TLBz ตอบทุกคน ผมจะนำไปเปรียบเทียบกับสมาชิกเว็บชายรักชาย และเลสเบี้ยน เหมือนแข่งขันกันอะครับ งั้นช่วย ๆ กันเป็นตัวแทนสาว 2 แห่ง TLBz หน่อยครับผม

ผู้ตั้งกระทู้ Rainbow forest เมื่อ 15/02/08 22:39 น. ใน www.thailadyboyz.net

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (1) ตอบแล้ว และก็มิ้อติติงบางอย่าง ในฐานะคนเคยทำงานเป็นผู้ช่วยนักวิจัยงานเกี่ยวกับหญิงข้ามเพศ ว่าจะหาโอกาสคุยด้วยนะคะ หวังว่าจะช่วยอะไรได้บ้าง

ผู้ตอบกระทู้ Kulthida เมื่อ 16/02/08 19:34 น. ใน www.thailadyboyz.net

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (2) ยินดีและเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือคะ ถ้าหากจะทำให้ผลงานการวิจัยของคุณมีประโยชน์ให้กับสังคมนำกลับคืนมาสู่พวกเราได้บ้าง ดิฉันและเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ในนี้หวังให้เป็นเช่นนั้นคะ

ผู้ตอบกระทู้ Ivory เมื่อ 18/02/08 20:30 น. ใน www.thailadyboyz.net

2) เชิญผู้ดูแลเว็บและสมาชิกสัมภาษณ์ผ่านอีเมล ขั้นตอนการเชิญสัมภาษณ์
 สนานนี้แตกต่างจากสนานที่ 2 ตรงที่ผู้วิจัยไม่ได้ตั้งกระทู้ที่ให้ลิงค์แบบสัมภาษณ์ออนไลน์ไว้ด้วย เพราะมีหญิงข้ามเพศจำนวนมากแสดงความสนใจตอบแบบสัมภาษณ์ออนไลน์ผ่านการให้อีเมลที่ผู้วิจัยให้กรอกอีเมลของผู้ที่สนใจร่วมสัมภาษณ์ออนไลน์ในแบบสำรวจออนไลน์ข้อสุดท้าย เมื่อผู้วิจัยได้รับที่อยู่อีเมลแล้ว จึงอีเมลขอคุณการตอบแบบสำรวจออนไลน์แล้วเชิญให้ผู้สนใจตอบแบบสัมภาษณ์ออนไลน์โดยแนบลิงค์ไปกับอีเมลจึงได้ข้อมูลสัมภาษณ์กลับมา ในส่วนของผู้ดูแลเว็บ หลังจากพูดคุยสนทนาออนไลน์กับสมาชิกท่านหนึ่งผู้สนิทกับผู้ดูแลเว็บ ได้รับคำแนะนำให้อีเมลไปเชิญสัมภาษณ์ผู้ดูแลเว็บ ผู้วิจัยจึงปฏิบัติตาม โดยมีจดหมายขออนุญาตเก็บข้อมูลในเว็บ

พร้อมแบบสัมภาษณ์แก่ผู้ดูแลเว็บ ด้วยเวลาอันรวดเร็ว ผู้ดูแลเว็บได้ตอบคำถามพร้อมแบบแบบสัมภาษณ์กลับมาให้ผู้วิจัย ผู้วิจัยจึงตอบอีเมลกลับไปแสดงคำขอบคุณแก่ผู้ดูแลเว็บ

1.3.2 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมออนไลน์ ผู้วิจัยได้ร่วมสังเกตในชุมชนหญิงข้ามเพศเป็นครั้งคราว โดยการเข้าไปสังเกตแล้วเก็บบันทึกข้อมูลที่น่าสนใจและตรงกับประเด็นการวิจัย ส่วนการเข้าไปมีส่วนร่วมตอบกระทู้ในชุมชนมีเพียงอยู่ 2-3 ครั้งเท่านั้น โดยเข้าไปมีส่วนร่วมตอบเชิงอธิบายในหัวข้อ “กะเทยกับรักร่วมเพศ” (การเข้าร่วมน้อยครั้งไม่นับว่าเป็นการสังเกตแบบมีส่วนร่วม)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลและตีความ (data analysis and Interpretation)

ลักษณะชุมชนเสมือนจริง ตัวตนออนไลน์ เพศวิถีไฮเบอร์และประสบการณ์ชีวิตของคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่แสดงออกมีความสลับซับซ้อนเชื่อมโยงกันสูง ทำให้ผู้วิจัยจำเป็นต้องวิเคราะห์จัดการกับข้อมูลในสนาม โดยใช้แนวทางการวิเคราะห์หลายรูปแบบและเป็นแนวทางการครอบคลุมประเด็นตามโจทย์วิจัย ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ 3 วิธี และใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยวิเคราะห์ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเป็นผู้วิเคราะห์ตีความเป็นหลักก่อนเสมอ

2.1 การวิเคราะห์ตามลำดับชั้น (Analytic hierachy)

การวิเคราะห์ตามลำดับชั้นใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะจากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ Nvivo ช่วยวิเคราะห์ วิธีวิเคราะห์ตามลำดับชั้นเป็นวิธีวิเคราะห์ต่างจากการวิเคราะห์อื่น ๆ ตรงที่การวิเคราะห์ไม่ได้ขึ้นกับวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นหลัก แต่เป็นวิธีวิเคราะห์ที่ขึ้นอยู่กับแนวความคิดที่ผู้วิเคราะห์ใช้ในการวิจัยเป็นหลัก โดยผู้วิเคราะห์ต้องสร้างกรอบการวิเคราะห์จากการอ่านข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมขึ้นมาก่อน กรอบการวิเคราะห์ประกอบด้วยประเด็นหลักและประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่สร้างขึ้น เรียกว่า “กรอบประเด็นหลัก” (Thematic framework) (Spencer, Ritchie and O'Connor, 2003) แต่ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เพิ่ม “เสียง” ของผู้ให้ข้อมูล เช่น การอ้างข้อความจากข้อมูลดิบที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อนำเสนอการพรรณนาอย่างเจาะจง (particular description) แบบ “คนใน” (EMIC) ใช้เสริมและใช้ควบคู่กับการใช้มุมมองเชิงวิเคราะห์พรรณนาแบบทั่วไป (general description) อย่าง “คนนอก” (ETIC) ที่ผ่านการตีความโดยผู้วิจัยแล้ว อธิบายขั้นตอนดังภาพที่ 3.3 เรียกได้ว่าเป็นการบรรยายวิเคราะห์ระหว่างความเป็นคนนอกและคนในสลับกันไป วิธีวิเคราะห์นี้จะนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ออนไลน์เรื่องตัวตนออนไลน์และข้อมูลที่ได้จากการบันทึกกระทู้เรื่องเพศวิถีและประสบการณ์ชีวิต

ภาพที่ 3.3 การวิเคราะห์ตามลำดับขั้น + “เสียง” (Analytic Hierachy plus “Voices”)²

ที่มา: ปรับใช้จาก Ritchie, Spencer and O'Connor (2003: 219-262) (เพิ่ม “เสียง” โดยผู้วิจัย)

2.2 การวิเคราะห์เนื้อหาเว็บ (Web sphere analysis)

การวิเคราะห์เนื้อหาเว็บใช้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเว็บไซต์ โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนเสมือนจริง ซึ่งเป็นกรอบในการวิเคราะห์เว็บไซต์ตามแนวทางของ Schneider and Foot (2005: 164-166) เรียกว่า “แนวทางเชิงสังคม-เทคนิค (Socio-technical approached)” โดยดู 3 ส่วน ได้แก่

1) Discursive / rhetorical analyzes วิเคราะห์ดัตวบทที่ปรากฏในเว็บเพจและเว็บไซต์ ผู้วิจัยนำไปช่วยวิเคราะห์ดูเนื้อหาเฉพาะในประเด็นเรื่องประสบการณ์ชีวิตและเพศวิถีไซเบอร์ที่แสดงออกผ่านดัตวบทในกระทู้และไดอารี่ออนไลน์

² การเพิ่ม “เสียง” ในลักษณะ native voice ในที่นี้ เป็นการนำข้อมูลดิบที่ได้จากการสัมภาษณ์ การอ้างข้อความจากกระดานข่าวสนทนา มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้และเข้าใจผ่านคำพูดหรือการเขียนของผู้ให้ข้อมูลเองโดยตรงโดยปราศจากการตีความจากผู้วิจัย ลดโอกาสการตีความผิดพลาด และเปิดโอกาสให้ผู้อ่านงานวิจัยเป็นผู้ตีความดัตวบทเองตามแนวทางการศึกษาแบบมานุษยวิทยาแนวหลังสมัยใหม่ (Postmodern Anthropology) นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังเห็นว่าการได้อ่าน “เสียง” ของผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นข้อมูลดิบนั้นเหมือนการได้พูดคุยกับผู้ให้ข้อมูลแบบตัวต่อตัวอย่างมีธรรมชาติมากกว่านำมาเล่า เขียนและตีความใหม่โดยผู้วิจัย

2) Structural / feature analyzes วิเคราะห์ลักษณะและโครงสร้างของชุมชนเสมือนจริงทั้ง 3 แห่ง โดยดูองค์ประกอบและโครงสร้างของเว็บเพจและเว็บไซต์ แยกเป็นกระทำในกระดานข่าวสนทนา ไดอารี่ออนไลน์ และห้องสนทนาออนไลน์ นอกจากนี้จะนำการวิเคราะห์วิธีนี้ไปสนับสนุนข้อมูลที่ได้จากการสำรวจออนไลน์ด้วย

3) Sociocultural analyzes วิเคราะห์กระบวนการสร้างชุมชนเสมือนจริงจากผู้ดูแลเว็บ โดยได้ข้อมูลจากการสังเกตเว็บไซต์และการสัมภาษณ์ผู้ดูแลเว็บ

ขั้นตอนการวิเคราะห์เนื้อหาเว็บเริ่มต้นจากหน้าแรกของเว็บไซต์ที่เรียกว่า เมนูหลัก จากนั้นเข้าไปที่เมนูย่อย แล้วเก็บตัวบทและรูปภาพในประเด็นที่เกี่ยวข้องผ่านการตีความ แล้วจัดหมวดหมู่ลงในกรอบแนวคิดและประเด็นย่อยที่ได้สร้างไว้ล่วงหน้า (theoretical sampling framework) หรือเลือกวิเคราะห์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโจทย์วิจัยที่ตั้งไว้แล้ว โดยใช้โปรแกรม Nvivo ช่วยวิเคราะห์ข้อมูล

2.3 การวิเคราะห์เชิงสถิติ (statistical analysis)

การวิเคราะห์เชิงสถิติใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการสำรวจออนไลน์ ใช้สถิติเชิงพรรณนา รูปแบบความถี่ ร้อยละและค่าเฉลี่ยอธิบายข้อมูลในตารางเสริมข้อมูลเชิงคุณลักษณะและข้อมูลเกี่ยวกับเว็บไซต์ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นจาก www.zoomerang.com ที่ได้ช่วยวิเคราะห์ภาพรวมของทั้งชุมชนทั้ง 3 แห่งก่อน แล้วจึงใช้โปรแกรม SPSS ช่วยวิเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับชุมชนเสมือนจริงในระดับย่อยที่ละชุมชน

3. ความแม่นยำและความเชื่อถือได้ (validity and Reliability)

ในส่วนความแม่นยำและความเชื่อถือได้ ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ดังนี้

3.1 **แหล่งข้อมูลหลายแหล่ง (data triangulation)** คือ ตรวจสอบจากผู้ให้ข้อมูลที่เป็นคนที่มีความหลากหลายทางเพศทั้ง 3 กลุ่ม จากเนื้อหาที่ปรากฏในเว็บไซต์ ได้แก่ กระทำ อีเมล ไดอารี่ออนไลน์และการพบปะในสถานที่จริง รวมทั้งจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 **เทคนิควิธีการวิจัยหลายเทคนิค (methodological triangulation)** คือ ตรวจสอบโดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจออนไลน์ การสังเกตการณ์ออนไลน์ การสัมภาษณ์ออนไลน์ วิเคราะห์เนื้อหาเว็บและข้อมูลจากเอกสาร

การตรวจสอบความแม่นยำของแบบสอบถามจะใช้วิธีการทางสถิติ ใช้โปรแกรม SPSS วัดความน่าเชื่อถือได้ของแบบสอบถามก่อนนำไปใช้จริง และใช้เทคนิค Pre-test เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับมาแล้วจะนำมาปรับแก้ไขเพิ่มเติม จากนั้นจึงใช้สำรวจออนไลน์จริง

นอกจากนี้ ยังมีการตรวจสอบข้อมูลทั้งจากภายในและภายนอก กล่าวคือ มีการนำข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ตีความแล้วไปให้คนที่มีความหลากหลายทางเพศผู้ให้ข้อมูลตีความหมายและตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อยืนยันผลการวิจัยที่เรียกว่าการรับฟังเสียงสะท้อนจากประชากรที่ศึกษา (playback method) มีการทบทวนว่าวิธีการเก็บข้อมูลทำถูกต้องตามขั้นตอนแล้วหรือไม่ เพียงใด มีการตรวจสอบโดยพิจารณามุมมองจากทฤษฎีอื่น รวมทั้งให้นักวิจัยท่านอื่นที่ศึกษาเรื่องราวของคนที่มีความหลากหลายทางเพศและโลกไซเบอร์เป็นผู้วิจารณ์ผลการวิจัย จากนั้น ผู้วิจัยจึงจะจัดทำรายงานและนำเสนอข้อมูล

4. จริยธรรมการวิจัยแบบออนไลน์ (online research ethics)

แกนกลางของจริยธรรมวิจัยอยู่ที่ “ความสัมพันธ์ระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูล” เบื้องต้นผู้วิจัยจะไม่เรียกผู้ให้ข้อมูลว่า “ผู้ถูกวิจัย” เพราะตระหนักว่า ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิ มีเสียงที่จะเสนอแนะติชมและอยู่ในฐานะเท่าเทียมกับผู้วิจัย หรือ ในฐานะ “ผู้ร่วมวิจัย” มากกว่า “ผู้ถูกศึกษาวิจัย” ดังเช่นตัวอย่าง การติชมเสนอแนะการวิจัยของผู้ให้ข้อมูลดังเสนอไปแล้วในส่วนการเก็บข้อมูล สะท้อนว่าผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลได้ “ร่วมกันวิจัย” นอกจากนี้ ในงานวิจัยนี้ ทุกเสียงของผู้ให้ข้อมูลจะไม่ถูกละเลย โดยมีจริยธรรมวิจัยแทรกอยู่ทุกกระบวนการวิจัยผ่านการสื่อสารในอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลาง แยกเป็น 2 ด้านคือ

4.1 จริยธรรมในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล (Collection of data)

1) สร้างความเชื่อมั่นและความเป็นส่วนตัว (confidentiality) ผ่านการสร้างเว็บบล็อกการวิจัย (WebBlog) ที่ <http://cyberqueer.blogspot.com> และที่อยู่สำหรับการส่งสารทันที (instant messaging) ที่ cyberqueer@hotmail.com โดยสร้างขึ้นเป็นการเฉพาะกิจสำหรับการวิจัยเพื่อเป็นสื่อกลางในการชี้แจงข้อมูล วัตถุประสงค์และวิธีการวิจัยให้ผู้ให้ข้อมูลได้ทราบรายละเอียดการวิจัย รวมทั้งสามารถติดต่อผู้วิจัยได้หากมีข้อเสนอแนะ ข้อสงสัย และเพื่อเป็นข้อมูลประกอบตัดสินใจเข้าร่วมวิจัย ซึ่งปรากฏว่าได้มีผู้อีเมลและเสนอแนะเพิ่มเติมผ่านวิธีการดังกล่าวมาพอสมควร

2) มีหนังสือขออนุญาตผู้ดูแลเว็บเก็บข้อมูลในชุมชนเสมือนจริงผ่านทางอีเมล ขออนุญาตก่อนขั้นตอนการเก็บข้อมูลโดยชี้แจงรายละเอียดการเลือกพื้นที่วิจัยในเว็บไซต์ ขอบเขตและวิธีการเก็บข้อมูล

3) การสัมภาษณ์ออนไลน์มีหนังสือขออนุญาตและหนังสือความยินยอมออนไลน์ (e-consent form) ผ่านอีเมลไปแก่ผู้ให้ข้อมูล เมื่อผู้ให้ข้อมูลตอบแล้วจะมีอีเมลขอบคุณผู้ให้ข้อมูล โดยจะชี้แจงว่า ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับไปวิเคราะห์และเสนอผลการวิจัยอย่างไร นอกจากนี้อาจมี “ของขวัญแบบไซเบอร์” เช่น เพลงออนไลน์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้แก่ผู้ให้ข้อมูล (หากผู้ให้ข้อมูลร้องขอ) โดยระบุไว้ในทำแบบสัมภาษณ์ออนไลน์ (ยกเว้นผู้ให้ข้อมูลให้สัมภาษณ์แบบสมัครใจ หรือ ผู้ที่ไม่ต้องการระบุชื่อและอีเมลของตน)

4) การเก็บกระทู้และตัวบทในไดอารีออนไลน์ในลักษณะเปิดเผยตัวตนในฐานะผู้วิจัย ผู้วิจัยจะตั้งกระทู้และเขียนไดอารีออนไลน์เฉพาะกิจประกาศขออนุญาตสมาชิกบันทึกข้อมูลโดยแสดงตนเป็นนักวิจัย สำหรับชุมชนชายรักชาย ผู้วิจัยใช้ชื่อว่า “Out Researcher” เพื่อสื่อความหมายแสดงให้สมาชิกเห็นว่าพวกเขากำลังถูกนักวิจัยสังเกตอย่างมีส่วนร่วมออนไลน์ ในขณะที่เก็บข้อมูล ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลโดยขึ้นสถานะเข้าสู่ระบบว่า “Out Resercher [Online]” ในการเก็บข้อมูลทุกครั้ง โดยจะไม่เข้าเก็บข้อมูลในนามผู้มาเยือน (Guest) ซึ่งไม่รู้สถานะว่าเป็นใคร และไม่ทราบว่าผู้ใช้นั้นกำลังออนไลน์อยู่หรือไม่

5) การสำรวจและแบบสัมภาษณ์ออนไลน์จะใช้การโพสต์กระทู้และเขียนไดอารีออนไลน์แบบลิงค์แบบสำรวจออนไลน์ให้ผู้ตอบแบบสำรวจผ่านทางเว็บไซต์ที่ไม่รู้ตัวตนผู้ตอบ ไม่มีการเชิญสำรวจทางอีเมลเพราะวิธีนี้ทำให้ทราบตัวตนผู้ตอบผ่านที่อยู่อีเมลที่ส่งกลับมา (ยกเว้นผู้ตอบเต็มใจให้ที่อยู่อีเมลมาเอง หลังจากการตอบแบบสำรวจแล้ว) โดยในหน้าแรกของแบบสำรวจจะกล่าวถึงจริยธรรมการวิจัยไว้อย่างชัดเจน เช่น การหยุดทำแบบสำรวจได้ทุกขณะและการปกปิดชื่อของผู้ตอบแบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ออนไลน์

4.2 จริยธรรมในขั้นตอนการเผยแพร่ผลการวิจัย (dissemination of findings)

1) ปกปิดชื่อออนไลน์ของสมาชิกผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ (anonymity) และข้อมูลส่วนตัว (privacy) ในรายงานวิจัย (ยกเว้นชื่อการตอบกระทู้จะไม่ปกปิดเพราะการตอบกระทู้แสดงในกระดานข่าวสนทนาที่เปิดเผยชื่อผู้ตอบกระทู้ต่อสาธารณะอยู่แล้ว) ไม่รายงานข้อมูลเป็นรายกรณีศึกษาที่จะสามารถสืบความถึงตัวตนจริงของผู้ให้ข้อมูล เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นสมาชิกชุมชนเสมือนจริงมาเป็นเวลานาน หากเขียนชื่อออนไลน์ในรายงานวิจัย หากสมาชิกชุมชนผู้ได้อ่านจะทราบได้ทันทีว่าผู้ใช้นั้นคือใคร

2) ผู้วิจัยใช้การรายงานผลการวิจัยด้วยวิธี “การเผยแพร่ผลการวิจัยผ่านอินเทอร์เน็ต” (net-based dissemination of results) 2 รูปแบบคือ รายงานผลการวิจัยผ่านการเขียนลงในเว็บบล็อกการวิจัยที่ <http://cyberqueer.blogspot.com> และการโพสต์กระทู้เผยแพร่ลงในเว็บบอร์ด

ในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศทั้ง 3 แห่ง เนื่องจากผู้วิจัยได้ให้คำมั่นสัญญาแก่ผู้ร่วมวิจัยก่อนแล้ว และเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลทราบข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นด้วย จากนั้นจึงจะส่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ให้แก่ผู้ดูแลเว็บเพื่อตรวจสอบและนำไปเก็บเป็นข้อมูลของเว็บไซต์

สรุป

บทนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่ออธิบายถึงวิธีการวิจัยภาคสนามในไซเบอร์สเปซ โดยผู้วิจัยได้ลงพื้นที่วิจัยภาคสนาม เลือกสนามในพื้นที่ไซเบอร์คือ ชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ 3 แห่ง ได้แก่ (1) “ไทยแลนด์เอาร์ท” ชุมชนเสมือนจริงของชายรักชาย (2) “เลสล่า” ชุมชนเสมือนจริงของหญิงรักหญิง และ (3) “ไทยเลดี้บอยซ์” ชุมชนเสมือนจริงของหญิงข้ามเพศ การวิจัยภาคสนามใช้แนวทางชาติพันธุ์วรรณาแห่งความเสมือนจริงในพื้นที่ชุมชนเสมือนจริงทั้ง 3 แห่ง โดยใช้เทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบออนไลน์เป็นหลัก ได้แก่ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมออนไลน์ การสัมภาษณ์ออนไลน์ และการสำรวจออนไลน์ อย่างไรก็ตามได้ใช้เทคนิควิธีการเก็บข้อมูลแบบจริง ๆ ร่วมด้วย ได้แก่ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เจาะลึก แหล่งข้อมูลได้มาจากผู้ให้ข้อมูลที่เป็นสมาชิกชุมชนชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ ผู้ดูแลเว็บ กระดานข่าวสนทนาและไดอารี่ออนไลน์ในชุมชนเสมือนจริง วิธีวิเคราะห์ข้อมูลใช้ 3 วิธี คือ การวิเคราะห์ตามลำดับชั้น การวิเคราะห์เนื้อหาเว็บ และการวิเคราะห์ทางสถิติเชิงพรรณนา ระหว่างเก็บรวบรวมข้อมูลและหลังจากวิเคราะห์เสร็จแล้วใช้วิธีการตรวจสอบความมั่นคงและความเชื่อถือได้ของข้อมูลแบบสามเส้ากำกับด้วยจริยธรรมการวิจัยแบบออนไลน์ในทุกกระบวนการวิจัยคือ ใช้การตรวจสอบข้อมูลจากหลายแหล่งและการใช้เทคนิคการวิจัยหลายเทคนิค โดยมีจริยธรรมการวิจัยกำกับตั้งแต่ขั้นตอนเริ่มเก็บข้อมูลไปจนถึงขั้นการเผยแพร่ผลการวิจัย

บทที่ 4

“เข้าสู่ระบบ” (Log in) ณ ชุมชนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ : “ไทยแลนด์เอาร์ท” “เลสล่า” และ “ไทยเลดี้บอยซ์”

ความนำ

บทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษเกี่ยวกับ “ชุมชนเสมือนจริง” หรือ “ชุมชนออนไลน์” โดยจะกล่าวถึงประวัติ กระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์ ตลอดจนลักษณะของชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศทั้ง 3 กลุ่ม คือ ชุมชนออนไลน์ “ไทยแลนด์เอาร์ท” ของชายรักชาย ชุมชนออนไลน์ “เลสล่า” ของหญิงรักหญิง และชุมชนออนไลน์ “ไทยเลดี้บอยซ์” ของหญิงข้ามเพศ การนำเสนอข้อมูลเรียงลำดับแยกตามรายชุมชน โดยแบ่งประเด็นการนำเสนอลักษณะชุมชนเสมือนจริงออกเป็น 5 ส่วน อิงตามแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยจากการทบทวนวรรณกรรม ได้แก่

1. เป้าหมายและกระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์
2. สถานที่ในชุมชนออนไลน์
3. แบบแผนการสื่อสารในชุมชนออนไลน์
4. ประชากรในชุมชนออนไลน์
5. ระบบกำไรในชุมชนออนไลน์

เมื่อนำเสนอประเด็นครบแล้ว ผู้วิจัยจะสรุปและเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้รับกับแนวคิดชุมชนเสมือนจริงในบทที่ 2 ข้อมูลที่นำเสนอทั้ง 5 ส่วน เป็นข้อมูลเชิงคุณลักษณะที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกตออนไลน์และบันทึกสนาม ผสมด้วยข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการสำรวจออนไลน์ กล่าวคือ

1) ข้อมูลเกี่ยวกับเป้าหมายและกระบวนการสร้างชุมชนและระบบกำไรในชุมชนออนไลน์ ได้มาจากการสัมภาษณ์ออนไลน์และสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ดูแลเว็บเป็นหลักเสริมด้วยข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัย โดยใช้การนำเสนอข้อมูลแบบวิเคราะห์เชิงพรรณนาของผู้วิจัยสลับกับการอ้างอิงคำให้สัมภาษณ์ของผู้ดูแลเว็บ

2) ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะสถานที่และแบบแผนการสื่อสารในชุมชนออนไลน์ได้มาจากการสังเกตการณ์ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมในชุมชนออนไลน์ของผู้วิจัยเสริมด้วยคำให้สัมภาษณ์ของผู้ดูแลเว็บ การนำเสนอข้อมูลใช้การแทรกภาพตัวอย่างจริงที่ได้จากการเก็บบันทึกภาพผ่านระบบคอมพิวเตอร์พร้อมแทรกคำอธิบายและพรรณนาถึงสถานที่และแบบแผนการ

สื่อสารในชุมชนเพื่อให้ผู้อ่านได้สัมผัสกับองค์ประกอบมิติด้านสถานที่และการสื่อสาร เสมือนกับได้ท่องเที่ยวไปชมชุมชนออนไลน์ทั้ง 3 แห่งด้วยตนเอง

3) ข้อมูลเกี่ยวกับประชากรในชุมชนออนไลน์ได้มาจากการสัมภาษณ์ออนไลน์และสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ดูแลเว็บ การสำรวจออนไลน์เกี่ยวกับคุณลักษณะทางประชากร มุมเหตุจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิกและความสัมพันธ์ทางสังคมในชุมชนของกลุ่มชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ พร้อมกับนำข้อมูลเชิงคุณลักษณะที่ได้จากการเก็บกระทำในชุมชนออนไลน์มา ยกตัวอย่างแสดงให้เห็นถึงรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างกลุ่มสมาชิกในเว็บไซต์

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษากระบวนการสร้างและลักษณะของชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

- 1) ศึกษากระบวนการสร้างและลักษณะของชุมชนเสมือนจริงของชายรักชายคือ ชุมชนออนไลน์ “ไทยแลนด์เอาท์” (www.thailandout.com)
- 2) ศึกษากระบวนการสร้างและลักษณะของชุมชนเสมือนจริงของหญิงรักหญิงคือ ชุมชนออนไลน์ “เลสล่า” (www.lesla.com)
- 3) ศึกษากระบวนการสร้างและลักษณะของชุมชนเสมือนจริงของหญิงข้ามเพศคือ ชุมชนออนไลน์ “ไทยเลดี้บอยซ์” (www.thailadyboyz.net)

1. “เข้าสู่ระบบ” ณ ชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย : “ไทยแลนด์เอาท์” (ThailandOUT)

1.1 เป้าหมายและกระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย

6 ปีที่ผ่านมา ชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย “ไทยแลนด์เอาท์” เกิดขึ้นจากความสนใจของผู้นำชุมชน ผู้ดูแลเว็บผู้ขึ้นชอปปคอมพิวเตอร์และโลกไซเบอร์ เขาพยายามเรียนรู้หัดทำ หัดคิด หัดสร้าง จากเว็บไซต์เล็ก ๆ ในนาม Tboyx แล้วจดทะเบียนโดเมนใหม่เป็น Thailandout ที่ได้กลายเป็นเว็บไซต์ยอดนิยมเว็บหนึ่งของในสังคมชายรักชายไทย อย่างไรก็ตาม ชุมชนออนไลน์แห่งนี้ก็ต้องฝ่าฟันอุปสรรคมิใช่น้อย กว่าที่จะเติบโตอย่างมั่นคงมาจนทุกวันนี้

“ThailandOUT เริ่มต้นขึ้นจากความสนใจในคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของผม จากการที่อยากมีคอมพิวเตอร์ เพื่อฝึกใช้พวกโปรแกรม Office เพื่อใช้ในการสมัครงาน และกลายเป็นความรักและหลงใหลในความสามารถของมัน จากการได้ลองเข้าเว็บนั้นเว็บนี้ จนกลายเป็นความต้องการมีเว็บไซต์เป็นของตนเองขึ้นมา [ตอนแรก] เริ่มหัดทำเว็บไซต์เล็ก ๆ อยู่ในพื้นที่ฟรีชื่อ tboy.ml.org และเติบโตขึ้นจนกลายเป็น Tboyx.com แต่สุดท้ายก็เกิดปัญหาเกี่ยวกับโดเมนเนม Tboyx.com ขึ้น เนื่องจากคนที่ทำการจดโดเมนเนมให้ผมอยู่ดี ๆ ก็มา

บอกว่าโดเมนเนม Tboyx.com เป็นของเขา แต่ที่จริงผมต้องให้เขาจดโดเมนเนมให้เพราะ ตอนนั้นผมยังเป็นนักศึกษาอยู่เลย และสมัยนั้นผมก็ยังไม่มียบัตรเครดิต ทำให้ต้องให้เขาจดให้ เมื่อเกิดเรื่องแบบนี้และเวลานั้นผมทำงานประจำ มีบัตรเครดิตแล้ว จึงตัดสินใจลาออกจากงาน และจดโดเมนเนมด้วยตัวเองใหม่ โดยใช้ชื่อว่า ThailandOUT.com จนสุดท้าย รู้ตัวอีกทีก็ 6 ปีแล้วเข้าไปแล้วครับ” (ผู้ดูแลเว็บไทยแลนด์เอาท์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 9 มีนาคม 2551 เวลา 11:59 น.)

ย้อนกลับไป 6 ปีที่แล้ว อินเทอร์เน็ตเริ่มเข้ามามีอิทธิพลในสังคมมากขึ้น สำหรับชายรักชาย ผู้ไม่รู้ว่าผู้ใดเป็นชายรักชายหรือชายแท้ด้วยเพศสรีระที่เหมือนกัน ทำให้เว็บไซต์เกย์หรือชุมชนออนไลน์ของชายรักชายมีการหาพื้นที่อันสำคัญคือ เป็นแหล่งพบปะพูดคุย นัดพบ สร้างมิตรภาพ หาคู่รัก รวมทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้แก่ชายรักชายด้วยตนเอง สิ่งเหล่านี้ ทำให้ผู้ดูแลเว็บตระหนักเห็นถึงความสำคัญของเว็บไซต์เพื่อชายรักชาย อันนับเป็นแรงจูงใจหนึ่งในการสร้างเว็บไซต์

“สมัย Internet เริ่มเข้ามาใหม่ๆ ...คิดดูละกันคอมพิวเตอร์ เครื่องแรกของผมนะรุ่น Pentium 166 Mhz. อะครับ ด้วยความที่เห็นเว็บนั้นเว็บนี้ เลยทำให้อยากมีเว็บของตนเองบ้าง นับแต่กันนั้นมา เลยมาคิดว่าเว็บอะไรดี สุดท้ายก็เป็นเว็บเกย์ เนื่องจากสมัยนั้นเว็บสำหรับเกย์นั้นแทบไม่มีเลย” (ผู้ดูแลเว็บไทยแลนด์เอาท์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 9 มีนาคม 2551 เวลา 11:59 น.)

อย่างไรก็ตาม ความอดทน ความพยายามชนะอุปสรรคสำคัญ ในเรื่องความขัดแย้งเกี่ยวกับ “คน” ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์แห่งนี้ในระยะเริ่มแรก สมัยที่ได้เกิดการแข่งขันกับเว็บไซต์ Tboyx.com ที่เป็นชื่อจดทะเบียนไว้ตอนแรกจนได้โดเมนจดทะเบียนกลับคืนมา ยังเป็นแรงผลักดันหนึ่งภายในใจของผู้ดูแลเว็บที่ทำให้ชุมชนออนไลน์แห่งนี้เติบโตขึ้นมาในเวลาอันรวดเร็ว

“...ถ้าพูดถึงเฉพาะ ThailandOUT แล้วละก็ เกิดจากความต้องการจะต่อสู้เพื่อความยุติธรรมและเอาชนะกลุ่มคนที่โกงโดเมนเนม Tboyx.com ไปนะครับ [ในเวลานั้น]ผมใช้เวลาประมาณ 3 เดือน จำนวนคนเข้าชมเว็บ ThailandOUT.com ก็แข่งหน้า Tboyx.com ได้และทิ้งห่างจนสุดท้ายเขายอมแพ้และได้ขอคืนโดเมนเนม Tboyx.com...” (ผู้ดูแลเว็บไทยแลนด์เอาท์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 9 มีนาคม 2551 เวลา 11:59 น.)

สำหรับคนที่มีความหลากหลายทางเพศ คำว่า “การเปิดเผยตัวตน” (come out) นับเป็นกระบวนการพัฒนาอัตลักษณ์ทางเพศและการยอมรับการเลือกดำเนินชีวิต เพศวิถีแบบทางเลือก

ที่ต่างจากชายและหญิง ซึ่งมีนัยสำคัญทางการเมืองแฝงด้วย สังคมไทยในอดีต “เกย์” หลายคนต้องเผชิญกับปัญหาการแสดงออกทางเพศวิถี หลายคนเก็บงำปิดบังแต่ต้องเผชิญกับการต้องเสแสร้งเป็นรักต่างเพศ (อันต้องทรมานจิตใจ) เพราะไม่ใช่ความปรารถนาทางเพศที่แท้จริง แม้บางคนกล้าเปิดเผยแต่ก็ต้องเผชิญกับการเลือกปฏิบัติและอคติทางเพศจากผู้รอบข้างที่ไม่มีความเข้าใจ “เกย์” สิ่งเหล่านี้คือ “อำนาจ” เหนือแห่งสังคมส่วนใหญ่ที่มีเพศวิถีแบบรักต่างเพศกดคนรักเพศเดียวกันไว้ แม้แต่ในโลกออนไลน์ บางครั้ง “รัฐ” ยังจ้องจับผิด “เกย์” โดยการเข้ามาตรวจสอบด้วยมุมมองแบบเหมารวม อันขาดความเข้าใจที่แท้จริงต่อ “เกย์” เช่น มองเกย์โดยอิงกับเรื่องเพศสัมพันธ์ สื่อกามารมณ์ผิดกฎหมาย โชคดียิ่ง โลกไซเบอร์สเปซเปิดที่ทางให้ “เกย์” แสดงออกทางเพศวิถีได้อย่างเปิดเผย โดยไม่ต้องเสแสร้ง ไม่ต้องเกรงกลัวกับอคติทางเพศและการเลือกปฏิบัติ ชายรักชายสามารถสร้างตัวตน สร้างชุมชนแห่งใหม่หลีกเลี่ยงจากผู้ที่ไม่เข้าใจเพศวิถีแบบ “เกย์” อันนับที่มาของชื่อชุมชนออนไลน์ของเกย์แห่งนี้ “Thailand (‘OUT’)”

“สมัยนั้นเกย์ยังไม่เปิดเผยตัวตนมากมายอย่างทุกวันนี้ และผมไม่ต้องการใช้คำว่า gay ในชื่อโดเมนเนม เพราะไม่ว่าจะอย่างไร คำว่าเกย์ก็มักจะไม่ค่อยถูกใจกับบรรดาข้าราชการและหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมักจะคอยจ้องและจับผิดอะไรก็ตามที่มีคำว่าเกย์ชัดเจน ผมจึงเลือกใช้คำว่า Out แทนคำว่าเกย์ คำว่า Out มาจาก Coming Out ที่แปลว่าการเปิดเผยและยอมรับตัวเอง” (ผู้ดูแลเว็บไทยแลนด์เอาท์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 9 มีนาคม 2551 เวลา 11:59 น.)

ไม่เพียงชุมชนออนไลน์แห่งนี้จะเป็นโลกสำหรับ “เกย์” เป็นพื้นที่ต่อต้านทำทนายกับผู้อื่นที่ไม่เข้าใจความเป็นเกย์ แต่ชุมชนแห่งนี้ยังมีเป้าหมายเพื่อการยอมรับตัวตนทางเพศวิถีของชายรักชายด้วยกันเองด้วยชื่อ “Coming out” อันสะท้อนให้ชายรักชายยอมรับตัวตนของตนเอง ยุติการปิดบังเพศวิถีของตนเอง แต่ต้อง “กล้าหาญ” และลุกขึ้นมายอมรับเพศวิถีของตนเอง ดังเจตนารมณ์การตั้งชื่อชุมชนออนไลน์แห่งนี้ของผู้ดูแลเว็บ

“...ผมเองต้องการให้เกย์ยอมรับในความเป็นเกย์ของตัวเอง เพราะการเป็นเกย์ไม่ใช่สิ่งเลวร้ายที่ต้องคอยปิดบัง หรือโกหกผู้คน หากเรายอมรับในความเป็นตัวของตัวเราเอง ชีวิตของเราเองก็จะมีความสุข ไม่ต้องวิ่งหนีตัวตนของตัวเอง และในเมื่อเว็บนี้ก็เว็บเกย์เพื่อคนไทย เป็นภาษาไทยมันจึงเป็นที่มาของคำว่า ThailandOUT ครับ” (ผู้ดูแลเว็บไทยแลนด์เอาท์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 9 มีนาคม 2551 เวลา 11:59 น.)

ในขั้นเริ่มต้นสร้างชุมชน ขึ้นตอนและกระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย เริ่มต้นจากผู้นำชุมชน หรือ ผู้ดูแลเว็บ กระบวนการสร้างชุมชนเสมือนจริงนี้ คล้าย ๆ กับการ

สร้างชุมชนหมู่บ้านในพื้นที่ทางกายภาพ แต่สำหรับในพื้นที่เสมือนจริง อาจไม่ต้องอาศัยวัตถุประสงค์ เช่น เหล็ก ไม้ และปูนก่อสร้าง แต่สิ่งที่ใช้คือ การรวมกันระหว่างร่างกาย จิตใจและความคิดของผู้ดูแลเว็บ ความไม่ใฝ่รู้ทางคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีผสมผสานกับความมุ่งมั่นของผู้นำชุมชนชายรักชาย จนก่อร่างกลายเป็นชุมชนเสมือนจริงของชายรักชายขึ้นมา

“(1) เริ่มจากความตั้งใจจริงและจริงใจที่จะมีเว็บไซต์เป็นของตัวเอง และจริงใจที่จะสร้างมันให้ดีเพื่อเกย์ไทยของเราแน่ละครับ

(2) ตามด้วยความทุ่มเท สมัยเปิดแรก ๆ ผมนอนน้อยมาก วันละ 4-5 ชั่วโมงเท่านั้น วัน ๆ เอาแต่อยู่หน้าคอมพิวเตอร์ หรือไม่กี่นั้งอ่านหนังสือหัดเขียนโปรแกรมนะครับ จากคนที่จบปริญญาตรีด้านการเงินและการธนาคาร แล้วมาเอาดีด้านเว็บไซต์ ทำให้ผมต้องใช้เวลามากพอสมควรในการศึกษาการทำเว็บไซต์และการเขียนโปรแกรมสำหรับทำเว็บไซต์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ HTML Perl PHP JavaScript และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้สำหรับการสร้างและพัฒนาเว็บไซต์ โดยใช้วิธีการซื้อหนังสือมาอ่านและหาอ่านจากอินเทอร์เน็ต และหัดลองทำเองนะครับ

(3) คิด คิด และก็คิด ว่าทำยังไงให้เว็บเราอยู่ได้ ทำอย่างไรให้เว็บเรามีรายได้เพื่อดูแลค่าใช้จ่ายที่มีสำหรับการให้เว็บเราอยู่และเติบโตไปได้ และคิดว่าทำอย่างไรให้คนชอบและอยู่กับเว็บไซต์ของเรา”(ผู้ดูแลเว็บไทยแลนด์เกย์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 9 มีนาคม 2551 เวลา 11:59 น.)

หากไม่ได้ใช้เงินส่วนตัวเพื่อจัดการเว็บไซต์แล้ว หากต้องการให้ชุมชนอยู่รอดและเติบโตต่อไปได้จำเป็นต้องมีแหล่งการเงินสนับสนุน เพื่อให้ชุมชนมีรายได้มาใช้จ่ายในการบำรุงรักษาและพัฒนาาระบบเว็บไซต์ในชุมชน การสร้างชุมชนในตอนแรก ๆ ผู้ดูแลเว็บมีหน้าที่ไปหาแหล่งสปอนเซอร์สนับสนุนเพื่อให้เว็บไซต์อยู่ต่อไปได้ แต่ขณะนี้ เมื่อเว็บไซต์เป็นที่นิยมแล้ว แหล่งสนับสนุนการเงินจะมาเสนอแก่ผู้ดูแลเว็บเอง เราจะเห็นจากหน้าแรกของชุมชนออนไลน์แห่งนี้ ที่จะมีโฆษณาของผู้สนับสนุนเว็บไซต์แทรกอยู่ โดยมากจะเป็นโฆษณาที่เกี่ยวข้องกับสถานเริงรมณ์ของชายรักชาย เช่น แหล่งเซาวิ้น่า สปาสำหรับเกย์

ในสมัยแรก ๆ นั้นผมต้องวิ่งเข้าไปหาบรรดาสปอนเซอร์ที่เป็นร้านหรือสถานบริการสำหรับเกย์ เหนื่อยทีเดียวในช่วงครึ่งปีแรก แต่พอเว็บไซต์เติบโตขึ้นจนเป็นที่รู้จักในวงกว้าง ทุกวันนี้ไม่เพียงแต่ร้านหรือสถานบริการสำหรับเกย์เท่านั้นที่มาลงโฆษณา แต่ผลิตภัณฑ์สำหรับผู้ชาย (นั่นหมายความว่ารวมถึงเกย์ด้วย) ในตลาดไม่ว่าจะเป็นถุงยางอนามัย ผลิตภัณฑ์เสริมหล่อ เสริมสมรรถภาพทางเพศ...ทุกวันนี้ สปอนเซอร์เหล่านั้นเป็นผ่านเดินเข้ามาหาเราเองแทบจะทั้งสิ้น” (ผู้ดูแลเว็บไทยแลนด์เกย์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 9 มีนาคม 2551 เวลา 11:59 น.)

แม้ว่าขณะนี้ จะมีสปอนเซอร์แหล่งสนับสนุนการเงินให้แก่เว็บไซต์มากแล้วก็ตาม แต่สิ่งที่ผู้ดูแลเว็บไซต์ให้ความสำคัญยิ่งกว่าคือ สมาชิกชุมชน ซึ่งนับได้ว่าเป็นผู้สนับสนุนหลัก ที่ไม่ใช่เรื่องการเงิน แต่เป็นเรื่องของจิตใจ กำลังใจแต่ผู้ดูแลเว็บไซต์ หากไม่มีผู้เข้ามาใช้เว็บไซต์แล้ว นั้นหมายความว่า โฆษณาไปมากเท่าไรก็ไร้ความหมาย

“สิ่งที่ช่วยเหลือและเครื่องมือที่ทำให้มี ThailandOUT ทุกวันนี้ก็คือ คนเข้าชมทุก ๆ คนนะ ครับ เพราะมัน ก็คือกำลังใจให้ผมสู้และรักษาให้มี ThailandOUT อยู่จนทุกวันนี้” (ผู้ดูแลเว็บไซต์ไทยแลนด์เอชท์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 9 มีนาคม 2551 เวลา 11:59 น.)

หากเว็บไซต์หนึ่ง ๆ จะถูกเรียกว่าเป็นชุมชนเสมือนจริง นอกเหนือจากการสร้างเว็บไซต์ โดยผู้ดูแลเว็บไซต์อันเปรียบเหมือนร่างกายแล้ว แต่ส่วนหัวใจก็เป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน หัวใจในที่นี้คือ สมาชิกของชุมชนออนไลน์จำนวนหนึ่งที่มารวมกันในเว็บไซต์แล้วร่วมกันสื่อสาร สร้างความสัมพันธ์ มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เช่น การร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นหนึ่ง ๆ อันเป็นอีกปัจจัยสำคัญในการคงอยู่ของชุมชนออนไลน์ เพราะถึงแม้ว่าเว็บไซต์จะสร้างขึ้นมาเพื่อเป็นชุมชนออนไลน์ แต่หากไม่มีสมาชิกเข้ามาใช้ ร่วมกันสื่อสารแล้ว เราอาจเรียกได้เพียงเว็บไซต์หนึ่ง แต่ไม่สามารถเรียกว่าเป็นชุมชนออนไลน์ได้ สมาชิกชุมชนจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชุมชนดำรงอยู่และเติบโตได้เรื่อยมา

“ThailandOUT ก็คือ ThailandOUT วันยังค่ำ คนจะมากจะน้อยแต่ก็ไม่วายต้องเปิดเข้ามาดู อ่านนู่นนี่นั่น ที่บรรดาคนในชุมชนเอามาให้ได้อ่านและพูดคุยกันในเรื่องต่าง ๆ ผมไม่ได้เน้นให้คนเยอะแต่เน้นให้คนชอบและรัก ThailandOUT ครับ” (ผู้ดูแลเว็บไซต์ไทยแลนด์เอชท์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 9 มีนาคม 2551 เวลา 11:59 น.)

โดยสรุป กระบวนการสร้างชุมชนเสมือนจริงของชายรักชายจึงริเริ่มจากผู้ดูแลเว็บไซต์ ผู้เป็นผู้นำชุมชนได้พยายามสร้างเว็บไซต์ ทั้งฝั่งฟอรัมบอร์ดต่าง ๆ หารายได้ และสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อสมาชิกเพื่อคงชุมชนออนไลน์ของเขาไว้ ชื่อของชุมชนมีเจตนารมณ์มุ่งหมายสะท้อนให้ชายรักชายเปิดเผยตัวตน เพราะการมีเพศวิถีอย่าง “เกย์” ไม่ใช่สิ่งน่าละอาย นอกจากนี้ การเกิดเป็นชุมชนออนไลน์แห่งนี้ยังมีปัจจัยผลักดันคือ เกิดขึ้นจากอำนาจการเมือง-สังคม ในการท้าทายกับอำนาจของรัฐผู้ที่ไม่เข้าใจความเป็น “เกย์” หรือจับผิด “เกย์” อย่างมีอคติ การสร้างชุมชนแห่งนี้จึงกลายเป็นโลกของ “เกย์” ผู้ที่มีความรักและความปรารถนาทางเพศกับชายด้วยกันเอง

“ThailandOUT มีลักษณะเป็นชุมชนเฉพาะที่แตกต่างจากเว็บเกย์อื่น ๆ เนื่องจากนโยบายของ ThailandOUT ก็คือ การเป็นชุมชนออนไลน์ที่สร้างสรรค์สำหรับเกย์ เราจึงมีการ

ตรวจสอบและควบคุม Content ในเว็บระดับหนึ่ง ทำให้โดยรวมแล้ว ThailandOUT จึงเป็นเว็บเกย์ที่ค่อนข้างสุภาพและดูมีวุฒิภาวะ แต่ก็ยังมีความเป็นกันเองอยู่ในตัว...สิ่งที่จะช่วยให้ ThailandOUT เติบโตขึ้นคงเป็นเพราะบุคลิกเฉพาะของเว็บไซต์ที่แม้จะดูนิ่ง ๆ แต่ก็มีความเคลื่อนไหว และเป็นชุมชนที่หลากหลายเน้นความสร้างสรรค์ และตั้งใจที่จะเป็นชุมชนออนไลน์ที่ดีสำหรับเกย์ไทย เพราะทุกเว็บไซต์ก็จะมีทั้งช่วงของการเติบโตและถดถอยหมุนเวียนกันไป แต่หากเรารักษาเสน่ห์ของเราไว้ได้ เราก็คือเรา ThailandOUT” (ผู้ดูแลเว็บไทยแลนด์เอชท์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 9 มีนาคม 2551 เวลา 11:59 น.)

ตั้งแต่เริ่มแรกเข้าสนามวิจัยในชุมชนออนไลน์แห่งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกเห็นด้วยดังคำกล่าวของผู้ดูแลเว็บ ในขณะที่เข้าสนาม ผู้วิจัยหลง “เล่นบอร์ด” (ตอบและอ่านกระทู้ในเว็บบอร์ด) อยู่พักใหญ่ สนุกกับการได้ทำความรู้จัก สร้างความสัมพันธ์ พูดคุยออนไลน์กับสมาชิกในชุมชน ร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ไม่น่าเชื่อเลยว่า ความสัมพันธ์ออนไลน์ได้กลายมาเป็นมิตรภาพที่ยั่งยืนในชีวิตจริงของผู้วิจัยไปเสียแล้ว ความคิด ภาพรับรู้แต่เดิมเกี่ยวกับ “เกย์ผู้หลอกลวง” ในระบบความสัมพันธ์ออนไลน์ในไซเบอร์สเปซถูกระบบมิตรภาพในชุมชนแห่งนี้ชวนให้คิดทบทวนคำว่า “เกย์ผู้หลอกลวง” ใหม่ ปัจจุบันคำ ๆ นี้เริ่มลบเลือนจากใจของผู้วิจัยแล้ว ดังนั้นที่กสนามตอนหนึ่งของผู้วิจัยเขียนไว้ว่า

“ชุมชนออนไลน์แห่งนี้สมาชิกพูดคุยกันอย่างสุภาพ อาจมีบ้างที่ล้อเล่นแรงกันไป แต่ก็เพราะด้วยความรักใคร่ในลักษณะ “รักดอกจึงหยอกเล่น” ทุกคนมีความเป็นกันเองมาก ความสัมพันธ์ออนไลน์ที่ประทับใจที่สุดเห็นจะเป็นการช่วยเหลือกันระหว่างสมาชิก ผ่านการให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ ชี้แนะแนวทาง ส่วนความสัมพันธ์แบบออฟไลน์ ขณะพบปะจริงก็เห็นจะเป็นกิจกรรมผ่อนคลายความเครียดเช่น การจัดงานโลกออนไลน์ การท่องเที่ยว การทัวร์ในเชิงทำบุญ เหตุการณ์เหล่านี้ที่มักนำเสียงหัวเราะและรอยยิ้มมาให้ผมเสมอ ผ่านการรับรู้ตัวตนร่วมกันว่า เราคือ ไทยแลนด์เอชท์” (บันทึกสนามของผู้วิจัย เมื่อ 9 มีนาคม 2550)

ในส่วนต่อไป ผู้วิจัยจะพาผู้อ่านท่องไปสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชนเสมือนจริงของชายรักชายแห่งนี้ (คล้าย ๆ กับเป็นมัคคุเทศก์นำทาง) โดยจะชวนให้ดูว่า ชุมชนออนไลน์ของเกย์แห่งนี้มีโครงสร้าง ลักษณะและองค์ประกอบอะไรบ้าง ผ่านการเล่าเรื่องราวชุมชนโดยใช้บันทึกการสังเกตการณ์ภาคสนามของตัวผู้วิจัยเป็นผู้เล่า ในนามชื่อออนไลน์นามว่า “Out Researcher” นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลจากการสำรวจออนไลน์และการสัมภาษณ์ออนไลน์สมาชิกชายรักชายมาเสริมพร้อมกันไปกับการเล่าเรื่องราวด้วย

1.2 สถานที่ในชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย

งานช่วงแรกที่นักมานุษยวิทยาต้องทำขณะเข้าสู่สนามวิจัยคือการสำรวจพื้นที่ชุมชน ในการวิจัยนี้ เราสามารถสำรวจชุมชนออนไลน์ในไซเบอร์สเปซที่ตั้งอยู่ไร้พรมแดนทางภูมิศาสตร์ได้เช่นกัน โดยการสำรวจชุมชนโดยการ “คลิก” แล้วจะเชื่อมโยงเข้าสู่ส่วนต่าง ๆ ในชุมชนทันทีจากการเชื่อมโยงหลายมิติหรือ “ไฮเปอร์ลิงค์” (hyperlink) ดังนั้น เราจึงต้องสำรวจพื้นที่ชุมชนในเว็บไซด์ได้อย่างรวดเร็ว

การสำรวจสถานที่เสมือนจริงผ่านโครงสร้างและลักษณะของชุมชนไทยแลนด์เอชท์ ผู้วิจัยขอเริ่มต้นที่เมนูหลักหน้าเว็บไซต์ (main web menu) ด้านซ้ายมือของหน้าจอคอมพิวเตอร์ (ดูภาพที่ 4.1 ประกอบ) จากภาพ (ในกรอบและกล่องลูกศรสีน้ำเงิน) จะเห็นว่าในชุมชนไทยแลนด์เอชท์มีส่วนประกอบย่อยทั้งหมด 5 ส่วน (sections) ได้แก่ OUT Photo, OUT Forum, OUT Model, OUT Chat และ OUT Mobile ภายใน 5 ส่วนย่อยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก (main section) (กรอบสีแดงและกล่องลูกศรสีแดง ระบายสีเหลือง) ที่เรียกได้ว่าเป็นชุมชนออนไลน์คือ ส่วน OUT Photo และ OUT Forum แต่ในส่วน OUT Model, OUT Chat และ OUT Mobile เป็นเพียงส่วนหนึ่งขององค์ประกอบในเว็บไซด์ มีไว้เพื่อครอบคลุมถึงบริการที่ควรจะมีและเพื่อสร้างความดึงดูดใจให้ผู้ชมเข้าชมเว็บไซต์” (สัมภาษณ์ออนไลน์ผู้ดูแลเว็บไทยแลนด์เอชท์) ดังนั้นต่อไปผู้วิจัยจะนำผู้อ่านไปสำรวจลักษณะและองค์ประกอบย่อยที่จัดเป็นชุมชนออนไลน์ส่วนที่เรียกว่า “เอชท์ฟอรัม” โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมกับสมาชิกในเอชท์ฟอรัม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 4.1 หน้าแรก (Home) และเมนูหลักใน www.thailandout.com ชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย

BE FREE. BE YOU!
THAILANDOUT.COM

CHAKRAN

“เมษายนนี้”
เตรียม มาพบกับกิจกรรมที่จะทำให้คุณต้องเปียกใน
“Don't wet me @ Chakran”

Home
ADVERTISEMENT

MAIN WEB MENU

- OUT PHOTO
- OUT FORUM
- OUT MODELS
- OUT CHAT
- OUT MOBILE

Highlight

Up Coming Events

ฟาราโดซ์ เซวี่น่า เสาร์ 22 มีนาคม โฟมปาร์ตี้เซย่า มัณส์

โอไรออน เซวี่น่า เสาร์ที่ 29 มีนาคม จดลอง 9 ปี

เซวี่น่า มาเนีย 11-15 เมษายน สงกรานต์เซตี้ดีเวล

จกรรจ์ เซวี่น่า 12 เมษายน งาน Don't Wet Me

ฟารอส II
รามคำแหง 21 แยกซอย 2
เปิดให้บริการแล้ว

ส่วนหลัก 2 ส่วน (Main section)

ส่วนย่อย 5 ส่วน (Sections)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2.1 “เอาร์ทฟอรัม”: สถานที่เสมือนจริงในชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย

ดังที่ผู้ดูแลเว็บกล่าวว่า เครื่องมือสำคัญที่สุดคือผู้ชม สมาชิกของเว็บไซต์ผู้เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยสร้างชุมชนออนไลน์ให้คงอยู่ต่อไป หากขาดสมาชิกที่มาปฏิสัมพันธ์ได้ตอบกระทู้กัน เราจะไม่สามารถเรียกได้ว่าเป็นชุมชนออนไลน์ได้ ผลจากการสำรวจออนไลน์สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาร์ทพบว่า กิจกรรมหลักที่สมาชิกเข้าร่วม คือ การอ่าน การตอบ และการตั้งกระทู้ในกระดานข่าวสนทนาหรือเว็บบอร์ดในชุมชนที่ถูกเรียกว่า “Out community” ดังแสดงในตารางที่ 4.1 จำนวนสมาชิกที่ตอบแบบสำรวจออนไลน์ถึงร้อยละ 91.7 เข้าร่วมกิจกรรมออนไลน์ในเว็บบอร์ด จึงนับได้ว่าเอาร์ทฟอรัมเป็นหัวใจของชุมชนออนไลน์ของชายรักชายแห่งนี้

ตารางที่ 4.1 รูปแบบกิจกรรมออนไลน์ในชุมชนไทยแลนด์เอาร์ท

รูปแบบกิจกรรมในชุมชนออนไลน์	จำนวน (N=48)	ร้อยละ
Out Forum	44	91.7
Out Chat	14	29.2
Out Photo	10	20.8

ที่มา : สำรวจออนไลน์ในชุมชนไทยแลนด์เอาร์ท รวบรวมระหว่าง 14 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 08:56 น. ถึง 17 มีนาคม 2551 เวลา 02:08 น.

วิธีการเข้าสู่ระบบในเอาร์ทฟอรัม ชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย (ดูภาพที่ 4.2 ประกอบ) สมาชิกชุมชนผู้สมัครสมาชิกแล้วจำเป็นต้องกรอกชื่อผู้ใช้ (Username) หรือชื่อออนไลน์ที่สร้างขึ้น¹ กรอกรหัสผ่าน แล้วคลิก “Log in” เข้าสู่เอาร์ทฟอรัม ที่ถูกสมาชิกเรียกกันว่า “บอร์ด” อันเป็นเหมือนพื้นที่แหล่งรวมเหล่าสมาชิกชายรักชาย เป็นพื้นที่พูดคุย ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนข้อมูลในประเด็นความสนใจร่วมกันผ่านการสื่อสารในระบบอินเทอร์เน็ต การเข้าสู่ระบบในฐานะผู้ใช้สมาชิกเต็มตัว (ที่ไม่ใช่ผู้มาเยือน หรือ Guest) มีความสำคัญมากเพราะผู้นั้นจะสามารถตั้งกระทู้ อ่านกระทู้ ตอบกระทู้ เห็นภาพในกระทู้ ในขณะที่ หากเข้าสู่ชุมชนในฐานะผู้มาเยือนจะไม่สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับคนในชุมชนได้ ผู้นั้นจะอ่านกระทู้ได้อย่างเดียว

¹ รายละเอียดการสร้างชื่อผู้ใช้ซึ่งประกอบด้วยอักขระหนึ่งของตัวตนออนไลน์จะอธิบายในบทที่ 5

ภาพที่ 4.2 การเข้าสู่ระบบ (Log in) ในเอ้าท์ฟอรัม

The image shows a screenshot of the OutForum website's login interface. The page has an orange header with the 'OutForum' logo and navigation links (Home, Help, Search, Login, Register). A central white box contains the login form with fields for Username, Password, Minutes to stay logged in, and an Always stay logged in checkbox. A 'Login' button is at the bottom of the form. To the right of the form, a yellow box contains three Thai labels with red arrows pointing to the corresponding form elements: 'กรอกชื่อผู้ใช้ (Username)' points to the Username field, 'กรอกรหัสผ่าน (password)' points to the Password field, and 'คลิกเข้าสู่ระบบ (Log in)' points to the Login button. The footer contains technical information about the SMF software and the theme.

กรอกชื่อผู้ใช้ (Username)

กรอกรหัสผ่าน (password)

คลิกเข้าสู่ระบบ (Log in)

Powered by SMF 1.1.4 | SMF © 2006-2007, Simple Machines LLC
Theme by DzinerStudio
Page created in 0.482 seconds with 8 queries.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 4.3 “เอาท์ฟอรัม” หรือ “เอาท์ คอมมูนิตี้” ชุมชนออนไลน์รูปแบบกระดานข่าวสนทนาของชายรักชาย

OutForum
by ThailandOUT.com

Home Help Search Calendar Profile My Messages Members Logout

Out Community

- General Category
- Out Clubs
- ห้องสนทนาชายรักชาย

New Posts No New Posts MARK ALL MESSAGES AS READ

Out Community - Info Center

Recent Posts

- (กระดานข่าวเพื่อน ชายรักชาย) **Re: Redefining your Vision...** by aks on **Yesterday** at 16:24 (กระดานข่าวเพื่อน ชายรักชาย) **when r u online?** by aks on **Yesterday** at 16:14 (ชมผลงานวิชาการ วิศวกรรม) **chat n friend_english is a funny language** by aks on **Yesterday** at 13:20 (กระดานข่าวเพื่อน ชายรักชาย) **อยากมีพื้นที่จริงจัง สนทนาระยะยาว ไม่เวียนแต่เรื่อง โผล่บับบับ ลมๆ 29 ปีครับ โผล่บับ** by thagay69 on **Yesterday** at 13:13 (ประชาสัมพันธ์) **room for rent...089-7983463** by aks on **Yesterday** at 13:11

Upcoming Birthdays

Upcoming Birthdays: นานะณัน (34), denny (27), gemine (40), otto++ (25), bomp43 (26), MagicDragon (40), ((Ch_Ka_Ra_KunG)) (22), akka_n (24), RONN (28), kengmoe (25), ปุณ (20), martinique12 (38), recto (25)

Forum Stats

268168 Posts in 4560 Topics by 19462 Members. Latest Member: mazaao
Latest Post: "" ( )
View the most recent posts on the forum.
[More Stats]

Users Online

79 Guests, 1 User
Users active in past 20 minutes:
Out Researcher
Most Online Today: 80. Most Online Ever: 320 (27/10/07 23:54:45)

Powered by SMF 1.1.4 | SMF © 2006-2007, Simple Machines LLC
Theme by **DziberStudios**
Page created in 0.112 seconds with 11 queries.

Annotations:

- “เอาท์ คอมมูนิตี้” หรือเอาท์ฟอรัม เรียกกันว่า “บอร์ด” ประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก ได้แก่
  1. General Category (กระดานข่าวสนทนาเด็ก)
  2. Out Clubs (ชมรม)
  3. ห้องสนทนาเอาท์ ฟอรัม (แบบ)
- กระทู้ที่เพิ่งถูก “โพส” ณ เวลาปัจจุบัน
- ชื่อผู้ใช้ (Username) ข้อความส่วนตัว (Personal messaging) กระทู้ที่ยังไม่ได้อ่าน ส่วนกระทู้ที่ถูกลบออกจากผู้ใช้โพสท์

จากภาพที่ 4.3-4.4 จะเห็นว่า ในเอาร์ทฟอรัมประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก มี 24 กระดานข่าวสนทนาย่อย ได้แก่

1) General Category เป็นกระดานข่าวสนทนาหลัก ประกอบด้วยกระดานข่าวสนทนา 4 กระดานย่อย เรียงตามความนิยมจากมากไปน้อย ได้แก่ กระดานหาเพื่อน-หาแฟน กระดานสนทนาทั่วไป กระดานธรรมะ และกระดานข่าวสาร

2) Out Clubs เป็นกระดานข่าวสนทนาที่เน้นความสนใจร่วมกันเฉพาะประเด็น เรียกว่า “ชมรม” หรือ “คลับ” มี 14 ชมรมย่อย หากเรียงตามจำนวนกระทู้ที่โพสต์ตั้งขึ้นจากมากไปน้อยประกอบด้วย ชมรมแคลิฟอร์เนียพีตเนส ชมรมคนรักสัตว์ ชมรมตากล้องนักถ่ายภาพ Movies and Drama club, Music club ชมรม Fitness First ชมรมคนชอบเล่นกีฬา ชมรมคนชอบดื่ม ชมรมคนรักต้นไม้ ชมรมคนรักภาษาอังกฤษ กระดานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี Chubby Club ชมรมคอมพิวเตอร์ สารสนเทศและอินเทอร์เน็ต และชมรมใหม่ที่เพิ่งตั้งขึ้นคือ ชมรมคนชอบเที่ยวชานา

3) ไทยแลนด์เอาร์ทฟอรัม จำลองคล้าย ๆ “ตลาด” หรือห้างสรรพสินค้าเรียกว่า “แผนก” จัดขึ้นเพื่อให้สมาชิกหรือผู้มาเยือนได้เข้าไปอ่านเลือกดูสินค้าที่มีผู้เข้าโพสต์กระทู้เสนอขาย ประกอบด้วย 7 แผนกย่อย ได้แก่ แผนกประชาสัมพันธ์ แผนกคอมพิวเตอร์และไอที แผนกสุขภาพและความงาม แผนกอสังหาริมทรัพย์ แผนกสินเชื่อ แผนกท่องเที่ยวและพักผ่อน และแผนกรับสมัครงาน

จะเห็นได้ว่า “เอาร์ทคอมมูนิตี้” หรือ “เอาร์ทฟอรัม” เป็นชุมชนออนไลน์ที่มีประเด็นความสนใจร่วมหลากหลายประเด็น เช่น เพลง ภาพถ่าย การออกกำลังกาย ที่สำคัญคือประเด็นต่าง ๆ นั้นเป็นเรื่องความสนใจเหมือนคนทั่วไป ประเด็นที่หลากหลายและถูกจัดหมวดหมู่ไว้อย่างดีเหล่านี้ทำให้เป็นแหล่งดึงดูดสมาชิกชายรักชายจากทั่วสารทิศมาสมัครเป็นสมาชิกชุมชนเป็นจำนวนมาก

สำหรับสมาชิกผู้ที่เข้ามา “เล่นบอร์ด” เป็นขาประจำทุกวันแบบขาดไม่ได้เรียกกันว่า “ติตบอร์ด” ช่วงแรกเข้าสนาม ผู้วิจัยเกิดอาการ “ติตบอร์ด” อาการนั้นนอกจากเกิดจากการได้อ่านเรื่องราวประเด็นต่าง ๆ ที่สมาชิกมาโพสต์ตั้งกระทู้ไว้แล้ว อาการนี้ยังเกิดจากปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกคนอื่น ๆ ในบอร์ดด้วย เช่น เมื่อเราตอบกระทู้จะมีสมาชิกเข้ามาตอบต่อจากเรา เป็นการเรียนรู้มุมมองคนอื่น ๆ ต่อเรื่องหนึ่ง ๆ ไปอีกทางหนึ่ง สิ่งเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงระบบปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกันผ่านการสื่อสารในเว็บบอร์ดที่สมาชิกสามารถร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ได้หลายวิธี จนกลายเป็นระบบความสัมพันธ์ออนไลน์ผ่านกระทู้ ผ่านภาษา ผ่านถ้อยคำที่สมาชิกพิมพ์โต้ตอบกัน

หากต้องการตรวจสอบว่าใครตอบกระทู้หลังจากเข้าสู่ระบบแล้ว สามารถดูได้จากด้านขวามือของหน้าจอคอมพิวเตอร์ บรรทัดใต้ชื่อผู้ใช้จะเขียนว่า “Show new replies to your posts” (กระทู้ที่มีผู้ตอบหลังจากผู้ใช้โพสต์) และหากมีผู้มาตั้งกระทู้ใหม่แต่เรายังไม่ได้อ่านก็สามารถคลิกที่ “Show unread posts since last visit” (กระทู้ที่ยังไม่ได้อ่าน) ได้ทันทีโดยไม่ต้องเข้าไปสำรวจกระทู้เอง จากนั้น อาจเลือกอ่านหัวข้อหรือเรื่องที่น่าสนใจไปอีกทอดหนึ่ง นอกจากนี้ยังสามารถอ่านกระทู้ที่เพิ่งโพสต์ ณ เวลาปัจจุบัน ขณะที่กำลังเข้าสู่ระบบออนไลน์ได้โดยคลิกที่ “Recent Posts” (กระทู้ที่เพิ่งถูกโพสต์) การแสดงความเห็นผ่านการโต้ตอบกระทู้ในลักษณะนี้เรียกว่า ระบบปฏิสัมพันธ์แบบเสมือนจริง (online interaction)

1.2.2 สถานที่ทางกายภาพในชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย

สถานที่ทางกายภาพหมายถึง ระบบปฏิสัมพันธ์แบบออฟไลน์ในชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย กล่าวอย่างง่ายคือการพบปะกันจริง ๆ แสดงดังตารางที่ 4.2 กิจกรรมออฟไลน์ที่สมาชิกส่วนใหญ่เข้าร่วมคือ งานเลี้ยงสังสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 79.2 รองลงมาคือ การบริจาคทำบุญ คิดเป็นร้อยละ 54.2 และเดินทางท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 52.1

ตารางที่ 4.2 รูปแบบกิจกรรมออฟไลน์ของชุมชนไทยแลนด์เอชที

รูปแบบกิจกรรมออฟไลน์	จำนวน (N=48)	ร้อยละ
มีทั้ง งานเลี้ยง สังสรรค์	38	79.2
ท่องเที่ยว	25	52.1
ทำบุญ บริจาคทาน	26	54.2

ที่มา : สํารวจออนไลน์ในชุมชนไทยแลนด์เอชที รวบรวมระหว่าง 14 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 08:56 น. ถึง 17 มีนาคม 2551 เวลา 02:08 น.

ข้อมูลการสำรวจออนไลน์สอดคล้องกับที่ผู้ดูแลเว็บได้ให้สัมภาษณ์ถึงการจัดงานหรือกิจกรรมให้สมาชิกในเว็บไซต์พบปะกันจริง ๆ โดยให้รายละเอียดเพิ่มเติมว่า

"เว็บไซต์ของเรามีกิจกรรมสม่ำเสมอครับ โดยผู้ที่ดูแลบอร์ดหรือผู้นำของแต่ละบอร์ดก็มักจะจัดกิจกรรมที่ของบอร์ดที่ตนเองเล่นเป็นประจำ มีตั้งแต่การนัดพบปะพูดคุย กินข้าว ทำบุญท่องเที่ยว ไหว้พระ ทำให้เพื่อน ๆ ในแต่ละบอร์ดและคนในเว็บไซต์ที่รู้จักไปร่วมกิจกรรม ได้รู้จักกันมากกว่าการเป็นสังคมออนไลน์ ทำให้ได้เพื่อน โดยในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละครั้งก็จะมีจุดประสงค์หลักตามบอร์ดที่จัดขึ้นนะครับ อย่างบอร์ดธรรมมะ ก็จะจัดไปไหว้พระ ทำบุญ บอร์ดชมรมตากล้องนักถ่ายภาพก็จะจัดทริปถ่ายภาพ บางทีก็จะมีการจัดร่วมกันหลายบอร์ด เช่นกิจกรรมทำบุญร่วมบริจาควัดพระบาทน้ำพุ เราก็จะประกาศทั่วทุก

บอร์ด โดยมีบอร์ดธรรมะ บอร์ดตากล้องนักถ่ายภาพ และบอร์ดคนชอบดื่มร่วมกันจัดครับ”
(ผู้ดูแลเว็บไทยแลนด์เอARTH, สัมภาษณ์ออนไลน์, 9 มีนาคม 2551 เวลา 11:59 น.)

นอกจากนี้ ผู้ดูแลเว็บยังให้สัมภาษณ์ถึงการร่วมงานในพื้นที่จริง ๆ ว่าแม้ว่าสมาชิกบางคนสามารถเข้าร่วมงานกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นแต่สำหรับสมาชิกชายรักชายบางคน อาจไม่เปิดเผยตัวตนทางเพศว่าเป็น “เกย์” ด้วยปัจจัยทางฐานะ การศึกษาและอาชีพการงาน สมาชิกกลุ่มนี้จึงไม่สามารถเข้าร่วมงานที่จัดในพื้นที่จริง ๆ ได้

“สมาชิกในเว็บบอร์ดส่วนใหญ่ค่อนข้างมีวุฒิภาวะ การศึกษาและหน้าที่การงานมั่นคง ทำให้เรามีสังคมที่ค่อนข้างเข้มแข็ง สร้างสรรค์ แต่สิ่งเหล่านี้ก็มาพร้อมกับข้อด้วยตรงที่หากมีการจัดกิจกรรมใหญ่ ๆ คนมาร่วมเยอะ ๆ คนกลุ่มนี้จะลำบากใจและไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้เพราะต้องระวังเรื่องชื่อเสียงส่วนตัว” (ผู้ดูแลเว็บไทยแลนด์เอARTH, สัมภาษณ์ออนไลน์, 9 มีนาคม 2551 เวลา 11:59 น.)

สำหรับกิจกรรมออฟไลน์ที่ผู้วิจัยเข้าร่วมสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ได้แก่ การพบปะสังสรรค์ตามผับเกย์ประจำสัปดาห์หรือวันหยุดกับชมรมคนชอบดื่ม ร้องคาราโอเกะกับกระดานหมาเพื่อน-หาแฟน ท่องเที่ยวต่างจังหวัดที่จังหวัดอุบลราชธานีกับชมรมตากล้องฯ บริจาคของใช้ที่วัดพระบาทน้ำพุและทำบุญเชิงท่องเที่ยวที่วัดถ้ำยายปริก ณ เกาะสีชังกับชมรมกระดานธรรมะ

1.3 แบบแผนการสื่อสารในชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย

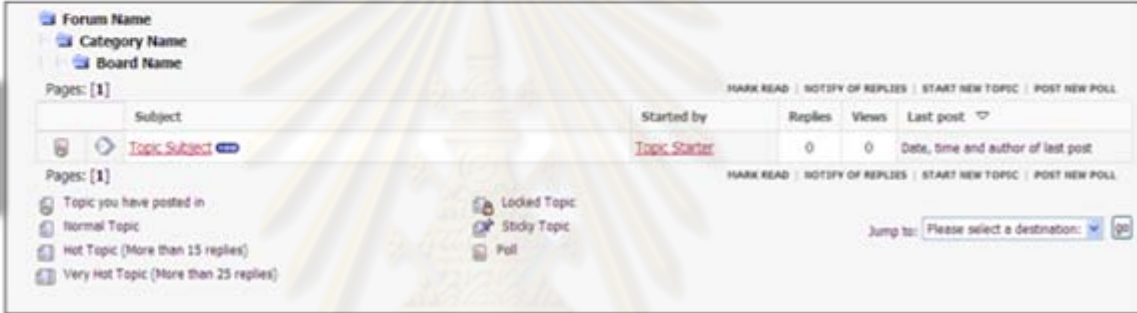
แบบแผนการสื่อสารในชุมชนออนไลน์ของชายรักชายเป็นแบบเชื่อมโยงผสมผสาน (hybrid) กล่าวคือ ชุมชนออนไลน์ของชายรักชายมีแบบแผนการสื่อสารที่ยืดหยุ่นระบบปฏิสัมพันธ์ไว้ทั้งแบบเวลาเดียวกันและแบบต่างช่วงเวลา อย่างไรก็ตาม พบว่าแบบแผนการสื่อสารส่วนใหญ่ในชุมชนเป็นแบบต่างช่วงเวลาเป็นหลัก โดยผู้วิจัยจะขออธิบายรายละเอียดแบบแผนการสื่อสารแต่ละรูปแบบ ดังนี้

ภาพที่ 4.5 แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในเว็บบอร์ด องค์ประกอบของกระทู้ในเอ้าท์ฟอรัม ชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย

**ชื่อบอร์ด(Board Name)
และคำอธิบายชื่อบอร์ด
(Board Description)**

**ชื่อกระทู้(Topic Subject)
ผู้ตั้งกระทู้(Topic Starter)**

**ชื่อกระทู้(Topic Subject)
ผู้ตั้ง/ตอบกระทู้(Author)
เนื้อหาการตั้ง/ตอบกระทู้
(text of the message)**

ภาพที่ 4.6 แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในเว็บบอร์ด องค์ประกอบของการเขียนตอบหรือตั้งกระทู้ในเอ้าท์ฟอรัม ชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย

Post reply

ชื่อกระทู้ (Subject) — Subject: Re: /////..... ห้องรับแขก.. ขอร่วมนาครีน ...../////

รหัส (Code) สำหรับแสดงข้อความ — Message icon: Standard

สัญลักษณ์อารมณ์ (Emoticon) ใสข้อความแทนอารมณ์ต่าง ๆ ในการตอบข้อความของผู้ตั้ง/ตอบกระทู้ — [Rich text editor toolbar with icons for bold, italic, underline, link, unlink, list, quote, code, smileys, etc.]

พื้นที่สำหรับพิมพ์ข้อความโดยสามารถพิมพ์ตัวอักษรและใส่รูปสัญลักษณ์ที่ใสแทนความรู้สึกประกอบตัวอักษรได้ — [Large text input area]

"อุปกรณ์เสริม" หรือเครื่องมือเพิ่มเติมประกอบการพิมพ์ข้อความ เช่น การแนบไฟล์เอกสาร เพลง — Attach: [Browse] (more attachments) [Browse]

คลิก "โพสต์" เพื่อส่งข้อความลงในกระทู้ — Additional Options...
 Notify me of replies.
 Return to this topic.
 Don't use smileys.
 Allowed file types: txt, jpg, gif, pdf, mpg, png, swf, wma
 Maximum attachment size allowed: 1024 KB, per post: 30
 shortcuts: hit alt+s to submit/post or alt+p to preview
 [Post] [Preview]

ภาพที่ 4.7 แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในเว็บบอร์ด องค์ประกอบข้อความส่วนตัวใน “เอาท์ฟอร์ม” ชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย

กล่องข้อความส่วนตัวของผู้ใช้ ประกอบด้วยวันที่ส่ง/รับข้อความ ชื่อข้อความ (Subject) และ ผู้ส่งข้อความ (Member)

Forum Name

- Personal Messages
- Inbox

Messages

New Message

Inbox

Outbox

Date ▲	Subject	From	
Date and time of message	Message Subject	Another Member	☐

Pages: [1] Delete Selected

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3.1 แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย

แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในกระดานข่าวสนทนาในเว็บบอร์ด “เอาร์ทฟอรัม” เป็นการสื่อสารที่เปิดโอกาสให้สมาชิกตอบโต้เมื่อมีเวลาสะดวกได้แก่ การตอบกระทู้ในเว็บบอร์ด (ดูภาพที่ 4.5 – 4.6) และการส่งข้อความส่วนตัว (personal message) (ดูภาพที่ 4.7)

1) การสื่อสารผ่านเว็บบอร์ดใน “เอาร์ทฟอรัม” จากภาพที่ 4.5 ประกอบด้วย ชื่อกระดานสนทนาและคำอธิบายเนื้อหาของบอร์ด (Board name and board description) มีข้อความที่ถูกตั้งขึ้นใหม่และไม่มีข้อความที่ถูกตั้งขึ้นใหม่ (New posts and no new posts) เช่น ชื่อกระดานธรรมะ มีเนื้อหาเพื่อพูดคุยเพื่อจรรโลงจิตใจ สร้างสรรค์คุณธรรม หากมีสัญลักษณ์ดอกไม้สีแดงขึ้นใหม่ที่หน้าชื่อบอร์ด แสดงว่ามีผู้มาโพสต์ข้อความใหม่ในกระดานธรรมะ สมาชิกสามารถเข้าไปอ่านแล้วทำเครื่องหมายว่าอ่านแล้วที่ “Mark all messages as read” เมื่อคลิกที่ชื่อบอร์ดจะเข้าสู่กระดานย่อยต่าง ๆ (เปรียบเหมือนห้องย่อย) โดยจะพบข้อความที่สมาชิกลำมาโพสต์ประกอบด้วย ชื่อกระทู้ (Topic subject) และผู้ตั้งกระทู้ (Topic starter) เมื่อคลิกเข้าไปที่ชื่อกระทู้หนึ่ง ๆ จะพบผู้ตั้งกระทู้หรือผู้ตอบกระทู้ (Author name) ชื่อกระทู้ (Topic subject) วันเวลาที่เขียนหรือตอบกระทู้ เนื้อหาที่เขียน โดยสมาชิกสามารถสื่อสารตอบโต้กระทู้ได้โดยการคลิกตอบกระทู้ (Reply) แล้วเขียนตอบหรืออาจใช้วิธี “quote” ซึ่งเป็นการอ้างคำพูดของสมาชิกคนใดคนหนึ่งมาตอบโต้ได้โดยตรง

จากภาพที่ 4.6 เป็นองค์ประกอบการเขียนตอบกระทู้ (post reply) โดยจะมีรูปแบบอารมณ์ความรู้สึกของผู้สื่อสาร เรียกว่าสัญลักษณ์อารมณ์ (emoticon) ใส่ประกอบข้อความที่พิมพ์ได้ตอบโต้ สัญลักษณ์อารมณ์จัดมีขึ้นเพราะธรรมชาติของการสื่อสารในอินเทอร์เน็ต ผู้สื่อสารที่ไม่เห็นหน้าตา ความรู้สึกของอีกฝ่ายหนึ่งกับผู้ที่เราปฏิสัมพันธ์ด้วย นอกจากนี้ อาจ “อุปกรณเสริม” เช่น การแนบรูปภาพ เพลง ลิงค์ที่อยู่เว็บไซต์ ซึ่งเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของระบบการสื่อสารในชุมชนออนไลน์ เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการตอบกระทู้หนึ่ง ผู้ใช้จะต้องคลิกโพสต์ (post) เพื่อให้สารลงไปกระทู้ ส่งไปถึงผู้รับสารคนอื่น ๆ ที่เราต้องการปฏิสัมพันธ์ด้วย

2) การสื่อสารแบบข้อความส่วนตัวใน “เอาร์ทฟอรัม” จากภาพที่ 4.7 เป็นองค์ประกอบของข้อความส่วนตัว (personal Messaging) เรียกกันย่อ ๆ ว่า “PM” เป็นรูปแบบการส่งข้อความจากสมาชิกคนหนึ่งส่งตรงไปยังสมาชิกอีกคนหนึ่งหรือหลายคน ในเอาร์ทฟอรัมข้อความส่วนตัวมีหน้าที่พิเศษสำหรับผู้ที่ต้องการสื่อสารโดยตรงแบบ “ส่วนตัว” โดยไม่เปิดเผยเนื้อหาต่อสาธารณะเหมือนการสื่อสารผ่านเว็บบอร์ด สมาชิกทุกคนจะมีกล่องข้อความส่วนตัวที่

สามารถส่งข้อความและรับข้อความได้ เมื่อสมาชิกคนใดที่เป็นผู้รับสารเข้าสู่ระบบ โดยการ “ออนไลน์” ในเว็บบอร์ด สมาชิกจะเห็นข้อความส่วนตัวปรากฏที่ขวามือบนของหน้าจอว่า “Hello, [username], you have x messages, x are new” จากนั้น สมาชิกสามารถอ่านและได้ตอบกลับไปหาอีกผู้หนึ่งได้ทันที

ภาพที่ 4.8 แบบแผนการสื่อสารแบบเวลาเดียวกันในห้องสนทนาผ่านอินเทอร์เน็ต ใน “เอาท์แชต” ชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย

ยินดีต้อนรับสู่ OutChat

ท่านสามารถใช้งาน OutChat ได้ 2 ทางคือ

- ผ่านทางหน้าเว็บไซต์นี้ <http://outchat.thailandout.com>
โดยหากท่านยังไม่ได้ลงทะเบียน Nickname ไว้ ท่านสามารถกรอก Nickname ที่ท่านต้องการใช้ แล้วคลิก Connect ได้เลย
หากชื่อดังกล่าวยังไม่มีใครลงทะเบียนไว้ ท่านควรทำการลงทะเบียนชื่อนั้น เพื่อจองชื่อนั้นไว้ใช้ส่วนตัว วิธีการได้ในกรอบถัดไป
- ผ่านทางโปรแกรม irc ที่ [irc.diboo.net:6667](irc://irc.diboo.net:6667) ชื่อห้อง #ThailandOUT

วิธีการลงทะเบียน Nickname

ให้พิมพ์คำสั่งลงในช่องพิมพ์ข้อความ ดังนี้
/NickServ REGISTER พาสเวิร์ดที่ต้องการใช้ อีเมลของท่าน ตัวอย่างเช่น
/NickServ REGISTER loveirc1793 aegistrator@yahoo.com

Welcome ! Please fill the form below to enter chat room.

ThailandOUT - The Gay Cor

Nickname: _____

Password: _____

Applet Style: Silver

Font/Size: Tahoma 14

Age/Sex: -- --

Location: Thailand

Smileys: Yes No

Save Settings:

[Basic Settings](#)

AKIRA
Massage & Spa

สักรองเวลาโทร
02-885-4698 , 02-885-3300
เวลาสักรองเวลา ตั้งแต่ 14:00-24:00 น.
เปิดบริการทุกวัน ตั้งแต่เวลา 14:00-02:00 น.

1.3.2 แบบแผนการสื่อสารแบบเวลาเดียวกันในชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย

แบบแผนการสื่อสารแบบเวลาเดียวกันในห้องสนทนาออนไลน์ของเว็บไซต์ใน “เอาท์แชต” เป็นการสนทนาผ่านอินเทอร์เน็ต ที่เรียกว่า IRC (Internet Relay Chat) โดยทางเว็บไซต์จัดทำห้องสนทนาเฉพาะขึ้น (ดูภาพที่ 4.8) การสื่อสารแบบนี้เปิดโอกาสให้สมาชิกได้ตอบโต้ทันทีทันใด

จากภาพที่ 4.8 เป็นการสื่อสารในห้องสนทนาผ่านอินเทอร์เน็ตใน “เอาท์แชต” ซึ่งเป็นห้องสนทนาออนไลน์สำหรับพูดคุยระหว่างสมาชิกของชุมชน โดยสมาชิกสามารถสื่อสารในห้องสนทนาได้ 2 ช่องทางคือ การสื่อสารผ่านทางหน้าเว็บไซต์ที่ <http://outchat.thailandout.com> และการสนทนาผ่านอินเทอร์เน็ต (IRC – Internet relay Chat) ที่ <irc.diboo.net:6667> ห้อง #ThailandOUT การเข้าสู่เอาท์แชต สมาชิกจะต้องกรอก ชื่อเล่น (Nickname) ที่ต้องการ (ขณะนั้น) แล้วกรอกรหัสผ่าน นอกจากนี้ ยังสามารถกรอกรายละเอียดและรสนิยมทางเพศได้ด้วย เช่น เป็นเกย์ฝ่ายรุก (Top) เป็นเกย์ฝ่ายรับ (Bottom) การสื่อสารแบบนี้สมาชิกสามารถพูดคุยกันได้ที่ทันทีโดยการพิมพ์ผ่านตัวอักษร บางครั้งอาจเห็นรูปร่างหน้าตาของสมาชิกได้ผ่านกล้องเว็บ (webcamming) โดยวิธีการนี้มีความแตกต่างจากการสื่อสารผ่านเว็บบอร์ดตรงที่จะไม่เห็นรูปร่างหน้าตา อย่างไรก็ตาม จากการสอบถามสมาชิกชุมชนพบว่า ห้องสนทนาผ่านอินเทอร์เน็ตของเว็บไซต์ไม่ได้รับความนิยมมากนัก แต่สมาชิกจะนิยมใช้ช่องทางสนทนาผ่านโปรแกรมสนทนาส่วนตัวชื่อว่า “วินโดวส์ ไลฟ์ เมสเซนเจอร์” (Windows Live Messenger)² มากกว่า การสื่อสารลักษณะนี้เป็นการพิมพ์สื่อสาร พูดคุย และได้ตอบกันได้ที่ทันทีได้เช่นเดียวกันแต่มีความเป็นส่วนตัวมากกว่าการสื่อสารในห้องสนทนาออนไลน์ของเว็บไซต์ นับเป็นโปรแกรมสนทนายอดนิยมของชายรักชายในไทยแลนด์เอาท์

จากการเข้าไปมีส่วนร่วมในห้องสนทนาแบบการส่งสารทันที ผู้วิจัยพบว่า สมาชิกชุมชนจะทำความรู้จักกันในเว็บบอร์ดก่อนแล้วจึงสนทนาพูดคุยกันผ่านการส่งสารทันที โดยการเพิ่มรายชื่ออีเมลผู้ติดต่อ (add contact) เพื่อพูดคุยกันแบบทันที ลักษณะการพูดคุยอาจพูดคุยแบบตัวต่อตัวหรือพูดคุยเป็นกลุ่ม (group chat) เรื่องสนทนาจะเป็นเรื่องทั่วไป เช่น ถามข่าวคราวในชีวิตประจำวันของผู้อื่น และใช้เป็นช่องทางพูดคุยเพื่อนัดหมายพบปะกันทำกิจกรรมต่าง ๆ อีกทางหนึ่งด้วย การสื่อสารพูดคุยแบบส่งสารทันทีทำให้สมาชิกมีความคุ้นเคยกันอย่าง

² เป็นการสื่อสารผ่านโปรแกรมสนทนาที่เรียกว่า การส่งสารทันที (IM -Instant Messaging) ใช้สำหรับสมาชิกผู้ที่มีอีเมลของ Microsoft Network (MSN)

รวดเร็ว ใช้เป็นช่องทางเสริมการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในเว็บบอร์ด กล่าวคือ สมาชิกที่สื่อสารกันแบบส่งสารทันทีแล้ว จะกล้าที่จะตอบโต้กันในเว็บบอร์ดมากขึ้น เนื่องจากเริ่มพูดคุยกันจนสนิทคุ้นเคยกันมาก่อนแล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 4.9 กลุ่มผู้ใช้และผู้มาเยือนกำลัง "ออนไลน์" ในชุมชนไทยแลนด์เอาท์ ณ ช่วงเวลาหนึ่ง

Out Community - Info Center

Recent Posts

(ชมรมแคลิฟอร์เนียพีดีเอส) **Re: สมาชิก สุขุมวิท23 คลับ เข้ามาคุยกันในวันนี้ได้นะครับ** by ..P O P U.. on **Today** at 17:33
(ชมรมดากล้องนักถ่ายภาพ) **Re: *** One Day Photo Trip กับวันอาทิตย์สุดหรรษา ***** by vnr007 on **Today** at 17:33
(ชมรมดากล้องนักถ่ายภาพ) **Re: เย้ ! ได้รับอนุมัติให้ซื้อกล้องใหม่ can40D ..แง ! แต่ต้องขาย Olym550 ให้ได้ก่อน** by vnr007 on **Today** at 17:30
(ชมรมดากล้องนักถ่ายภาพ) **Re: ไประยอง(อี)มาคร๊าฟฟฟฟฟฟฟฟฟฟ** โดยเอารูปมาฝาก by vnr007 on **Today** at 17:22
(กระดานธรรมะ) **Re: คิล5ข้อ ...ข้อที่ว่าห้ามคิดในกาม เป็นยังไงคับ** by kujaku88 on **Today** at 17:18

Forum Stats

239712 Posts in 3678 Topics by 18632 Members. Latest Member: **mongaycm**
 Latest Post: **"Re: สมาชิก สุขุมวิท23 คล..."** (**Today** at 17:33)
 View the most recent posts on the forum.
[\[More Stats\]](#)

Users Online

95 Guests, 11 Users
 Users active in past 20 minutes:
 ..P O P U., [superman.th](#), [Feeling Amrava\(ti\)](#), [vnr007](#), [maximguy](#), [ค้อเองครับ](#), [kujaku88](#), [Zolo](#), [peter69](#), [Zephyros](#), [g_nos2000](#)
 Most Online Today: **145**. Most Online Ever: 320 (27/10/07 23:54:45)

Login (Forgot your password?)

Username:

Password:

Minutes to stay logged in:

Always stay logged in:

ผู้ที่กำลัง "ออนไลน์" ตรงกัน ณ ช่วงเวลาหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้ใช้ (Users) และ ผู้มาเยือน (Guests)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.4 ประชากรในชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย

องค์ประกอบของชุมชนออนไลน์อีกส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญมากคือผู้ใช้หรือสมาชิกชุมชน ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีความสนใจร่วมกันในประเด็นต่าง ๆ เข้ามาปฏิสัมพันธ์ร่วมกันผ่านการอ่าน การตอบและการตั้งกระทู้ จากภาพที่ 4.9 เป็นการสำรวจองค์ประกอบในเว็บบอร์ดเพื่อต้องการทราบว่า มีผู้ใด “ออนไลน์” ในช่วงเวลาเดียวหรือไม่ โดยสามารถดูได้จากส่วนที่แสดงว่า ผู้ใช้ที่ออนไลน์ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง (Users Online) โดยส่วนนี้ชี้ให้เห็นถึงกลุ่มคนที่มาอยู่ร่วมกันในชุมชนออนไลน์ ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ดังภาพตัวอย่าง ณ ช่วงเวลาที่ผู้วิจัยเก็บภาพตัวอย่างชุมชนออนไลน์ไทยแลนด์เอาท์ มีผู้ใช้ออนไลน์ตรงกัน 11 คน และมีผู้มาเยือนกำลังอ่านเว็บบอร์ด 95 คน

ภาพที่ 4.10 กลุ่มผู้ใช้ (Group member) สมาชิกในเอาท์ฟอรัม

ชื่อผู้ใช้ (Username)	บทบาท (Role)	ระดับชั้น (Level)	"ยศ"/สัญลักษณ์	สถานภาพ (Status) (Online/Offline)	จำนวนการโพสต์	รูปประจำตัว (Avatar)
OutMaster	Administrator	Out God	★★★★★★★★★★★★	Offline	Posts: 1097	ThailandOUT 2009 Scott Beyond
C.C.	Global Moderator	Out God	★★★★★★★★★★★★	Offline	Posts: 21740	รักเธอทุกวัน
superman.th	Global Moderator	Out God	★★★★★★	Online	Posts: 697	superman.th
lostlamb	How gentle is your love?	Out God	★★★★	Offline	Posts: 20001	แกะน้อย

Legend for Role: ① Administrator ② Global Moderator ③ Moderator ④ User

1.4.1 ลักษณะทางประชากรและเหตุผลจูงใจของชายรักชายในการสมัครเป็นสมาชิกชุมชนออนไลน์

ในขณะที่เก็บข้อมูลวิจัย ชุมชนไทยแลนด์เอาท์มีสมาชิกผู้ใช้ (User) ทั้งหมด 13,511 คน จากภาพที่ 4.10 กลุ่มผู้ใช้ในชุมชนออนไลน์แห่งนี้แบ่งเป็น 5 กลุ่ม มีบทบาทในชุมชนแตกต่างกันไป จากการสัมภาษณ์ผู้ดูแลเว็บผสมกับการสังเกตแบบมีส่วนร่วมอธิบายได้ดังนี้

1) Administrator คือ ผู้ดูแลเว็บ 1 คน มีบทบาทหน้าที่ควบคุมทุกอย่างในเว็บบอร์ดและเว็บไซต์ มียศเป็นดาวสีแดง 15 ดวงเป็นสัญลักษณ์ ขณะกำลังออนไลน์ ชื่อออนไลน์มีอักษรเป็นสีแดง

2) Global Moderator คือ ผู้ดูแลเว็บบอร์ดทั้ง 24 บอร์ด มีจำนวน 20 คน มีบทบาทหน้าที่สามารถจัดการกระทู้ต่าง ๆ ได้ทั่วทุกเว็บบอร์ด มียศเป็นดาวสีฟ้า 10 ดวงเป็นสัญลักษณ์ มักเรียกกันย่อ ๆ ว่า “โมฯ” (โมเดอเรเตอร์) ขณะกำลังออนไลน์ ชื่อออนไลน์มีอักษรเป็นสีน้ำเงิน

3) Moderator คือ ผู้ดูแลเว็บบอร์ดเฉพาะแห่ง มีจำนวน 7 คน มีบทบาทหน้าที่สามารถจัดการกระทู้ได้เฉพาะกระทู้ที่อยู่ในเว็บบอร์ดที่ตนดูแล เช่น เป็น “โมฯ” ดูแลเว็บบอร์ดเฉพาะในชมรมตากล้องช่างภาพ มียศเป็นดาวสีเขียว 5 ดวงเป็นสัญลักษณ์ ขณะกำลังออนไลน์ ชื่อออนไลน์มีอักษรเป็นสีน้ำเงิน

4) User คือ ผู้ใช้ที่สมัครเป็นสมาชิกแล้ว สามารถโพสต์ข้อความต่าง ๆ ได้ ได้แก่ การตั้งกระทู้และการตอบกระทู้ นอกจากนี้ ยังสามารถส่งข้อความส่วนตัวในเว็บบอร์ดได้ด้วย มีกลุ่มย่อยตามระดับชั้น 5 ระดับ ขึ้นอยู่กับจำนวนข้อความที่โพสต์ในเว็บบอร์ด คือ

- Out God 174 คน เป็นผู้ที่มีจำนวนการโพสต์ข้อความตั้งแต่ 500 ข้อความขึ้นไป มียศเป็นดาว 5 ดวงเป็นสัญลักษณ์ ขณะกำลังออนไลน์ ชื่อออนไลน์มีอักษรเป็นสีชมพู

- Out Sr. 76 คน เป็นผู้ที่มีจำนวนการโพสต์ข้อความตั้งแต่ 250-499 ข้อความ มียศเป็นดาว 4 ดวงเป็นสัญลักษณ์ ขณะกำลังออนไลน์ ชื่อออนไลน์มีอักษรเป็นสีน้ำตาล

- Full Out 142 คน เป็นผู้ที่มีจำนวนการโพสต์ข้อความตั้งแต่ 100-249 ข้อความ มียศเป็นดาว 3 ดวงเป็นสัญลักษณ์ ขณะกำลังออนไลน์ ชื่อออนไลน์มีอักษรเป็นสีส้มเข้ม

- Out Jr. 151 คน เป็นผู้ที่มีจำนวนการโพสต์ข้อความตั้งแต่ 50-99 ข้อความ มียศเป็นดาว 2 ดวงเป็นสัญลักษณ์ ขณะกำลังออนไลน์ ชื่อออนไลน์มีอักษรเป็นสีส้มอ่อน

- New Out 12,942 คน เป็นผู้ที่มีจำนวนการโพสต์ข้อความตั้งแต่ 0-49 ข้อความ มียศเป็นดาว 5 ดวงเป็นสัญลักษณ์ ขณะกำลังออนไลน์ ชื่อออนไลน์มีอักษรเป็นสีดำ

5) Guest คือ ผู้ที่ไม่ได้สมัครเป็นสมาชิก มักเป็นผู้ที่ผ่านเข้ามาอ่านเว็บบอร์ด ผู้มาเยือนสามารถอ่านข้อความได้อย่างเดียวแต่ไม่สามารถโพสต์ข้อความได้

“การคิดระดับชั้นของผู้ใช้ ตั้งขึ้นมากเพื่อกระตุ้นให้ผู้ใช้แต่ละคนเข้ามาอ่านและตอบกระทู้บ่อย ๆ เพื่อจะได้เลื่อนชั้นไปในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งก็ได้ผลทำให้ได้ขาประจำ ผู้ใช้เพิ่มเข้ามามากขึ้น” (ผู้ดูแลเว็บไทยแลนด์เอชท์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 9 มีนาคม 2551 เวลา 11:59 น.)

จากการเข้าร่วมการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า ระบบปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากการตอบโต้กระทู้ส่วนใหญ่จะเกิดจากสมาชิกระดับชั้น Out Jr. ขึ้นไปเข้า

มาตอบกระทู้ โดยพบว่าสมาชิกระดับ Out God จะตอบได้กระทู้มากที่สุด ซึ่งหมายความว่า หากนับเฉพาะโครงสร้างทางประชากรผู้มีปฏิสัมพันธ์กันในเว็บบอร์ดจะลดลงเหลือเพียง 543 คน ส่วนลักษณะตอบได้กระทู้ โดยมากมีลักษณะตอบตรงประเด็นของกระทู้ในช่วงแรก ช่วงหลังจะเป็นปฏิสัมพันธ์คล้าย ๆ กับพูดคุยกันเองระหว่างสมาชิกในประเด็นที่ตอบกระทู้ยกขึ้นมาพูดคุย ดังนั้น ชุมชนชายรักชายแห่งนี้จึงมีระบบปฏิสัมพันธ์สูง ยิ่งพบอีกว่าบางกระทู้จะมีหลายหน้า ซึ่งเกิดจากการที่สมาชิกพิมพ์ตอบโต้กันไปเรื่อย ๆ โดยเฉพาะสมาชิกระดับ Out God จะพูดคุยตอบได้กระทู้กันอย่างสนิทสนม การตอบได้ลักษณะนี้มีปัจจัยสำคัญ 2 ประการคือ (1) สมาชิกจะสร้างความสัมพันธ์แบบออฟไลน์ร่วมด้วย เช่น การพบปะจริงตามงานสังสรรค์ (2) หากสมาชิกผู้ใดไม่ได้สร้างความสัมพันธ์แบบออฟไลน์ ผู้นั้นมักเป็นผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์ในเว็บบอร์ดอย่างสม่ำเสมอหรือเรียกได้ว่า สมาชิกผู้นั้นเข้าอ่านและตอบกระทู้ต่าง ๆ ในเว็บบอร์ดอย่างสม่ำเสมอจน “สนิท” กัน

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจจอออนไลน์กลุ่มประชากรชายรักชายในชุมชนไทยแลนด์เอททั้งหมด 48 คน (แสดงในตารางที่ 4.3) ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่สมัครเป็นสมาชิกตั้งแต่ 1-2 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.2 เป็นสมาชิกตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 52.1 ข้อมูลนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความผูกพันกับชุมชนในระดับหนึ่ง โดยมากเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการโต้ตอบกระทู้และเป็นผู้ที่เข้า “เล่นบอร์ด” อ่านและตอบกระทู้ในชุมชนโดยใช้เวลาดังแต่ 0-10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ พบว่า ผู้ตอบร้อยละ 81.2 อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ อีกร้อยละ 18.8 อาศัยอยู่นอกเขตกรุงเทพฯ ปัจจัยนี้ทำให้สมาชิกส่วนใหญ่นัดพบปะสังสรรค์กันอย่างต่อเนื่องได้อย่างสะดวก

ในตาราง 4.4 เหตุผลมูลเหตุจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิกชุมชนอันดับแรกคือการแสวงหามิตรภาพ เช่น หาเพื่อนและหาคู่รัก คิดเป็นร้อยละ 43.8 ข้อมูลนี้หากผสมกับการตีความและการสังเกตของผู้วิจัยจะพบว่า ในกระดานหาเพื่อน-หาแฟน มีการตอบได้กระทู้มากที่สุด และยังเป็นกระดานข่าวสนทนาที่มีผู้ออนไลน์อย่างสม่ำเสมอ เหตุผลจูงใจถัดมาคือ เพื่อผ่อนคลาย เพื่อความสนุกสนานเป็นกิจกรรมยามว่าง ข้อมูลนี้สะท้อนออกมาดังคำว่า “เล่นบอร์ด” ว่าสมาชิกจะมีการตอบกระทู้เพื่อความสนุกสนานบันเทิง มากกว่าตอบอย่างจริงจัง เหตุผลอันดับ 3 คือ การแลกเปลี่ยนข้อมูล หาความรู้ ซึ่งพบว่า บางครั้งผู้ตั้งกระทู้จะนำข้อมูลที่มีสาระมาให้สมาชิกอ่านและได้ตอบแสดงความเห็นกัน เช่น ชื่อกระทู้ที่ว่า “10 เหตุผลดี ๆ ที่ควรวางแผนเงิน”

ตารางที่ 4.3 ร้อยละของคุณลักษณะชายรักชายในชุมชนไทยแลนด์เอชท์ จำแนกตามระยะเวลาและสถานที่

ระยะเวลาและสถานที่	จำนวน (N=48)	ร้อยละ
ระยะเวลาที่เป็นสมาชิก		
1-3 เดือน	1	2.1
3-6 เดือน	2	4.2
6 เดือน – 1 ปี	6	12.2
1-2 ปี	14	29.2
2 ปีขึ้นไป	25	52.1
ระยะเวลาออนไลน์โดยเฉลี่ย (ชั่วโมงต่อสัปดาห์)		
0-5 ชั่วโมง	16	33.3
5-10 ชั่วโมง	14	29.2
10-15 ชั่วโมง	7	14.6
15-25 ชั่วโมง	3	6.2
25-35 ชั่วโมง	2	4.2
35 ชั่วโมงขึ้นไป	6	12.5
สถานที่อาศัย		
ในเขตกรุงเทพฯ	39	81.2
นอกเขตกรุงเทพฯ	9	18.8

ตารางที่ 4.4 เหตุผลจูงใจ 4 อันดับที่ชายรักชายสมัครเป็นสมาชิกชุมชนไทยแลนด์เอชท์

เหตุผลจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิกชุมชนออนไลน์	ร้อยละ (N=48)			
	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3	อันดับ 4
แสวงหามิตรภาพ เช่น หาเพื่อน หาแฟน	43.8 (21)	25 (12)	16.7 (8)	14.6 (7)
หาทางออก ทดแทนความรู้สึกเหงา ความรู้สึกอึดอัดที่ไม่สามารถเปิดเผยตัวตนทางเพศในสังคมจริงได้	8.3 (4)	29.2 (14)	25 (12)	37.5 (18)
แลกเปลี่ยนความรู้และแสวงหาข้อมูล	18.8 (9)	14.6 (7)	33.3 (16)	33.3 (16)
เพื่อความผ่อนคลาย เพื่อความสนุกสนาน หรือเป็นกิจกรรมยามว่าง	29.2 (14)	31.2 (15)	25 (12)	14.6 (7)
รวม	100 (48)	100 (48)	100 (48)	100 (48)

ที่มา (ตารางที่ 4.3-4.4): สํารวจออนไลน์ในชุมชนไทยแลนด์เอชท์ รวบรวมระหว่าง 14 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 08:56 น. ถึง 17 มีนาคม 2551 เวลา 02:08 น.

นอกจากนี้ ในบางครั้งหากสมาชิกมีข้อสงสัยหรือมีปัญหาใด ๆ ในชีวิตจริง ก็มักจะมีการตั้งกระทู้ถามสมาชิกผู้อื่น โดยหากมีผู้ใดมีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ก็จะตอบกระทู้กลับไป ประการสุดท้าย ได้แก่ เหตุผลทดแทนความรู้สึกเหงาหรือไม่สามารถเปิดเผยตัวตนทางเพศวิถีในสังคมจริงได้ เป็นเหตุผลหนึ่งที่สมาชิกสมัครเพื่อหาเพื่อนที่มีเพศวิถีเหมือนกัน ทดแทนความอึดอัด ระบายความในใจที่ไม่สามารถเปิดเผยได้ก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่ง ซึ่งพบว่าการ “เล่นบอร์ด” บางครั้งก็ทำให้สมาชิกหลงลืมความเหงาไปชั่วขณะและทดแทนความอึดอัดที่ในสังคมจริงไม่สามารถเปิดเผยเพศวิถีได้ ดังคำตอบในแบบสำรวจออนไลน์จากคำถามปลายเปิดเรื่อง การบอกเล่า ความในใจของชายรักชายคนหนึ่งต่อชุมชนไทยแลนด์เอARTHว่า

“[ไทยแลนด์เอARTH] เป็นชุมชนแห่งหนึ่งที่มีคนมากมายหลายรูปแบบ ทำให้รู้จักคนเยอะขึ้น จะว่าไปไม่ว่าสังคมไหนก็มีคนที่เราเข้ากับเขาไม่ได้เหมือนกัน เพียงแต่ที่นี้เราสามารถคุยกับคนที่แบบเรา ซึ่งในชีวิตจริงเราอาจไม่มีเพื่อนที่เป็นแบบนี้เลยก็ตาม”

1.4.2 สายสัมพันธ์ทางสังคมของชายรักชายในชุมชนไทยแลนด์เอARTH

เอARTH

กลุ่มสมาชิกชุมชนไทยแลนด์เอARTHมีลักษณะเป็นกลุ่มขนาดย่อม สมาชิกส่วนใหญ่มีสังกัดกลุ่มประจำบอร์ดต่าง ๆ ที่เรียกว่า “ชมรม” สมาชิกสร้างปฏิสัมพันธ์กันผ่านการร่วมกันจัดกิจกรรมหลายรูปแบบ โดยมากเป็นกิจกรรมเพื่อประโยชน์แก่สาธารณะ เช่น กิจกรรมทำบุญของกระดานธรรมะ กิจกรรมรณรงค์ลดโลกร้อนและกิจกรรมออกค่ายอาสาพัฒนาโรงเรียนชาวไทยภูเขาของชมรมตากล้องช่างภาพ กิจกรรมเหล่านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกิจการของชมรม สถานความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างสมาชิกและช่วยเหลือสังคม นอกเหนือจากสถานความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในเว็บบอร์ดแล้ว ยังมีกิจกรรมเพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและระหว่างสมาชิกเว็บไซต์อื่นที่เป็นพันธมิตรร่วมด้วย เช่น งานเลี้ยงปีใหม่ งานกีฬาสัมพันธ์กระชับมิตรภาพ ดังตัวอย่างในภาพที่ 4.11 – 4.12

ภาพที่ 4.11 ตัวอย่างกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในเว็บบอร์ด โครงการ “อาสาพัฒนา อาสาสร้างรอยยิ้ม” ของชมรมตากล้องช่างภาพ

 ***** Photo Trip V 5 Make You Smile อาสาพัฒนา อาสาสร้างรอยยิ้ม *****
 « on: 03/03/08 17:04:02 »

***** Photo Trip V 5 Make You Smile อาสาพัฒนา อาสาสร้างรอยยิ้ม *****

กิจกรรมเพื่อสังคมออกค่ายอาสาพัฒนาโรงเรียนชาวไทยภูเขาที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา "แม่ฟ้าหลวง" บ้านแมลลทะ อ.ท่าสองยาง จ.ตาก
 คราวนี้เรามาถ่ายรูปแนววิถีชีวิต ภาพบุคคล ภาพเด็ก ภาพชาวเขา มาดูว่าภาพของใคร
 จะซาบซึ้งได้อารมณ์ขนาดไหน
 ที่โรงเรียนมีจุดถ่ายรูปสวยๆให้เพื่อนๆได้ถ่ายรูปกันด้วย ระหว่างการเดินทางก็มีวิวสวย
 ในหมู่บ้านก็น่าสนใจ ยิ่งบริเวณแม่น้ำเมยยิ่งสวยเข้าไปใหญ่

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

- 1 ส่งเสริมด้านการศึกษา
- 2 พัฒนาคุณภาพชีวิต
- 3 ให้ความช่วยเหลือแบบทฤษฎีความยั่งยืน

สิ่งที่คาดหวัง

- 1 ได้แบ่งปันสิ่งดีๆให้สังคมและผู้ยากไร้
- 2 สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ
- 3 สร้างกิจกรรมดีๆให้เพื่อนได้มีส่วนร่วมเพื่อสังคม

ที่มา : กระทั่ง Photo Trip V 5 Make You Smile อาสาพัฒนา อาสาสร้างรอยยิ้ม วันที่ 3 มีนาคม 2551 เวลา 17:04 น. ใน www.thailandout.com

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 4.12 ตัวอย่างกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในเว็บบอร์ดและนอกเว็บไซต์ โครงการ “แข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ฯ FAC Games 2008”

โครงการแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์เพื่อความสามัคคีชาวเว็บบอร์ด FAC Games 2008

« on: 07/01/08 15:57:45 »

 Quote

โครงการแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์เพื่อความสามัคคี พี่น้องชาวเว็บบอร์ด (FAC Games : Friendship Advance Communities Games)

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ของสมาชิกในบอร์ดของเว็บต่างๆ ให้รักและสามัคคีกัน
2. เพื่อเป็นการพบปะสังสรรค์ พุดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทัศนคติ ของสมาชิกเว็บต่างๆ ให้สอดคล้องกัน
3. เพื่อเสริมสร้างสุขภาพของเราให้แข็งแรง และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

รูปแบบและลักษณะของโครงการ

เป็นการจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อสร้างความสามัคคีกัน โดยปีนี้เริ่มเป็นปีแรก มีกีฬาให้เข้าแข่งขัน 2 ชนิดกีฬา คือ แบดมินตัน ฟุตบอล และมีการประกวดกองเชียร์ลีดเดอร์ ซึ่งจะจัดขึ้นปีละครั้ง ในช่วงเดือน มกราคม และจะมีเจ้าภาพ คือเว็บบอร์ดต่างๆสลับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไป และอาจจะมีการเพิ่มกีฬาเพิ่มขึ้น หากได้รับความร่วมมือและมีผู้เข้าโครงการเป็นจำนวนมาก ซึ่งในปีนี้เจ้าภาพคือ เว็บ Aboutg ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มโครงการ

ที่มา : กระฐู่ โครงการ “แข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์เพื่อความสามัคคีชาวเว็บบอร์ด FAC Games 2008” วันที่ 7 มกราคม 2551 เวลา 15:57 น. ใน www.thailandout.com

อย่างไรก็ตาม หากวิเคราะห์ในระดับย่อยในชุมชน พบว่ามีความขัดแย้งเกิดขึ้น เช่นเดียวกัน เป็นความขัดแย้งผ่าน “คำพูด” ในรูปแบบความขัดแย้งทางความคิดที่ถูกแสดงออก ผ่านตัวอักษรในเว็บบอร์ด

ยกตัวอย่างกรณีเหตุพิพาทระหว่างสมาชิกชุมชน 2 คน เหตุการณ์มีที่มาจาก เรื่องความไม่พอใจส่วนตัวของสมาชิกชุมชนชาประจำในกระดานธรรมะคนหนึ่งซึ่งได้บวชบรรพชา เป็นพระภิกษุกับสมาชิกชาประจำอีกคนหนึ่งไม่พอใจที่สมาชิกชุมชนที่ได้บวชเป็นเพราะภิกษุ แล้วแต่ยังเข้ามาได้ตอบในกระดานข่าวสนทนา โดยประเด็นนี้กลายเป็นข้อถกเถียงว่าผู้ที่กำลัง บวชเป็นพระภิกษุมีความเหมาะสมหรือไม่ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมได้ตอบในกระดานข่าวสนทนา โดยมีสมาชิกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าการเข้ามาเผยแพร่หรือตอบกระทู้ที่เกี่ยวข้องกับธรรมะเพียงอย่าง เดียวนั้นสามารถทำได้ แต่จะไม่เหมาะสมเมื่อสมาชิกผู้ที่กำลังบวชเป็นพระภิกษุตอบหรืออ่าน กระทู้ที่เป็นเรื่องทางโลก เช่น เรื่องรักใคร่ในกระดานหาเพื่อนหาแฟน

การตอบโต้กระทู้ของผู้ที่กำลังบวชเป็นพระภิกษุนี้ทำให้สมาชิกคนหนึ่งไม่พอใจ เพราะเห็นว่าไม่เหมาะสมเลยที่พระภิกษุจะเข้ามายุ่งเกี่ยวกับเรื่องทางโลก เช่น การตอบกระทู้ใน กระดานข่าว เหตุการณ์นี้ทำให้บรรยากาศการตอบโต้กระทู้หลายกระทู้ในกระดานธรรมะขณะนั้น คุกรุ่นไปด้วยคำพูดตอบโต้ในเชิงเสียดสีกันระหว่างภิกษุกับฆราวาส เหตุการณ์ความขัดแย้ง ระหว่างบุคคลแต่ถูกแสดงออกในเว็บบอร์ดนี้ทำให้ผู้ดูแลเว็บบอร์ดได้พยายามไกล่เกลี่ยความ ขัดแย้งแล้วตั้งกระทู้แสดงความเห็นเพื่อยุติปัญหาและแจ้งให้สมาชิกท่านอื่นทราบ

ชื่อกระทู้ เมตตารวมจงกลับมา สติจงกลับมา ได้เวลายุติเรื่องแล้วครับ

เนื้อหาการตั้งกระทู้ มีหลายกระแสเสียงส่งมาว่า เดียวนี้บอร์ดธรรมะเกิดอะไรขึ้น พอจะทราบได้ ว่า เกิดเหตุอะไรขึ้นระหว่างบรรพชิตและฆราวาสที่เข้ามาโพสต์เรื่องราวต่าง ๆ ในบอร์ดนี้

ได้ลบกระทู้ที่เกี่ยวข้องออกไปแล้ว ไม่ใช่เพื่อปกป้องใคร แต่เพื่อให้กรณีวิวาทะในบอร์ดได้ ยุติกันเสียที...กระทู้นี้จะขออนุญาตไม่ให้มีการแนะนำ หรือโพสต์อะไรเพิ่มเติม เพราะในฐานะผู้ดูแลที่ ได้รับมอบหมายจาก web master ให้ดูแลบอร์ดนี้ตั้งกระทู้นี้ขึ้นมาเพื่อต้องการให้เรื่องวุ่นวาย ทั้งหลายจบลงด้วยดีทั้งสองฝ่าย...

ผู้ตั้งกระทู้ cancerian2006 เมื่อ 05/10/07 22:27 น. ใน www.thailandout.com

นอกจากนี้ ยังพบว่าในชุมชนยังคงมีรูปแบบของความสัมพันธ์ทางสังคมที่ สมาชิกรับรู้ถึงความรุนแรงและความขัดแย้งที่แฝงใน “คำพูด” ที่สมาชิกพิมพ์โต้ตอบกัน ดังคำพูด แสดงความในใจของชายรักชายกลุ่มหนึ่งที่มีต่อชุมชนไทยแลนด์เอ้าท์

“การใช้คำพูดที่ไม่สุภาพ หยาบคายของสมาชิกบางคนในบอร์ด ทำให้ไม่อยากจะไปคุยด้วยจริงอยู่ ถึงแม้ว่าจะสนิทกันก็ตาม แต่เว็บบอร์ดเป็นสถานที่สาธารณะ จะพูดจะพิมพ์อะไรก็ควรเกรงใจ และให้เกียรติคนที่มาอ่านข้อความบ้างนะครับ”

“รู้สึกดีครับกับเพื่อน พี่ น้อง และมิตรภาพใน ThailandOUT แม้บางที่เราอาจไม่รู้จักรักกันเป็นการส่วนตัว แต่ก็ให้กำลังใจและช่วยเหลือกันได้ครับ ส่วนเรื่องการกีด หมายออกบ้างก็ยังมีบ้าง แต่บางครั้งก็เกินเลยไปเพราะมันอยู่ในพื้นฐานที่เราเองก็ไม่ได้รู้จักกันมากมาย บางทีคำพูดที่หยอกกันมันก็รู้สึกว่ารุนแรงไป”

จะเห็นได้ว่าทั้งความขัดแย้งทั้ง 2 กรณี เกิดขึ้นผ่านคำพูดในรูปแบบตัวอักษรที่สมาชิกพิมพ์โต้ตอบกัน แต่ด้วยเหตุที่สมาชิกแต่ละคนและผู้ดูแลเว็บบอร์ดยังรู้สึกถึงการอยู่ร่วมกันเป็นเป็นชุมชน ต้องการรักษาระดับความสัมพันธ์ไว้ให้มีมิตรที่ดีต่อกัน และพยายามร่วมกันรักษาภาพลักษณ์ของชุมชนที่เข้มแข็งแห่งนี้ให้คงอยู่ต่อไปจึงมีการไกล่เกลี่ยและการขออภัยเมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้น

ตารางที่ 4.5 ความสัมพันธ์ทางสังคมของสมาชิกชายรักชายที่มีต่อชุมชนไทยแลนด์เอชที

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย (5)	จำนวน (48)
1. ไทยแลนด์เอชทีมีความสำคัญต่อสมาชิกในฐานะเป็นแหล่งพูดคุย แลกเปลี่ยนความเห็นกับชายรักชายคนอื่น ๆ	3.90	48
2. สมาชิกชุมชนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของไทยแลนด์เอชที	3.75	48
3. สมาชิกต้องการเห็นไทยแลนด์เอชทีคงอยู่และพัฒนาต่อไป	4.12	48
4. ไทยแลนด์เอชทีเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง มีความร่วมมือร่วมแรงระหว่างสมาชิกสูง	3.52	48
5. สมาชิกต้องการเห็นกิจกรรมหลากหลายให้เกิดขึ้นในไทยแลนด์เอชที	3.92	48
6. เรื่องราวกิจกรรมในไทยแลนด์เอชทีล้วนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศ	2.44	48
7. ไทยแลนด์เอชทีช่วยให้สมาชิกเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับการแสดงออกทางเพศ ในขณะที่ในชีวิตจริงไม่สามารถเรียนรู้ได้มากเท่า	3.06	48
8. ไทยแลนด์เอชทีทำให้สมาชิกรู้สึก ไม่โดดเดี่ยวและกล้าเปิดเผยตัวตนทางเพศ	3.46	48

ที่มา : สํารวจออนไลน์ในชุมชนไทยแลนด์เอชที รวบรวมระหว่าง 14 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 08:56 น. ถึง 17 มีนาคม 2551 เวลา 02:08 น.

จากตารางที่ 4.5 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเรื่องของความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างสมาชิกกับชุมชนไทยแลนด์เอชที โดยพบประเด็นที่มีความสัมพันธ์ระดับสูงหรือมีความเห็นระดับสูงเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ (1) ความต้องการเห็นชุมชนพัฒนาต่อไป

(2) ต้องการเห็นชุมชนมีกิจกรรมที่หลากหลายต่อเนื่อง (3) ต้องการให้ชุมชนเป็นแหล่งพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกชายรักชายคนอื่น ๆ (4) สมาชิกรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และ (5) มีความเห็นว่าไทยแลนด์เอทเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง ส่วนความเห็นระดับปานกลางได้แก่ ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการแสดงออกทางเพศ และชุมชนทำให้สมาชิกรู้สึกไม่โดดเดี่ยวและกล้าเปิดเผยตัวตนทางเพศ ส่วนความเห็นระดับต่ำ คือ ชุมชนมีกิจกรรมที่ล้วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเพศ

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะเพื่ออธิบายเพิ่มเติม เห็นจากกระทู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างสมาชิกกับชุมชนไทยแลนด์เอท ในชื่อกระทู้ว่า “ThailandOut ทำให้คุณเปลี่ยนไปอย่างไรบ้างครับ”

ชื่อกระทู้ ThailandOUT ทำให้คุณเปลี่ยนไปอย่างไรบ้างครับ

เนื้อหาการตั้งกระทู้ สำหรับน้องชิน (เป็นความรู้สึกที่สัมผัสได้ ถึงแม้ว่าจะเพิ่งเข้ามาไม่นานและก็ยังไม่เคยเจอกับใครเลย นอกจากพี่ xxx คนเดียวระดับ) จากคนที่ปิดตัวเอง ไม่กล้าเข้าสังคม ภัยกลายเป็นคนเปิดตัวเองเข้าร่วมสังคมมากขึ้น จากคนที่ไม่ค่อยจะมีเพื่อนเป็นภัย กลายเป็นคนที่มีเพื่อนเป็นภัยมากมาย จากคนที่เที่ยวเป็นแต่รัชดา กลายเป็นคนที่เที่ยวเป็นแต่อดต. หลังสวน ...เรียกว่าเปลี่ยนชีวิตผมไปมากมายครับ ชอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ ในนี้ทุกคนนะครับ...ผมสนุกกับการยอมรับตัวเองได้มากขึ้น และสนุกกับการได้เจอคนดี ๆ ในนี้ครับ สิ่งที่ผมภูมิใจไม่ใช่กล้าเปิดเผยมากขึ้น แต่เป็นการที่ผมยอมรับตัวเองได้มากขึ้นต่างหาก...อีกอย่างนะครับ บางครั้งก็ได้มาจิกกัดกันสนุกสนานและจริงจังก็หลายเคสอยู่ ได้วันคนเล่น ซ้ำซ้ำได้ รับรู้ ถึงด้านน่าชื่นชมของ พี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ หลาย ๆ คน ได้รับรู้พฤติกรรมของคนบางคน...ได้ ครอบครองรถในการเล่นบอร์ดเลยคับปลาบปลัมมากครับ

ผู้ตั้งกระทู้ Shin_ชิน เมื่อ 18/10/08 00:42 น. ใน www.thailandout.com

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อกระทู้ ThailandOUT ทำให้คุณเปลี่ยนไปยังไงบ้างครับ

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (1) ที่นี้สอนผมมากมายนะครับ ไม่ใช่แค่โลกไซเบอร์แต่มันเปรียบได้กับสังคมเล็ก ๆ เลย์ทีเดียว ได้เจอกับคนมากมายหน้าหลายตา ถึงแม้จะรู้จักกันผ่านตัวอักษรแต่อย่าลืมนะว่า ภาษาคืออารมณ์ของความคิด เพราะฉะนั้น ผมสามารถเรียนรู้หลายอย่างจากที่นี่ ผมได้เห็นความแตกต่างทางความคิดที่หลากหลายและได้เรียนรู้มากมายนะครับ ที่นี้จัดเป็นแหล่งเรียนรู้ชั้นดีทีเดียว ผมได้เจอคนดี ๆ เยอะทีเดียวนะครับ...แวกทีเดียวที่เข้ามาเล่นด้วยความสนุก ขำๆ ไม่คิดอะไรมากมายแต่มันกลายเป็นติดเหมือนกันนะ แต่เชื่อว่า พอถึงจุด ๆ หนึ่ง มันคงจะอึดตัวไปด้วยตัวของมันเอง เหมือนกับหลาย ๆ คนที่เริ่ม ๆ หายไปบ้าง และก็จะมีคนใหม่เข้ามาผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนไปตามเวลา แต่ตลอดระยะเวลาหนึ่งปีที่ผ่านมา ได้เห็นเรื่องราวต่าง ๆ ผ่านสายตาคู่นี้มากมายเชื่อว่า “บอร์ดเอาท” ได้ช่วยยกระดับความคิดและการมองโลกของผมให้มันชัดเจนยิ่งขึ้นนะครับ

ผู้ตอบกระทู้ lostlamb เมื่อ 18/10/08 01:30 น. ใน www.thailandout.com

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (2) เมื่อก่อนผมเคยเข้าเว็บนี้มาครั้งหนึ่งเมื่อปีที่แล้วเล่นได้ประมาณ 2 วัน และทำให้รู้สึกว่าคุณอะไรกันไม่รู้ คุณแต่เพื่อน ๆ กลุ่มเดียวกันไม่เห็นสนุกเลย พอหลังจากนั้น ผมก็ไม่ได้เล่นอีกเลย และได้ยินคนหนึ่งพูดว่าไม่มีที่ไหนสนุกเท่าไทยแลนด์เอ้าท์เลย มีเพื่อน ๆ คุณดี ๆ ทั้งนั้น ตอนนั้นผมรู้สึกค้ำใจมาว่าตอนนั้นทำไมเราเล่นไม่เห็นสนุกเลยนะ ผมจึงตัดสินใจมาเล่นอีกครั้ง มาคุยกับเพื่อน มาเจอเพื่อน ผมรู้สึกว่าที่นี่อบอุ่นจริง ๆ คับ มีมิตรภาพที่ดี ๆ จากเพื่อน ๆ พี่ ๆ หลายคนที่เคยเป็นกำลังใจ ให้คำแนะนำในการใช้ชีวิต ให้สิ่งที่เป็นประโยชน์สาระกับชีวิต ทำให้เราไม่เหงา ทำให้เรารู้สึกว่าโลกไซเบอร์มีคนดี ๆ ที่จริงใจอยู่มากครับ ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ไทยแลนด์เอ้าท์มากครับ

ผู้ตอบกระทู้ oatkung เมื่อ 19/10/08 20:17 น. ใน www.thailandout.com

1.5 ระบบกำไรในชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย

โฆษณาหรือสปอนเซอร์ในชุมชนไทยแลนด์เอ้าท์ส่วนใหญ่ได้แก่ สถานบริการสำหรับชายรักชาย เช่น เซาว์น่าเกย์ สปาเกย์ (ดูภาพที่ 4.13-4.15 ประกอบ) โดยผู้ดูแลเว็บให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการหาแหล่งการเงินเพื่อสนับสนุนเว็บไซต์ว่า

“ช่วงแรกก่อตั้งเว็บไซต์ใหม่ ๆ ต้องหาสปอนเซอร์เอง แต่เมื่อเว็บไซต์เติบโตได้ระยะหนึ่งเป็นที่รู้จักพอสมควร สถานบริการสำหรับเกย์จะเป็นฝ่ายติดต่อเข้ามาลงโฆษณาเอง” (ผู้ดูแลเว็บไทยแลนด์เอ้าท์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 9 มีนาคม 2551 เวลา 11:59 น)

ภาพที่ 4.13 ตัวอย่างโฆษณาในหน้าเว็บไซต์ในชุมชนไทยแลนด์เอ๊าท์

SPONSORS'S LIST

โอร้ออัน บินเกล้า : เซาว์นำสบาย ๆ สไตส์กันเอง หลังเมอริคิงส์บีนเกล้า บรรยากาศทรุหรา ร่มรื่น พร้อมโซนใหม่ และบริการนวดอโรมา โดยพนักงานบุคลิก หน้าตาดี
เจ้าสออฟเพล เชียงใหม่ : ตั้งอยู่ในทำเลที่หาง่ายในตัวเมือง ติดกับศูนย์การค้าภาคสวนแก้ว สุดชอย สงบร่มรื่นพร้อมที่จอดรถกว้างขวาง เปิดบริการทุกวัน ตั้งแต่เที่ยงวันไปจนถึงเที่ยงคืน
39 Underground Sauna : ร้านแรกและร้านเดียว กับชานานักกลางวัน เปิดบริการตั้งแต่เที่ยงวัน ยัน เที่ยงคืน ในบรรยากาศดินแบบแห่ง Underground ที่คุณจะต้องประทับใจ ย่านสะพานควาย
อัคราท์ จรัสสินทวงศ์ 91 : ศาสตร์แห่งการนวดเพื่อสุขภาพและผ่อนคลาย กับบรรยากาศและบริการที่ นำประทับใจ โดยพนักงานชายที่เป็นกันเอง พิเศษ ! นวดครบ 3 ครั้ง ฟรีอีก 1 ครั้ง
จกรรจ์ เซาว์นำ ซอยอารีย์ 4 : ศูนย์สุขภาพชายทั้งดงามและอสังการที่สุดเ็นกรุงเทพมหานครวันนี้ สวรรค์แห่งชายหนุ่ม ที่รวมเอาสุดยอดความเป็นชายแห่งเอเชีย ไว้ที่นี่ทีเดียว
คอร์ปโด ยิม แอนด์ ชานาน่า : ชานาน่าใหม่เอี่ยม ซอยรามคำแหง 24 สะอาด โอ้โง่ง หรั่งพร้อมด้วย Fitness, Steam, Rooftop, Garden, Mini Theater, Karaoke และ WiFi ฟรี ทรูเร็ดอสังกาล หนุ่ม หล่อเพียบ
พาราไดซ์ งามวงศ์วาน : ชานาน่าชื่อดังย่านงามวงศ์วาน หลังตลาดพงษ์เพชร ในบรรยากาศแบบกันเอง อบอุ่น พร้อมพนักงานโพนปาร์ตี้แสนสนุกที่จัดขึ้นเป็นประจำ ดินแบบโพนปาร์ตี้ที่คุณไม่ควรพลาด
เซาว์นำ มาเนี่ย สิลม : เซาว์นำทรุ ในซอยทิพพัฒน์ 2 ถ.คอนแวนต์ สิลม เดินทางสะดวก ในบรรยากาศ ผ่อนคลายแต่เรียบทรุ หนึ่งในเซาว์นำ ที่ได้รับความนิยมสูงสุด อย่าลืมนไปสัมผัสเด็ดขาด
Bonny Massage ช.ประดิษฐ์ : สไตส์และวิธีนวดที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว จะทำให้คุณรู้สึกผ่อนคลาย และรื่นรมย์บวกกับการบริการที่อบอุ่น และเป็นกันเองของพนักงาน ภายใต้การตกแต่งที่มีเอกลักษณ์
Sparoma Sauna สปาโรมา เชียงใหม่ : หบประสบการณ์ใหม่ไม่เหมือนใครที่ สปาโรมา เชียงใหม่ รีสอร์ท เซาว์นำ สำหรับการผ่อนคลายทั้งกายและใจ สวยโดดเด่นด้วยบรรยากาศริมน้ำปิง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 4.14 ตัวอย่างโฆษณาในหน้าเว็บไซต์ในชุมชนไทยแลนด์เอช

1.โฆษณาของสปอนเซอร์ ผู้สนับสนุนชุมชน ลักษณะสถานบริการสำหรับเกย์รูปแบบ "ชานาเกย์"	The Orion SAUNA บริการใหม่! นวดโรมา ผ่อนคลายกล้ามเนื้อ และเพื่อการพักผ่อน ในห้องแอร์เย็นฉ่ำ สอบถามข้อมูล โทร. 02-884-6090	คอร์สปีโต อิม แอนด์ ชานา TORPEDO GYM AND SAUNA ห้ามพลาดเด็ดขาด วันอาทิตย์ที่ 7 กันยายนนี้ การประกวด "หนุ่มหล่อ TORPEDO" ซอยรามคำแหง 24 Tel. 02-718-7376	Paradise SAUNA AND GYM FOR MEN มีนัสไปกับโยคี ฟันตี หล่อล้ำ ลูบคลำได้ ฟลิวไหว สายขยับ จับใจ ประทะขบวนควาบาเรต ฮานสะบ้า ย้ำกั้นมีนัสหยด มีสลดละ ห้ามพลาด เดี่ยวหมด อดมีนัส ถ.งามวงศ์วาน หลังตลาดพงษ์เพชร ซ.พงษ์คำหริ 2 โทร. 02-953-4039 และ 086-994-3943	39 THREE-NINE SAUNA เปิดให้บริการ เพียงวันยันเที่ยงคืน
CHARRAN พลาดไม่ได้กับการสมัครสมาชิกใหม่ สมัคร 3 จ่าย 2 หรือแนะนำเพื่อนมาสมัคร 1 คน เพิ่มอายุบัตร 10 วัน สูงสุดไม่เกิน 30 วัน สิทธิพิเศษนี้มอบให้ห้อง ๆ ที่อายุไม่เกิน 24 ปีเท่านั้น ติดต่อสอบถามเพิ่มเติม โทร 02-279-1359		SPAROMA Sparoma Sauna ChiangMai สปาโรมา เชียงใหม่ โทร 053-512-900	HOT PROMOTION Sparoma Chingmai Special! CLICK!	
2.โฆษณาของสปอนเซอร์ ผู้สนับสนุนชุมชน ลักษณะสถานบริการสำหรับเกย์รูปแบบ "สถานที่นวดและสปาเกย์"	Special, Healthy & Erotic Massage Bunny Massage Soi Boytown, Rama 4 Rd., Suriwong Bkk. Out Call Service Tel. 02-637-0704	AKIRA Massage & Spa ก่อน 18:00 น. ลดอีก 10 - 20% ยกเว้นเสาร์, อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ รับสมัครพนักงาน นวดหลายอัตรา 15 นาทีแรก 30 นาทีแรก www.akirathailand.com	โปรโมชันพิเศษประจำเดือนพฤษภาคม วันจันทร์ นวดฟรี ตลอดเดือนนี้ วันอังคาร นวดสองท่านจ่ายหนึ่งท่าน วันพุธ นวด 1 ชม. แกมฟรี ครึ่งชม. วันพฤหัสบดี นวด 1 ชม. แกมฟรีครึ่งหรือเซอจิน่า Agaya Spa	

ภาพที่ 4.15 ผู้สนับสนุนชุมชนไทยแลนด์เอชทีใน ThailandOUT's Newsletter ฉบับที่ 34

ThailandOUT

BE FREE. BE YOU.

Events

พาราไดซ์ เซอร์วิซ งามางค์วาน หลังตลาดพงษ์เพชร
"โฟมปาร์ตี้สุด HIP" วันเสาร์ที่ 6 กันยายน 2551
"โฟมปาร์ตี้สุด HIP" ที่พาราไดซ์เซอร์วิซ วันเสาร์ที่ 6 กันยายน 2551
 เชิญพบกับโฟมหนุ่มหล่อที่เป็นที่หมายปอง ของเกย์ทั่วทุกมุม
 ที่พร้อมที่จะโชว์สัดส่วนวาวหวาว เปลวไหว แบบใกล้ ๆ ฤณ ปะทะทิมคาบาเรตต์โชว์สุดสวย
 ฮาฮา ๆ กับ Dreamgirls
 สอบถามโทร. 02-953-4039 และ 086-994-3943 ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่
<http://www.thailandout.com/paradise>

ดอร์ปีโด ยิม แอนด์ ซาวน่า ซอยรามคำแหง 24
เชิญชมการประกวด หนุ่มหล่อ TORPEDO วันอาทิตย์ที่ 7 กันยายนนี้
 เชิญชมการประกวด หนุ่มหล่อ TORPEDO วันอาทิตย์ที่ 7 กันยายนนี้ ห้ามพลาดเด็ดขาด
 พบกับกองทัพผู้เข้าประกวดหนุ่ม หล่อล้ำ หุ่นเร็ด มาประชันรูปร่างแมน ๆ ในชุดว่ายน้ำ สุด
 เช็กส์ซี่ ซิงเงินรางวัลกว่า 50,000 บ. มาช่วยกันลุ้นว่าใครคนไหนจะได้ที่ 1 งานเริ่มเวลา 3
 ทุ่มครึ่ง ห้ามพลาดในคืนนี้เวลาประมาณ 4 ทุ่ม ครึ่งสนุกกับ Orgy Party กับนายแบบหล่อ
 ล้ำ กระบองใหญ่ ๆ ที่คุณจะสามารถ สำผัสได้ ค่าบริการ 150 บาท พร้อมอาหาร ของว่าง ผล
 ไม้ เครื่องดื่ม หลังเที่ยงคืนค่าบริการเท่าเดิม 99 บาท / สมาชิกรายเดือนเข้ารับ
 ติดต่อสอบถามได้ที่ 02-718-7376 หรือที่เว็บไซต์
<http://www.thailandout.com/torpedo>

เซาวน่า มาเนีย สีสม ถนนคอนแวนต์ ซอยทิพตันท์ 2
ฉลองครบรอบ 4 ปี เซาวน่า มาเนีย วันเสาร์ที่ 27 กันยายน 2551
 เซาวน่า มาเนีย สีสม วันเสาร์ที่ 27 กันยายน 2551 จัดงานฉลองครบรอบ 4 ปี เซาวน่า มา
 เนีย มีโชว์ อาหาร ผลไม้ เครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ เริ่มโชว์ 3 ทุ่ม ค่าบริการ 250 บาท เปิดจอง
 ล็อกเกอร์ 100 คู่ใหญ่ ติดต่อสอบถามได้ที่แคชเชียร์หรือ โทร 02-636-8129 ห้ามพลาด
 งานนี้พิเศษจริง ๆ
 ติดต่อสอบถามได้ที่ 02-636-8129 หรือที่เว็บไซต์
<http://www.thailandout.com/mania>

เฮาส์ ออฟเมล เชียงใหม่
เซาวน่า บรรยากาศสงบ ร่มรื่น ในแบบเฉพาะตัว ใจกลางจังหวัดเชียงใหม่
 ภายในเซาวน่าคลับประกอบด้วย ฟิตเนสและสถานที่สำหรับพักผ่อนของท่านชาย ด้วย
 บรรยากาศเฉพาะตัว ในโลกแห่งความสบาย ร่มรื่น เป็นกันเอง และบริการที่ดีเลิศ เข้าสั
 ฝเมล์ตั้งอยู่ในทำเลที่ห่างไกลในตัวเมือง ติดกับศูนย์การค้าสวนแก้ว แต่หลบอยู่ในส
 ูนย์อันสงบร่มรื่น พร้อมทั้งจอตกรถกว้างขวาง เปิดบริการทุกวันตั้งแต่เที่ยงวันไปจนถึงเที่ยง
 คืน ผู้มาเยือนทุก ๆ คนจะได้รับการเอาใจใส่อย่างดี แวะไปสัมผัสแลพิศจนได้ด้วยตัวคุณเอง
 วันนี
 ติดต่อสอบถามได้ที่ 053-894-133 หรือที่เว็บไซต์ <http://www.houseofmale.com>

สปาโรมา เชียงใหม่
ริสอร์ทเซาวน่า ในจังหวัดเชียงใหม่
 เซาวน่าสำหรับท่านชาย สวยโดดเด่นด้วยบรรยากาศริมน้ำบึง สำหรับท่านที่ต้องการที่พัก
 ผ่อนคลายเป็นส่วนตัว หลบความวุ่นวายในเมือง ท่านจะได้ผ่อนคลายกับ ห้องอบไอน้ำขนาด
 ใหญ่ , เซาวน่า, อ่างน้ำวน, VDO wall entertainment ,ห้องพักผ่อนส่วนตัวมากมาย
 ท่านที่ชื่นชอบออกกำลังกาย อุปกรณ์ออกกำลังกายอย่างดีมาตรฐานสากล ก็มีอย่างครบครัน ,
 บริการนวด ชัดคิว และเรายังมี อาหารที่อร่อยไว้บริการให้กับท่านทุกวัน ทั้งหมดนี้ ยังมีสิ่ง
 อัศจรรย์อีกมาก ที่รอให้คุณเข้ามาสัมผัสสปาโรมาได้ทุกวัน ตั้งแต่เวลา 13:00 น. -
 23:00 น.
 ติดต่อสอบถามได้ที่ 053-812-900 หรือที่เว็บไซต์
<http://www.sparomasauna.com>

AKIRA Massage & Spa จรัลสนิทวงศ์ 91 รับสมัครพนักงานนวดชายจำนวนมา
ก
 อคริธา มาสสาจ แอนด์ สปา ในซอยจรัลสนิทวงศ์ 91 ศาสตรืแห่งการนวดเพื่อสุขภาพและ
 ผ่อนคลาย กับบรรยากาศและบริการที่น่าประทับใจ โดยพนักงานชายที่เป็นกันเอง พิเศษ !
 นวดครบ 3 ครั้ง ฟรีอีก 1 ครั้ง รับสมัครพนักงานนวดชาย "ถ้าขนาดแผนไทยได้ จะ
 พิจารณาเป็นพิเศษ"
 คุณสมบัติ : เพศชาย บุคลิก และมนุษยสัมพันธ์ดี ฝึกงานบริการ อายุไม่เกิน 30 ปี รายได้ดี
 ติดต่อได้ที่ 02-885-4698 และ 02-885-3300 หรือที่เว็บไซต์
<http://www.akirathailand.com>

ThailandOUT Events ISSUE 34 : Website <http://www.thailandout.com>

จะเห็นได้ว่า โฆษณาจากผู้สนับสนุนเว็บไซต์จะปรากฏอยู่ 3 ส่วน คือในหน้าแรกของเว็บ แทรกตามหน้าย่อยตามส่วนต่าง ๆ ในเว็บไซต์ และส่งทางอีเมลในรูปแบบมีข่าวสารโฆษณา ประจำเดือนจากชุมชนสู่สมาชิก เรียกว่า ThailandOUT Events ซึ่งขณะนี้ยังเป็นฉบับที่ อย่างไรก็ตาม ใดๆก็ตาม จากการสัมภาษณ์สมาชิกชุมชนชายรักชายพบว่า หลายคนไม่ค่อยชอบโฆษณามากนักแต่ก็มีความเข้าใจเพื่อความคงอยู่รอดของชุมชน

“ไม่ชอบโฆษณาที่มีเนื้อหาเพื่อเพศสัมพันธ์เพราะขัดกับแนวทางของเว็บ แต่จำเป็นต้องมีเพื่อให้เว็บอยู่รอด เรียกว่า ยอมเพื่อสิ่งที่ดีกว่า” (สัมภาษณ์ออนไลน์สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอช)

“ไม่ค่อยชอบส่วนของโฆษณา เพราะว่ารำคาญแต่ก็เข้าใจ” (สัมภาษณ์ออนไลน์สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอช)

สรุป : ณ ชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย “ไทยแลนด์เอช”

กล่าวโดยสรุป กระบวนการสร้างและลักษณะชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย “ไทยแลนด์เอช” มีลักษณะและองค์ประกอบแยกเป็น 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

1) เป้าหมาย ชุมชนออนไลน์แห่งนี้มีเป้าหมายสร้างขึ้นมาเพื่อเป็นชุมชนออนไลน์ที่สร้างสรรค์สำหรับชายรักชาย โดยเริ่มต้นสร้างขึ้นมาจากผู้ดูแลเว็บผู้เปรียบเสมือนผู้นำชุมชน กระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์หรือการสร้างเว็บไซต์ไม่ได้เป็นเรื่องง่าย การสร้างชุมชนแห่งนี้ต้องเผชิญกับอุปสรรคทั้งปัญหาเกี่ยวกับคนและกับรัฐ แต่ในที่สุด การพยายามฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ ทำให้เกิดเป็นชุมชนออนไลน์เพื่อชายรักชายขึ้นมา ซึ่งชุมชนออนไลน์ไทยแลนด์เอชถือเป็นชุมชนออนไลน์ของชายรักชายแห่งแรก ๆ ในสังคมไทย อย่างไรก็ตาม กระบวนการสร้างชุมชนไม่ได้มาจากฝ่ายผู้นำชุมชนเพียงฝ่ายเดียวแต่เกิดขึ้นจากการสนับสนุนเชิงการค้าจากผู้สนับสนุนชุมชนออนไลน์ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสถานบริการสำหรับชายรักชายให้การสนับสนุนเรื่องรายได้ ส่วนปัจจัยที่สนับสนุนการเกิดเป็นชุมชนออนไลน์อีกปัจจัยหนึ่งคือ สมาชิกชุมชนที่ติดต่อปฏิสัมพันธ์กันทั้งในและนอกชุมชน สมาชิกชุมชนเปรียบเหมือนหัวใจของการเป็นชุมชนออนไลน์ และถือเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เรียกเว็บไซต์หนึ่ง ๆ ได้ว่าเป็น “ชุมชนออนไลน์”

2) สถานที่ การพบปะกันระหว่างสมาชิกในพื้นที่จริง ได้ทำให้ชุมชนออนไลน์แห่งนี้กลายเป็นชุมชนจริง ๆ ของชายรักชายด้วยกันเอง และยังทำให้สถานที่เสมือนจริงกลายเป็นสถานที่จริงทางกายภาพ มีปัจจัยเกิดจากการที่กลุ่มคนจากไทยแลนด์เอชที่รวมตัวกันในที่ต่าง ๆ เกิดจากการสร้างความสัมพันธ์แบบออนไลน์และออฟไลน์ระหว่างกัน ระบบปฏิสัมพันธ์ของชุมชนมีลักษณะผสมระหว่างแบบเสมือนจริงและแบบจริง (hybrid) คือ สมาชิกจะมีการติดต่อกันใน

พื้นที่เสมือนจริง (virtual) ในเออาร์ฟอรัมและพื้นที่จริง (physical) ในพื้นที่ของกรุงเทพฯ ฯ แห่งต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม รูปแบบความสัมพันธ์แบบเสมือนจริงยังคงเกิดขึ้นกับสมาชิกผู้ไม่สะดวกที่จะพบปะจริง ๆ ด้วยเหตุผลต่างกันไป องค์ประกอบการรับรู้ทางจิตใจถึงสถานที่ของสมาชิกชุมชนจึงเป็นแบบออนไลน์ไปสู่แบบออฟไลน์ มีทั้งระบบปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์และออฟไลน์ร่วมผสมกัน

3) แบบแผน แบบแผนการสื่อสารในชุมชนไทยแลนด์เออาร์ที่มีลักษณะแบบผสมผสาน (hybrid) คือ มีทั้งการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในเว็บบอร์ด เออาร์ฟอรัม และการสื่อสารผ่านข้อความส่วนตัว ส่วนการสื่อสารแบบช่วงเวลาเดียวกันพบว่า สมาชิกพูดคุยกันผ่านโปรแกรมวินโดวส์ไลฟ์ เมสเซนเจอร์ มากกว่าการออกแบบการสื่อสารแบบช่วงเวลาเดียวกันของชุมชนในเออาร์แชท ซึ่งได้รับความนิยมน้อยกว่า การสื่อสารทั้ง 2 แบบทำให้ระบบปฏิสัมพันธ์ในชุมชนมีสูงและเป็นสื่อกลางให้สมาชิกรับรู้ถึงความเป็นชุมชนร่วมกันมากขึ้น

4) โครงสร้างปฏิสัมพันธ์ทางประชากร รูปแบบของปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชนออนไลน์ของชายรักชายมีลักษณะเป็นกลุ่มขนาดเล็กที่สมาชิกมีความสัมพันธ์ทางสังคมที่เข้มแข็งเป็นสายสัมพันธ์ทางสังคมแบบเข้ม (strong ties) สังเกตได้จากการร่วมมือช่วยเหลือกันจัดกิจกรรมของเว็บไซต์อย่างต่อเนื่อง สมาชิกแต่ละคนมักจะมีความสัมพันธ์กันมากเป็นพิเศษ ผ่านการโต้ตอบกระทำกันและกัน อย่างไรก็ตาม ในบางครั้ง การติดต่อสื่อสารกันอย่างเข้มข้นอาจทำให้เกิดความแตกแยกระหว่างสมาชิกได้เช่นกัน ความเป็นกลุ่มขนาดเล็กจึงแปรเปลี่ยนเป็นกลุ่มแบบเครือข่าย ที่สมาชิกจะมีความสัมพันธ์ทางสังคมแบบหลวม เป็นสายสัมพันธ์ทางสังคมแบบอ่อน (weak ties) ร่วมด้วยกล่าวคือ นอกจากสมาชิกจะช่วยเหลือกันแล้ว แต่ลึก ๆ สมาชิกหลายคนก็รับรู้ถึงความแตกแยกขัดแย้งกันบ้าง แต่ก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคถึงขนาดทำให้สมาชิกแต่ละคนมีความสัมพันธ์แตกแยกกัน ไม่ช่วยเหลือกัน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ที่เรียกว่า สายสัมพันธ์ทางสังคมแบบเคร่ง (stressful ties)

5) ระบบกำไร โฆษณาเป็นปัจจัยหนึ่งในการสนับสนุนชุมชนเรื่องทางเศรษฐกิจ ซึ่งจำเป็นต้องมีเพื่อให้ชุมชนคงอยู่ได้ เนื่องจากการสร้างเป็นชุมชนออนไลน์มีค่าใช้จ่ายเพื่อปรับปรุงรักษาระบบ โฆษณาจึงเปรียบเหมือนระบบเศรษฐกิจและธุรกิจของชุมชน อันเป็นผลตอบแทนรายได้อีกทางหนึ่งด้วย องค์การที่สนับสนุนชุมชนออนไลน์ของชายรักชายเป็นเชิงการค้า (commercial organization-sponsored) นอกจากนี้ โฆษณาในชุมชนชายรักชายยังมีส่วนสะท้อน สถานที่เฉพาะสำหรับชายรักชายในสังคมจริง ๆ ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นด้วย

2. “เข้าสู่ระบบ” ณ ชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง : “เลสล่า” (LES LA)

2.1 เป้าหมายและกระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง

ในวันที่ 30 กันยายน 2546 หลังจากกระดานข่าวสนทนาของกลุ่มอัญจารี ชุมชนไซเบอร์แห่งแรกของหญิงรักหญิงปิดตัวลง เพื่อเน้นการทำงานในด้านวิชาการและการรณรงค์ผลักดันในเรื่องกฎหมายและนโยบายทางสังคมให้มากขึ้น เลสล่าดอทคอมกลายเป็นชุมชนออนไลน์อีกชุมชนหนึ่งของหญิงรักหญิงที่นับได้ว่าเป็นชุมชนออนไลน์ที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในสังคมไทย เลสล่าก่อตั้งมาจากความต้องการของกลุ่มหญิงรักหญิงกลุ่มหนึ่ง ผู้ต้องการมีเพื่อนที่พูดคุยกัน เริ่มก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2543

นับจนถึงวันนี้ ชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง “เลสล่า” เติบโตมานับเป็นเวลา 9 ปีด้วยความมุ่งมั่น ใช้พลังกายและใจของผู้นำชุมชน ผู้ดูแลเว็บแห่งเลสล่า “พีดี” คือชื่อที่เธอใช้แทนตนกับผู้จัดการตลอดการสัมภาษณ์เจาะลึก พีดีผู้เปี่ยมด้วยความช่วยเหลือ รอยยิ้มและมิตรภาพ ความเป็นกันเองแต่ผู้วิจย จนผู้วิจยหายเกร็งไปได้ หากย้อนความไปยังสมัยยังไม่กำเนิดเลสล่าอย่างเต็มตัว พีดีให้สัมภาษณ์เล่าจากประสบการณ์ส่วนตัวว่า

“ตอนแรกเลยที่พีดียังไม่ได้ทำเลสล่า พีเล่นเว็บไซต์ทั่วไปของเกย์ดอทคอมที่มีแต่เพื่อนพวกทอม ดี เลสเบียนที่เป็นคนเอเชีย คนต่างชาติ ฝรั่ง แล้วพีเล่นอยู่ประมาณหนึ่งปี เบื่อ ๆ ก็เลยอยากจะเล่นของคนไทยบ้าง จากนั้นก็เลยเลิกร์ไปเจอเว็บบอร์ดของทีหนึ่งของเกย์ทำขึ้นมา แล้วมีเว็บบอร์ดเฉพาะให้ผู้หญิงรักผู้หญิง ซึ่งเขาเพิ่งเริ่มเหมือนกัน วัน ๆ หนึ่งก็ไม่มีคนคุย มีกระหู่สักประมาณ 2-3 กระหู่ พอพวกเราเข้าไป พีเข้าไป คนนั้นคนนั้นเข้าไป เราก็เริ่มรู้จักกัน พอรู้จักกัน ก็เริ่มนัดเจอกัน” (ผู้ดูแลเว็บเลสล่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

แต่ทว่า ในเว็บบอร์ดที่เคยเป็นแหล่งพูดคุย นัดรวมกลุ่มของพวกเธอ เว็บบอร์ดที่มีชายรักชายรวมอยู่ด้วยนั้น กลายเป็นโลกเสมือนจริงที่ไม่ปลอดภัยสำหรับพวกเธออีกต่อไปแล้ว ผู้รุกรานเพศชายผู้ไม่เข้าใจ มีอคติและเกลียดชังหญิงรักหญิงอย่างไรเหตุผล ได้เข้ามาพิมพ์ข้อความผ่าน “คำพูด” อันหยาบคายด่าว่าพวกเธอ จนพวกเธอจำเป็นต้องถอยห่าง สิ่งนี้นับเป็นปัจจัยหนึ่งอันก่อกำเนิดขึ้นเป็น “เลสล่า” ชุมชนออนไลน์สำหรับหญิงรักหญิง สถานที่อันปลอดภัย เหมือนบ้านที่แสนอบอุ่นของผู้ที่มีหัวอกและมีความเข้าใจเดียวกัน

“พวกเราเริ่มรู้สึกที่เว็บที่เข้าไปเล่นตอนแรกเริ่มมีผู้ชายเข้ามา แล้วก็มาด่าเสีย ๆ หาย ๆ ผู้ชายที่เขาไม่ชอบทอม ดี เวลาผู้ชายมันด่าทอม ดี หยาบคาย...แล้วเจ้าของเว็บก็ไม่พยายาม ไม่ลบ ไม่คลีนอัป ปล่อยให้ไปอย่างนั้น เราก็มานั่งคิดกันว่า เอ๊ะ! เรามาทำเว็บ

ของเราเองดีไหม ทุกคนก็บอกว่า “ดี” แต่ไม่มีใครทำ พี่ก็บอก “ดี” แต่พี่ก็ไม่เป็น จากนั้น พี่ก็เลยศึกษา ณ ตอนนั้น แล้วพี่ก็ทำเว็บขึ้นมา ก็เลยทำให้เกิดเลสล่าขึ้นมา” (ผู้ดูแลเว็บ เลสล่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

กล่าวได้ว่า การกำเนิดชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง “เลสล่า” เริ่มก่อขึ้นมาจากการนัดรวมพลของผู้หญิงรักผู้หญิงกลุ่มหนึ่ง ผู้ยังไม่รู้จักหน้าตา นิสัยใจคอกันมาก่อน จนในที่สุด พวกเขาได้พบกันเพื่อสร้างเครือข่ายแห่งมิตรภาพผ่านความรู้สึกที่ดีต่อกัน เหตุผลหลักข้อแรกของการก่อตัวเป็นชุมชนออนไลน์ “เลสล่า” จึงเป็นเรื่องของความต้องการมีเพื่อนผู้เข้าใจความเป็นหญิงรักหญิงเหมือนกัน

“ที่ว่ามันเป็นความรู้สึกเดียวกัน เหมือนเป็นความตื่นเต้นที่จะได้มีเพื่อนที่รู้จัก รู้จักนิสัยกัน มีความต้องการเหมือนกัน ไม่ต้องอาย ไม่ต้องปิดบังที่นัดเจอกัน...เมื่อเจอกันแล้ว ด้วยความที่ตัวพี่ส่วนตัวเป็นคนที่ชอบสนุกสนาน ชอบเฮฮา เวลาไปป๊อบ เราไม่รู้จักกันเลยนะ นัดเจอกันครั้งแรก 12 คน พี่ก็แนะนำทุกคนให้รู้จักกัน โดยมีตนเป็นศูนย์กลาง เราก็สนุกสนานและเราก็นัดแบบนี้กันอีกใน 2-3 อาทิตย์ถัดไป ด้วยความสนุกและความรู้สึกสบายใจ ไปกินข้าว ร้องเพลงคาราโอเกะ หลังจากนั้นเว็บนี้ก็เริ่มมีคนเยอะขึ้น มีประมาณ 25 คน” (ผู้ดูแลเว็บเลสล่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

หากทำความเข้าใจความเป็นหญิงรักหญิงในสังคมไทยลึกลงไป หญิงรักหญิงส่วนใหญ่ไม่ชอบให้ถูกเรียกว่า “เลสเบียน” เพราะให้ความรู้สึกเชิงลบต่อตัวตนทางเพศของพวกเขาเอง ทั้งนี้ คำว่า “หญิงรักหญิง” เป็นคำศัพท์ที่นำเสนอโดยกลุ่มอัญจารีเพราะจะสื่อถึงรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างหญิงรักหญิงที่ไม่ได้จำกัดแค่เรื่อง ทอมกับดี้ อันเป็นมุมมองแคบเชิงเลียนแบบบทบาทของชายและหญิง (ทอมคือผู้ชายที่รักดีคือผู้หญิง) ซึ่งความจริงแล้ว เพศวิถีของหญิงรักหญิงมีความหลากหลายมากกว่านั้น เช่น ทอมรักทอม ทำให้เป็นที่มาของชื่อชุมชนว่า “เลสล่า” อันสะท้อนถึงของความรักระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิงบนเกาะแห่งหนึ่งในตำนานกรีกโบราณที่ชื่อว่า “LESBOLA Island” ผู้ที่อาศัยอยู่บนเกาะนี้มีแต่ผู้หญิงล้วน ๆ จึงถูกเรียกว่า “เลสเบียน” ชุมชนเลสล่าก็เช่นเดียวกัน เป็นพื้นที่ที่มีความรักให้แก่ผู้หญิงด้วยกันเหมือนเช่นคนบนเกาะแห่งนั้น

“ตอนตั้งชื่อ พี่คิดว่าจะตั้งชื่ออะไรดี จะชื่อทอมดี้ ก็ไม่อินเตอร์ จะชื่อเลสเบียนก็...ประเทศไทยนี้ ถ้าหากศึกษาลงไป พวกทอมดี้จะไม่ชอบถูกเรียกว่าเลสเบียน คำ ๆ นี้เหมือนเป็น negative feeling ของทอมดี้ในเมืองไทย พี่เลยศึกษาจะใช้คำไหน เลยไปเจอคำว่า LESBOLA Island เป็นโบราณตำนานเก่า เกาะที่อยู่ในตำนานที่มีผู้หญิงคนหนึ่งเป็นนักगीที่

เขียนกลอน บทกวี เก่งสุดยอดของโลกคนหนึ่ง เผอิญค้นไปอ่านไป อ่านมา ก็พบว่าเขาเขียนถึงผู้หญิงด้วยกัน คนที่อยู่ในเกาะนั้นเขาเรียก “เลสเบียน” จึงเกิดขึ้นเป็นศัพท์ จากคนที่อยู่ในเกาะเรียก เลสโบลา ไอซ์แลนด์ ผู้หญิงคนนี้เขียนถึงความรักของผู้หญิงถึงผู้หญิง ก็เลยเอาคำว่า “เลสเบียน” แทนผู้หญิงรักผู้หญิง จากตำนานของคำ พี่ก็เลยเอาคำว่า LESBOLA มาใช้ แล้วตัดคำว่า Bo ออก เป็น Lesla เพราะเป็นสูตรของการตั้งชื่อในเว็บไซต์ เป็นแง่ของการตลาดส่วนหนึ่ง คือ สูตรของการตั้งชื่อเว็บไซต์ควรที่อยู่ใน 4-6 ตัวอักษร ทำให้คนจะจำง่าย พี่ก็เลยใช้สูตรเดียวเอาแบบนี้เลย จำง่ายที่สุดแล้ว” (ผู้ดูแลเว็บเลสล่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

หากเปรียบเทียบกับชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย สนามวิจัยแห่งแรกที่ชุมชนก่อตั้งขึ้นมาจากผู้ดูแลเว็บ ชุมชนเริ่มก่อตัวจากการเป็นชุมชนออนไลน์มานานแล้วกลายเป็นชุมชนแบบจริง ๆ จากการนัดพบปะสังสรรค์กัน แต่ในชุมชนหญิงรักหญิงแห่งนี้กลับแตกต่างออกไป ชุมชนออนไลน์เลสล่าก่อตัวขึ้นจาก กลุ่มหญิงรักหญิงกลุ่มหนึ่งที่อยากมีโลกของตนเอง เป็นสถานที่ที่มีแต่ความรักระหว่างผู้หญิงด้วยกัน ชุมชนแห่งนี้จึงก่อตัวจากความเป็นชุมชนจริงเชิงเครือข่าย กลุ่มเพื่อน แล้วจึงกลายมาเป็นชุมชนเสมือนจริง ที่มีผู้นำชุมชน ผู้ดูแลเว็บแห่งเลสล่า ผู้เป็นศูนย์กลางสร้างความฝันของกลุ่มหญิงรักหญิงกลุ่มหนึ่งให้เป็นความจริงขึ้นมา ชุมชนออนไลน์แห่งนี้ จึงมีปัจจัยสำคัญผลักดันให้กำเนิดขึ้นมาเป็น “เลสล่า” คือ การรวมกลุ่มนัดพบปะสังสรรค์กันระหว่างหญิงรักหญิงที่มีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และการพยายามสร้างมุมมองเรื่องการกล้าหาญที่จะแสดงตัวตน โดยมีเว็บไซต์เป็นสื่อกลางของเครือข่ายระบบความสัมพันธ์ของมิตรภาพ

“พี่เป็นคนสนุกสนาน ชอบเที่ยว เฮฮา เวลาเราเจอกันพี่ก็จะเป็นเซ็กซี่ว่าคนนี้รู้จักคนนี้ คนไหนมาใหม่ มารู้จักกันนะ ทุกคนก็รู้สึกเป็นกันเอง สบาย ๆ ครั้งแรก ๆ ประมาณ 12 คน ครั้งที่สอง 25 คน นัดครั้งที่ 3 ประมาณ 40-50 คน คือทุกอย่างเป็นดับเบิล ๆ ขึ้นมาตลอด เราก็สนุกสนานกัน...คนก็มากขึ้น เราก็มาทำเว็บไซต์ของเราเอง...เสน่ห์ของเว็บเกิดขึ้นได้อย่างไร...พอเกิดมาเป็นเว็บไซต์ขึ้นมาปุ๊บ ก็ชัดเจนมาว่าเป็นพวกเรา เป็นชุมชนของเราแน่นอน เราก็จะมีกลุ่มที่เล่นเว็บไซต์กับกลุ่มที่มาเจอกันข้างนอก คนที่เจอกันข้างนอกกว่าครึ่งหนึ่งที่ไม่ได้เล่นเว็บไซต์ แต่เป็นปากต่อปากที่เพื่อนบอกเพื่อน...กลุ่มใหญ่ขึ้นได้จากความรู้สึกของความเป็นกันเอง ใหญ่ขึ้นได้จากความรู้สึกของความเป็นมิตรภาพที่มีให้กัน ใหญ่ขึ้นจากความรู้สึกดี ๆ ที่เราต้องการและเรามอบให้ ดังนั้น ต่างคนต่างให้ ต่างคนต่างต้องการ ต่างคนต่างได้รับ จึงกลายเป็นสังคมที่ดี ที่ทุกคนอยากจะเข้ามา...สำหรับบางคนที่ไม่พร้อมที่จะออกมาแสดงตัว เขาก็จะมาเจอกันในออนไลน์ดีกว่า เหตุผลตรงนี้สนับสนุนได้ตรงที่คนที่ไม่อยากออกมาเจอกัน ไม่กล้าเปิดเผยตัว ก็มาเจอกันในออนไลน์ ก็คุยกัน ส่วนคนที่พร้อมที่ออกมา ก็มาเจอกันในงานปาร์ตี้ ที่เรานัดเจอกันเดือนละครั้ง สอง

เดือนครั้งในตอนนั้น เพราะฉะนั้น มันค่อยข้างที่จะรวมกันเข้าหากันได้ เวลาคนเจอกันแล้วสนุก คนที่ไม่กล้าออกมาเจอก็จะรู้สึกว่าคุณออกมาเจอดีกว่า เขาสนุกกันจริงๆเลย ลองออกมา แล้วก็ผลักดันทำให้ทุกคนรู้สึกกล้าที่จะเปิดตัว เป็นความมั่นใจเมื่ออยู่ร่วมกัน สังคมตรงนี้จึงโตขึ้นได้เร็วมาก เป็นดับเบิล ทริปเปิ้ล” (ผู้ดูแลเว็บไซต์เลส่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

กระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิงในเลส่า ปรากฏแรก เกิดจากผู้นำชุมชนโดยตรง อีกประการหนึ่งเกิดจากการรวมกลุ่มสมาชิกหญิงรักหญิงแยกเป็น 2 กลุ่มคือ “กลุ่มออนกราวน์” ผู้ที่ไม่ได้เล่นเว็บไซต์แต่อาศัยการนัดกันแบบปากต่อปาก กลุ่มนี้สมาชิกส่วนใหญ่กล้าเปิดเผยตน กล้าแสดงออกถึงความเป็นหญิงรักหญิง และ “กลุ่มออนไลน์” ที่อาศัยการพูดคุยรวมกลุ่มกันเฉพาะในเว็บไซต์ ซึ่งอาจไม่กล้าเปิดเผยตนเองในสังคมจริง อย่างไรก็ตามการจัดกิจกรรมปาร์ตี้ของชุมชนเลส่าที่เรียกว่า “เลส่า ไนท์” (Lesla Night) ซึ่งมีการเผยแพร่และบอกเล่ากันในเว็บไซต์อาจเป็นการผลักดันให้หญิงรักหญิงกล้าเปิดเผยแสดงตัวตนทางเพศวิถีได้มากขึ้น ลักษณะของกลุ่มคนในชุมชนออนไลน์แห่งนี้จึงมีลักษณะแบบผสมผสาน (hybrid) ที่มีระบบปฏิสัมพันธ์แบบออฟไลน์ไปสู่ออนไลน์ แล้วกลับไปกลับมาสลับกันไประหว่างความสัมพันธ์ในโลกจริง ๆ และโลกเสมือนจริง ส่วนสาเหตุที่ทำให้สมาชิกชุมชนมีความผูกพันกับชุมชนคือ การเป็นสังคมที่ดี การช่วยเหลือสร้างมิตรภาพที่ดีระหว่างสมาชิก และความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันที่เข้าใจกัน ผลักดันให้สมาชิกหญิงรักหญิงในชุมชนออนไลน์เลส่าผูกพันกันสูง

กล่าวได้ว่า เครื่องมือสำคัญที่สุดที่ช่วยเหลือการสร้างเป็นชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิงไม่ใช่เรื่องของวัตถุแต่เป็นเรื่องของ “ความรักและการช่วยเหลือกัน” อันเป็นมิติด้านอารมณ์ความรู้สึกของจิตใจที่เป็นสายใยความสัมพันธ์เชื่อมโยงความเป็นชุมชนเข้าหากัน สิ่งเหล่านี้คือพลังอันโดดเด่นของหญิงรักหญิงผู้ให้ความสำคัญกับจิตใจเหนือร่างกาย ตลอดจนการสัมภาษณ์ผู้ดูแลเว็บไซต์ ผู้วิจัยพบว่า “การช่วยเหลือ” เป็นคำที่สอดแทรกอยู่ทุกประเด็นในการตอบคำถามของผู้ดูแลเว็บไซต์ ผู้นำชุมชนผู้อุทิศเวลา ช่วยเหลือดูแล ให้คำปรึกษา ตลอดจนวันตลอดคืนให้หญิงรักหญิงในชุมชนออนไลน์แห่งนี้

“เราไม่ได้สร้างชุมชนจากเงิน เราไม่ได้สร้างชุมชนจากวัตถุ แต่เราสร้างชุมชนจากความรู้สึกที่ดีต่อกัน ส่วนเครื่องมือ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ ที่เป็นทั้งหมด เป็นผู้ดูแลเว็บไซต์จริงๆ ทั้งหมด ออกแบบ คิดดีไซน์ ทำโค้ด ทำโปรแกรม (ทำยังไงให้คนรู้จักเว็บเรา ซึ่งจริงๆ ไม่ได้มีจุดประสงค์ใด ๆ ที่ให้คนมารู้จักเว็บที่เลยเพราะเราเชื่อว่า การเป็นผู้หญิงรักผู้หญิงนั้น อยู่กันเงียบ ๆ ก็มีความสุขแล้ว ไม่อยากให้ใครเข้ามายุ่งมาก)...ที่ว่าเป็นเรื่องของคนที่ตัวที่พยายามทำให้คนรู้สึกว่า สังคมนี้อะไรแล้วเราจะรักกันแล้วเราจะช่วยเหลือกัน แล้วก็ก็

พยายามทำให้คนที่เข้ามาในสังคมนี้ได้รู้สึกว่าเขาต้องรับผิดชอบกันและกัน ต้องดูแลใส่ใจกัน เพราะเวลาเรามีปัญหาเราก็ต้องการให้มีคนมาดูแลใส่ใจกัน ในขณะที่เขาก็ดูแลใส่ใจคนอื่น ดังนั้น ทุกคนช่วยกัน มันก็เลยทำให้มีความเป็นมิตรภาพมากขึ้น ในขณะที่เดียวกัน ตัวพี่ก็พยายามช่วยเหลือเท่าที่จะช่วยได้” (ผู้ดูแลเว็บไซต์ล่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

เป้าหมายในการสร้างชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิงมี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านแรก เพื่อตัวตนของหญิงรักหญิงเอง อีกด้านหนึ่งเพื่อสังคม (เหมือนกับการสร้างขึ้นมาเพื่อทำความเข้าใจตนเองและให้คนอื่นเข้าใจพวกเธอ) มีรายละเอียดดังนี้

1) เพื่อตนเอง (หญิงรักหญิง) ได้แก่ ความต้องการมีเพื่อนที่เป็นหญิงรักหญิงผู้มีความเข้าใจกันและกัน มีความชอบความรู้สึกเดียวกัน นอกจากนี้ ชุมชนเลสตัวยังสร้างงานให้กับสมาชิกหญิงรักหญิงด้วย

“สำหรับหญิงรักหญิงด้วยกันเอง มีความสำคัญมาก...พูดภาษาชาวบ้านเป็นเหมือน ตลาดชุมชน หมู่บ้านที่ทุกคนมาแล้วเจอคนที่เรารู้สึกเป็นความชอบเดียวกัน เข้ามาในเลสล่า เจอทุกอย่างที่เขาต้องการคือ ความชอบเดียวกัน อย่างน้อยถ้าเรารู้สึกว่าเขาอยากเจอใครที่เข้าใจ เขาเข้ามาเจอแน่นอน อย่างน้อยเข้าใจและไม่ด่าเขา เขาเจอแน่นอน สบายใจ ซึ่งสำคัญในแง่ของความรู้สึกจิตใจมาก เวลาคนเป็นทุกข์เขาก็อยากหาคนเข้าใจ ถ้าเขาไม่มีเพื่อนเลยสักคน เขาต้องมาหาที่ ๆ เข้าใจเขา” (ผู้ดูแลเว็บไซต์ล่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

“ได้งานด้วยนะ เพราะว่าในเลสล่ามีการสร้างเครือข่ายของการทำงาน เช่น ใครจะโฆษณา ก็โฆษณาได้ฟรีอยู่แล้ว ถ้าใครต้องการงานและกำลังหางาน พี่จะมีเครือข่ายของพี่ในวงการในเลสล่าที่ทำงานด้าน HR เขาจะติดต่อหาพี่บ่อย ๆ มีงานนี่โน่น หาคนให้หน่อย พี่ก็จะรู้หลายคนส่งอีเมลมา เราก็ส่งกลับไป เรียกว่ามี “เส้นสายหน่อย” ไม่ได้ฝากให้ แต่ให้รู้ว่ามีงานอะไรอยู่ คุณจะเข้าได้หรือไม่ได้อยู่ที่ตัวคุณ หญิงรักหญิงในเลสล่าได้โอกาสทุกอย่างมากกว่าคนอื่นข้างนอก” (ผู้ดูแลเว็บไซต์ล่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

2) เพื่อสังคม (คนอื่น) ได้แก่ ความต้องการให้สังคมและองค์กรต่าง ๆ เข้าใจความเป็นหญิงรักหญิงมากขึ้น เช่น หน่วยงานราชการและสื่อมวลชน และพยายามสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับหญิงรักหญิง ลบความเข้าใจที่ผิดพลาดเกี่ยวกับหญิงรักหญิงในนาม “กลุ่มเลสล่า” ซึ่งนับเป็นงานที่ประสบความสำเร็จตลอดระยะเวลา 9 ปี ที่ผู้ดูแลเว็บทำ จนปัจจุบันสังคมมีความเข้าใจหญิงรักหญิงมากขึ้นแล้ว ผู้ดูแลเว็บเชื่อว่า อาจไม่มีกฎเกณฑ์มาวัดว่าสังคมเข้าใจหญิงรัก

หญิง แต่เป็นความรู้สึกที่เธอสัมผัสได้และเธอก็มีความสุขทุกครั้งที่ได้ทำให้สังคมเข้าใจความเป็นหญิงรักหญิง

“ที่จะทำยังไงดีนะ ที่จะทำให้นักสังคมไทยมองว่าผู้หญิงรักผู้หญิงไม่ใช่รุนแรง ไม่น่ารังเกียจ ไม่น่าห่มั่นได้ ทุกคนเขาก็เป็นคนเหมือนกัน เขากินเหมือนคุณ บริโภคเหมือนคุณ แคร์รสนิยมในความรักเขาแตกต่างออกไป ซึ่งความแตกต่างไม่ใช่ความผิดเพราะเป็นทางเลือก ต่อมาที่เพิ่มมาคือ ที่จะทำยังไงดีที่จะยกระดับผู้หญิงรักผู้หญิงให้มาอยู่ในสังคมอย่างสง่างาม ไม่ต้องเดินก้มหัว ไม่ต้องแอบซ่อน จึงมองว่าสิ่งที่เลสล่าได้ทำตลอด 9 ปี คือสร้างความเข้าใจให้กับองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งราชการ มีหน่วยงานเยอะแยะที่เราไปประชาสัมพันธ์ เราไปอธิบายให้เขาฟัง และวิธีการของเลสล่าที่ไม่เคยทำอะไรออกไปให้สังคมตำ ให้สังคมเหยียดหยาม เราทำทุกอย่างด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน เพื่อเป็นภาพลักษณ์ให้กับผู้หญิงรักผู้หญิงว่า เราอ่อนน้อมถ่อมตนให้สังคมเห็น จนทุกวันนี้ สังคมเปิดรับเรามากขึ้น มีทอมดี้มากขึ้น แต่การถูกตำ “อีทอม อี้ดี” น้อยลง...สมมติ เวลาทอมดี้มีข่าวตีกันฆ่ากันตาย หน้าที่ของพีดีคือ ติดต่อสื่อมวลชนอธิบายให้เขาฟังประจำ อธิบายอยู่เรื่อย ๆ เช่น บอกว่าเรื่องอย่างนี้เป็นเรื่องธรรมชาติ ไม่เกี่ยวกับเพศ อารมณ์รุนแรงไม่เกี่ยวกับที่คนจะรักเพศไหน เกี่ยวกับพื้นฐานส่วนตัว จนนักข่าวเขาเข้าใจกันดีแล้ว คือสิ่งที่เราสื่อสารให้กับสื่อมวลชนจนเข้าใจเรามากขึ้นแล้ว” (ผู้ดูแลเว็บเลสล่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

หากวิเคราะห์ความเป็นชุมชนในเลสล่าจะพบว่า ชุมชนแห่งนี้มีความเป็นชุมชนสูง ความเป็นชุมชนแห่งนี้เกิดขึ้นผ่าน “เครือข่าย” ทั้งภายในชุมชนเองและนอกชุมชน (กลุ่มคนในเว็บไซต์และนอกเว็บไซต์) ชุมชนแห่งนี้จึงไม่ได้จำกัดอยู่แค่ระบบความสัมพันธ์ในเว็บไซต์เลสล่าเท่านั้น แต่เป็นเครือข่ายความสัมพันธ์ขนาดใหญ่ระหว่างหญิงรักหญิงผู้มีความสนใจและเพศวิถีเหมือนกันทั้งในสังคมไทยและสังคมโลก เป็นระบบเครือข่ายทางสังคมที่มีสายสัมพันธ์ขยายออกไปนอกชุมชนเลสล่า โครงสร้างเครือข่ายในที่นี่มีลักษณะบอบคอบ ๆ กันไป รู้จักต่อกันไป เป็นความสัมพันธ์แบบรู้จักกันและไม่รู้จักกันมาก่อน โดยมีผู้ดูแลเว็บเป็นศูนย์กลางของโครงสร้างเครือข่าย (ego-centric network) จนกลายเป็นโครงสร้างหลักของชุมชนแห่งนี้

“เรามีความเป็นชุมชนคือ มีที่ ๆ เราจะนั่งคุยกัน มีที่ ๆ เราจะหาเพื่อน มีที่ ๆ เราจะหาคนรู้จัก มีที่ ๆ เราจะปรึกษา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเรียน ตามได้ ถ้าป่วยไม่สบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเบื้องต้น ผู้หญิงเรื่องเกี่ยวกับภายในที่ผู้หญิงอายุ เขาก็มาติดต่อได้ มีโพสต์กระทู้โทรศัพท์มาหาพี่ หรือส่งอีเมลมา มีหมอบที่เป็นกลุ่มของเราเป็นคนตอบ ติดต่อ และถ้าฉุกเฉินจริง ๆ ต้องโทรศัพท์ พี่ก็จะขอเบอร์เขา ให้เพื่อนที่เป็นหมอโทรไปหาเขา หมอบางคนเขาก็เปิดเผยว่าเป็นผู้หญิงรักผู้หญิง เขาก็จะมาช่วยตรงนั้น บางทีเราก็จะมี ทนายความ

คอยช่วย คนที่มีปัญหาเรื่องกฎหมาย พี่ไม่ต้องการโพสต์กระทู้ถาม โทรมหาพิฯ ก็จะมีพรรคพวกเราที่เป็นทนายความให้คำปรึกษา”

“ทำไมเลสล่าถึงอยู่ได้ล่ะ เพราะเขามีชุมชนของเขา เรามีทุกอย่าง มีสร้างอะไรมากมาย มีทั้งพยาบาล เกสซกร ที่คอยช่วยตลอดเวลา ทุกอาชีพ เรื่องกฎหมายเรามีทั้งนักวิชาการ ทนายความ อัยการ แม้กระทั่งผู้พิพากษาที่เป็นหญิงรักหญิง เช่น บางคนมีปัญหาถูกเงิน พี่ก็ประกาศเลยช่วยหน่อย ใครช่วยได้ให้อีเมลมา ก็จะมีคนอีเมลมาช่วย ดังนั้น มีความเป็นชุมชนสูงมาก แต่อยู่ที่คนจะใช้ประโยชน์กับ ชุมชนนั้นอย่างไร ดูข้างนอกเหมือนไม่มีอะไร แต่ข้างหลังลึกมาก” (ผู้ดูแลเว็บเลสล่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

ทั้งหมดจากการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ดูแลเว็บเลสล่าเกี่ยวกับกระบวนการสร้างและเป้าหมายของชุมชนเสมือนจริงแห่งนี้ ในส่วนต่อไป ผู้วิจัยจะพาไปดูโครงสร้าง องค์ประกอบของชุมชนหญิงรักหญิงแห่งนี้ว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้าง โดยใช้ข้อมูลจากการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสำรวจและการสัมภาษณ์ออนไลน์จากหญิงรักหญิง โดยการสำรวจสถานที่เสมือนจริงในชุมชนแห่งนี้ ผู้วิจัยจะเน้นที่เว็บบอร์ดและไดอารี่ออนไลน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 4.16 หน้าแรก (Home) และเมนูหลักใน www.lesla.com ชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง

LESLA สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
รวมไว้อาลัยถึงพระทรงเป็นที่รักของปวงชนชาวไทย

ABOUT US | **WEBBOARD** | CHATROOM | PHOTO VOTE | DIARY | SEX | NOVEL | HOROSCOPE | ABOUT LESBIAN | LESLA SHOP

LESLA news : ภาติ... "กิตติ... วิกิต" Lesla พากษาราชว Lesla เริ่มศึกษ... เป็นสิ่งแรกโดย... ชายออกไปประเทศ Lesla ชาว Lesla หลีกหนีความน้อย English Page

Webmaster Talk

ช่วงนี้ครบทุกใจเลย ไม่มีเลย และถึงไม่รู้ว่าจะต้อง ใช้เวลาอีกนานเท่าไรก็ควรจะดีกับขอชวนทุกคนอยู่อย่างของใจองตามตัว สอดส่องใจกลางห่านถ้าไม่รู้ว่าจะเริ่มอย่างไร ลองมาเริ่มจากการจดรายจ่ายกัน ดูว่าแต่ละวันใช้เงินอะไรไป เพื่อจะได้รู้ตัว ใช้เงินอะไรไปว่าเป็นแล้วค่อยๆ ลดความทุกข์ใจลงไปได้เรื่อยๆ ลองดูกันนะคะ

Website : 78.32.2990

Webboard

- รวบรวม Webboard
- เรื่องทั่วไป
- หาเพื่อนใหม่
- ปรึกษาปัญหา
- เลส
- ฝากหนังสือ
- คนอกหัก
- เพื่อนทั่วไป
- เพื่อนต่างแดน
- กุศุณษา
- การเมือง
- โฆษณาประชาสัมพันธ์

พทินิ

- ฝากอธิบายกฎหมาย
- หอมผ้าตลกกับอกขี้เหล็กแสบ
- รั้วคอมพ์แล้วทำไมไม่รู้ของตัวเอง
- เรื่องอื่นๆ บนเตียงท่า... ขี้ขอม
- เรื่องหอมรักหอม

There are more interesting topics, just click here!!!

Photo of the Week

ต้องขอบคุณพี่สาว
ช่วงนี้คือ Webmaster ที่เบอร์นี้
084-5353562

ถึงเวลาแล้ว... ทุกคน
ต้องร่วมมือกันทำเพื่อพลังคมของพวกเรา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 สถานที่ในชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง

ภาพที่ 4.17 แผนผังจำแนกองค์ประกอบด้านสถานที่ใน www.lesla.com แยกตามประเด็น คือ ชุมชนออนไลน์ เพศวิถีโซเชียล และเว็บเพจ

หากสำรวจโครงสร้างและลักษณะพื้นที่ในชุมชนเลสล่าผ่านการเชื่อมโยงหลายมิติโดยเริ่มต้นเมนูหลักหน้าแรกของเว็บไซต์จากซ้ายบนของจอ (ดูภาพที่ 4.16 ประกอบ) จากภาพ (ในกรอบลูกศรสีน้ำเงิน) จะเห็นว่าในชุมชนเลสล่าแยกส่วนย่อยออกเป็น 10 ส่วน ได้แก่ เกี่ยวกับเรา (About us) เว็บบอร์ด (Web board) ห้องสนทนาออนไลน์ (Chat room) โหวตรูป (Photo vote) ไดอารี่ออนไลน์ (Diary) เรื่องเพศ (Sex) นิยาย-เรื่องสั้น (Novel) โหราศาสตร์ (Horoscope) เกี่ยวกับเลสเบียน (About lesbian) และเลสล่าซ้อป (Lesla shop) อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ตรวจสอบการเชื่อมโยงในส่วนที่เกี่ยวกับเลสเบียนและเลสล่าซ้อปพบว่า ไม่มีการเชื่อมโยงในส่วนดังกล่าว ดังนั้น ส่วนย่อยในชุมชนที่เนื้อหาเชื่อมโยงจริง ๆ จึงลดลงเหลือเพียง 8 ส่วนย่อย

2.2.1 “เว็บบอร์ดเลสล่า” และ “เลสล่าไดอารี่”: สถานที่เสมือนจริงในชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง

จากภาพที่ 4.16 (ส่วนที่ระบายสีเหลือง) และจากภาพที่ 4.17 เมื่อจำแนกองค์ประกอบด้านสถานที่ในชุมชนเลสล่าจะเห็นว่า ใน 8 ส่วนย่อย แยกเป็นส่วนชุมชนออนไลน์ 3 ส่วน คือ ไดอารี่ออนไลน์ ห้องสนทนาออนไลน์ และเว็บบอร์ด เป็นเรื่องเกี่ยวกับเพศวิถีโซเชียล 2 ส่วน คือ โหวตรูปและเรื่องเพศ เป็นเว็บเพจ 3 ส่วน คือ นิยาย-เรื่องสั้น โหราศาสตร์ และเกี่ยวกับเลสเบียน โดยพบว่ามีส่วนที่มีประเด็นทับซ้อนกันอยู่คือ เว็บบอร์ดอาจมีประเด็นเกี่ยวกับเพศวิถีแทรกอยู่ ส่วนโหวตรูปอาจจัดเป็นชุมชนออนไลน์รูปแบบหนึ่งได้เช่นกัน

ตารางที่ 4.6 รูปแบบกิจกรรมออนไลน์ในชุมชนเลสล่า

รูปแบบกิจกรรมในชุมชนออนไลน์	จำนวน (N=38)	ร้อยละ
Web board	24	66.7
Chat room	8	22.2
Online diary	22	61.1
Photo vote	9	25

ที่มา : สำรวจออนไลน์ในชุมชนเลสล่า รวบรวมระหว่าง 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 01:11 น. ถึง 3 มีนาคม 2551 เวลา 07:24 น.

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาผลจากการสำรวจกิจกรรมออนไลน์จากสมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่า แสดงในตารางที่ 4.6 พบว่าสมาชิกเลสล่าเกินกว่าครึ่ง (ร้อยละ 60 ขึ้นไป) เข้าร่วมกิจกรรมในเว็บบอร์ดและไดอารี่ออนไลน์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ชุมชนออนไลน์หลักของหญิงรักหญิงในเลสล่าคือส่วนเว็บบอร์ดและไดอารี่ออนไลน์ ดังนั้น ส่วนที่จะอธิบายต่อไปนี้ ผู้วิจัยจะพาผู้อ่านไปสำรวจสถานที่ที่เรียกว่าเป็นชุมชนออนไลน์หลักในเลสล่าคือ กระดานข่าวสนทนา (web board) และชุมชนไดอารี่ออนไลน์ (diary online community)

ตารางที่ 4.7 กระดานข่าวสนทนาย่อยใน “เว็บบอร์ดเลสล่า” (เรียงตามจำนวนกระทู้ที่สมาชิกโพสต์)

สัญลักษณ์	เว็บบอร์ดย่อย	จำนวนกระทู้
	วัยทำงาน	52,125
	หาเพื่อนใหม่	49,235
	เลส	34,214
	เรื่องทั่วไป	29,078
	คนอกหัก	18,793
	โฆษณา-ประชาสัมพันธ์	2,890
	มุมหนังสือ	1,969
	เพื่อนต่างแดน	1,372
	เพื่อนทั่วไทย	1,005
	การเมือง	243
	กฎหมาย	122

ที่มา : บันทึกข้อมูลจำนวนกระทู้ในเว็บบอร์ดเลสล่า เมื่อ วันที่ 30 มีนาคม 2551 เวลา 20:44 น.

ภาพที่ 4.18 “เว็บบอร์ดเลสล่า” ชุมชนออนไลน์รูปแบบกระดานข่าวสนทนาของหญิงรักหญิง

"เลสลาเว็บบอร์ด"
ประกอบด้วย 12 ส่วนย่อย (ที่มีลิงค์เชื่อมโยงและมีการตั้งกระทู้) ได้แก่

1. รวมทุกหน้า
2. เรื่องทั่วไป
3. หาเพื่อนใหม่
4. เลส
5. วิทย่างาน
6. มุมหนังสือ
7. คนอกหัก
8. เพื่อนทั่วไทย
9. เพื่อนต่างแดน
10. กฎหมาย
11. การเมือง
12. โฆษณา-ประชาสัมพันธ์

เลือกอ่าน [รวมทุกหน้า](#) | [เรื่องทั่วไป](#) | [หาเพื่อนใหม่](#) | [เลส](#) | [วิทย่างาน](#) | [มุมหนังสือ](#) | [คนอกหัก](#) | [เพื่อนทั่วไทย](#) | [เพื่อนต่างแดน](#) | [sex](#) | [ท่องเที่ยว](#) | [กีฬา](#) | [อาหาร](#) | [กฎหมาย](#) | [เศรษฐกิจ](#) | [การเมือง](#) | [ซื้อขายของมือสอง](#) | [โฆษณา-ประชาสัมพันธ์](#) | [International](#)

Message : ความร่วมมือร่วมใจกันปิดไฟ ปิดแอร์ ปิดเครื่องไฟฟ้า ปลดปลั๊กเมื่อเลิกใช้ ลดการใช้รถส่วนตัวและรีไซเคิลให้มากขึ้นเพื่อลดภาวะ [ฝากข้อความส่วนตัว](#)

[[Sign In](#)] [[Register](#)]

ทั้งหมด 191,176 กระทู้ -- เรียงตามกระทู้ --

~ First | Prev | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | Next | Last ~

308034 - [หาเพื่อนเล่น hi5](#) - les kon นิ่ง [30-03-2008 20.37.02] (ตอบ 0, ชม 0) **new**

308033 - [ความรักที่ฉันทำลาย](#) - unseen-fa [30-03-2008 20.36.37] (ตอบ 0, ชม 1) **new**

308032 - [มาคุยกับป้าใหม่](#) - ap [30-03-2008 20.35.25] (ตอบ 0, ชม 0) **new**

308031 - [ความรักที่ฉันทำลาย](#) - unseen-fa [30-03-2008 20.34.46] (ตอบ 0, ชม 2) **new**

308030 - [นอนเด็ก ชอบเที่ยว ชอบดื่ม แวะมาทักทายกันหน่อย ทอมดี เชียงใหม่](#) - คิงแมน [30-03-2008 20.33.40] (ตอบ 0, ชม 0) **new**

308029 - [ความรักที่ฉันทำลาย](#) - unseen-fa [30-03-2008 20.32.37] (ตอบ 0, ชม 1) **new**

308027 - [ผมอยากเจอคนที่ใช่จัง.....](#) - อเล็ก [30-03-2008 20.29.25] (ตอบ 0, ชม 2) **new**

308026 - [ทำไมคนเรา ... ถึงมีความเหงา? - ดีใจดี](#) [30-03-2008 20.28.04] (ตอบ 1, ชม 4) **new update**

308025 - [อยากมีใครสักคนหนึ่งที่เมื่อไหร่คิดถึงก็โทรมาหาไว้ดูแลกัน](#) - อยากมีใครสักคน [30-03-2008 20.18.04] (ตอบ 1, ชม 15) **new update**

308022 - [ทอมดี เชียงใหม่ที่เป็นนักท่องราตรีรายงานตัวกันหน่อยจ้า](#) - คิงแมน [30-03-2008 20.11.04] (ตอบ 1, ชม 9) **new update**

308021 - [ประกาศด่วน ถึงทอมดี เชียงใหม่](#) - คิงแมน [30-03-2008 20.08.56] (ตอบ 0, ชม 3) **new**

308020 - [กินนิงนางนิตะ - i_dypinz@hotmail.com](#) [30-03-2008 20.08.27] (ตอบ 0, ชม 8) **new**

308019 - [หาแฟน อยากได้ที่นิสัยหน้าตาไม่เก้ง](#) - เออ [30-03-2008 20.08.01] (ตอบ 0, ชม 10) **new**

308018 - [ตามหาเพื่อนเที่ยว ทอมดี เชียงใหม่](#) - คิงแมน [30-03-2008 20.06.17] (ตอบ 0, ชม 0) **new**

308016 - [dittoat_2 - fine](#) [30-03-2008 20.05.41] (ตอบ 0, ชม 2) **new**

308015 - [ประกาศด่วน ตามหาเพื่อนทอม/ดี ที่รู้ใจ \(เชียงใหม่\)](#) - Kingman [30-03-2008 20.00.50] (ตอบ 0, ชม 2) **new**

308014 - [.....หายใจจากเรื่องเดิม.....](#) - มีสารระ [30-03-2008 19.53.24] (ตอบ 0, ชม 7) **new**

308013 - [ช่วงนี้รู้สึกเฉยๆจะแฟนมักมาย - plz leave](#) [30-03-2008 19.46.34] (ตอบ 1, ชม 17) **new update**

308012 - [ทอมใจร้ายทำต้ออกหัก - 007](#) [30-03-2008 19.39.35] (ตอบ 0, ชม 13) **new**

308011 - [คุณทอมอยากได้แฟนอาชีพอะไรกันคะ - สาวโรงงาน](#) [30-03-2008 19.26.43] (ตอบ 8, ชม 55) **new update**

308010 - [ดีว่างๆมีชัยค้าบอยากมีแฟนอะ - 444](#) [30-03-2008 19.23.50] (ตอบ 3, ชม 21) **new update**

308009 - [ต้องทำยังไงถึงจะดีกับทุกฝ่าย - ดาวลิป](#) [30-03-2008 19.14.42] (ตอบ 0, ชม 16) **new**

308008 - [คืนไหน มีก๊อง ออแนอยู่ คุยกันจ](#) - เดก1 [30-03-2008 19.12.52] (ตอบ 1, ชม 20) **new update**

308007 - [หาคนรู้ใจ - โอลส์](#) [30-03-2008 19.11.35] (ตอบ 1, ชม 14) **new update**

308002 - [อยากมีคนข้างกาย - พีฉี - au](#) [30-03-2008 18.51.39] (ตอบ 1, ชม 39) **new update**

308001 - [จะมีใครมีที่รักฉันจัง - dadyda_alone](#) [30-03-2008 18.46.00] (ตอบ 2, ชม 28) **new update**

308000 - [.....หาคนทำงานวันที่ 5-24 ที่สยามพารากอน.....](#) - ae [30-03-2008 18.44.44] (ตอบ 2, ชม 12) **new update**

307997 - [หาเพื่อนคุย ออแนอยู่](#) - โนม [30-03-2008 18.28.39] (ตอบ 1, ชม 35) **new update**

กระทู้ที่เพิ่งถูก "โพสต์" ณ เวลาปัจจุบัน

จากตารางที่ 4.7 และภาพที่ 4.18 แสดงให้เห็นว่าสมาชิกเว็บบอร์ดเลสล่าส่วนใหญ่มีจุดประสงค์เพื่อหาเพื่อนและหาแฟนที่เป็นหญิงรักหญิงด้วยกัน ประเด็นในกระดานข่าวสนทนาย่อยส่วนใหญ่จึงเป็นกระทู้เกี่ยวกับความรัก ความต้องการเพื่อนที่เข้าใจในความเป็นหญิงรักหญิงเหมือนกัน ซึ่งถือเป็นการหน้าที่สำคัญอันหนึ่งของเว็บบอร์ดเลสล่า เพราะในชีวิตจริงไม่สามารถรู้ได้ว่าใครเป็นหญิงรักหญิงหรือไม่เพราะดูได้ยากตามเพศสรีระ กระดานข่าวสนทนาย่อยที่เข้าข่ายประเด็นนี้ได้แก่ วิทยุทำงาน หาเพื่อนใหม่ เลส เพื่อนทั่วไทยและคนอกหัก ประเด็นในกระดานข่าวสนทนาย่อยรองลงมาคือ กระดานข่าวสนทนาเกี่ยวกับประเด็นความสนใจร่วมในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ เรื่องทั่วไป มุมหนังสือ การเมือง และกฎหมาย โดยเฉพาะประเด็นเรื่องกฎหมายนั้น เลสล่ามีเครือข่ายให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่หญิงรักหญิงด้วย ประเด็นในกระดานข่าวสนทนาย่อยต่อมาคือ เพื่อนต่างแดน กระดานข่าวสนทนาย่อยนี้มีหน้าที่สำคัญในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างหญิงรักหญิงไทยที่อาศัยอยู่ต่างประเทศเข้าหากัน เช่น ชื่อกระทู้ว่า “เพื่อนคนไหนอยู่เยอรมันหรือเคยไปเรียนที่เยอรมัน ขอคำปรึกษาเรื่องเรียนต่อด้วยคะ” กระดานข่าวสนทนาย่อยสุดท้ายคือ โฆษณา-ประชาสัมพันธ์ กระดานข่าวสนทนาย่อยนี้มีหน้าที่สำคัญ เช่น ช่วยสร้างรายได้ ช่วยเหลือรับสมัครงาน สร้างเครือข่ายการทำงานแก่ชาวหญิงรักหญิงด้วยตนเอง ซึ่งการจัดกระดานข่าวสนทนาย่อยนี้ขึ้นมาสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้ดูแลเว็บในส่วนเกี่ยวกับเป้าหมายการสร้างชุมชนออนไลน์เพื่อหญิงรักหญิงด้วย

สำหรับระบบปฏิสัมพันธ์ผ่านกระดานข่าวสนทนาย่อยในเว็บบอร์ดเลสล่ามีหลากหลายประเด็น สอดคล้องกับคำกล่าวของผู้ดูแลเว็บที่ว่า หญิงรักหญิงเข้ามาในเลสล่าแล้วพวกเขาจะได้ทุกอย่างมากกว่าคนอื่น ๆ โดยจะเห็นว่าจำนวนกระทู้ในเว็บบอร์ดเลสล่าข้างต้น สนับสนุนผลการสำรวจออนไลน์และคำสัมภาษณ์ของผู้ดูแลเว็บว่า

“เว็บบอร์ดของเลสล่า มีประมาณ 200-300 กระทู้ต่อวัน เยอะมาก ๆ ๆ ๆ แต่แย่น้อยคือ ช่วงหลังพี่ไม่มีเวลาดูแล แต่ก็ไม่ได้น้อยลง แต่อาจขาดสีสัน ขาดรสชาติไปบ้าง...แต่ทุกคนก็ยังมีมีความสุขกับการสิ่งเหล่านี้ที่มีอยู่ (ผู้ดูแลเว็บเลสล่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

อย่างไรก็ดี ไม่ได้หมายความว่าสมาชิกจะ “โพสต์” อะไรก็ได้ตามแต่ใจต้องการ สิ่งนี้เป็นความเข้าใจผิดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับโลกเสมือนจริงว่า “ขาดการควบคุม” ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยนี้ที่พบว่า โลกเสมือนจริงในเว็บบอร์ดเลสล่าแห่งนี้มีการควบคุมอยู่ หากกระทู้ใดละเมิดกฎของเว็บบอร์ด ผู้ดูแลเว็บจะลบกระทู้ออกทันที ดังเช่นคำเตือนเกี่ยวกับการควบคุมกระทู้ได้กระดานข่าวสนทนาย่อย ดังภาพที่ 4.19

ภาพที่ 4.19 กฎและกติกาในเว็บไซต์เลสส์ล่า

Webmaster และผู้ดูแลระบบจะลบกระทู้หรือข้อความในกระดาน ถ้าย้ายการเผยแพร่และเหตุผลหลักดังต่อไปนี้

- ห้ามมีการกล่าวร้ายกัน ตำหนอ กล่าวหา ใส่ร้ายป้ายสี หรือให้ร้าย เพื่อเป็นการทำลายชื่อเสียงต่อบุคคลหรือองค์กรใดๆ
- ห้ามมีการใช้คำหยาบคาย คำเสียดสี หรือคำที่มีความหมายไม่เหมาะสม ที่จะเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีต่อสังคมนี้
- สามารถร้องขอให้ลบกระทู้หรือคำตอบได้ โดยผู้ตั้งกระทู้หรือผู้ที่ถูกกล่าวถึงจนทำให้เสียหาย
- ห้ามการโฆษณาซึ่งให้ประโยชน์ทางการค้ากับต่อเจ้าของสินค้าหรือสถานที่นั้น ไม่ว่ากรณีใด
- ห้ามมีการก่อกวนหรือทำลายบรรยากาศที่ดีของเว็บบอร์ดนี้ในทุกกรณี
- ห้ามโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใดๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม

เชิญแนะนำหรือให้ข้อเสนอแนะที่ webmaster@lesla.com หรือ โทรไปที่ LESLA HELPLINE (09) 218-9119

“เว็บบอร์ด... พี่ดูแลอยู่ตลอดเวลา ถ้าพี่อยู่หน้าจอ (ซึ่งส่วนมากจะอยู่) จะมีการโมนิเตอร์ ทุก ๆ 1-2 นาที เราจะควบคุมเรื่องการโฆษณาไร้สาระ ลบออกให้หมด ไปไว้ในหน้าโฆษณา เราควบคุมค่อนข้างมาก จนทุกคนรู้ในการเข้ามา ควบคุมเวลาหยาบคายมากรุนแรง พี่ก็จะลบเลย...จะคุมเรื่อง ถ้ามีการทะเลาะกัน พี่ลบเลย จะคุมถ้ามีใครมาด่า คนนั้นนี้ หมิ่นประมาท ประจาน พี่ลบ คนที่จะทำแบบนี้ได้ค่อนข้างที่จิตใจแข็ง ตัวพี่ใจแข็ง และก็มีคอนเซปต์ในการทำงาน บางคนที่ถูกลบก็จะด่า แล้วถามว่าลบทำไม ถ้าด่ากันเองก็ให้โทรไปต่อกัน จบ ถ้าด่าพี่ พี่ก็จะบอกว่า อ่านแล้วจะเอาไปอีก เราต้องมีคำตอบให้ทุกคนเสมอ เราไม่ใช่สักแต่ทำ แล้วเดี๋ยวคนก็จะมาหาว่าเราใช้อำนาจของเรา เรามีเหตุผล เช่น บางคนมีขายของ โปสต์เต็มไปหมดทุกหน้า พี่ก็จะบอกว่าเรามีหน้าโฆษณา-ประชาสัมพันธ์ให้คุณแล้วก็ไปตรงนั้น หน้าอื่นไม่ได้ ถ้าคนที่ต้องการดู คนจะไปที่หน้าโฆษณา ฯ ทุกคนจะรู้สึกว่าอยู่ตรงนั้น เขาจะไปเอง พี่ก็ต้องดันพวกเขาไปให้หมด ดังนั้นการควบคุมอย่างเข้มและเข้มข้น เราควบคุมค่อนข้างมาก...เป็นจุดเด่นของเราคือ ควบคุมดี เพราะเราต้องการดูแลภาพลักษณ์ คนอื่นเขาเชื่อและยินดีกับเราและทุกคนช่วยกัน” (ผู้ดูแลเว็บเลสส์ล่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

การควบคุมกระทู้ในชุมชนเลสส์ล่าถูกควบคุมโดยผู้ดูแลเว็บคนเดียวทำให้บางครั้งเกิดการท้วงติงจากสมาชิกผู้ตั้งกระทู้ที่ถูกลบออกด้วยเช่นกัน ยกตัวอย่างกรณีหนึ่ง สมาชิกตั้งกระทู้ขึ้นมาถามเหตุผลที่ผู้ดูแลเว็บลบกระทู้ออกดังข้อความในกระทู้ว่า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อกระทู้ ทำไมกระทู้ผมโดนแบนล่ะคับผมทำผิดกฎหรือคับใครก็ได้ช่วยอธิบายหน่อย

เนื้อหากระทู้ คือผมตั้งกระทู้ไปว่าผมพอจะมีวิธีดีหึงกับพวกของเล่นมาเสนอละ พุดกันตามตรง ก็ผมเห็นบางท่านก็โพสต์ไว้ว่าไปหาซื้อที่นั่นที่นี่...ผมก็เลยโพสต์ไปบ้างว่าผมมีนะ ก็เวลาผมไปเที่ยวพวกปาร์ตี้ก็เห็นว่า เอ่อ..เดี๋ยวนี้มีพวกแบบผมเยอะขึ้นนะ แล้วก็บางคนเอากันตรง ๆ ก็อยากรู้ อยากเห็นบ้างว่ามันเป็นยังไง ผมก็เป็นคนหนึ่งละที่เป็น เพียงแต่ตอนนั้นผมสะสมมานานเลยว่าจะมาไรท์แบ่งขายกันเฉพาะกลุ่ม ส่วนของเล่นผมก็ลองถาม ๆ เพื่อน ๆ มา มีแต่คนเคยเปิดไปดูตามเว็บต่าง ๆ แต่ไม่กล้าโทรไปซื้อกลัวโดนหลอกมั่ง โน่นบ้าง ผมก็เออเนอะ ถ้าเป็นพวกเรากันเองน่าจะโอเค ผมก็แค่ทำอาชีพสุจริตนี้ครับ แล้วก็รู้ว่าพวกเพื่อน ๆ บางคนก็เคยเป็นแบบผมแล้วผมทำผิดอะไรอะครับ... ถ้าเป็นยังงั้นก็ขอโทษมา ณ ที่นี้ด้วยนะครับ...ทำไมพีแบนกระทู้ผมละครับขอเหตุผลได้ไหมครับถ้าผมทำผิดกฎก็กราบขออภัยนะคับ

ผู้ตั้งกระทู้ dx_file@hotmail.com เมื่อ 2/10/07 12:51 น. ใน www.lesla.com

แม้ว่าบางกรณีผู้ดูแลเว็บต้องรับภาระในการอธิบายสาเหตุของการกีดกัน (ban) กระทู้ดังกล่าวอย่างข้างต้นเพียงคนเดียว เพราะชุมชนแห่งนี้ไม่มีผู้ช่วยดูแลเว็บบอร์ดเหมือนในชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย แต่ผู้ดูแลเว็บให้สัมภาษณ์ว่า ผู้ดูแลเว็บบอร์ดทั้งหมดนอกจากผู้ดูแลเว็บเองแล้วยังเป็นสมาชิกหญิงรักหญิงในชุมชนแห่งนี้ ผู้ช่วยกันสอดส่องดูแลด้วยอีกทางหนึ่งด้วย ดังคำว่า “ทุกคนช่วยกัน”

“ทุกคนก็ช่วยกัน อย่างในเว็บบอร์ดทุกคนด่า ๆ กัน เขาจะบอกว่าลบทำไม พี่ก็จะอธิบายทุกคนก็จะเข้ามาอธิบายว่า พวกเราต้องดูแลกัน บางครั้งมีบ้างที่เกเรพูดไม่รู้เรื่องก็ว่ากัน ในเว็บบอร์ด พุดกัน ทุกคนช่วยกันพูดจนเข้าใจ (ผู้ดูแลเว็บเลสล่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 4.20 “เลสล่าไดอารี่” ชุมชนออนไลน์รูปแบบบันทึกประจำวันของหญิงรักหญิง

The screenshot shows the LeslaDiary website with the following sections and annotations:

- Header:** LeslaDiary Girl Online Diary Community. Navigation links: HOME, ABOUT US, WEBBOARD, CHATROOM, PHOTO VOTE, PROSE, CONTACT US.
- Editor Talk:**
  - หัวข้อ: เพื่อนักเขียนชาว Lesla (Lesla Dianist)
  - เนื้อหา: สวัสดิ์คะ เพื่อนักเขียนชาว Lesla ออกแบบใหม่ ก็เลยทำ Link ให้เพื่อนๆ ได้อ่านผลงานของทุกคนมากขึ้น... เลือกอ่านไดอารี่ของหลายคนได้จากหน้าแรกเลย โดยคลิกที่ตัวการ์ตูนด้านขวามือคะ คนที่สนใจอยากได้ไดอารี่ของตัวเองไป Link อยู่หน้าแรกของ Lesla ก็แจ้งไปได้ที่ tsilpi@gmail.com นะคะ
  - Icon: A yellow envelope with a female symbol.
  - Text: สำหรับคนที่ขยับคลิก ไดอารี่ของตัวเอง เพื่อให้อ่านง่ายขึ้น เวลา reset ระบบที่นี้ระบบก็จะลบการคลิกที่ต่อเนื่องซ้ำกันด้วย IP เดียวกัน หลังจากนี้จะเป็นการ reset ใหม่นับ 1 วันเท่านั้นในขณะคะ แจ้งก่อนแล้วนะ อย่ายากันนะ... ถ้าระบบ reset ละ
  - Signature: Webmaster
- Member Login:**
  - หัวข้อ: Member Login
  - Text: กรุณาตรวจสอบ Username และ Password อีกครั้ง
  - Form: Username and Password input fields, Submit and Reset buttons.
  - Icon: A yellow padlock with a key.
  - Text: สมัครสมาชิก | ลืมรหัสผ่าน
- Diary Category:**
  - หัวข้อ: Diary Category
  - List:
    - ทั่วไป - General Diary (611)
    - ดี... (สวยเลือกได้) - Feminine's Diary (236)
    - เลส... หญิงรักหญิง - Feminine loves Feminine's Diary (200)
    - วัยทำงาน - Working Women (183)
    - มุมมองเขียน - Writer (109)
    - รักสัตว์เลี้ยง - Pet's Diary (19)
    - ผู้เข้าประกวด Lesla Festival - สำหรับผู้เข้าประกวด Lesla Blue, Pink และ Chubby เท่านั้นคะ (87)
    - เรื่องลับ... ลับเฉพาะ - ใครมีเรื่องลับแต่งเองหรือประสบมา มาเล่าให้ฟังกันหน่อย (10)
    - ไดอารี่ทั้งหมด - All Diary List
  - Search: ค้นหา Diary [input] Search
  - Radio buttons:
    - ชื่อสมาชิก
    - ชื่อไดอารี่
    - ชื่อเรื่อง
    - เนื้อเรื่อง
- Most 50 Hit Dianists:**
  - webmaster : ปีขิมทั้งที ไม่อ่านหน้านี้ของพี่ดี ไม่ได้... ไม่ได้นะ... (545,449)
  - +++Jerrie+++ ...เรื่องเล่าจากเขาใหญ่... (224,479)
- Most 50 Hit Stories:**
  - คำอธิบาย ---> ทอมดี (ทินเวย์-หุเวย์) เลส (คิง-ค... พุดถึงความดี ที่ทำให้อายเป็นพระราชกุศลแด่พระเจ้า...
  - ++++Jerrie: ผ่าตัดเต้านม ครั้งที่ 2!!!!++++

Annotations:

- การเข้าสู่ระบบในชุมชนไดอารี่ออนไลน์ (points to Member Login)
- ชื่อสมาชิกไดอารี่ที่ได้รับความนิยมสูงสุด 50 อันดับ (points to Most 50 Hit Dianists)
- กลุ่มย่อยไดอารี่ ทั้ง 8 กลุ่ม (points to Diary Category)
- เนื้อเรื่องไดอารี่ ที่ได้รับความนิยมสูงสุด 50 อันดับ (points to Most 50 Hit Stories)

สถานที่เสมือนจริงในชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิงอีกแห่งหนึ่งคือ “เลสล่าไดอารี่” เป็นชุมชนไดอารี่ออนไลน์จัดเป็นลักษณะเด่นของชุมชนออนไลน์ที่ทำให้ลักษณะชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิงมีความแตกต่างจากชุมชนออนไลน์ของชายรักชายและหญิงข้ามเพศ ผู้ดูแลเว็บเล่าให้ฟังว่า ไดอารี่ออนไลน์เกิดขึ้นหลังจากเว็บบอร์ด ไดอารี่ออนไลน์มีความเป็นมาจากสมัยที่ยังมีเฉพาะเว็บบอร์ดเลสล่า สมาชิกคนใดต้องการเล่าเรื่องราวใด ๆ ของตนก็จะเล่าในเว็บบอร์ด แต่เมื่อเวลาผ่านไป กระทั่งที่เล่าไว้เดิมนั้นก็ถอยร่นลงไปจากหน้าแรกของเว็บบอร์ด แล้วจากนั้น ก็หากกระทุ้งนั้นไม่เจอ ผู้ดูแลเว็บจึงคิดว่าหากมีไดอารี่ออนไลน์ไว้ในชุมชนก็น่าสนใจและเป็นประโยชน์แก่สมาชิก

“ทุกคนที่มี record ก็จะได้ใส่ไว้ในโลกของตนเอง...มีประโยชน์ที่ทุกคนได้มาดูความทรงจำ ความซอกซำๆ ความสุขของตนเองที่ผ่านมาในชีวิต” (สัมภาษณ์ผู้ดูแลเว็บเลสล่า)

จากภาพที่ 4.20 “เลสล่าไดอารี่” ไดอารี่ออนไลน์ของ “ชาวได” (คำเรียกสมาชิกหญิงรักหญิงผู้เขียนไดอารี่) “ชาวได” ทุกคนจะมีโลกส่วนตัวเหมือนบันทึกประจำวัน³ ไดอารี่ออนไลน์มีทั้งหมด 8 กลุ่มย่อย ได้แก่ ทั่วไป (611 ไดอารี่) ดี (Feminine) (236 ไดอารี่) เลส (Feminine loves Feminine) (200 ไดอารี่) วัยทำงาน (Working Women) (183 ไดอารี่) มุมนักเขียน (Writer) (109 ไดอารี่) ผู้เข้าประกวด Lesla Festival (87 ไดอารี่) รักสัตว์เลี้ยง (19 ไดอารี่) และเรื่องสั้น...ลับเฉพาะ (10 ไดอารี่) กลุ่มย่อยเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นหญิงรักหญิงและความเป็นชุมชนออนไลน์ของความเป็นหญิง (Feminity) เช่น ดี เลส นักเขียน

เมื่อมองโครงสร้างหน้าแรกของไดอารี่มี 3 มุมมอง ได้แก่ ชื่อสมาชิกไดอารี่ที่ได้รับความนิยมสูงสุด 50 อันดับแรก (Most 50 Hit Diarist) ชื่อเรื่องหรือเนื้อเรื่องที่ได้รับการนิยมนิยมสูงสุด 50 อันดับแรก (Most 50 Hit Stories) และไดอารี่ที่เขียนล่าสุด 300 ไดอารี่ (300 Latest Update Diary) ตามชื่อไดอารี่ ผู้เขียน วันและเวลา

ความแตกต่างของไดอารี่กับเว็บบอร์ดมีหลายประการ ได้แก่ ไดอารี่มีความเป็นส่วนตัว (privacy) มากกว่ามีความเป็นสาธารณะ (publics) เช่น สมาชิกไดอารี่ออนไลน์อาจกำหนดรหัสผ่านให้เฉพาะกลุ่มไดอารี่ ทำให้เฉพาะผู้ที่รู้รหัสลับของไดอารี่หนึ่ง ๆ สามารถเข้าไปอ่านไดอารี่ของตนได้ ซึ่งแตกต่างจากกระดานข่าวสนทนาที่ใครก็ตามสามารถเข้ามาอ่านได้ ไดอารี่สามารถบันทึกเรื่องราวได้อย่างอิสระและมีลูกเล่นมากกว่า มีความคล้ายคลึงกับเว็บไซต์

³รายละเอียดภายในองค์ประกอบย่อยของไดอารี่ออนไลน์จะอธิบายในบทที่ 5 บันทึกข้อมูลจำนวนไดอารี่ออนไลน์เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2551

ส่วนตัว เช่น สามารถบันทึกเรื่องราวได้จำนวนมาก สามารถตกแต่งไดอารี่ด้วยการใส่สีสันทัด และสคริปต์ต่าง ๆ ได้ ไดอารี่สะท้อนความเป็นตัวตนออนไลน์ได้มากกว่าเว็บบอร์ด เช่น ใช้ธีม (theme) ที่ชื่นชอบ ใส่เพลงโปรดบนหน้าไดอารี่ ลงภาพถ่ายของตนได้ไม่จำกัด และปฏิสัมพันธ์ต่อกันได้ง่ายกว่าผ่านการให้คำแนะนำ ที่เรียกว่า “คอมเมนต์” เช่น หากจำชื่อออนไลน์ของผู้เขียนไดอารี่คนใดได้ สามารถเข้าไปอ่านไดอารี่ของผู้นั้นได้เสมอ แล้วโต้ตอบกันผ่านคำแนะนำ แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่ผู้เขียนไดอารี่เล่าเรื่อง

แต่สิ่งที่ไดอารี่เหมือนกับเว็บบอร์ดคือ การควบคุมคำหยาบคายและเนื้อหาที่มีความรุนแรงเกินไป จากการสัมภาษณ์ ผู้ดูแลเว็บมีหน้าที่ดูแลภาพลักษณ์ของหญิงรักหญิงในสังคมไทย ดังเป้าหมายเริ่มต้นของเว็บไซต์ชุมชนหญิงรักหญิงแห่งนี้ ไดอารี่จึงถูกควบคุมเช่นกัน เพียงแต่จะควบคุมน้อยกว่า

“ไดอารี่ก็ควบคุม จนทุกคนรู้ในการเข้ามา... ถ้าในนั้นเขียนรุนแรง หยาบมาก ๆ เช่น ถ้าเป็นผู้ชายไปอ่านเข้าจะรู้สึกอย่างไร คนที่โดนลบโกรธ แต่ถ้าจะหยาบคายไปหยาบที่อื่น เพราะที่นี้เป็นภาพลักษณ์ของผู้หญิงรักผู้หญิงในสังคมไทย คุณไม่ช่วยคุณต้องไม่ถ่วง ช่วงหลังในไดอารี่อาจจะมีหยาบนิด ๆ เช่น กูมึงได้เพราะถือเป็นไดอารี่ส่วนตัว แต่อย่าขึ้นเป็นหัวข้อไดอารี่นะ บางทีก็ไม่ลบแต่ขอเขาดี ๆ ส่วนมากจะฟังแล้วก็เข้าใจจุดประสงค์เรา ช่วงหลังมานี้จะปล่อยเพราะไดอารี่เป็นกระจกส่องตัวเขาเอง” (ผู้ดูแลเว็บเลสล่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

2.2.2 สถานที่ทางกายภาพในชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง

กล่าวแล้วในส่วนเป้าหมายและกระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิงว่าชุมชนแห่งนี้เริ่มต้นจากการพบปะกันจริง ๆ ของหญิงรักหญิงกลุ่มหนึ่งผู้ต้องการมีเพื่อนรูปแบบความสัมพันธ์นั้นจึงมีสายสัมพันธ์ที่ยาวนานต่อเนื่องกันมาจนกลายเป็นกิจกรรมพบปะสังสรรค์ที่เป็นที่รู้จักในหมู่หญิงรักหญิงในชุมชนเลสล่าชื่อว่า “เลสล่า ไนต์” (Lesla Night) อันเป็นระบบปฏิสัมพันธ์แบบออฟไลน์ในชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิงที่ชัดเจนที่สุด

“แต่ก่อน Lesla Night จัดทุกวันเสาร์ มีคนมาตั้งแต่ 500-700 คน จนมาครบรอบ 7 ปีเมื่อ 2 ปีที่แล้ว คนมา 1,500 คน งานกลางคืนนะ ถ้างานกลางวันเด็กเข้าได้จะก็พันคน” (ผู้ดูแลเว็บเลสล่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

ตารางที่ 4.8 “เลสล่า ไนท์” ปี 2550⁴ : กิจกรรมพบปะสังสรรค์ของชุมชนออนไลน์เลสล่า

วัน เดือน ปี	Lesla Night : Theme Party
10 พฤศจิกายน 2550	Lesla Night : Harem Night
2 มิถุนายน 2550	Lesla Night : ลำลา ChitChat Pub
5 พฤษภาคม 2550	Lesla Night : วันที่ 5 พ.ค. 2550
28 เมษายน 2550	Lesla Night : วันที่ 28 เม.ย. 2550
12 เมษายน 2550	Lesla Night : เปียกกันสงกรานต์
7 เมษายน 2550	Lesla Night : ชวนกันใส่ลวดลาย
31 มีนาคม 2550	Lesla Night : T shirt Contest Final
24 มีนาคม 2550	Lesla Night : T shirt Contest II
17 มีนาคม 2550	Lesla Night : T shirt Contest I
10 มีนาคม 2550	Lesla Night : วันที่ 10 มี.ค. 2550
24 กุมภาพันธ์ 2550	Lesla Night "Freestyle Party : we wear shorts tonight"
17 กุมภาพันธ์ 2550	Lesla's Night "Celebrating Chinese New Year"
10 กุมภาพันธ์ 2550	Lesla Pinky Pink Night
3 กุมภาพันธ์ 2550	Lesla's White Party
27 มกราคม 2550	Lesla Jeans Night

ที่มา : เข้าถึงได้จาก <http://www.lesla.com/gallery.htm>

การนัดเพื่อพบปะสังสรรค์กันในงาน “เลสล่า ไนท์” โดยมากเป็นการนัดกันแบบปากต่อปาก และใช้การประกาศผ่านเว็บบอร์ดเพื่อบอกกล่าวรายละเอียดของงานที่จะจัดขึ้นแต่ละครั้งให้สมาชิกที่ต้องการเข้าร่วมงานได้ทราบและเตรียมตัวล่วงหน้า ดังตัวอย่างข้อความในกระทู้ที่ผู้ดูแลเว็บตั้งขึ้นเพื่อเชิญชวนหญิงรักหญิงเข้าร่วมงาน “เลสล่า ไนท์” ในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2550

⁴ จากการสัมภาษณ์ผู้ดูแลเว็บให้ข้อมูลว่า หลังเดือนพฤศจิกายน 2550 เลสล่า ไนท์ ถูกงดเว้นชั่วคราวเนื่องจากผู้ดูแลเว็บติดภารกิจส่วนตัว

ชื่อกระทู้ Lesla...HAREM NIGHT เสาร์ที่ 10 พ.ย. นี้ อบอุ่น...สนุก...กับบรรยากาศที่ไม่ซ้ำซาก

เนื้อหากระทู้ ห่างหายไปนานหลายเดือน...กลับมาแล้ว...กลับมาทำให้พวกเราทุกคนได้พบได้เจอกันอย่างอบอุ่นใจ งาน Lesla คราวนี้มี concept--> Harem Night...พิเศษไม่ซ้ำซากรูปแบบเดิม... แต่ความสนุกมีมากแน่นอน...งานนี้พิเศษมากนะ...เพราะที่เตรียมความสนุกแบบ...อืมมม...อืมมม...แบบติด rate เพื่อทุกคนเต็มที่! คราวนี้ทุกคนได้หลุดโลกกว่าเดิม ๆ ที่เคย ๆ กันแน่นอน บอกไว้ก่อนเลยนะว่าไม่ไปไม่ได้เด็ดขาด จะมาบ่นเสียตายไม่ได้เลยนะ เพราะบอกแล้วว่างานนี้พิเศษ...แบบใหม่ไม่เหมือนเดิมจริง ๆ...มีหลากหลายบรรยากาศให้พวกเราได้สัมผัส ขออย่าว่าหลากหลายจริง ๆ

ถ้าจะจองโต๊ะต้องแจ้งด้วยนะ คราวนี้ว่าจะเอาที่นั่ง ที่ยืน หรือที่นอน...จัดให้ได้อยู่แล้ว พบกันที่ร้าน LOVE MAKE ตรงข้ามโลตัส-เรียบทางด้านเอกมัยรามอินทรา ค่าบัตรเข้าคนละ 200 บาท แลกเครื่องดื่มได้เหมือนเดิมคะ พบกันได้ตั้งแต่ 2 ทุ่ม...ทางร้านมีอาหารให้ด้วยนะคะ โทรมาจองโต๊ะหรือสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่เบอร์เดิม 089-2189119 จำ ไป...ไปเจอกัน...กอดกันให้หายคิดถึงกันเลยนะ !

ผู้ตั้งกระทู้ **BuGi** เมื่อ 6/11/07 02:22 น. ใน www.lesla.com

การจัดงานสังสรรค์แต่ละครั้ง มีหญิงรักหญิงมาร่วมงานเป็นจำนวนมาก แสดงถึงเครือข่ายอันเข้มแข็งของชาวเลสล่า นอกจากนี้ ยังแสดงให้เห็นว่าหญิงรักหญิงปัจจุบันกล้าเปิดเผยตัวตนมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มหญิงรักหญิงรุ่นใหม่ งานสังสรรค์ใน “เลสล่า ไนท์” จัดเป็นงานที่นิยมกันในหมู่หญิงรักหญิง บรรยากาศเป็นไปด้วยความสนุกสนานและเป็นกันเอง ผ่อนคลายจากความตึงเครียด ดังคำบรรยายรำลึกถึงบรรยากาศงาน “เลสล่า ไนท์ ไวท์ ปาร์ตี้” เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2550 ในไดอารี่ของผู้ดูแลเว็บตอนหนึ่งว่า

“ที่จริงแล้วงาน Lesla Night สนุกทุกครั้งที่ไปนะ มีอะไรให้เห็น ได้ดู และได้สัมผัสแตกต่างกันทุกเสาร์ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ที่ไป ก็น่ารักทั้งนั้น ถึงแม้บางที่เริ่มแรกจะยังไม่อึดเพราะยังเขินอยู่ แต่ไม่นานก็อึดแอ้ม สนุกสนานกันทั้งหมด อย่างพอขอถ่ายรูป ก็จะทำเป็นเขินอาย พอยกกล้องเตรียมถ่าย ทุกคนก็จะเริ่มมีท่าประจำตัวเอง แล้วยังเฮฮากับการถ่ายรูปไปด้วย บางคนเห็นคนใกล้ ๆ ไม่รู้จักกันก็ชวนมาถ่ายรูปด้วยกัน...ทำให้ได้โอกาสทำความรู้จักกันง่าย ๆ เลย มีอะไรมากมายทำให้คืนวันเสาร์ในงาน Lesla Night เป็นคืนที่มีความสุข แล้วได้พักความเครียดจากเรื่องงานหรือปัญหาต่าง ๆ อย่างมากเลย...” (บันทึกจากไดอารี่ออนไลน์ของผู้ดูแลเว็บ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550)

ตารางที่ 4.9 รูปแบบกิจกรรมออนไลน์ของชุมชนเลสส์ล่า

รูปแบบกิจกรรมออนไลน์	จำนวน (N=36)	ร้อยละ
มีที่ตั้ง งานเลี้ยง สังสรรค์	22	61.1
ท่องเที่ยว	5	13.9
ทำบุญ บริจาคทาน	5	13.9

ที่มา : สำรวจจอออนไลน์ในชุมชนเลสส์ล่า รวบรวมระหว่าง 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 01:11 น. ถึง 3 มีนาคม 2551 เวลา 07:24 น.

จากตารางที่ 4.9 ผลการการสำรวจจอออนไลน์แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่จะพบปะสังสรรค์ในรูปแบบงานเลี้ยง งานปาร์ตี้มากกว่ากิจกรรมรูปแบบอื่น ๆ สามารถวิเคราะห์ได้ว่าเหตุใดกิจกรรมงานเลี้ยงสังสรรค์ อย่างงาน “เลสส์ล่า ไนต์” จึงมีผู้เข้าร่วมมากกว่า และจัดขึ้นบ่อยครั้ง มากกว่ากิจกรรมรูปแบบท่องเที่ยวและทำบุญ เช่น โครงการทำห้องสมุดทั่วประเทศ จึงมีผู้เข้าร่วมน้อยแต่ส่วนมากจะบริจาคของมาให้แต่ไม่มาด้วยตนเอง โดยดูได้จากคำสัมภาษณ์ของผู้ดูแลเว็บที่ว่า

“งานทำบุญบริจาคมีเรื่อย ๆ แต่ส่วนมากคนบริจาคแต่ไม่ไป เช่น ให้ของมา (แต่ที่ไม่รับเงินนะ บริจาคจะรับแต่ของ) บอกอะไรก็ให้ ช่วยกันหามาเยอะเยอะ...แต่คนจะไม่ค่อยไปกัน เพราะหลายคนยังกลัวที่จะไปอยู่ในที่ ๆ ตนจะถูกมองแล้วโดนหัวเราะ เช่น สมมติว่าไปเลี้ยงเด็ก เขาไปกับเพื่อนหรือครอบครัวเขาได้ แต่อย่างไรก็ตามสังสรรค์กลางคืนไปเจอกันก็สนุก แต่กิจกรรมใดที่เขาสามารถไปร่วมกับครอบครัวกลุ่มเพื่อนทำงานเขาได้ เขาก็จะไปทำกับกลุ่มเพื่อน เพราะเขาจะไม่รู้สึกเหมือนถูกมองแปลกประหลาด เมื่ออยู่ด้วยกันทั้งหมด... คนที่ทำบุญได้ก็ต้องเป็นวัยทำงานสูงขึ้นไป ส่วนมากจะมีคนส่งของเยอะมาก แต่คนไปไม่เยอะ หอบกันแทบตาย คือคนไปน้อยใจ เหนื่อย แต่ก็ไม่ว่ากัน ถ้าทุกคนมีใจก็โอเคแล้ว”
(ผู้ดูแลเว็บเลสส์ล่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

นอกจากนี้ ชุมชนเลสส์ล่ายังมีการจัดกิจกรรมแบบออนไลน์ เช่น การช่วยเหลือพิเศษมอบให้แก่เหล่าสมาชิกด้วย ได้แก่ กิจกรรมในการสอนการเพ้นท์เล็บ สอนทำอาหารขนม สอนภาษาอังกฤษ สอนทำเว็บไซต์ ซึ่งทุกกิจกรรมจัดอบรมให้ฟรี กิจกรรมต่าง ๆ ในการสร้างชุมชนเหล่านี้จัดขึ้นที่สำนักงานของเลสส์ล่า เรียกว่า “บ้านเลสส์ล่า” ซึ่งจะมีเพื่อนอยู่ด้วยกัน นัดเจอเพื่อนทางเว็บไซต์กันที่นี่ได้ เป็นสถานที่ที่ช่วยเหลือ ช่วยสมาชิกป้องกันการโดนหลอกหลวงจากผู้ไม่หวังดีทางออนไลน์ กิจกรรมเหล่านี้ทำให้สมาชิกรู้สึกได้ว่า ชุมชนเลสส์ล่าเป็นที่พึ่งได้และยังเป็นสายใยเชื่อมความเป็นชุมชนเข้าหากันให้ผูกพันมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4.22 แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในเว็บบอร์ดและองค์ประกอบของกระทู้ใน “เว็บบอร์ดเสลด้า” ชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง

วิธีจัดการกระทู้		
ชื่อกระทู้	เชื่อว่าพวกเราเป็น "เสนียดสังคม".....!!!!!!	
เนื้อหากระทู้	ผมเป็นพนักงานขายอยู่ที่ 108 SHOP เมื่อ 2 วันก่อนผู้ใหญ่ให้ผมฝึกงานให้ผู้ชายคนหนึ่ง (สมมติว่าชื่อ นาย ก.) อายุ 30 ปี ตลอดเวลาที่ผมฝึกงานเวลาที่ผมฝึกงานให้นาย ก. มีท่าทางเหมือนคนเป็นใบ้และทู่ทวก เพราะเวลาที่ถามอะไรจะไม่ตอบและเหมือนไม่ได้ยิน สิ่งอะไรก็ไม่ทำ ผมฝึกงานให้เค้า 1 วันก็รู้สึกว่ามันโหดแล้ว ผมจึงบอกให้แฟนผม (ซึ่งเป็นพนักงานเหมือนกัน) มาฝึกให้โดยที่ไม่ได้บอกนาย ก. บอกนาย ก. ว่าเราเป็นแฟนกัน เมื่อเจอกันแฟนผมแจ้งกับนาย ก. ว่าเค้ามีปัญหาเรื่องสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน...สาเหตุเป็นเพราะอะไร เค้าบอกว่า \"/> หลังจากซูปเปอร์ไวเซอร์ได้คุยกับผู้ใหญ่แล้ว ทุกคนต่างพากันหัวเราะกับปัญหาที่เกิดขึ้นและบอกว่ามันเป็นเล็กน้อย สิ่งที่น่าาย ก. คิดเป็นเรื่องปกติ!!!!!! ซูปเปอร์ไวเซอร์ย้ายร้านเพื่อหนีปัญหานี้เพราะตอนที่นาย ก. ค่าลูกค้ายังไม่มีหลักฐาน มีแต่ผมกับแฟนเท่านั้นที่เห็น...แล้วลูกค้ายี่ไหนห้จะมาร้องเรียน ทุกคนชื่อของเสรีก็รับออกไป ไม่มีใครยอมเสียเวลามาร้องเรียนหรอก เจ็บใจอะครับ มันมาถึงพ่อ แม่แล้วว่าเป็นเสนียดสังคม ทุกวันนี้ผมยอมรับตัวเองได้ในระดับหนึ่งแล้ว หอมแจเหตุการณ์นี้ เจอผู้ใหญ่หัวเราะ...ผมคงต้องย้อนกลับมาคิดอีกทีแล้วล่ะว่า...ความคิดของนาย ก. เป็นที่ถูกต้องยอมรับในสังคม หรือ ผมจะผิดปกติกจริงๆ ปัจจุบัน นาย ก. ยังคงทำงานอยู่ร้าน 108 สาขาปากซอยติวานนท์ 24 (ซอยเทพพนม) ตรงข้ามขนส่ง นนทบุรี เศร้ายิ่งเลยครับ	
ผู้ตั้งกระทู้	จากคุณ : kati - [31-03-2008 00.04.18 IP:58.10.198.168]	

ภาพที่ 4.23 แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในเว็บบอร์ดและองค์ประกอบของการเขียนตั้งหรือตอบกระทู้ใน “เว็บบอร์ดเสถล่า” ชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง

The image shows a forum post editor interface with several components and annotations:

- Annotations (Left):**
  - รหัส (Code) สำหรับแต่งข้อความ**: Points to the toolbar.
  - สัญลักษณ์ (Emoticon) ใช้สื่อความหมายแทนอารมณ์ต่าง ๆ ในการแสดงความคิดเห็นของผู้ตั้ง/ตอบกระทู้**: Points to the emoticon icons in the toolbar.
  - พื้นที่สำหรับพิมพ์ข้อความ โดยสามารถพิมพ์ตัวอักษรและใส่สัญลักษณ์พร้อมตกแต่งข้อความโดยใช้รหัส**: Points to the main text input area.
  - เครื่องมือประกอบข้อความ เช่น การแนบไฟล์รูปภาพ**: Points to the file upload field.
  - ชื่อผู้ตั้ง/ผู้ตอบกระทู้**: Points to the name input field.
  - ระบบแจ้งเตือนทางอีเมล เมื่อมีผู้ตอบ**: Points to the email notification options.
  - คลิก "submit" เพื่อส่งข้อความลงในกระทู้**: Points to the Submit button.
- Interface Elements (Right):**
  - Toolbar with icons for HTML, folders, trash, and printer.
  - Text area for writing the post.
  - File upload field with a "Browse..." button and supported file types: (gif, jpg, png, mid, wav, mp3, wma, swf).
  - Name field with "ลึษา" and "จ๊กชึคชัย" dropdown menus.
  - Email notification options: ไม่ต้องแจ้ง, แจ้ง ที่อีเมล [input field].
  - Buttons: Submit, Preview, Reset.

2.3 แบบแผนการสื่อสารในชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง

ชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิงมีแบบแผนการสื่อสารแบบเชื่อมโยงผสมผสาน (hybrid) คือ การสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาผสมกับแบบเวลาเดียวกัน ผลจากการสำรวจกิจกรรมออนไลน์ของหญิงรักหญิงชี้ให้เห็นว่า แบบแผนการสื่อสารหลักเป็นแบบต่างช่วงเวลา ได้แก่ การสื่อสารใน “เว็บบอร์ดเลสล่า” และ “เลสล่า ไดอารีออนไลน์” ส่วนแบบแผนการสื่อสารรองเป็นแบบเวลาเดียวกัน ได้แก่ ห้องสนทนาออนไลน์ของเว็บไซต์ใน “เลสล่า แซตรูม” มีรายละเอียดอธิบายดังต่อไปนี้

2.3.1 แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง

1) การสื่อสารผ่านเว็บบอร์ดใน “เว็บบอร์ดเลสล่า” จากภาพที่ 4.21-4.23 อธิบายการสื่อสารในเลสล่าเว็บบอร์ด โดยใช้ประเด็นการสื่อสารเป็นตัวตั้งคือ การอ่านและการพิมพ์ (การเขียน) ได้ตอบสนองต่อกัน ดังนี้

- เว็บบอร์ดย่อย มี 12 เว็บบอร์ด ตัวอย่างเช่น ผู้วิจัยกำลังอ่านในเว็บบอร์ดเรื่องทั่วไป มีการเน้นข้อความเป็นสีเหลือง

- ข้อความตัววิ่ง เป็นรูปแบบการสื่อสารแบบข้อความ ได้แก่ คำเตือน คำรณรงค์ คำคมสะกิดใจชาวเลสล่า

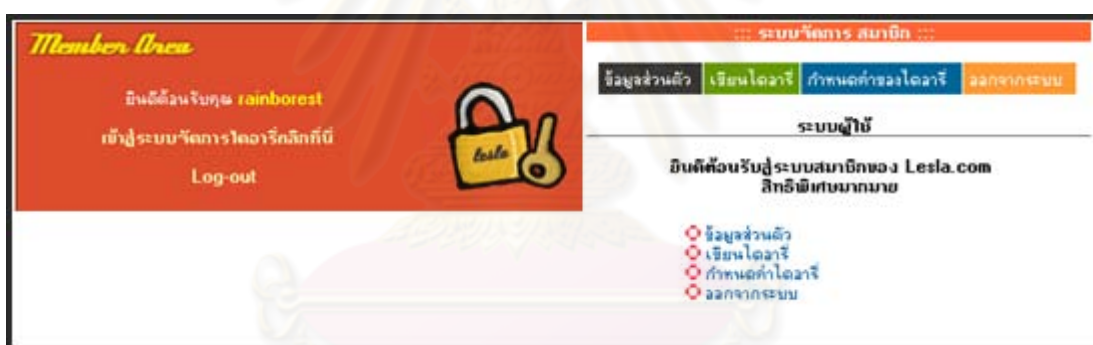
- กระทู้ ในเว็บบอร์ดย่อยที่เลือกอ่านพบว่า ในหนึ่งหน้าเว็บเพจจะรวมกระทู้ไว้จำนวนมาก สมาชิกสามารถเลือกอ่านกระทู้ได้ 2 ช่องทาง คือ อ่านเรียงตามเวลาการตั้งกระทู้ และอ่านเรียงตามจำนวนการตอบกระทู้ จากภาพที่ 4.21 องค์ประกอบของกระทู้เรียงจากซ้ายมือ ได้แก่ สัญลักษณ์ (Icon) ของเว็บบอร์ดย่อยทั้ง 12 เว็บบอร์ดเพื่อช่วยคัดกรองเฉพาะเว็บบอร์ดย่อยที่สมาชิกสนใจ ถัดมาเป็น เลขที่กระทู้ ชื่อกระทู้ ชื่อผู้ตั้งกระทู้ วัน-เวลาที่ตั้งกระทู้ จำนวนผู้ตอบและอ่านกระทู้ ที่มีปุ่มซ้ายมือบน ผู้อ่านสามารถจัดการกับกระทู้ได้ 4 วิธี คือ คลิกที่รูปอีเมลจะเป็นการส่งกระทู้ให้เพื่อนทางอีเมล คลิกที่รูปหนังสือเป็นการเก็บกระทู้ไว้อ่าน (Bookmark) คลิกที่รูปถังขยะเพื่อแจ้งลบกระทู้ และคลิกที่รูปเครื่องพิมพ์เพื่อพิมพ์กระทู้

เมื่อผู้อ่านคลิกที่ชื่อกระทู้หนึ่ง ๆ จะเข้าสู่เนื้อหากระทู้นั้น (จากภาพที่ 4.21 เมื่อคลิกที่ชื่อกระทู้ใด กระทู้นั้นจะเปลี่ยนจากสีฟ้าเป็นสีม่วง) ตัวอย่างเช่น ผู้วิจัยกำลังเข้าสู่เนื้อหากระทู้ที่ชื่อว่า “เชื่อว่าพวกเราเป็นเสนียดสังคม!!!!” ผู้ตั้งกระทู้คือคุณ kati จากภาพที่ 4.22 พบองค์ประกอบภายในกระทู้ “เชื่อว่าพวกเราเป็นเสนียดสังคม!!!!” ประกอบด้วย ชื่อกระทู้ เนื้อหากระทู้ และผู้ตั้งกระทู้

จากภาพที่ 4.23 หากสมาชิกต้องการแสดงความคิดเห็นต่อกระทู้ใด สามารถพิมพ์ความคิดเห็นลงในส่วนแสดงความคิดเห็นเพื่อตอบกระทู้ได้ โดยสมาชิกสามารถพิมพ์แสดงความคิดเห็นซึ่งอยู่ล่างสุดของหน้าเว็บเพจ ในกระทู้หนึ่งมีสัญลักษณ์ความรู้สึกของผู้แสดงความคิดเห็นขณะพิมพ์สื่อสารเพิ่มเติมด้วย นอกจากนี้ยังสามารถใส่รหัสตกแต่งข้อความและแนบไฟล์รูปภาพ ไฟล์เพลง เว็บลิงค์ ประกอบการแสดงความคิดเห็นได้ด้วย สิ่งพิเศษสำหรับการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในเว็บบอร์ดเลสล่าคือ ผู้แสดงความคิดเห็นสามารถเลือกคลิกเพื่อให้ระบบแจ้งเตือนทางอีเมลหากมีผู้มาแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อกระทู้นั้นได้ที่ “แจ้งทางอีเมลเมื่อมีผู้ตอบ” เพื่อตอบในภายหลังเมื่อสะดวก เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการแสดงความคิดเห็น ผู้แสดงความคิดเห็นจะต้องกด “Submit” กระบวนการสื่อสารในเว็บบอร์ดจึงจะสมบูรณ์ ข้อความแสดงความคิดเห็นก็จะไปปรากฏในกระทู้นั้น

ภาพที่ 4.24 แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาแบบไดอารี่ออนไลน์ ใน “เลสล่า ไดอารี่” ชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง

2) การสื่อสารผ่านไดอารี่ออนไลน์ใน “เลสล่า ไดอารี่”

จากภาพที่ 4.24 เป็นการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาซึ่งเป็นการสื่อสารอีกช่องทางหนึ่งในชุมชนเลสล่า การสื่อสารในไดอารี่ออนไลน์มีลักษณะเป็นการผสมกันระหว่างสมุดบันทึกประจำวัน เว็บไซต์ส่วนตัวและเว็บบอร์ด การสื่อสารรูปแบบนี้จึงเป็นการสื่อสารเพื่อบอกเล่าความรู้สึก ถ่ายทอดประสบการณ์ชีวิต เช่น ความรัก เรื่องราวในชีวิตประจำวันของหญิงรักหญิง แต่ละคนผู้ได้ประสบมา โดยสามารถบันทึกเฉพาะบางวันที่สมาชิกสะดวก บางครั้งสามารถแทรกรูปภาพ เพลงประกอบลงในไดอารี่ได้ด้วย โดยผู้สื่อสารจะพิมพ์เนื้อหาสื่อสารจากหนึ่งคนไปสู่ผู้อ่านหลายคน

ไดอารี่ออนไลน์จะมีลักษณะเป็น “กิ่งส่วนตัว” ที่อาจกำหนดการสื่อสารได้เฉพาะกลุ่มไดอารี่ได้ สมาชิกจะมีพื้นที่ส่วนตัวที่เรียกว่า “Member area” และ “ระบบจัดการ สมาชิก” โดยสามารถเข้าสู่ระบบเพื่อเขียนไดอารี่กำหนดค่าของไดอารี่ของตนได้

การสื่อสารในไดอารีเป็นการสื่อสารแบบ 2 ทางและแบบทางเดียวกล่าวคือ เมื่อมีผู้มาอ่านไดอารีหรือหากผู้ใดต้องการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องราวในไดอารี ผู้อ่านจะพิมพ์ “คอมเมนต์” เป็นการสื่อสาร 2 ทางโต้ตอบกลับไป แต่หากผู้อ่านบางคนอ่านเพียงอย่างเดียวจึงเป็นการสื่อสารแบบทางเดียว

2.3.2 แบบแผนการสื่อสารแบบเวลาเดียวกันในชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง

การสื่อสารในห้องสนทนาผ่านอินเทอร์เน็ตใน “เลสล่า แซตรูม” ห้องสนทนาออนไลน์ เป็นพื้นที่สำหรับพูดคุยกับสมาชิกคนอื่น และเป็นพื้นที่จัดกิจกรรมออนไลน์ของชุมชนหญิงรักหญิง เช่น การสนทนาให้ความรู้เรื่องไซเบอร์เซ็กส์ โดยมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมผ่านเว็บอร์ดก่อน เพื่อนัดวันเวลาที่จัดกิจกรรม

การเข้าสู่ห้องสนทนาออนไลน์ สมาชิกสามารถเข้าจากหน้าเว็บเพื่อสื่อสารกับหญิงรักหญิงที่กำลังออนไลน์ตรงกัน การสื่อสารในห้องสนทนาในเลสล่าเป็นห้องสนทนาแบบจาวาสคริปต์ (Java script) สมาชิกพิมพ์เพียงชื่อเล่น (Nickname) ที่ต้องการ (ในขณะนั้น) แล้วคลิก Connect เพื่อพูดคุยได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องกรอกรหัสผ่าน อายุ และรสนิยมทางเพศ เหมือนห้องสนทนาออนไลน์ในชุมชนชายรักชาย ทำให้ “เลสล่า แซตรูม” มีความอิสระสูงกว่า อย่างไรก็ตาม วิจารณ์ได้จากผู้วิจัยทดลองสุ่มเข้าไปในห้องสนทนาดังกล่าวพบว่า มีผู้สนทนาอยู่น้อยมาก ซึ่งข้อมูลตรงกับผลจากการสำรวจออนไลน์ที่ว่า ผู้เล่นไม่นิยมเข้าไปพูดคุยในห้องสนทนาออนไลน์ของเลสล่ามากนัก แต่ส่วนใหญ่จะพูดคุยผ่านการส่งสารทันทีผ่านโปรแกรมสนทนาออนไลน์

2.4 ประชากรในชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง

สมาชิกหญิงรักหญิงในชุมชนเลสล่าเป็นกลุ่มคนที่ทำให้เว็บไซต์เลสล่ามีความเป็นชุมชนผ่านเครือข่ายการอ่าน การตอบ การตั้งกระทู้ในชุมชนแบบกระดานข่าวสนทนา และผ่านการเขียน การอ่าน และการคอมเมนต์ในชุมชนแบบไดอารีออนไลน์ อย่างไรก็ตาม เมื่อสังเกตโครงสร้างการออกแบบชุมชนออนไลน์ ไม่ได้เอื้อให้เห็นว่า มีหญิงรักหญิงคนใดกำลังออนไลน์ตรงกันหรือไม่ (เหมือนดังที่ได้จากเว็บอร์ดในชุมชนชายรักชาย) แต่ประเด็นนี้ มีความสำคัญน้อยลงไป หากเทียบกับการรับรู้ทางจิตใจและการหมั่นเข้ามาในชุมชนเว็บอร์ดและในชุมชนไดอารีออนไลน์อย่างสม่ำเสมอของหญิงรักหญิงแต่ละคน พิสูจน์ได้จากจำนวนกระทู้และช่วงเวลาการโต้ตอบกระทู้ จำนวนชื่อและผู้เขียนไดอารีออนไลน์ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาโดยมีการบันทึกเวลาไว้ สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ทุกช่วงเวลา ทุกวันมีหญิงรักหญิงออนไลน์ในชุมชนเลสล่าอย่างไม่ขาดสาย

2.4.1 คุณลักษณะทางประชากรและเหตุผลจูงใจของหญิงรักหญิงในการสมัครเป็นสมาชิกชุมชนออนไลน์

ถึงแม้ว่าในชุมชนเลสล่าจะไม่มี การแบ่งกลุ่มประชากรแยกไว้อย่างชัดเจนเหมือนในชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย แต่สามารถแบ่งกลุ่มประชากรอย่างคร่าว ๆ ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมออนไลน์ในชุมชนเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสมาชิกในเว็บบอร์ดและกลุ่มสมาชิกในไดอารีออนไลน์ อย่างไรก็ตาม ไม่ได้หมายความว่ากลุ่มการแบ่งแบบนี้จะแยกขาดจากกัน สมาชิกเว็บบอร์ดอาจเป็นสมาชิกในไดอารีออนไลน์ได้ในเวลาเดียวกันได้ ซึ่งการแบ่งกลุ่มแบบนี้แบ่งตามความนิยมขึ้นชอบส่วนบุคคลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมออนไลน์ หญิงรักหญิงคนหนึ่ง ๆ อาจขึ้นชอบกิจกรรมออนไลน์ในชุมชนได้มากกว่าหนึ่งเรื่อง

“[ไดอารีและเว็บบอร์ด] นิยมพอ ๆ กันนะ มีหลายกลุ่ม กลุ่มคนที่ชอบเว็บบอร์ดเขาก็จะอยู่แต่เว็บบอร์ด กลุ่มชอบไดอารีเขาก็จะอยู่แต่ในไดอารี กลุ่มชอบโหวตรูป เขาก็จะคลิกๆ โหวต กลุ่มชอบแชตก็จะอยู่กับแชต...” (ผู้ดูแลเว็บเลสล่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.10 ร้อยละของคุณลักษณะหญิงรักหญิงในชุมชนเลสส์่า จำแนกตามระยะเวลาและสถานที่

ระยะเวลาและสถานที่	จำนวน (N=36)	ร้อยละ
ระยะเวลาที่เป็นสมาชิก		
1-3 เดือน	1	2.8
3-6 เดือน	2	2.8
6 เดือน – 1 ปี	4	11.1
1-2 ปี	4	11.1
2 ปีขึ้นไป	26	72.2
ระยะเวลาออนไลน์โดยเฉลี่ย (ชั่วโมงต่อสัปดาห์)		
0-5 ชั่วโมง	11	30.6
5-10 ชั่วโมง	8	22.2
10-15 ชั่วโมง	6	16.7
15-25 ชั่วโมง	5	13.9
25-35 ชั่วโมง	3	8.3
35 ชั่วโมงขึ้นไป	3	8.3
สถานที่อาศัย		
ในเขตกรุงเทพฯ	26	72.2
นอกเขตกรุงเทพฯ	10	27.8

ตารางที่ 4.11 เหตุผลจูงใจ 4 อันดับที่ยูเอชอาร์เป็นสมาชิกชุมชนเลสส์่า

เหตุผลจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิกชุมชนออนไลน์	ร้อยละ (N=36)			
	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3	อันดับ 4
แสวงหามิตรภาพ เช่น หาเพื่อน หาแฟน	27.8 (10)	19.4 (7)	38.9 (14)	13.9 (5)
หาทางออก ทดแทนความรู้สึกเหงา ความรู้สึกอึดอัดที่ไม่สามารถเปิดเผยตัวตนทางเพศในสังคมจริงได้	11.1 (4)	11.1 (4)	13.9 (5)	63.9 (23)
แลกเปลี่ยนความรู้และแสวงหาข้อมูล	16.7 (6)	50 (18)	22.2 (8)	11.1 (4)
เพื่อความผ่อนคลาย เพื่อความสนุกสนาน หรือเป็นกิจกรรมยามว่าง	44.4 (16)	19.4 (7)	25 (9)	11.1 (4)
รวม	100 (36)	100 (36)	100 (36)	100 (36)

ที่มา (ตารางที่ 4.10-4.11): สํารวจออนไลน์ในชุมชนเลสส์่า รวบรวมระหว่าง 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 01:11 น. ถึง 3 มีนาคม 2551 เวลา 07:24 น.

ผลจากการสำรวจออนไลน์กลุ่มประชากรหญิงรักหญิงในชุมชนเลสส์ทั้งหมด 36 ท่าน แสดงในตารางที่ 4.10 ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่สมัครเป็นสมาชิกตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 72.2 และเป็นสมาชิกตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.2 ดังนั้น ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่จึงเป็นผู้มีประสบการณ์ในการโต้ตอบกระทู้หรืออ่านและเขียนไดอารี่ออนไลน์ สมาชิกหญิงรักหญิงผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ใช้เวลาอ่านและตอบกระทู้ในเว็บบอร์ดอ่านและคอมเมนต์ไดอารี่ออนไลน์ 0-5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 30.6 และร้อยละ 22.2 ใช้เวลา 5-10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สมาชิกส่วนมากอาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ คิดเป็นร้อยละ 72.2

จากตารางที่ 4.11 เหตุผลจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิกชุมชนออนไลน์อันดับแรก คือ เพื่อผ่อนคลาย เพื่อความสนุกสนานและเป็นกิจกรรมยามว่าง คิดเป็นร้อยละ 44.4 เหตุผลจูงใจอันดับที่ 2 คือ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และแสวงหาข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 50 อันดับที่ 3 คือเพื่อแสวงหามิตรภาพ เช่น หาเพื่อน หาแฟน คิดเป็นร้อยละ 38.9 และอันดับสุดท้ายคือ เพื่อหาทางออก ทดแทนความรู้สึกเหงา ความรู้สึกอึดอัดที่ไม่สามารถเปิดเผยตัวตนทางเพศในสังคมจริงได้ คิดเป็นร้อยละ 63.9

ผลจากการสำรวจออนไลน์ตีความได้ว่า หญิงรักหญิงที่เป็นสมาชิกส่วนใหญ่มีเหตุจูงใจเพื่อความสนุกสนานและผ่อนคลาย เช่น การได้อ่านเรื่องราว เรื่องเล่าในไดอารี่ของผู้อื่น และการได้เขียนบอกเล่าความรู้สึกลงในไดอารี่ของตนเอง การได้พูดคุยสนุกสนานกับเพื่อนที่รู้จักกันผ่านห้องสนทนาออนไลน์ เหตุผลของการแลกเปลี่ยนและแสวงหาข้อมูลตีความได้ว่า ข้อมูลเกี่ยวกับหญิงรักหญิงในชุมชนจริงมีองค์ความรู้อยู่น้อย และไม่ได้มีผู้ใดเขียนไว้อย่างชัดเจนเพียงพอที่จะให้ความรู้แก่หญิงรักหญิงได้ ซึ่งผู้วิจัยสังเกตพบว่า ในชุมชนแห่งนี้มีองค์ความรู้เกี่ยวกับหญิงรักหญิงอยู่มากทั้งจากในไดอารี่ของผู้ดูแลเว็บ เช่น เรื่องทำความรู้จักหญิงรักหญิง ประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ดูแลเว็บแล้วว่า ข้อมูลเกี่ยวกับหญิงรักหญิงในสังคมไทยยังมีน้อยกว่าข้อมูลเกี่ยวกับชายรักชายอยู่มาก ผู้ดูแลเว็บจึงได้เขียนอธิบายในเว็บไซต์และเร็ว ๆ นี้ จะออกมาเป็นหนังสือข้อมูลเกี่ยวกับหญิงรักหญิงโดยเฉพาะ เช่น หญิงรักหญิงมีกี่แบบ เพศวิถีของหญิงรักหญิงเป็นอย่างไร ทอมรักทอมเป็นอย่างไร อันดับต่อมา เหตุผลจูงใจเพื่อแสวงหามิตรภาพ ข้อมูลนี้สังเกตได้จากกระทู้ในเว็บบอร์ด โดยพบว่าผู้ตั้งกระทู้เพื่อหาเพื่อนและคู่รักที่เป็นหญิงรักหญิงจำนวนมาก อันดับสุดท้าย เหตุผลเพื่อทดแทนความเหงาที่ไม่สามารถเปิดเผยตัวตนทางเพศในสังคมจริงได้ ข้อมูลนี้ผู้ดูแลเว็บให้สัมภาษณ์จากประสบการณ์ที่เธอคลุกคลีในวงการหญิงรักหญิงว่าการเปิดเผยตัวตนเป็นเรื่องธรรมดาสำหรับหญิงรักหญิงคนรุ่นใหม่ในปัจจุบัน ต่างจากอดีตที่หญิงรักหญิงจะรู้สึกอึดอัดและต้องปิดบังเพศวิถีของตนเองอยู่มาก โดย

ผู้วิจัยวิเคราะห์เพิ่มเติมว่า คนรักเพศเดียวกันรุ่นใหม่ น่าจะถูกหล่อหลอมให้กล้าเปิดเผยตัวตนทางเพศทั้งจากสื่อและกระแสความคิดจากต่างประเทศที่เรียกว่า “ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ” (queer social movement) โดยเฉพาะกับกลุ่มเพื่อนและสังคมทั่วไปนั้น คนรักเพศเดียวกันจะเปิดเผยตัวตนทางเพศมากเป็นพิเศษ ผลการวิจัยจากการสำรวจออนไลน์ ร่วมกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้ดูแลเว็บไซต์ให้เห็นได้ว่าเหตุใดประเด็นเรื่องการไม่สามารถเปิดเผยตัวตนทางเพศได้จึงเป็นเหตุจูงใจที่ถูกหญิงรักหญิงสมาชิกชุมชนเลสล่าเลือกเป็นอันดับสุดท้าย

2.4.2 สายสัมพันธ์ทางสังคมของหญิงรักหญิงในชุมชนเลสล่า

“นี่คือ “เว็บไซต์ของการสร้างของการสร้างชุมชน” ไม่ใช่เว็บไซต์ของการให้คนมาเยี่ยมเยียนต่างกันนะ นี่คือการสร้างชุมชนซึ่งไม่ได้สำคัญที่สร้างการบริการ สำคัญที่จะทำอย่างไรให้สายใยเชื่อมต่อกันได้หมด จนทำให้เกิดเครือข่ายขึ้นมา “สายใยสร้างให้เกิดเครือข่าย”...ถ้ามีสายใยก็จะมีการสร้างเครือข่ายในอาชีพ เครือข่ายในความต้องการ เครือข่ายเหล่านี้มาเจอกันได้ แค่เขาเข้ามามีเว็บบอร์ดอย่างเดียว เขาก็สนุกแล้ว เขาได้สัมผัสเพื่อน ความรู้สึกความเป็นเพื่อนได้”...ทำไมเลสล่าถึงเติบโตทั้ง ๆ ที่เว็บไซต์ไม่อัปเดตเลย แต่ทุกคนก็ยังเข้าอยู่เหมือนเดิม เพราะมันมีสายใยกันอยู่” (ผู้ดูแลเว็บเลสล่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

ชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิงแห่งเลสล่าเป็นเครือข่ายทางสังคมที่มีคอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลาง มีสายสัมพันธ์ทางสังคมแบบเข้ม (strong ties) กล่าวคือ สมาชิกหญิงรักหญิงในชุมชนเลสล่ามีการช่วยเหลือกันสูงและมีการติดต่อสื่อสารกันบ่อยครั้งทั้งจากในเว็บบอร์ด ไดอารีออนไลน์ ห้องสนทนา และกิจกรรมที่พบปะกันจริง ลักษณะสายสัมพันธ์ทางสังคมจึงเป็นเครือข่ายทางสังคมแบบกลุ่มขนาดย่อม สมาชิกมีความใกล้ชิดกันผ่านระบบปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบออนไลน์และแบบออฟไลน์ มีการร่วมมือกันทำกิจกรรมอย่างดี เช่น สร้างกิจกรรมช่วยเหลือหญิงรักหญิงด้วยตนเอง ข้อมูลจากคำสัมภาษณ์ผู้ดูแลเว็บและจากภาพที่ 4.25 ที่สนับสนุนต่อไปนี้เป็นสิ่งบ่งบอกได้อย่างดียิ่งว่าหญิงรักหญิงมีสายสัมพันธ์แบบกลุ่มเครือข่ายในเลสล่าจึงเหนียวแน่นกันมาก

“สมาชิกส่วนใหญ่เล่นในเว็บไม่ได้ออกมาเจอกันเยอะกว่าออกมาเจอ แต่เลสล่าไม่ได้มีเฉพาะเล่นในเว็บ มีข้างนอกที่ไม่เคยเข้าเว็บเลยแต่รู้ความเคลื่อนไหวและรู้ปัญหา หรือมีปัญหาแล้วติดต่อมาก็เยอะ เช่น จัดงานกัน มีเยอะมากที่ไม่ได้เล่นเลสล่าแต่รู้จักเลสล่า...ถ้าเลสล่ามีกิจกรรมใดกันพวกเขาจะรู้แล้วจะบอกต่อ ๆ กัน เพราะฉะนั้นถามว่า เลสล่าเป็นแค่ออนไลน์คอมมิวนิตีหรือเปล่า ไม่ใช่แค่ออนไลน์คอมมิวนิตี เลสล่าเป็น ‘The whole

Lesbian in Thailand' เป็นเลสเบียนคอมมิวนิตีในไทยและคนไทยทั่วโลก” (ผู้ดูแลเว็บเลสล่า , สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

ภาพที่ 4.25 ตัวอย่างกิจกรรมเชื่อมสายสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง

คำสำคัญที่บ่งบอกและเป็นข้อพิสูจน์ถึงสายสัมพันธ์ทางสังคมแบบเข้มในชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิงคือ “การช่วยเหลือ” ตลอดจนการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ดูแลเว็บ คำๆ นี้สอดแทรกอยู่ทุกใจความหลัก ซึ่งตีความได้ว่า ชุมชนแห่งนี้ถูกยึดโยงด้วยเส้นด้ายแห่งความผูกพันผ่านการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ดังคำกล่าวของผู้ดูแลเว็บว่า

“ช่วยกัน...โดยที่ทุกคนมีหน้าที่ มีพื้นฐานอยู่ว่าทุกคนต้องช่วย ทุกคนมีจิตสำนึกแบบนี้ะ สำนึกอยู่ในใจว่าต้องช่วยกัน เช่น บางคนเขียนเช็คมาเยอะมากจากเมืองนอกก็มี เมืองไทยก็มี พี่บอกว่าพี่ไม่เอา บางคนให้มา บางทีพี่ก็ซื้อของให้เขา เขาก็ต้องการความช่วยเหลือเหมือนกันแต่ไม่ถึงขนาดมาก มีเยอะแยะยินดีที่จะช่วยเหลือ ช่วงเศรษฐกิจดี ๆ บางคนโอนเงินมาช่วยเลสล่าเดือนหนึ่งเยอะมาก...การช่วยเหลือบางที พี่ก็โดนหลอกดั่งค์ เช่น เมื่อ 2 ปีที่แล้ว หมดไปแสนกว่าบาท...สุดท้ายก็จะบอกว่าช่วยทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องเงิน” (ผู้ดูแลเว็บเลสล่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้หญิงรักหญิงในชุมชนเลสล่ามีจิตสำนึกการช่วยเหลือมี 2 ประการซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของชุมชนออนไลน์แห่งนี้ด้วย กล่าวคือ (1) การร่วมมือกันดูแลภาพลักษณ์ของหญิงรักหญิง และร่วมมือกันเปลี่ยนภาพลักษณ์ที่ผู้คนทั่วไปมักมองพวกเธอในแง่ลบ (2) บุคลิกลักษณะความเป็นผู้หญิงของสมาชิกชุมชน หญิงรักหญิงโดยส่วนมากจะเป็นคนจิตใจดี ชอบช่วยเหลือผู้อื่น โดยเฉพาะพวกเดียวกันเอง เช่น การสร้างเครือข่ายความ

ช่วยเหลือการหางาน การให้คำปรึกษาเรื่องสุขภาพจากแพทย์และพยาบาล และการตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับกฎหมายจากผู้พิพากษาและทนายความที่เป็นหญิงรักหญิง

กระนั้นก็ดี ทุกสังคมย่อมมีเรื่องของความขัดแย้งแฝงอยู่ เพียงแต่อาจต่างระดับออกไป สังคมออนไลน์ของหญิงรักหญิงก็เช่นกันมีความขัดแย้งซ่อนอยู่ด้วย ความขัดแย้งในชุมชนแห่งนี้แยกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างผู้ดูแลเว็บกับผู้อื่นที่ไม่เข้าใจเป้าหมายของชุมชนแห่งนี้ และความขัดแย้งระหว่างสมาชิกด้วยกันเอง

รูปแบบที่ 1 ความขัดแย้งระหว่างผู้ดูแลเว็บกับผู้อื่น

“...กว่าพี่จะทำให้คนรู้สึกแบบนี้ พี่จะบอกว่าเหนื่อยมาก มีหลายคนก็เกลียด ไม่ใช่ทุกคนจะเห็นด้วยกับเรา บางคนก็ไม่เข้าใจคอนเซ็ปต์ของเรา เราจะรู้สึกหมั่นไส้ รู้สึกอึดอัดใจ มีสองด้านเสมอ พี่ต้องสู้เพื่อคนที่รักเรา คนที่ไม่เข้าใจเรา สู้มาก ๆ ท้อมาบ่อยมา พอท้อ คิดถึงคนที่ต้องการความช่วยเหลือเรา นึกขึ้นมาว่าถ้าถอยก็คือลงโทษคนดี ๆ แต่สิ่งที่คุมไว้ได้คือต้องเป็นคนแข็ง พี่เจอคนเป็นแสน มีทั้งดีสุดยันเลวสุด” (ผู้ดูแลเว็บเลสล่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

รูปแบบที่ 2 ความขัดแย้งระหว่างสมาชิก

“หากเขาทะเลาะกัน [ในเว็บบอร์ด] เราจบได้โดยลบออก ไปทะเลาะกันเองข้างนอก แต่ถ้าทะเลาะไม่จบก็จะโทรมาหาพี่ ค่าให้พี่ฟังทีละฝ่าย...บางคนก็มีเงินกันก็มีปัญหากัน เช่น จับกันให้ด้วยเสนาหา พอจับไม่ติดก็หาว่าเราหลอกเอาเงิน ทะเลาะกันส่วนมากเป็นเรื่องรักกันให้ของกัน คนโน่นคนนี่ด่ากัน” (ผู้ดูแลเว็บเลสล่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

จากข้อมูลความขัดแย้งข้างต้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าบางช่วงเวลา เมื่อใดก็ตามที่สายสัมพันธ์ทางสังคมในชุมชนออนไลน์เลสล่าเริ่มกลับกลายเป็นแบบอ่อน ซึ่งเกิดจากสมาชิกขัดแย้งกันเอง ผู้ดูแลเว็บจะมีวิธีการไกล่เกลี่ยจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้น จนสายสัมพันธ์ทางสังคมกลับกลายเป็นแบบเข้มแข็งกลับคืนสู่ชุมชนอีกครั้งหนึ่ง

“พี่จะไกล่เกลี่ยกัน พยายามอธิบายสอนน้องในความเป็นจริงและถูกต้อง พี่มีเรื่องไกล่เกลี่ยทุกวันเลย ซึ่งมีคนมากโทรมาหา แต่ส่วนมากจะสุด ๆ จริง ๆ ถึงจะโทรมา เราอย่าคิดว่าไร้สาระ ทุกเรื่องเป็นเรื่องสาระของทุกคน ทุกเรื่องจบด้วยเวลาเพราะเบื่อกัน พี่ใช้ประสบการณ์ที่สั่งสมในแก้ปัญหาให้พวกเขาได้ 9 ปี พี่เลยแก้ได้ เข้าใจปัญหาทุกอย่าง” (ผู้ดูแลเว็บเลสล่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ทางสังคมของสมาชิกหญิงรักหญิงที่มีต่อชุมชนเลสส์

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย (5)	จำนวน (36)
1. เลสล้ามีความสำคัญต่อสมาชิกในฐานะเป็นแหล่งพูดคุย แลกเปลี่ยนความเห็นกับหญิงรักหญิงคนอื่น ๆ	4.28	36
2. สมาชิกชุมชนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของเลสส์	4.03	36
3. สมาชิกต้องการเห็นเลสส์คงอยู่และพัฒนาต่อไป	4.58	36
4. เลสล้าเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง มีความร่วมมือร่วมแรงระหว่างสมาชิกสูง	3.78	36
5. สมาชิกต้องการเห็นกิจกรรมหลากหลายให้เกิดขึ้นในเลสส์	4.36	36
6. เรื่องราวกิจกรรมในเลสส์ล้วนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศ	2.50	36
7. เลสล้าช่วยให้สมาชิกเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับการแสดงออกทางเพศ ในขณะที่ในชีวิตจริงไม่สามารถเรียนรู้ได้มากเท่า	3.58	36
8. เลสล้าทำให้สมาชิกรู้สึก ไม่โดดเดี่ยวและกล้าเปิดเผยตัวตนทางเพศ	3.69	36

ที่มา : สำรวจออนไลน์ในชุมชนเลสส์ รวบรวมระหว่าง 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 01:11 น. ถึง 3 มีนาคม 2551 เวลา 07:24 น.

จากตารางที่ 4.12 เป็นการวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างสมาชิกหญิงรักหญิงกับชุมชนเลสส์ พบประเด็นที่มีความสัมพันธ์ระดับสูงหรือความเห็นระดับสูง 7 ประเด็น ซึ่งสามารถใช้เป็นเกณฑ์วัดระดับสายสัมพันธ์ทางสังคมที่สมาชิกมีต่อชุมชน เรียงประเด็นระดับความสัมพันธ์จากมากไปน้อย ได้แก่ (1) ความต้องการเห็นเลสส์คงอยู่และพัฒนาต่อไป (2) ความต้องการเห็นกิจกรรมที่หลากหลายเกิดขึ้นในเลสส์ (3) เลสล้ามีความสำคัญต่อสมาชิกในฐานะเป็นแหล่งพูดคุยและแลกเปลี่ยนความเห็นกับหญิงรักหญิงคนอื่น ๆ (4) สมาชิกรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน (5) เลสล้าเป็นสังคมที่เข้มแข็งมีการร่วมมือระหว่างสมาชิกสูง (6) เลสล้าทำให้สมาชิกทำให้รู้สึกไม่โดดเดี่ยวและกล้าเปิดเผยตัวตนทางเพศ และ (7) เลสล้าทำให้สมาชิกเรียนรู้เกี่ยวกับการแสดงออกทางเพศ ในขณะที่ชีวิตจริงไม่สามารถเรียนรู้ได้มากเท่า ส่วนความสัมพันธ์ระดับต่ำหรือความเห็นระดับต่ำ ได้แก่ เรื่องราวกิจกรรมในเลสส์ล้วนเกี่ยวพันกับกิจกรรมทางเพศ ระดับความเห็นระดับสูงทั้ง 7 ข้อ มีคำอธิบายอันสะท้อนถึงความผูกพันระหว่างสมาชิกหญิงรักหญิงกับชุมชน ชุมชนแห่งนี้จึงไม่ใช่เพียงชุมชนออนไลน์แต่เป็นมากกว่าชุมชน เป็นชุมชนหญิงรักหญิงในสังคมไทยอันมีสายใยตาข่ายสายสัมพันธ์ทางสังคมที่โยงใยสมาชิกหญิงรักหญิงเข้าหากัน

มีข้อมูลจากกระทู้ในกระดานข่าวสนทนาที่อธิบายประกอบข้อมูลทางสถิติข้างต้นชี้ให้เห็นประเด็นที่สมาชิกต้องการให้ชุมชนเลสส์คงอยู่และเป็นชุมชนที่น่าอยู่สำหรับหญิงรักหญิง

ต่อไป เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเมื่อหญิงรักหญิงคนหนึ่งที่ได้มาองและเห็นถึงระบบความสัมพันธ์ของหญิงรักหญิงในเลสล่าที่เริ่มเกิดความแตกแยกและสั่นคลอนระยะหลัง จนเกิดการตั้งกระทู้เพื่อปลูกจิตสำนึกของการเป็นกลุ่มพวกเดียวกันระหว่างหญิงรักหญิงในชุมชน

ชื่อกระทู้ ว่าใหม่ว่าเดี๋ยวนี้เลสล่าเริ่มเน่า

เนื้อหาการตั้งกระทู้ ขอบนะ..ขอบเว็บนี้มาก ๆ เหมือนกับเป็นเวทีที่ทำให้ผู้หญิงหลาย ๆ คน ได้รู้จักกัน บางคนถึงขั้นได้คบ ได้เป็นแฟนกันเลย และฉันก็เป็นอีกคนหนึ่งที่ได้แฟนบนโลกออนไลน์แห่งนี้ และก็คบกันจะเข้าปีที่ 3 แล้ว แต่ลองสังเกตหลาย ๆ กระทู้ที่ตั้งใหม่ บางกระทู้ก็ตั้งต่อกัน ว่าคนโน้นนิสัยแบบนี้ คนนี้นิสัยแบบนั้น ว่าคนโน้นหลอกเอาเงินบ้าง อยากจะรู้ว่าว่าคุณไม่มีสมองพอที่จะคิดพิจารณาหรือคะหรือว่ามั่วแต่ลุ่มหลง ถึงได้ถูกเขาหลอกอย่างนี้ เมื่อคุณยอมให้เขาหลอกก็จะมาด่ามาว่าเขามันก็ไม่ใช่...คนที่คอยดูแลเว็บหายไปไหนกันหมดคะ อยากให้ช่วยลบกระทู้ที่หยาบคายและคำพาดพิงถึงผู้อื่นออกไปคะเพราะว่าบางทีคนที่เขาเสียหาย ถูกด่า โดนว่า เขาไม่ได้รู้เรื่องหรือไม่ได้มีส่วนรู้เห็นในเลสล่าเลยคะ ไม่อยากให้เลสล่าโดนฟ้องร้อง ไม่อยากให้เว็บนี้ปิดตัวเองคะ ยังไงเจ้าของเว็บก็ช่วยดูแลเว็บหน่อยนะคะ...ความรักแบบผู้หญิงกับผู้หญิงเป็นความรักที่บริสุทธิ์ เว็บของผู้หญิงกับผู้หญิงก็น่าจะเป็นเว็บที่บริสุทธิ์ด้วยเช่นกันคะ **P.S. รักเว็บเลสล่าและสมาชิกผู้มีการศึกษาทุกคนคะ**

ผู้ตั้งกระทู้ นางฟ้าในคราบซาตาน เมื่อ 10/07/08 14:43 น. ใน www.lesla.com

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ ส่วนหนึ่งของชีวิตเรา เราก็เคยได้มีความรักดี ๆ จากเว็บนี้มีเพื่อนดี ๆ จากที่นี่ อะไรไม่ดี เราก็ต้องช่วยกันดู เตือนกันสิคะ เว็บนี้เป็นเว็บที่ใหญ่ คนเข้ามาใช้เยอะ ร้อยพ่อพันแม่ เราไม่รู้หรอกว่าเค้ามาดีหรือมาร้าย...หากเรามีความเป็นพวกเดียวกันมากพอ เราก็จะต้องช่วยกันดูและช่วยกันปกป้องเพื่อน ๆ เราไม่ให้ไปยุ่งคนพวกนี้และเตือนกันคะ บ้านของพวกเราจะได้น่าอยู่นะคะ

ผู้ตอบกระทู้ ลิงน้อย เมื่อ 10/07/08 15:20 น. ใน www.lesla.com

2.5 ระบบกำไรในชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง

ภาพที่ 4.26 โฆษณาผ้ารัดหน้าอกในหน้าเว็บไซต์ในชุมชนเลสล่า

จากภาพที่ 4.26 ผู้วิจัยพบโฆษณาเชิงค้าขายเพียงโฆษณาเดียวคือ โฆษณาผ้ารัดหน้าอกสำหรับทอม และไม่พบโฆษณาเชิงค้าขายเพื่อสร้างรายได้แก่ชุมชนอีก ทำให้คิดถึงประเด็นที่ว่าหากชุมชนไม่ได้สร้างด้วยเงินจะสร้างขึ้นมาได้อย่างไรกัน แน่นอนว่า เราไม่สามารถปฏิเสธความสำคัญของ “เงิน” ที่มีต่อการสร้างชุมชนที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมาก เช่น ค่าเช่าเซิร์ฟเวอร์ บำรุงรักษาระบบ แต่ด้วยพลังใจที่ผู้ดูแลเว็บได้จากคนในชุมชน ประกอบกับความมุ่งมั่นที่จะทำเพื่อสังคมหญิงรักหญิง และปณิธานในการยกระดับให้หญิงรักหญิงยืนอยู่ในสังคมได้อย่างไม่ต้องอาย ผู้ดูแลเว็บ “ใจสปอร์ต” ตัดสินใจใช้เงินส่วนตัวทั้งหมดเพื่อรักษา บำรุงชุมชนออนไลน์ ดังนั้น จึงไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรใดสนับสนุนทางการเงินแก่ชุมชนเลสล่า เรื่องของโฆษณาเพียงชิ้นเดียวที่พบในชุมชนจึงเป็นเพียงโฆษณาส่วนตัวในเว็บไซต์เท่านั้น

สิ่งหนึ่งที่กลุ่มเลสล่าแตกต่างจากกลุ่มอัญจารีคือ ลักษณะองค์กรการทำงาน ในขณะที่กลุ่มอัญจารีมีลักษณะเป็นองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ที่ได้รับเงินช่วยเหลือสนับสนุนจากแหล่งต่าง ๆ ทั่วโลก มีกลุ่มการทำงานเป็นทีม ส่วนกลุ่มเลสล่ามีลักษณะเป็นองค์กรเอกชนที่ใช้เงินส่วนตัวของผู้ดูแลเว็บ มีระบบการทำงานหลัก ๆ โดยผู้ดูแลเว็บเพียงผู้เดียว (อาจมีการทำงานเป็นทีมบ้างเป็นครั้งคราว) การเป็นผู้สนับสนุนและทำงานเดี่ยวทำให้ผู้ดูแลเว็บต้องกลายมาเป็นศูนย์กลางคอยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับหญิงรักหญิงในชุมชนแต่เพียงผู้เดียว แม้กระนั้นผู้ดูแลเว็บก็รู้สึกสุขใจจากการได้ช่วยเหลือหญิงรักหญิง

“พี่ไม่มีสปอนเซอร์ใด ๆ หนุนเลย เป็นเงินที่ส่วนตัวทั้งหมด ไม่มีองค์กร เพราะเราไม่ใช่ NGOs พี่ไม่เคยประกาศว่าพี่เป็น NGOs เราประกาศว่าเราเป็นองค์กรเอกชน ดังนั้นเราไม่มีสปอนเซอร์ ไม่มีคนเอาเงินมาให้พี่ พี่ใช้เงินส่วนตัวหมด ทุกวันนี้ก็ยังใช้เงินส่วนตัวสมัยก่อนไม่เยอะ แต่พอยิ่งนานยิ่งหนักเพราะว่า เลสล่ามีคนเข้าประมาณ 60 ล้านคลิก โดย 1 เซิร์ฟเวอร์อาจจะใส่ได้ 200-300 เว็บไซต์ แต่เลสล่า 1 เว็บไซต์พี่ใช้เซิร์ฟเวอร์ถึงตัวครึ่ง คนเยอะมาก ๆ แต่สิ่งที่เราได้คือ royalty คือคนที่มากี่มาตลอด...ไม่ใช่ มาแล้วไปไปมาแล้วอยู่ประจำ แล้วต้องมาทุกวัน เป็นที่ของเขาเป็นแหล่งรวม...แต่การที่ทำงานเลสล่านี้จะต้องเทใจเหมือนงาน NGOs งานช่วยเหลือ ใช่! แต่เราไม่เป็น NGOs เท่านั้นเอง คน

ที่จะมาช่วยงานตรงนี้อ่าไม่ใจเต็มร้อยที่จะรักคนในสังคมทำไม่ได้” (ผู้ดูแลเว็บเลสล่า, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2551 เวลา 18:07 น.)

ชุมชนเลสล่าไม่มีองค์กรผู้สนับสนุนทางการเงินแก่ชุมชน เงินสนับสนุนใช้เงินส่วนตัวของผู้ดูแลเว็บทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ชุมชนเลสล่าอาจมีรายได้บ้างจากการจัดงานเลสล่าไนท์ ที่มีการเก็บบัตรค่าเช่างานเพราะต้องเหมาะสมที่ และต้องสร้างความมั่นใจว่าไม่ขาดทุน แต่ช่วงหลังผู้ดูแลเว็บจัดงานส่วนตัวมากจึงไม่ได้จัดงานมาเป็นเวลา 6 เดือนแล้ว ดังนั้น ขณะนี้รายได้จากการจัดงานจึงไม่มี ผู้ดูแลเว็บจึงต้องใช้เงินส่วนตัวทั้งหมดบำรุงชุมชน

สรุป : ณ ชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง “เลสล่า”

กล่าวโดยสรุป ชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง “เลสล่า” มีกระบวนการสร้าง ลักษณะและองค์ประกอบแยกเป็น 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

1) เป้าหมาย ชุมชนเสมือนจริงของหญิงรักหญิงเกิดขึ้นจากชุมชนจริง ๆ จากการรวมกลุ่มพบปะสังสรรค์กันระหว่างกลุ่มเพื่อนหญิงรักหญิงด้วยกันเอง แล้วต่อมาก็กลายเป็นชุมชนเสมือนจริงของหญิงรักหญิง “เลสล่า” มีเป้าหมายในการสร้างชุมชนขึ้น 2 ด้าน คือ (1) เพื่อหญิงรักหญิง โดยการพยายามสร้างชุมชนแห่งความรัก มิตรภาพและกันช่วยเหลือกันระหว่างหญิงรักหญิง และ (2) เพื่อสังคม โดยพยายามสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหญิงรักหญิง ผ่านกิจกรรมโดยการนำในชื่อว่า “กลุ่มเลสล่า” เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับหญิงรักหญิงในสังคม โดยมีสมาชิกหญิงรักหญิงต่างช่วยกันรักษาเป้าหมายของชุมชนนี้ไว้ร่วมกัน

2) สถานที่ ชุมชนเลสล่าเกิดจากการรวมตัวในสถานที่จริงทางกายภาพ (physical) จากการนัดรวมกลุ่มเล็กหญิงรักหญิง ต่อมาเมื่อมีการสร้างเป็นชุมชนเลสล่าจึงเป็นการรวมตัวในสถานที่แบบเสมือนจริง (virtual) ในชุมชนเสมือนได้แก่ สถานที่ปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์ในกระดานข่าวสนทนาและไดอารีออนไลน์ แล้วก็กลับมาเป็นการรวมตัวในสถานที่จริงอีก สลับกลับไปในสถานที่ปฏิสัมพันธ์แบบออฟไลน์ที่เกิดขึ้นผ่านการช่วยเหลือกันระหว่างสมาชิกอย่างเหนียวแน่นในรูปกิจกรรมงานเลี้ยง การบริจาคสิ่งของ โดยสมาชิกหญิงรักหญิงรับรู้ถึงสถานที่ของชุมชนผ่านทางความรู้สึกในจิตใจว่า “เราคือครอบครัวเลสล่า” ดังนั้น ระบบความสัมพันธ์ในชุมชนแห่งนี้จึงเป็นแบบผสมผสาน (hybrid) เป็นสถานที่ทั้งแบบจริงและแบบเสมือนจริง ในรูปแบบ “เครือข่ายทางสังคม” ที่มีคำว่า “เลสล่า” ยึดโยงอยู่ในภายในจิตใจ ความรู้สึกร่วมของสมาชิกหญิงรักหญิงในระบบความสัมพันธ์ทั้งในและนอกชุมชนเสมือนจริง

3) แบบแผน การออกแบบการสื่อสารในชุมชนเลสล่ามีลักษณะแบบผสมผสาน (hybrid) คือ มีทั้งการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาได้แก่ การสื่อสารในกระดานข่าวสนทนาและในไดอารี

ออนไลน์ ส่วนการสื่อสารแบบเวลาเดียวกัน ได้แก่ การสื่อสารใน “เลสล่า แซตรูม” ผ่านทางหน้าเว็บไซต์ เมื่อวิเคราะห์แบบแผนการสื่อสารในชุมชนพบว่า แม้จะมีการสื่อสารแบบผสมผสานแต่ปฏิสัมพันธ์ส่วนใหญ่ที่ยึดโยงผ่านการสื่อสารในชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิงเป็นการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลามากกว่า การสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาจึงเป็นรูปแบบที่ทำให้สมาชิกรับรู้ถึงความ เป็นชุมชนร่วมกันมากกว่าการออกแบบการสื่อสารแบบช่วงเวลาเดียวกัน

4) โครงสร้างปฏิสัมพันธ์ทางประชากร รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิงมีลักษณะเป็นกลุ่มขนาดเล็กที่มีรูปแบบเครือข่ายของการช่วยเหลือ สร้างความสัมพันธ์ทางสังคมเป็นแบบเข้ม (strong ties) โดยชุมชนมีความเข้มแข็งผ่านการช่วยเหลือกันทั้งจากสมาชิกในเว็บไซต์และหญิงรักหญิงที่ต่าง ๆ ผู้มีสำนึกร่วมแห่งความเป็นเลสล่าร่วมกัน แต่บางครั้งสายสัมพันธ์ที่เข้มถูกทำให้สั่นคลอนกลายเป็นสายสัมพันธ์แบบอ่อน (weak ties) เนื่องจากความขัดแย้งส่วนตัวระหว่างสมาชิกที่มีอยู่เนือง ๆ อย่างไรก็ตาม สายสัมพันธ์ทางสังคมยังคงเข้มแข็งโยงโยงอยู่ได้เพราะหญิงรักหญิงส่วนหนึ่งมีจิตสำนึกร่วมกัน โดยการสร้างความสัมพันธ์ทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ ความเป็นหญิงรักหญิงจึงมีความเป็นบึกแผ่นสูงสมกับคำกล่าวที่ว่า ชุมชนแห่งนี้ไม่ใช่เพียงชุมชนออนไลน์แต่เป็นมากกว่า เป็นถึงชุมชนหญิงรักหญิงในสังคมไทยอันมีสายใยตาข่ายสายสัมพันธ์ทางสังคมที่โยงโยงหญิงรักหญิงเข้าหากัน

5) ระบบกำไร ชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิงไม่มีการเก็งผลกำไรเพื่อการค้า และไม่มีองค์กรสนับสนุน (non-organization sponsored) เงินทุนเพื่อบำรุงชุมชนทั้งหมดใช้เงินส่วนตัวของผู้ดูแลเว็บ ยกเว้นการจัดงาน “เลสล่า ไนต์” ที่จำเป็นต้องเก็บเงินค่าเช่างานกับสมาชิกที่ร่วมงาน ดังนั้น จึงไม่มีทั้งองค์กรเชิงการค้า องค์กรไม่แสวงหากำไร และภาครัฐสนับสนุนชุมชนแห่งนี้ แต่ชุมชนอยู่ได้ด้วยเงินของผู้ดูแลเว็บและการสนับสนุนผ่านเครือข่ายสายใยระหว่างสมาชิกหญิงรักหญิงเพียงอย่างเดียว

3. “เข้าสู่ระบบ” ณ ชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ “ไทยเลดี้บอยซ์” (ThaiLadyBoYz)

3.1 เป้าหมายและกระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ

วันที่ 14 มิถุนายน 2545 วันสถาปนาชุมชนออนไลน์ “ไทยเลดี้บอยซ์” ชุมชนแห่งองค์ความรู้เพื่อวิถีชีวิตของหญิงข้ามเพศ นับจวบจนวันนี้ครบรอบ 6 ปี การเติบโตขึ้นอย่างช้า ๆ ของชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศอันมีผู้นำชุมชนคือผู้ดูแลเว็บและสมาชิกสาวประเภทสองผู้เปรียบเหมือนเสาหลักของชุมชน ผู้วิจัยขอคำให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับประวัติและมูลเหตุจูงใจในการสร้างชุมชน ผ่านตัวอักษรถ้อยคำอันงดงามของผู้ดูแลเว็บ เพื่อให้ผู้อ่านสัมผัสถึงตัวตน เพศสภาพ

แห่งความเป็นผู้หญิง เหมือนกับผู้ดูแลเว็บแห่งนี้เดินทางมาเล่าให้ฟังด้วย “น้ำเสียง” (ผ่านตัวอักษร) ของเธอเอง

“ขอย้อนอดีตกลับไปในวันวาน...ตอนนั้นกำลังเริ่มเป็นสาว กำลังหัดเริ่มเปลี่ยนแปลงตัวเอง ด้วยความที่ดิฉันเป็นนักท่องเน็ตตัวยง จึงใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางไปสู่ข้อมูลความรู้ในเรื่องการ MTF [Male to Female – เปลี่ยนเพศจากชายเป็นหญิง] ช่วงนั้นยังไม่รู้อะไรเลยเกี่ยวกับวิถีแห่งสาวประเภทสองว่าต้องทำอะไรให้มีรูปร่างดูเป็นผู้หญิง การพยายามชวนชวैयाหาเพื่อนที่เป็นสาวประเภทสองเพื่อถามในเรื่องที่เราอยากรู้จึงเป็นเป้าหมายหลัก” (ผู้ดูแลเว็บไทยเลดี้บอยซ์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10:28 น.)

ดังนั้น เป้าหมายหลักในการสร้างชุมชนของผู้ดูแลเว็บคือ การแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการเป็นหญิงข้ามเพศ โดยการหาเพื่อนสาวประเภทสองผู้มีเพศวิถีเหมือนตน ผ่านช่องทางการสื่อสารในอินเทอร์เน็ตเพื่อแสวงหาองค์ความรู้ดังกล่าว กระนั้นแล้ว ความเข้าใจตัวตนทางเพศวิถีของผู้ดูแลเว็บ (ในเวลานั้น) ก็ยังคงคลุมเครืออยู่ ด้วยองค์ความรู้เกี่ยวกับหญิงข้ามเพศในสังคมสมัยนั้น (เมื่อ 6 ปีก่อน) ยังมีอยู่น้อยเหลือเกิน การแสวงหาข้อมูลใน “เว็บไซต์เกย์” พื้นที่ที่ดูเหมือนจะเป็นจุดเริ่มต้นที่คล้ายกันในกระบวนการสร้างชุมชนของทั้งหญิงรักหญิงและหญิงข้ามเพศจึงเริ่มต้นขึ้น

“ในตอนนั้น ดิฉันคิดว่าสาวประเภทสองก็คือเกย์ประเภทหนึ่ง จึงทำการค้นหาเว็บเกย์ เท่าที่จะพอหาได้จากการเสิร์ช ก็เจอเว็บบอร์ดเป้าหมายซึ่งคาดว่าเป็นเว็บบอร์ดกะเทยเพราะเห็นพูดคะ ๆ คำ ๆ กันเต็มไปหมด จึงเข้าไปเป็นสมาชิกแอบอ่านอยู่พักใหญ่ ๆ หลังจากที่ได้คลุกคลีกับข้อความที่บรรดาสมาชิกเว็บบอร์ดแห่งนั้นโพสต์กันขึ้นมา พบว่าไอ้ที่ ๆ เราไปแฝงตัวแอบอ่านนะ มันไม่ใช่วิถีที่จะนำพาไปสู่ความเป็นผู้หญิงเลย มีแต่การเชือดเฉือนกันด้วยวาจาเผ็ดร้อน” (ผู้ดูแลเว็บไทยเลดี้บอยซ์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10:28 น.)

เว็บบอร์ดอันร้อนระอุด้วยคำพูด (ผ่านตัวอักษร) เสียดแทงจิตใจกันและกัน ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของสังคมในอินเทอร์เน็ตที่ยังคงมีอยู่ แต่ดูเหมือนว่าเว็บไซต์เกย์แห่งนั้นไม่ใช่ชุมชนเป้าหมายที่เหมาะสมเพื่อการสร้างและแสวงหาองค์ความรู้สำหรับตัวผู้ดูแลเว็บเอง และแล้วผู้ดูแลเว็บจึงท่องโลกไซเบอร์ เดินทางแสวงหาต่อไป จนในที่สุด ผู้ดูแลเว็บได้พบที่แห่งหนึ่ง เว็บบอร์ดและห้องสนทนาออนไลน์ของสาวประเภทสอง พื้นที่ ๆ ผู้ดูแลเว็บคิดว่า “ใช่” สำหรับการแสวงหาคำตอบและองค์ความรู้เพื่อวิถีของสาวประเภทสองจากกลุ่มเพื่อนสาวประเภทสองในเว็บ

บอร์ดแห่งนี้

“ต่อมาดิฉันบังเอิญเสิร์ชเจอเว็บบอร์ดที่เป็นที่พูดคุยของคนที่เป็นสาวประเภทสองจริง ๆ ที่แห่งนี้เว็บบอร์ดของห้อง IRC แชนรูมแห่งนี้ ดิฉันไม่รู้เลยว่าเว็บจะไปแฝงตัวแอบอ่านอยู่ในเว็บบอร์ดแห่งนี้ รวมถึงในห้อง IRC แชนรูมแห่งนี้ด้วย...หลังจากที่ได้แฝงตัวแอบอ่านทั้งในบอร์ดและใน IRC อยู่พักใหญ่ ๆ จึงกล้าเอ่ยปากถามไถ่ในเรื่องที่ตัวเองอยากรู้...ผลปรากฏว่าไม่มีใครสนใจเลย เขาไม่ตอบเรา เรื่องของเราไม่เป็นประเด็นที่น่าสนใจสำหรับสมาชิกแห่งนี้ บรรยายภาคโดยรวม ณ ที่แห่งนี้ก็คล้ายกับเว็บบอร์ดเดิมที่เคยไปแฝงตัวมา ทำให้เริ่มรู้สึกว่่าที่แห่งนี้ก็ไม่ใช่ว่าหนทางไปสู่องค์ความรู้ที่เราอยากรู้” (ผู้ดูแลเว็บไทยเลดี้บอยส์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10:28 น.)

ในที่สุด ดูเหมือนว่าการเดินทางเพื่อแสวงหาองค์ความรู้เพื่อวิถีชีวิตแห่งสาวประเภทสองในสังคมไซเบอร์ของผู้ดูแลเว็บจะต้องสิ้นสุดเสียที เนื่องจากผู้ดูแลเว็บตัดสินใจก่อสร้างชุมชนออนไลน์เพื่อการพบปะและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้เพื่อสาวประเภทสองด้วยมือ ด้วยความสามารถ ด้วยปัญญาความคิด ด้วยความผิดหวังจากการไม่สามารถค้นพบคำตอบที่ค้นหาได้ ความคิดในใจเธอต่อไปนี้ คือ จุดเริ่มต้นที่แท้จริงในกระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์ “ไทยเลดี้บอยส์” ชุมชนที่มีเป้าหมายเพื่อร่วมกันสร้างองค์ความรู้ของหญิงข้ามเพศ

“ในเมื่อไม่มีที่ไหนที่เป็นที่ของสาวประเภทสองจริง ๆ เพื่อสาวประเภทสองจริง ๆ ทำไม่ฉันไม่สร้างมันขึ้นมาด้วยน้ำมือของตัวเองล่ะ ตัวฉันนั้นมีความสามารถที่จะสร้างสังคมไซเบอร์ที่เป็นสังคมที่มีในสิ่งที่ฉันต้องการ สังคมที่คุยกันด้วยปัญญา สังคมที่ไม่เอาแต่รบรากันด้วย ข้อความดูเด็ดเด็ดร้อน สังคมที่สามารถตอบคำถามที่สาวประเภทสองอยากรู้ได้” (ผู้ดูแลเว็บไทยเลดี้บอยส์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10:28 น.)

ถึงแม้ว่าการเดินทางเพื่อหาความรู้เพื่อสาวประเภทสองในสังคมไซเบอร์แห่งนี้ ๆ ของผู้ดูแลเว็บสิ้นสุดลงแล้ว แต่สำหรับในสังคมออนไลน์ที่ผู้ดูแลเว็บสร้างขึ้นมามีลักษณะเป็นการเดินทางครั้งใหม่ที่ไม่ได้มีเพียงตัวผู้ดูแลเว็บเดินทางเพียงลำพังเหมือนเช่นครั้งก่อนแล้ว แต่ครั้งนี้ยังมีสมาชิกหญิงข้ามเพศผู้ร่วมอุดมการณ์เดียวกันเดินทางเคียงคู่ไปด้วย เว็บไซต์ที่เป็นชุมชนออนไลน์เพื่อสาวประเภทสองที่แท้จริงแห่งแรกของสังคมไทยเกิดขึ้นแล้ว “ไทยเลดี้บอยส์”

เดิมชุมชนไทยเลดี้บอยส์ตั้งอยู่ในที่อยู่เว็บไซต์ (URL) <http://thailadyboy.cjb.net> และต่อมาได้จดทะเบียนเปลี่ยนเป็นในนาม www.thailadyboyz.net ชื่อชุมชนว่า “ไทยเลดี้บอยส์” มาจากคำประสม 2 คำ คำแรก “เลดี้ บอยส์” (Lady boy) เป็นที่ชาวตะวันตกเรียกสาวประเภทสอง คำที่สอง “ไทย” (Thai) ทำหน้าที่ขยายคำนามแสดงว่าเป็นคนไทย เป็นชุมชนออนไลน์ของสาว

ประเภทสองที่มีสัญชาติไทย ส่วนตัวอักษร “ซ” (z) ต่อท้ายชื่อไว้เพื่อไม่ให้ซ้ำกับชื่อโดเมนที่เหมือนกัน จนแต่ต่อมาตัวอักษร “ซ” ได้กลายเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนแห่งนี้ (ชุมชนไทยเลดี้บอยที่มีคำเรียกย่อ ๆ ว่า “TLBz”)

ชื่อ “ไทยเลดี้บอยซ” ก็คือเป็นคำตรง ๆ เลย ฝรั่งเศสเรียก กะเทยหรือสาวประเภทสองว่า lady boy ส่วน thai ก็คือ คนไทย ใส่ไว้เป็นคำบอกสัญชาติให้รู้ว่าเป็นคนไทย เพื่อคนไทยเพื่อกะเทยไทย...ส่วนตัวอักษร z ที่ฟ่งทำไปนั้นไม่ได้มีความหมายอะไรพิเศษค่ะ ใส่เพื่อให้ไม่ซ้ำกับชื่อโดเมนที่คล้ายกัน แต่ต่อมาภายหลัง ตัวอักษร z เหมือนจะกลายเป็นเอกลักษณ์ที่เด่นของไทยเลดี้บอยซไปแล้ว เวลาใครจะเอ่ยถึงเว็บไทยเลดี้บอยซ ถ้าไม่มี z หรือ ซ ก็ถือว่าไม่ใช่ของแท้ 😊 (ผู้ดูแลเว็บไทยเลดี้บอยซ, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10:28 น.)

หลังจากได้ชื่อชุมชนแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการสร้างชุมชน เครื่องมือและขั้นตอนในการสร้างชุมชนออนไลน์สำหรับผู้ดูแลเว็บแยกเป็น 2 ส่วนคือ (1) วัตถุประสงค์ คอมพิวเตอร์และโปรแกรมสร้างเว็บไซต์ และ (2) แนวคิด ได้แก่ ความเข้าใจในศิลปะ เป้าหมายหลักและอุดมการณ์ ซึ่งถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญมาก

“...ที่ขาดไม่ได้ คือ เจตนารมณ์และอุดมการณ์...หากวันนั้นดิฉันไม่มีความคิด [ที่จะสร้างสังคมไซเบอร์เพื่อสาวประเภทสอง] ก็คงไม่มีไทยเลดี้บอยซในวันนี้ สำหรับขั้นตอนการสร้างชุมชนก็ไม่มีอะไรเป็นพิเศษ ดิฉันมีแค่เพียง concept ง่าย ๆ ในหัวว่า “ถ้าเรามีสิ่งที่เขาต้องการ เขาจะมาหาเราเอง” (ผู้ดูแลเว็บไทยเลดี้บอยซ, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10:28 น.)

ข้างต้นเป็นมุมมองจากบนสู่ล่าง เป็นการมองกระบวนการสร้างชุมชนอันเริ่มต้นที่ผู้ดูแลเว็บก่อน แต่ยังมีอีกมุมมองหนึ่งอันเป็นการมองจากล่างสู่บนคือ การมองที่เริ่มต้นจากสมาชิกชุมชนที่เป็นฐานหลักสำคัญในการสร้างชุมชนออนไลน์จากประสบการณ์ของหญิงข้ามเพศแห่งนี้

“ไทยเลดี้บอยซเหมือนต้นไม้ที่โตช้า ๆ ค่ะ นับตั้งแต่วันแรกมาจนวันนี้ อัตราการเพิ่มของสมาชิกในชุมชนมีแต่มากขึ้น ปริมาณคนที่เพิ่มขึ้นคือปุ๋ย ปุ๋ยคือสารอาหาร สารอาหารที่ว่าก็คือองค์ความรู้ ประสบการณ์ที่เหล่าสมาชิกใหม่ ๆ ที่เข้ามา นำมาแลกเปลี่ยน เพิ่มพูน เสริมกับสมาชิกที่มีอยู่เดิม สิ่งเหล่านี้หล่อเลี้ยงให้ชุมชนไทยเลดี้บอยซเติบโตยิ่งขึ้น” (ผู้ดูแลเว็บไทยเลดี้บอยซ, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10:28 น.)

การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ชีวิตระหว่างสมาชิกหญิงข้ามเพศไม่เป็นเพียงวัตถุประสงค์สำคัญของการสร้างชุมชน ความต้องการให้เป็นศูนย์รวมการพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ระหว่างสมาชิกหญิงข้ามเพศยังนับเป็นเป้าหมายหลักในการสร้างชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศด้วย สมองตรงดังเจตนาของเดิมของผู้ก่อตั้งชุมชนเพื่อกลุ่มเป้าหมายหลักคือ สมาชิกสาวประเภทสองและผู้ที่เกี่ยวข้องและสนใจ การพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในชุมชนแห่งนี้นับเป็นชุมชนออนไลน์ที่เป็นที่รวมของคนที่น่าสนใจในประเด็นร่วมเหมือนกัน โดยมีสมาชิกร่วมกันสร้างและรักษาเป้าหมายของชุมชนไปพร้อมกัน

“ไทยเลดี้บอยซ์มีความเป็นชุมชนขนาดย่อม เมื่อเว็บได้เผยแพร่ออกไปสู่สาธารณชน ผลตอบรับค่อนข้างดี เพราะแนวทางของไทยเลดี้บอยซ์นั้นเปรียบไปก็ดั่ง “เพื่อนคนเดียวกันมาเจอเพื่อนที่เป็นคนเดียวกัน” ทุกคนที่เข้ามาจูนกันดีเพราะมีความสนใจสิ่งเดียวกัน นานวันเข้าผู้ที่แวะเวียนเข้ามาที่ไทย เลดี้บอยซ์ก็ค่อย ๆ มาปักหลักที่นี้เพิ่มขึ้น เกิดเป็นชุมชนเล็ก ๆ แห่งหนึ่ง ซึ่งชุมชนแห่งนี้สามารถนับได้ว่าเป็นโลกของสาวประเภทสองล้วน ๆ อย่างแท้จริง” (ผู้ดูแลเว็บไทยเลดี้บอยซ์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10:28 น.)

ในส่วนต่อไป ผู้วิจัยจะพาเข้าไปชมลักษณะ โครงสร้างและองค์ประกอบในชุมชนไทยเลดี้บอยซ์ในส่วนที่นับได้ว่าเป็นชุมชนของสาวประเภทสอง ใน “เว็บบอร์ดแห่งไทยเลดี้บอยซ์” โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ออนไลน์ สัมภาษณ์ออนไลน์ และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมอธิบายไปพร้อมกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 4.27 หน้าแรก (Home) และเมนูหลักใน www.thailadyboyz.net

ส่วนย่อย 3 ส่วน

6th anniversary

หน้าแรก **นานาสาระ m2f คอมมิวนิตี** ลิงค์ Beta Test v2.x.x.20060723

TLBz's store

ทักทาย

TLBz's store **new**

เมนูแนะนำ

คุยกันก่อน

- .. เปลี่ยนคำนำหน้านาม
- .. การประชุมเสวนาเพื่อรับฟังความคิดเห็น เรื่อง คำนำหน้านามบุคคล <๔>
- .. เสวนาเรื่อง "มิติทางสังคมวัฒนธรรมในการผ่าตัดแปลงเพศของสาวประเภทสอง" <๔>
- .. ผลกระทบจากกรณีไบสดี.43 ออกอากาศรายการ "คลื่นความคิด 96.5 fm" <๔>
- .. เก็บตก...งานเสวนาเรื่อง "การผ่าตัดแปลงเพศกับผลกระทบต่อสุขภาพ" <๔>

กลุ่มผู้หญิงข้ามเพศแห่งประเทศไทย
Transgender Woman of Thailand
www.tgwthailand.org

TLBz's store

นานาสาระ

- การประชุมเสวนาเพื่อรับฟังความคิดเห็น เรื่อง "คำนำหน้านามบุคคล" <๔> **UPDATE**
- เสวนาเรื่อง "มิติทางสังคมวัฒนธรรม ในการผ่าตัดแปลงเพศของสาวประเภทสอง" <๔>
- ผลกระทบกรณีไบ สดี.43 ออกอากาศในรายการ "คลื่นความคิด 96.5 fm" <๔>

ภาพที่ 4.28 ตัวอย่างเนื้อหาส่วนย่อยใน www.thailadyboyz.net

Content

นานาสาระ

- การประชุมเสวนาเพื่อรับฟังความคิดเห็น เรื่อง "คำพาดพิงนามบุคคล" UPDATE
- เสวนาเรื่อง "มิติทางสังคมวัฒนธรรม ในการผ่าตัดแปลงเพศของสาวประเภทสอง"
- ผลกระทบกรณีโบ สด.43 ออกอากาศในรายการ "คลื่นความคิด 96.5 fm"

m2f

- แปลงเพศ กับ หมอสมพร * by E-Suay UPDATE
- เก็บตกจาก... งานเสวนาวิชาการ เรื่อง "การผ่าตัดแปลงเพศกับผลกระทบต่อสุขภาพ"
- ภาพผ่าตัดเสริมหน้าอก เก็บตกจากบอร์ด * by E-Suay
- ภาพผ่าตัดแปลงเพศ 1 * by E-Suay
- ภาพผ่าตัดแปลงเพศ 2 * by E-Suay
- แปลงเพศที่จุฬา * by ka-toon & Vintage Flower

มุขกิจกรรม

ข่าวสารกิจกรรม   รวมรวมข่าวสาร กิจกรรมต่างๆที่ น่าสนใจ

- ขอเชิญร่วมประกวด Miss Queen Rainbow Sky (20) , 19/09/2008 18:34:15 →D
- ข่าวฝากประชาสัมพันธ์ กิจกรรมตัวแทนผู้หญิงข้ามเพศฯ (14) , 18/09/2008 11:43:32 →D
- ลงคำ I Love LGBT ๓๕ (4) , 18/09/2008 09:31:48 →D
- ขอเชิญชมภาพยนตร์เรื่อง XXY (ไม่ใช่ผู้ชาย...ไม่ใช่ผู้หญิง) (8) , 18/09/2008 09:25:22 →D
- ภาพกิจกรรมของผู้เข้าประกวด Miss Queen Rainbow Sky ครั้งที่ 1 (1) , 18/09/2008 09:23:21 →D

Community

คอมมูนิตี้

ประกาศ!   ประกาศแจ้งข่าวสารแก่สมาชิกเว็บบอร์ด TLBz

- กระชู่แนะนำตัวสำหรับสมาชิกใหม่ (ไม่ต้องตั้งเองนะจ๊ะ) (336) , 23/09/2008 22:54:49 →D
- ***เปิดตัวสาวงามผู้เข้าประกวด Miss Fac Games Universe 2008*** (0) , 22/09/2008 10:19:46 →D
- ***รณรงค์ต่อต้านการฉีดซิลิโคนเหลวค่ะ (47) , 10/09/2008 19:45:32 →D
- ร่วมกันลงนามถวายพระพรในหลวงของปวงชนชาวไทยกันด้วย (9) , 21/08/2008 15:31:25 →D
- สดส. พระราชทาน พด. 2551 จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (5) , 21/08/2008 15:29:55 →D
- ขอความร่วมมือ ละเว้นการโพสต์รูปเกี่ยวกับการเมือง (13) , 18/08/2008 23:27:58 →D
- *** รณรงค์เรื่องการใช้จ่าย *** (39) , 13/08/2008 14:01:43 →D
- ประชาสัมพันธ์งาน Miss Fac Games Universe(Update!ของรางวัล) (15) , 11/08/2008 02:09:48 →D
- (กระซู่เชิญชวน) TLBz.net รวมใจ เทิดไท้องค์ราชันย์ (16) , 11/05/2008 21:00:05 →D

เว็บบอร์ด Thai LadyBoYz.net   เว็บบอร์ด TLBz เม้าส์กันสนายๆสโด้เรา

เข้าสู่ระบบ (Log in)   สมัครสมาชิก (Register)

แสดงกระชู่ จามทุกบอร์ด

- love diary :: สามียังพกรูปเมียเก่า (ขะนิ) (14) , 24/09/2008 15:43:08 →D
- สวยด้วยแพทย์ :: โสเลือกชั้นในแบบไหนกันคะ (2) , 24/09/2008 15:42:37 →D
- โชพาลีฟ้า :: ให้สาวๆในบอร์ดเลือกนางเอก ไทย 3คนที่ชอบ มากที่สุด..... (18) , 24/09/2008 15:41:53 →D
- โชพาลีฟ้า :: เดือนกย ตุลาคม 2551 ห้ามอยู่กรุงเทพฯ จากโหราจารย์อภิศักดิ์ (22) , 24/09/2008 15:41:33 →D

มุขประกาศ

exclusive zone   มุขประกาศชื่อ ชาย แลกเปลี่ยน เฉพาะสมาชิกเว็บบอร์ด TLBz

- ขยวิกิปาเข้าจากต่างประเทศ สวยงามมากทุกทง (3) , 24/09/2008 13:37:59 →D
- คอนแทคเลนส์เกาหลี "บารบี้" ของแท้ราคาถูกที่สุด (8) , 24/09/2008 13:28:48 →D
- ขย-เข้า 1 ล้าน คอนโด 75 ตรม.พร้อมตกแต่งพร้อมรับวันสิ้นบารัก (0) , 24/09/2008 10:31:39 →D
- Hot! HIT! แพ้ชั้นสาวอ้วน เลือ เดรส สวยๆ XXL ค่ะ : (2) , 24/09/2008 10:09:43 →D
- เรื่องจริง!!! จากประสบการณ์ตรงของ คนทำงาน หาเงิน ทางเน็ต (0) , 23/09/2008 14:51:23 →D
- เห็นแล้วแทบช็อค รีบเข้าไปดูที่นี้ด่วนจ้เลยครัป! (0) , 23/09/2008 13:36:14 →D
- ปึกเป็นเพื่อนใหม่ขอแนะนำงานสวยๆที่ทำงานค่ะ ถ้านึกบ่กดตอนะคะ (0) , 22/09/2008 11:20:27 →D
- รับ pre-order วิกผมปาเข้าจากญี่ปุ่น (2) , 21/09/2008 15:00:24 →D
- ใครสนใจกลูตาไรโอบนแบบฉีด คอลลาเจนแบบฉีดและวิตามินซีแบบฉีดบ้าง (2) , 20/09/2008 15:19:16 →D
- ++ ด่วน! Coffee2Rich ฟร่นไซส์ร้านกาแฟออนไลน์100% บ้านไร่กาแฟ (9) , 19/09/2008 11:50:21 →D

ลงประกาศ - ดูทั้งหมด

3.2 สถานที่ในชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ

จากภาพที่ 4.27 ผู้วิจัยได้สำรวจเว็บไซต์ไทยเลดี้บอยช็อคทเน็ตต์ผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ โดยเริ่มต้นจากหน้าแรก หรือในเว็บไซต์แห่งนี้เรียกว่า “ทักทาย” ซึ่งเปรียบเสมือนการต้อนรับผู้เข้ามาเยี่ยมชมเว็บไซต์และถือเป็นเส้นทางหลักรวมทุกส่วนในเว็บไซต์ไว้อย่างคร่าว ๆ ได้ชื่อโลโก้ชุมชนครบรอบ 6 ปี แห่งการก่อตั้งเว็บไซต์เพื่อหญิงข้ามเพศ ในกล่องลูกศรสีน้ำเงินในเว็บไซต์ประกอบด้วย 3 ส่วนย่อย ได้แก่ (1) นานาสาระ (2) m2f (male to female) และ (3) คอมมิวนิตี้ จากการสังเกตวิเคราะห์เนื้อหาเว็บไซต์ผสมกับการสัมภาษณ์ผู้ดูแลเว็บ เว็บไซต์ไทยเลดี้บอยช็อคทเน็ตต์แบ่งส่วนย่อยทั้ง 3 ส่วนออกเป็น 2 หมวดหมู่ คือ หมวดเนื้อหา (content) และชุมชน (community) (ดูภาพที่ 4.28)

“องค์ประกอบในหมวดหมู่ content และห้องใน community ที่ถูกสร้างขึ้นนั้นก็มาจากตัวดิฉัน ดิฉันเป็นสาวประเภทสองยอมเข้าใจว่าสาวประเภทสองสนใจอะไร ส่วน content เป็นการนำสาระความรู้ที่เป็นความสนใจของสาวประเภทสองนำมารวบรวมเข้าไว้ แยกไปเป็นหมวดหมู่ เช่น นานาสาระ m2f surgery gallery ฯลฯ...[ส่วน community] คือเว็บบอร์ดเป็นสถานที่สาธารณะที่ให้ใครก็ได้ที่สนใจต้องการเข้ามาแลกเปลี่ยนสาระความรู้ประสบการณ์ มาเจอกัน คุยกัน...ภายในเว็บบอร์ด ก็จะมีแยกออกไปเป็นห้อง ๆ ตามสิ่งที่คาดว่าสมาชิกจะสนใจ เช่น ห้อง “เทศยา” คุยเรื่องการใช้ยาฮอร์โมน เป็นต้น” (ผู้ดูแลเว็บไซต์ไทยเลดี้บอยช็อค, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10:28 น.)

จากภาพที่ 4.28 เมื่อ “คลิก” เพื่อดูรายละเอียดย่อยในส่วนเนื้อหาที่มีรายละเอียดและตัวอย่างดังนี้

1) นานาสาระ หรือ สาระน่ารู้เกี่ยวกับหญิงข้ามเพศ เป็นส่วนที่รวบรวมเอกสารการประชุม การเสวนาและรายการวิทยุ ซึ่งเป็นประเด็นถกเถียงที่เกี่ยวข้องกับหญิงข้ามเพศในสังคมไทย ได้แก่ การประชุมเสวนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นเรื่อง “ค่านานานามบุคคล” การเสวนาเรื่อง “มิติทางสังคมวัฒนธรรมในการผ่าตัดแปลงเพศของสาวประเภทสอง” และรายการวิทยุคลื่นความคิดจาก fm 96.5 เรื่อง “ผลกระทบจากกรณีโบ สด.43⁵”

⁵โบ สด.43 เป็นใบรับรองผลการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ โบ สด.43 จัดเป็นเอกสารสำคัญของเพศชายทุกคนเพราะต้องใช้ประกอบการสมัครงาน แต่สำหรับหญิงข้ามเพศ การให้การรับรองการผ่านการตรวจเลือก ในโบ สด.43 ระบุว่า “ผู้ชายที่แปลงเพศ ทำหน้าออกมาจัดเป็นบุคคลที่ร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ” โดยเขียนลงในช่องบันทึกอื่น ๆ ในโบ สด.43 ว่า “โรคจิตถาวร” มีจิตเป็นหญิง เหตุผลข้อนี้ทำให้หญิงข้ามเพศผู้เกิดเป็นเพศชายแต่มีใจเป็นหญิงต้องกลายเป็นบุคคลไร้ความสามารถ ซึ่งมีผลกระทบทำให้เกิดปัญหาในการสมัครงานหรือเดินทางไปต่างประเทศ

2) M2F (male to female) คือ การแปลงเพศจากเพศชายเป็นเพศหญิงหรือ การพยายามทำเรือนร่างจากเพศชายเป็นเพศหญิง ได้แก่ การรวบรวมภาพและสาระเกี่ยวกับการศัลยกรรมแปลงเพศ เช่น การผ่าตัดแปลงเพศ ภาพผ่าตัดเสริมหน้าอกและแปลงเพศ

3.2.1 “เว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยส์ดอทเน็ต” : สถานที่เสมือนจริงในชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ

กระดานข่าวสนทนาเป็นชุมชนของหญิงข้ามเพศ จากภาพที่ 4.29 มี 2 ส่วนคือ มุมประกาศและเว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยส์ดอทเน็ตซึ่งแบ่งย่อยเป็น 3 บอร์ดย่อยได้แก่ เว็บบอร์ด TLBz กิจกรรมของเราและมุมเฉพาะกิจ

ตารางที่ 4.13 รูปแบบกิจกรรมออนไลน์ในชุมชนไทยเลดี้บอยส์

รูปแบบกิจกรรมในชุมชนออนไลน์	จำนวน (N=66)	ร้อยละ
เว็บบอร์ด TLBz	66	100
Love Diary มุมนักเขียน ในเว็บบอร์ด	15	22.7

ที่มา : สํารวจออนไลน์ในชุมชนไทยเลดี้บอยส์ รวบรวมระหว่าง 15 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 06:04 น. ถึง 1 มีนาคม 2551 เวลา 03:46 น.

จากตารางที่ 4.13 ผลการวิจัยจากการสำรวจออนไลน์จากสมาชิกหญิงข้ามเพศในชุมชนไทยเลดี้บอยส์ สมาชิกผู้ตอบแบบสำรวจทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100 เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนออนไลน์ในเว็บบอร์ด TLBz เป็นเครื่องพิสูจน์ว่าสมาชิกเข้าร่วมปฏิสัมพันธ์ผ่านการอ่านโต้ตอบกระทู้ในชุมชนออนไลน์แห่งนี้ผ่านเว็บบอร์ดเพียงอย่างเดียว ผู้วิจัยจึงทำการสำรวจสถานที่ในเว็บบอร์ดต่อไป

เว็บบอร์ดก็จะมีแบ่งออกเป็นห้อง ๆ แยกไปเป็นเรื่อง ๆ ห้องที่ได้รับความนิยมมากที่สุดก็คือห้อง “โซฟาสีฟ้า” เป็นห้องหลักของเว็บบอร์ด มุ่งเน้นประเด็นการคุยในเรื่องสัพเพเหระทั่วไปชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ยังมีห้องที่ได้รับความนิยมอย่างมากอีกสองห้องคือ ห้อง “เทคยา” เป็นห้องคุย บริการ แลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับเรื่องการใช้ยาเพื่อการเปลี่ยนแปลงร่างกายให้เป็นหญิง ห้อง “สวยด้วยแพทย์” เป็นห้องคุย บริการ และแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการทำศัลยกรรมของสาวประเภทสองเพื่อให้ร่างกายให้เป็นหญิง สาเหตุที่ ห้องเหล่านี้ได้รับความนิยมอย่างสูงนั้น...คงไม่เกินเลยไปนักหากดิฉันจะขอพูดสั้น ๆ ว่า “เข้ามาแล้วได้คำตอบ” เขาอาจจะเคยไปถามที่อื่น ๆ แล้วไม่ได้อะไรเลย แต่มาที่นี่ สิ่งที่เขาอยากรู้ เขาก็ได้รู้” (ผู้ดูแลเว็บไทยเลดี้บอยส์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10:28 น.)

ภาพที่ 4.29 “เว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยซ์ดอทเน็ต” ชุมชนออนไลน์รูปแบบกระดานข่าวสนทนาของหญิงข้ามเพศ

6th anniversary

หน้าแรก นานาสาระ m2f คอมมิวนิตี้ ลิงค์

เว็บบอร์ด TLBz

กิจกรรมของเรา

มุมมองพิเศษ

เว็บบอร์ด Thai LadyBoYz.net

transgender community in Thailand

[ช่วยเหลือ](#)
[ค้นหา](#)
[รายชื่อสมาชิก](#)
[กลุ่มผู้ใช้](#)

[ข้อมูลส่วนตัว\(Profile\)](#)
[ไม่มีข้อความใหม่](#)
[ออกจากระบบ \[Rainbow forest \]](#)

ทำงานล่าสุด Sat Sep 20, 2008 11:50 pm

เวลาขณะนี้ Wed Sep 24, 2008 6:52 pm

เว็บบอร์ด Thai LadyBoYz.net

ดูข้อความล่าสุดจากครั้งก่อน

ดูข้อความของคุณ

ดูข้อความที่ยังไม่ได้ตอบ

Forum	หัวข้อ	ตอบ	ตอบล่าสุด
Getting started with TLBz			
กตिका มารยาทในการใช้เว็บบอร์ด กตिका มารยาทในการใช้เว็บบอร์ด และแนวทางปฏิบัติเมื่อเกิดการละเมิดกตिका มารยาท Moderator TLBz's moderators	3	12	Sat Sep 06, 2008 8:43 am nutty_ladyB →
วิธีใช้เว็บบอร์ด TLBz สมุดคู่มือวิธีการใช้งานลูกเล่นต่างๆของเว็บบอร์ด TLBz Moderator TLBz's moderators	7	49	Mon Sep 22, 2008 8:50 pm aieab →
มุมมองพิเศษ			
โซฟาสีฟ้า พูดคุยเรื่องทั่วไป สบายๆ สัพเพเหระ Moderator TLBz's moderators	5384	98652	Wed Sep 24, 2008 6:32 pm qibzie →
อาร์มแชร์ลิเทา บอกเล่า ระบายความอัดอั้นตันใจ ที่สังคมกระทำต่อสาวอย่างพวกเรา Moderator TLBz's moderators	24	618	Wed Sep 24, 2008 11:17 am Phanthirah →
เบาะนั่งสีแดง คลังศิลป์วิดีโอที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสาวๆอย่างเราละ	12	136	Tue Sep 23, 2008 1:20 am putthamas →
เก้าอี้คอมพิวเตอร์ คุยเรื่องคอมพิวเตอร์ ปัญหาคอม ทั้งซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ เกม Moderator TLBz's moderators	43	381	Wed Sep 24, 2008 5:39 pm papillon →
hall of fame รวมกระทู้ในตำนานค่ะ (=^.^=) Moderator TLBz's moderators	24	1214	Mon Sep 22, 2008 8:57 pm namkang →
นานาสาระ กระทู้แสดงความคิดเห็นของผู้อ่านบทความในหมวดนานาสาระ Moderator TLBz's moderators	3	25	Wed Sep 17, 2008 6:56 pm Donutarak →
มุมมองพิเศษ			
ประเด็นร้อน "กะเทยแท้ตัดอวัยวะ" ห้องเฉพาะกิจ... ถกประเด็นเรื่อง "กะเทยแท้ตัดอวัยวะ" Moderator TLBz's moderators	36	431	Fri Aug 22, 2008 5:14 pm powerpuffol →
เกลด์ทหาร '51 ห้องเฉพาะกิจ... ถกประเด็นเรื่อง "การเกลด์ทหาร ประจำปี พ.ศ. 2551" Moderator TLBz's moderators	55	509	Mon Sep 22, 2008 12:38 pm konnarak →
เปลี่ยนคำนำหน้านาม ห้องเฉพาะกิจ... ถกประเด็นเรื่อง "การเปลี่ยนคำนำหน้านาม" Moderator TLBz's moderators	169	2659	Sun Sep 21, 2008 10:48 pm Dear_Max →

ภาพที่ 4.29 (ต่อ) “เว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยซ์ดอทเน็ต” ชุมชนออนไลน์รูปแบบกระดานข่าวสนทนาของหญิงข้ามเพศ

มม m2f				
	เทศยา เรื่องเกี่ยวกับฮอร์โมนเพศหญิง หรือยาอื่นๆ และเรื่องที่เป็นประเด็นเกี่ยวข้องกับในการ m2f (male to female) Moderators TLBz's moderators , TLBz's pharmacists	1287	13175	Wed Sep 24, 2008 5:31 pm G-Q-B →
	สวยด้วยแพทย์ พูดคุยเรื่องศัลยกรรม ทำหน้า ทำอก แปลงเพศ Moderators TLBz's moderators , TLBz's pharmacists	1137	12596	Wed Sep 24, 2008 5:27 pm zaarutaa →
	บ๊อดี้เลดี้(บอยซ์) มมสนทนาเรื่องความงาม และสุขภาพ , ผลิตภัณฑ์อาหารเสริม , แพ้ขน , เครื่องสำอาง , เคล็ดลับความงาม Moderators TLBz's moderators , TLBz's pharmacists	1048	10545	Wed Sep 24, 2008 6:39 pm chocolateenjov →
	เด่นๆ เด็ดๆ @เทศยา คำถามยอดฮิต กระชู้เด็ดที่น่าสนใจ รวบรวมมาอยู่ที่นี้แล้วคะ Moderators TLBz's moderators , TLBz's pharmacists	21	522	Sat Sep 20, 2008 11:35 am putthamas →
	เด่นๆ เด็ดๆ @สวยด้วยแพทย์ กระชู้เด็ด ประเด็นที่น่าสนใจ ถูกรวบรวมมาอยู่ที่นี้แล้วคะ Moderators TLBz's moderators , TLBz's pharmacists	18	599	Tue Sep 16, 2008 2:35 am putthamas →
มมนักเขียน				
	ขอลเงินเขียน บทประพันธ์ , นิยาย , เรื่องสั้น ขอเชิญรับเป็นทีมที่ได้ทีนี้เลยคะ Moderator TLBz's moderators	282	1906	Wed Sep 24, 2008 6:52 pm Donutarak →
	love diary สำหรับคนที่ตกอยู่ในวังแห่งรัก บอกเล่าเรื่องราวความรักของคุณได้ทีนี้ Moderator TLBz's moderators	273	3277	Wed Sep 24, 2008 3:43 pm echikaroc →
	ลึกลับ~ ลึกลับ เรื่องสยองขวัญจากประสบการณ์ทางลึกลับ ผี วิญญาณ และสิ่งที่ยังพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ไม่ได้ Moderator TLBz's moderators	196	2256	Wed Sep 24, 2008 5:22 pm kindan23 →
มมกิจกรรม				
	ข่าวสารกิจกรรม รวบรวมข่าวสารกิจกรรม จากหน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆที่ น่าสนใจ Moderators TLBz's friends , TLBz's moderators	28	194	Fri Sep 19, 2008 6:34 pm munada8 →
	TLBz's meeting "The Overture" - 21 เม.ย. 2550 ห้องเฉพาะกิจทีมงาน meeting ของสมาชิกไทยเลดี้บอยซ์ Moderators phoenix , papillon	37	608	Thu May 10, 2007 10:57 am ka-toon →
	1st meeting บ้านบางแค - 13 ส.ค. 2549 ห้องเฉพาะกิจทีมงาน meeting ของสมาชิกไทยเลดี้บอยซ์ Moderators phoenix , papillon	33	530	Thu Aug 31, 2006 12:02 am in →
มมประกาศ				
	exclusive zone มมประกาศเฉพาะสมาชิกเว็บบอร์ด TLBz Moderator TLBz's moderators	206	681	Wed Sep 24, 2008 3:52 pm joe3647 →

จากภาพที่ 4.29 ในเว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยซ์ดอทเน็ต กระดานข่าวสนทนาในชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศจำลองเหมือน “สถานที่หรือบ้าน” แห่งหนึ่งที่มีมุมห้องต่าง ๆ แยกย่อยตามความสนใจของสาวประเภทสองแต่ละคน 6 มุมห้อง ได้แก่

1) **มุมรับแขก** เป็นเหมือนสถานที่ต้อนรับผู้มาเยือนชุมชนและเป็นสถานที่พักผ่อนของเหล่าสมาชิก เป็นที่พูดคุยเรื่องทั่วไปเปรียบเหมือนห้องรับแขกของบ้าน เรียงกระดานข่าวสนทนาย่อยตามความนิยมจากมากไปน้อย ได้แก่ โซฟาสีฟ้า เก้าอี้คอม ห้องแห่งตำนาน (Hall of Fame) อาร์มแชร์สีเทา เบาะนั่งสีแดง และน่านาสาวะ

2) มุมมองพะงัก คล้ายสถานที่ทำงานเพื่อหญิงข้ามเพศ เป็นมุมมองเชิงประเด็นที่เกี่ยวกับหญิงข้ามเพศในสังคมไทย เรื่องกระดานข่าวสนทนาย่อยตามความนิยมจากมากไปน้อย ได้แก่ เปลี่ยนคำนำหน้านาม เกณฑ์ทหารปี 2551 และประเด็นร้อน “กะเทยแห่งตัดอัมพะ”

3) มุมมอง m2f เป็นเหมือนห้องแต่งตัว ห้องเสริมสวย ห้องยาของบ้าน เป็นห้องเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ระหว่างสาวประเภทสองผู้เกิดมาในร่างผู้ชาย (male) และต้องการเปลี่ยนวิถีชีวิต เปลี่ยนแปลงร่างกายตนให้เป็นผู้หญิง (female) เรื่องกระดานข่าวสนทนาย่อยตามความนิยมจากมากไปน้อย ได้แก่ เทคยา สวยด้วยแพทย์ และบิวตี้เลดี้(บอยซ์) นอกจากนี้ ยังมีกระดานข่าวสนทนาย่อยที่รวบรวมกระทู้เด่น ๆ จากกระดานข่าวสนทนาย่อยเทคยาและสวยด้วยแพทย์ไว้ด้วย

4) มุมมองนักเขียน เป็นเหมือนห้องสมุด ห้องหนังสืออ่านเล่นของบ้าน มีไว้เพื่อสร้างสรรค์งานเขียนของหญิงข้ามเพศผู้มีอารมณ์ศิลปินในรูปแบบนิยาย เรื่องสั้น เรื่องกระดานข่าวสนทนาย่อยตามความนิยมจากมากไปน้อย ได้แก่ ขอฉันเขียน บันทึกรัก (love diary) และ ลึกลับ-ลึกกลับ

5) มุมมองกิจกรรม คล้าย ๆ สนามทำกิจกรรมหน้าบ้านของสาวประเภทสอง เป็นกระดานข่าวสนทนาย่อยเกี่ยวกับการพบปะกันจริงที่เรียกว่า “มีที่ตั้ง” ได้แก่ TLBz's Meeting “The Overture” และ 1st Meeting บ้านบางแค และข่าวสารกิจกรรม

6) มุมมองประกาศ เปรียบเหมือนร้านขายของข้างบ้าน เป็นสถานที่ประกาศขายสินค้าของสมาชิกเว็บบอร์ดคือ exclusive zone

ผู้ดูแลเว็บตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับเว็บบอร์ดที่เธอสร้างขึ้นมาว่า “เว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยซ์เป็นชุมชนออนไลน์เป็นสังคมของสาวประเภทสองที่แตกต่างจากเว็บของสาวประเภทสองที่อื่น ๆ อยู่มาก เว็บบอร์ดแห่งอื่นจะเป็นเรื่องนางงาม เรื่องสัพเพเหระ บางทีก็มีการใช้วาจาแฉะกันอย่างรุนแรง แต่เว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยซ์จะไม่เป็นอย่างนั้น เว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยซ์มีลักษณะการคุยกันของสมาชิกเหมือนเว็บบอร์ดทั่วไป คือ ออกแนวสุภาพ ค่อนข้างนิยมการใช้ภาษาทางการ เช่น ใช้คำว่า “คุณ” เรื่องราวที่คุยกันในหมู่สมาชิกก็หลากหลาย มิได้จำกัดอยู่แค่เรื่องเกี่ยวกับสาวประเภทสองเท่านั้น” ผู้วิจัยจึงลองสังเกตดูบ้างตามคำกล่าวจึงพบว่า คำให้สัมภาษณ์ของผู้ดูแลเว็บดูเหมือนจะเป็นจริง หากผู้วิจัยไม่ทราบมาก่อนว่าชุมชนแห่งนี้เว็บบอร์ดของสาวประเภทสอง ก็ทำให้พาลเข้าใจผิดได้ว่าที่นี่เป็นชุมชนของผู้หญิงพูดคุยกัน ยกตัวอย่างการตอบกระทู้เชิญตอบแบบสำรวจออนไลน์ที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นในเว็บบอร์ด (ดูบทที่ 3 ประกอบ) มีคำว่า “คะ” “ดิฉัน” และข้อความการตอบให้สัมภาษณ์ของสมาชิกหญิงข้ามเพศก็มีคำสรรพนามแทนตนและ

ทางเสียงลงท้ายเหมือนกันว่า “ดิฉัน” “หนู” “คะ” ซึ่งคำดังกล่าวมีเนื้อความที่แสดงลักษณะของความเป็นผู้หญิง

“ดิฉันขอใช้มุมมองของบุคคลภายนอกที่มองเข้ามาในชุมชนแห่งนี้... ดูจากที่เขาคุยกันแล้วรู้สึกว่าเป็นผู้หญิง เหมือนผู้หญิงโดยกำเนิดที่คุย ๆ กันตามเว็บบอร์ดทั่วไปนั่นแหละ” (ผู้ดูแลเว็บไทยเลดี้บอยซ์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10:28 น.)

จากภาพที่ 4.29 เมื่อวิเคราะห์ระบบปฏิสัมพันธ์ออนไลน์ในชุมชนออนไลน์ไทยเลดี้บอยซ์ สมาชิกสามารถสื่อสารกันโดยการโต้ตอบกระทู้แสดงความเห็นหรืออ่านกระทู้ได้หลายช่องทาง หลังจากสมัครสมาชิก กรอกชื่อผู้ใช้และกรอกรหัสผ่านเรียบร้อยแล้วก็จะเข้าสู่ระบบออนไลน์ในเว็บบอร์ด ด้านขวามือของเว็บบอร์ดมี 3 ส่วนที่สามารถคลิกเพื่อโต้ตอบปฏิสัมพันธ์ในเว็บบอร์ดได้ง่ายและทั่วถึง ได้แก่ (1) “ดูข้อความล่าสุดจากครั้งก่อน” คือ ดูกระทู้ใหม่ที่เพิ่งถูกตั้งขึ้นมา (2) “ดูข้อความของคุณ” คือดูข้อความที่เราตั้งหรือตอบกระทู้หนึ่ง ๆ แล้วมีผู้โพสต์ต่อจากเรา (3) “ดูข้อความที่เรายังไม่ได้อ่าน” เป็นการดูกระทู้ใหม่ทั้งหมดที่ตั้งขึ้นและเรายังไม่ได้อ่านหรือตอบกระทู้

อย่างไรก็ตาม ระบบปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์ที่ถูกสร้างผ่านเว็บบอร์ดจำเป็นต้องมีการสร้างกฎเกณฑ์และกติกาใช้ร่วมกัน มีมาตรการควบคุมลงโทษที่มีระดับการควบคุมและลงโทษแตกต่างกันไป ดังแสดงไว้อย่างชัดเจนในส่วนบนทุกหน้าในเว็บบอร์ดทุกกระดานข่าว สนนหาย่อยดังภาพที่ 4.30 และตารางที่ 4.14

ภาพที่ 4.30 กฎและกติกาในเว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยซ์

กติกามารยาทในการใช้เว็บบอร์ด

1. ห้ามโพสต์ข้อความที่มีเนื้อหาอันไม่สมควร ล้วงเกินถึง สถาบันพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์
2. ห้ามโพสต์ที่ใช้ตอบกระทู้ ไม่ควรเป็นคำหยาบคาย หรือสื่อไปในทางลามกอนาจาร
3. ห้ามใช้รูปประจำตัว (Avatar) ที่เป็นภาพโป๊เปลือย หรือสื่อไปในทางลามกอนาจาร
4. ไม่ควรโพสต์ข้อความโจมตี หาดึงดูดคน หรือสถาบันใดๆ ในทางเสื่อมเสีย อันทำให้บุคคล หรือสถาบันนั้นถูกดูหมิ่นเกลียดชัง
5. ไม่ควรโพสต์ข้อความขู่ข่มขู่ หรือข้อความที่แฝงเจตนาอันก่อให้เกิดการ ทะเลาะวิวาท
6. ไม่ควรโพสต์ข้อความหยาบคาย หรือลามกอนาจาร
7. ไม่ควรโพสต์ภาพโป๊เปลือย ภาพลามกอนาจาร หรือทำสิ่งก่อกวนโดยเจตนาให้เข้าสู่เว็บไซต์ลามกอนาจารนั้น
8. ห้ามโพสต์ข้อความโฆษณา หรือเชิญชวนให้ซื้อ-ขาย บริการทางเพศ อุปกรณ์เพื่อการบำบัดความใคร่ และสื่อลามกทุกรูปแบบ
9. กระทู้โฆษณาขายสินค้า หรือบริการที่มีสิ่งผิดกฎหมาย ขอให้ไปเขียนโฆษณาที่ห้องประกาศข่าว - ประกาศขายของท่าน

เมื่อเกิดการละเมิดกติกามารยาท

1. หากสมาชิกของเว็บบอร์ดได้ละเมิดกติกามารยาท ตาม ข้อ (1) , ข้อ (5) , ข้อ (6) , ข้อ (7) , ข้อ (8) , ข้อ (9) ผู้ดูแลเว็บบอร์ดจะทำการลบชื่อนามแฝงนั้น พร้อมกับ ban นามแฝง และอีเมลที่ใช้สมัครสมาชิกโดยมีต้องแจ้งให้ทราบ
2. หากสมาชิกของเว็บบอร์ดได้ละเมิดกติกามารยาท ตาม ข้อ (2) , ข้อ (3) , ข้อ (4) ผู้ดูแลเว็บบอร์ดจะทำการลบชื่อนามแฝงนั้นออกชื่อนามแฝงนั้นจะถูกยกเลิก พร้อมกับ ban นามแฝง และอีเมลที่ใช้สมัครสมาชิก
3. เมื่อนามแฝงถูกลบ และอีเมลถูก ban ไปแล้ว จะไม่มีการยกเลิก ban หรือกักนามแฝงกลับคืน

ขอความร่วมมือสมาชิกเว็บบอร์ดทุกท่าน
งด! การโพสต์กระทู้ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองในทุกๆกรณี
และการใช้รูปประจำตัว (avatar) หรือลายเซ็น (signature)
ที่เกี่ยวข้องโยงไปถึงเรื่องการเมือง พรรคการเมือง นักการเมือง
เพื่อมิให้เสียบรรยากาศที่ดีในการอยู่ร่วมกัน

ตารางที่ 4.14 สรุปประเด็น กฎ กติกา การควบคุมและลงโทษสมาชิกในชุมชนไทยเลดี้บอยส์

กฎ กติกาของเว็บบอร์ด	ประเด็น	การควบคุมและลงโทษ
1. ห้ามนำเสนอข้อความที่มีเนื้อหาอันไม่สมควร ล้วงเกินถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์	การล่วงเกินสถาบันพระมหากษัตริย์	ผู้ดูแลเว็บบอร์ดจะทำการยกเลิกสถานภาพนามแฝง พร้อมกับกีดกัน (ban) นามแฝงและอีเมลที่ใช้สมัครสมาชิกโดยมีต้องแจ้งให้ทราบ เมื่อสถานภาพถูกลบและอีเมลถูกกีดกันไปแล้ว จะไม่มีการยกเลิกหรือกู้ความเป็นสมาชิกกลับมา
2. ไม่ควรนำเสนอข้อความยั่วเยวหรือข้อความที่แฝงเจตนาอันก่อให้เกิดการ ทะเลาะวิวาท	การพิพาทระหว่างสมาชิกทั้งในและนอกเว็บบอร์ด	
3. ไม่ควรนำเสนอข้อความหยาบคาย หรือลามกอนาจาร	การโพสต์สื่อลามกอนาจาร	
4. ไม่ควรนำเสนอภาพโป๊เปลือย ภาพลามกอนาจาร หรือทำลิงก์โดยมีเจตนาให้เข้าถึงเว็บไซต์ลามกอนาจารนั้น		
5. ห้ามนำเสนอข้อความโฆษณาหรือเชิญชวนให้ซื้อ-ขาย บริการทางเพศ อุปกรณ์เพื่อการบำบัดความใคร่ และสื่อลามกทุกรูปแบบ	การโพสต์สื่อลามกอนาจาร	
6. กระทำโฆษณาขายสินค้า หรือบริการที่มีใช้สิ่งผิดกฎหมาย ขอให้ไปเขียนโฆษณาที่ห้องประกาศข่าว - ประกาศขายของเท่านั้น	การโฆษณาสินค้าบริการนอกเหนือพื้นที่ที่กำหนด	
7. นามแฝงที่ใช้ตอบกระทู้ ไม่ควรเป็นคำหยาบคาย หรือสื่อไปในทางลามกอนาจาร	ชื่อและตัวตนออนไลน์ที่มีคำหยาบคายและมีนัยถึงสื่อถึงความลามกอนาจาร	
8. ห้ามใช้รูปประจำตัว (Avatar) ที่เป็นภาพโป๊เปลือย หรือสื่อไปในทางลามกอนาจาร		
9. ไม่ควรนำเสนอข้อความโจมตีพาดพิงถึงบุคคล หรือสถาบันใดๆ ในทางเสื่อมเสียอันทำให้บุคคล หรือสถาบันนั้นถูกดูหมิ่นเกลียดชัง	อุดมการณ์ทางการเมืองที่ต่างกัน	

จากภาพที่ 4.29 และตารางที่ 4.14 ข้างต้นเป็น “ไม้แข็ง” ในการจัดการตามกฎกติกาและลงโทษสมาชิก ตามปกติแล้ว ผู้ดูแลเว็บจะใช้ “ไม้อ่อน” จัดการก่อนเสมอ ซึ่งจัดเป็นวิธีการใกล้เคียงและประนีประนอมในชุมชน

“หากมีการทะเลาะกัน โมเดอเรเตอร์ หรือดิฉันไปเจอจะล็อกกระทู้ขึ้นไม่ให้มีการตอบข้อความใส่กัน ถ้าเขาหยุดก็คือจบกันไปแค่นั้น ไม่มีคาดโทษใด ๆ แต่มีบางจำพวกที่ใช้ไม้อ่อนแล้วไม่ยอมหยุดซะที อย่างนี้จะใช้ขั้นเด็ดขาดตามกฎกติกา ๆ ไม่มีการคาดโทษต่อรองใด ๆ จะมาอ้างว่าไม่รู้กฎกติกา ไม่ได้เพราะพิมพ์เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ให้เห็นในทุกหน้าเว็บบอร์ด” (ผู้ดูแลเว็บไทยเลดี้บอยซ์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10:28 น.)

3.2.2 สถานที่ทางกายภาพในชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ

ระบบปฏิสัมพันธ์แบบออฟไลน์ซึ่งหมายถึงกิจกรรมการพบปะกันจริงระหว่างสมาชิกชุมชนโดยมีความสำนึกร่วมแห่งการเป็นชุมชนไทยเลดี้บอยซ์ของหญิงข้ามเพศ ดูได้จากมุกกิจกรรมในเว็บบอร์ดรวมกับคำสัมภาษณ์ของผู้ดูแลเว็บ พบว่ามีการจัดกิจกรรมพบปะสังสรรค์ระหว่างสมาชิกที่เรียกว่า “งาน Meeting” จำนวน 2 ครั้ง ครั้งแรกจัดขึ้นในวันที่ 13 สิงหาคม 2549 มีชื่องานว่า “1st Meeting บ้านบางแค” และครั้งที่สองจัดขึ้นในวันที่ 21 เมษายน 2550 ชื่องานว่า “TLBz’s Meeting “The Overture”

“หากจะมีการพบปะระหว่างสมาชิก มักจะเกิดขึ้นตามเสียงเรียกร้องของสมาชิก มีจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมพบปะเพื่อสร้างเสริมมิตรภาพแก่กันระหว่างสมาชิก...รู้จักกันในเว็บบอร์ดแล้ว แต่ไม่เคยเจอกันจริง ๆ ซะที ก็ได้มาเจอกันใน meeting ซึ่งจะสานสัมพันธ์มิตรภาพจากวงเล็ก ๆ ให้กลายเป็นวงที่ใหญ่ขึ้น กว้างขึ้น มิตรภาพในโลกเสมือนที่ดูเหมือนจะจับต้องไม่ได้กลายเป็นมิตรภาพในโลกแห่งความจริงที่สัมผัสได้ จับต้องได้” (ผู้ดูแลเว็บไทยเลดี้บอยซ์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10:28 น.)

1) 1st Meeting บ้านบางแค - 13 สิงหาคม 2549

การพบปะกันระหว่างสมาชิกหญิงข้ามเพศในเว็บบอร์ดเกิดขึ้นครั้งแรกตามการเรียกร้องของสมาชิก เป็นการทำกิจกรรมเยี่ยมเลี้ยงอาหาร ทำบุญที่สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแค การจัดงานแต่ละครั้งมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและมีการสำรวจความคิดเห็นผ่านการสื่อสารในเว็บบอร์ดโดยผู้ดูแลเว็บ เช่น การตั้งกระทู้ถามระดมความคิดเห็นจากสมาชิก กระทู้สำรวจสถานที่ที่สมาชิกต้องการจะไป ขอคำปรึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมผ่านการตั้งกระทู้ มีการร่วมกันลงชื่อผู้ที่จะเข้าร่วม รับเงินบริจาค แล้วนัดรวมตัวกันพบปะทำกิจกรรม เมื่อกิจกรรมพบปะเกิดขึ้นเสร็จแล้วก็จะมีการสรุปรายได้และรายจ่าย เงินช่วยเหลือจากการร่วมกันบริจาคผ่านเว็บบอร์ดในมุกกิจกรรมพบปะในเว็บบอร์ด ยกตัวอย่างชื่อกระทู้ว่า “[แบบสำรวจ] ขอเชิญร่วม

โหวตสถานที่ที่จะไป meeting กันค่ะ” “[แบบสำรวจ] 1st Meeting บ้านบางแค - 13 สิงหาคม 2549” “รายชื่อเพื่อนสมาชิกที่ตอบยืนยันว่าไป meeting” “สรุปค่าใช้จ่ายในงาน 1st meeting บ้านบางแค - 13 สิงหาคม 2549”

2) TLBz's Meeting "The Overture" – 21 เมษายน 2550

การพบปะครั้งนี้เป็นเพียงการ “โหมโรง” ก่อนที่จะมีการพบปะในครั้งที่ 2 ที่เรียกว่าเป็น 2nd Meeting การพบปะแบบ “โหมโรง” นี้เป็นการพบปะสังสรรค์แนวพูดคุยมากกว่า การทำกิจกรรมแนวบำเพ็ญประโยชน์เหมือนในครั้งแรกและครั้งที่สองที่ใกล้เข้ามา งานครั้งนี้มีกระบวนการจัดกิจกรรมคล้าย ๆ ครั้งแรกคือ มีการถามไถ่ความคิดเห็นจัดทำแบบสำรวจความคิดเห็นแก่เหล่าสมาชิก เช่น วันเวลา สถานที่ รายการอาหาร แนวคิดของงานกิจกรรม โดยคะแนนเสียงที่ถูกโหวตมากที่สุดหลังจากการประมวลข้อมูลจากการสำรวจผ่านเว็บบอร์ดจะถูกนำไปใช้ มีการร่วมกันลงชื่อสมาชิกผู้ต้องการเข้าร่วมงานและลงชื่ออาสาสมัครช่วยจัดงาน เมื่องานถูกจัดขึ้นแล้ว ก็มีการโพสต์สรุปรายรับรายจ่ายของงานให้สมาชิกดูผ่านทางเว็บบอร์ดเช่นเดิม ยกตัวอย่างชื่อกระทู้ว่า “กระทู้โยนหินถามทาง ::TLBz meeting ???” “โหวตรายการอาหารที่อยากทานค่ะ (ของโรงแรมเดอะทวินทาวเวอร์” “อยากซาวด์เสียงสาว ๆ เรื่อง concept งานมีดีตั้งค่ะ” “ประกาศผลวันจัด meeting” “รายชื่อผู้ยืนยันเข้าร่วม TLBz's meeting - 21 เมษายน 2550” “สรุปรายรับ-จ่ายในงาน TLBz's meeting "The Overture"“ และต่อไปนี้เป็นภาพตัวอย่างพร้อมเสียงตอบรับจากหญิงข้ามเพศ (บางส่วน) ที่เข้าร่วมงานในครั้งนี้

ภาพที่ 4.31 กระทู้เชิญชวนเข้าร่วมงาน TLBz's Meeting "The Overture" – 21 เมษายน 2550

TLBz's meeting "The Overture" วันเสาร์ที่ 21 เม.ย. 2550

TLBz's meeting "The Overture" เป็นมีดสังเวย ชัดพบปะ ได้ใกล้ชิด เจอตัวกันจริงระหว่างสมาชิกเว็บบอร์ด TLBz... ใครปริ่มใคร ใครอยากเจอตัวจริงของใคร จงมีส่วนร่วมงานได้เลยค่า 😊 แอมทำขี้นิดส์ ท่านที่มาเคยมาติดตั้งครั้งก่อนที่ไปบ้านบางแคด้วยกันคงจะไม่ลืมบรรยากาศ "นุสนทนาความงามเคลิอาร์ท" และครั้งนี้ ก็เช่นกันนุสนทนาความงามจะกลับมาอีกครั้ง

กิจกรรม TLBz's meeting "The Overture" เป็นบุฟเฟ่ต์สไตล์สบายๆ ในโรงแรมเดอะทวินทาวเวอร์ **บัตรราคา 500 บาท ต่อท่าน** รายได้ภายหลังหักค่าใช้จ่ายแล้วจะนำไปใช้เพื่อการกุศลต่อไป

หากท่านใดพร้อมที่จะร่วมสนุกกับเรา ขอเชิญยืนยันการเข้าร่วม และดูรายละเอียดการโอนเงินค่าบัตรได้ที่กระทู้ <http://www.thailadyboyz.net/webboard/viewtopic.php?t=7636>

ขอบคุณค่ะ 😊

ที่มา : เข้าถึงได้จาก <http://www.thailadyboyz.net/webboard/viewtopic.php?t=8315>

ชื่อกระทู้ ความรู้สึกจากใจในงานมิตติ้งแสนอบอุ่น

เนื้อหาการตั้งกระทู้ ถึงแม้ในวันงาน...จะไม่พร้อมด้วยนานาประการ ไม่ได้สวยงามผอมเพรียวอย่างที่เคยเป็น ไม่ได้หอบความมั่นใจไปเต็มร้อย...แต่พอไปถึงงานแล้ว ไม่สวยแต่มั่นใจจะอบอุ่นมากทุกคนเหมือนนางงามรวมญาติ ทั้ง ๆ ที่ไม่เคยเจอหน้าซ้ำมาก่อนเลยสักคนแต่ก็เฝ้าที่กันสนิทสนมเหมือนคุ้นเคยกันมาเป็นสิบ ๆ ปี...งานนี้ทำให้ได้รู้ว่าสาวสองสมัยนี้ สวย สมารถฉลาด เก่งกันถ้วนหน้าเลยค่า เอาไว้โอกาสหน้าฟ้าใหม่เจอกันอีกนะคะ...และขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนทำให้งานนี้มีความรักและมิตรภาพเป็นของรางวัลชิ้นเอกกลับบ้านไปกันทุกคนค่า

ผู้ตั้งกระทู้ tonkaow เมื่อ 23 เม.ย. 2550 เวลา 11:08 น. ใน www.thailadyboyz.net

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (1) รู้สึกดีที่ทุกคนมอบความจริงใจให้แก่กัน ไม่มีใครรักเราเท่าเรารักกันอีกแล้วค่ะ กลับไปบ้านยังนอนฝันถึงงานนี้อยู่เลยคะ

ผู้ตอบกระทู้ tisha เมื่อ 23/04/07 12:29 น. ใน www.thailadyboyz.net

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (2) รู้สึกประทับใจในงานครั้งนี้มากคะ พี่ ๆ ให้ความอบอุ่นเป็นกันเองมาก ๆ เลย เหมือนครอบครัวเดียวกันเลยคะ ขอขอบคุณพี่ ๆ ทุกคนนะคะ

ผู้ตอบกระทู้ chaochaojung เมื่อ 23/04/07 12:53 น. ใน www.thailadyboyz.net

ภาพที่ 4.32 ภาพหมู่ผู้เข้าร่วมงาน TLBz's Meeting "The Overture" 21 เมษายน 2550

ที่มา : เข้าถึงได้จาก <http://www.thailadyboyz.net/webboard/viewtopic.php?t=7638> (ปรับภาพให้เลือนโดยผู้วิจัย)

ตารางที่ 4.15 รูปแบบกิจกรรมออนไลน์ของชุมชนไทยเลดี้บอยส์

รูปแบบกิจกรรมออนไลน์	จำนวน (N=66)	ร้อยละ
มีที่ตั้งงานเลี้ยงสังสรรค์	16	24.2
ท่องเที่ยว	7	10.6
ทำบุญบริจาคทาน	9	13.6
ไม่เคยเข้าร่วม	46	69.7

ที่มา : สํารวจออนไลน์ในชุมชนไทยเลดี้บอยส์ รวบรวมระหว่าง 15 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 06:04 น. ถึง 1 มีนาคม 2551 เวลา 03:46 น.

อย่างไรก็ดี จากตารางที่ 4.15 แสดงให้เห็นว่าสมาชิกหญิงข้ามเพศหลายคนไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่จริง ๆ แต่จากการสอบถามพบว่าหลายคนติดภารกิจ หรืออาจจะอยู่ในพื้นที่นอกเขตกรุงเทพฯ จึงไม่สามารถเดินทางมาร่วมงานได้ แต่เชื่อว่าจะไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรม โดยสิ่งที่สะท้อนว่า พวกเขาอยากเข้าร่วมงานคือ พวกเขามีใจเป็นไทยเลดี้บอยส์ เช่น บางคนไม่ได้เข้าร่วมงานแต่ก็ส่งเงินมาบริจาค ส่งเสียงแสดงความเห็นว่าเสียต๋ายที่ไม่ได้ไปร่วมงานผ่านกระทู้ เป็นต้น

3.3 แบบแผนการสื่อสารในชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ

แบบแผนการสื่อสารในชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศเป็นแบบต่างช่วงเวลาเพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตาม แม้ว่าแบบแผนการสื่อสารในชุมชนไม่ได้เป็นแบบผสมผสานเหมือนในชุมชนออนไลน์ของชายรักชายและหญิงรักหญิง แต่ไม่ได้หมายความว่าแบบแผนการสื่อสารรูปแบบเดียวจะทำให้ปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างสาวประเภทสองในชุมชนลดน้อยลง

แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในชุมชนหญิงข้ามเพศ ได้แก่ การสื่อสารในกระดานข่าวสนทนาในเว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยส์และการสื่อสารด้วยการข้อความส่วนตัว (personal message) ที่ทำหน้าที่ยึดโยงสายใยการสื่อสารไว้ มีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 4.33 แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในเว็บบอร์ดและองค์ประกอบของมุมและห้องย่อยใน “เว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยซ์” ชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ

ชื่อ "มม" ย่อย

รายชื่อพร้อมคำอธิบายห้องย่อย

ห้องย่อย "ทยา"

กลุ่มผู้ดูแลห้องย่อยและผู้กำลังอ่านกระทู้ในห้องย่อย

รายชื่อ ผู้ตั้งกระทู้และผู้ตอบกระทู้ล่าสุดในห้องย่อย "ทยา"

มม m2f				
	ทยา เรื่องเกี่ยวกับฮอร์โมนเพศหญิง หรือยาอื่นๆ และเรื่องที่เป็นประเด็นเกี่ยวข้องในการ m2f (male to female) Moderators TLBz's moderators , TLBz's pharmacists	1296	13240	Mon Sep 29, 2008 8:29 am Papava →
	สวยด้วยแพทย์ ชุตคุยเรื่องศัลยกรรม ทำหน้า ทำอก แปลงเพศ Moderators TLBz's moderators , TLBz's pharmacists	1143	12671	Mon Sep 29, 2008 12:16 pm mijiru77 →
	บิวตี้เลดี้(บอยซ์) มุมสนทนาเรื่องความงาม และสุขภาพ , ผลิตภัณฑ์อาหารเสริม , แฟชั่น , เครื่องสำอาง , เคล็ดลับความงาม Moderators TLBz's moderators , TLBz's pharmacists	1065	10745	Mon Sep 29, 2008 1:41 pm nichai →
	เด่นๆ เด็ดๆ @ทยา คำถามยอดฮิต กระทู้เด็ดที่น่าสนใจ รวบรวมมาอยู่ที่นี้แล้วคะ Moderators TLBz's moderators , TLBz's pharmacists	21	523	Sun Sep 28, 2008 5:12 pm =๑= ~ PicK ~ =๑= →
	เด่นๆ เด็ดๆ @สวยด้วยแพทย์ กระทู้เด็ด ประเด็นที่น่าสนใจ ถูกรวบรวมมาอยู่ที่นี้แล้วคะ Moderators TLBz's moderators , TLBz's pharmacists	18	599	Tue Sep 16, 2008 2:35 am putthamas →

ทยา					
เรื่องเกี่ยวกับฮอร์โมนเพศหญิง หรือยาอื่นๆ และเรื่องที่เป็นประเด็นเกี่ยวข้องในการ m2f (male to female)					
Moderators: TLBz's moderators , TLBz's pharmacists					
ผู้ที่กำลังอ่าน forum นี้: Rainbow forest					
หัวข้อใหม่ เว็บบอร์ด Thai LadyBoYz.net -> ททยา			ไปที่หน้า 1, 2, 3 ... 24, 25, 26 ถัดไป		
บันทึกว่าอ่านหัวข้อแล้ว					
	หัวข้อ	ตอบ	ผู้ตั้ง	อ่าน	ตอบล่าสุด
	ประกาศ:: ** ระวังเรื่องการใช้ยา ** [D ไปที่หน้า: 1, 2, 3]	39	ka-toon	9197	Wed Aug 13, 2008 2:01 pm ต้นทลิว →
	Sticky: จะตั้งกระทู้ใหม่ ขอให้น้อง ๆ คิดสัณนิตนะคะ [D ไปที่หน้า: 1, 2, 3]	33	G-O-B	4291	Sun Jul 13, 2008 2:16 pm yamvanz →
	Sticky: Estrogen และ Progestogen ให้ผลต่างกันในด้านใดบ้างคะ ? [D ไปที่หน้า: 1, 2]	19	]]::[[MINNa No TabO]]::[[	3341	Tue May 06, 2008 10:34 am GERRARDKING →

ภาพที่ 4.34 แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในเว็บบอร์ดและองค์ประกอบของกระทู้ใน “เว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยซ์” ชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ

ชื่อกระทู้ → **** รณรงค์เรื่องการใช้ยา ****
 ไปหน้า 1, 2, 3 [ถัดไป](#)

[หัวข้อใหม่](#) [ตอบกลับ](#) [เว็บบอร์ด Thai LadyBoyz.net -> เพศยา](#)

อ่านหัวข้อก่อนหน้า :: [อ่านหัวข้อถัดไป](#)

ผู้ตั้ง	ข้อความ
ผู้ตั้งกระทู้ → ka-toon เม้าส์กระเจิง ขาเม้าส์ระดับ 2 เข้าร่วม: 23 Feb 2006 ตอบ: 2684 ที่อยู่: สำนักจ้อไน้,***.	ตอบเมื่อ: Tue Aug 29, 2006 11:19 am เรื่อง: ** รณรงค์เรื่องการใช้ยา ** อ้างอิง .***.หลังจากที่ตนเองได้เฝ้าดู พฤติกรรมถึงการใช้ยา ของแต่ละคน ทำให้อดเป็นห่วงหลายๆคนไม่ได้ว่าจะเกิดผลเสียต่างๆต่อร่างกายจากการทยาฮอร์โมนที่รุนแรงเกินไป บางรายยังเป็นเด็กอายุไม่ถึง 18 ยิ่งแล้วใหญ่ เกิดผลเสียอย่างแน่นอนต่อร่างกายแทบไม่ต้องคิด คิดแต่จะให้ร่างกายเราสวย จนลืมสงสารอวัยวะภายในร่างกาย นอกจากเรื่องการทยาฮอร์โมนแล้ว ลองคิดดูนะคะ ว่าในหัวสมองของสาวประเภทสองบางท่านมีเรื่องอะไรบ้างแน่นอนเรื่องการทยาฮอร์โมนเป็นเรื่องหลักเกิน 50%บางรายเพิ่มเรื่องความสวยความงามถึง 20% เรื่องสรรระการแสดงออกการแต่งกาย 20 % รวมแล้วเกินกว่า 90 % แน่นอน มัวแต่ใส่ใจกับเรื่องดังกล่าวมากเกินไปแล้ว%ที่เหลือจะมีเรื่องเรียนเรื่องการศึกษาศึกษา พัฒนาศักยภาพของตนเองบ้างไหมคะ แน่นอนบางรายอาจมีเรื่องผู้ชายเข้ามารกสมองอีก แบบนี้แทบจะไม่ได้ชวนขยายหาความรู้แน่นอนคะ อยากให้พี่ๆ และเพื่อนๆ ช่วยกันรณรงค์ในเรื่องดังกล่าว เพื่อประโยชน์แก่น้องๆรุ่นใหม่ในภายหลังด้วยนะคะ ป.ล.เรื่อง%อาจไม่ได้วัดแน่ชัดตายตัว แต่อยากให้เห็นภาพว่า สมองของเด็กรุ่นใหม่กำลังวิกฤติ เห็นใจคะ แต่เพราะรักนะคะ อยากให้มีอนาคตที่ดีโตมีศักยภาพกันคะ แก้ไขล่าสุดโดย ka-toon เมื่อ Thu Aug 31, 2006 10:45 am, ทั้งหมด 1 ครั้ง ขึ้นไปข้างบน ข้อมูล ใช้ข้อความ email

ภาพที่ 4.35 แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในเว็บบอร์ดและองค์ประกอบของการเขียนตอบกระทู้ใน “เว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยซ์” ชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ

ตอบ

เรื่อง

ส่วนสำหรับพิมพ์ข้อความ

Font type Font Size Font Color

รูปแสดงอารมณ์

อารมณ์อื่นๆ

บริการฝากรูป โพสต์ด่วนทันใจ

ตัวเลือก

ใช้รหัส HTML ไม่ได้

ใช้ BBCode ได้

ใช้รูปประกอบได้

ไม่ใช้ BBCode ในข้อความนี้

ไม่ใช้รูปประกอบในข้อความนี้

แจ้งเตือนเมื่อมีผู้ตอบ

แสดงตัวอย่าง   ส่ง(Submit)

หัวข้อกระทู้

รหัส (Code) สำหรับแต่งข้อความ

สัญลักษณ์อารมณ์ (Emoticon) ใช้สื่อความหมายแทนอารมณ์ต่างๆในการเขียนข้อความของผู้ตอบกระทู้

พื้นที่สำหรับพิมพ์ข้อความ โดยสามารถพิมพ์ตัวอักษรและใส่สัญลักษณ์พร้อมตกแต่งข้อความโดยใช้รหัส

คลิก "ส่ง" (Submit) เพื่อส่งข้อความลงในกระทู้

ภาพที่ 4.36 แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในเว็บบอร์ด องค์ประกอบข้อความส่วนตัวใน “เว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยซ์” ชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ

กล่องข้อความส่วนตัวของผู้ใช้ ประกอบด้วย ชื่อข้อความ (เรื่อง) ผู้ส่งข้อความ (จาก) และ วันที่-เวลาที่ส่ง/รับข้อความ (วันที่)

Inbox Sentbox Outbox Savebox

คุณใช้ Inbox ไปแล้ว 2%

0% 50% 100%

ส่งข้อความ เว็บบอร์ด Thai LadyBoYz.net แสดงเฉพาะข้อความในระยะเวลา: แสดงทั้งหมด ไป

สถานะ	เรื่อง	จาก	วันที่	เลือก
	Re: ช่วยเหลือหน่อยครับ	G-O-B	Fri Feb 15, 2008 3:57 pm	☐

เก็บเฉพาะที่เลือก ลบเฉพาะที่เลือก ลบทั้งหมด

เลือกทั้งหมด :: ไม่เลือกทั้งหมด

ส่งข้อความ หน้า 1 จาก 1

ปรับเวลา GMT + 7 ชั่วโมง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3.1 แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาในชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ

1) การสื่อสารผ่านเว็บบอร์ดใน “เว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยส์” ผู้วิจัยได้อธิบายไปแล้วว่า เว็บบอร์ดในชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ มีทั้งหมด 6 มุม แต่ละมุมแยกเป็นห้องย่อย เมื่อคลิกที่ชื่อห้องย่อยจะเข้าไปสู่ห้องย่อยนั้น จากภาพที่ 4.33 เป็นตัวอย่างในมุม m2f ห้องย่อย “เทคยา” ประกอบด้วย ชื่อมุมย่อย รายชื่อพร้อมคำอธิบายห้องย่อย กลุ่มผู้ดูแลห้องย่อย ผู้กำลังอ่านกระทู้ในห้องย่อย และรายชื่อกระทู้และผู้ตอบกระทู้ล่าสุดในห้องย่อย “เทคยา” แสดงเรียงลงมา เมื่อคลิกที่รายชื่อกระทู้หนึ่ง ๆ (ดูภาพที่ 4.34 ประกอบ) พบชื่อกระทู้ ผู้ตั้งกระทู้ และเนื้อหาของกระทู้ในกระทู้นั้น หากผู้อ่านกระทู้ต้องการตอบกระทู้สามารถคลิกเพื่อสื่อสารกลับไป “ตอบกลับ” ซึ่งแสดงอยู่ส่วนบนหรือส่วนล่างของกระทู้นั้น ๆ จากภาพที่ 4.35 เป็นพื้นที่สำหรับพิมพ์ข้อความตอบกลับ ประกอบด้วย หัวข้อกระทู้ รหัสสำหรับแต่งข้อความ สัญลักษณ์อารมณ์ (emoticon) และการคลิก “ส่ง” (submit) เพื่อสื่อสารกลับไป เป็นลักษณะการสื่อสารแบบสองทาง นอกจากนี้ ผู้สื่อสารตอบกลับสามารถแนบสื่อกลับไปได้ด้วย เช่น รูปภาพ ไฟล์เพลง สิ่งสำคัญสำหรับการสื่อสารในชุมชนแห่งนี้คือ สามารถเลือกให้ระบบแจ้งเตือนเมื่อมีผู้ตอบกระทู้ หลังจากเราตอบแล้วกลับไปเพื่อที่จะกลับมาอ่านและได้ตอบสื่อสารกลับมาได้อีกครั้งหนึ่ง

จากตัวอย่างภาพที่ 4.34 ผู้วิจัยกำลังอ่านหัวข้อกระทู้ประกาศเรื่อง “รณรงค์เรื่องการใช้จ่าย” ผู้ตั้งคือคุณ Ka-toon เมื่อผู้วิจัยอ่านเนื้อหาของกระทู้หัวข้อย่อยแล้ว หากเกิดข้อสงสัย ผู้วิจัยสามารถสื่อสารได้ตอบกลับไปได้ โดยคลิกที่ “ตอบกลับ” จากนั้น ผู้วิจัยจึงพิมพ์ข้อความเพื่อสื่อสารกลับไป โดยอาจมีสัญลักษณ์ส่งสัยแนบสื่อกลับไปได้ด้วย

2) การสื่อสารแบบข้อความส่วนตัวใน “เว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยส์” จากภาพที่ 4.36 การสื่อสารแบบนี้เป็นการสื่อสารแบบส่วนตัวเรียกว่า ข้อความส่วนตัว (Personal message) เป็นรูปแบบการสื่อสารในเว็บบอร์ดที่สมาชิกแต่ละคนจะมีกล่องข้อความส่วนตัวในระบบของเว็บบอร์ด ประกอบด้วย ชื่อข้อความ ผู้ส่งข้อความและวันเวลาที่ส่งหรือรับข้อความ โดยสมาชิกสามารถรับและส่งข้อความเพื่อสื่อสารไปสู่อีกผู้หนึ่งได้ นอกจากนี้ ยังสามารถเก็บข้อความไว้ได้ในเซฟบ็อกซ์ (save box) (คล้ายอีเมล)

ยกตัวอย่าง การเก็บข้อมูลการวิจัยในชุมชนแห่งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การสื่อสารแบบข้อความส่วนตัวทางเพื่อติดต่อผู้ที่คาดว่าจะเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก ใช้ชื่อเรื่องข้อความว่า “ช่วยเหลือหน่อยครับ” เมื่อผู้รับข้อความเข้าสู่ระบบในเว็บบอร์ด ผู้นั้นจะเห็นว่าข้อความใหม่เข้ามาบนหน้าจอ โดยผู้นั้นสามารถอ่านและสื่อสารได้ตอบกลับไปยังผู้ส่งข้อความได้ที่ โดยคลิกที่ส่งข้อความเพื่อตอบกลับ จากภาพที่ 4.36 ผู้ดูแลเว็บบอร์ดที่ผู้วิจัยส่งข้อความไปหาได้ตอบกลับมาหาผู้วิจัยในชื่อข้อความว่า “Re:ช่วยเหลือหน่อยครับ”

ภาพที่ 4.37 กลุ่มผู้ใช้และผู้มาเยือนกำลัง “ออนไลน์” ในชุมชนไทยเลดี้บอยซ์ ณ ช่วงเวลาหนึ่ง

ภาพที่ 4.38 กลุ่มผู้ใช้ (Group member) สมาชิกในเว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยซ์

3.4 ประชากรในชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ

สมาชิกหญิงข้ามเพศในชุมชนไทยเลดี้บอยส์ คือกลุ่มสาวประเภทสองผู้มีจุดประสงค์เข้ามาแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการเป็นหญิงข้ามเพศ ดังนั้น ประเด็นความสนใจร่วมหลักของกลุ่มสมาชิกคือ องค์ความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเพศชายเป็นเพศหญิง (male to female) นอกจากนี้ ยังพบว่า มีประเด็นความสนใจเพื่อพูดคุยเรื่องทั่วไปร่วมกันระหว่างสมาชิกผ่านความรู้สึกร่วมของการเพื่อน พี่น้องสาวประเภทสองผู้มีเพศวิถีเหมือนกัน จากภาพที่ 4.37 ระบบของชุมชนแห่งนี้เอื้อให้ทราบว่า มีสมาชิกคนใด “ออนไลน์” ในช่วงเวลาเดียวกันหรือไม่ โดยสังเกตได้จาก “ผู้กำลังออนไลน์” ที่อยู่บริเวณล่างสุดในเว็บบอร์ดของชุมชน ส่วนนี้เป็นส่วนที่แสดงให้เห็นว่ามีกลุ่มคนเข้ามารวมตัวในชุมชนในช่วงเวลาหนึ่ง ขณะบันทึกภาพข้อมูล (29 กันยายน 2551) มีผู้ออนไลน์ตรงกันในช่วงเวลาหนึ่งทั้งหมด 46 คน เป็นสมาชิกลงทะเบียน 3 คน (แสดงตัว 2 คน ซ่อนตัว 1 คน) และเป็นผู้มาเยือน 42 คน

3.4.1 ลักษณะทางประชากรและเหตุผลจูงใจของหญิงข้ามเพศในการสมัครเป็นสมาชิกชุมชนออนไลน์

ชุมชนแห่งนี้มีสมาชิกที่ลงทะเบียนแล้วหรือสมัครสมาชิกทั้งหมด 4,417 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2551) จากภาพที่ 4.38 จากข้อมูลการสัมภาษณ์ออนไลน์ผู้ดูแลเว็บ กลุ่มสมาชิกหญิงข้ามเพศในชุมชนไทยเลดี้บอยส์แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม Admin กลุ่ม User และกลุ่ม VIP ซึ่งจะมีบทบาท หน้าที่และสิทธิในชุมชนออนไลน์แตกต่างกันออกไป อธิบายได้ดังนี้

1) กลุ่ม Admin มี 2 กลุ่มย่อย กลุ่มย่อยแรกคือผู้ดูแลเว็บไซต์ไทยเลดี้บอยส์ เป็นกลุ่มที่เข้าถึงการปรับแต่งและควบคุมเว็บบอร์ดได้ สมาชิกในกลุ่มนี้ได้แก่ Administrator สามารถควบคุม จัดการและบริหาร เข้าถึงได้ทุก ๆ หน้าที่ในเว็บบอร์ด Administrator เป็นผู้ที่มีระดับสูงสุดที่สามารถควบคุมบอร์ดทั้งหมด สามารถควบคุมการทำงานของเว็บบอร์ด รวมทั้งการอนุญาตต่าง ๆ การหวงห้ามผู้ใช้ การสร้างกลุ่มผู้ใช้ หรือโมเดอเรเตอร์ ฯลฯ และยังมีสิทธิเป็นโมเดอเรเตอร์ในทุกเว็บบอร์ดย่อย

กลุ่มย่อยในกลุ่ม Admin ต่อมาคือกลุ่มผู้ดูแลเว็บบอร์ดหรือกลุ่มโมเดอเรเตอร์เป็นบุคคล (หรือกลุ่มของบุคคล) ที่มีหน้าที่ตรวจสอบเว็บบอร์ดย่อย สามารถแก้ไขหรือลบข้อความ สามารถล็อก ปลดล็อก ย้าย ลบ และแยกหัวข้อในบอร์ดย่อยที่ได้รับหน้าที่ โดยทั่วไปโมเดอเรเตอร์ จะทำการป้องกันการโพสต์ข้อความก่อกวน (spam) มี 2 ระดับคือ Crown moderator เป็น หัวหน้ากลุ่มของ TLBZ's moderators สามารถควบคุมจัดการบริหารสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่งของกลุ่ม Admin อีกระดับหนึ่งคือ TLBZ's moderators ซึ่งเป็นผู้ได้รับสิทธิจากผู้ดูแลเว็บไซต์ให้เป็นผู้ดูแลเว็บบอร์ดและสมาชิกให้อยู่ในความสงบเรียบร้อยตามกติกา มารยาทการใช้เว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยส์ ซึ่งขณะนี้ทั้งหมด 5 คน

2) กลุ่ม User เป็นกลุ่มสมาชิกเว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยส์แยกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) สมาชิกของเว็บบอร์ด มีสิทธิในการอ่านกระทู้ ตั้งกระทู้ และแก้ไขกระทู้ (2) ผู้มาเยือน เป็นบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของเว็บบอร์ด มีสิทธิแค่การอ่านกระทู้เพียงอย่างเดียวหรืออาจได้รับสิทธิให้โพสต์กระทู้ได้ในบางห้อง โดยจะแสดงชื่อเป็น “ผู้มาเยือน”

3) กลุ่ม VIP เป็นกลุ่มพิเศษ สมาชิกในกลุ่มนี้จะเป็นบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรต่าง ๆ หรือผู้มีวิชาชีพเฉพาะทางที่อาสามาให้ความรู้แก่สมาชิกเว็บบอร์ดแบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ (1) TLBz's friends มอบสถานะให้แก่สมาชิกเว็บบอร์ดที่ทำงานอยู่ในองค์กรเครือข่ายความหลากหลายทางเพศ สมาชิกในกลุ่มนี้จะมีไอคอนพิเศษที่เป็นโลโก้ขององค์กรของตน ขณะนี้มีทั้งหมด 5 คน (เป็นโมเดอเรเตอร์ 1 คน) (2) TLBz's pharmacists มอบสถานะให้แก่สมาชิกเว็บบอร์ดที่มีอาชีพเป็นเภสัชกร สมาชิกในกลุ่มนี้จะมีไอคอนพิเศษที่เป็นรูป กระเป๋า ยา ขณะนี้มีทั้งหมด 2 คน ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาเรื่องยา เช่น การใช้ยาคุมกำเนิด การใช้ฮอร์โมนแก่สมาชิก

หากสังเกตภาพที่ 4.38 บริเวณถัดลงมาจากชื่อผู้ใช้จะพบระดับชั้น (rank) ของสมาชิก มีคำว่า “เมิร์ท” และสัญลักษณ์รูปปากสีแดง (mouth) ระดับชั้นและสัญลักษณ์นี้มีความหมายถึง การพูดคุย มีขึ้นเพื่อป้องกันระดับชั้นแต่ละชั้น โดยจะมีจำนวนหรือระดับเพิ่มขึ้นตามจำนวนการโพสต์ข้อความของสมาชิกชุมชน ผู้ดูแลเว็บให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดนี้มีที่มาจากมาจากวิถีชีวิตของสาวประเภทสอง ระดับชั้นของสมาชิกเว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยส์เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ชุ่มหรือแอบดูเขาเมิร์ทกัน (ใช้สำหรับโมเดอเรเตอร์) เมิร์ทกระเจิง เมิร์ทกระจาย เมิร์ทระจุก เมิร์ทมากไปแล้วสิเรา เมิร์ทได้ทุกวันเลย นาน ๆ มาเมิร์ทที่ กำลังหัดเมิร์ท และเพิ่งมาใหม่เน๊ะ

“อันนี้เป็นแนวคิดที่นำมาจากวิถีชีวิตของสาวประเภทสอง...สาวประเภทสองเป็นเพศที่ชอบชอบเมิร์ท เวลารวมตัวกันได้เป็นกลุ่มเมื่อไหร่ เธอจะเมิร์ทกระจาย ดิฉันจึงนำมาทำเป็นชื่อ rank ให้กับสมาชิกเว็บบอร์ด ใครที่คุยมาก โพสต์มาก ก็จะมีไอคอนรูปปากแดง ๆ มากขึ้นไปด้วย โพสต์มากปากก็มาก 😊 ส่วนชื่อระดับ rank ก็เป็นการพรรณนาในลักษณะขั้นกว่า ขั้นกว่า ขั้นกว่าไปเรื่อย ๆ เช่น “กำลังหัดเมิร์ท” ขั้นกว่าก็จะเป็น “นาน ๆ เมิร์ทที่” ขั้นกว่าไปอีกก็ “เมิร์ทได้ทุกวันเลย” (ผู้ดูแลเว็บไทยเลดี้บอยส์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10:28 น.)

ด้านลักษณะทางประชากรและเหตุผลจูงใจของหญิงข้ามเพศในการสมัครเป็นสมาชิกชุมชนไทยเลดี้บอยส์จากผู้ตอบแบบสำรวจออนไลน์ทั้งหมด 66 คน แสดงดังตารางที่ 4.16 ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่สมัครเป็นสมาชิก 1-2 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.9 เป็นสมาชิกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.8 เป็นสมาชิก 3-6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 15.2 เป็นสมาชิก 2 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 13.6 และเป็นสมาชิก 1-3 เดือน คิดเป็นร้อยละ 9.1 จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์ในการได้ตอบกระทู้กระทู้ในเว็บบอร์ดตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป สมาชิกหญิงข้ามเพศผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ใช้เวลาอ่านและตอบเว็บบอร์ด 0-10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ แยกเป็น 0-5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 33.3 และใช้เวลา 5-10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 37.9 สมาชิกอาศัยอยู่ทั้งในกรุงเทพฯ และนอกกรุงเทพฯ อย่างละใกล้เคียงกัน ได้แก่ อาศัยอยู่นอกกรุงเทพฯ คิดเป็นร้อยละ 51.1 และอาศัยภายในเขตกรุงเทพฯ คิดเป็นร้อยละ 48.5

ตารางที่ 4.16 ร้อยละของคุณลักษณะหญิงข้ามเพศในชุมชนไทยเลดี้บอยส์ จำแนกตามระยะเวลาและสถานที่

ระยะเวลาและสถานที่	จำนวน (N=66)	ร้อยละ
ระยะเวลาที่เป็นสมาชิก		
1-3 เดือน	6	9.1
3-6 เดือน	10	15.2
6 เดือน – 1 ปี	17	25.8
1-2 ปี	24	36.9
2 ปีขึ้นไป	9	13.6
ระยะเวลาออนไลน์โดยเฉลี่ย (ชั่วโมงต่อสัปดาห์)		
0-5 ชั่วโมง	22	33.3
5-10 ชั่วโมง	25	37.9
10-15 ชั่วโมง	10	15.2
15-25 ชั่วโมง	7	10.6
35 ชั่วโมงขึ้นไป	2	3
สถานที่อาศัย		
ในเขตกรุงเทพฯ	32	48.5
นอกเขตกรุงเทพฯ	34	51.5

ตารางที่ 4.17 เหตุผลจูงใจ 4 อันดับที่ยิ่งข้ามเพศสมัครเป็นสมาชิกชุมชนไทยเลดี้บอยส์

เหตุผลจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิกชุมชนออนไลน์	ร้อยละ (N=66)			
	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3	อันดับ 4
แสวงหามิตรภาพ เช่น หาเพื่อน หาแฟน	22.7 (15)	15.2 (10)	34.8 (23)	27.3 (18)
หาทางออก ทดแทนความรู้สึกเหงา ความรู้สึกอึดอัดที่ไม่สามารถเปิดเผยตัวตนทางเพศในสังคมจริงได้	9.1 (6)	12.1 (8)	27.3 (18)	51.5 (34)
แลกเปลี่ยนความรู้และแสวงหาข้อมูล	59.1 (39)	27.3 (18)	4.5 (3)	9.1 (6)
เพื่อความผ่อนคลาย เพื่อความสนุกสนาน หรือเป็นกิจกรรมยามว่าง	9.1 (6)	45.5 (30)	33.3 (22)	12.1 (8)
รวม	100 (66)	100 (66)	100 (66)	100 (66)

ที่มา (ตารางที่ 4.16-4.17) : สํารวจออนไลน์ในชุมชนไทยเลดี้บอยส์ รวบรวมระหว่าง 15 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 06:04 น. ถึง 1 มีนาคม 2551 เวลา 03:46 น.

มูลเหตุจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิกชุมชน แสดงดังตารางที่ 4.17 อันดับแรกเพื่อ แลกเปลี่ยนความรู้และแสวงหาข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 59.1 อันดับที่ 2 เพื่อความผ่อนคลาย เพื่อ ความสนุกสนาน หรือเป็นกิจกรรมยามว่าง คิดเป็นร้อยละ 45.5 อันดับที่ 3 แสวงหามิตรภาพ เพื่อ ความผ่อนคลาย และเพื่อผ่อนคลาย เป็นกิจกรรมยามว่าง มีจำนวนอย่างละใกล้เคียงกัน คิดเป็น ร้อยละ 34.8 และร้อยละ 33.3 ตามลำดับ อันดับสุดท้าย เพื่อหาทางออก ทดแทนความรู้สึกเหงา ความรู้สึกอึดอัดที่ไม่สามารถเปิดเผยตัวตนทางเพศในสังคมจริงได้ คิดเป็นร้อยละ 59.1 ดีความจาก ข้อมูลได้ว่า หญิงข้ามเพศผู้ตอบแบบสำรวจมีเหตุจูงใจตรงตามเป้าหมายที่ผู้ดูแลเว็บตั้งไว้คือ การ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ระหว่างสาวประเภทสอง เช่น การใช้ฮอร์โมนเพื่อ เปลี่ยนแปลงร่างกายให้เป็นผู้หญิง อีกปัจจัยหนึ่งคือ การเข้ามาเพื่อความผ่อนคลาย การอ่านหรือเล่น เว็บบอร์ด บางครั้งเกิดความสนุกสนาน เพราะได้ฟังความคิดเห็นจากสมาชิกหลาย ๆ คนที่เข้ามา แสดงความเห็นในประเด็นหนึ่ง ๆ เหมือนกับการได้พูดคุยกับเพื่อนที่เป็นสาวประเภทสองด้วยตนเอง เหตุผลนี้นำไปสู่เหตุผลประการที่สาม คือ การได้มีมิตรภาพระหว่างสมาชิกเว็บบอร์ด มีเพื่อนผู้เข้าใจความเป็นสาวประเภทสองด้วยตนเอง ส่วนอันดับสุดท้าย ซึ่งเป็นเหตุผลที่เป็นประเด็นที่ถูกเลือก เป็นอันดับท้ายสุดสำหรับคนที่มีความหลากหลายทางเพศทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ชายรักชาย หญิงรัก หญิงและหญิงข้ามเพศ แต่สำหรับสาวประเภทสองมีนัยที่แตกต่างจากกลุ่มชายรักชายและหญิงรัก หญิงคือ กลุ่มสาวประเภทสองไม่ได้ถูกหล่อหลอมให้เปิดเผยจากสื่อและขบวนการรณรงค์เพื่อเปิดเผย ตัวตนแต่ประเด็นอยู่ที่ว่าในชีวิตจริงของสาวประเภทสองแสดงออกทางเพศวิถีและเปิดเผยตัวตนทาง เพศอย่างชัดเจนอยู่แล้วจึงไม่มีเหตุผลที่ต้องปกปิดตัวตนทางเพศวิถีในสังคมจริงอีก

3.4.2 สายสัมพันธ์ทางสังคมของหญิงข้ามเพศในชุมชนไทยเลดี้บอยซ์

กลุ่มสมาชิกสาวประเภทสองในชุมชนไทยเลดี้บอยซ์เป็นกลุ่มขนาดย่อม สมาชิกมี การช่วยเหลือร่วมมือกันสูง ทำให้สายสัมพันธ์ทางสังคมเป็นแบบเข้ม อันเกิดจากการให้คำปรึกษา ดูแลกันและกัน เมื่อสมาชิกคนใดมีปัญหาต้องการขอคำปรึกษาก็จะมา “โพสท์” ถามและจะมีผู้ให้ คำตอบทุกครั้งไป ผู้ดูแลเว็บกล่าวในมุมมองคนในที่ลองสวมบทบาทอย่างคนนอกว่าตัวผู้ดูแลเว็บไซต์ เองมักจะทำตนเหมือนคนนอกที่แวะเข้ามาดูความเป็นไปในชุมชนเว็บบอร์ด ผู้ดูแลเว็บไซต์ยังสัมผัสได้ ถึงความอบอุ่นที่ชุมชนเว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยซ์มอบให้แก่กัน

“เอาที่ชัดเจนมาก ๆ เลยคือ การให้คำปรึกษาทั้งแบบเพื่อนกับเพื่อน พี่กับน้อง เวลาใครมีปัญหา อะไร ไม่ว่าจะปัญหาชีวิต ปัญหาเรื่องงาน ปัญหาเรื่องยา ปัญหาเรื่องศัลยกรรม ฯลฯ ผู้ที่ เข้ามาขอคำปรึกษามักจะได้รับคำปรึกษาอันเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาหรือคำปลอบโยนให้

กำลังใจกลับไป” (ผู้ดูแลเว็บไทยเลดี้บอยซ์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10:28 น.)

ชุมชนออนไลน์ไทยเลดี้บอยซ์จึงเป็นชุมชนที่มีสายสัมพันธ์ทางสังคมถูกเชื่อมโยงผ่านการแลกเปลี่ยนข้อมูล บอกเล่าประสบการณ์และสร้างมิตรภาพระหว่างกัน สมาชิกหลายคนบอกอย่างสั้น ๆ แต่สื่ออารมณ์ความรู้สึกได้ดีเกี่ยวกับการช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ อันบ่งบอกถึงสายสัมพันธ์ทางสังคมแบบเข้มที่เกิดขึ้นในชุมชน เสียงสะท้อนจากการตอบคำถามปลายเปิดในแบบสำรวจออนไลน์จากสมาชิกต่อไปนี้ เป็นการถ่ายทอดข้อความที่แสดงถึงความรัก ความสัมพันธ์ทางสังคมอันเข้มแข็งในชุมชน

กลุ่มที่ 1 เสียงที่สะท้อนถึงสายสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในฐานะครอบครัวและเพื่อนรัก

“Thailadyboyz.net เปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของพวกเราค่ะ ดิฉันภูมิใจมากค่ะที่ได้เป็นหนึ่งในสมาชิกบ้านหลังน้อย ๆ แห่งนี้ ที่มีทั้งเพื่อน ๆ พี่น้องที่เข้าใจกันและกัน ออบอุ่นมากค่ะที่นี่”

“[ไทยเลดี้บอยซ์] ออบอุ่น เหมือนครอบครัว เพื่อน ทำให้เรามีกำลังใจในการดำเนินชีวิตต่อไปค่ะ”

“TLBz นี่เป็นเหมือนบ้านอีกหลังหนึ่งค่ะ ทุกคนเหมือนญาติพี่น้องกัน เข้ามาแล้วรู้สึกออบอุ่น มีปัญหาอะไรแล้วบอก ก็มีเพื่อน ๆ มาช่วยบอกวิธีแก้ไข”

กลุ่มที่ 2 เสียงที่สะท้อนถึงสายสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในฐานะเครือข่ายการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์

“เป็นเว็บไซต์ที่น่ารักเพราะเรื่องราวที่สมาชิกเข้ามาเล่าไม่ได้เน้นเรื่องเพศสัมพันธ์ มีเรื่องราวต่าง ๆ ให้แชร์กันทั้งเรื่องความรู้และความสัมพันธ์ส่วนตัว ก็ใครเล่าจะเข้าใจคนหัวอกเดียวกันได้มากกว่านี้”

“ขอบคุณที่นี่กับความรู้ ความหวังใจต่าง ๆ ที่มีแก่กันค่ะ”

“เว็บออนไลน์แห่งนี้เหมือนแหล่งข้อมูลมิตรภาพค่ะ ขอขอบคุณสำหรับความรู้ที่ดี ๆ ค่ะ”

“TLBz เป็นแหล่งที่ให้ความรู้เกี่ยวกับกะเทยที่ดิฉันสามารถเข้าถึงได้เพราะในชีวิตจริงของดิฉันยังไม่เคยมีเพื่อนที่เป็นกะเทยเลย”

“เป็นช่องทางในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้คุณภาพชีวิตของสมาชิกดีขึ้น”

“รู้สึกดีมากค่ะ แบบว่าอย่างน้อยเราก็ได้พบปะเพื่อน ๆ ที่เป็นอย่างเรามากขึ้นด้วยค่ะ ได้ความรู้มากมายจากประสบการณ์ของเพื่อน ๆ ทำให้เรารู้จักตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ค่ะ”

“รู้สึกดีค่ะ เนื่องจากว่าจะมีสาวประเภทสอง เข้ามาพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ต่าง ๆ และยังเป็นที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำศัลยกรรมต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี โดยสมาชิกที่อยู่ในเว็บจะเข้ามาเล่าเรื่องราวที่ตนเองได้เคยไปทำมาแล้วมาบอกต่อ ว่าหมอนี้ดีไม่ใช่อะไร ราคาเท่าไร”

ที่ไหนทำดีกว่ากัน ซึ่งตรงนี้บอกตามตรงว่าในชีวิตจริงจะไปถามคนอื่นได้ยาก แต่บอर्टนี่รวบรวมแล้วมาเล่าให้ฟังเป็นวิทยาทานดีมาก ๆ ค่ะ”

อย่างไรก็ตาม มีตัวอย่างกรณีความขัดแย้งระหว่างสมาชิกเว็บบอर्टซึ่งเกิดจากการใช้วาจาที่ดูเด็ดด่าว่ากันผ่านตัวอักษรในเว็บบอर्टจนเป็นเหตุให้ผู้ดูแลเว็บบอर्टต้องมีการ “แบน” (ban) หรือหวงห้ามสมาชิกต้นเหตุและผู้เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทไม่ให้เข้าใช้เว็บบอर्ट กรณีนี้จึงเป็นรูปแบบของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นชุมชนออนไลน์ที่ความรุนแรงไม่ได้เป็นความรุนแรงทางกายแต่เป็นการทำร้ายโดยใช้ความรุนแรงผ่านคำพูดที่กระทบต่อจิตใจของผู้อ่านข้อความ

ชื่อกระทู้ แบน 3 ล็อกอิน... กรณีทะเลาะล่าสุด

เนื้อหาการตั้งกระทู้ ได้อ่านกระทู้ต้นเหตุแล้ว...ขอแสดงความรู้สึกหลังจากที่ได้อ่านกระทู้นั้นว่ารู้สึกถึงการ “กัด” ใครบางคนทีไรว่าใคร ซึ่งลักษณะการคุยกระทู้แบบนี้ก็เห็นมาแต่ไหนแต่ไรสำหรับตัวเองก็ไม่ได้รู้สึกอะไรในทางไม่ดีเพราะถือเป็นการเคลียร์ใจตามธรรมชาติของเว็บบอर्टที่เกิดจากการมีคนจำนวนมากหลากหลายรูปแบบ แต่การ “กัด” ใครบางคนทีไรว่าใครในครั้งนี้นี้ก็มีรูปแบบคล้าย ๆ กับการทะเลาะกันเมื่อครั้งก่อน ๆ มีการแทคทีม ส่ง รับ เข้าหากันได้ดี แล้วก็ลงเอยเหมือนเมื่อครั้งที่ผ่านมาก็คือทำร้ายกันด้วยวาจาดูเด็ดด่าว่าหน้าเว็บบอर्टและลุกลามไปสู่บุคคลอื่นนอกเหนือจากคู่กรณีเป้าหมายอีกด้วย

เมื่อมีการไม่เคารพกติกาการอยู่ร่วมกันเช่นนี้ก็มีความจำเป็นที่จะต้องขอเชิญออกไปจากที่นี่ ส่วนคนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องครั้งนี้อาจจะดูเหมือนอยู่ในหมอก แต่ก็อยู่ในสถานะถูกจับตาเป็นพิเศษต่อไป...

คดีนี้เอาแค่เหตุการณ์จากสองกระทู้ต้นเหตุ...พวกเรื่องความบาดหมางส่วนบุคคล ใครไปด่าอะไรใครไว้ข้างนอก ใน MSN โทไปด่า หลอกสาวไปฟัน...ดิฉันจะไม่ยุ่งเพราะถือเป็นเรื่องส่วนตัวของผู้คนที่ผูกกันเอาไว้เอง แต่ถ้าคุณนำความบาดหมางและหมั่นไส้ส่วนตัวมาอึ้งตึ้งนังกันทีนี้ในหน้าเว็บบอर्टจะให้ไม่ยุ่งคงไม่ได้

ผู้ตั้งกระทู้ papillon เมื่อ 9/09/07 13:31 น. และ 16:12 น. ในwww.thailadyboyz.net

กระทู้การยุติความขัดแย้งข้างต้นเป็นเหตุให้สมาชิกหญิงข้ามเพศในชุมชนต่างออกมาแสดงความคิดเห็นและแสดงความรักต่อชุมชนของตนในลักษณะการพยายามรณรงค์ให้อยู่ร่วมกันในชุมชนด้วยความสงบและมีไมตรีต่อกันมากกว่าการมุ่งทำลาย โดยเฉพาะการให้เหตุผลว่าจำเป็นต้องอยู่ร่วมกันในชุมชนแห่งนี้ในฐานะ “บ้าน” อันแสนอบอุ่นและ “พื้นที่” อันแสนหวงแหนของกลุ่มหญิง

ข้ามเพศ การช่วยการตัดเด็อนและสร้างความเข้าใจสมานฉันท์ต่อกันจึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการพยายามสร้างสายสัมพันธ์ทางสังคมแบบเข้มในชุมชนไทยเลดี้บอยซ์

ชื่อกระทู้ แบน 3 ล็อกอิน... กรณีทะเลาะล่าสุด

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (1) หลายคนเข้ามาเล่นที่นี่เพราะรู้สึกว่ามันเป็นบ้านที่อบอุ่น คุยกันแบบเพื่อน พี่น้อง ปรีกษาปัญหา เป็นโลกอีกโลกที่เหมือนเป็นความเข้าใจห่วงใย อยากให้ รักษา ความรู้สึกแบบนี้ภายในบอร์ดแห่งนี้ไว้ในลักษณะนี้เสมอ ๆ ค่ะ

ผู้ตอบกระทู้ fukaimori เมื่อ 9/09/07 15:30 น. ใน www.thailadyboyz.net

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (2) ในที่สุด โลกส่วนตัวใบนี้ก็กลับคืนสู่ความสงบสุขอีกครั้งนะคะ หวังว่าต่อไปทุกคนจะเคารพและคำนึงถึงกฎระเบียบและมารยาทในการใช้เว็บบอร์ดให้มากขึ้นนะคะ...และอย่าลืมว่าที่นี่คือพื้นที่สาธารณะนะคะ ไม่มีใครเป็นเจ้าของ (หรือเจ้าถิ่น) ทุกคนมีสิทธิมีเสียงเท่าเทียมกัน และสุดท้ายจริง ๆ ก็อยากให้ทุกคนคำนึงถึงคำว่า " ยังมีคนอื่นอีกหลายคนติดตามอ่านบอร์ดของเราโดยไม่ได้สมัครสมาชิกและยังมีอีกเยอะที่สมัครสมาชิกแต่ไม่ได้โพสต์เลย พวกเขาเหล่านั้นให้ความสนใจและติดตามเรื่องราวของเรา โปรดให้เกียรติพวกเขาเหล่านั้นด้วย

** ช่วยกันรักษาสมาคมที่ดีอันมีค่า www.thailadyboyz.net นี้ไว้ให้นาน ๆ จนถึงรุ่นลูกรุ่นหลานต่อไปนะคะ

**จงให้เกียรติกันคะ และรักกันไว้ (ก็อย่างที่พูดกันอยู่บ่อย ๆ นะคะว่าถ้าพวกเราไม่รักกันเองก็อย่าหวังความรักความเข้าใจจากคนอื่นคะ) ที่สำคัญพวกเรามีแค่กลุ่มเดียวคะ TLBz... กลุ่มเดียวเท่านั้น

ผู้ตอบกระทู้ Ami เมื่อ 10/09/07 01:38 น. ใน www.thailadyboyz.net

ศูนย์วิทยพัทพยาบาล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.18 ความสัมพันธ์ทางสังคมของสมาชิกหญิงข้ามเพศที่มีต่อชุมชนไทยเลดี้บอยส์

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย (5)	จำนวน (66)
1. ไทยเลดี้บอยส์มีความสำคัญต่อสมาชิกในฐานะเป็นแหล่งพูดคุย แลกเปลี่ยน ความเห็นกับสาวประเภทสองคนอื่น ๆ	4.48	66
2. สมาชิกชุมชนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของไทยเลดี้บอยส์	4.17	66
3. สมาชิกต้องการเห็นไทยเลดี้บอยส์คงอยู่และพัฒนาต่อไป	4.77	66
4. ไทยเลดี้บอยส์เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง มีความร่วมมือร่วมแรงระหว่างสมาชิกสูง	4.27	66
5. สมาชิกต้องการเห็นกิจกรรมหลากหลายให้เกิดขึ้นในไทยเลดี้บอยส์	4.32	66
6. เรื่องราวกิจกรรมในไทยเลดี้บอยส์ล้วนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศ	2.58	66
7. ไทยเลดี้บอยส์ช่วยให้สมาชิกเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับการแสดงออกทางเพศ ในขณะที่ ในชีวิตจริงไม่สามารถเรียนรู้ได้มากเท่า	3.88	66
8. ไทยเลดี้บอยส์ทำให้สมาชิกรู้สึกไม่โดดเดี่ยวและกล้าเปิดเผยตัวตนทางเพศ	3.74	66

ที่มา : สํารวจออนไลน์ในชุมชนไทยเลดี้บอยส์ รวบรวมระหว่าง 15 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 06:04 น. ถึง 1 มีนาคม 2551 เวลา 03:46 น.

หากพิจารณาความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างสมาชิกหญิงข้ามเพศกับชุมชนไทยเลดี้บอยส์ในตารางที่ 4.18 พบประเด็นที่มีความสัมพันธ์ระดับสูงถึง 7 ประเด็น ซึ่งเป็นเกณฑ์วัดระดับสายสัมพันธ์ทางสังคมที่สมาชิกมีต่อชุมชนได้ เรียงประเด็นระดับความสัมพันธ์ตามลำดับจากมากไปน้อยได้แก่ (1) สมาชิกต้องการเห็นไทยเลดี้บอยส์คงอยู่และพัฒนาต่อไป (2) ไทยเลดี้บอยส์มีความสำคัญต่อสมาชิกในฐานะเป็นแหล่งพูดคุยและแลกเปลี่ยนความเห็นกับหญิงข้ามเพศคนอื่น ๆ (3) สมาชิกต้องการเห็นกิจกรรมที่หลากหลายเกิดขึ้นในไทยเลดี้บอยส์ (4) ไทยเลดี้บอยส์เป็นสังคมที่เข้มแข็งมีการร่วมมือระหว่างสมาชิกสูง (5) สมาชิกรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของไทยเลดี้บอยส์ (6) ไทยเลดี้บอยส์ทำให้สมาชิกเรียนรู้เกี่ยวกับการแสดงออกทางเพศ ในขณะที่ชีวิตจริงไม่สามารถเรียนรู้ได้มากเท่า และ (7) ไทยเลดี้บอยส์ทำให้สมาชิกรู้สึกไม่โดดเดี่ยวและกล้าเปิดเผยตัวตนทางเพศ ส่วนประเด็นเกี่ยวกับเรื่องราวกิจกรรมในไทยเลดี้บอยส์ล้วนเกี่ยวพันกับกิจกรรมทางเพศพบว่าสมาชิกมีความเห็นระดับต่ำ

ตีความข้อมูลทางสถิติผสมกับข้อมูลเชิงคุณลักษณะได้ว่า ชุมชนไทยเลดี้บอยส์เป็นชุมชนที่สมาชิกมีความสัมพันธ์ที่อบอุ่น ดังเช่น คำสัมภาษณ์ของสมาชิกท่านหนึ่งบอกว่า “ไทยเลดี้บอยส์เป็นชุมชนที่น่ารักเพราะเรื่องราวที่สมาชิกเข้ามาเล่า ไม่ได้เน้นเรื่องเพศสัมพันธ์” ประเด็นอีก 7 ข้อซึ่งเป็นเกณฑ์วัดความรู้สึกผูกพันว่ามีความเห็นอยู่ในระดับสูง เช่น สมาชิกต้องการเห็นชุมชนคงอยู่และพัฒนาต่อไป ไทยเลดี้บอยส์มีความสำคัญต่อสมาชิกในฐานะเป็นแหล่งพูดคุยและแลกเปลี่ยน

ความเห็นกับสาวประเภทสองคนอื่น ๆ สอดคล้องดังคำกล่าวหนึ่งในคำถามปลายเปิดของผู้ตอบแบบสำรวจออนไลน์ท่านหนึ่งกล่าวว่า “ที่นี่มีเรื่องราวต่าง ๆ ให้แชร์กันทั้งเรื่องความรู้ และความสัมพันธ์ส่วนตัว ก็ใครเล่าจะเข้าใจคนหัวอกเดียวกันได้มากกว่านี้”

3.5 ระบบกำไรในชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ

จากการสำรวจชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ ผู้วิจัยไม่พบโฆษณาเพื่อการค้าเพื่อหวังรายได้ให้แก่ชุมชนเลย มีเพียงโฆษณาเพื่อรับสมัครงานให้แก่สมาชิกซึ่งอยู่ส่วนล่างสุดของเว็บบอร์ด ผลการสำรวจโฆษณาเชิงการค้าดังกล่าวเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยสอบถามผู้นำชุมชน ด้วยข้อสงสัยว่าหากไม่มีรายได้เพื่อบำรุงรักษาเว็บบอร์ดและเว็บไซต์ในชุมชนจะอยู่ได้อย่างไร ผู้ดูแลเว็บให้สัมภาษณ์ว่า

“สปอนเซอร์ผู้ให้การสนับสนุนเว็บไซต์ยังไม่มีค่ะ...ไทยเลดี้บอยซ์เป็นเว็บที่ใช้ทุนส่วนตัวสร้างมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 จนถึงบัดนี้ แม้ไทยเลดี้บอยซ์จะไม่มีสปอนเซอร์ แต่ไทยเลดี้บอยซ์มีมิตร อย่างสมาคมฟ้าสีรุ้งและกลุ่มสะพาน ซึ่งคอยให้การสนับสนุนข่าวสาร ความรู้ และให้การสนับสนุนกิจกรรมที่ไทยเลดี้บอยซ์เคยจัดมาโดยตลอด...กับคำถามว่าเหตุใดจึงสนับสนุน ก็น่าจะเป็นเพราะไทยเลดี้บอยซ์มีความเป็นชุมชน เป็นสถานที่ที่มีความรวมตัวกันของสาวประเภทสองที่เป็นรูปธรรม เป็นกลุ่มก้อนชัดเจน สามารถจับต้องพบเจอตัวบุคคลในชุมชนได้ ช่วยให้การงานแบบเครือข่ายที่ต้องมีการประสานงานกันระหว่างองค์กรสมบูรณขึ้น จิกซอร์ที่เคยขาดหายได้ถูกเติมเต็มแล้ว” (ผู้ดูแลเว็บไทยเลดี้บอยซ์, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10:28 น.)

ดังนั้น รายจ่ายของชุมชนจึงเป็นเงินส่วนตัวของผู้ดูแลเว็บ ผู้ให้การสนับสนุนชุมชนไทยเลดี้บอยซ์ (ในขณะที่ทำวิจัยนี้) จึงยังไม่มี ชุมชนไทยเลดี้บอยซ์จึงเป็นเว็บไซต์ที่ใช้เงินทุนส่วนตัวสร้างอย่างไรก็ดี มีองค์กรที่ให้การสนับสนุนเพื่อจัดกิจกรรมให้แก่ชุมชนเรื่อยมา องค์กรเหล่านั้นได้แก่สมาคมฟ้าสีรุ้งและกลุ่มสะพาน (กลุ่มสร้างสื่อเพื่อความเข้าใจความหลากหลายทางเพศ) ได้ช่วยเหลือในลักษณะการทำงานในเชิงเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

สรุป : ณ ชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ “ไทยเลดี้บอยซ์”

โดยสรุป กระบวนการสร้างและลักษณะชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ “ไทยเลดี้บอยซ์” มีลักษณะและองค์ประกอบแยกเป็น 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

1) **เป้าหมาย** ชุมชนออนไลน์ “ไทยเลดี้บอยซ์” ของหญิงข้ามเพศหรือสาวประเภทสองมีเป้าหมายหลักเพื่อเป็นชุมชนศูนย์รวมของการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และการถ่ายทอดประสบการณ์ชีวิตระหว่างสาวประเภทสองในด้านต่าง ๆ การวางเป้าหมายของชุมชนเกิดขึ้นจากผู้ดูแลเว็บซึ่งเป็นสาวประเภทสอง ด้วยตัวตนการเป็นสาวประเภทสองของผู้ดูแลเว็บทำให้ทราบความต้องการ รับรู้ถึง

ประสบการณ์ชีวิตของสาวประเภทสองเป็นอย่างดีทำให้กลายเป็นชุมชนของสาวประเภทสองอย่างแท้จริง ในขณะที่เดียวกัน สมาชิกสาวประเภทสองในชุมชนต่างร่วมกันรักษาเป้าหมายของชุมชนไว้ด้วยการนำข้อมูลความรู้และประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนผ่านการโต้ตอบกระทู้ไปพร้อม ๆ กัน

2) สถานที่ ชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศเกิดขึ้นจากชุมชนแบบออนไลน์แต่สามารถยึดโยงหญิงข้ามเพศจากทั่วสารทิศให้มีใจเป็นไทยเล็ดบอยช้ได้ ผ่านการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ของสาวประเภทสองจากปฏิสัมพันธ์กันแบบออนไลน์ในเว็บบอร์ดจนกลายเป็นปฏิสัมพันธ์แบบออฟไลน์ในงานมีที่ต้งพบปะระหว่างสมาชิก ระบบปฏิสัมพันธ์ในชุมชนจึงเกิดขึ้นในสถานที่แบบเสมือนจริง (virtual) ไปสู่แบบจริง ๆ ในสถานที่ทางกายภาพ (physical) ดังนั้น สถานที่ในชุมชนไทยเล็ดบอยช้จึงเป็นแบบผสมผสาน (hybrid) โดยมีการรับรู้ทางจิตใจของสมาชิกในเรื่องความเป็นสถานที่ความเป็นไทยเล็ดบอยช้ร่วมกันผ่านระบบปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ช่วยเชื่อมโยงต่อกันทำให้มีความผูกพันกับชุมชนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

3) แบบแผน แบบแผนการสื่อสารในชุมชนไทยเล็ดบอยช้เป็นแบบต่างช่วงเวลาเพียงแบบเดียว ได้แก่ การสื่อสารในเว็บบอร์ดและการสื่อสารแบบข้อความส่วนตัว นอกจากนี้ ระบบของชุมชนยังช่วยอำนวยความสะดวกให้สมาชิกติดต่อสื่อสารกันผ่านอีเมลได้ด้วย ความรู้สึกร่วมของการเป็นชุมชนระหว่างสมาชิกถูกยึดโยงผ่านการสื่อสารในเว็บบอร์ดซึ่งเป็นการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาซึ่งทำหน้าที่ได้ดีโดยมีการจัดหมวดหมู่ประเด็นความสนใจร่วมในการสื่อสารแยกย่อยเป็นประเด็นหลากหลายตามมุมและห้องย่อยในเว็บบอร์ดสนองตามความต้องการของหญิงข้ามเพศ

4) โครงสร้างปฏิสัมพันธ์ทางประชากร ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศมีลักษณะเป็นกลุ่มขนาดเล็กที่สมาชิกมีความสัมพันธ์ค่อนข้างใกล้ชิด ลักษณะความเป็นกลุ่มสมาชิกค่อนข้างจำกัดอยู่ที่กลุ่มสาวประเภทสองเป็นหลัก มีสายสัมพันธ์ทางสังคมแบบเข้ม (strong ties) ซึ่งพิสูจน์ได้จากคำให้สัมภาษณ์ของผู้ดูแลเว็บและกระทู้ที่สมาชิกตั้งขึ้นในขณะที่สายสัมพันธ์ทางสังคมในชุมชนเริ่มสั่นคลอน ในชุมชนแห่งนี้มีการช่วยเหลือกันผ่านให้คำปรึกษาให้กำลังใจ แลกเปลี่ยนข้อมูลจนหญิงข้ามเพศที่เข้ามาเป็นสมาชิกรู้สึกถึงความสัมพันธ์กันที่ใกล้ชิด พื้นที่แห่งจึงเปรียบเสมือนเพื่อน ครอบครัวของสมาชิกสาวประเภทสอง อย่างไรก็ตาม สายสัมพันธ์อาจมีความขัดแย้งบ้างเป็นครั้งคราวแต่ไม่ถึงกับทำให้เกิดเป็นสายสัมพันธ์แบบอ่อนและแบบเคร่ง (weak and stressful ties)

5) ระบบกำไร ชุมชนไทยเล็ดบอยช้ไม่มีเรื่องการเก็งกำไรเชิงการค้าเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน ปัจจัยรายจ่ายจึงตกแก่ผู้ดูแลเว็บเพียงผู้เดียวซึ่งเต็มใจที่จะใช้เงินส่วนตัวเพื่อบำรุงชุมชนให้คงอยู่ต่อไป อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ชุมชนออนไลน์แห่งนี้จะไม่มีการเก็งกำไรสร้างรายได้แต่ชุมชนก็ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรไม่หวังผลกำไร (non-profit organization) ได้แก่ สมาคมฟ้าสีรุ้ง กลุ่มสะพาน

ในเชิงเครือข่ายความร่วมมือเพื่อสร้างประโยชน์แก่คนที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยเฉพาะกับ
กลุ่มหญิงข้ามเพศเพราะชุมชนแห่งนี้เป็นที่รวมสาวประเภทสองที่ใหญ่แห่งหนึ่ง

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวตนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

ความนำ

บทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลผลการศึกษาเกี่ยวกับ ชีวิตออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ด้านที่เกี่ยวข้องกับ “ตัวตนออนไลน์” ในบริบทชุมชนเสมือนจริงทั้ง 3 ชุมชน คือ ชุมชนไทยแลนด์เอชที ชุมชนเลสส์ และชุมชนไทยเลดี้บอยส์ ได้แก่ ชีวิตออนไลน์ของชายรักชาย ชีวิตออนไลน์ของหญิงรักหญิง และชีวิตออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ ข้อมูลได้มาจากการสัมภาษณ์ออนไลน์สมาชิกชุมชนทั้ง 3 แห่ง และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมออนไลน์ในชุมชนเสมือนจริงกรณีศึกษา เมื่อนำเสนอข้อมูลทั้ง 2 ส่วนครบแล้ว ทำயบที่จะเป็นการสรุปเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม

ข้อมูลเกี่ยวกับตัวตนออนไลน์ได้มาจากการสัมภาษณ์ออนไลน์สมาชิกชายรักชายหญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศที่เลือกโดยวิธีเฉพาะเจาะจงและวิธีสุ่มครีใจ การวิเคราะห์การสร้างและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์ในบทนี้จะไม่แยกตามเพศวิถีแต่จะเป็นการวิเคราะห์กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศรวมไว้ด้วยกัน โดยจะเริ่มนำเสนอรูปแบบของตัวตนออนไลน์ในกระดานข่าวสนทนาก่อน จากนั้นจึงวิเคราะห์การสร้างและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์โดยจะอ้างอิงคำให้สัมภาษณ์ของสมาชิกที่มีความหลากหลายทางเพศมายกตัวอย่างพร้อมกับการวิเคราะห์ แบ่งเป็น 4 ขั้นตอนคือ การสร้างตัวตนออนไลน์ การแสดงของตัวตนออนไลน์ การคงอยู่ทางสังคม และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์การสร้าง การแสดงออกของตัวตนออนไลน์และปฏิสัมพันธ์ของชายรักชายในชุมชนออนไลน์ไทยแลนด์เอชที หญิงรักหญิงในชุมชนออนไลน์เลสส์ และหญิงข้ามเพศในชุมชนออนไลน์ไทยเลดี้บอยส์

1. วิเคราะห์รูปแบบตัวตนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

ก่อนทำความเข้าใจและวิเคราะห์การสร้างตัวตนออนไลน์ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ทำความเข้าใจรูปแบบตัวตนออนไลน์ว่ามีลักษณะอย่างไร เนื่องจากตัวตนออนไลน์มีรูปแบบแตกต่างจากตัวตนออฟไลน์ (ตัวตนที่แท้จริง) ตัวตนออนไลน์ไม่ได้ประกอบไปด้วยร่างกาย การแต่งกาย ชนชั้น ส่วนสูง และอื่น ๆ เหมือนตัวตนออฟไลน์ แต่มีองค์ประกอบที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อบ่งบอกว่า “เราคือใคร” ผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารโดยปรับให้เหมาะสมกับการปฏิสัมพันธ์ในบริบทสังคมไซเบอร์ ในที่นี้ ผู้วิจัยจะยกตัวอย่างรูปแบบตัวตนออนไลน์ในชุมชนกระดานข่าวสนทนาและในชุมชนไดอารี่ออนไลน์ที่ไม่ได้มี

ระบบปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้า¹ โดยแยกเป็น 2 ลักษณะคือ ตัวตนออนไลน์พื้นฐานและสิ่งสะท้อนตัวตนออนไลน์ (ดูภาพที่ 5.1- 5.2 ประกอบ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

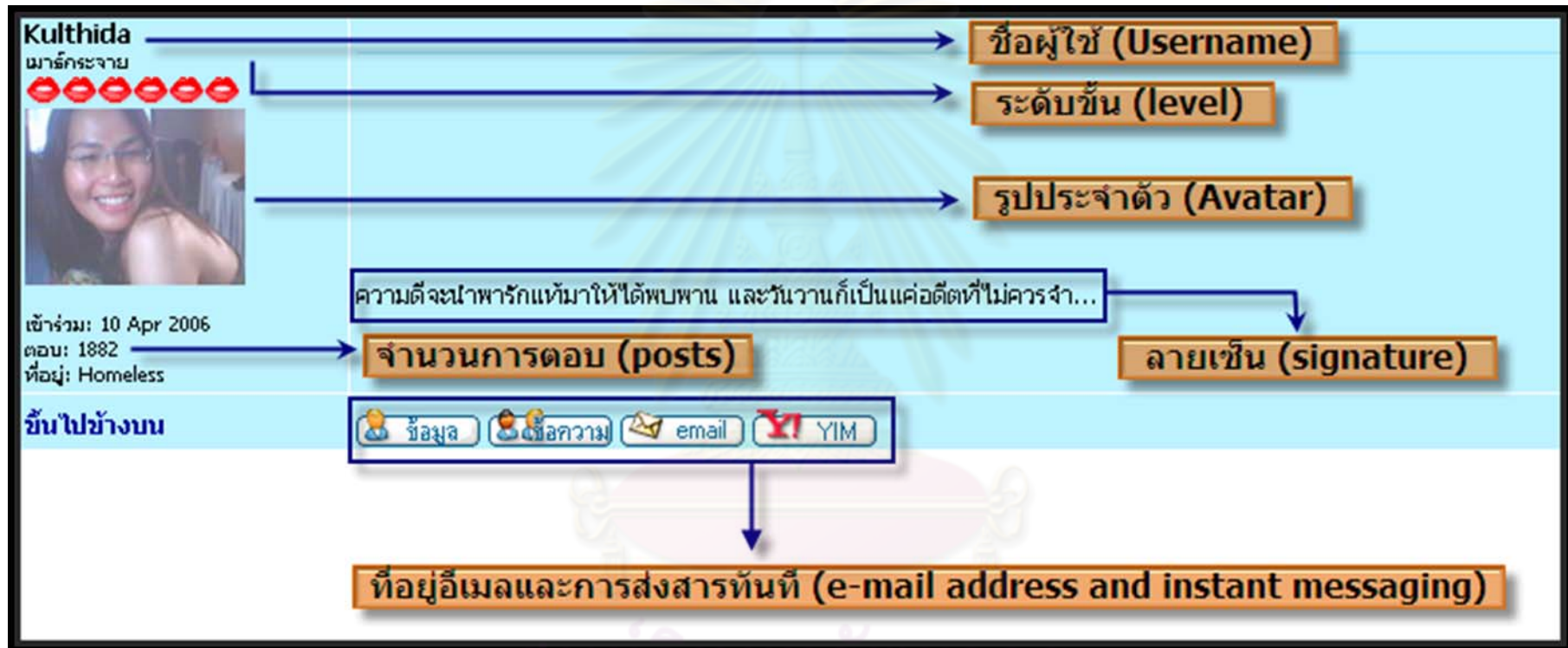
---

¹ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์รูปแบบตัวตนออนไลน์ที่ปรากฏในชุมชนกระดานข่าวสนทนาของชายรักชายและหญิงข้ามเพศ (ส่วนตัวตนออนไลน์ของหญิงรักหญิงในกระดานข่าวสนทนาไม่มีชื่อผู้ใช้อย่างเดียวจะไม่นำมาวิเคราะห์)

ภาพที่ 5.1 การแจกแจงองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ในกระดานข่าวสนทนาในไทยแลนด์เอ้าท์

ภาพที่ 5.2 การแจกแจงองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ในกระดานข่าวสนทนาในไทยเลดี้บอยซ์

1.1 ตัวตนออนไลน์พื้นฐาน

ตัวตนออนไลน์พื้นฐานเป็นลักษณะรูปแบบตัวตนออนไลน์ที่ต้องปรากฏให้เห็นเมื่อสมาชิกตอบกระทู้ และเป็นส่วนที่สมาชิกคนอื่น ๆ เห็นตัวตนออนไลน์ส่วนนี้ หรือเรียกได้ว่าเป็นส่วนที่สมาชิกต้องเปิดเผยต่อผู้อื่นในชุมชน เปรียบเสมือนร่างกายที่ไม่สามารถปิดบังได้ (ยกเว้น กรณีผู้ใช้เลือกตัวเลือก “ซ่อนสถานภาพออนไลน์” กรณีนี้ ผู้ใช้คนอื่นจะไม่เห็นตัวตนออนไลน์ที่กำลังออนไลน์อยู่ในชุมชนหรือไม่) โดยตัวตนออนไลน์พื้นฐานมีองค์ประกอบ ดังนี้

1) **ชื่อผู้ใช้ (Username)** เป็นองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ที่สำคัญที่สุด เมื่อสมัครเป็นสมาชิกกระดานข่าวสนทนาในชุมชนเสมือนจริง จำเป็นต้องสร้างชื่อผู้ใช้นี้ขึ้นมาก่อน (เปรียบเสมือนการตั้งชื่อแรกเกิดในชีวิตจริง) เพราะชื่อผู้ใช้เป็นส่วนสำคัญที่กลุ่มสมาชิกจะใช้เรียกอ้างอิงและเรียกเพื่อใช้ปฏิสัมพันธ์ในชุมชนเสมือนจริงพบว่า สมาชิกชุมชนชายรักชายหญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศมีทั้งผู้ที่สร้างชื่อผู้ใช้ที่มีความสอดคล้องกับตัวตนที่แท้จริงและต่างจากตัวตนที่แท้จริง ซึ่งส่วนใหญ่เราจะคุ้นเคยชื่อผู้ใช้นี้ว่า “นามแฝง”

2) **ตำแหน่งและสถานภาพออนไลน์ (position and online status)** ตำแหน่งเป็นบทบาทที่สมาชิกชุมชนบางคนได้รับแต่งตั้งจากผู้ดูแลเว็บเพื่อช่วยดูแลความเรียบร้อยของชุมชนออนไลน์ เรียกว่า “โมเดอเรเตอร์” ซึ่งมีสมาชิกเพียงไม่กี่คนเท่านั้นที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นโมเดอเรเตอร์ตามปกติ สมาชิกชุมชนโดยส่วนใหญ่จะไม่มีตำแหน่งเป็นพิเศษแต่มีบทบาทเป็นสมาชิกทั่วไปมากกว่า ส่วนสถานภาพออนไลน์มี 2 แบบคือ “ออนไลน์” กับ “ออฟไลน์” หากเมื่อใดสถานภาพปรากฏเป็นออนไลน์แสดงว่า สมาชิกผู้นั้นได้เข้าสู่ระบบของชุมชนเพื่อมีส่วนร่วมในชุมชนออนไลน์แห่งนั้น

3) **ระดับขั้นและจำนวนการตอบ (level and posts)** มีความสำคัญเพื่อบ่งบอกโดยนัยว่าสมาชิกผู้นั้นมีส่วนร่วมตอบโต้กระทู้มากน้อยเพียงใด ยิ่งระดับขั้นและจำนวนการตอบสูง อาจแสดงว่าสมาชิกผู้นั้นรู้จักและมีระดับความสัมพันธ์กับชุมชนออนไลน์สูง (แต่ไม่เสมอไปเนื่องจากสมาชิกบางคนจะเข้าร่วมกับชุมชนโดยการอ่านกระทู้และเฝ้าดูแต่ไม่ได้โต้ตอบกระทู้)

1.2 สิ่งสะท้อนตัวตนออนไลน์

สิ่งสะท้อนตัวตนออนไลน์เป็นรูปแบบตัวตนออนไลน์เพิ่มเติมจากตัวตนออนไลน์พื้นฐาน ผู้ใช้อาจเลือกแสดงบางส่วนหรือไม่แสดงสิ่งสะท้อนตัวตนส่วนนี้ให้ผู้อื่นเห็นหรือเลือกปิดบังข้อมูลไม่เปิดเผยต่อผู้อื่นก็ได้ สิ่งสะท้อนตัวตนออนไลน์มีขึ้นเพื่อแสดงออกความเป็นตัวตนทางอารมณ์ความรู้สึกและรสนิยม นอกจากนี้ ยังใช้ติดต่อสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (เปรียบเสมือนเสื้อผ้า เครื่องประดับและอุปกรณ์สื่อสาร) สิ่งสะท้อนตัวตนออนไลน์มีองค์ประกอบ ดังนี้

1) ลายเซ็นและข้อความส่วนตัว (signature and personal text) อยู่ใต้ทุกข้อความที่ผู้ใช้ตอบกระทู้ บ่งบอกถึงตัวตน ความชื่นชอบถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งของสมาชิก เช่น คำคม บทกลอน สิ่งเตือนใจแก่ตัวผู้ใช้อเองและอาจเป็นการประกาศให้ผู้อื่นในชุมชนรับรู้ถึงตัวตนหรือเหตุการณ์ในช่วงชีวิตช่วงหนึ่ง ๆ ของผู้ใช้ผู้นั้นก็ได้

2) รูปประจำตัว (Avatar) เป็นภาพที่แสดงออกถึงตัวตนออนไลน์ของผู้ใช้ที่让别人อื่นจำได้ง่ายและยังสะท้อนถึงความชื่นชอบหรือสอดคล้องกับชื่อผู้ใช้ที่สร้างขึ้น เช่น ภาพถ่ายของตนเอง ภาพกราฟฟิก ภาพการ์ตูนที่ชื่นชอบ

3) อีเมลและการส่งสารทันที (e-mail address and instant messaging) อีเมลคล้ายที่อยู่สำหรับการติดต่อ ส่งข่าวสารและปฏิสัมพันธ์ต่อกันระหว่างผู้ใช้กับชุมชนออนไลน์และสมาชิกชุมชนคนอื่น ๆ ส่วนการส่งสารทันทีเป็นการพูดคุยแบบทันทีทันใดที่เรียกว่า “แชต” มักมีไว้เพื่อพูดคุยกับสมาชิกคนอื่น ๆ

4) เว็บไซต์ (web site) หากสมาชิกได้สร้างเว็บไซต์ส่วนตัวหรือเป็นเจ้าของเว็บไซต์ใด ๆ อาจเปิดเผยไว้เพื่อให้ผู้อื่นในชุมชนทำความรู้จักตัวตนเพิ่มเติมได้เข้าไปเยี่ยมชมและทำความรู้จักกันมากขึ้น เช่น เว็บบล็อก (Web blog) ไฮไฟฟ์ (HI5)

ในส่วนของรูปแบบตัวตนออนไลน์ที่ปรากฏในชุมชนไดอารีออนไลน์ของหญิงรักหญิง มีรูปแบบแตกต่างจากตัวตนออนไลน์ในกระดานข่าวสนทนาของชายรักชายและหญิงข้ามเพศ การวิเคราะห์ทำความเข้าใจตัวตนออนไลน์ในไดอารีออนไลน์ต้องวิเคราะห์จากเว็บเพจซึ่งเป็นหน้าไดอารีออนไลน์ของหญิงรักหญิงแต่ละคน องค์ประกอบตัวตนออนไลน์ในไดอารีดูได้จากองค์ประกอบ 4 อย่าง ได้แก่ ชื่อสมาชิก ชื่อไดอารี ชื่อเรื่อง และเนื้อเรื่องไดอารี ตัวตนออนไลน์ในไดอารีออนไลน์มีลักษณะสำคัญคือ เป็นการแสดงออกของตัวตนผ่าน “ภาษา” ในรูปแบบการเขียนเรื่องราวหรือเนื้อหา ถ่ายทอดผ่านเรื่องเล่า ประสบการณ์ในชีวิตประจำวันในรูปแบบการใช้ชีวิต (lifestyle) ที่หลากหลาย เช่น บทพรรณนา บทกวี บทสนทนาของหญิงรักหญิง นอกจากนี้ ตัวตนออนไลน์ในไดอารียังสะท้อนถึง “ความเป็นผู้หญิง” ของหญิงรักหญิงผู้ชอบขีดเขียนเรื่องราวและแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก ดังแสดงในภาพที่ 5.3

ภาพที่ 5.3 การแจกแจงองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ในไดอารี่ออนไลน์ในเลสล่า

ผู้วิจัยได้อธิบายลักษณะรูปแบบพร้อมทั้งแจกแจงองค์ประกอบตัวตนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศให้เห็นเป็นส่วน ๆ ไปแล้ว ในส่วนต่อไป ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์รูปแบบตัวตนออนไลน์ข้างต้นเพื่อค้นหาว่า องค์ประกอบรูปแบบตัวตนออนไลน์ข้างต้นมีที่มาหรือมีกระบวนการสร้างและแสดงออกอย่างไร มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างองค์ประกอบย่อยและกับตัวตนจริง ๆ มากน้อยเพียงใด โดยผู้วิจัยจะใช้แนวคิดวางเป็นกรอบช่วยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ออนไลน์คนที่มีความหลากหลายทางเพศ

2. วิเคราะห์การสร้างและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

การวิเคราะห์การสร้างตัวตนออนไลน์แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ (1) การสร้างตัวตนออนไลน์ (2) การแสดงตัวตนออนไลน์ (3) การคงอยู่ทางสังคม และ (4) ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม² ในส่วนต้นของหัวข้อเรื่อง ผู้วิจัยจะแยกวิเคราะห์ตัวตนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศแต่ละเพศวิถีก่อน ได้แก่ ตัวตนออนไลน์ของชายรักชาย หญิงข้ามเพศ และหญิงรักหญิง

ผลการวิจัยเกี่ยวกับตัวตนออนไลน์ของชายรักชายและหญิงข้ามเพศในกระดานข่าวสนทนาและตัวตนออนไลน์ของหญิงรักหญิงในไดอารี่ออนไลน์³ ผลการวิจัยมุ่งวิเคราะห์กระบวนการสร้างตัวตนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศในบริบทชุมชนเสมือนจริง 2 รูปแบบคือ (1) กระดานข่าวสนทนา ได้แก่ “เอาท์ฟอร์ม” และ “เว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยซ์” และ (2) ไดอารี่ออนไลน์ ได้แก่ “เลสล่าไดอารี่ : เกิร์ล ออนไลน์ ไดอารี่ คอมมิวนิตี้” โดยแบ่งกระบวนการเป็น 4 ขั้นตอนหลักดังนี้

2.1 ขั้นที่ 1-2 การสร้างและแสดงของตัวตนออนไลน์ (constructing self online and online self-presentation)

2.1.1 เหตุผลและแรงจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิก

หากจะสืบไปยังกระบวนการสร้างตัวตนออนไลน์ ก่อนอื่นเราจำเป็นต้องทราบถึงเหตุผลหรือแรงจูงใจของคนที่มีความหลากหลายทางเพศผู้สมัครเป็นสมาชิกของชุมชนออนไลน์

² วิเคราะห์ขั้นที่ 1 รวมกับ ขั้นที่ 2 และ ขั้นที่ 3 รวมกับขั้นที่ 4 เพราะจากการเก็บข้อมูลพบว่า มีความเหลื่อมล้ำและทับซ้อนกัน

³ วิเคราะห์ขั้นตอนการสร้างตัวตนออนไลน์ของชายรักชายและหญิงข้ามเพศในกระดานข่าวสนทนาเหมือนกัน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ลักษณะและโครงสร้างของชุมชนเสมือนจริง (Structural/feature analyze) คือ ชุมชนออนไลน์ลักษณะกระดานข่าวสนทนา เพราะรูปแบบองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ในกระดานข่าวสนทนา ในเว็บไซต์กรณีศึกษาเบื้องต้นประกอบคล้ายกัน

1) เหตุผลและแรงจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิกของชายรักชาย

ชายรักชายสมัครส่วนใหญ่เป็นสมาชิกชุมชนออนไลน์และทำการสร้างตัวตนออนไลน์มาแล้วเป็นเวลาโดยเฉลี่ยประมาณ 3 ปีขึ้นไป (ต่ำสุด 2 ปี สูงสุด 6 ปี) พบว่าชายรักชายส่วนหนึ่งมีเหตุผลและแรงจูงใจส่วนตัวคือการแสวงหาเพื่อนและคู่รัก⁴ เหตุผลนี้ น่าจะมาจากในสังคมจริงด้วยเพศสรีระอาจมองไม่ออกว่าผู้ใดเป็นชายรักชายหรือไม่ ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์คือ “การแสวงหาความรักและมิตรภาพ” จึงเป็นข้อสนับสนุนหนึ่งที่อยู่เบื้องหลังการสร้างและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์ขึ้นมาเพื่อหาเพื่อน แสวงหามิตรภาพและคู่รักผู้เป็นชายรักชายด้วยกันเองในโลกออนไลน์ที่สร้างขึ้นเพื่อ “ชาวเกย์” จนพวกเขา (ส่วนหนึ่ง) ค้นพบมิตรภาพและความรักใน “บอร์ดเอ้าท์”

“เมื่อก่อนก็เล่นอยู่กับอีกที่เว็บบอร์ดหนึ่ง แต่มันถึงจุดอิ่มตัวแล้ว ไม่มีสมาชิกใหม่ ๆ เข้ามาเล่นเท่าไร ที่พูดคุยกันเองก็มีเพียงไม่กี่คน เลยหาเว็บบอร์ดอื่น ๆ เล่นดีกว่า แต่ไป ๆ มา ๆ ก็เล่นถาวรอยู่ที่นี้เลย” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอ้าท์คนที่ 3, สัมภาษณ์ออนไลน์, 15 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 08:58 น.)

“แรงจูงใจแรกสุดอาจจะมาจากอยากมีเพื่อนคุยในเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะในกลุ่มนี้จะน่าจะมีอะไร ๆ ที่คุยกันรู้เรื่อง และอีกสาเหตุหนึ่งคือ เพื่อนคนสนิทคนหนึ่งเดินทางไปเรียนต่อต่างประเทศจึงทำให้ได้มีโอกาสรู้จัก ThailandOUT” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอ้าท์คนที่ 6, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:08 น.)

“อยากรู้จักสังคมบุคคล และต้องการเพื่อนใหม่ ๆ ที่พร้อมจะรับฟังปัญหาบ้าง” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอ้าท์คนที่ 10, สัมภาษณ์ออนไลน์, 23 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 21:23 น.)

“เหตุผลและแรงจูงใจที่เข้าสมัครเป็นสมาชิกนั้น เพื่อเปิดเผยตัวเอง และอยากรู้จักเพื่อน ๆ ในกลุ่มเดียวกัน ในสังคมเดียวกันมากขึ้น” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอ้าท์คนที่ 12, สัมภาษณ์ออนไลน์, 25 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 23:25 น.)

“ความเหงา...หัวข้อกระทู้แรกของผมคือ “เหงากันบ้างไหม หากไม่มีใครในคืนวันวาเลนไทน์”...หากจะให้ลึกลงไปอีกคือ กำลังอกหักและต้องการความรักจึงเข้ามาเล่นบอร์ดใน OutForum แห่งนี้” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอ้าท์คนที่ 1, สัมภาษณ์ออนไลน์, 14 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 21:31 น.)

⁴ เหตุผลข้อนี้สอดคล้องกับผลการสำรวจออนไลน์ในบทที่ 4 ด้วย

นอกจากการสมัครสมาชิกเพื่อแสวงหาเพื่อนและคู่อีกแล้ว ผู้ให้ข้อมูลอีก 2 คน ยังได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในกระดานข่าวสนทนาของไทยแลนด์เอทที่มีเนื้อหาสาระของกระทู้สนทนาที่มีสาระ มีประโยชน์ต่อตนเอง โดยให้ข้อสังเกตว่าเว็บของชายรักชายแห่งนี้ค่อนข้างมีเนื้อหาที่ต่างจากเว็บไซต์ของชายรักชายแห่งอื่น ๆ คือ ส่วนที่เป็นเรื่องของการแลกเปลี่ยนข้อมูลองค์ความรู้ คำแนะนำและความคิดเห็นจากสมาชิก โดยเฉพาะส่วนที่เป็นกระดานข่าวสนทนาจะมีเนื้อหาความสนใจที่หลากหลายตรงตามความสนใจเฉพาะเรื่องของสมาชิกแต่ละคน

2) เหตุผลและแรงจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิกของหญิงข้ามเพศ

สำหรับหญิงข้ามเพศ ผลการวิจัยในส่วนแรงจูงใจในการสมัครสมาชิกซึ่งเป็นที่มาของกระบวนการสร้างตัวตนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศนั้นมีความคล้ายคลึงกับชายรักชายประการหนึ่งคือ การแสวงหามิตรภาพหรือหาเพื่อนที่มีเพศวิถีเหมือนตน เพราะในสังคมจริงผู้ที่เป็นสาวประเภทสองเหมือนกันมีน้อย แต่สิ่งที่แตกต่างคือ หญิงข้ามเพศสมัครเป็นสมาชิกไทยเลดี้บอยซ์เพื่อหาเพื่อนแต่ไม่ได้หาคู่อีกเหมือนเช่นชายรักชาย การมีเพื่อนที่เป็นสาวประเภทสองเหมือนกันจึงเป็นมิตรภาพที่ผสมด้วยองค์ความรู้เกี่ยวกับการพยายามสร้างสรีระของหญิงข้ามเพศผู้ที่เกิดเป็นชายให้มีสรีระเหมือนเพศหญิงมากที่สุด ดังนั้น จุดประสงค์แรงจูงใจอีกประการหนึ่งที่สำคัญมากสำหรับสาวประเภทสองคือ การแลกเปลี่ยนความรู้ เสนอแนะเรื่องการดูแลสุขภาพทางเพศระหว่างเพื่อนสาวประเภทสองด้วยกันเอง เช่น การให้คำแนะนำเรื่องใช้ยาคุมกำเนิด การศัลยกรรมแปลงเพศ การศัลยกรรมความงาม ทั้งนี้เพราะในสังคมจริงนั้น การให้ความรู้เรื่องการใช้ยาและศัลยกรรมแปลงเพศยังไม่ครอบคลุมหรือยังมีอคติต่อสาวประเภทสอง การสมัครเป็นสมาชิกชุมชนเสมือนจริงของสาวประเภทสองจึงเป็นช่องทางหนึ่งที่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ให้องค์ความรู้ที่ถูกต้องแก่สาวประเภทสองและเป็นพื้นที่รวมเฉพาะสมาชิกที่เป็นสาวประเภทสองโดยเฉพาะ

“ก่อนหน้านั้นหนูต้องการแสดงเพศตามที่จิตใจเราต้องการ และต้องการมีร่างกายที่เป็นแบบผู้หญิง จึงหาข้อมูลเกี่ยวกับการกินฮอร์โมน และได้มาพบกับเว็บนี้ ภายในเว็บมีความน่าสนใจหลายอย่าง ทั้งการเทศา แปลงเพศ ความงามและระบายความรู้สึก เว็บนี้ให้ความรู้ที่ถูกต้องจริง ๆ ค่ะจึงตัดสินใจเข้าสมัครค่ะ” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยซ์คนที่ 2, สัมภาษณ์ออนไลน์, 16 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:17 น.)

“ตอนนั้นหาข้อมูลเรื่องผ่าตัดแปลงเพศ ก็เลยได้มาเจอชุมชนหญิงข้ามเพศแห่งนี้ค่ะ เหตุผลที่ตัดสินใจสมัครเพราะรู้สึกว่า มีเพื่อนเราเจอปัญหาอะไรเหมือน ๆ กัน” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยซ์คนที่ 3, สัมภาษณ์ออนไลน์, 17 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 20:00 น.)

“ต้องการหาข้อมูลเกี่ยวกับศัลยกรรมความงาม หน้าอก แผลงเพศ จาก google เจอเว็บนี้ โดยบังเอิญ รู้สึกเป็นกลุ่มเดียวกับเรา และมีข้อมูลที่ต้องการทราบหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องยา ศัลยกรรม และมีบอร์ดแสดงความคิดเห็นห้องกลาง เป็นความรู้สึกว่าเป็นพื้นที่ของเรา” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยซ์คนที่ 7, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 20:41 น.)

“เหตุผลที่เป็นสมาชิกคือ มีแต่คนที่แบบเดียวกับเรา ไม่ต้องเป็นที่น่ารังเกียจของคนอื่น” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยซ์คนที่ 5, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 19:19 น.)

“พบชุมชนออนไลน์นี้จากการค้นหาคำว่า “Miss Tiffany” เพราะต้องการหาข้อมูลประกวด จนได้มีโอกาสอ่านความคิดเห็นต่าง ๆ จากสมาชิกในชุมชนแห่งนี้ จน “ความอบอุ่น” เกิดขึ้นมาในความรู้สึกทันที ที่แห่งนี้จะมีเพื่อน พี่ น้อง คอยให้กำลังใจและคำแนะนำที่ดี (ในมุมมองต่าง ๆ ทั้งดีและไม่ดี) จึงตัดสินใจสมัครเป็นสมาชิกค่ะ” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยซ์คนที่ 6, สัมภาษณ์ออนไลน์, 21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:03 น.)

3) เหตุผลและแรงจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิกของหญิงรักหญิง

เมื่อพิจารณาแรงจูงใจและเหตุผลในการสมัครสมาชิกเพื่อสร้างตัวตนออนไลน์ในชุมชนไดอารีออนไลน์ในเลสส์่า ได้แก่ การแสวงหาเพื่อนผู้เป็นหญิงรักหญิงเหมือนกัน เหตุผลประการนี้จึงพ้องกับเหตุผลและแรงจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิกของชายรักชายและหญิงข้ามเพศ นอกจากนี้ ด้วยเนื้อหาและองค์ประกอบของเลสส์่าซึ่งเป็นเว็บที่จัดกิจกรรมให้เรื่องราวความรู้เกี่ยวกับหญิงรักหญิงและยังเป็นเว็บไซต์ที่เป็นที่รู้จักในกลุ่มหญิงรักหญิงสูง ทำให้หญิงรักหญิงผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนหนึ่งให้เหตุผลว่า นอกเหนือจากได้รู้จักเพื่อนแล้ว สิ่งที่ได้มากขึ้นไปอีกคือ การได้เรียนรู้วิถีชีวิต ตัวตนความเป็นหญิงรักหญิงของคนอื่นผ่านการอ่านไดอารีออนไลน์ของผู้อื่น ไดอารีออนไลน์จึงทำหน้าที่เป็นพื้นที่สาธารณะที่เปิดให้หญิงรักหญิงอ่านเรื่องราวและเรียนรู้ชีวิตประจำวันของหญิงรักหญิงคนอื่น ๆ และสำหรับหญิงรักหญิงบางคน การสมัครเป็นสมาชิกแล้วเขียนไดอารีออนไลน์ยังช่วยบันทึกเรื่องราวชีวิตของเธอเก็บไว้เป็นความทรงจำด้วย

“เข้าร่วมมาประมาณ 2-3ปี ชุมชนนี้มันเหมือนเป็นการ focus เรื่องราวเฉพาะกลุ่มบุคคลซึ่งมีลักษณะเหมือนตนคือ หญิงรักหญิง ทำให้มีความน่าสนใจมากกว่าเว็บไซต์อื่นตรงในส่วน of ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์และวิถีกระบวนการความคิดจากบุคคลต่าง ๆ พุดง่าย ๆ ก็คือเหมือนพวกเดียวกันนั่นแหละ” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสส์่าคนที่ 7, สัมภาษณ์ออนไลน์, 20 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 15:11 น.)

“อยากรู้ว่าทอมดีแค่ไหนเขามีแนวทางการดำเนินชีวิตยังไงเอาไว้ศึกษาและปรับใช้กับคู่ของตนเอง” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่าคนที่ 2, สัมภาษณ์ออนไลน์, 20 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 08:52 น.)

“เป็นสมาชิกประมาณปีกว่าเพราะว่าอยากมีเพื่อนที่เป็นหญิงรักหญิงเหมือนกัน” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่าคนที่ 6, สัมภาษณ์ออนไลน์, 20 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 13:49 น.)

“ครั้งแรกที่รู้จักเว็บคือ อยากรู้ว่าคนเพศเดียวกับเราเขามีชีวิต ความคิดยังไง มีกิจกรรมอะไรบ้าง สองคือ ตอนนี่เขียนได้ๆ ครับ มีเพื่อนเยอะดีซึ่งไม่ใช่มีแต่เด็กที่มาโพสต์รูปไปวัน ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นคนทำงานและเป็นผู้ใหญ่นะ ที่เขียนได้เนี่ยเลยได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่าคนที่ 1, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 18:19 น.)

“I was bored after being single for a while so wanted to find someone to talk to and maybe get a deeper relationship. And I'm not in Thailand so it's one way to look for new Thai lesbian friends.” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่าคนที่ 11, สัมภาษณ์ออนไลน์, 29 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:35 น.)

2.1.2 การลงทะเบียนและเข้าสู่ระบบ

หลังจากเกิดแรงจูงใจแล้วตัดสินใจสมัครเป็นสมาชิก สมาชิกต้องทำการสร้างตัวตนออนไลน์ของตนขึ้นมาเพื่อมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในชุมชน ขั้นตอนแรกคือ การลงทะเบียนเป็นสมาชิก

ในเอ้าท์พอร์ม” เมื่อชายรักชายต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในกระดานข่าวสนทนาจำเป็นต้องสร้างตัวตนออนไลน์ของตนขึ้นมาก่อนเพื่อสื่อสารแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ขั้นตอนการสมัครลงทะเบียนเป็นสมาชิกเริ่มจาก การกรอกแบบฟอร์มเกี่ยวกับตนเอง เช่น สร้างชื่อผู้ใช้ กรอกอีเมล สร้างรหัสผ่าน เพื่อยืนยัน แล้วสร้างตัวตนออนไลน์เป็นสมาชิกกระดานข่าวสนทนา (ดูภาพที่ 5.4)

ในขั้นตอนแรกในการลงทะเบียนจะมีข้อตกลงหรือเงื่อนไขการใช้งานกระดานข่าวสนทนาเบื้องต้นแจ้งให้สมาชิกทราบ เช่น กฎกติกาการตั้งและตอบกระทู้ หากสมาชิกอ่านและยอมรับ จะต้องขีด “ยอมรับ” (I agree) แล้ว “ลงทะเบียน” (register)” เพื่อสมัครสมาชิกจึงเสร็จ ขั้นตอนแรกของการสร้างตัวตนออนไลน์ จากนั้นจะต้องรอรับ “อีเมลยืนยันความเป็นสมาชิก” (email activation) ตอบกลับจากผู้ดูแลเว็บเพื่อยืนยันการเป็นสมาชิก เมื่อสมาชิกได้รับอีเมลยืนยันการเป็นสมาชิกแล้ว สามารถกดยืนยันอีเมลจากลิงค์ที่แนบมากับอีเมล หากขั้นตอนการ

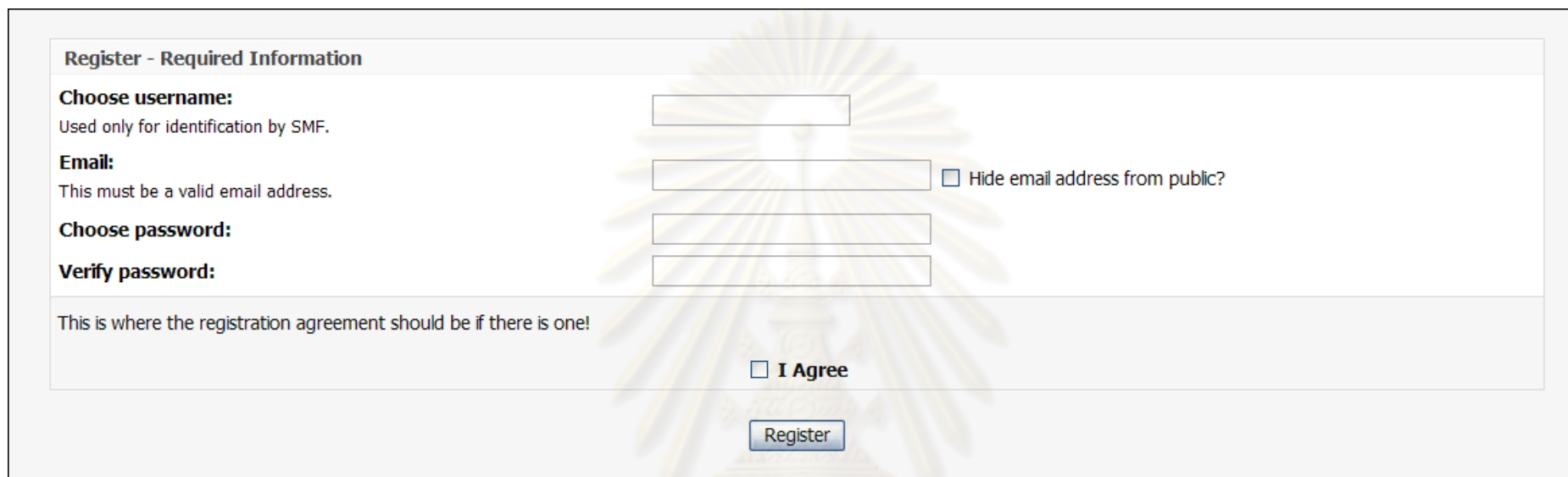
ยืนยันความเป็นสมาชิกสำเร็จ จะปรากฏหน้าจอเข้าสู่ระบบ (ดูภาพที่ 5.5) โดยสามารถกรอกชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านเพื่อเข้าสู่ชุมชนออนไลน์ได้ทันที

ส่วนในเว็บไซต์ของไทยเลดี้บอยส์ มีรายละเอียดการลงทะเบียนเป็นสมาชิก หรือการสร้างตัวตนออนไลน์ต่างจากเว็บไซต์ของไทยแลนด์เอาท์เล็กน้อย กล่าวคือ ก่อนลงทะเบียน สมาชิกจะต้องอ่านรายละเอียดข้อตกลงการใช้เว็บไซต์ก่อน หากตกลงยอมรับเงื่อนไข จะต้องคลิก “ยอมรับเงื่อนไข” (ดูภาพที่ 5.6) แล้วกรอกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สมัครสมาชิกในขั้นการลงทะเบียนก่อน จึงจะเข้าสู่ระบบของชุมชนออนไลน์ได้ (ดูภาพที่ 5.7) ในขณะที่เว็บไซต์ของไทยแลนด์เอาท์ต้องสร้างชื่อผู้ใช้ก่อนแล้วจึงให้สมาชิกอ่านข้อตกลงหรือกฎการใช้เว็บไซต์ จากนั้นกรอกข้อมูลส่วนบุคคลหรือสร้างองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์เมื่อเข้าสู่ระบบแล้วภายหลัง อย่างไรก็ตาม แม้ว่าลำดับขั้นตอนจะต่างกันแต่เมื่อสมาชิกเข้าสู่ระบบในชุมชนออนไลน์แล้วก็สามารถสร้างหรือแก้ไของค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ใหม่ภายหลังได้เช่นเดียวกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 5.4 การลงทะเบียนเพื่อเป็นสมาชิกในกระดานข่าวสนทนาของไทยแลนด์เอ๊าท์

Register - Required Information

Choose username:
Used only for identification by SMF.

Email:
This must be a valid email address. Hide email address from public?

Choose password:

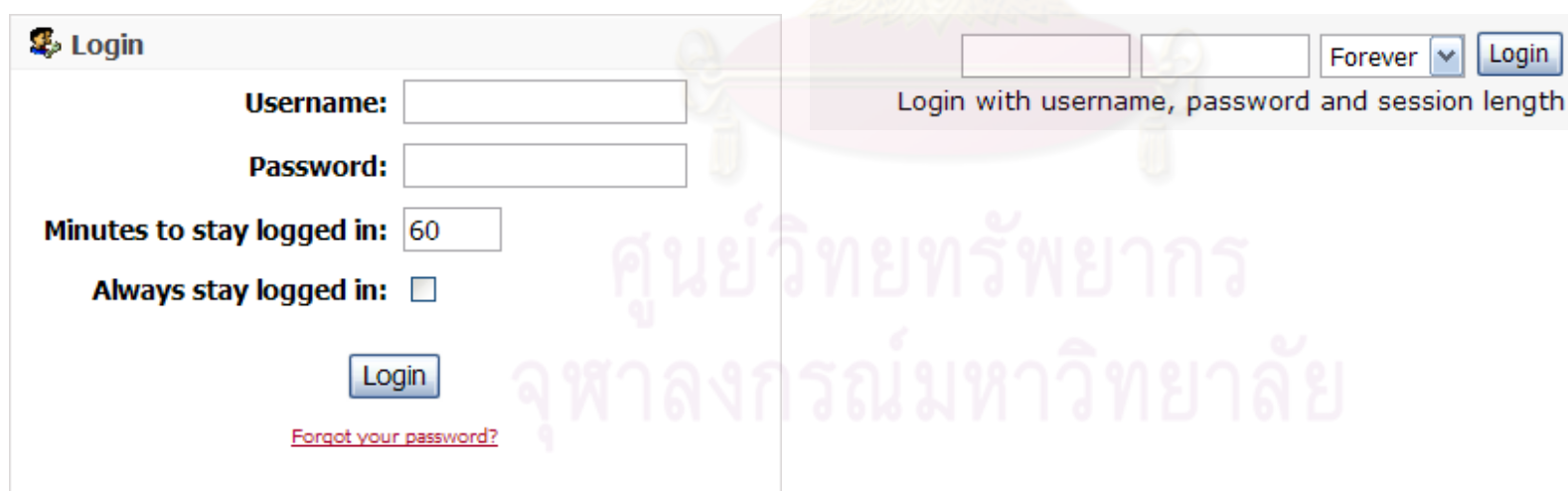
Verify password:

This is where the registration agreement should be if there is one!

I Agree

Register

ภาพที่ 5.5 หน้าจอเข้าสู่ระบบในกระดานข่าวสนทนา “(ไทยแลนด์)เอ๊าท์ฟอรัม” (ซ้าย) “The Login Screen” (ขวา) “The Quick Login”

Login

Username:

Password:

Minutes to stay logged in:

Always stay logged in:

Login

[Forqot your password?](#)

Forever

Login with username, password and session length

ภาพที่ 5.6 การลงทะเบียนเพื่อเป็นสมาชิกในกระดานข่าวสนทนาของไทยเลดี้บอยซ์

เงื่อนไข Thai LadyBoYz.net - เงื่อนไข(Registration Agreement Terms)

คุณยอมรับว่า Administrator และ moderator ของ forum นี้ มีสิทธิ์อ่าน, ลบ หรือแก้ไขทุกข้อความ. และ administrator, moderator หรือ webmaster ไม่สามารถรับผิดชอบต่อข้อความที่คุณได้แสดงความคิดเห็น (ยกเว้นว่าพวกเขาจะเป็นผู้โพสต์เอง).

คุณตกลงว่าจะไม่โพสต์ข้อความที่หยาบคาย, ลามก, ไม่แสดงความเคารพ, หมิ่นประมาท, เป็นที่รังเกียจ, ขู่เข็ญ, ส่อไปในทางเพศ หรืออื่นๆที่ขัดต่อกฎหมาย. การกระทำเช่นนี้อาจทำให้คุณถูกหวงห้ามทันที และอย่างถาวร (และผู้ให้บริการของคุณก็จะได้รับการแจ้งเตือนด้วย). หมายเลข IP ของทุกโพสต์จะถูกบันทึกเพื่อใช้เป็นหลักฐาน. คุณยินยอมให้ webmaster, administrator และ moderators ของ forum นี้ มีสิทธิ์ลบ, แก้ไข, ย้าย หรือปิดหัวข้อใดๆได้ตลอดเวลาที่สมควร. คุณยินยอมให้ข้อมูลทุกอย่างของคุณถูกเก็บไว้ในฐานข้อมูล. ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะไม่ถูกเปิดเผยต่อผู้อื่นโดยไม่ได้รับการยินยอมจากคุณ. Webmaster, administrator และ moderator ไม่สามารถรับผิดชอบต่อการถูกเจาะข้อมูล แล้วนำไปสร้างความเดือดร้อนต่างๆ.

Forum นี้ใช้ระบบ cookies เพื่อเก็บข้อมูลไว้ในคอมพิวเตอร์ของคุณ. Cookies เหล่านี้จะไม่มีการเก็บข้อมูลของคุณไว้เหมือนด้านบน; แต่เพื่อช่วยให้คุณใช้งานได้ง่ายขึ้น. E-mail จะถูกใช้เพื่อยืนยันข้อมูลการสมัครสมาชิกและ password ของคุณเท่านั้น (และใช้สำหรับส่ง password ใหม่เมื่อคุณลืม password เก่า).

ถ้าคุณคลิกสมัครสมาชิกที่ด้านล่างนี้ ถือว่าคุณได้ยอมรับทุกเงื่อนไขที่กล่าวมาแล้ว.

While the administrators and moderators of this forum will attempt to remove or edit any generally objectionable material as quickly as possible, it is impossible to review every message. Therefore you acknowledge that all posts made to these forums express the views and opinions of the author and not the administrators, moderators or webmaster (except for posts by these people) and hence will not be held liable.

You agree not to post any abusive, obscene, vulgar, slanderous, hateful, threatening, sexually-oriented or any other material that may violate any applicable laws. Doing so may lead to you being immediately and permanently banned (and your service provider being informed). The IP address of all posts is recorded to aid in enforcing these conditions. You agree that the webmaster, administrator and moderators of this forum have the right to remove, edit, move or close any topic at any time should they see fit. As a user you agree to any information you have entered above being stored in a database. While this information will not be disclosed to any third party without your consent the webmaster, administrator and moderators cannot be held responsible for any hacking attempt that may lead to the data being compromised.

This forum system uses cookies to store information on your local computer. These cookies do not contain any of the information you have entered above; they serve only to improve your viewing pleasure. The e-mail address is used only for confirming your registration details and password (and for sending new passwords should you forget your current one).

By clicking Register below you agree to be bound by these conditions.

ยอมรับเงื่อนไข. I Agree to these terms

ไม่ยอมรับเงื่อนไข. I do not agree to these terms.

ข้อมูลการลงทะเบียน

ต้องกรอกทุกช่องที่มีเครื่องหมาย *. Items marked with a * are required unless stated otherwise.

Username: *

Email address: *

Password: *

Password ใหม่อีกครั้ง(Again): *

ถ้าคุณอ่านรหัสในรูปไม่ออก กรุณาติดต่อความช่วยเหลือจาก [Administrator](#)

รหัสยืนยันจากรูป: *

ป้อนรหัสที่คุณเห็นในรูป. โปรดพิมพ์ตัวอักษรเล็ก-ใหญ่ ให้ถูกต้อง ตัวเลขศูนย์จะมีเส้นตรงขีดในตรงกลาง

ภาพที่ 5.7 หน้าจอเข้าสู่ระบบในกระดานข่าวสนทนา “เว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยซ์”

ส่วนชุมชนไดอารีออนไลน์ในเลสล่าของหญิงรักหญิง จำเป็นต้องลงทะเบียนและสมัครสมาชิกเพื่อสร้างตัวตนออนไลน์ในส่วนที่เป็นไดอารีออนไลน์เช่นเดียวกับในกระดานข่าวสนทนาของหญิงข้ามเพศและชายรักชาย กล่าวคือ เมื่อหญิงรักหญิงต้องการสมัครสมาชิกเพื่อเขียนไดอารีออนไลน์ของตน ขั้นแรกต้องอ่านเงื่อนไขข้อตกลงของการเป็นสมาชิก หากยอมรับเงื่อนไขการเป็นสมาชิก จึงคลิก “ยอมรับ” แล้วจึงเข้าสู่ขั้นตอน กรอกแบบฟอร์มเพื่อสร้างชื่อผู้ใช้งาน ตั้งรหัสผ่าน และมีรายละเอียดข้อมูลส่วนบุคคลให้กรอกในขั้นตอนนี้ด้วย เช่น ชื่อ นามสกุล วันเดือนปีเกิด รายละเอียดส่วนนี้เป็นส่วนที่สมาชิกถูกถามถึงข้อมูลเกี่ยวกับตัวตนที่แท้จริง ซึ่งแตกต่างจากการสร้างตัวตนในกระดานสนทนาในไทยแลนด์เอชและไทยเลดี้บอยซ์ (ดูภาพที่ 5.8) เมื่อกรอกข้อมูลครบถ้วนแล้วจึงรอรับอีเมลยืนยันความเป็นสมาชิกจากระบบของชุมชน เมื่อได้รับอีเมลแล้วจึงจะเข้าสู่ระบบของชุมชนเพื่อเขียนไดอารีออนไลน์ได้จากหน้าจอเข้าสู่ระบบ (ดูภาพที่ 5.9)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1.3 การสร้างองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์

ในส่วนเริ่มต้นของบทนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แยกรูปแบบและองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ไว้แล้ว ในหัวข้อต่อไปนี้ ผู้วิจัยจะสืบไปถึงที่มาขององค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ในกระดานข่าวสนทนาของชายรักชายและหญิงข้ามเพศ รวมทั้งองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ในชุมชนไดอารีออนไลน์ของหญิงรักหญิง โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ออนไลน์สมาชิกชายรักชาย หญิงข้ามเพศและหญิงรักหญิงมาวิเคราะห์ร่วมกับบันทึกสนามจากการเข้าไปสังเกตการณ์ในชุมชนออนไลน์

สำหรับในชุมชนกระดานข่าวสนทนา เมื่อเข้าสู่ระบบของชุมชนออนไลน์แล้วสมาชิกสามารถเข้าไปสร้างตัวตนออนไลน์ในองค์ประกอบอื่น ๆ เพิ่มเติมเรียกว่า ขั้นตอนแก้ไขข้อมูลส่วนตัว (editing Profile Info) โดยสามารถแก้ไขเพิ่มเติมได้จากการคลิกที่ชื่อผู้ใช้ของตนเอง หรือ คลิกที่เมนู “ข้อมูลส่วนตัว” (profile) ของตนเอง แล้วจะเข้าสู่หน้าจอข้อมูลส่วนตัว (profile Info) ซึ่งเป็นส่วนที่แสดงข้อมูลส่วนตัวของสมาชิก โดยสมาชิกสามารถเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขข้อมูลส่วนตัวในส่วนนี้ได้ตลอดเวลา นอกเหนือจากการสร้างชื่อผู้ใช้ซึ่งเป็นองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ที่สำคัญที่สุดซึ่งถูกสร้างขึ้นในขั้นตอนการลงทะเบียนแล้ว ในขั้นตอนแก้ไขข้อมูลส่วนตัวนี้ สมาชิกยังสามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลส่วนตัวของตนเอง หรือ ปรับเปลี่ยนตัวตนออนไลน์องค์ประกอบอื่น ๆ ตามความต้องการได้ใหม่ในภายหลัง (ดูภาพที่ 5.10 -5.15) ในที่นี้ ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลคำสัมภาษณ์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศพร้อมยกตัวอย่างองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ที่สำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ (1) ชื่อผู้ใช้ (2) รูปประจำตัว และ (3) ลายเซ็น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 5.10 หน้าจอแสดงข้อมูลส่วนตัวในไทยแลนด์เอ้าท์

Profile Info	Username: Member's login name		Picture/Text
Summary Show Stats Show Posts	Name: Member's screen name Posts: Member's number of posts Position: Member's member group or post group Date Registered: Date and time of registration Last Active: Date and time last active		
Modify Profile	ICQ: AIM: MSN: YIM: Email: member@their.address Website:		
Account Related Settings Forum Profile Information Look and Layout Preferences Notifications and Email Personal Message Options Edit Buddies	Current Status: ☒ Online		
Actions Delete this account	Gender: Age: N/A Location: Local Time: Current date and time in member's time zone Language:		
	Signature:		

ภาพที่ 5.11 หน้าจอแสดงส่วนแก้ไขข้อมูลส่วนตัว (เฉพาะ ชื่อผู้ใช้และอีเมล) ในไทยแลนด์เออาท์

 Profile

These are your account settings. This page holds all critical information that identifies you on this forum. For security reasons, you will need to enter your (current) password to make changes to this information.

Username:

Name:
This is the displayed name that people will see.

Preferred Language: ▼

Email:
This must be a valid email address.

Hide email address from public?

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 5.12 หน้าจอแสดงส่วนแก้ไขข้อมูลส่วนตัว (องค์ประกอบอื่น ๆ เช่น รูปประจำตัว ลายเซ็น ที่อยู่การส่งสารทันที ฯลฯ) ในไทยแลนด์เอชที

Profile

You can change your personal information on this page. This information will be displayed throughout Out Community. If you aren't comfortable with sharing some information, simply skip it - nothing here is required.

Personalized Picture:

(no pic)

[Actors]

[Musicians]

I have my own pic:
Specify your own avatar by URL. (ex: <http://www.mypage.com/mypic.gif>)

I will upload my own picture:

Personal Text:

Birthdate:
Year (YYYY) - Month (MM) - Day (DD)

- -

Location:

Gender:

ICQ:
This is your ICQ number.

AIM:
This is your AOL Instant Messenger nickname.

MSN:
Your MSN messenger email address.

YIM:
This is your Yahoo! Instant Messenger nickname.

Signature:
Signatures are displayed at the bottom of each post or personal message. BBC code and smileys may be used in your signature.

Max 350; characters remaining: 350

Website title:
This must be included if you specify a URL below.

Website URL:
This must be a complete URL.

ภาพที่ 5.13 หน้าจอแสดงข้อมูลส่วนตัวในไทยเลดี้บอยส์

ข้อมูลส่วนตัวของ Kulthida	
รูปประจำตัว	เกี่ยวกับ Kulthida
 เมย์กระฉาย	เข้าร่วม: 10 Apr 2006 จำนวนการตอบ: 1882 [1.40% จากทั้งหมด / 2.27 ข้อความต่อวัน] ค้นหาข้อความที่ตอบโดย Kulthida ที่อยู่: Homeless Website: อาชีพ: freelance ความสนใจ:
ติดต่อ Kulthida	
Email address: email	
ข้อความส่วนตัว: ข้อความ	
MSN Messenger:	
Yahoo Messenger: YIM	
ตำแหน่ง AIM:	
หมายเลข ICQ:	

ภาพที่ 5.14 หน้าจอแสดงส่วนแก้ไขข้อมูลส่วนตัวในไทยเด็บบอยซ์

ข้อมูลการลงทะเบียน	
ต้องการกรอกช่องที่มีเครื่องหมาย *. Items marked with a * are required unless stated otherwise.	
Username: *	____
Email address: *	____
Password ปัจจุบัน: * กรอกเฉพาะเมื่อเปลี่ยน password หรือเปลี่ยน Email	____
Password ใหม่: * ให้กรอก password ใหม่ เมื่อต้องการเปลี่ยนเท่านั้น	____
Password ใหม่อีกครั้ง(Again): * ให้กรอก password ใหม่อีกครั้ง เมื่อต้องการเปลี่ยนเท่านั้น	____
ข้อมูลส่วนตัว	
ข้อมูลส่วนนี้จะถูกแสดงสู่สาธารณะ	
หมายเลข ICQ:	____
ตำแหน่ง AIM:	____
MSN Messenger:	____
Yahoo Messenger:	____
Website:	____
ที่อยู่:	____
อาชีพ:	____
ความสนใจ:	____
ลายเซ็น: จะแสดงได้ข้อความของคุณ ยาวไม่เกิน 255 ตัวอักษร	____
ใช้รหัส HTML ไม่ได้ ใช้ BBCode ได้ ใช้รียอยิม ได้	
กำหนดรูปประจำตัว	
แสดงรูปภาพเล็กๆข้างชื่อของคุณ รูปกว้างไม่เกิน 120 pixels สูงไม่เกิน 120 pixels และขนาดไม่เกิน 50kB.	รูปภาพปัจจุบัน ☐ ลบรูปภาพปัจจุบัน
ส่งรูปที่มีอยู่ในเครื่องของคุณ:	____ Browse...
คัดลอกรูปจาก URL: มีอน URL ของรูปภาพ แล้วระบบจะคัดลอกมาเก็บไว้ที่นี้เอง	____
เลือกจากที่มีให้:	____ แสดงรูปภาพที่มีให้
ส่ง(Submit) ล้าง(Reset)	

1) “ชื่อผู้ใช้”: แก่นของตัวตนออนไลน์

องค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ในส่วน “ชื่อผู้ใช้” ของชายรักชายและหญิงข้ามเพศส่วนใหญ่มีที่มาเพื่อสะท้อนตัวตนของผู้ใช้หลายลักษณะ เช่น อูบนิสัย เพศวิถี อุดมการณ์ และความชื่นชอบส่วนตัวที่มีลักษณะเป็นนามแฝง (pseudonym) ผู้วิจัยพบว่า นามแฝงทั้งหมดมีแก่นหลักเพื่อบ่งบอกถึงความเป็นปัจเจก (individual) หรือ “ตัวตน” (self) ของชายรักชายและหญิงข้ามเพศ ซึ่งหมายความว่า สมาชิกจะสร้างชื่อผู้ใช้เพื่อทำหน้าที่สะท้อนตัวตนส่วนบุคคลในโลกจริง ๆ ของชายรักชายและหญิงข้ามเพศคนหนึ่งให้ผู้อื่นในโลกเสมือนจริงได้รับรู้ กระบวนการนี้เป็นความสัมพันธ์ระหว่าง “ตัวเรา” กับ “คนอื่น” ที่ตัวตนส่วนบุคคลถูกแสดงออกในพื้นที่สาธารณะใน “เว็บบอร์ด” โดยในระบบปฏิสัมพันธ์ออนไลน์นั้น เมื่อผู้ใช้คนหนึ่งเห็นหรือจำชื่อผู้ใช้อีกคนหนึ่งได้จะมีแนวโน้มเรียกชื่อผู้ใช้ที่ตั้งขึ้นเพื่อใช้ในกระดานข่าวสนทนาแทนชื่อจริง ๆ ไปตลอด แม้ว่าพวกเขาได้สร้างความสัมพันธ์แบบออฟไลน์กันแล้วก็ตาม ดังตัวอย่าง⁵

ตัวอย่างที่ 1 ชื่อผู้ใช้ที่มาจากชื่อเล่น

“รัก ครับผม ...มาจากชื่อเล่นจริง ๆ ของผมครับ ใช้เพราะชอบมาก” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เฮาท์, สัมภาษณ์ออนไลน์, กุมภาพันธ์ 2551)

“Ivory แปลว่า สีงาช้าง ชอบชื่อนี้เพราะใกล้เคียงกับชื่อเล่นของตัวเอง” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยแลนด์บอยส์, สัมภาษณ์ออนไลน์, กุมภาพันธ์ 2551)

“gipgip ที่ใช้เพราะเป็นชื่อเล่นตัวเอง” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยแลนด์บอยส์, สัมภาษณ์ออนไลน์, กุมภาพันธ์ 2551)

ตัวอย่างที่ 2 ชื่อผู้ใช้ที่มาจากบุคลิกภาพส่วนบุคคล

“Raccoon เป็นสัตว์ที่ชอบแต่ไม่สุด ใช้เนื่องจากเป็นคนที่มีนิสัยคล้าย ๆ แมว” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เฮาท์, สัมภาษณ์ออนไลน์, กุมภาพันธ์ 2551)

“Mhuay13 ที่มาจากหนังเรื่องก๊วหว่าใจค๊ะ คิดว่าตัวละครตัวนี้คาแรคเตอร์คล้าย ๆ กับเราค๊ะ” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยแลนด์บอยส์, สัมภาษณ์ออนไลน์, กุมภาพันธ์ 2551)

⁵ ข้อมูลในส่วนตัวตนออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับ “ชื่อผู้ใช้” ผู้วิจัยขออ้างอิงคำสัมภาษณ์โดยปิดบังเลขลำดับที่ วันที่ และเวลาที่ให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน เนื่องจากอาจเชื่อมโยงสืบไปถึงข้อมูลเกี่ยวกับตัวตนออนไลน์ของผู้นั้นในส่วนอื่น ๆ ได้

ตัวอย่างที่ 3 ชื่อผู้ใช้ที่มาจากเพศสภาพและเพศวิถี

“lostlamb แปลว่า ลูกแกะหลงทาง ความเชื่อทางศาสนาคริสต์เชื่อว่า การเป็นเกย์คือความผิดบาป และเหล่าเกย์ทั้งหลายก็เปรียบเหมือนกับลูกแกะที่หลงทาง รอวันที่พระเจ้าจะนำกลับสู่ทางที่ถูกต้อง (แต่ส่วนตัวไม่คิดว่า การเป็นเกย์ไม่ถูกต้องแต่อย่างใด)” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอARTH, สัมภาษณ์ออนไลน์, กุมภาพันธ์ 2551)

“Alisa_zhung เป็นชื่อลูกพี่ลูกน้องที่เป็นผู้หญิง ซึ่งตอนนี้อาศัยอยู่ USA ชื่อนี้อ่านได้ทั้งไทยและอังกฤษ ชื่อไทยอ่านได้ว่า อลิสา ส่วน Zhung อ่านเป็นภาษาจีนกลางได้ว่า จุง ไม่มี ความหมายค่ะ ตั้งเองเล่น ๆ สะท้อนว่าเป็นผู้หญิงเอเชีย” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยแลนด์บอยส์, สัมภาษณ์ออนไลน์, กุมภาพันธ์ 2551)

ตัวอย่างที่ 4 ชื่อผู้ใช้ที่มาจากอุดมการณ์และความปรารถนาส่วนบุคคล

“Robin คือชื่อของตัวละครจากการ์ตูนของฝรั่งเรื่อง Batman ซึ่งเป็นเด็กกำพร้าผู้ไม่มีอะไร สมบูรณ์เหมือนคนอื่น ๆ แต่ยังมี ความปรารถนาดีต่อสังคม ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ตามกำลังที่มี...โดยไม่หวังผลตอบแทนเพื่อตัวเอง” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอARTH, สัมภาษณ์ออนไลน์, กุมภาพันธ์ 2551)

“Kulthida ก็มาจากคำว่า กุลธิดา ซึ่งหมายถึงลูกสาวที่ประเสริฐของพ่อแม่ เพราะอยากจะเป็นลูกสาวที่ประเสริฐของพ่อแม่ แต่พ่อแม่ไม่ยอมรับในตัวตน ก็เลยอยากใช้ชื่อนี้เป็นเครื่องเตือนใจ ว่าไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน ก็เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ได้” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยแลนด์บอยส์, สัมภาษณ์ออนไลน์, กุมภาพันธ์ 2551)

“tisha มาจาก ทิชา แปลว่า ที่รัก อยากให้มีคนรักมาก ๆ” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยแลนด์บอยส์, สัมภาษณ์ออนไลน์, กุมภาพันธ์ 2551)

ตัวอย่างที่ 5 ชื่อผู้ใช้ที่มาจากความชื่นชอบส่วนบุคคล

“คำว่า C.C. หลายคนแปลได้หลายอย่าง แต่สำหรับตัวเองมาจาก Cindy Crawford ซึ่ง เป็นนางแบบยุค 80-90 ที่มีเสน่ห์ และได้ถือเป็นไอดอลของตัวเองในที่สุด” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอARTH, สัมภาษณ์ออนไลน์, กุมภาพันธ์ 2551)

2) “รูปประจำตัว”: ภาพสัญลักษณ์แสดงตัวตนออนไลน์

การสร้างและการแสดงออกตัวตนออนไลน์ในสวนรูปประจำตัวมีความสัมพันธ์กับการสร้างชื่อผู้ใช้ไปในทางเดียวกัน องค์ประกอบของตัวตนออนไลน์และรูปประจำตัวจึงเป็นองค์ประกอบที่เข้ากันไม่สามารถแยกขาดออกจากกันได้ โดยการแสดงรูปประจำตัวเป็นการแสดงตัวตนผ่านภาพ ในขณะที่ชื่อผู้ใช้เป็นการแสดงออกของตัวตนออนไลน์ผ่านตัวอักษร แต่สิ่งที่

ชื่อผู้ใช้และรูปประจำตัวถูกแสดงออกเหมือนกันคือ การสร้างตัวตนออนไลน์เพื่อปกป้องหรือสะท้อนความเป็นปัจเจกของผู้ใช้ผ่านตัวอักษร (ชื่อผู้ใช้) และภาพ (รูปประจำตัว) แต่รูปประจำตัวแสดงออกถึงความเป็นตัวตนได้ดีกว่าชื่อผู้ใช้เพราะมีลักษณะจำได้ง่ายและมีความสะดุดตากว่า โดยส่วนใหญ่ สมาชิกมักจะเลือกแสดงรูปประจำตัวของตนไว้ในกระดานข่าวสนทนา มากกว่าเลือกไม่แสดงรูปประจำตัว เหตุผลหลักการเลือกรูปประจำตัวคือ เลือกให้เข้ากับชื่อผู้ใช้ เลือกตามความชอบส่วนบุคคล เลือกตามอารมณ์ความรู้สึกของผู้ใช้ในขณะหนึ่ง

ด้านรูปแบบของรูปประจำตัวที่เลือกมี 2 รูปแบบคือ ใช้ภาพถ่ายของตนเองและรูปภาพกราฟฟิก ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่จะใช้ภาพถ่ายของตนเองเป็นรูปประจำตัว โดยจะมีวิธีการคัดเลือกภาพที่ดี เพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้อื่นในชุมชน ซึ่งบางครั้งอาจมีลักษณะเกินจริงมากกว่าตัวตนจริง ๆ เช่น การปรับรูปให้ดูสว่างเกินจริงโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยตกแต่งรูป

การใช้ภาพถ่ายของตนเองเป็นรูปประจำตัวนั้น สามารถวิเคราะห์ตีความได้ว่า ชายรักชายและหญิงข้ามเพศกล้าที่จะเปิดเผยแสดงออกความเป็นตัวตนจริง ๆ บนพื้นที่สาธารณะในกระดานข่าวสนทนา แสดงถึงการกล้าเปิดเผยตัวตนของผู้ใช้ในระดับหนึ่ง โดยกลุ่มหญิงข้ามเพศจะใช้รูปถ่ายของตนเองเป็นรูปประจำตัวมากกว่ากลุ่มชายรักชาย ส่วนการเลือกภาพถ่ายที่ดีนั้น วิเคราะห์ได้ว่า เป็นวิธีการที่ทำให้ผู้อื่นเห็นภาพแล้วอยากปฏิสัมพันธ์กับตนเองมากขึ้น สำหรับผู้ใช้ภาพกราฟฟิก เช่น ภาพวาด ภาพการ์ตูน จะใช้ภาพเหล่านั้นเพื่อปกป้องถึงอารมณ์ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ของตนเอง และจะเปลี่ยนภาพเมื่ออารมณ์ความรู้สึกเปลี่ยนไปในแต่ละช่วงเวลาของชีวิต

กลุ่มที่ 1 เลือกรูปประจำตัวเป็นรูปถ่ายของตัวเอง

“ใช้รูปตัวเอง เพราะอยากเปิดเผยตัวเราให้คนอื่นได้เห็น...จะพยายามคัดรูปที่ดีที่สุด ๆ หน่อย แม้จะไม่โชว์หน้าตาถือตาม [เปิดใบหน้าโชว์เฉพาะลำตัว]” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์ เอาร์ทคนที่ 1, สัมภาษณ์ออนไลน์, 14 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 21:31 น.)

“เลือกใช้รูปจริงของตัวเอง ที่ถ่ายในเวลาต่าง ๆ กัน เพื่อให้เพื่อน ๆ คนอื่นได้เห็น เราเป็นตัวตนจริง ๆ ทั้งในสังคมเสมือนและสังคมออนไลน์ เพื่อให้เห็นว่าชายรักชายนั้น แท้จริงก็ไม่ได้หลอ เลิศหรู หรือต่ำต้อยไปกว่าคนอื่นในสังคมจริง ๆ เพื่อให้ความมั่นใจแก่เพื่อนคนอื่นในสังคมว่าเราเชื่อถือได้ และเป็นตัวอย่างให้เห็นว่า แม้เราจะรักเพศเดียวกัน ก็สามารถเปิดเผยตัวตนให้สังคมเห็นได้โดยไม่กระทบต่อ หน้าทีการงานและสังคม” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาร์ทคนที่ 7, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:10 น.)

“รูปประจำตัว เลือกรูปที่มีรอยยิ้ม ดูดีหน่อย เพราะคิดว่าเสน่ห์ของเราคือรอยยิ้มค่ะ ยิ้มเก่ง ยิ้มง่าย อารมณ์ดีนะ ตัวจริง ๆ เป็นอย่างนั้น” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยซ์คนที่ 3, สัมภาษณ์ออนไลน์, 17 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 20:00 น.)

“รูปประจำตัว ส่วนใหญ่จะเลือกรูปตัวเอง จะใช้รูปกราฟฟิคน่ารักบ้างบางครั้ง สะท้อนให้เห็นว่า “ฉันก็ผู้หญิงนะ” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยซ์คนที่ 6, สัมภาษณ์ออนไลน์, 21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:03 น.)

กลุ่มที่ 2 เลือกรูปประจำตัวเพื่อให้สอดคล้องกับชื่อผู้ใช้

“[ชื่อวิเชียร] รูปที่ดิสเพลย์จึงเป็น “วิเชียร” ตัวละครในเด็กหอ (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอช, สัมภาษณ์ออนไลน์, กุมภาพันธ์ 2551)

“รูปประจำตัว [สอดคล้องกับชื่อผู้ใช้] ซึ่งก็คือ Cindy คนนี้นั่นเองแต่จะเปลี่ยนรูปไปเรื่อย ๆ เพื่อไม่ให้เกิดความจำเจ” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอช, สัมภาษณ์ออนไลน์, กุมภาพันธ์ 2551)

กลุ่มที่ 3 เลือกรูปประจำตัวตามชื่นชอบส่วนตัวและอารมณ์ความรู้สึกในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ

“เลือกรูปที่ชอบอยู่ในขณะนั้น ๆ อาจจะได้อิทธิพล จากเพลงที่ชอบฟังในขณะนั้นครับ” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอชคนที่ 2, สัมภาษณ์ออนไลน์, 15 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 00:29 น.)

“รูปประจำตัว มักจะเปลี่ยนอยู่เสมอ อาจสะท้อนอารมณ์ในช่วงเวลาขณะนั้น เช่น รูปไฟท์ทาร์โร่ The Fool นอกจากนี้ คำบรรยายเล็ก ๆ ใต้รูปก็จะสะท้อนบางอย่างเช่นกัน เช่น ปัจจุบันคือคำว่า seasons change ได้แรงบันดาลใจจากภาพยนตร์ชื่อเดียวกันนี้ เพราะว่ารู้สึกอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องเลือกหรือว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นกับชีวิตตัวเอง” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอชคนที่ 6, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:08 น.)

“เอาความชอบของตัวเองเป็นหลัก เอาความชอบของตัวเองและอารมณ์ ณ เวลานั้น เป็น การเลือกรูปประจำตัวค่ะ” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยซ์คนที่ 4, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 12:23 น.)

3) “ลายเซ็น”: การสื่อสารระหว่าง “ตัวฉัน” กับ “คนอื่น”

ลายเซ็นเป็นองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ที่ผู้ใช้งานต้องการสื่อสารบางอย่างให้ผู้อื่นในชุมชนออนไลน์ได้รับรู้เกี่ยวกับความเป็นตัวตน เช่น อารมณ์ในช่วงเวลาหนึ่ง การใช้ชีวิต ลายเซ็นจึงมีลักษณะพิเศษต่างจากชื่อผู้ใช้และภาพประจำตัวตรงเรื่องของการ “สื่อสาร” หรือการพยายามบอกกล่าวความเป็นตัวตนของผู้ใช้ได้ชัดเจนกว่า ทั้งนี้เพราะลายเซ็นสามารถปรับเปลี่ยน

ได้ง่ายและยังมีคุณลักษณะรูปแบบที่หลากหลายกว่า เช่น คำพูดที่พิมพ์ผ่านตัวอักษรที่เป็นประโยคความรวม หรือ เป็นภาพแสดงอารมณ์ความรู้สึกได้หลายภาพ ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งชายรักชายและหญิงข้ามเพศต่างบอกซ้ำ ๆ ถึงลายเซ็นซึ่งสะท้อนความเป็นตัวตนเป็นทำนองว่า ลายเซ็นเป็นเรื่องของการแสดงความเป็นตัวเราให้คนอื่นได้รู้จักมากขึ้น ซึ่งหากโยงกับทฤษฎีเรื่องอัตลักษณ์ การสร้างตัวตนออนไลน์ผ่านลายเซ็นจึงเปรียบเสมือนกับ การสื่อสารบ่งบอกปฏิสัมพันธ์ระหว่าง “ตัวฉัน” กับ “คนอื่น”

“ลายเซ็นโดยมาก ต้องการจะสื่อถึงสิ่งที่ผมอยากจะบอกกับคนเล่นบอร์ดคนอื่น ๆ ครับ...แต่บางทีลายเซ็นก็เป็นการพรั้มเพื่อส่วนตัวเหมือนกันครับ” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาร์ทคนที่ 1, สัมภาษณ์ออนไลน์, 14 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 21:31 น.)

“อยากบอกอะไรให้ใครต่อใครรู้ตลอดก็ใช้ลายเซ็นนี้แหละ ไม่ต้องโพสต์บอกบ่อย ๆ” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาร์ทคนที่ 3, สัมภาษณ์ออนไลน์, 15 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 08:58 น.)

“ลายเซ็นมักจะตัดออกมาจากท่อนหนึ่งของเนื้อเพลงที่จะสะท้อนอารมณ์บางอย่าง เช่น เพลง Raindrops are fallin' on my head จะอยู่คู่กับ รูปแมวแลบลิ้น หมายถึง ไม่สนใจ หรือ ไม่แคร์ เป็นต้น” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาร์ทคนที่ 6, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:08 น.)

“[ลายเซ็น] เป็นจุดที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของเรา เพื่อให้คนอื่นเข้าใจว่า เราเป็นคนอย่างไร” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาร์ทคนที่ 7, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:10 น.)

“สำหรับลายเซ็น ก็คล้าย ๆ กับอวาร์ต่า จะบ่งบอกถึงอารมณ์ของตนเองกับตนเอง หรือว่าอารมณ์ ของตนเองกับคนอื่น ในขณะนั้น” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาร์ทคนที่ 9, สัมภาษณ์ออนไลน์, 22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:19 น.)

“ลายเซ็น เป็นสิ่งที่สะท้อนตัวตนอย่างมาก เพราะสำหรับตัวเอง เชื่อเสมอว่า ความดีจะทำให้เราพบรักที่ดี แล้วความดีจะนำรักแท้มาให้เราได้พบเจอ และอดีตเป็นสิ่งที่เราไม่อยากจะจำ ข้อความนี้เอาไว้เตือนใจว่าถ้าเรายึดติดกับอดีตมากเกินไป เราจะเดินไปข้างหน้าไม่ได้ ชีวิตต้องมีวันพุงนี้ ถ้าเรามีโอกาสที่จะตื่นลืมตาขึ้นมาอีกในทุก ๆ วัน” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยแลนด์บอยซ์คนที่ 3, สัมภาษณ์ออนไลน์, 17 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 20:00 น.)

“[ลายเซ็น] เป็นสิ่งเรื่อกคิดว่ามันมาจากความเป็นเรื่อก และอยากให้คนอื่น ๆ ได้รู้” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยซ์คนที่ 5, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 19:19 น.)

“ลายเซ็น แล้วแต่สถานการณ์ ภาวะอารมณ์ในตอนนั้น ๆ สร้างขึ้นเพื่ออยากจะบอกให้คนอื่น ๆ ได้รู้เป็นนัย ๆ” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยซ์คนที่ 6, สัมภาษณ์ออนไลน์, 21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:03 น.)

ส่วนการสร้างองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ในไดอารีออนไลน์ ในชุมชนไดอารีออนไลน์เลสเก้ก เมื่อกรอกชื่อผู้้ใช้และรหัสผ่านแล้ว เพื่อจะเข้าสู่ระบบ สมาชิกจะต้องคลิกที่ “ระบบจัดการไดอารี” ซึ่งมี 4 เมนูย่อยได้แก่ ข้อมูลส่วนตัว เขียนไดอารี กำหนดค่าของไดอารี และออกสู่ระบบ หากต้องการแก้ไขข้อมูลส่วนตัวต้องคลิกที่เมนู “ข้อมูลส่วนตัว” แล้วจะเข้าสู่หน้าจอข้อมูลส่วนตัวของผู้้ใช้ โดยสมาชิกสามารถเข้าไปแก้ไขข้อมูลส่วนตัว เช่น ที่อยู่ อีเมล ที่สร้างขึ้นในขั้นตอนลงทะเบียนได้ตลอดเวลา (แต่ทั้งนี้ สมาชิกไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนชื่อผู้้ใช้ได้) อย่งไรก็ดี ระบบไม่บังคับให้กรอกข้อมูลส่วนตัวทุกอย่ง ซึ่งทำให้สมาชิกสามารถเลือกที่จะเปิดเผยหรือปิดบังข้อมูลส่วนตัวได้ ทั้งนี้ หากสมาชิกต้องการเขียนไดอารีออนไลน์เพื่อแสดงออกเรื่องราวความเป็นตัวตนส่วนตัว สามารถคลิกที่เมนู “เขียนไดอารี” หากต้องการสร้างสีสันและตกแต่งรูปแบบไดอารีซึ่งเป็นส่วนที่แสดงถึงรูปแบบการใช้ชีวิตและความชื่นชอบส่วนบุคคลสามารถคลิกที่ “กำหนดค่าไดอารี” ดังภาพที่ 5.15

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 5.15 หน้าจอแสดงระบบจัดการไดอารี่ เมนู “ข้อมูลส่วนตัว” ในเลสล่า

::: ระบบจัดการ สมาชิก :::

ข้อมูลส่วนตัว
เขียนไดอารี่
กำหนดค่าของไดอารี่
ออกจากระบบ

ระบบผู้ใช้

ชื่อผู้ใช้

ตั้งรหัสผ่าน

ยืนยันรหัสผ่าน

ชื่อ

นามสกุล

เพศ ชาย หญิง อื่น Bi-Sexual ไม่จำกัดตัวเอง อื่นๆ

วัน/เดือน/ปีเกิด

อาชีพ

ที่อยู่

จังหวัด

รหัสไปรษณีย์

โทรศัพท์

มือถือ

อีเมล

ตัวตนออนไลน์ของผู้ใช้ในไดอารี่ออนไลน์มีรูปแบบแตกต่างจากตัวตนออนไลน์ในกระดานข่าวสนทนา ทำให้การสร้างองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ในชุมชนต่างออกไปด้วย ในที่นี้ ยกตัวอย่าง 2 ส่วนคือ (1) ชื่อผู้เขียนไดอารี่ (Diarist) และ (2) เรื่องราวในไดอารี่ (Stories) (ส่วนที่เป็นชื่อเรื่องและเนื้อเรื่องไดอารี่) โดยทั้ง 2 ส่วนที่ยกตัวอย่างนี้แสดงออกถึงความเป็นตัวตนออนไลน์ในไดอารี่ของหญิงรักหญิงแต่ละคน

4) ชื่อผู้เขียนไดอารี่

การสร้างองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ในไดอารี่ออนไลน์ของหญิงรักหญิงส่วนใหญ่พบว่าจะใช้ชื่อผู้เขียนไดอารี่ที่มาจากชื่อเล่นที่ใช้เรียกจริง ๆ อีกส่วนหนึ่งพบว่าเป็นชื่อที่มาจากความชื่นชอบส่วนตัวและมีความสัมพันธ์กับคนรัก

ตัวอย่างที่ 1 ชื่อผู้เขียนไดอารี่ที่มาจากชื่อเล่น

“ชื่อออนไลน์ ... ส่วนใหญ่ใช้ชื่อจริง เพราะแสดงถึงความจริงใจในการเข้ามาหาเพื่อน”

(สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่า, สัมภาษณ์ออนไลน์, กุมภาพันธ์ 2551)

“ชื่อออนไลน์ใช้ชื่อ nick_kie ...ซึ่งเป็นชื่อเราจริง ๆ เลย” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสส์ล่า, สัมภาษณ์ออนไลน์, กุมภาพันธ์ 2551)

ตัวอย่างที่ 2 ชื่อผู้เขียนไดอารี่ที่มาจากความชื่นชอบส่วนตัวและมีความสัมพันธ์กับคนรัก

“violet_ladybird .. ที่มาคือ ชอบสีม่วง แล้วเห็นว่ามียอดดอกไม้โอเล็ดอยู่ด้วย เลยเอามาใช้ แต่จะใช้เดี่ยว ๆ ก็ดูสั้น ๆ เลยได้ ladybird เต่าทอง ฟังมา แล้วมีแฟนชื่อนก เลยเหมารวมเอาเองว่า อีกนัยหนึ่งชื่อไดอารี่ก็คือ ผู้หญิงของนกที่ชอบสีม่วงค่ะ” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสส์ล่า, สัมภาษณ์ออนไลน์, กุมภาพันธ์ 2551)

“นายต้นกล้า จุดประสงค์คือ เป็นตัวละครที่มาแล้วเรื่องต่าง ๆ แต่หลัง ๆ เขาตัวเองไปใส่มากไป เลยกลายเป็นชื่อแทนตัวเราซะเลย ซึ่งนายต้นกล้าจะคู่กับนางสาวไบไม้ คือแฟนผมเอง” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสส์ล่า, สัมภาษณ์ออนไลน์, กุมภาพันธ์ 2551)

5) เรื่องราวในไดอารี่ออนไลน์: การนำเสนอตัวตนผ่านกร “เขียน”

ตัวตนออนไลน์ที่ถูกสร้างและแสดงออกผ่านเรื่องราวในไดอารี่ออนไลน์ของหญิงรักหญิงส่วนใหญ่จะเขียนเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของแต่ละคนโดยมีเรื่องราวที่เน้นเป็นพิเศษแตกต่างกันไป สำหรับหญิงรักหญิงบางคนจะไม่เขียนเรื่องราวทุกวัน แต่จะเขียนเรื่องราวที่เกิดขึ้นในโอกาสพิเศษของตนเพื่อเก็บบันทึกความทรงจำผ่านตัวอักษรไว้บนโลกไซเบอร์

“เขียนเรื่องน่าสนใจที่เจอในแต่ละวัน เน้นเรื่องที่เป็นประโยชน์และให้ข้อคิด โดยเรื่องแบบนี้จะไม่ได้มีมาให้เขียนได้ทุกวัน” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสส์ล่าคนที่ 1, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 18:19 น.)

“เขียนทุกเรื่อง ที่เป็นเรื่องจริง ที่เกิดกับตัวเอง เท่านั้น” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสส์ล่าคนที่ 2, สัมภาษณ์ออนไลน์, 20 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 08:52 น.)

“เขียนเรื่องทั่วไปที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันค่ะ กิน เที่ยว ครอบครั้ว ตัวเอง” สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสส์ล่าคนที่ 5, สัมภาษณ์ออนไลน์, 20 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:53 น.)

“เขียนถึงเรื่องราวที่ปัจจุบัน ประมาณอยากรู้ว่าคนอื่นเค้าคิดอย่างไร” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสส์ล่าคนที่ 8, สัมภาษณ์ออนไลน์, 21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 02:05 น.)

“เขียนเรื่องเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นพิเศษ เช่น ไปเที่ยวนอกสถานที่ บรรยายสิ่งที่ได้ประสบมา จบท้ายด้วยการฝากข้อความถึงคนพิเศษ” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสส์ล่าคนที่ 10, สัมภาษณ์ออนไลน์, 29 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 00:00 น.)

2.1.4 การแปรเปลี่ยนองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์

ลักษณะสำคัญประการหนึ่งของตัวตนออนไลน์คือ มีความเคลื่อนไหวและปรับเปลี่ยนได้ง่าย ผู้ใช้มีอิสระที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขและสร้างองค์ประกอบต่าง ๆ ของตัวตนออนไลน์ได้ใหม่เมื่อใดก็ได้ตามที่ใจต้องการผ่านการใช้อำนาจของคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ทำให้ผู้ใช้ปรับเปลี่ยนตัวตนออนไลน์เกิดขึ้นจากภายในตัวบุคคลเองในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ของช่วงชีวิตที่มีเหตุการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นกับบุคคลนั้น แรงผลักดันที่ทำให้เกิดการแก้ไขเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์คือ เรื่องของอารมณ์ความรู้สึกที่เปลี่ยนแปลง

“ถ้าจะเปลี่ยนชื่อหรือรูปและอื่น ๆ ก็คงประมาณว่ามีบางสิ่งเกิดขึ้นกับความรู้สึกผม” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอชคนที่ 4, สัมภาษณ์ออนไลน์, 16 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 13:56 น.)

“เปลี่ยนรูปประจำตัวและลายเซ็นอยู่ตลอดเวลาอยู่แล้ว เนื่องจากจะเปลี่ยนไปตามสภาวะอารมณ์ในขณะนั้น” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอชคนที่ 6, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:08 น.)

“เปลี่ยนเวลาเจอกับปัญหามาก ๆ เช่น ออกหักจนทนไม่ไหว หรือเครียด” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอชคนที่ 10, สัมภาษณ์ออนไลน์, 23 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 21:23 น.)

อย่างไรก็ดี พบข้อมูลว่าผู้ใช้หลายคนเปลี่ยนแปลงรูปประจำตัวและลายเซ็นแต่ไม่ได้เปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ในส่วนชื่อผู้ใช้ เนื่องจากเป็นชื่อที่ใช้ในชุมชนออนไลน์มานานและสมาชิกคนอื่น ๆ จดจำชื่อออนไลน์ของตนได้แล้ว หากเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบนี้ผู้อื่นที่ติดต่อด้วยในชุมชนจะจำตนเองไม่ได้ ส่งผลให้การติดต่อปฏิสัมพันธ์กันไม่ราบรื่น ดังนั้น จึงสรุปการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ได้ว่า เมื่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้ใช้หรือความเป็นตัวตนที่แท้จริงเปลี่ยนจะส่งผลให้ตัวตนออนไลน์ถูกเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย แต่การเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์นี้ จะถูกเปลี่ยนในส่วนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ชื่อผู้ใช้ (ในกรณีของผู้ใช้ที่เป็นสมาชิกชุมชนมาเป็นเวลานาน) เช่น รูปประจำตัว ลายเซ็น ข้อค้นพบนี้ แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกลับไปมาระหว่างตัวตนแบบออฟไลน์และตัวตนแบบออนไลน์

“สิ่งที่ไม่เคยเปลี่ยนเลยคือ ชื่อ เพราะชื่อนี้ได้กลายเป็นตัวตนบนโลกไซเบอร์ไปแล้ว” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอชคนที่ 6, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:08 น.)

“[ชื่อ]ไม่เปลี่ยนเพราะไม่ใช่เอกลักษณ์ของเรา ถึงเปลี่ยนไปก็กลับมาชื่อเดิมอีก” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาร์ทคนที่ 10, สัมภาษณ์ออนไลน์, 23 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 21:23 น.)

“[ชื่อ] ไม่อยากเปลี่ยน คิดว่าดีแล้ว และเพื่อน ๆ จำเราได้มากกว่า ชื่อจริงเสียอีก” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาร์ทคนที่ 13, สัมภาษณ์ออนไลน์, 26 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 17:24 น.)

1) “ทวิอัตลักษณ์” (dual identities): ตัวตนออนไลน์ ปะทะ ตัวตนออฟไลน์

ผู้วิจัยได้นำข้อถกเถียงสำคัญเกี่ยวกับ ขั้วตรงข้าม (Dichotomy) ระหว่าง “ความจริง” กับ “ความเสมือนจริง” ในแนวความคิดว่าด้วยตัวตนออนไลน์ระหว่าง ข้อถกเถียงข้อ (1) ผู้ใช้มีอิสระที่จะสร้างตัวตนออนไลน์ในโลกเสมือนจริงได้ใหม่ให้แตกต่างโดยไม่เหลือร่องรอยของความเป็นตัวตนที่แท้จริงอยู่เลย หรือ ข้อถกเถียงข้อ (2) ผู้ใช้เพียงแต่สร้างตัวตนออนไลน์ใหม่ในโลกไซเบอร์โดยนำความเป็นตัวตนที่แท้จริงมาแสดงออกในพื้นที่เสมือนจริงไปพิสูจน์ในงานภาคสนามโดยวิธีการสัมภาษณ์ พบข้อค้นพบสนับสนุนข้อถกเถียงข้อ 2 คือ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่มีความหลากหลายทางเพศส่วนใหญ่กล่าวว่า ตัวตนออนไลน์ของพวกเขามีความสัมพันธ์กันแบบเชื่อมโยงกับตัวตนที่แท้จริงอย่างมาก สำหรับผู้ให้สัมภาษณ์บางคนยังให้ข้อมูลเพิ่มเติมอีกว่า ความเป็นตัวตนในโลกออนไลน์แม้จะมีความเชื่อมโยงจนเกือบเหมือนตัวตนที่แสดงออกจริง ๆ แต่ในโลกออนไลน์ พวกเขากลับรู้สึกที่ตัวตนออนไลน์ถูกแสดงออกได้ดีกว่าตัวตนจริงและตัวตนออนไลน์มีความแตกต่างจากตัวตนจริง ๆ ในบางด้าน

ทวิอัตลักษณ์ของชายรักชาย

“[ตัวตนออนไลน์กับตัวจริง] มีส่วนคล้าย ๆ กันจนเกือบจะเหมือน ...แต่บางส่วนของตัวเองจริง ๆ บางคนที่รู้จักไม่สามารถสัมผัสได้จากตัวตนจริง ๆ แต่ในโลกออนไลน์ คนอื่นสามารถสัมผัสได้” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาร์ทคนที่ 9, สัมภาษณ์ออนไลน์, 22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:19 น.)

“เชื่อมโยงแน่นอน...เพราะไม่ว่าไปที่ไหน ชื่อนี้จะเป็นที่รู้จักแล้ว...ชื่อในออนไลน์เป็นเพียงละครตัวหนึ่งที่มึบบทบาทในเว็บ และหลาย ๆ ครั้งก็ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตด้วยเช่นกัน” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาร์ทคนที่ 12, สัมภาษณ์ออนไลน์, 25 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 23:25 น.)

“บางครั้งมันก็ไม่ต่างนะ ซึ่งจริง ๆ แล้ว การกระทำในออนไลน์อาจเป็นส่วนลึกของตัวตนจริงที่ไม่สามารถแสดงออกได้” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาทิตย์คนที่ 8, สัมภาษณ์ออนไลน์, 20 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 23:21 น.)

“คิดและพูดอย่างที่ผมเป็นครับ ผมไม่เคยซ่อนเร้นความคิด หรือตัวเองในบอร์ดเลย” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาทิตย์คนที่ 1, สัมภาษณ์ออนไลน์, 14 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 21:31 น.)

“ตัวตนออนไลน์กับตัวตนในชีวิตจริงนิสัยแทบจะไม่ต่างกันมากนัก แต่ว่าบนโลกไซเบอร์ผมจะพยายามหลีกเลี่ยงการพูดถึงเรื่องราวในชีวิตจริง ๆ เนื่องจากมันเป็นพื้นที่สาธารณะ” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาทิตย์คนที่ 6, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:08 น.)

“เชื่อมโยงกันในบางเรื่อง เช่น งานสังสรรค์ ซึ่งจริง ๆ แล้วในสังคมเสมือนย่อมมีเส้นแบ่งจากสังคมจริงคือ การปรากฏหรือไม่ปรากฏตัวให้คนอื่นรู้ว่าเราอยู่ ณ ที่นั้น เป็นสิ่งที่ทำไม่ได้ขณะอยู่ในสังคมจริง” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาทิตย์คนที่ 7, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:10 น.)

ทวิสต์ลักษณะของหญิงข้ามเพศ

“ไม่ต่างเลยคะ ในชุมชนออนไลน์เป็นแบบใด ตัวจริงก็เป็นแบบนี้” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยแลนด์บอยซ์คนที่ 2, สัมภาษณ์ออนไลน์, 16 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:17 น.)

“ตัวตนออนไลน์มีความสัมพันธ์โดยตรงกับชีวิตจริง ๆ อย่างมาก ได้เพื่อนสนิท มีเพื่อนรัก และหน้าที่การงานที่เราทำก็เชื่อมโยงกับสมาชิกในเว็บบอร์ด” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยแลนด์บอยซ์คนที่ 3, สัมภาษณ์ออนไลน์, 17 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 20:00 น.)

“ก็ยังเป็นคนเดิมไม่เปลี่ยนไปจากชีวิตจริงมากเท่าไร ในโลกไซเบอร์และในโลกแห่งความเป็นจริงทุกอย่างก็เป็นตัวของตัวเองเหมือนเดิมทุกอย่างคะ” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยแลนด์บอยซ์คนที่ 4, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 12:23 น.)

“ค่อนข้างจะเหมือนกับชีวิตจริงคะ เพราะคำตอบส่วนใหญ่ เราจะเอามาจากความคิดเห็นของเรา หรือ ถ้าเราตกอยู่ในเหตุการณ์นั้น ๆ ตามที่กระทู้แจ้งมา เราก็คงทำอย่างที่เรารู้สึกคิดเห็นไป” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยแลนด์บอยซ์คนที่ 5, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 19:19 น.)

“ตัวตนออนไลน์เหมือนกันตัวตนจริง ๆ ในการแสดงความคิดเห็นนั้นจะใช้ความเป็นตัวเองในการพิมพ์ตอบ การพิมพ์ตอบในสังคมออนไลน์กับการพูดในชีวิตจริงต่างกันตรงที่ว่า การ

พิมพ์ตอบ เราสามารถพิจารณาก่อนส่งสารออกไปให้ผู้รับสารได้ แต่ในชีวิตจริง คำพูดที่พูดไปแล้วไม่สามารถเอาคืนได้ นี่อาจจะเป็นข้อดีของชุมชนออนไลน์” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยซ์คนที่ 6, สัมภาษณ์ออนไลน์, 21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:03 น.)

“เป็นเหมือนกันค่ะ ตัวจริงเป็นยังไงก็เหมือนในตัวตนออนไลน์ แต่เวลาก้าวร้าวจะแสดงออกได้มากกว่า ตัวตนจริง ๆ” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยซ์คนที่ 7, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 20:41 น.)

ทวิสต์ลักษณะของหญิงรักหญิง

“เหมือนแต่ต่างเพราะคนในชีวิตจริงก็ไม่ได้มาสาธยายอะไรให้ใครฟังในเรื่องของความคิด และสิ่งที่ได้ประสบในแต่ละวัน ส่วนในไดก็เอาเรื่องดี ๆ มาแบ่งปัน รวมไปถึงมาบ่นเรื่องต่าง ๆ ว่าง่าย ๆ คือเวลาในเน็ตมันไม่รีบร้อน ทำอะไรได้อย่างสบายอารมณ์มีเวลามากพอที่จะเรียบเรียงเรื่องในหัว บรรยายออกมาเป็นตัวหนังสือ และที่สำคัญ ไม่มีใครบังคับว่าต้องเขียนหรือห้ามเขียน” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่าคนที่ 1, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 18:19 น.)

“เราเป็นแบบไหนก็เป็นแบบนั้น ไม่ต่างกันเลย เพราะถือว่า internet ก็คือการสื่อสารอย่างหนึ่ง เราต้องการให้คนเข้าใจเราจากที่เราเป็นไม่ใช่ในเน็ตอย่างตัวจริงอีกอย่าง” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่าคนที่ 3, สัมภาษณ์ออนไลน์, 20 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:16 น.)

“ตัวตนจริง ๆ กับตัวตนออนไลน์เหมือนกัน ไม่มีความแตกต่างอะไร” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่าคนที่ 2, สัมภาษณ์ออนไลน์, 20 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 08:52 น.)

“คิดว่าการแสดงความคิดเห็นในโลกออนไลน์มันทำได้มากขึ้น กล้ามากขึ้น ตัวตนออนไลน์สามารถแสดงตัวตนได้มากกว่าการแสดงตัวในชีวิตจริง แต่มันไม่ได้ถึงขั้น fake” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่าคนที่ 7, สัมภาษณ์ออนไลน์, 20 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 15:11 น.)

“I just wanna be myself not someone else. I'm more open about my lesbian status in online world but not in my real life because of my professional position.” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่าคนที่ 11, สัมภาษณ์ออนไลน์, 29 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:35 น.)

จะเห็นได้ว่า การสร้างและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์ที่สร้างขึ้นจากผู้ใช้ทั้ง 3 ขั้นตอนย่อยเริ่มต้นจาก (1) แรงจูงใจหรือเหตุผลส่วนบุคคล ไปสู่ (2) การตัดสินใจลงทะเบียนเพื่อสร้างตัวตนออนไลน์ และไปถึง (3) ขั้นตอนการสร้างองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ ได้แก่ ชื่อผู้ใช้ รูปประจำตัว ลายเซ็น ชื่อผู้เขียนไดอารี่ออนไลน์ และเรื่องราวในไดอารี่ออนไลน์ ซึ่ง

องค์ประกอบของตัวตนออนไลน์มีความเชื่อมโยงกับตัวตนจริง ๆ ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศอย่างมาก ดังแสดงในตัวอย่างข้างต้น

ลักษณะกระบวนการสร้างและแสดงออกของตัวตนออนไลน์ที่มาจากตัวตน ชีวิต และความรู้สึกของผู้ใช้เองนับเป็นลักษณะการสร้างและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์ผ่านคอมพิวเตอร์จาก “รูปแบบการสื่อสาร” ผ่านรูปภาพ ภาพถ่าย ตัวอักษรและสัญลักษณ์ต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ลักษณะของการแสดงออกของตัวตนออนไลน์ไม่ได้ถูกแสดงออกผ่านรูปแบบการสื่อสารในลักษณะเดียว แต่ยังถูกแสดงออกได้อีกหลายลักษณะ การแสดงออกของตัวตนออนไลน์ผ่าน “ช่วงเวลาของการสื่อสารและช่องทางการสื่อสาร” นับเป็นการแสดงออกของตัวตนออนไลน์อีกลักษณะหนึ่งที่ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์ด้วย ดังจะกล่าวต่อไป

2) “เว็บบอร์ดและไดอารีออนไลน์”: เวทีของการแสดงตัวตนออนไลน์

ในบทที่ 4 ผู้วิจัยได้กล่าวแล้วว่า เว็บบอร์ดและไดอารีออนไลน์มีแบบแผนหรือช่วงเวลาของการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลา ในขั้นตอนแรก ตัวตนออนไลน์จะถูกสร้างขึ้นจากพื้นที่ในเว็บบอร์ดและไดอารีออนไลน์ จนเมื่อตัวตนออนไลน์ถูกประกอบสร้างขึ้นเสร็จแล้ว พื้นที่ ๆ ตัวตนออนไลน์จะต้องแสดงออกจึงเป็นพื้นที่ในเว็บบอร์ดและไดอารีออนไลน์ที่มีการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์เป็นช่องทางให้ตัวตนออนไลน์สื่อสารออกไปต่อผู้อื่น โดยมีระบบการสื่อสาร 3 แบบ คือ การสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารระหว่างบุคคลต่อกลุ่ม และการสื่อสารระหว่างกลุ่มต่อกลุ่ม ประเด็นหลักของการสื่อสารในกระดานข่าวสนทนาอยู่ที่การโต้ตอบกระทำของสมาชิก ส่วนการสื่อสารในไดอารีออนไลน์อยู่ที่การเขียนไดอารีและการให้ข้อเสนอแนะในไดอารี การโต้ตอบกระทำและการให้ข้อเสนอแนะในไดอารีนัยหนึ่งคือ การแสดงออกตัวตนออนไลน์ของบุคคลหนึ่งต่อผู้อื่นหรือกลุ่มกล่าวคือ เมื่อผู้หนึ่งตอบกระทำที่สร้างขึ้นหรือให้ข้อเสนอแนะในไดอารีที่ถูกเขียนขึ้น จึงเท่ากับว่า ผู้หนึ่งจะเรียนรู้ตัวตนของอีกคนหนึ่งไปโดยปริยายว่า “ผู้ตอบกระทำหรือผู้คอมเมนต์คือใคร” “ผู้ตอบกระทำหรือผู้ให้ข้อเสนอแนะน่าจะเป็นคนอย่างไร” ในทางตรงกันข้าม การตอบกระทำและการเขียนให้ข้อเสนอแนะของคนหนึ่ง ๆ ยังเป็นการแสดงออกของตัวตนอีกว่า “ฉันคือใคร” “ฉันเป็นคนอย่างไร” เป็นการพยายามทำความเข้าใจกันและเรียนรู้กัน ระหว่างตัวตนออนไลน์ของผู้ใช้เองกับตัวตนออนไลน์ของคนอื่น ผลการวิจัยพบว่า การแสดงออกของตัวตนออนไลน์ในกระดานข่าวสนทนาของชายรักชาย หญิงข้ามเพศ และการแสดงออกของตัวตนออนไลน์ในไดอารีของหญิงรักหญิง มี 2 ลักษณะ ดังนี้

• ตัวตนออนไลน์แสดงออกผ่านองค์ประกอบย่อยของตัวตนออนไลน์ กล่าวคือ ตัวตนของผู้ใช้ที่ถูกแสดงออกผ่านรูปประจำตัว ชื่อผู้ใช้ ชื่อผู้เขียนไดอารี่ เช่น มีชื่อที่แปลก ง่ายต่อการเรียก และการแสดงตัวตนผ่านรูปประจำตัว

“ชื่อออนไลน์] ที่ตั้งไว้ตั้งแต่เริ่มเล่น เป็นชื่อที่แปลกจึงทำให้คนอื่นจำได้” (สมาชิกชายรักชาย ในไทยแลนด์เอาร์ทคนที่ 6, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:08 น.)

“ชื่อเรียกเป็นชื่อที่มีมานานกว่า 15 ปี และใช้ชื่อนี้ตลอด เพื่อให้ผู้อื่นจำได้และรู้ว่าเราคือใคร” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาร์ทคนที่ 7, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:10 น.)

• ตัวตนออนไลน์แสดงออกผ่านลักษณะการโต้ตอบกระทู้และการเขียนหรือให้ข้อเสนอแนะในไดอารี่ กล่าวคือ ตัวตนออนไลน์ถูกแสดงออกผ่านภาษาและวิธีการโต้ตอบกระทู้หรือการเขียนหรือให้ข้อเสนอแนะในไดอารี่ของผู้ใช้ที่มีลักษณะเฉพาะบุคคล หรือเรียกว่า “วิธีการโพสต์” และ “วิธีเขียน-คอมเมนต์ไดอารี่” เป็นปัจจัยสำคัญต่อการแสดงตัวตน เช่น การตอบกระทู้และการให้ข้อเสนอแนะไดอารี่ที่มีลักษณะสุภาพ ตรงไปตรงมา จริงใจ และมีความเป็นกันเอง

“ลักษณะของการโพสต์ก็มีส่วนด้วยเพราะจากชื่อใครเห็นก็คิดว่าเป็นหญิงเบรียวซ่า ...การโพสต์แต่ละครั้งจึงมีความเป็น [ไปตามชื่อออนไลน์] มาก มีคะ ๆ ขา ๆ แล้วแต่กาลเทศะ... แต่ที่ขาดไม่ได้เลยคือ “ชั้นสวย”” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาร์ทคนที่ 12, สัมภาษณ์ออนไลน์, 25 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 23:25 น.)

“[การตอบกระทู้] เอาคำตอบของตัวเอง ตอบตามแบบมีเหตุผล มีหลักเกณฑ์ และเป็นตัวของตัวเองมากกว่าคะ” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยแลนด์บอยส์คนที่ 4, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 12:23 น.)

“ความจริงใจและถ้อยคำที่ใช้ในการตอบซึ่งต้องพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนส่งออกไป” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยแลนด์บอยส์คนที่ 6, สัมภาษณ์ออนไลน์, 21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:03 น.)

“การเขียนไดอารี่พยายามเขียนและเล่าเรื่องให้อ่านง่าย และนี่ก็ภาพตามได้ ถ้าเขียนถึงร้านอาหาร หรือสถานที่ท่องเที่ยวก็จะให้ข้อมูลของสถานที่ไว้เผื่อใครต้องการก็จะได้อ่านไปใช้ได้เลย” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสส์ล่าคนที่ 5, สัมภาษณ์ออนไลน์, 20 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:53 น.)

สำหรับผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศบางคน โดยเฉพาะชายรักชายและหญิงรักหญิงที่ไม่สามารถเปิดเผยตัวตนทางเพศในสังคมจริงได้ จะเลือกที่จะนำเสนอและแสดงตัวตนออนไลน์ผ่านคำพูดโดยการโต้ตอบกระทู้และการเขียน-ให้ข้อเสนอแนะไดอารี่ มากกว่าแสดงผ่านแสดงรูปประจำตัวที่เป็นภาพถ่ายของตนเองในชุมชนเสมือนจริง ในทางตรงกันข้าม ชายรักชายและหญิงรักหญิงที่แสดงออกและเปิดเผยตัวตนทางเพศวิถีในชีวิตจริงอยู่แล้วจะไม่สนใจเรื่องการปิดบังรูปร่างหน้าตาในชุมชนเสมือนจริงแต่จะเลือกที่จะแสดงออกมากขึ้นกว่าเดิม เช่น การลงรูปที่เป็นภาพถ่ายของตนเองในเว็บบอร์ด แสดงรูปและเขียนเล่าเรื่องราวชีวิตรักของตนในไดอารี่ออนไลน์ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะ นอกจากนี้ ยังพบข้อมูลว่าการแสดงออกเปิดเผยตัวตนทางเพศวิถีอย่างสุดโต่งในชุมชนเสมือนจริงพบได้มากในกลุ่มหญิงข้ามเพศเนื่องจากในชีวิตจริงกลุ่มหญิงข้ามเพศเป็นกลุ่มเดียวในบรรดาคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่แสดงออกและเปิดเผยตัวตนทางเพศวิถีแบบ “สาวประเภทสอง” อยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม สำหรับคนที่มีความหลากหลายทางเพศบางคน ตัวตนออนไลน์ถูกแสดงออกทั้ง 2 ลักษณะไปพร้อม ๆ กัน มากขึ้นไปกว่านั้น ผู้วิจัยยังพบว่า การแสดงตัวออนไลน์ลักษณะที่ 2 คือ การแสดงตัวตนผ่านการโต้ตอบกระทู้และการเขียน-ให้ข้อเสนอแนะไดอารี่ ถูกแสดงออกมากกว่าลักษณะแรก เหตุผลหลักมาจาก การแสดงตัวตนในกระดานข่าวสนทนาและไดอารี่ออนไลน์มีลักษณะสำคัญคือ การร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นหนึ่ง ๆ และต้องมีโต้ตอบกันและกันด้วย “คำพูด” ผ่านตัวอักษรในรูปแบบการตอบกระทู้และการเขียน-ให้ข้อเสนอแนะไดอารี่ หากผู้ใช้ไม่หมั่นเข้าร่วมสื่อสารแสดงความคิดเห็น ก็เท่ากับว่าผู้นั้นไม่มีตัวตนอยู่หรือตัวตนออนไลน์จะหยุดนิ่ง การโต้ตอบกระทู้และการเขียนคอมเมนต์ไดอารี่จึงทำให้ตัวตนออนไลน์ในเว็บบอร์ดและไดอารี่ออนไลน์ดูเหมือนมีชีวิตจิตใจ เคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบว่า

“การเห็นรูปถ่ายหรือตัวของเจ้าของรูป อาจคิดว่าจะเป็นตัวจริงหรือไม่อย่างไร อาจจะเป็นแรงดึงดูดให้พูดคุยเยอะในช่วงแรก ๆ ...แต่ก็เป็นช่วงแรก ๆ เท่านั้น หากเจ้าของรูปไม่หมั่นมาพูดคุยบ่อย ๆ มันก็จะเป็นแค่ฟลช (รูป)” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอ้าท์คนที่ 3, สัมภาษณ์ออนไลน์, 15 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 08:58 น.)

“หาก [เขียนคอมเมนต์] แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันก็จะมีคนติดตาม ไม่ต่างไปจากการได้พบคนแปลกหน้าและสานสัมพันธ์เป็นเพื่อนกันในเวลาต่อมา...คนที่อ่านคอมเมนต์จะรับรู้ความเป็นตัวตนของเราจากตัวหนังสือ...ผมก็คือผม เขียนแบบที่ตัวเองเป็น” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสส์ค่าคนที่ 1, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 18:19 น.)

3) ตัวตนกับชุมชนเสมือนจริง

ชุมชนเสมือนจริงทั้ง 3 แห่ง ไม่เพียงแต่เป็นพื้นที่ ๆ เปิดให้คนที่มีความหลากหลายทางเพศได้แสดงออกถึงความเป็นตัวตนที่แท้จริง แต่ยังเป็นพื้นที่ช่วยก่อร่างตัวตนที่แท้จริงที่ได้จากการเรียนรู้และเขียนข้อความผ่านเว็บบอร์ดและไดอารี่ออนไลน์ เช่น การกล้าเขียนแสดงความคิดเห็น การได้รับแนะนำจากเพื่อน พี่น้อง คนอื่น ๆ ในชุมชนเสมือนจริง

ตัวตนของชายรักชายกับชุมชนไทยแลนด์เอ๊าท์

“พูดหรือแสดงความคิดเห็นได้มากกว่าในชีวิตจริง เรื่องเรียนรู้คงจำกัดเฉพาะเรื่องมากกว่าในชีวิตจริง เช่น เรื่องการเป็นเกย์หรือวิถีชีวิตของเกย์ในแง่มุมต่าง ๆ...การเข้ามาเล่นกระทู้ใน ThailandOut ทำให้ตัวผมเองยอมรับการเป็นเกย์และเปิดมุมมองความคิดเกี่ยวกับเกย์มากขึ้น” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอ๊าท์คนที่ 6, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:08 น.)

“ในขณะที่อยู่กับ ThailandOut เราสามารถเขียนทุกความคิดเห็น อ่านทุกข้อความที่ต้องการได้โดยไม่ต้องพะวงว่าใครจะแสดงความรังเกียจขณะที่เรากำลังทำอะไรอยู่” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอ๊าท์คนที่ 7, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:10 น.)

“ชุมชนนี้ทำให้คนเรากล้าแสดงออก ทั้งความคิดและตัวตนมากขึ้น มีการพบปะแลกเปลี่ยนเกิดสังคมใหม่ ๆ เกิดเป็นสังคมเฉพาะขึ้น” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอ๊าท์คนที่ 12, สัมภาษณ์ออนไลน์, 25 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 23:25 น.)

ตัวตนของหญิงข้ามเพศกับชุมชนไทยเลดี้บอยส์

“เมื่อก่อนเป็นคนที่ไม่ค่อยกล้าแสดงออกทางเพศอย่างชัดเจน อยากรู้อยากเห็นไปเป็นเกย์ แต่เรารู้สึกว่าเราไม่ใช่จึงได้คำแนะนำดี ๆ จากเว็บ ทำให้เดี๋ยวนี้ มีความกล้าแสดงออกมากขึ้น...สมาชิกในบอร์ดก็เป็นพี่น้องกัน ทำให้เรากล้าให้คำแนะนำมากกว่าชีวิตจริงค่ะ...เมื่อเรามีเรื่องทุกซอกทุกใจใด ๆ เพียงแค่ไปเล่าในบอร์ด พี่น้อง ๆ ในบอร์ดก็จะให้กำลังใจเราอย่างดีเลยค่ะ” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยส์คนที่ 2, สัมภาษณ์ออนไลน์, 16 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:17 น.)

“ชุมชน Thailadyboyz ทำให้เราเปิดใจยอมรับตัวตนของเรามากขึ้น ทำให้เรากล้าแสดงออก ทำให้เรามีเพื่อน ทำให้เราสร้างเครือข่ายความเข้มแข็งให้กับชุมชน เป็นที่ชี้แจงข้อมูลและนำเสนอข่าวสารที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนและพัฒนาองค์กรในด้านต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะมีความรู้ กิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อสังคมและเป็นที่พักใจของเพื่อนสมาชิก” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยส์คนที่ 3, สัมภาษณ์ออนไลน์, 17 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 20:00 น.)

ตัวตนของหญิงรักหญิงกับชุมชนเลสล่า

“เขียนไดอารี่ อยากเขียนอะไรก็เขียน เขียนเรื่องส่วนตัวสนุกดีให้คนอื่นได้อ่านและเอาเรื่องราวของเราเป็นข้อคิดให้เขาได้รับเอาไปใช้ในชีวิตรจริงของเขาได้” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่าคนที่ 2, สัมภาษณ์ออนไลน์, 20 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 08:52 น.)

“เป็นอิสระได้เป็นตัวของตัวเองมากกว่าในชีวิตรจริง มีความรู้สึกว่ามีกลุ่มคนที่เข้าใจเรา มากกว่ากลุ่มคนที่มองเราเป็นสิ่งแปลก” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่าคนที่ 8, สัมภาษณ์ออนไลน์, 21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 02:05 น.)

“เลสล่าทำให้ทอมรู้สึกมีตัวตนเป็นคนมีศักยภาพเป็นผู้นำได้เหมือนอย่างผู้ชายมีหน้าที่อยู่กลางหน้าผาก...บางครั้ง [ในเลสล่า] คนสองคนสามารถเกิดความรู้สึกดีต่อกันได้ไม่ยากทั้ง ๆ ที่ไม่เคยเห็นหน้าหรือฟังเสียงกันมาก่อน เป็นความรู้สึกล้น ๆ” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่าคนที่ 10, สัมภาษณ์ออนไลน์, 29 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 00:00 น.)

2.2 ชั้นที่ 3-4 การคงอยู่ทางสังคมออนไลน์และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

(online social presence and social interaction)

ในขั้นนี้เป็นการวิเคราะห์ตัวตนออนไลน์กับระบบปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ในชุมชนออนไลน์ที่ถูกสร้างขึ้นผ่านการแสดงออกของตัวตนออนไลน์จากผู้ในแต่ละคน โดยการคงอยู่ทางสังคมและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในชุมชนเสมือนจริงเป็นเรื่องของการรับรู้ความรู้สึกของบุคคลหนึ่งต่อการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยมุ่งทำความเข้าใจตัวตนออนไลน์ผ่านปฏิสัมพันธ์ของบุคคลหนึ่งกับผู้อื่นและชุมชนเสมือนจริง

2.2.1 วิธีสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชนเสมือนจริง

การสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนเสมือนจริงมี 2 ลักษณะคือ (1) การสร้างปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์ ได้แก่ การตอบกระทู้ การเขียนและคอมเมนต์ไดอารี่ การพูดคุยสนทนาออนไลน์ผ่านการแชต และการส่งข้อความส่วนตัวในกระดานข่าวสนทนา (2) การสร้างปฏิสัมพันธ์แบบออฟไลน์ ได้แก่ การพูดคุยโทรศัพท์และนัดพบกัน

กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีวิธีการสร้างปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์โดยการโต้ตอบกระทู้เป็นหลักโดยมีวิธีโต้ตอบกระทู้และให้ข้อเสนอแนะไดอารี่ที่แตกต่างกันไปตามความสนใจและรูปแบบการใช้ชีวิตรส่วนบุคคล ส่วนการส่งข้อความส่วนตัวและการสนทนาหรือการสนทนาออนไลน์หรือการแชตจะใช้กับบางคนที่อยากรู้จักเป็นการส่วนตัวเพื่อเรียนรู้ความคิดของผู้อื่น บางคนจะเลือกคุยสนทนาเฉพาะกับคนที่มีความสนิทกันแล้วระดับหนึ่ง

“ตอบกระทู้อย่างเดียว หากใครพีเอ็ม [ส่งข้อความส่วนตัว] โดยมากก็จะตอบแต่ไม่ตอบกับคนที่พีเอ็มมาในแนวสอเสียด” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอทคนที่ 1, สัมภาษณ์ออนไลน์, 14 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 21:31 น.)

“ส่วนใหญ่จะเลือกตอบกระทู้ที่ตัวเองสนใจมาเป็นอันดับแรก...และเชื่อว่าเมื่อได้คุยกับคนที่ชื่นชอบหรือให้ความสนใจในเรื่องเดียวกันจะเป็นเรื่องง่ายที่จะสร้างความสัมพันธ์ต่อไป” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอทคนที่ 6, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:08 น.)

“ในช่วงแรก ๆ จะได้ตอบกระทู้กัน สนุกกันมากขึ้น พบปะสังสรรค์กันก็จะตามมา MSN จะตามมาทีหลัง แต่มีหลายคนแอตไว้คุยกันถึงแม้จะไม่เคยเจอกันมาก่อน” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอทคนที่ 12, สัมภาษณ์ออนไลน์, 25 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 23:25 น.)

“จะเลือก add MSN สามารถทำการพิจารณานิสัยใจคอ หรือความคิดของคนอื่นได้” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสส์ล่าคนที่ 10, สัมภาษณ์ออนไลน์, 29 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 00:00 น.)

“ได้ตอบกระทู้ส่วนใหญ่ค่ะ แต่แอตเอ็มฯ ไม่ค่อยแอตไปหาใครก่อน นอกจากคนที่สนใจเราจริง ๆ ให้พีเอ็มมาบอกหลังไม่คิดก็ว่า” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสส์ล่าคนที่ 4, สัมภาษณ์ออนไลน์, 20 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 12:25 น.)

วิธีสร้างปฏิสัมพันธ์แบบออฟไลน์หรือการพูดคุยโทรศัพท์และพบปะจริง ๆ จะเกิดตามมาหลังได้ทำความรู้จักกันสร้างปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์แล้ว การสร้างความสัมพันธ์แบบนี้พบว่า บางคนจะไม่สร้างความสัมพันธ์จนไปถึงขั้นพบปะกันจริง ๆ เนื่องจากเหตุผลส่วนตัวคือไม่อยากสร้างความสัมพันธ์มากไปกว่าในอินเทอร์เน็ต โดยแยกได้เป็น 2 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่สร้างปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์ร่วมกับแบบออฟไลน์

กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่สร้างปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์อย่างเดียวแต่มีการสร้างความสัมพันธ์ในรูปการพูดคุยโทรศัพท์แต่ไม่ได้ไปถึงขั้นพบปะกันจริง ๆ

1) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของชายรักชายในชุมชนไทยแลนด์เอท

กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่สร้างปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์ร่วมกับแบบออฟไลน์

“กิจกรรมที่เกิดขึ้นมีเยอะมาก ตั้งแต่การพบปะ ซึ่งแต่ละบอร์ดจะมีการนัดพบในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบอร์ดอยู่แล้ว ไปเที่ยวต่างจังหวัด แลกเพลงที่แต่ละคนชอบ เป็นต้น ส่วนโทรศัพท์มีแน่นอน เพราะไม่ใช่เพียงครั้งเดียวที่จะเจอกัน ต้องมีครั้งต่อ ๆ ไป และไว้ใช้ปรับทุกข์ ขอความช่วยเหลือในบางกรณี” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอARTHคนที่ 12, สัมภาษณ์ออนไลน์, 25 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 23:25 น.)

“มีการพบจริง ทั้งทางโทรศัพท์ พบปะสังสรรค์ กินข้าว ตีม รวมทั้งการไปร่วมงาน หรือดูหนัง ฟังเพลง ต่าง ๆ ด้วยกัน” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอARTHคนที่ 7, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:10 น.)

กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่สร้างปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์แต่มีการสร้างความสัมพันธ์แบบออฟไลน์ในรูปการคุยโทรศัพท์เท่านั้น

“ไม่เคยเจอใครในชีวิตจริงครับ เคยแต่คุยโทรศัพท์กันเท่านั้นครับ” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอARTHคนที่ 1, สัมภาษณ์ออนไลน์, 14 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 21:31 น.)

“ส่วนใหญ่แล้วจะโทรศัพท์คุยกันมากกว่า ยังไม่เคยมีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกคนอื่น ๆ ในชีวิตจริง (ค่อนข้างระวังตัว) แต่ไม่ได้ปิดกั้นอะไร เพียงแต่ติดที่วาระและโอกาสที่เหมาะสมมากกว่า” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอARTHคนที่ 2, สัมภาษณ์ออนไลน์, 15 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 00:29 น.)

2) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของหญิงข้ามเพศในชุมชนไทยเลดี้บอยส์

กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่สร้างปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์ร่วมกับแบบออฟไลน์

“มีการพูดคุยทั้งทางโทรศัพท์ แล้วพบเจอกันและมักจะทำกิจกรรมด้วยกันบ่อย ๆ ทั้ง เดินห้าง ทำบุญ เรียนหนังสือ” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยส์คนที่ 9, สัมภาษณ์ออนไลน์, 22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10:36 น.)

กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่สร้างปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์แต่มีการสร้างความสัมพันธ์แบบออฟไลน์ในรูปการคุยโทรศัพท์เท่านั้น

“ยังไม่เคยเจอกันค่ะ แต่ในบอร์ดก็มีกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทำร่วมกัน เช่น ไปทำบุญในที่ต่าง ๆ ทุกปี แต่หนูเป็นคนต่างจังหวัด เลยไม่สะดวกจะไปค่ะ แต่ถ้ามีโอกาสไปแน่นอนค่ะ” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยส์คนที่ 2, สัมภาษณ์ออนไลน์, 16 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:17 น.)

“พบกันจริง ๆ ยังเลยคะ แต่ก็อยากทำกิจกรรม อยากมีส่วนร่วมในบอร์ดเช่นกัน เช่น ทำบุญประจำปีของบอร์ด โทรศัพท์พูดคุยกับบางคนที่คุณเคยกันในเอ็มฯ” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยซ์คนที่ 4, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 12:23 น.)

3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของหญิงรักหญิงในชุมชนเลสล่า

กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่สร้างปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์ร่วมกับแบบออฟไลน์

“มีตลอด โทรศัพท์ เล่นเอ็มฯ ไปหาที่ร้าน นัดเที่ยวทั้งตามธรรมชาติและผับ เรียกได้ว่าเจอกันกับเพื่อน ๆ ที่รู้จักทางไดอารี่ทุกวันเลย” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่าคนที่ 1, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 18:19 น.)

“โทรคุยกันกับคนที่คิดว่าเราสนิทใจด้วย และเป็นเพื่อนคุยทางเอ็มฯ มาระยะหนึ่งแล้ว และแน่ใจ มั่นใจในความจริงใจและปลอดภัยจึงจะนัดเที่ยวกันเป็นกลุ่ม” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่าคนที่ 3, สัมภาษณ์ออนไลน์, 20 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:16 น.)

กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่สร้างปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์แต่มีการสร้างความสัมพันธ์แบบออฟไลน์ในรูปการคุยโทรศัพท์เท่านั้น

“มีทางโทรศัพท์และเอ็มเอสเอ็นเท่านั้น” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่าคนที่ 10, สัมภาษณ์ออนไลน์, 29 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 00:00 น.)

“I've used this website not so long time ago beside chatting online, I also talk to some people on the phone. I've not gone out with anyone yet because I'm not in Thailand but I have plan to go back to Thailand and meet some of them soon.” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่าคนที่ 11, สัมภาษณ์ออนไลน์, 29 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:35 น.)

2.2.2 วิเคราะห์ตัวตนออนไลน์กับปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในกระดานข่าวสนทนาและไดอารี่ออนไลน์

การวิเคราะห์ตัวตนออนไลน์กับปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจะแยกวิเคราะห์โดยแบ่งจากความเป็นสมาชิก 2 กลุ่ม คือ “กลุ่มขาประจำ” หมายถึง กลุ่มที่อ่านและตอบกระทู้ อ่านและให้ข้อเสนอแนะไดอารี่และเข้าสู่ระบบของชุมชนบ่อยครั้ง และ “กลุ่มขาจร” หมายถึง กลุ่มที่อ่านกระทู้หรืออ่านไดอารี่อย่างเดียวและเข้าสู่ระบบของชุมชนนาน ๆ ครั้ง มีข้อสังเกต 2 ประการ ดังนี้

ประการแรก สำหรับ “กลุ่มขาประจำ” ผู้วิจัยสังเกตว่า กระบวนการสร้างตัวตนของกลุ่มนี้เริ่มจากการสมัครเข้ามาเป็นสมาชิก สมาชิกจะสร้างตัวตนแบบมีดก่อนแล้วจะจึงไปสู่

การแสดงตัวตนแบบเปิด หรือ แบบบอด (แล้วแต่บุคคล) กล่าวคือ เริ่มแรกสมาชิกจะปิดบังและไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลใดกับผู้อื่นเนื่องจากในอินเทอร์เน็ตมีความไม่วางใจอยู่สูง จนเมื่อเวลาผ่านไป เกิดการสื่อสารกันทั้งแบบระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่มมากขึ้น สมาชิกเริ่มเรียนรู้ตัวตนกันและกันทั้งในกระดานข่าวสนทนา การส่งข้อความส่วนตัว ตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์ผ่านการสื่อสารแบบทันทีหรือการแชตจนได้เกิดความไว้วางใจกัน สมาชิกจะเริ่มบอกข้อมูลสำคัญ ๆ ของตนเอง สำหรับสมาชิกกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่นั้นเป็นผู้ที่มีความผูกพันกับชุมชนระดับปานกลางถึงสูง มีแนวโน้มเปิดเผยตัวตนต่อผู้อื่น เช่น ไปร่วมงานสังสรรค์ ท่องเที่ยวด้วยกัน สมาชิกในกลุ่มนี้จึงมีระดับของการเปิดเผยตัวตนต่อผู้อื่นและผู้อื่นก็รู้จักตัวตนของตนมาก

ประการที่สอง เราไม่สามารถละเลยการวิเคราะห์ตัวตนออนไลน์ของสมาชิกผู้ที่ไม่ได้สัมภาษณ์ หรือ ผู้ที่เป็นสมาชิกชุมชนทั่วไปที่แวะเวียนเข้ามาสู่ชุมชนนาน ๆ ครั้ง ที่เรียกว่า “กลุ่มขจร” หากเราสังเกตที่สมาชิกคนอื่น ๆ ซึ่งสมัครสมาชิกแต่ไม่ได้มีส่วนร่วมในชุมชน โดยเฉพาะผู้ที่อ่านกระทู้เพียงอย่างเดียวแต่ไม่ตอบกระทู้หรือไม่ร่วมสื่อสารกับผู้อื่น โดยส่วนมากกลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มที่ปิดบังตัวตนกับผู้อื่น ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและไม่มีแนวโน้มก้าวไปสู่ระดับการสร้างและแสดงตัวตนแบบเปิดดังกลุ่มแรก สมาชิกกลุ่มนี้จึงเป็นกลุ่มที่มีตัวตนแบบมืด

ในบทที่ 2 ผู้วิจัยได้นำแนวคิด “Johari Window” เพื่อมาวิเคราะห์ตัวตนออนไลน์กับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยดู 2 ประเด็น คือ การเปิดเผยและการรับรู้ตัวตน โดยพยายามทำความเข้าใจตัวตนออนไลน์กับตัวตนของคนอื่น หรือ การรู้จักตนเองและรู้จักผู้อื่น ในบทนี้ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ออนไลน์พบว่า ผู้ให้ข้อมูลคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีตัวตนออนไลน์ 3 แบบ⁶ คือ

- ตัวตนออนไลน์แบบเปิด (open) เป็นสมาชิกที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอและเต็มใจที่จะบอกข้อมูลส่วนตัวทุกเรื่องให้ผู้ที่ปฏิสัมพันธ์ด้วยได้ทราบ ผู้ที่มีตัวตนออนไลน์แบบเปิดส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะสร้างปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้ามากขึ้นไปกว่าปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์เพียงอย่างเดียว

- ตัวตนออนไลน์แบบปิด (closed) เป็นลักษณะตัวตนของสมาชิกที่สร้างปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์ในกระดานข่าวสนทนาและไดอารี่ออนไลน์อย่างสม่ำเสมอแต่พยายามปิดบังข้อมูลส่วนตัวบางส่วนเอาไว้ไม่ให้ผู้ที่ปฏิสัมพันธ์ด้วยได้รู้ สมาชิกที่มีตัวตนออนไลน์แบบปิดมักจะปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์กับสมาชิกคนอื่นในชุมชนมากกว่าปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้า โดย

⁶ ส่วนตัวตนออนไลน์แบบบอด (blind) ซึ่งเป็นลักษณะตัวตนของผู้ที่ไม่ได้สมัครเป็นสมาชิกชุมชน เช่น ผู้มาเยือน ไม่พบข้อมูลในการสัมภาษณ์ออนไลน์

พบว่าหากสมาชิกที่มีตัวตนออนไลน์แบบปิดสร้างปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้ากับสมาชิกคนอื่นที่มีความสนิทคุ้นเคยกันมากแล้วเท่านั้น

- ตัวตนออนไลน์แบบมืด (dark/unknown) เป็นตัวตนออนไลน์ของผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกชุมชนแล้วแต่ไม่ต้องการปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบออนไลน์และแบบเผชิญหน้ากับสมาชิกคนอื่น โดยส่วนใหญ่ผู้ที่มีตัวตนออนไลน์แบบมืดคือผู้ที่สมัครสมาชิกแล้วแต่ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวใด ๆ ให้แก่ผู้อื่นได้รู้จึงไม่พยายามและไม่ต้องการติดต่อกับสมาชิกคนอื่น พบว่าสมาชิกกลุ่มนี้มักเป็นผู้ที่อ่านกระทู้หรือเขียนไดอารี่เพียงอย่างเดียว แต่ไม่ได้โต้ตอบกระทู้หรือให้ข้อเสนอแนะในไดอารี่ของสมาชิกคนอื่น

โดยสรุป เมื่อวิเคราะห์ตัวตนออนไลน์ของชายรักชายและหญิงข้ามเพศในกระดานข่าวสนทนาจึงมี 3 แบบ ซึ่งหากมองอย่างผิวเผินแล้ว เราอาจพบว่าตัวตนออนไลน์แบบเปิดมีมาก แต่ในความเป็นจริงแล้ว ตัวตนออนไลน์แบบมืดกลับมีอยู่ด้วย เพียงแต่ไม่ชัดเจนเหมือนการแสดงออกของตัวตนออนไลน์แบบเปิดและแบบปิด ดังตัวอย่างคำพูดของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ เมื่อผู้วิจัยให้ผู้ให้สัมภาษณ์วิเคราะห์ตัวตนของตนเอง แต่ละคนได้ตอบให้เหตุผลของการเปิดเผยหรือปิดบังตัวตนที่แตกต่างกันออกไป ดังตัวอย่างที่ยกมานี้

คนที่มีความหลากหลายทางเพศที่มีตัวตนออนไลน์แบบเปิด

ชายรักชาย : “ผมเป็นคนที่เปิดเผยตัวเองกับผู้อื่น ทำให้ผู้อื่นรู้จักผม เพราะด้วยความจริงใจ ...ปกติแล้วการเปิดเผยตัวตนจริงมักจะผ่านการพูดคุย โดยเฉพาะการคุยเมื่อเราไปงานสังสรรค์กัน” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอชคนที่ 7, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:10 น.)

หญิงข้ามเพศ : “เปิดเผยตัวเองกับคนอื่นค่ะ เปิดเผยผ่านทางแชตค่ะ มีสมาชิกบางคนได้ add มา เพื่อมาคุย ทักทาย ขอคำปรึกษา ซึ่งโดยส่วนตัวไม่ได้ add ใครค่ะ ส่วนมากจะเป็นคนอื่น add มานั่นหมายถึงสมาชิกในชุมชนออนไลน์นี้ ผู้ซึ่งสนใจ ทำความรู้จัก แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสพการณ์กัน จะเข้ามาติดต่อเอง และส่วนใหญ่จะเปิดเผยตัวเอง ซึ่งในขณะที่เดียวกันเราจะเปิดเผยตัวเองด้วย...การเปิดเผย (1) ใน Profile ในเว็บไซต์จะเป็นข้อมูลทั่วไป ๆ สามารถเปิดเผยได้อยู่แล้ว (2) Chat จะค่อยเป็นค่อยไป คึกคักไปก่อน ตรงไปตรงมา เปิดเผยได้บางเรื่อง ไว้สนิทกันแล้วค่อยว่าอีกที (3) ใน Forum จะเปิดเผยตัวตนจริง ๆ...หากเป็นประสบการณ์การผ่าตัดแปลงเพศ การวางตัว จะแชร์ให้สมาชิกในชุมชนออนไลน์ได้ทราบกันค่ะ” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยแลนด์บอยซ์คนที่ 6, สัมภาษณ์ออนไลน์, 21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:03 น.)

หญิงรักหญิง : “เปิดเผยเพราะเขียนไดอารี่ ซึ่งคนที่เขียนอยู่ประจำต่างไม่มีเหตุผลที่ต้องปิดบังอะไร...เปิดเผยหมดคือ ให้ข้อมูลเพื่อความสบายใจของตัวเอง ไม่ชอบปิดบังเพราะถ้าเขามารู้ทีหลังคงไม่ดี โดยส่วนตัวคิดว่าถ้าเราคุยกับใครสักคนที่ไม่เปิดเผยตัว มันไร้สาระและไม่มีตัวตน” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสส์ล่าคนที่ 1, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 18:19 น.)

คนที่มีความหลากหลายทางเพศผู้มีตัวตนออนไลน์แบบปิด

ชายรักชาย : “ไทยแลนด์เฮอร์เป็นเว็บที่ค่อนข้างเปิด ทำให้เปิดเผยตัวตนหลังจากทำความรู้จักกันระดับหนึ่งแล้ว...แต่ข้อมูลส่วนตัวจะไม่เปิดเผยในเว็บไซต์...และการพูดคุยในเว็บบอร์ดจะไม่เปิดเผยตัวตนมากนักเนื่องจากเป็นพื้นที่สาธารณะ” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เฮอร์คนที่ 6, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:08 น.)

หญิงข้ามเพศ : “เป็นคนเปิดเผยตัวเองต่อคนอื่น...ให้ข้อมูลส่วนตัวแต่ไม่ได้ใส่รายละเอียดจนเขารู้ไปถึงไส้ถึงฟุง เอาแต่ที่พอเป็นประโยชน์” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยแลนด์บอยส์คนที่ 3, สัมภาษณ์ออนไลน์, 17 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 20:00 น.)

หญิงรักหญิง : “เปิดเผยตนเองกับคนอื่น จนไม่กล้าเข้ามาเรื่องส่วนตัวมากจนอึดอัด...เปิดเผยผ่านทางไดอารี่เป็นหลักคะ ถ้าใครที่เข้ามาบอ่ย ๆ ก็น่าจะรู้จักตัวตนในระดับหนึ่ง เพราะเขียนเล่าเรื่องที่ได้เจอ ได้ทำ ได้ไป” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสส์ล่าคนที่ 5, สัมภาษณ์ออนไลน์, 20 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:53 น.)

คนที่มีความหลากหลายทางเพศผู้มีตัวตนออนไลน์แบบมีดี

ชายรักชาย : “ไม่เปิดเผยตนเองกับคนอื่นเพราะไม่รู้จะเปิดเผยไปทำไม...เพราะซี้เกียจต่อความสัมพันธ์...เป็นสิทธิส่วนบุคคล [ที่จะเปิดเผย] “ (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เฮอร์คนที่ 8, สัมภาษณ์ออนไลน์, 20 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 23:21 น.)

หญิงข้ามเพศ : “ไม่เปิดเผยเพราะเราก็มองโลกส่วนตัวของเรา หรือมีบางอย่างที่เราไม่สามารถบอกคนอื่นได้...จึงยังไม่รู้จักใคร [ในเว็บบอร์ด] เป็นการส่วนตัว” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยแลนด์บอยส์คนที่ 4, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 12:23 น.)

หญิงรักหญิง : “ไม่เปิดเผยเพราะแค่เข้ามาหาเพื่อนคุยเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องเปิดเผยตัวตนจริง” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสส์ล่าคนที่ 9, สัมภาษณ์ออนไลน์, 28 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 09:29 น.)

เว็บบอร์ดและไดอารี่ออนไลน์ไม่เพียงแต่เป็นพื้นที่เพื่อสร้างและแสดงออกของตัวตนออนไลน์นั้นแต่ยังเป็นพื้นที่ในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างตัวตนออนไลน์จนเกิดเป็นชุมชน

เสมือนจริง กล่าวคือ เมื่อสมาชิกคนหนึ่ง ๆ ปฏิสัมพันธ์ต่อกันผ่านการอ่าน การตอบและการตั้งกระทู้ ผ่านการเขียนและให้ข้อเสนอแนะไดอารี่ออนไลน์ การกระทำนี้จะทำให้เว็บไซต์หนึ่ง กลายเป็นชุมชนเสมือนจริงขึ้น ในการวิจัยภาคสนาม ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ “กระทู้” และ “ไดอารี่” ซึ่งเป็นพื้นที่สำคัญที่เอื้อให้ตัวตนออนไลน์มาปฏิสัมพันธ์ต่อกันจนกลายเป็นชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศทั้ง 3 แห่ง ผลการวิจัยพบปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้สมาชิกได้ตอบและให้ข้อเสนอแนะไดอารี่ในชุมชนต่อกัน โดยพบว่าปัจจัยหลักคือ ความสนใจในประเด็นใดประเด็นหนึ่งของแต่ละบุคคล

1) “เอาท์พอร์ม”: พื้นที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวตนออนไลน์ของชายรักชาย

การสร้างปฏิสัมพันธ์ของชายรักชายผ่าน “กระทู้” ในชุมชนไทยแลนด์เอาท์เกิดจากความสนใจส่วนตัวในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามหมวดหมู่หรือที่เรียกว่าชมรม (club) หรือที่ถูกเรียกติดปากกันว่า “บอร์ด” ที่ถูกตั้งขึ้นไว้แล้วโดยผู้ดูแลเว็บไซต์ เช่น “บอร์ดหนัง” “บอร์ดเพลง” “บอร์ดหาแฟน” การมีชมรมมากแสดงถึงการมีความสนใจที่หลากหลายและการมีระดับการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในกระทู้ต่าง ๆ มากขึ้นตามไปด้วย อีกปัจจัยหนึ่งคือ สมาชิกหรือผู้ใช้ที่ร่วมตอบกระทู้เป็นสมาชิกที่รู้จักหรือคุ้นเคยกันเป็นผู้ตอบหรือตั้งกระทู้ก็มีส่วนผลักดันให้สมาชิกตอบกระทู้นั้น ๆ สำหรับการตั้งหัวข้อกระทู้พบว่า สมาชิกจะเลือกตั้งจากเรื่องที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกหรืออยากรู้บางเรื่องจึงตั้งกระทู้ขึ้นเพื่อถามความคิดเห็นของสมาชิกผ่านกระทู้ นอกจากนี้ ผลจากการปฏิสัมพันธ์ที่ชายรักชายเข้าร่วมได้ตอบกระทู้และร่วมกิจกรรมในชุมชนไทยแลนด์เอาท์ทำให้ชายรักชายหลายคนได้มี “เพื่อนใหม่” ที่เป็นชายรักชายเหมือนกัน ที่สำคัญคือการใช้ชีวิตได้เรียนรู้ถึง “ความเป็นเกย์” มากขึ้นกว่าการเรียนรู้ในชีวิตจริง

“การถามตอบ หรือการอ่านกระทู้ไม่ใช่เพียงแค่การพูดคุยธรรมดา หากแต่ยังได้ช่วยปิดมุมมอง วิธีชีวิตของเกย์ในยุคปัจจุบัน ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นแหล่งเรียนรู้ชั้นดี ทั้งยังช่วยเปิดโลกทัศน์เรื่องการยอมรับตัวตนการเป็นเกย์ของผมมากขึ้นด้วย” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาท์คนที่ 6, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:08 น.)

“การอ่านและตอบกระทู้มีส่วนช่วยทำให้เกิดความมั่นใจในความเป็นเกย์มากขึ้น ทำให้รู้สึกเข้มแข็งและมั่นคงมากขึ้น มีความกล้าที่จะยืนอยู่ในสังคมอย่างภาคภูมิใจมากขึ้น...ไม่ต้องกังวลกับเรื่องการเป็นเกย์กันต่อไป” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาท์คนที่ 7, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:10 น.)

“ทำให้กล้าแสดงออก [ความเป็นเกย์] ทำให้คาดไม่ถึงว่า คน ๆ นี้ก็เป็นเกย์เหมือนกัน ทำให้รู้ว่าการเดินจูมมือของชายรักชายไม่ใช่เรื่องน่าอับอาย” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์ เอาร์ทคนที่ 12, สัมภาษณ์ออนไลน์, 25 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 23:25 น.)

แม้ว่าในเว็บไซต์จะมีพื้นที่หลายส่วน แต่ชายรักชายหลายคนลงความเห็นว่าเป็นพื้นที่ที่ชื่นชอบมากที่สุดในเว็บไซต์ไทยแลนด์เอาร์ทคือ “เอาร์ทฟอรัม” โดยแต่ละคนได้ให้เหตุผลถึงลักษณะโดดเด่นของ “เอาร์ทฟอรัม” ที่ต่างกันออกไป ซึ่งหากเทียบกับเว็บบอร์ดของเกย์อีกหลายแห่ง “เอาร์ทฟอรัม” มีความแตกต่างมากกว่า เช่น เป็นเว็บบอร์ดที่มีผู้ใช้ที่มีความสุภาพ มีผู้ใช้จำนวนมาก และมีประเด็นความสนใจที่หลากหลาย ตัวอย่างความเห็น เช่น

“เล่นง่าย คนเล่นไม่บ้ากาม...มีคนตอบสิ่งที่ผมโพสต์ไปและมีคนแสดงความคิดเห็นหลากหลาย มีหลายชมรม มีหลายบอร์ดให้เลือกครับ” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาร์ทคนที่ 1, สัมภาษณ์ออนไลน์, 14 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 21:31 น.)

“เป็นเว็บที่เปิดกว้างในระดับที่เหมาะสม ไม่มากไป ไม่น้อยไป สมาชิกคุยกันอย่างสุภาพ (ที่หาได้ยากจากบอร์ดทำนองเดียวกันนี้)” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาร์ทคนที่ 2, สัมภาษณ์ออนไลน์, 15 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 00:29 น.)

“คิดว่าดีครับ ไม่มีการด่ากัน เหมือนบอร์ดต่ำ ๆ เว็บอื่น (โทษนะครับที่ใช้คำพูดที่รุนแรงไปหน่อย) หรือชาย sex กันแบ่งใจแจ่ม” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาร์ทคนที่ 5, สัมภาษณ์ออนไลน์, 16 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 15:07 น.)

“มีกลุ่มคนหลากหลายสาขาอาชีพ อายุ จึงทำให้มีความคิดและมุมมองในเรื่องต่าง ๆ ที่หลากหลาย ทั้งยังพูดคุยกันอย่างสนิทสนมเป็นกันเอง สิ่งนี้ก็อาจจะเป็นเสน่ห์ของ ThailandOUT” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาร์ทคนที่ 6, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:08 น.)

“ThailandOUT มีความโดดเด่นในเรื่องของความหลากหลายเรื่องการแสดงความคิดเห็น และมีนโยบายที่ดีที่สนับสนุนสังคมคนรักเพศเดียวกันในแง่บวก ไม่สนับสนุนในแง่ลบ (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาร์ทคนที่ 7, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:10 น.)

“พื้นที่หนึ่งที่เกย์จะได้มีโอกาสได้ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่อยากจะทำ บอร์ดนี้มีคนเข้าเป็นจำนวนมาก มีบอร์ดต่าง ๆ ให้เลือกตามรสนิยมที่ชอบ” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาร์ทคนที่ 11, สัมภาษณ์ออนไลน์, 24 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 23:12 น.)

ตัวอย่างความคิดเห็นต่อ “เอาท์พอร์ม” ช่างต้นชี้ให้เห็นว่า ลักษณะโดดเด่นของเว็บบอร์ดดังกล่าวจะเป็นพื้นที่ ๆ เอื้อดึงดูดให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ผ่านการโต้ตอบระหว่างสมาชิก ผู้วิจัยสังเกตพบว่า กระทั่งต่าง ๆ ที่ถูกตั้งขึ้นจะถูกตอบโต้กันจากสมาชิกในเวลาอันรวดเร็ว เว็บบอร์ดในไทยแลนด์เอาท์จึงมีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา เว็บบอร์ดของที่นี่จึงไม่ได้เป็น “บอร์ดร้าง” เหมือนเว็บบอร์ดที่อื่น ๆ “ระบบการปฏิสัมพันธ์” ผ่านการโต้ตอบกันของชายรักชายของที่นี่ จึงเป็นเกิดเป็นชุมชนเสมือนจริงของชายรักชาย ดังตัวอย่างคำตอบที่สนับสนุนความคิดข้างต้นเหล่านี้

“ไทยแลนด์เอาท์เป็นชุมชนที่ผมมักเรียกว่า “แหล่งชงสุม” บั๊จจัยที่มีก็มึ้เช่น การพูดคุยสนทนา การแสดงความคิดเห็น (ทั้งที่ถูกต้องและไม่ถูกต้องชาวบ้าน) และทำยี่ที่สุดคือการนัดดูตัว” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาท์คนที่ 4, สัมภาษณ์ออนไลน์, 16 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 13:56 น.)

“ไทยแลนด์เอาท์เป็นชุมชน พื้นที่ที่คนมาพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมทั้งได้แบ่งปันความรู้สึกต่าง ๆ ทั้งที่ดีและไม่ดีร่วมกัน มีการปฏิสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนมุมมอง การใช้ชีวิตในแง่มุมต่าง ๆ ร่วมกัน” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาท์คนที่ 6, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:08 น.)

“ThailandOUT เป็นชุมชนเสมือนขนาดใหญ่ เพราะประกอบไปด้วยคนไทยที่รักเพศเดียวกันมากมาย หลากหลายความชอบ ดังจะเห็นได้จากการแตกหมวดหมู่เฉพาะ ไปหลาย ๆ ประเภท เช่น ชมรมคนชอบดื่ม ชมรมธรรมะ อันเป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่าคนรักเพศเดียวกันในประเทศไทยมีความหลากหลาย มิได้มีแต่เพียงกลุ่มคนหล่อ เลิศหรู หรือต้องการกิจกรรมทางเพศเพียงอย่างเดียว เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า คนรักเพศเดียวกันในสังคมมีอยู่ในทุกประเภทของสังคมจริง ๆ” (สมาชิกชายรักชายในไทยแลนด์เอาท์คนที่ 7, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:10 น.)

2) “เว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยซ์”: พื้นที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวตนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ

ในกระทู้ของหญิงข้ามเพศในชุมชนไทยเลดี้บอยซ์ การโต้ตอบกระทู้จะเกิดจากความสนใจส่วนตัวในเรื่องหนึ่งเหมือนในไทยแลนด์เอาท์ โดยเฉพาะในส่วน “โซฟาสีฟ้า” จะเป็นส่วนที่มีสมาชิกเข้าไปอ่านและตอบกระทู้มากที่สุด อย่างไรก็ตาม เนื้อหาโดยรวมในกระทู้ของหญิงข้ามเพศจะแตกต่างจากชายรักชายได้แก่ เรื่องของการใช้ยาและศัลยกรรมเพราะหญิงข้ามเพศต่างจากชายรักชายตรงที่ว่า ไม่เพียงพอใจในเรือนร่างเพศสรีระที่เป็นชายของตน แต่ต้องการ

เปลี่ยนแปลงรูปลักษณ์ให้เหมือนเพศหญิงให้มากที่สุด กระทั่งเกี่ยวกับการใช้ยาและศัลยกรรม ความงามจึงถูกตั้งขึ้นมาเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศแก่สาวประเภทสองผ่านการสร้าง ประสพการร่วมกันผ่านกระทุ้ง โดยการบอกเล่าประสบการณ์จากบรรดาสมาชิกสาวประเภทสอง ด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังพบว่าสำหรับสาวประเภทสองบางคนการได้มีส่วนร่วมกิจกรรมในเว็บ บอร์ดผ่านกระทุ้งยังมีผลต่อชีวิตจริงของพวกเขาอีกด้วย

“มีอยู่โดยเฉพาะเรื่องของการเทคยา การทำ MTF การทำศัลยกรรมเพื่อความสวยงาม และการดูแลเรื่องความสวย ความงามต่าง ๆ ค่ะ” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยซ์คนที่ 4, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 12:23 น.)

“บางที่เราลงปัญหาของเราที่เราไม่สามารถแก้ได้ โดยการรออ่านวิธีการแก้ปัญหาของคน ที่เข้ามาตอบปัญหา หากคิดว่าวิธีนี้เหมาะกับเรา ก็นำมาประยุกต์ใช้ค่ะ บางคนเค้าอาจจะ เจอกับเหตุการณ์ที่เรากำลังเจออยู่และจะบอกได้ว่าปัญหานี้ควรจะแก้ไขอย่างไร” (สมาชิก หญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยซ์คนที่ 5, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 19:19 น.)

“มีผลอย่างมาก เน้นว่ามาก เพราะเราตัวคนเดียวใน กทม. มีญาติที่ห่าง ๆ กัน แต่มีเพื่อน ในเว็บบางคนสนิทกับเรามาก ไปไหนมาไหนด้วยกัน ช่วยเหลือกัน แบ่งปันซึ่งกันและกันได้ เพื่อนแท้จากเว็บนี้หลายคนค่ะ” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยซ์คนที่ 3, สัมภาษณ์ ออนไลน์, 17 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 20:00 น.)

สิ่งที่เหมือนกันของการก่อร่างเป็นชุมชนของชายรักชายในไทยแลนด์เอชท์และ ชุมชนของสาวประเภทสองในไทยเลดี้บอยซ์คือ การมีประเด็นสนใจร่วมกันและการได้ตอบกระทุ้ง ระวังกัน แต่หากเมื่อเทียบกับความเป็นชุมชนที่ค่อนข้างใหญ่ของไทยแลนด์เอชท์แล้ว ไทยเลดี้ บอยซ์ถือว่ามีขนาดย่อมกว่า ดังที่สาวประเภทสองหลายคนกล่าวถึงพื้นที่ในเว็บบอร์ดไทยเลดี้ บอยซ์ว่า เปรียบเสมือนชุมชนเล็ก ๆ ฉันทัพพิน้อง หรือเหมือน “บ้าน” ที่แสนอบอุ่นของสมาชิกผู้ที่มี เพศวิถีเป็นสาวประเภทสองเหมือนกัน

“ไทยเลดี้เป็นครอบครัวค่ะ คำเดียวที่อธิบายต่อเว็บบอร์ดแห่งนี้...ลักษณะโดดเด่นคือ ทันสมัย เป็นแหล่งความรู้ที่ไม่มีที่ไหนให้ได้จากประสบการณ์ล้ำค่าจากพี่ ๆ” (สมาชิกหญิง ข้ามเพศในไทยเลดี้บอยซ์คนที่ 6, สัมภาษณ์ออนไลน์, 21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 05:03 น.)

“พวกเรามีความเหมือนกันที่นี้สาว 2 ทั้งนั้นนี่ค่ะ...เป็นแหล่งความรู้และบางเรื่อง พวกเราจะ เข้าใจกันดีกว่าคนทั่วไป” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยซ์คนที่ 7, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 20:41 น.)

“สาว 2 บางกลุ่ม อาจจะไม่ค่อยมีเพื่อนเป็นสาว 2 ชายจริง หญิงแท้ ก็ไม่ค่อยเข้าใจเรา ทำให้สาว 2 เข้ามาเป็นสมาชิกมากขึ้นค่ะ...โดยส่วนตัวรักเว็บแห่งนี้มาก ๆ เพราะทำให้เรารู้เรื่องดี ๆ และความรู้ที่เหมาะสม ให้กำลังใจแก่ผู้ที่รู้สึกอยู่ค่ะ...เป็นบอร์ดที่ให้ความรู้ทุกอย่างจริง ๆ ไม่ต้องไปหาที่อื่น เว็บนี้เว็บเดียว เลิศสุด ๆ” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยซ์คนที่ 2, สัมภาษณ์ออนไลน์, 16 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:17 น.)

“เหมือนอย่างในชุมชนทั่วไป บางครั้งก็ติดเฉื่อย บางครั้งก็มีเรื่องราวเป็นประเด็นข่าวตื่นเต้น สนุกสนาน บางครั้งก็มีทะเลาะ ผิดใจด้านความคิดกันบ้าง เหมือนในสังคมทั่ว ๆ ไปเลยค่ะ...สมาชิกมีอิสระเสรีในการเสนอความคิดเห็นอย่างเป็นธรรมชาติ ที่นี่เราเรียนรู้อะไรจากสมาชิกบางคนได้เยอะ ดีมากก็มี ดีธรรมดาก็มี เลว ๆ ก็มี” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยซ์คนที่ 3, สัมภาษณ์ออนไลน์, 17 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 20:00 น.)

“ไทยเลดี้บอยซ์เป็นชุมชนสาว 2 เล็ก ๆ ค่ะ เพราะคาดว่าน่าจะมีสาว 2 อีกหลายคนยังไม่รู้จักเว็บนี้ ปัจจุบันก็คือ คนที่เข้ามาตอบกระทู้จะค่ะ...เป็นแหล่งรวมสาว 2 ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยนะ โดดเด่นก็ตรงที่มีคนเข้ามาอ่านเยอะ และ คิดว่าการรวมตัวกันในเว็บ อาจมีคนอื่น ๆ เห็นปัญหาที่สาว 2 เจอในชีวิตประจำวัน และน่าจะทำให้คนอื่น ๆ ยอมรับสาว 2 มากขึ้น” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยซ์คนที่ 5, สัมภาษณ์ออนไลน์, 18 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 19:19 น.)

“เป็นเว็บเปิดขึ้นเพราะชาวข้ามเพศเท่านั้น และชุมชนนี้ส่วนมากจะเป็นคนจริงใจ และอุทิศตัวเองจริง ๆ อาจด้วยเป็นชุมชนเล็กแต่เต็มไปด้วยความรัก” (สมาชิกหญิงข้ามเพศในไทยเลดี้บอยซ์คนที่ 9, สัมภาษณ์ออนไลน์, 22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10:36 น.)

3) “เลสล่าไดอารี่” : พื้นที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวตนออนไลน์ของหญิงรักหญิง

ในชุมชนไดอารี่ออนไลน์หญิงรักหญิงในเลสล่าเป็นตัวแทนของพื้นที่ ๆ ตัวตนออนไลน์บอกเล่าเรื่องราวในชีวิตประจำวันของหญิงรักหญิงแต่ละคน โลกส่วนตัวจากบันทึกไดอารี่ของแต่ละคนรวมกันจนกลายเป็นชุมชนเสมือนจริงในรูปแบบไดอารี่ออนไลน์ที่มีเรื่องราวสารพันให้อ่าน การได้อ่านไดอารี่หรือเรียกย่อ ๆ กันว่า “ได” ของหญิงรักหญิงคนหนึ่ง ๆ จึงเหมือนกับการได้สัมผัสตัวตนส่วนหนึ่งได้อย่างใกล้ชิด หญิงรักหญิงหลายคนเล่าว่าเธอเขียน “ทุกเรื่อง” ที่ได้พบเจอในชีวิตประจำวันลงไดอารี่ บางเรื่องก็จะเขียนในเชิงให้ความรู้และข้อคิดแก่คนที่เข้ามาอ่านไดอารี่ของตน การเล่าเรื่องในไดอารี่จึงเป็นการเผยแพร่พื้นที่ส่วนตัวให้ผู้อื่นเข้ามาอ่านและให้ข้อเสนอแนะต่อไดอารี่ เมื่อมีผู้มา “คอมเมนต์” จึงเท่ากับมีผู้อ่านเรื่องราวส่วนตัว พื้นที่ส่วนตัวในไดอารี่จึงกลายเป็นพื้นที่กึ่งส่วนตัวกึ่งสาธารณะ หญิงรักหญิงหลายคนกล่าวว่า การได้เขียน

ไดอารีออนไลน์นอกจากช่วยบันทึกเรื่องราวส่วนตัวแล้ว การได้อ่านไดอารีของผู้อื่นยังช่วยเปิดมุมมองความคิดใหม่ ๆ และการได้เข้าร่วมในชุมชนยังมีผลให้กับชีวิตจริงของตัวเธอด้วย

“ในไดเรเองก็มีพื้นที่ส่วนตัวแถมมีคนแชร์ความคิด...ได้สิ่งดี ๆ เช่น ได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาของแต่ละคน มีกำลังใจให้คนที่ท้อแท้อย่างสิ้นเหลือ” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่าคนที่ 1, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 18:19 น.)

“ทุกวันนี้ คำขายได้เป็นเรื่องเป็นราวก็เพราะเพื่อน ๆ จากไดอารี” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่าคนที่ 2, สัมภาษณ์ออนไลน์, 20 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 08:52 น.)

“การได้เข้ามาอ่าน สิ่งต่าง ๆ ทำให้มีมุมมอง ความคิดหลาย ๆ ด้านมากขึ้น” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่าคนที่ 4, สัมภาษณ์ออนไลน์, 20 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 12:25 น.)

“การเขียนไดอารีในเลสล่าเป็นบันทึกช่วยจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี นึกอะไรไม่ออกเปิดเช็คไดอารีย้อนหลัง ช่วยได้เลยอะ” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่าคนที่ 5, สัมภาษณ์ออนไลน์, 20 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:53 น.)

หญิงรักหญิงเล่าให้ฟังว่า ลักษณะเด่นของไดอารีในเลสล่ามีความหลากหลาย เช่น ความรักและความอบอุ่นที่ได้รับจากเพื่อนนักไดอารีด้วยกันเอง เป็นพื้นที่ ๆ ให้หญิงรักหญิงได้แสดงออกความเป็นตัวเองและเปิดตัวเองมากขึ้น เป็นการรวมกลุ่มที่สร้างสรรค์และแน่นแฟ้น เป็นพื้นที่เปิดที่ผู้หญิงรักหญิงแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมทั้งเป็นพื้นที่เปิดที่ผู้หญิงรักหญิงแสดงความเห็นอกเห็นใจกันและให้กำลังใจกัน

“ที่นี่มีความจริงใจ ความรักอยู่เยอะทีเดียว รู้สึกอบอุ่นนะ เวลาเข้ามานั่งอ่านทำให้มียิ้มได้” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่าคนที่ 3, สัมภาษณ์ออนไลน์, 20 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11:16 น.)

“สัมผัสความมีน้ำใจและเพื่อน ๆ ในไดให้การต้อนรับ ที่สำคัญเว็บนี้ไม่ได้มีแต่พวกเด็กไร้สาระ” (สมาชิกหญิงรักหญิงในเลสล่าคนที่ 1, สัมภาษณ์ออนไลน์, 19 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 18:19 น.)

ข้อมูลทั้งหมดที่นำเสนอเกี่ยวกับชุมชนออนไลน์กับตัวตนออนไลน์จึงช่วยตอกย้ำคำนิยามความเป็นชุมชนในทฤษฎีที่กล่าวว่า “ความเป็นชุมชนไม่จำเป็นต้องตั้งอยู่บนพื้นที่ทางภูมิศาสตร์อันมีเขตแดนล้อมรอบ” ดังที่พบคำตอบอย่างชัดเจนจากผู้ให้ข้อมูลคนที่มีความ

หลากหลายทางเพศในชุมชนทั้ง 3 แห่ง ว่า “ไทยแลนด์เอาร์ท ไทยเลดี้บอยซ์ และเลสล่า มีความเป็นชุมชนที่ไร้เขตแดนแต่ตั้งอยู่ในไซเบอร์สเปซ”

สรุป

ผลการวิเคราะห์การสร้าง การแสดงออกของตัวตนออนไลน์และปฏิสัมพันธ์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศในชุมชนเสมือนจริงทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ ชายรักชายในชุมชนไทยแลนด์เอาร์ท หญิงรักหญิงในชุมชนเลสล่า และหญิงข้ามเพศในชุมชนไทยเลดี้บอยซ์ กล่าวโดยสรุปได้ว่า คนที่มีความหลากหลายทางเพศมีการสร้างและแสดงออกของตัวตนออนไลน์ในกระดานข่าวสนทนามีลักษณะเป็นกระบวนการ (as a process) โดยมีความเชื่อมโยงกับตัวตนที่แท้จริง (continuum)

การวิเคราะห์องค์ประกอบหรือรูปแบบของตัวตนออนไลน์ที่ปรากฏในกระดานข่าวสนทนาพบว่า ตัวตนออนไลน์ประกอบไปด้วย 2 ส่วน ได้แก่ (1) ตัวตนออนไลน์พื้นฐานเป็นส่วนที่สมาชิกไม่สามารถปิดบังและไม่สามารถเลือกที่จะแสดงออกได้ ได้แก่ ชื่อผู้ใช้ ตำแหน่งและสถานภาพออนไลน์ และระดับชั้นและจำนวนการตอบกระทู้ของสมาชิก (2) สิ่งที่ทำอนตัวตนออนไลน์เป็นส่วนที่สมาชิกสามารถเลือกที่จะปิดบังหรือแสดงออกได้ ส่วนนี้มักเกี่ยวข้องกับตัวตนทางอารมณ์และความรู้สึกของสมาชิก ได้แก่ ลายเซ็นและข้อความส่วนตัว รูปประจำตัว อีเมล-การส่งสารทันที และเว็บไซต์ส่วนตัว สำหรับรูปแบบของตัวตนออนไลน์ที่ปรากฏในไดอารีออนไลน์ในชุมชนหญิงรักหญิงมี 4 ส่วน ได้แก่ ชื่อสมาชิก ชื่อไดอารี ชื่อเรื่องไดอารี และเนื้อเรื่องไดอารี

ผลการวิเคราะห์การสร้างและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์แยกออกเป็นกระบวนการ 2 ขั้นตอนคือ (1) การสร้างและแสดงตัวตนออนไลน์ สมาชิกคนที่มีความหลากหลายทางเพศส่วนหนึ่งทำการสมัครสมาชิกเริ่มมาจากเหตุผลและแรงจูงใจได้แก่ การแสวงหาความรักและมิตรภาพ การแลกเปลี่ยนข้อมูล องค์ความรู้-ประสบการณ์ชีวิต และความต้องการพื้นที่ทางสังคม หลังจากนั้นสมาชิกจะต้องลงทะเบียนเป็นสมาชิกเพื่อสร้างองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ในกระดานข่าวสนทนาและไดอารีออนไลน์ ผลการวิเคราะห์พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่จะสร้างองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ที่มีความเชื่อมโยงกับตัวตนที่แท้จริงตามปัจจัยภูมิหลัง ประสบการณ์ชีวิตและอารมณ์ความรู้สึก อย่างไรก็ตาม พบว่าสมาชิกจำนวนมากมีการแก้ไขปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ที่สร้างไว้ในภายหลังโดยมีปัจจัยมาจากการเปลี่ยนแปลงจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เข้ามาในช่วงชีวิตของสมาชิกแต่ละคน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงที่กลับไปกลับมาในการแสดงออกของตัวตนออนไลน์กับตัวตนที่แท้จริงโดยมีชุมชนเสมือนจริงในรูปแบบกระดานข่าวสนทนาและไดอารีออนไลน์เป็นพื้นที่ทางสังคมในการ

สร้างและแสดงตัวตนออนไลน์ (2) การคงอยู่ทางสังคมและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เมื่อสมาชิกสร้างและแสดงออกตัวตนออนไลน์แล้วจำเป็นต้องสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในชุมชนโดยวิธีการปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์ ได้แก่ การตอบกระทู้ในกระดานข่าวสนทนาและการเขียน-ให้ข้อเสนอแนะไดอารี่ออนไลน์ และวิธีปฏิสัมพันธ์แบบออฟไลน์ ได้แก่ การโทรศัพท์และพบกันแบบเผชิญหน้า ผลการวิจัยพบว่าคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีการสร้างปฏิสัมพันธ์แบ่งได้ 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่สร้างปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์ร่วมกับแบบออฟไลน์และกลุ่มที่สร้างปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์โดยส่วนใหญ่แต่มีการสร้างปฏิสัมพันธ์แบบออฟไลน์ร่วมด้วยเพียงแค่การโทรศัพท์ นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ออนไลน์ในเรื่องตัวตนออนไลน์กับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเชื่อมโยงกับแนวคิด Johari windows พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับตัวตนออนไลน์มีทั้ง 3 แบบได้แก่ แบบเปิด แบบปิด แบบมืด ที่ตัวตนออนไลน์แบบต่าง ๆ ถูกแสดงออกและปฏิสัมพันธ์ต่อกันบนพื้นที่กระดานข่าวสนทนาและไดอารี่ออนไลน์ ผลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวตนออนไลน์อันมีปัจจัยจากความสนใจร่วมกันในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง จึงทำให้เกิดขึ้นเป็นชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 6

เพศวิถีไฮเบอร์และประสบการณ์ชีวิตของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

ความนำ

ชีวิตออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศอีกด้านหนึ่ง นอกเหนือจากตัวตนออนไลน์ที่นำเสนอในบทที่ 5 บทนี้จะนำเสนอข้อมูลชีวิตออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับ “**เพศวิถีไฮเบอร์และประสบการณ์ชีวิต**” ที่ปรากฏในชุมชนไทยแลนด์เอาท์ ชุมชนเลสส์ล่า และชุมชนไทยเลดี้บอยส์ ข้อมูลได้มาจากการเก็บและวิเคราะห์กระทู้ในกระดานข่าวสนทนาและการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมออนไลน์ในชุมชนเสมือนจริงกรณีศึกษา โดยแบ่งประเด็นการนำเสนอเป็น 2 ประเด็นได้แก่

1. ทำความเข้าใจเพศวิถีของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ
2. เพศวิถีไฮเบอร์และประสบการณ์ชีวิตของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

เมื่อนำเสนอข้อมูลครบแล้ว ทำบทจะเป็นการสรุปข้อมูลที่ได้มาจากการเก็บบันทึกกระทู้ในกระดานข่าวสนทนาของชุมชนออนไลน์มาใช้ยกตัวอย่างและร่วมวิเคราะห์ กล่าวคือ การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเพศวิถีไฮเบอร์และประสบการณ์ชีวิตที่ได้มาจากการเก็บบันทึกกระทู้ในกระดานข่าวสนทนาจะเป็นการยกเนื้อหากระทู้ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเพศวิถีมายกตัวอย่างเพื่อให้ผู้อ่านได้สัมผัสกับคำพูดผ่านการเขียนของคนที่มีความหลากหลายทางเพศโดยตรง เช่น การยกตัวอย่างกระทู้ที่น่าสนใจซึ่งเกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องเพศวิถีไฮเบอร์เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจชีวิตคนที่มีความหลากหลายทางเพศในชุมชนออนไลน์ได้อย่างชัดเจนเหมือนได้เข้าไปอ่านข้อมูลจากกระทู้ในชุมชนออนไลน์ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์รูปแบบการแสดงออกของเพศวิถีไฮเบอร์และประสบการณ์ชีวิตผ่านบันทึกสนทนาและการสังเกตการณ์ในกระดานข่าวสนทนาในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ เลือกเก็บข้อมูลในกระทู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็น “ตัวตน เพศวิถีไฮเบอร์และประสบการณ์ชีวิต” แยกตามเพศวิถีคือ ชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ โดยเน้นกระทู้ที่มี “การเล่าเรื่อง” และ “การตอบโต้” วิธีการนี้มีข้อดีคือ การให้อ่านจากผู้ให้ข้อมูลได้เล่าเรื่องราวทางเพศวิถีโดยปราศจากการแทรกแซงจากผู้วิจัย โดยจะได้เรื่องราวการแสดงออกทางเพศวิถีที่เป็น “เสียงเงียบ” ที่มักถูกเล่าและถ่ายทอดบนพื้นที่เฉพาะของกลุ่มคนที่มีความเหมือนกันมากกว่าความต่าง อย่างเช่นในพื้นที่กระดานข่าวสนทนาในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่เป็นพื้นที่ที่เอื้อต่อการพูดเรื่องเพศ จากนั้น ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลมาจัดระเบียบแล้วเขียนวิเคราะห์ตีความ โดยนำเสนอแยกเป็น 4 ประเด็นย่อย ได้แก่ (1) ทำความ

เข้าใจเพศวิถีของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ (2) ความตึงเครียดระหว่างบุคคลแบบออนไลน์ (3) ไชเบอร์เซ็กส์และสื่อการมารมณออนไลน์ และ (4) ข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ อย่างไรก็ตาม การนำเสนอข้อมูลแต่ละประเด็นจะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละเพศวิถี

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการแสดงออกของเพศวิถีไชเบอร์และประสบการณ์ชีวิตของชายรักชายในชุมชนไทยแลนด์เอชท์ หญิงรักหญิงในชุมชนเลสส์ล่า และหญิงข้ามเพศในชุมชนไทยเลดี้บอยส์

1. ทำความเข้าใจเพศวิถีของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

ก่อนจะศึกษารูปแบบของเพศวิถีไชเบอร์ ผู้วิจัยจำเป็นต้องนำเสนอและยกตัวอย่างกระทู้ในกระดานข่าวสนทนาที่เกี่ยวข้องกับการให้ความหมายอัตลักษณ์ทางเพศผ่านประสบการณ์ชีวิตที่ได้จากเนื้อหาการตั้งและตอบกระทู้ของชายรักชาย หญิงข้ามเพศและหญิงรักหญิง โดยมีเป้าหมายมุ่งชี้ชวนให้ผู้อ่านได้เข้าใจความหมายตัวตนทางเพศวิถีของคนที่มีความหลากหลายทางเพศแบบต่าง ๆ และเป็นข้อมูลพื้นฐานก่อนทำความเข้าใจเรื่องเพศวิถีไชเบอร์

ในบทที่ 1 ส่วนอธิบายศัพท์ ผู้วิจัยได้อธิบายถึง เพศวิถีแบบต่าง ๆ ของชายรักชาย หญิงข้ามเพศ และหญิงรักหญิงซึ่งมีศัพท์เรียกเฉพาะกลุ่ม ในส่วนนี้ ผู้วิจัยจะนำมาอธิบายอีกครั้งหนึ่งแต่จะใช้วิธียกตัวอย่างการให้ความหมายทางเพศวิถีในเชิงถาม-ตอบที่ได้จากการเก็บกระทู้ในชุมชนออนไลน์ ซึ่งขณะผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาคสนามสังเกตพบว่า ชายรักชาย หญิงรักหญิงและหญิงข้ามเพศบางคนยังสับสนและไม่เข้าใจในเพศวิถีของตนดีพอได้ตั้งกระทู้ถามถึงวิถีทางเพศแบบต่าง ๆ อยู่เสมอ

1.1 ความหลากหลายทางเพศวิถีของชายรักชาย

สังคมโดยทั่วไปยังไม่ได้เข้าใจเพศวิถีของชายรักชายเพียงพอและมักเหมารวมเข้าใจผิดว่า “เกย์” กับ “กะเทย” คือเพศวิถีเดียวกัน ทำให้ชายรักชายที่เปิดเผยตัวตนทางเพศส่วนหนึ่งประสบปัญหาในการใช้ชีวิตในสังคม แม้ว่าคนรักต่างเพศกลุ่มหนึ่งให้การยอมรับเรื่องความหลากหลายทางเพศวิถีแต่ก็ยังไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ว่า “เกย์” เป็นอย่างไร

ยกตัวอย่างกระทู้หนึ่งซึ่งเป็นกระทู้ที่ชายรักชายคนหนึ่งระบายความในใจเรื่องความเข้าใจผิดของสังคมระหว่าง “เกย์” กับ “กะเทย” ซึ่งเป็นคำพูดที่ยืนยันว่าชายรักชายและหญิงข้ามเพศไม่จัดอยู่ในกลุ่มเพศวิถีเดียวกัน

ชื่อกระทู้ ผมเป็นเกย์!! ไม่ได้เป็นตุ๊ด!!

เนื้อหาการตั้งกระทู้ ผมเชื่อว่าคุณต้องเคยเจอเรื่องแบบนี้ คนที่คุณรู้จักหรือเพื่อนที่คุณมีหลายคนจะยังมีความคิดที่ผิด ๆ อยู่ คิดว่าคนที่ชอบผู้ชายจะต้องตุ้งติ้ง ออกสาว วิตวิายกระตุ๊วเท่านั้น คุณคงเคยอธิบายให้เขาฟังว่า นั่นมันตุ๊ด (กะเทย) ไม่ใช่เกย์ ผมเป็นเกย์ ผมเหมือนผู้ชายทุกอย่างเพียงแต่ผมมีรสนิยมชอบผู้ชายด้วยกันเท่านั้น แต่พวกเขาที่ไม่ใส่ใจชอบเหมาว่าเกย์กับตุ๊ดไม่ต่างกัน คนที่ผมรู้จักเคยชี้ให้ผมดูตุ๊ดที่แต่งหญิง ออกสาว แล้วพูดกับผมว่า “ทำไมนายไม่ทำแบบนั้นบ้าง อยากทำก็ทำไปเลย อยากเป็นผู้หญิงไม่ใช่หรอ” แสดงว่าเขาไม่เข้าใจอะไรเกี่ยวกับเรื่องนี้เลย ผมจะรู้สึกไม่พอใจ ที่มีคนมาแสดงกิริยากับผมเหมือนผมเป็นตุ๊ด หรือเป็นผู้หญิง ที่หนักที่สุด เคยเจอคนหนึ่งพูดกับผมว่า “เกย์ กับ ตุ๊ด สุดทำยก็โดนอัด xxx เหมือนกันหมด” หลายครั้งผมเลิกคบกับคนที่ เป็นชายแท้ แต่ดูถูกเกย์ เห็นเกย์เป็นตัวตลก ทั้ง ๆ ที่เกย์ก็คือคน ๆ หนึ่ง ซึ่งหลายคนมีคุณค่ามากกว่าชายจริง หญิงแท้ บางคนเสียอีก และคำถามเหล่านี้เป็นคำถามที่ผมเกลียดมากที่สุด ใครมาถามคำถามนี้กับผม ผมจะเสียความรู้สึกทันที “ทำไมต้องแก้แค้นด้วยล่ะ” และไม่ชอบให้ใครมาเรียกว่า “อิตู๊ด” ด้วยเพราะผมไม่ใช่ตุ๊ด “ผมเป็นเกย์”

ผู้ตั้งกระทู้ Steven เมื่อ 20/0/07 02:57 น. ใน www.thailandout.com

โดยสรุป ชายรักชายหรือ “เกย์” จึงเป็นผู้ชายปกติที่พึงพอใจในร่างกายเพศชายของตน ดูภายนอกเหมือนผู้ชายแท้ทั่วไปเพียงแต่มีรสนิยมทางเพศชอบชายเหมือนกัน ซึ่งแตกต่างจาก “กะเทย” หรือหญิงข้ามเพศที่เกิดมาในร่างกายเพศชายแต่มีจิตใจเป็นผู้หญิง บางคนจึงไม่พึงพอใจในร่างกายเรือนร่างชายของตน จึงแต่งตัวเหมือนเพศหญิงและศัลยกรรมแปลงเพศเพื่อให้เพศทางใจตรงกับเพศทางกาย (ซึ่งผู้วิจัยจะอธิบายลักษณะของหญิงข้ามเพศในหัวข้อต่อไป)

เพื่อความชัดเจนต่อการทำความเข้าใจเพศวิถีของชายรักชายซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ ผู้วิจัยได้รวบรวมค่านิยมของ “เกย์” แบบต่าง ๆ ตามการให้ค่านิยมจากตัวตนของชายรักชายเองจากกระทู้ “เกย์ โบท ไบ คิง คิวีน คืออะไรขอความหมายที่ชัดเจนหน่อยครับ”

ชื่อกระทู้ เกย์ โบท ไบ คิง ควีน คืออะไรขอความหมายที่ชัดเจนหน่อยครับ

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (1) เกย์ เพศสภาพของชายที่มีความรักในเพศชายด้วยกัน โดยปรารถนาเชิงเพศด้วยการมีความสัมพันธ์ทางเพศกับคู่ของตนทางทวารหนัก เกย์มักไม่แสดงออกด้วยการแต่งตัวเลียนแบบหญิง แต่มักแสดงออกทางพฤติกรรมที่เป็นแรงขับเคลื่อนบวกต่าง ๆ เช่น การแต่งกายที่พิถีพิถัน การรักสวยรักงามและการเลือกวิถีการดำเนินชีวิตที่คู่หู เกย์ไม่มีความปรารถนาที่จะแปลงเพศเป็นหญิงด้วยการตัดอวัยวะเพศ แต่มีความชื่นชมในอวัยวะเพศชายของอีกฝ่ายหนึ่งและของตน สังเกตได้จากกรใส่ใจในการออกกำลังกายเพื่อสร้างกล้ามเนื้อที่ปัจจุบันมีสถานบริการประเภทฟิตเนสเปิดขึ้นมากมายเพื่อสนองความต้องการของกลุ่มเกย์

เกย์คิง เพศสภาพของเกย์ที่หลงใหลในบทบาทการเป็นฝ่ายกระทำต่ออีกฝ่ายหนึ่งด้วยการสอดใส่อวัยวะเพศทางทวารหนัก โดยมีพฤติกรรมทางเพศเช่นเดียวกับชายกระทำต่อหญิง

เกย์ควีน เพศสภาพของเกย์ที่หลงใหลในการรับบทบาทเป็นผู้ถูกกระทำในกิจกรรมทางเพศ โดยมีพฤติกรรมทางเพศเช่นเดียวกับการเป็นหญิงที่เป็นฝ่ายรับการกระทำของชาย มีข้อสังเกตว่าเกย์ควีนมักจะมีพฤติกรรมคล้ายหญิงมากกว่าเกย์คิง

เกย์โบท เพศสภาพของเกย์ที่สามารถพลิกบทบาทของตนในการร่วมเพศได้โดยสามารถเป็นได้ทั้งเกย์คิงและเกย์ควีน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบทบาทของฝ่ายตรงข้ามที่จะร่วมกิจกรรมทางเพศด้วยกัน เกย์โบทเป็นเพศสภาพที่เกิดขึ้นในช่วงอายุของ Generation X ในราวต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 (1990-ปัจจุบัน)

เกย์ไบ เพศสภาพของชายที่มีความหลงใหลในร่างกายและพฤติกรรมทางเพศของชายเช่นเดียวกับหญิง เกย์ไบสามารถร่วมเพศได้ทั้งหญิงและชาย และสามารถแยกย่อยเป็น ไบรุกและไบรับได้เช่นเดียวกับเกย์ ในการดำเนินชีวิต เกย์ไบสามารถแต่งงานมีครอบครัวและมีทายาทได้เช่นชายปกติ

ผู้ตอบกระทู้ Madmankrub เมื่อ 15/06/07 21:52 น. ใน www.thailandout.com

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (1) เกย์ “เป็นผู้ชายที่ชอบชายแต่ไม่อยากเป็นหญิง” เพราะฉะนั้น กะเทยจึงไม่ได้เป็น subset ของเกย์

เกย์คิง เป็นผู้ชายที่ชอบชายแต่ไม่อยากเป็นหญิงที่มีสถานะตอนปั้มปั้มเป็นฝ่ายรุก ปัจจุบันเกย์คิงไม่ควรออกสาว ไม่กรี๊ดกร๊าด

เกย์ควีน เป็นผู้ชายที่ชอบชายแต่ไม่อยากเป็นหญิงที่มีสถานะตอนปั้มปั้มเป็นฝ่ายรับ เกย์ควีนที่แมนมาก ๆ มักสร้างควมสับสนแก่เกย์คิงไม่น้อย

โบท เป็นผู้ชายที่ชอบชายแต่ไม่อยากเป็นหญิงที่มีสถานะตอนปั้มปั้มเป็นฝ่ายรุกก็ “ได้” รับก็ไม่เป็นปัญหา...เป็นที่นิยมอ้างถึงมากที่สุดกระมังครับ

ชื่อกระทู้ เกย์ โบท โป คิง ควีน คืออะไรขอความหมายที่ชัดเจนหน่อยครับ

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (2) (ต่อ) โป คือเป็นกึ่งเกย์ กึ่งชายแท้ สามารถมีอะไรกับ หญิงหรือเกย์ได้ครับ (ตอนที่มืออะไรกับเกย์ อาจจะเป็นได้ทั้งรุกและรับ

สืบเนื่องจากปัจจุบัน ผมสับสนมาก...คนบางคนดูแล้วออกน่ารัก ตัวบาง ปากแดง แต่เป็นรุก อีกคนแมนสุด ๆ พุดจาแมนมาก ๆ แต่ดันเป็นรับ....เพราะฉะนั้น ผมมักจะเลี่ยงคำถามว่า เป็น "คิง" หรือ "ควีน" กลายเป็นถามว่าเป็น "รับ" หรือว่าเป็น "รุก"...ประมาณว่าถ้าตอบว่าเป็นโบท...ก็จะถามต่อให้รู้ว่า "ถนัด" อะไรมากกว่า

ผู้ตอบกระทู้ รัก ครับผม เมื่อ 15/06/07 20:36 น. ใน www.thailandout.com

1.2 ความหลากหลายทางเพศวิถีของหญิงข้ามเพศ

การทำความเข้าใจเพศวิถีที่หลากหลายของหญิงข้ามเพศ ผู้วิจัยขอเริ่มต้นที่การเข้าใจตัวตนทางเพศของหญิงข้ามเพศจากการเข้าไปมีส่วนร่วมให้ข้อมูลวิเคราะห์ความเป็นหญิงข้ามเพศของตัวผู้วิจัยจากการตอบกระทู้เกี่ยวกับคำถามว่า “กะเทยเป็นรักร่วมเพศหรือไม่” โดยภายหลังจากการตอบคำถามนี้ มีผู้ดูแลเว็บไซต์คนหนึ่งได้นำข้อความของผู้วิจัยมาบอกหมุดกระทู้ไว้หน้าแรกโดยตั้งชื่อกระทู้ใหม่ว่า “อยากให้ผู้ชายทั้งเป็นและยังไม่เป็น (สมาชิก) ได้อ่านอะ”

ชื่อกระทู้ อยากให้ผู้ชายทั้งเป็นและยังไม่เป็น (สมาชิก) ได้อ่านอะ

เนื้อหาการตั้งกระทู้ จากการประมวลผลการวิจัยที่ผมถามสาว ๆ บอร์ดนี้คร่าว ๆ และลองประมวลจากที่เพื่อน ๆ ตอบในที่นี้ คือจะแยกเป็นข้อถกเถียง 2 ข้อครับ...คือ ไซ้กับไม่ใช่ (ซึ่งแล้วแต่คนมองครับ ฟันธงไม่ได้)

1. มิติทางการแพทย์แบบวิทยาศาสตร์ มองว่า กะเทยจัดเป็น “รักร่วมเพศ” มิติทางการแพทย์ใช้ร่างกาย หรือเพศโดยกำเนิดมาเป็นเกณฑ์วัดตัดสิน เพศที่เกิดมามี 2 เพศ คือ ชายและหญิง ฉะนั้น ตามมุมมองนี้ คนข้ามเพศที่เกิดมาเป็นร่างเพศชายหรือร่างเพศหญิงจึงถูกจัดให้เป็นรักร่วมเพศหรือคนรักเพศเดียวกันทั้งหมด โดยมองว่า แม้ว่าคุณจะแปลงเพศแล้วหรือยังไม่แปลงก็ตาม แม้ว่าคุณจะแปลงเพศแล้วหรือยังไม่แปลงก็ตาม แม้ว่าคุณจะรักผู้ชาย อยุ่อย่างไรก็ตาม แต่ กะเทยก็คือรักร่วมเพศเพราะมองตามเพศที่เกิด มุมมองนี้เรียกว่า 'Homosexual' perspective มุมมองนี้เป็นมุมมองแนวคิดเก่าแบบดั้งเดิมของคนทั่วไปที่มักเข้าใจผิดและเหมารวมว่ากะเทยคือเกย์ประเภทหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ผู้ต่อต้านการตัดอวัยวะ ซึ่งขาดความเข้าใจเรื่องหญิงข้ามเพศ เพราะเขาดันไปนึกว่าเกย์กับกะเทยเหมือนกัน ความจริงก็คือ “เกย์กับกะเทยคนละเพศวิถีกัน” ศัพท์เรียกก็แยกนะครับ “Gay” และ “Transgender”

ชื่อกระทู้ อยากให้ผู้ชายทั้งเป็นและยังไม่เป็น (สมาชิก) 'ได้อ่านอะ

เนื้อหาการตั้งกระทู้ (ต่อ) 2. มิติทางสังคมและวัฒนธรรม เป็นความคิดใหม่แทรกเข้ามา ถกเถียงมุมมองแรก เรียกว่า "พวกเกย์" (Queer) จะมองโดยดูเรื่องของการแสดงออกโดยอิงกับมิติทางสังคมและวัฒนธรรม พวกเกย์เสนอให้มองอัตลักษณ์ทางเพศใหม่ เสนอให้มองความหลากหลายทางเพศ ที่ไม่ได้จำกัดแค่เพศชายและเพศหญิง จริงอยู่ที่เพศโดยธรรมชาติคือเพศชายและหญิง แต่เมื่อเราเกิดมาแล้วยอมถุกวัฒนธรรมการเลี้ยงดู สิ่งแวดล้อมขัดเกลาให้เป็นอีกเพศหนึ่ง เพศชายอาจมีจิตใจเป็นเพศหญิงได้ (จึงเรียกว่า trans+gender) ข้าม+เพศ (ที่เกิดมาไปสู่อีกเพศหนึ่ง) ง่าย ๆ เหมือนกระโดดข้ามเพศที่เกิดมา "ฉันไม่ใช่เพศที่ฉันเกิดมานะ แต่ฉันเป็นอีกเพศหนึ่ง" มุมมองนี้ จึงให้ความสำคัญกับจิตใจเหนือร่างกาย และมองว่า กะเทยไม่ใช่รักร่วมเพศเพราะพวกเขาจะรักผู้ชาย รักเพศชาย ตามที่เธอคิดว่าเธอคือเพศหญิงไม่ใช่เพศชาย กะเทยจึงเป็นรักต่างเพศ แต่คนละเพศวิถีกับผู้หญิง จึงมีศัพท์ใหม่ขึ้นมาว่า "หญิงข้ามเพศ"

ส่วนเกย์ก็ยังเป็นคนรักเพศเดียวกันอยู่เพราะเกย์คือผู้ชายที่รัก พิศवासผู้ชายด้วยกันเอง เกย์สาวบางคนอาจมีจิตใจความสาวมากสาวน้อยต่างกันออกไป (ที่เรียกว่า มีความเป็นหญิง (Feminine) แต่ยังไม่ถึงขั้นอยากเปลี่ยนแปลงเพศที่เกิดมาให้เป็นผู้หญิง ใครอยู่แค่ระดับนี้ถือว่าเป็นเกย์อยู่ แต่ถ้าถึงขั้นต้องการเปลี่ยนแปลงร่างกายตนเองเป็นผู้หญิง เช่น เทคยาผ่าตัดแปลงเพศ เรียกว่า เป็นสาวประเภทสองแล้ว นี่คือการต่างของการที่จะเรียกใครว่าเกย์หรือกะเทย

ผู้ตั้งกระทู้ G-O-B เมื่อ 10/04/08 17:32 น. ใน www.thailadyboyz.net

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (1) เพิ่มเติมคะ สำหรับผู้ชายบางคนที่ยังไม่เข้าใจสาวสอง

1. กะเทยแปลงเพศ

1.1 กะเทยแปลงเพศที่ผ่านการทดสอบสภาพจิตใจเป็นอย่างดีก่อนการผ่าตัด คือ คำเป็นผู้หญิงแล้วทั้งร่างกาย จิตใจ ความคิด และอารมณ์

1.2 กะเทยที่แปลงเพศโดยไม่ผ่านการทดสอบสภาพจิตใจ (ในกรณีนี้มีคลินิกบางแห่งที่แพทย์ขาดจริยธรรม) พวกนี้ผ่าโดยไม่รู้ความต้องการของตนเอง บางคนหลังผ่าไม่ประสบความสำเร็จ ผ่าตัวตายก็มี บางคนก็เป็นเลสเบียน บางคนผ่าเพื่องาน (เช่นขายตัว) ตามกระแส ต้องการจับผู้ชาย ต้องการเป็นที่สนใจของผู้ชาย พอได้ทำแล้วก็อยากจะโชว์ ค่อนข้างโรคจิต (ทำให้กฎหมายเปลี่ยนค่านำหน้านามยากแท้หนอ)

2. กะเทยที่ยังไม่ได้แปลงเพศ อาจมีนมหรือไม่มีนม แต่ผมยาว แต่งหญิง

2.1 กะเทยในกลุ่มนี้บางคน รังเกียจอวัยวะเพศตัวเองมาก ไม่ทำอะไรกับมันเลยนอกจาก อาบน้ำกับฉี่ และเวลามีอะไรกับแฟน เธอจะไม่ให้ฝ่ายชายเห็นของเธอเด็ดขาด

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (1) (ต่อ) เพราะอายุไม่อยากจะให้ใครรับรู้ว่ามีไฉนนั้น แต่จะถกทางเงงเปิดแค่นั้น ให้ผู้ชายเป็นฝ่ายกระทำฝ่ายเดียว ส่วนตัวเธอนั้นจะเสร็จหรือไม่ ไม่ต้องมาสนใจ แค่นี้เธอก็มีความสุขแล้ว รอวันผ่าจิม

2.2 กะเทยบางนางที่ยังมีความสุขกับการได้ใช้น้องชายของตัวเองอยู่ อาจจะช่วยตัวเอง หรือเป็นฝ่ายกระทำกับผู้ชายบ้าง เพื่อให้ตนเองสำเร็จความใคร่ ลักษณะเหมือนเกย์ แต่เธอชอบที่จะแต่งหญิง กะเทยเหล่านี้ เมื่อต้องการที่จะแปลงเพศควรถามใจตัวเองให้ดี เพราะตัดออกไปแล้วไม่สามารถนำกลับมาต่อใหม่ได้แน่จ้ะ เมื่อไม่ประสบความสำเร็จในเรื่องเซ็กส์ (ไม่เสร็จ) บางคนก็จบชีวิตตัวเองด้วยการฆ่าตัวตาย

3. กะเทยหัวโปก

กะเทยหัวโปกคือ บรรดาสาวน้อยที่ยังคงต้องเรียนหนังสือ และทำตามกฎของโรงเรียน ตัดผมสั้นเกรียน แต่มีคิ้วที่โก่งและปากที่แดง ถ้าวันหยุดก็ใส่เสื้อผ้าผู้หญิงเกาะกลุ่มกันไปเที่ยว ไม่ใช่ว่าไม่ดีคะ แต่หนู ๆ ควรทำอะไรให้ถูกกาลเทศะนะคะ อยากรู้เป็นผู้หญิง หนูก็ต้องเป็นผู้หญิง ตั้งใจเรียน พ่อแม่จะได้ภูมิใจที่มีลูกกะเทยที่ดี นิสัยหญิง ไม่ใช่ตัดหัวโปกกะโหลกไขว้ ไร้นม อารมณ์หญิง

[และยังมี] สาวประเภทสองประเภทที่ยังไม่ได้แปลงเพศ สาวประเภทสองที่แต่งหญิง แต่ชอบเสียบผู้ชาย และชอบให้ผู้ชายกินนูให้ [เรียกว่า "สาวเสียบ"]

ผู้ตอบกระทู้ makeupartist เมื่อ 10/04/08 02:17 น. ใน www.thailadyboyz.net

1.3 ความหลากหลายทางเพศวิถีของหญิงรักหญิง

การทำความเข้าใจเพศวิถีของหญิงรักหญิงผู้วิจัยขอยกตัวอย่างคำอธิบายจากผู้คลุกคลีอยู่ในวงการหญิงรักหญิงเองคือ ผู้ดูแลเว็บของชุมชนเลสล่าผู้เขียนไดอารีออนไลน์เพื่อช่วยทำความเข้าใจศัพท์เรียกที่หลากหลายและคำอธิบายของหญิงรักหญิงแต่ละประเภทดังนี้

ชื่อเรื่องไดอารี คำอธิบาย ทอมดี้ (วันเวย์-ทูเวย์) เลส (คิง-ควีน) และไบ

เนื้อเรื่องไดอารี...ก่อนอื่นต้องเข้าใจก่อนนะว่า **ทอม ดี เลส (ทุกประเภท)** เป็นหญิงรักหญิง **คำว่าหญิงรักหญิงในภาษาอังกฤษคือ LESBIAN** แต่คำว่า Lesbian ดูเหมือนจะสร้างความรู้สึกด้านลบสำหรับหญิงรักหญิงไทยทั้ง ๆ ที่ก็เป็นเพียงศัพท์ธรรมดาที่แสดงความหมายชัดเจนดี ในต่างประเทศคำว่า Lesbian ไม่ได้มีความหมายเป็นลบเลย จึงบอกได้ว่าเป็นแค่คนไทยเท่านั้นที่รู้สึกคำว่า Lesbian มีความหมายในแง่ลบส่งผลให้ทอม-ดี้ ไม่ยอมรับว่าตนเองเป็น Lesbian ทั้ง ๆ ที่การเป็นทอมหรือดี้ ก็คือ หญิงรักหญิง และก็คือ Lesbian นั่นเอง

ชื่อเรื่องไดอารี่ คำอธิบาย ทอมดี (วันเวย์-ทูเวย์) เลส (คิง-ควีน) และไบ

เนื้อเรื่องไดอารี่...(ต่อ) ทอม เป็นหญิงรักหญิงที่ไม่ได้พึงพอใจความเป็นหญิงในตัวเอง แต่ไม่ได้หมายความว่าเขายากเป็นผู้ชาย ก็คงจะมีบ้างไม่เกิน 5% (ดูจากสถิติของการแปลงเพศที่ยากเป็นผู้ชาย กลุ่มนี้ก็จะมียากแปลงเพศเปลี่ยนอวัยวะเพศกันเลยเชียวนะ) ในขณะที่ทอมทั่วไป (ส่วนมาก) ไม่ต้องการเปลี่ยนแปลงให้มีอวัยวะเพศชายมาห้อยไว้กับตัวเอง (น่าเกลียด) ทอมมากมายจะไม่ชอบภาพลักษณ์ที่เป็นผู้หญิงในตัวเอง เช่น ไม่ชอบมีหน้าอกที่ใหญ่อึดเหมือนผู้หญิงทั่วไป แบบว่ารัดให้แบนหรือตัดออกไปได้ก็จะดี การแต่งตัวก็จะแต่งตัวไม่ให้มีความเป็นหญิงมากนัก หรือจะเป็นชายไปเลยก็ได้ รวมไปถึงถึงสิ่งของเครื่องประดับด้วย

ดี ไม่ต้องอธิบายก็คงจะเข้าใจกันดี เป็นผู้หญิงที่รัก ชอบและค้นหาทอม จะมองออกว่าเป็นดีก็ออกจะต้องตอนอยู่ด้วยกันกับ ทอม หรือเธอจะประกาศบอกจากปากเธอเอง

ทอม-ดี ก็ยังแบ่งออกอีก เป็นแบบวันเวย์และทูเวย์ หมายความว่า กลุ่มคนที่เป็น **วันเวย์** ในเรื่องบนเตียงฝ่ายทอมจะเป็นผู้กระทำฝ่ายเดียว ฝ่ายดีก็จะเป็นผู้ถูกกระทำเท่านั้น พุดซัด ๆ เข้าใจง่าย ๆ ก็คือดีเป็นคนเดียวที่มีความสุขสมสำเร็จความใคร่เพียงคนเดียว ทอมก็เก็บกดต่อไป ดูดีมีความสุขอารมณ์หมายแล้วตัวเองก็สุขใจที่ทำให้คู่ตนเองขึ้นสวรรค์ได้ ทอมบางคนก็เก็บกดจนอาจจะตายด้านไปแล้วก็ได้ บางคนก็แอบช่วยตัวเองด้วยหลายวิธี เช่น แอบเอาเป้าตัวเองเสียดสีกับที่นอน หรือ หมอน หรือ ต้นขาของคู่นอน ในขณะที่กำลังกระทำให้คู่นอนของตนเอง แบบว่าไม่ให้คู่รู้ว่าแอบช่วยตัวเองด้วยใจ หรือบางคนก็จะลุกไปเข้าห้องน้ำช่วยตัวเองภายหลัง แบบไหนจะยอดฮิตก็บอกไม่ได้นะคะ

กลุ่มคนที่เป็น **ทูเวย์** ในเรื่องบนเตียง ทั้งสองฝ่ายจะช่วยกันทำให้ต่างฝ่ายต่างมีความสุขทั้งคู่ จะผลัดกันทำหรือทำพร้อมกันก็เป็นไปได้หมด อย่าแย้งนะว่าทอมที่ถูกทำเป็นเลส(เบี่ยน) เพราะบอกความหมายแล้วว่าทุกคนก็เป็น เลสเบี่ยนทั้งนั้น แต่ไหนแต่ไร คนไทยเรามีเลส เลสเดี่ยว ๆ ไม่มีคิงไม่มีควีน ซึ่งเป็นที่รู้กันว่าจะเป็นผู้หญิงที่รักชอบผู้หญิงที่มีสรีระเป็นผู้หญิงเหมือนกัน เรื่องบนเตียงก็ช่วยกัน ร่วมกันทำให้ต่างมีความสุขตามธรรมชาติ

เมื่อประมาณปีหรือสองปีที่แล้ว พี่พบคำว่าเลสคิงและเลสควีนใน webboard ของ Lesla ทำให้ต้องพยายามสอบถามจากพวกเลสกันเป็นยกใหญ่ เรียกว่าตามถามอยู่หลายเดือนหลายคนเลยแหละ ได้รับความหมายมาอย่างแจ่มชัดว่า...

เลส ก็คือเลสในภาพที่เห็นภายนอก คือแต่งหญิง พอแยกเป็นเลสคิงและควีนจะมีพฤติกรรมบนเตียงแตกต่างกัน แต่เหมือนทอม-ดีวันเวย์ คือ **เลสคิง** จะเป็นฝ่ายทำฝ่ายเดียว **เลสควีน** จะเป็นฝ่ายถูกกระทำฝ่ายเดียวคะ **เลสทูเวย์** ก็คือเลสทั่วไป เลสที่มีมากแต่นานแล้วคะ

ชื่อเรื่องไดอารี่ คำอธิบาย ทอมดี (วันเวย์-ทูเวย์) เลส (คิง-ควีน) และไป

เนื้อเรื่องไดอารี่... (ต่อ) ไป ก็คือคนที่รักและใคร่ได้ทั้งกับผู้หญิงและผู้ชาย ไม่จำกัดว่าผู้หญิงพวกนี้จะชอบทอมหรือเลส แล้วแต่รสนิยมของแต่ละคน **เลสไป** คือเลสธรรมดาทั่วไปที่รัก ชอบ เสนอหาได้ทั้งผู้หญิงที่เป็นผู้หญิงด้วยกัน และตัวเองก็ยังสามารถรักชอบผู้ชายได้ (มีอะไรบนเตียงได้กับทั้งผู้ชายและผู้หญิง) อาจจะไม่ต่างกับ **ดีไป** (อันนี้เพิ่งตั้งศัพท์ให้เอง) ดีไป รักชอบทอมและผู้ชายได้ มีอะไรได้ทั้งกับทอมและผู้ชายลงไปอีกศัพท์หนึ่งที่ขอตั้งเองคือ **ทอมไป** คือได้ทั้งผู้ชายและดี (ทั้งหมดที่อธิบายมาเป็นความหมายที่ได้พูดคุยคนมาก เป็นภาพลักษณ์ต่าง ๆ ในสังคมหญิงรักหญิงคะ)

ชื่อสมาชิกผู้เขียนไดอารี่ webmaster เมื่อ 02/08/06 23:03 น. ใน www.lesla.com

1.4 เพศวิถีนอกกระแสของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ตัวอย่างกรณี “สาวเสียบ” “ทอมรักทอม” และ “ไป”

เพศวิถีนอกกระแสของคนที่มีความหลากหลายทางเพศเป็นเพศวิถีที่มักถูกกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศแบบกระแสหลักมองว่า “แปลก” หรือ “ผิดปกติ” และมักไม่ได้รับการยอมรับจากคนกลุ่มใหญ่ในสังคมคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่มักอ้างตนเองว่ามีรสนิยมทางเพศที่ “ปกติ” เป็นเพศวิถีกระแสหลักที่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มคนที่มีเพศวิถีเดียวกันดังที่ได้ยกตัวอย่างมาข้างต้นแล้ว แต่เพศวิถีนอกกระแสส่วนใหญ่จะมีลักษณะแตกต่างจากเพศวิถีแบบหลักคือ มักไม่ได้ถูกจับคู่ในเชิงความสัมพันธ์แบบชั่วคราวข้ามตามบทบาททางเพศในขณะที่มีเพศสัมพันธ์ หรือ ตามบุคลิกภาพความเป็นหญิงความเป็นชาย ที่มักจัดให้ผู้ที่มิบุคลิกภาพความชายมากกว่าต้องคู่กับผู้ที่มิบุคลิกภาพความเป็นหญิง เพศวิถีกระแสหลักส่วนใหญ่ของคนรักเพศเดียวกันจึงมักเลียนแบบบทบาทและลักษณะของผู้หญิงและผู้ชาย เช่น ทอมต้องคู่กับดี เกย์คิงต้องคู่กับเกย์ควีน การเกิดขึ้นของเพศวิถีนอกกระแสจึงทำให้การให้ความหมาย การจัดลักษณะความสัมพันธ์ทางเพศวิถีที่ถูกจัดวางไว้แล้วสั่นคลอน ผลที่ตามมาจึงทำให้เกิด “อคติเชิงซ้อน” ในระบบความสัมพันธ์ในสังคมของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ กล่าวคือ ในขณะที่กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศถูกเลือกปฏิบัติและได้รับอคติจากคนรักต่างเพศ (หญิงและชาย) เมื่อเกิดเพศวิถีนอกกระแสขึ้นมา อคติทางเพศจากคนที่มีความหลากหลายทางเพศเองที่มีต่อกลุ่มเพศวิถีนอกกระแสจะซ้อนทับลงอีกชั้นหนึ่ง ผลก็คือ กลุ่มคนที่มีเพศวิถีนอกกระแสจะต้องหลบซ่อนและไม่กล้าแสดงออกทางเพศวิถีอย่างใจปรารถนา กรณีนี้มักเกิดใน กลุ่มสาวเสียบ และทอมรักทอม บางกรณีจะเกิดการเรียกร้องสิทธิเพื่อเรียกร้องการยอมรับในเพศวิถีของตนจากกลุ่มที่มีเพศวิถีกระแสหลักในสังคมของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ อย่างกรณี คนรักสองเพศ หรือ “ไป” กลุ่มคนที่มีเพศวิถีนอกกระแสนี้จึงถูกทำให้เป็นคนชายขอบทางเพศวิถีในสังคมคนที่มีความ

หลากหลายทางเพศเอง ในขณะเดียวกัน กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศก็ถูกทำให้เป็นคนชายขอบทางเพศจากสังคมคนรักต่างเพศอยู่แล้ว ดังนั้น แม้ในกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศเองก็จะมีอคติและการเลือกปฏิบัติอยู่ในตัวเองด้วย ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องทำตัวอย่างกรณีนี้ขึ้นมาด้วยเพื่อช่วยทำความเข้าใจโดย “การเปิดใจยอมรับ” ความแตกต่างคนที่มีตัวตน มีความรักในรูปแบบใหม่ ๆ และมีเพศวิถีที่แตกต่างกลุ่มนี้ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ตัวตนของพวกเขาถูกมองข้ามอยู่เสมอ ดังกรณีตัวอย่างต่อไปนี้

1.4.1 “สาวเสียบ” : เพศวิถีนอกกระแสของชายรักชายและหญิงข้ามเพศ

จากการสังเกตและเก็บกระทู้ของผู้วิจัยในไทยแลนด์เอชทีพบว่า นอกเหนือจากเพศวิถีกระแสหลักที่อธิบายไปแล้ว ยังมีเพศวิถีแบบอื่น โดยผู้วิจัยขอเรียกว่า เพศวิถีนอกกระแสของชายรักชาย อย่างเช่นศัพท์ที่เรียกว่า “สาวเสียบ” และ “เกย์โบทรุกออกสาว” ซึ่งพบว่า เพศวิถีแบบนี้มักถูกกีดกันและไม่ได้รับการยอมรับจากชายรักชายกลุ่มที่มีเพศวิถีกระแสหลักมากนัก เนื่องจาก เพศวิถีของเกย์กระแสหลักส่วนใหญ่จะอิงตามบทบาทความเป็นชาย-หญิง เช่น ผู้ที่มีร่างกายและบุคลิกภาพดูแข็งแรงจะต้องเป็นเกย์ฝ่ายรุก หรือ “เกย์คิง” ส่วนผู้ที่มีร่างกายและบุคลิกภาพนุ่มนวลจะต้องเป็นเกย์ฝ่ายรับหรือ “เกย์ควีน” แต่เพศวิถีนอกกระแสของชายรักชายจะมีบุคลิกภาพภายนอกที่ตรงกันข้ามกับบทบาทขณะมีเพศสัมพันธ์ เช่น ผู้ที่มีบุคลิกภาพเข้มแข็ง มีร่างกายกำยำเหมือนผู้ชายแต่ขณะมีเพศสัมพันธ์จะเป็นเกย์ฝ่ายรับ ที่มักเรียกว่า “เกย์รับแมน ๆ” และ ผู้ที่มีบุคลิกภาพกระตือรือร้นเหมือนผู้หญิงแต่ขณะมีเพศสัมพันธ์จะเป็นเกย์ฝ่ายรุกอย่าง “สาวเสียบ” และ เกย์โบทรุกออกสาว” ดังตัวอย่างกระทู้แสดงความกระวนกระวายใจของเกย์เจ้าของกระทู้

ชื่อกระทู้ ทำไงดีอะ แฟนเหมือนสาวเสียบเลยอะ

เนื้อหาการตั้งกระทู้ ...ก็เห็นตอนแรกดูดีมากมายเหมือนจะไม่สาวเลย จนมาแบบคุยกันมากขึ้นแล้วมันมีความรู้สึกแปลก ๆ เหมือนว่าพี่เค้าเป็นแบบเราหรือป่าว แล้วพี่เค้าก็แบบอยู่กับแกงค์เพื่อนผู้หญิงอะ ทำไมเหมือนหนูเลย แล้ววันนั้นตกใจมากมาย เพื่อนสาวพี่เค้าบอกว่า เอาผ้าไปส่งกลับบ้าน โอ้ยอะไรเนี่ย หนูต้องเป็นเมียเค้าสิ แต่ไงก็เถอะ หนูรักพี่เค้าอะ

ผู้ตั้งกระทู้ kanommha เมื่อ 24/06/07 21:19 น. ใน www.thailandout.com

ชื่อกระทู้ ทำไงดีอะ แฟนเหมือนสาวเสียบเลยอะ

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (1) พุดตามหลักความจริงเลยนะ มูก็ไม่ค่อยชอบนะ ถ้ามีแฟนสาวมากอะ ไม่รู้ซื่ออาจเป็นความรู้สึกส่วนตัวอะ แต่ถ้าอยู่กับคนแมน ๆ (ถึงจะแมนไม่มาก) มันก็รู้สึกดีอะครับ มันเป็นความรู้สึกส่วนตัวอะครับ...

ผู้ตอบกระทู้ มูตัวไหนย ~ เมื่อ 12/07/07 22:55 น. ใน www.thailandout.com

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (2) มองภายนอกก็ส่วนหนึ่งนะ แต่ภายในยังชอบเสียบนี่น่ากลัว

ผู้ตอบกระทู้ Husky เมื่อ 26/06/07 16:02 น. ใน www.thailandout.com

ศัพท์คำว่า “สาวเสียบ” นอกจากปรากฏในกระดานข่าวของชายรักชายแล้ว ผู้วิจัยยังพบว่า “สาวเสียบ” เป็นศัพท์ที่ใช้เรียกสาวประเภทสองด้วย โดยจะหมายถึง สาวประเภทสองที่ยังไม่แปลงเพศ มีหน้าอกแบบผู้หญิงแล้ว แต่ยังมีอวัยวะเพศชายอยู่ เมื่อมีเพศสัมพันธ์จะมีบทบาทเป็นฝ่ายรุก ศัพท์คำนี้หากใช้กับสาวประเภทสองจะมีความหมายแตกต่างเมื่อใช้กับชายรักชาย กล่าวคือ เมื่อใช้กับชายรักชายจะรวมทั้งชายรักชายที่ร่างกายยังเป็นชายแต่มีท่าทางหรือกิริยากรีดกรายคล้ายผู้หญิง แต่มีบทบาทเป็นฝ่ายรุกเมื่อมีเพศสัมพันธ์ และมักจะรวมสาวประเภทสองที่ยังไม่แปลงเพศแต่เมื่อมีเพศสัมพันธ์จะเป็นฝ่ายรุกไปด้วยกัน ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าหากมีกระทู้หรือข้อความที่เกี่ยวข้อง “สาวเสียบ” มักจะถูกผู้ที่มีเพศวิถีกระแสหลักในชายรักชาย และสาวประเภทสองแสดงความคิดเห็นในเชิงรังเกียจ มีอคติ หรือไม่ยอมรับ ดังตัวอย่างการตอบกระทู้ข้างต้น

1.4.2 “ทอมรักทอม”: เพศวิถีนอกกระแสของหญิงรักหญิง

“ทอมรักทอม” เป็นรูปแบบของความรักและเพศวิถีแบบใหม่ในสังคมหญิงรักหญิง มีกระทู้ในเลสส์ล่ากล่าวว่ ทอมรักทอมเกิดขึ้นมานานแล้วแต่สังคมหญิงรักหญิงยังทำใจยอมรับไม่ได้ เป็นผลให้ทอมรักทอมจำนวนหนึ่งไม่กล้าแสดงตัวตนทางเพศเพราะกลัวถูกรังเกียจ ปัจจุบัน จากการพยายามรณรงค์เพื่อทำความเข้าใจทอมตีมากขึ้นในชุมชนเลสส์ล่า พบว่าหญิงรักหญิงเริ่มมีความเข้าใจและลดอคติต่อทอมรักทอมไปมากแล้ว เพื่อทำความเข้าใจเพศวิถีของทอมรักทอมอย่างคร่าว ๆ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างเนื้อหาไดอารี่ออนไลน์เกี่ยวกับทอมรักทอมว่า

ชื่อเรื่องไดอารี่ “ทอมรักทอม” หรือ “ทอมเกย์”

เนื้อเรื่องไดอารี่ “ทอมรักทอม” หรือ “ทอมเกย์” เหมือนกัน กลุ่มเดียวกัน ตกใจหรือ??? ...ไม่ต้องตกใจ...ทอมรักทอมมีมานานแล้ว...แต่ไม่มีใครแสดงตัวเท่านั้นเอง เดี่ยวนี้แสดงออกมากขึ้นก็เลยเริ่มได้ยินมีคำถามมากมายว่า ทอมรักทอมมีจริงหรือ??? รักกันได้ยังไง??? ใครทำให้ใคร??? แล้วยังมีอีกหลายคำถามที่ไม่เอามาเขียนแล้วกัน...

คนรักเพศเดียวกันหมายถึงคนเพศเดียวกันรักกัน...ใช่มี๊? แล้วหญิงรักหญิง ชายรักชาย และจะแตกต่างอะไรกับทอมรักทอมก็คนรักเพศเดียวกันนี่...จริงป่าว??? แหะ แหะ แหะ... ด้วย concept ของคนรักเพศเดียวกัน ทุกคนก็ต้องยอมรับว่าทอมรักทอมเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ แต่หลายคนยังขัด ๆ ในความรู้สึก ไม่คิดว่าความรู้สึกระหว่างทอมกับทอมจะเป็นไปได้ อยากบอกว่าเป็นไปได้คะ...เป็นมานานแล้ว...ที่นี้สิ่งสำคัญคือ เราจะทำยังไงให้ยอมรับความรักรูปแบบนี้ได้อย่างสนิทใจ เพราะความรู้สึกของทอมหลายคนคงจะเหมือนความรู้สึกของผู้ชายที่กลัวเกย์มาเข้าใกล้หรือจีบ...ทอมที่ไม่เคยมีแฟนทอมด้วยกันคงกลัวโดนทอมรักทอมแอบตีสนิทและจีบไม่รู้ตัวละสิ...แล้วความรู้สึกของดีก็ไม่ต่างกับผู้หญิงที่มีแฟนผู้ชายแล้วสงสัยว่าผู้ชายเค้ารักกันมีไรกันได้แล้วจะมีความสุขได้ยังไง

คนเรามีความชอบไม่เหมือนกัน รสนิยมต่างกัน แต่ก่อนมีกฎสังคมว่าหญิงต้องคู่กับชาย ต่อมาก็ปรับเปลี่ยนเพิ่มหญิงคู่กับหญิง ชายคู่กับชายก็ได้ และในสังคมหญิงรักหญิงก็สร้างกฎขึ้นมาอีกว่า ทอมคู่กับดี เลสคู่กับเลส แล้วถ้าดีคู่กับดีก็ถือว่าเป็นเลส ไม่บอกว่าทอมคู่กับทอมได้เหมือนกันซึ่งไม่แฟร์เลย ตอนนี้อทอมรักทอมก็คงต้องลุกขึ้นมาบอกสังคมว่ากฎเกณฑ์ความรักต้องเพิ่ม ทอมรักทอมเข้าไปด้วย เพราะมีอยู่จริง!!!

มาลงลึกกันอีกซักนิด...ว่าทอมกับทอมรักกันได้อย่างไร แล้วใครทำให้ใคร??? ทอมก็เป็นผู้หญิง เพียงแค่เค้ารู้สึกไม่อยากมีตัวตนเป็นผู้หญิงในตัวเองมากนักและชอบแต่งตัวแบบทะมัดทะแมงไม่จำกัดอยู่รูปแบบผู้หญิง อีกทั้งภายนอกไม่อยากจะให้ใครมองว่าตัวเองอ่อนแอด้วยทั้งหมดนี้เป็นภายนอกที่เห็นกัน แต่จิตใจทุกคนก็ยังมีตัวตนเป็นผู้หญิงโดยธรรมชาติ ทุกคนมีรสนิยมที่แตกต่างกัน มีสเปกคนรักแตกต่างกันออกไป ไม่เห็นจะแปลกตรงไหนที่บางคนจะมีสเปกอยากได้คู่รักที่มีรูปแบบเดียวกับตัวเอง แบบเดียวกับหญิงรักหญิงทั่วไป คือต้องการคนที่เข้าใจตัวเอง ทอมรักทอมรักชอบกันได้ทั้งจากภาพลักษณ์ภายนอกและจิตใจภายใน มีอะไรก็ปรึกษากันได้เข้าใจกันได้ดี มีความต้องการที่เหมือนกัน จูนเข้ามาคู่กันได้ ความใกล้ชิดเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ทอมกับทอมได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน สานต่อไปถึงความรักและความใคร่ตามติดกัน จริงมี๊

แล้วเรื่องบนเตียงที่สงสัยว่าใครทำให้ใครก็คงตอบได้ว่าเป็นการเติมเต็มให้กัน คือร่วมกัน ช่วยกัน...ทำให้ทั้งสองฝ่ายมีความสุขไง ตอบชัด ๆ ก็คือเป็นทอวยุ่่นเอง ทอมรักทอมอาจจะดูแปลกตอนนี้ แต่จะเป็นเรื่องปกติในภายภาคหน้าเพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเรื่อย ๆ

ชื่อเรื่องไดอารี่ “ทอมรักทอม” หรือ “ทอมเกย์”

เนื้อเรื่องไดอารี่ (ต่อ) อย่างแน่นอน!! เราอยากให้สังคมยอมรับที่เราเป็นหญิงรักหญิง ไม่ว่าจะทอม-ดี้ เลส เราก็ต้องยอมรับรูปแบบความรักของทอมรักทอมเช่นกัน เริ่มจากสังคมหญิงรักหญิงเองนี่แหละ ถ้าเรารังเกียจทอมรักทอม ก็เหมือนรังเกียจหญิงรักหญิงนั่นเอง จึงไม่ถูกต้องเสียเลย เปิดใจยอมรับทอมรักทอมกันได้แล้ว ให้เข้าใจว่าเป็นอีกหนึ่งรูปแบบความรักที่พวกเราไม่เคยพูดถึงทั้ง ๆ ที่มีมานานแล้ว ปิดเรื่องการแต่งกายให้เป็นเพียงรูปแบบภายนอกหันมาสนใจความรู้สึกทางจิตใจที่มีให้กัน แล้วเราก็จะยอมรับได้ว่าความรักก็คือความรัก ไม่แบ่งเพศเพราะสุดท้ายความสุขและความเข้าใจจากคู่รักเป็นสิ่งสำคัญสุดที่ทุกคนมองหา กลุ่มทอมรักทอมต้องการความเข้าใจจากทุกคน ไม่ต้องการคำพูดหรือความรู้สึกรังเกียจจากใคร เพราะสิ่งที่พวกเขาเป็นไม่แตกต่างจากหญิงรักหญิงคนใดเลย

หลายคนสงสัยว่าทอมรักทอมเกิดจากอะไร เหมือนคำถามที่คนทั่วไปสงสัยว่าหญิงรักหญิงเกิดขึ้นจากสาเหตุอะไร อยากตอบว่าสาเหตุของแต่ละคนแตกต่างกัน บางคนชอบเพราะรสนิยม บางคนเบื่อนายดีที่ไม่เข้าใจเขาอย่างลึกซึ้ง หรือด้วยเหตุผลแตกต่างกันไปแล้วแต่คนประเด็นนี้ไม่จำเป็นต้องค้นหา เพราะไม่มีบทสรุปเพียงข้อเดียว อยากให้ทอมรักทอมกล้าเปิดตัวกันมากขึ้น แล้ว Lesla จะสนับสนุนให้คนยอมรับมากขึ้นต่อไป เพราะต้องการให้ทุกคนมีความสุขกับการเป็นตัวของตัวเอง

สรุป... ทอมรักทอมเป็นเรื่องธรรมดาอีกหนึ่งรูปแบบความรัก เปิดใจยอมรับกันได้แล้ว

ชื่อสมาชิกผู้เขียนไดอารี่ webmaster เมื่อ 13/08/07 14:02 น. ใน www.lesla.com

1.4.3 “ไป” หรือ “คนรักสองเพศ”: เพศวิถีของคนสองโลก

คนรักสองเพศ (Bisexual) เป็นคนที่สามารถมีความสัมพันธ์ทางเพศและมีความรักให้กับคนรักเพศเดียวกันและคนรักต่างเพศ คนรักสองเพศจึงสามารถอยู่ได้ทั้งในโลกของคนที่มีความหลากหลายทางเพศและโลกของคนรักต่างเพศ จึงเรียกได้ว่าเป็น “คนสองโลก” ศัพท์ที่เรียกจะแตกต่างตามกลุ่มสังคมคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่มีสัมพันธ์ด้วย โดยจะเสริมคำคุณศัพท์คำว่า “ไป” ต่อท้ายประเภทของเพศวิถีนั้น เช่น หากอยู่ในสังคมชายรักชายมักจะเรียกว่า “เกย์ไปรุก” “เกย์ไปรับ” หากอยู่ในสังคมหญิงรักหญิงมักจะเรียกว่า “เลสไป” “ดีไป” หรือ “ทอมไป”

การที่สามารถมีความสัมพันธ์ได้ทั้งกับเพศชายและเพศหญิงของคนรักสองเพศนี้ ทำให้หากเปิดเผยตัวตนทางเพศต่อสังคมจะเกิดปัญหากับผู้อื่นได้ เช่น การถูกรังเกียจและได้รับอคติทางเพศจากกลุ่มคนทั้งจากสังคมรักต่างเพศและรักเพศเดียวกัน ความเป็นคนรักสองเพศใน

บางโอกาสจึงมีลักษณะแบบทางสองแพร่ง (dilemma) คือ ไม่สามารถเลือกตัดสินใจได้ว่าจะแสดงเพศวิถีทางไหนระหว่างการเป็นคนรักต่างเพศ หรือ คนรักเพศเดียวกัน โดยพบว่ามีควมลำบากในการเปิดเผยเพศวิถีแบบรักสองเพศ คือ จะถูกรังเกียจกีดกันทั้งจากคนรักต่างเพศและคนรักเพศเดียวกัน อย่างไรก็ตาม อคติและการรังเกียจมักจะเกิดกับ คนรักสองเพศที่ยังคงมีความสัมพันธ์ทางเพศได้ทั้งชายหญิง โดยไม่ได้เลือกที่จะเป็นคนรักต่างเพศหรือคนรักเพศเดียวกัน ซึ่งพบว่า คนที่ได้ชื่อว่าเป็นคนรักสองเพศแต่ได้เลือกเบนทิศทางเพศวิถีมาทางใดทางหนึ่งในภายหลัง (ระหว่างเป็นรักต่างเพศและรักเพศเดียวกัน) จะได้รับการยอมรับมากกว่า

การถูกรังเกียจกีดกันในสังคมคนรักเพศเดียวกันกับคนรักสองเพศที่ไม่สามารถเลือกทางเดินชีวิตทางเพศได้ จะแสดงออกอย่างชัดเจนมากขึ้นเมื่อมีการกล่าวถึงคนรักสองเพศที่มาเกี่ยวข้องกับคนรักเพศเดียวกัน โดยเฉพาะเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนรักเพศเดียวกันและคนรักสองเพศ ที่พบทั้งในสังคมชายรักชายและหญิงรักหญิง โดยหากพิจารณาการตั้งกระทู้ที่เกี่ยวกับคนรักสองเพศที่ปรากฏในชุมชนเสมือนจริงของคนรักเพศเดียวกัน ผู้วิจัยพบว่า เนื้อหาข้อความส่วนใหญ่แสดงออกถึงอคติ การรังเกียจ และเนื้อความที่พยายามสนับสนุนไม่ให้ข้องเกี่ยวกับคนรักสองเพศ

ผู้วิจัยขอยกตัวอย่าง 2 กระทู้ ในกระทู้ตัวอย่างแรก ถ้ามถึงเหตุผลของหญิงรักหญิงที่แสดงความรังเกียจต่อหญิงรักหญิงผู้รักสองเพศ จนเกิดการตอบโต้เชิงถกเถียงกันในกระทู้ระหว่างความคิดเห็นของหญิงรักหญิงที่มีต่อคนรักสองเพศและความคิดเห็นของหญิงรักหญิงผู้รักสองเพศที่มีต่อตนเอง ส่วนกระทู้ตัวอย่างหลัง แสดงถึงความเจ็บปวดของชายรักชายผู้หนึ่งที่มีความรักต่อชายรักชายผู้รักสองเพศ

ตัวอย่างที่ 1 ความสัมพันธ์ของหญิงรักหญิงกับหญิงรักหญิงผู้รักสองเพศ

ชื่อกระทู้ ทำไม่ต้องเกลียด...ไป...ขอเหตุผล

เนื้อหาการตั้งกระทู้ เพราะเพียงแคเหตุผลอะไร เพราะคุณชิงเธอ เพราะคุณรักผู้หญิงมาตั้งแต่แรก เกิดเธอ เหตุผลอะไรก็แล้วแต่ คุณลองเปิดใจกับเขาหน่อยสิ เพื่อนแท้ในความเป็นไปอะมันมีนะ

ผู้ตั้งกระทู้ หญิงรักหญิง เมื่อ 13/08/08 22.56 น. ใน www.lesla.com

ตัวอย่างการตอบโต้กระทุ้ความเห็นของหญิงรักหญิงที่มีต่อคนรักสองเพศ

ชื่อกระทู้ ทำไมต้องเกลียด...ไป...ขอเหตุผล

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (1) เราเป็นเลส นะคะ แต่มองภาพไปว่าไปบางคนนิสัยดีน่ารัก จิตใจดี และจริงใจนะคะ เพียงแต่มีแฟนเป็นชายที่อาจต้องฝืนใจมี ไม่เต็มใจหรืออาจเต็มใจเป็นแฟนกันก็ได้ เพียงแต่อีกส่วนหนึ่งความเป็นหญิงที่ลึก ๆ ก็นึกชอบหญิงด้วยเช่นกัน แต่หากไปคนนั้นแค่ต้องการเพื่อนที่ดี เพื่อนสนิท เพื่อนที่เข้าใจกัน และคบกันแบบเพื่อนแนบแน่น เป็นเพื่อนก็สามารถทำได้มากเลยนะคะ..ส่วนจะเพิ่มความใกล้ชิดเป็นแบบมีอะไรกัน เป็นแฟนสามเเล้าโดยที่ตัวเองอยู่ตรงกลางระหว่างชายกับเลสด้วยกันอีกฝั่งหนึ่ง มันดูอาจดี โดยเฉพาะไปคนนั้นที่สมความปรารถนาและอาจดีสำหรับเลสอีกคนหนึ่งที่ยินดีมีอะไรกับไปด้วยใจยินยอม และเต็มใจยืนอยู่จุดที่เป็นอีกด้านหนึ่งของไปคนนั้นได้คะ...แต่จะเป็นได้หรือเปล่าไม่แน่ใจนะคะ และที่สำคัญจะไม่ให้ฝ่ายชายมาข่มขามล้ำเกินขอบเขตอีกส่วนหนึ่งของไปกับเลสได้หรือไม่ เป็นเรื่องน่าคิดนะคะ..หลายคนเคยเล่าให้ฟังว่าบางคู่ (ย่ำว่าบางคู่ นะคะ) ฝ่ายชายและเลสไปพยายามโน้มน้าวให้เลสยอมร่วมเป็นส่วนของการมีอะไรพร้อมกันสามคนเลย ไม่ทราบว่าจะเป็นการตกกระไดพลอยโจนหรือเต็มใจก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งนะคะ อันนี้ถือเป็นเรื่องรสนิยมแต่กับเลสอีกส่วนหนึ่งก็ยังไม่ปรารถนาที่จะมีอะไรกับไปที่มีแฟนชายแล้วด้วยเพราะ (1) เลสเหล่านั้นต้องการคบแบบการครองคู่กันไปสองคนกับคนที่ตนรักและปรารถนาเท่านั้น (2) เลสเหล่านั้นอาจรู้สึกถึงความไม่ปลอดภัยในการไปร่วมมีอะไรกับไปที่มีแฟนชายด้วย (อันนี้ไม่ได้ให้ร้ายนะคะ เพียงแต่ความคิดเห็นสามารถคิดกันได้ เป็นการมองในมุมที่สมัยปัจจุบันความเสี่ยงมีมากอะคะ) (3) เลสเหล่านั้นเกิดความรู้สึกในด้านที่ไม่สบายใจหากถูกมองว่าไปมีอะไรกับคนที่ที่มีแฟนอยู่แล้ว (4) เลสเหล่านั้นกลัวความไม่ยั่งยืนในการคบกันในลักษณะนี้ ถ้าหากคบกับเลสไปแล้วอาจมีความกังวลใจต่อความไม่ยั่งยืนจะทำให้ขาดความสุขที่สมบูรณ์เพียงพอได้ (5) เลสเหล่านั้นสามารถรับได้แค่ความเป็นเพื่อนที่ดีกับเลสไปเท่านั้น เป็นเพื่อนที่มีมิตรภาพที่ดี ห่วงใยกัน ปรีกษา ปรับทุกข์กัน ไปไหนกันตามประสาเพื่อนรัก..ภาพนี้ก็คงพอเป็นไปได้ แต่มากกว่านั้นไม่ได้

ผู้ตอบกระทู้ พา เมื่อ 14/08/08 20.41 น. ใน www.lesla.com

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (2) ความรู้สึกเหวอ ก็ไปคบได้ทั้งหมดใจ ทำไมไม่เลือกเลสหลายคนรักไป แต่ไปก็อรักันนะแต่ยังคบชายไปด้วย เหมือนไม่จริงใจ จับปลาสองมือ ไม่สงสารเลสแท้ ๆ บ้างเลยเหวอ

ผู้ตอบกระทู้ เลสคิง เมื่อ 13/08/08 23.12 น. ใน www.lesla.com

ชื่อกระทู้ ทำไมต้องเกลียด...ไป...ขอเหตุผล

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (3) ส่วนตัวแล้ว เราว่าเราไม่ชอบไปนะ มันดูเหมือนมั่วเกิน (อย่าว่ากันนะ นี่ความรู้สึกส่วนตัว) แล้วก็ค่อนข้างสกปรกกว่านะ

ผู้ตอบกระทู้ ZENO เมื่อ 13/08/08 23.38 น. ใน www.lesla.com

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (4) ความจริงแล้วพวกไปอะไม่ได้รักผู้หญิงหรอก ถ้าให้เลือกรก็ต้องเลือกผู้ชายอยู่แล้ว ส่วนมากก็แค่อยากลองกับผู้หญิงด้วยกันเท่านั้นเอง แล้วที่เคยคุยมาด้วยนะรายไหนรายนั้นเลยก็ชอบชวนให้ไปนอนกับแฟนเค้าที่เป็นผู้ชาย มีอะไรกันสามคนเป็น trism อะ นี่แหละคือเหตุผลที่เราไม่ค่อยสนิทใจกับพวกไปเหมือนมาหลอกเรา ไม่จริงใจ มีไป 3-4 คนที่คุยกันมาเป็นปีจนเราคิดว่าเป็นเพื่อนแล้ว สุดท้ายก็ชวนเราไปเอาจับผู้ชาย...

การที่ไปบอกว่าเลสใจแคบนะ ก็เพราะว่าเลสไม่ได้ชอบผู้ชายและไม่ได้ต้องการมีอะไรกับผู้ชายเหมือนพวกไปนี่นา มันเป็นความใจแคบเหอ มันก็เป็นรสนิยมความชอบของแต่ละคน และกรรณาอย่าใช้คำว่า "สุดท้ายพวกคุณก็ต้องไปเอาจับผู้ชายอยู่ดี" เลย แบบนี้มันยิ่งใจแคบกว่าอีกเหมือนพอเราไม่เป็นแบบเดียวกับพวกคุณพวกคุณก็สาปแช่งเรา...

เราไม่คิดว่าไปสกปรกหรือมั่ว ไม่ใช่เลยเพียงแต่เราไม่คิดว่าไปจะรักเราจริง ๆ เท่านั้น อีกอย่าง เลสแท้ ๆ และไปนั้นก็ต่างความชอบกันอยู่แล้ว ไปก็ควรจะชอบแต่ไปด้วยกันเอง เพราะถ้าไปจะมาคบกับเลสแท้ ๆ สุดท้ายต่างฝ่ายต่างก็รู้สึกไม่ดีกันซะมากกว่า ไม่ใช่ที่เราจะให้แบ่งพรรคแบ่งพวกนะ แต่ก็แค่คิดว่าชอบคนแบบเดียวกันมันก็ไปด้วยกันได้ดีกว่าเท่านั้นเอง

ผู้ตอบกระทู้ เลสค่ะ เมื่อ 15/08/08 17.34 น. ใน www.lesla.com

ตัวอย่างการตอบโต้กระทู้ความเห็นของหญิงรักหญิงผู้รักสองเพศที่มีต่อตนเอง

ชื่อกระทู้ ทำไมต้องเกลียด...ไป...ขอเหตุผล

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (1) มั่วแบบไหนคะ คนที่มีสามีแล้ว เค้าก็มีสิทธิ์ที่จะรักหญิงมะไซเหอ ห้ามอะไรห้ามได้ แต่ห้ามใจไม่ให้รักไม่ให้ชอบนะยากนะ !! แล้วคนที่ไปเลสมีแฟนแล้วแต่ไปมีเซ็กกะหญิงอื่นแบบนี้เรียกสำส่อนหรืออะไรคะ ช่วยบอกหน่อย

ผู้ตอบกระทู้ สับสน เมื่อ 14/08/08 11:16 น. ใน www.lesla.com

ชื่อกระทู้ ทำไม่ต้องเกลียด...ไป...ขอเหตุผล

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (2) แล้วคนเป็นไบมันเลือกเกิดได้ปะ มันก็เหมือนเป็นเกย์กับเลสนั่นแหละน่า....ถ้าไม่ชอบก็ไม่ต้องว่ากันหรอกนะ ไม่จำเป็นต้องพูดว่าคนนั้นมั่วหรือกคิดว่า เลสนอนกับเลสหลาย ๆ คนไม่มั่วหรือไงกันคะ เห็นมาหลายคนแล้วน่าจะเลสคบเต็มไปหมดแล้วก็นอนกับทุกคนด้วย จะบอกให้ละ เลสไปถึงบางครั้งคบชายเค้าก็ไม่ได้ต้องมีอะไรกันง่าย ๆ เหมือนหญิงกับหญิงนี่นะ เปิดใจให้กว้างหน่อยสิ ไม่จำเป็นต้องว่าคนอื่นหรือกะหากว่าตัวเองยังไม่ได้เป็นคนสมบูรณ์แบบ

ผู้ตอบกระทู้ sumsung - [14-08-2008 23.34 ใน www.lesla.com

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (3) ไบนะ ใ้เรื่องมั่วไม่มั่วเนี่ยเราว่าเพศไหน ๆ มันก็มั่วได้ทั้งนั่นแหละ ถ้าได้รับการสั่งสอนมาไม่ดี เราไม่เคยกำหนดว่าเราต้องรักเฉพาะเพศใดเพศหนึ่ง แต่เราก็ไม่ใช่พวกชอบมั่วหรือคงที่เดียวสองคนด้วย สำหรับเรารักก็คือรักอะ ถ้ารักกันและเข้าใจกันไม่ว่าจะผู้หญิงหรือผู้ชายเราก็คบได้ ขอแค่รักกันจริงใจต่อกันแค่นั้นพอ แฮ้อ...เราผิดใช่ไหมเนี่ยที่เป็นไบเนี่ย เห็นหลายคนไม่ชอบไบ

ผู้ตอบกระทู้ แฮ้อ... ตุ เมื่อ 15/08/08 05.23. ใน www.lesla.com

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (4) เราก็เป็น ไบนะ เราว่าก็จริงนะที่ว่า ไบ มั่วสกปรกหรือสุดท้ายก็เลือกผู้ชาย ไม่เห็นต้องด่ากันเลย ยอมรับกันไปเลยดีกว่า ตัวเราก็เป็นแบบนั้น ก็เราเป็น ไบนิน่ารักได้ทั้ง 2 เพศ มีความสุขคนละแบบกันการมีอะไรกับทั้ง 2 เพศ แต่เราก็ไม่ได้สวิงกิ้งนะ หญิงก็หญิง ชายก็ชาย มันก็เหมือนกับเลสนั่นล่ะชอบหญิงไม่ชอบชาย

ผู้ตอบกระทู้ จากคุณ : อินน์ เมื่อ 16/08/08 13.45 น. ใน www.lesla.com

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างที่ 2 ความสัมพันธ์ของชายรักชายกับชายรักชายผู้รักสองเพศ

ชื่อกระทู้ ผมมีแฟนเป็น Bi รุก ที่แต่งงานแล้ว

เนื้อหาการตั้งกระทู้ ผมมีแฟนเป็น Bi รุก ที่แต่งงานแล้ว ผมรู้สึกรักเค้ามาก ๆ แต่เค้าเองก็บอกแล้วว่าถ้าคบกับเค้าต้องปิดบัง ไม่ให้ใครรู้ โดยเฉพาะแฟนเค้า ผมบอกว่าผมเองเต็มใจที่จะรักและจะยอมที่จะคบแบบปิดบัง แต่ผมรู้สึกไม่สบายใจเวลาที่คิดว่าแล้วเค้าก็ต้องรักแฟนที่เป็นผู้หญิงของเค้าด้วยสิ หรือเค้าจะไม่รักแค่แต่งงานไปอย่างนั้น แล้วเค้าจะรักเรารึจริงเปล่า เวลานี้ถึงเวลาเค้า 2 คนอยู่ด้วยกันแล้วผมจะรู้สึกกลอย ๆ ไม่สบายใจเลยทุกครั้งที่ผมจะเจอกับเค้าก็ไม่ค่อยมี จะมีได้ตอนที่แฟนผู้หญิงของเค้าไปต่างจังหวัด โทรหาไม่ค่อยได้เพราะอยู่กับแฟนเค้า แล้วถ้าเค้ามีเซ็กส์กับแฟนผู้หญิง เค้าจะนึกถึงผมมัย หรือทำไปด้วยความอยากกระบายให้เสร็จ ๆ (ผมควรถามเค้าตรง ๆ ดีมัย) แล้วถ้าเค้ามีลูกละ...แต่ผมรักเค้ามากนะครับ รักจริง ๆ จะมีวันที่เค้าจะมาเลือกเราจริง ๆ จัง ๆ มัยครับ รู้สึกเศร้าใจกับตัวเอง

ผู้ตั้งกระทู้ jifoon เมื่อ 06/04/08 22:46 น. ใน www.thailandout.com

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ แนะนำอย่างเดียวนะครับผม ตัดใจจากเขาคับ เพราะเขามีเมียและกำลัง (อาจจะ) มีลูกในอนาคต ต่อมาหากเขายังทำตัวแบบนี้ มีปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวเขาแน่ ๆ ครับผม คุณเองก็คงไม่อยากสร้างปัญหาให้กับครอบครัวเขาใช่ไหมครับ หากเขาเป็นไบฯจริง ๆ ผมคิดว่าเขาคงเลือกฝ่ายหญิงที่ทำให้เขาอยู่ในสังคมได้อย่างเปิดเผยครับ อาจฟังดูแล้วหักหาญน้ำใจนะครับ...แต่ผมแนะนำแค่ทางเดียวนะครับผม

ผู้ตอบกระทู้ รัก ครับผม เมื่อ 07/04/08 14:39 น. ใน www.thailandout.com

1.5 ความลื่นไหลทางเพศของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

(Queer sexual fluidity)

ในที่นี้ ผู้วิจัยจะทำความเข้าใจความลื่นไหลทางเพศของคนที่มีความหลากหลายทางเพศผ่านความรักและความดึงดูดทางเพศ (กรณีชายรักชายและหญิงรักหญิง) และบนฐานความพึงพอใจทางจิตใจ (กรณีหญิงข้ามเพศ) ที่ถือเป็นตัวแปรหนึ่งในบรรดาหลาย ๆ ตัวแปรที่นำพาระบบความสัมพันธ์ทางเพศของคนที่มีความหลากหลายทางเพศจากเพศวิถีหนึ่งไปสู่อีกแบบหนึ่ง เพศวิถีของคนที่มีความหลากหลายทางเพศจึงไม่ได้มีลักษณะตายตัวหรือยึดติดกับเพศวิถีแบบใดแบบหนึ่งตลอดช่วงชีวิตของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ดังที่เสนอในส่วนทำความเข้าใจเพศวิถีที่หลากหลายไปแล้วข้างต้น แต่พบว่า เพศวิถีของบุคคลใดบุคคลหนึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้

ดังเช่นกระทู้ที่จะยกตัวอย่าง เรื่องการสิ้นใจทางเพศ 3 กรณี ได้แก่ (1) จาก “เกย์คิง” สู่อุ๊ย “เกย์ควีน” ในชายรักชาย (2) จาก “ทอม” สู่อุ๊ย “ผู้หญิงแท้” และ (3) การแปลงเพศของ “กะเทย”

กรณีที่ 1 จาก “เกย์คิง” สู่อุ๊ย “เกย์ควีน”

ชื่อกระทู้ สงสัยใจ รักทำให้เปลี่ยนไปได้ขนาดนี้เลยหรือครับ

เนื้อหาการตั้งกระทู้ สงสัยจังครับ เห็นคนในบอร์ดนี้แล้วงง เวลามีความรักจะทำให้บางคนสามารถเปลี่ยนบุคลิกนิสัยและพฤติกรรมทางเพศได้ด้วยหรือครับ เช่น ตัวเองเป็นคิงถ้ารักคิงหรือไบ๊ๆ ตัวเองจะยอมทำตัวสาวหรือเป็นรับได้หรือครับ ทำได้ใจครับ ไม่เป็นการฝืนตัวเองหรือครับ แล้วมันดีหรือ เท่ากับว่าเราไม่เป็นตัวของตัวเองเลยดี คิดยังไงครับ

ผู้ตั้งกระทู้ boylove2008 เมื่อ 07/01/08 14:20 น. ใน www.thailandout.com

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (1) เรื่องของความรักมันก็ซับซ้อนแบบนี้ละครับ ความรักบางครั้งก็สามารถทำให้เราทำในสิ่งที่ไม่ใช่ตัวเรา บางคนก็ไม่เคยเปลี่ยนบางคนก็ยอมเปลี่ยน

ผู้ตอบกระทู้ นายก้องซาส์ เมื่อ 07/01/08 20:52 น. ใน www.thailandout.com

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (2) ความรักไม่มีเหตุผลครับ การเปลี่ยนตัวเองเพื่อคนรักถือเป็นการเสียสละอย่างสูงเพราะถ้าไม่รักก็ทำไม่ได้...วันนี้ ๆ ผมพยายามโม้ๆ บุคลิกและทำทุกอย่างให้ดีเพื่อคนที่ผมรักครับ ผมไม่ได้หวังเพื่อตัวเองแต่อยากให้เค้ามีความสุขและภูมิใจที่มีผมเป็นคนรักแล้วนิสัยหลาย ๆ อย่าง ผมปรับปรุงได้

ผู้ตอบกระทู้ ก๊อบมัย เมื่อ 07/01/08 14:37 น. ใน www.thailandout.com

อย่างไรก็ตาม สำหรับทัศนคติชายรักชายบางคน การเปลี่ยนแปลงบทบาททางเพศสัมพันธ์จาก เกย์ฝ่ายรุกสู่อุ๊ยฝ่ายรับ อาจเป็นไปได้ ดังเหตุผลของผู้ตอบกระทู้คนหนึ่ง

ชื่อกระทู้ สงสัยใจ รักทำให้เปลี่ยนไปได้ขนาดนี้เลยหรือครับ

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (3) โดยส่วนตัวไม่ค่อยเห็นด้วยครับ ผมคิดว่าผมคงไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนตัวเองจากรุกเป็นรับเพื่อใครสักคน แล้วถามว่าผมรักคนที่ผมคบไหม? เท่าที่ผ่านมาก็รักหมดแหละครับทุ่มเทในสิ่งที่ทำให้ได้ แต่ผมไม่เคยไปเกิดความรักกับคนที่เบื่อกเหมือนกันมาก่อนครับ มักจะคบเป็นเพื่อน พี่น้อง กันเสียมากกว่า

ผู้ตอบกระทู้ Toyo Ichiban Tanzo เมื่อ 07/01/08 19:33 น. ใน www.thailandout.com

กรณีศึกษาที่ 2 จาก “ทอม” สู่ “ผู้หญิงแท้”

ชื่อกระทู้ อดีตเคยเป็นทอม แต่ตอนนี้มีสามี บริ๊ออส

เนื้อหาการตั้งกระทู้ เรื่องมีอยู่ว่า เราไปทำหน้าที่ (สปา) ที่นี้เกือบปีแหละ หมอนวดชื่ออ้อมมยาว หุ่นดี และที่สำคัญมีสามีแหละ แต่เราเพิ่งมารู้ว่าเค้าเป็นทอม...โห เราเห็นรูปถ่ายอดีตเค้าแล้วเรากลัวเลย คือจากที่แมนมาก มาเป็นหญิงหุ่นดีเลย ที่เลิกเป็นทอมเพราะโดนหญิงทิ้ง หนี้อบอกลูกมา 10 ปี หญิงหนีไปมีสามี เค้าก็เลยไม่อยากเป็นทอมละ หนี้อย เปื้อน ท้อ กับความรัก เลยกับมาเป็นหญิงเหมือนเดิม ละครชีวิตมีสามีดีกว่า

ผู้ตั้งกระทู้ สำหรับ เมื่อ 23/02/08 16:19 น. ใน www.lesla.com

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (1) ขอตอบหน่อยนะในฐานะที่เป็นทอม (แก่) ทอมคนนั้นเขาไม่ผิดหรอกที่เปลี่ยนใจเพราะเขาอาจจะมาเจอคนที่รักเขาจริงก็ได้ ชีวิตก็แฮปปี้ ดีหลายคนที่เปลี่ยนใจก็มี นานาจิตตัง

ผู้ตอบกระทู้ ทอมแก่ เมื่อ 24/02/08 09:06 น. ใน www.lesla.com

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (2) ขนาดผู้หญิงยังรักผู้หญิงด้วยกันได้ แล้วคงไม่ผิดหรอกนะค่ะถ้าเค้าจะมีสามี ความรักแบบไหนขอให้มีความสุขก็ไม่ผิดหรอกค่ะ

ผู้ตอบกระทู้ เด็กอีสาน...จงเจริญ เมื่อ 25/02/08 00:16 น. ใน www.lesla.com

กรณีศึกษาที่ 3 การแปลงเพศของ “กะเทย”

ชื่อกระทู้ ชีวิตหลังจากการแปลงเพศ

เนื้อหาการตั้งกระทู้ โดมอยากรู้อะคะ กะเทยที่ได้ชีวิตใหม่ คือ การแปลงเพศเรียบร้อยแล้ว จะได้รับอะไรที่ดีขึ้นกับชีวิตบ้าง เคยถามผู้ชายบ้าง เค้าบอกว่ากะเทยก็คือกะเทย คำๆ นี้เจ็บมาก กลัวคะ เพราะชีวิตกะเทยเจออะไรที่มันคล้ายพายุพัดเค้ามาทุกวัน โดยที่มีผลมาจากคำว่า “กะเทย” ทั้งสิ้น ทั้งเวลาเดินไปไหนมาไหน มีคนแซวตลอดเวลา ผู้ชายที่เค้ามาคุยด้วย คือเค้ามา ขอมมีเซ็กส์ด้วยทั้งสิ้น บางอารมณ์ชอบคะ แต่บางครั้งก็แปลก ๆ ตัวเองว่า เราคือตัวอะไรกันแน่ ทำไมชีวิตเราไม่เหมือนคนอื่นที่เค้าเป็นกันอยู่อย่างสบาย กับชีวิตที่ไม่รู้ว่าเราจะใช้ชีวิตนี้ได้ยาวนานแค่ไหน หลายครั้งก็แอบอิจฉาผู้ชายบางคนเค้าคบกันอยู่ด้วยกันนาน อยากมีแบบนี้บ้าง

ผู้ตั้งกระทู้ natty_zeza เมื่อ 01/02/08 21:23 น. ใน www.thailadyboyz.net

ชื่อกระทู้ ชีวิตหลังจากการแปลงเพศ

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (1) จะได้อะไรที่ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ที่เราต้องการแปลงเพศคะ ว่าเราทำเพื่อตัวเอง เพื่อคนอื่น หรือเพื่อให้สังคมยอมรับ ส่วนตัวทำเพื่อตัวเองเพราะก่อนทำก็คิดอยู่แล้วว่าที่ประเทศไทย แปลงแล้วคนอื่นก็ยังเรียกเรว่ากะเทย แต่เพราะเราอยากมีร่างกายที่ผู้หญิงทั้งกาย และใจ หลังทำแล้วก็มีสุขมากคะ เชื่อแล้วคะว่าการแปลงเพศคือการรักษาโดยการแปลงสภาพกายให้ตรงกับจิตใจ ทำให้มีความสุขมากขึ้นที่เห็นเรือนร่างตัวเองเวลาอาบน้ำ ใส่เสื้อผ้า ชุดว่ายน้ำ และมีความมั่นใจมากขึ้นคะ

ผู้ตอบกระทู้ Joobsy เมื่อ 01/02/08 22:05 น. ใน www.thailadyboyz.net

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ (2) ความจริงก็คือความจริงคะว่าหลังจากผ่าตัดแปลงเพศแล้ว เรายังเป็นกะเทยอยู่ อันนั้นคือในส่วนของสังคมที่เค้ามอบให้เรา แต่ส่วนตัวบอกกับตัวเองว่าฉันก็เป็นผู้หญิงแต่เป็นผู้หญิงในแบบของชั้นเอง ก่อนทำชีวิตไม่ค่อยมีความสุขคะ อันเนื่องมาจากการที่เราไม่ยอมรับตัวเอง แล้วเวลาไม่มีความสุข ทุกสิ่งทุกอย่างมันก็ฟ้องออกมาทางสีหน้า แววตา และอารมณ์ รังสีอำมหิตแผ่ซ่าน หลังจากแปลงเพศมาแล้วและอยู่กับมันมา 5 ปี ใช้ชีวิตตามปกติ ถามว่าคนรอบข้าง เช่น เพื่อนร่วมงาน ยอมรับเราได้มากขึ้นไหม ดิฉันไม่รู้ รู้แต่ว่าดิฉันมีความสุขในการยอมรับตัวเองมากขึ้น ทุกอย่างเปลี่ยนไป มองอะไรเข้าใจง่ายขึ้น ปลอ่ยวางอะไรได้มาก ที่โพสต์มาลองสังเกตนะคะ ทุกอย่างมันอยู่ที่ตัวเองคะ เพราะฉะนั้นหลังจากทำแล้ว ใครก็ตามที่หวังจะให้คนอื่นยอมรับคุณ ดิฉันว่าอันนั้นก็เตรียมความผิดหวังไปได้เลย เพราะมันคงจะไม่มีใครมายอมรับคุณเองได้ดีและมากเท่านอกจากตัวคุณเอง

ผู้ตอบกระทู้ Aya เมื่อ 02/02/08 9:50 น. ใน www.thailadyboyz.net

2. เพศวิถีไซเบอร์และประสบการณ์ชีวิตของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

2.1 ความดึงดูดใจระหว่างบุคคลแบบออนไลน์

ความดึงดูดใจระหว่างบุคคลที่ถูกแสดงออกในพื้นที่กระดานข่าวสนทนาที่จะยกตัวอย่าง ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นพื้นที่สำหรับหาคู่รักออนไลน์ อันเป็นกระบวนการทำความรู้จักและสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นผ่านพื้นที่ในอินเทอร์เน็ต ก่อนที่จะสร้างความสัมพันธ์แบบเผชิญหน้าในเวลาต่อมา

ในเอ้าท์พอร์รัม กระดานข่าวสนทนาของชายรักชายในชุมชนไทยแลนด์เอ้าท์ ได้จัดกระดานข่าวสนทนาเฉพาะเพื่อการหาคู่ทางอินเทอร์เน็ตให้กับชายรักชายเรียกว่า “กระดานหาเพื่อน หาแฟน” สมาชิกชายรักชายสามารถตั้งกระทู้เพื่อหาคนรักหรือหาเพื่อน โดยมีรูปแบบการ

ตั้งกระทู้เพื่อหาเพื่อนหรือคู่รักหลายประเด็น เช่น การระบุคุณสมบัติของคู่รักที่ต้องการที่เรียกว่า การระบุ “สเปค” ที่ต้องการ มีการให้อีเมลเพื่อติดต่อกลับ มีการแนบรูปถ่ายของผู้ตั้งกระทู้เพื่อให้ผู้อื่นพิจารณา

ในเว็บไซต์บอร์ดเลสส์่า กระดานข่าวสนทนาของหญิงรักหญิงในชุมชนเลสส์่า ก็มีกระดานข่าวเฉพาะหมวดเพื่อการหาคู่รักเช่นเดียวกัน แต่มีความหลากหลายกว่าในกระดานข่าวของชายรักชาย โดยจะแยกตามเพศวิถีและจุดประสงค์ที่ต้องการ ได้แก่ “เลส” “หาเพื่อนใหม่” “วัยทำงาน” “เพื่อนทั่วไทย” และ “เพื่อนต่างแดน” แต่เนื้อหากระทู้มีลักษณะคล้ายกับกระทู้ของชายรักชาย เช่น มีการระบุคุณสมบัติของคู่รักที่ต้องการ ให้อีเมลเพื่อนติดต่อกลับ มีการระบุเพศวิถีประเภทที่ผู้ตั้งกระทู้ต้องการ

ใน “เว็บไซต์ไทยเลดี้บอยส์” แตกต่างจากกระดานข่าวสนทนาของชายรักชายและหญิงรักหญิง คือ ไม่มีกระดานข่าวสนทนาที่เป็นห้องหรือหมวดเฉพาะเพื่อหาคู่รักและหาเพื่อน แต่จะพบกระทู้ที่ผู้ชายเข้ามาตั้งกระทู้เพื่อหาคู่รักที่เป็นหญิงข้ามเพศอย่างประปรายในห้อง “โซฟาสีฟ้า” โดยวิเคราะห์ได้ว่า การขาดกระดานข่าวเฉพาะเพื่อหาคู่รักในชุมชนของหญิงข้ามเพศเนื่องจากจุดประสงค์หลักของการสร้างชุมชนเสมือนแห่งนี้มีเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านการแปลงเพศ และเรื่องราวด้านชีวิตและเพศวิถีของหญิงข้ามเพศเป็นหลัก

ในเบื้องต้นผู้วิจัยขอยกกระทู้ต่อไปนี้ ซึ่งเป็นกระทู้ที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นกระทู้ที่ให้ภาพสะท้อนระบบความสัมพันธ์เรื่องของการรักและความเสนาหาในสังคมออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศได้ดี จากนั้นจึงจะนำเสนอตัวอย่างกระทู้เกี่ยวกับรูปแบบความรักในโลกออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศต่อไป

ชื่อกระทู้ ความรักในโลกของอินเทอร์เน็ตและในโลกไซเบอร์ทำให้รู้ว่า...

เนื้อหาการตั้งกระทู้ โลกไซเบอร์ทำให้รู้ว่า (1) เข้ามาเล่น msn ทำให้ไม่เหงาเมื่อได้เข้ามาเล่น (2) เข้ามาเล่น msn ทำให้รู้สึกเหงาเมื่อมาเล่นแล้วไม่มีเพื่อนคุย (แล้วก็ต้องเสาะหาเพื่อนคุยจนได้) (3) chat หรือ web board ทำให้ได้ค้นพบบุคคลที่เราไม่เคยรู้จักจากคนในสถานที่ต่าง ๆ บนโลกใบนี้ (4) website Tom ,Dee , Les ทำให้ได้รู้ว่าเรายังมีเพื่อนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันเยอะแยะมากมาย (5) โลกของไซเบอร์ทำให้รู้ว่ามีคนอีกมากมายที่ (อยากมีเพื่อนใหม่ อยากคุยทั่วไป เรื่องออกหัก เสียใจ หากหัก (สำหรับคนไม่รู้จักพอ) (6) การ chat ทำให้รู้ว่าเมื่อเราเหงา ไม่มีเพื่อน เราควรจะมีโพสต์ เพื่อหาเพื่อนใหม่ (7) การ chat ทำให้รู้ว่าเมื่อเราออกหัก เราต้องรีบหาคคนคุยเพื่อไม่ให้เหงาหรือหาคนมาตามหัวใจ (ทั้งที่มันยากที่จะทำใจ) (8) การ chat ทำให้รู้ว่าเมื่อคนที่เรามีแฟนหรือมีคนรักแล้ว กลับต้องการความรักเพิ่มและความไม่รู้จักพอก็เกิดขึ้นเพียงเพราะว่าหวันไหวเท่านั้นเอง

ชื่อกระทู้ ความรักในโลกของอินเทอร์เน็ตและในโลกไซเบอร์ทำให้รู้ว่า...

เนื้อหาการตั้งกระทู้ (ต่อ) (9) การ chat ทำให้มีเพื่อนและเมื่อมีความรู้สึกดี ๆ ต่อกันก็กลับกลายเป็นความรักขึ้นมาและมันจะรู้สึกเจ็บ ถ้าต้องรักคนที่เค้ามีเจ้าของแล้ว (แล้วมันก็ไม่บอก) หรืออาจทำคู่รักหลาย ๆ คู่ต้องเลิกกันเพราะความลังเล หรือ เพราะว่ามีใครอีกคนหนึ่งเลือกเข้ามาในชีวิต (กลายเป็นรักสามเส้า หรือสี่เส้าก็ได้ใครจะไปรู้) (10) การ chat ทำให้เรารู้จักเพื่อนเยอะขึ้น และบางครั้ง เรา add mail ก็เลือกไปซำกับเพื่อน (ทอม) (ดี) เหมือนกันสะงั้น (แย่งกันจับสะงั้น สุดท้ายความเป็นเพื่อนอาจจะหายไปได้) (11) การ chat ทำให้เราได้รู้จักทอม ดี เลส ได้เห็นหน้าพูดคุย ทั้งที่เป็นตัวเองหรือเปล่าก็ไม่ทราบ (ไม่รู้จะโกหกเพื่ออะไรกัน) เพราะบางคนตั้งความหวังว่าคนที่คุยด้วยจะต้องหน้าตาดีหรือเพอร์เฟ็ค เพียงเพราะว่าอาจจะได้ยินเสียงหรือคุยโทรศัพท์กัน (จัดว่าอยู่ในแนวสร้างภาพ) เมื่อเจอกันจริง ๆ กลับตรงกันข้ามกันแล้วต่างคนก็ต่างเลิกเรา และจากกันไปกลายเป็นคนไม่รู้จักกัน (คนที่เสียความรู้สึกคือคนที่ตั้งความหวัง คนที่เสียใจคือคนที่โดนทิ้งเพราะไม่ใช่อย่างที่หวัง) (12) การสร้างภาพเกิดขึ้นได้ในโลกไซเบอร์ บางคนบอกว่าไม่มีแฟน จริง ๆ แล้วมันมีแต่มันอยากมีอีก หรือไม่ก็ไม่มีเพราะไม่มีใครเขาเนื่องจากดีเกินไปหรือเลวเกินไป บางคนก็เอารูปมาโชว์มาอวดกัน ซึ่งมันก็ดีสำหรับการทำความรู้จักเพื่อจะได้รู้ว่าใครเป็นใคร แต่สำหรับบางคนมันเอารูปชาวบ้านมาอวดว่าเป็นรูปมัน (แบบนี้มันไม่บริสุทธิ์ใจกับตัวเองและคนอื่น แถวบ้านเรียกว่า "เลว") (13) บางคนอายุที่จะเผยตัวตนที่แท้จริง กลัวว่าจะไม่น่ารัก ไม่หล่อ ไม่สวย ไม่เท่ บางรายถึงขั้นเป็นวิตกกังวล วิตกกังวลไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง (14) เวลาหาเพื่อนคุยมักจะมีกำหนดว่าต้องน่ารักหรือหล่อ เฉพาะทอม ดี เลส มี hi5 มีเบอร์โทร มีรูปโชว์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวของตัวเอง (อันนี้ก็ดี ถ้ามันไม่ทำให้เดือดร้อนใคร) (15) บางคนอาจโชคร้าย เมื่อรู้ว่า คนที่คุณกำลังสนทนาคือตัวจริงที่ไม่มีตัวตน หรือชื่อไม่ตรงกับสิ่งที่พอให้มา (จัดอยู่ในประเภทสร้างภาพ) หรือบางรายอาจจำเป็นต้องทำเนื่องจากเนี้ยนมาตั้งแต่ต้น (เจอแบบนี้ต้องทำใจ) (16) บางคนอาจโชคดี ได้เพื่อนที่รู้จัก ได้เพื่อนสนิท หรือได้พบรักแท้ที่อาจหาไม่ได้ในโลกภายนอก (อันนี้เป็นสิ่งดีที่ควรสนับสนุนและให้กำลังใจในความรัก) (17) บางคนอาจทั้งโชคดีและโชคร้ายที่ได้พบกับสิ่งดี ๆ แต่ถ้าใครต้องเจอกับเรื่องเสียใจหรือเรื่องโกหก หลอกหลวง ไม่จริงใจ ก็ให้ถือซะว่าเป็นกรรมเวรเมื่อชาติที่แล้ว (ควรขอโทษกรรมให้กับเรื่องที่ผ่านมาและทำใจสะครวญหน้าอย่าได้เจออีกเลย) (18) บางคนไม่หล่อ ไม่สวย ก็อยากทำให้ตัวเองดูดี ไม่ว่าจะแอบแอบ แอบสวยแค้นไหน ความจริงก็คือจริง สวย หล่อแบบธรรมชาติ ดีที่สุดแล้ว หรือไม่ก็นำตาธรรมชาติ ชื่อ ๆ นี้แหละดีทีสุด จะเป็นคนดำ เตี้ย อ้วน ขี้เหร่ ตาบอด ไม่สมประกอบ หรือจะเป็นบุคคลประเภทใดก็แล้วแต่ที่ไม่เข้าตาใคร ๆ อย่างน้อยถ้าเป็นคนดี ไม่หลอกหลวงและจริงใจ เชื่อเถอะว่าพวกคุณจะเป็นคนที่ดูดีกว่าประเภทที่หล่อสวย (แต่ไม่มีสมอง) (19) โลกของไซเบอร์มีทั้งข้อดีและข้อเสีย หากใครที่เข้ามาเล่นแล้วมีความสุขก็ถือว่าเป็นโชคดีของคุณ แต่ถ้าคุณเล่นแล้วไม่มีความสุข หรือเจอเรื่องไม่ดี ๆ ก็ขอให้คุณทำใจซะ

ชื่อกระทู้ ความรักในโลกของอินเทอร์เน็ตและในโลกไซเบอร์ทำให้รู้ว่า...

เนื้อหาการตั้งกระทู้ (ต่อ) (20) เมื่อมีความรักเกิดขึ้นบนโลกไซเบอร์ โปรดเผื่อใจไว้ครั้งหนึ่ง เพราะเรารู้จักกันเพียงผ่านจอคอมพิวเตอร์ ข้อความและความรู้สึกในระดับหนึ่ง โปรดทำความรู้จักกันให้มากขึ้น ถ้าคุณเกิดสนใจคน ๆ นั้นและอยากเรียนรู้หลาย ๆ อย่างในตัวเขามากขึ้นเพราะโลกใบนี้ไม่มีอะไรที่แน่นอน ไม่ว่าจะเป็น ชาย หญิง ทอม ดี เลส เกย์ ตู๊ด หรือประเภทอะไรก็แล้วแต่ (แม้แต่ในโลกความเป็นจริงก็ตามที) คนบนโลกนี้มีตั้งมากมายแต่จะมีสักกี่คนที่เราจะเข้าใจกันและยอมรับในความเป็นตัวของตัวเอง ความรักเกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา ไม่จำกัดว่าจะเป็นเพศไหน สันดานดี เลว หรืออะไรก็แล้วแต่มันอยู่ที่ว่า คุณรู้จักความรักดีพอและรักษาความรักที่มีอยู่ดีพอหรือยังแค่นั้นเอง

ผู้ตั้งกระทู้ โลกไซเบอร์ ทำให้รู้ว่า เมื่อ 11/08/08 16:41 น. ใน www.lesla.com

จากเนื้อหาตัวอย่างการถ่ายทอดประสบการณ์ความรักในโลกออนไลน์ของหญิงรักหญิง คนหนึ่งดังข้างต้น ทำให้เราเข้าใจว่าความรักและความเสนาหาในโลกออนไลน์เป็นเหมือนดาบสองคม มีสองด้านทั้งในแง่บวกและแง่ลบ การมองเพียงแง่เดียวอาจให้ภาพที่ไม่ครบถ้วน งานวิจัยหลายชิ้นมักเสนอและให้ภาพตอกย้ำว่าความรักและเรื่องของความสัมพันธ์ในอินเทอร์เน็ตล้วนเป็นเรื่องของ “การหลอกหลวง” หรือไม่จริงใจ ซึ่งเป็นเพียงภาพด้านเดียว เพราะความรักและความเสนาหาในอินเทอร์เน็ตขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่แต่ละคนเจอนั้นแตกต่างกันไป ต่อไปนี้ ผู้วิจัยจะยกตัวอย่างรูปแบบและลักษณะของกระทู้เพื่อหาคูรักและหาเพื่อนที่ให้ภาพหลายด้านที่เกิดในชุมชนของคนที่มีความหลากหลายทางเพศในรูปแบบต่าง ๆ ตามที่ผู้วิจัยได้สังเกตพบแล้วมาจัดหมวดหมู่ใหม่

2.1.1 รูปแบบการหาเพื่อนและคนรักในกระดานข่าวสนทนา

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับข้อความการ “โพสต์” หาเพื่อนและคนรักในกระดานข่าวสนทนาของคนที่มีความหลากหลายทางเพศแยกเป็น 2 รูปแบบ คือ

1) รูปแบบการให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการติดต่อสานสัมพันธ์ พบว่า ชายรักชายและหญิงรักหญิงจะลงที่อยู่อีเมลเพื่อใช้ในการติดต่อกลับผ่านการอีเมล และการสนทนาออนไลน์ หรือที่เรียกกันติดปากในหมู่นักสนทนาเพื่อหาเพื่อนหาแฟนว่า “เล่นเอ็ม” บางคนจะมีเว็บไซต์ส่วนตัวที่ลงรูปของตนไว้เพื่อให้ผู้ที่สนใจเข้าไปดูรูปแล้วนำไปพิจารณาว่าจะสานสัมพันธ์ต่อหรือไม่ เว็บไซต์เหล่านี้จะอยู่ในรูปของเว็บบล็อก พบว่าเว็บไซต์ส่วนตัวที่นิยมกันมากที่สุดเรียกกันว่า “ไฮไฟว์” (www.hi5.com) ซึ่งเป็นเว็บไซต์แบบเครือข่ายสังคมสานสัมพันธ์กับเพื่อนใหม่ (social network)

สมาชิกสามารถสร้างประวัติส่วนตัวแล้วแสดงบนโลกออนไลน์ โดยสามารถแสดงข้อมูลอย่างเช่น สิ่งที่ตนเองสนใจ รสนิยมทางเพศ อายุ และสามารถลงภาพถ่าย สร้างอัลบั้มภาพส่วนตัวในหน้าประวัติของตนเอง สามารถให้ผู้อื่นมาเขียนคอมเมนต์ไว้ได้ ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งพบว่า หากผู้ดูแลระบบอนุญาตให้ลงเบอร์โทรศัพท์ บางกระทู้จะมีการลงเบอร์โทรศัพท์เพื่อติดต่อกลับไว้ด้วยอีกทางหนึ่ง โดยสรุป การหาคนรักรูปแบบนี้จะระบุที่อยู่สำหรับติดต่อกลับเพียงอย่างเดียวโดยไม่มีข้อมูลอื่น ๆ เลย ได้แก่ การสนทนา (chat) อีเมล เว็บไซต์ส่วนตัว และเบอร์โทรศัพท์ หรือบางกรณีอาจมีการให้ที่อยู่สำหรับติดต่อกลับมากกว่าสองทางขึ้นไป จากการสังเกตพบว่ารูปแบบนี้จะเป็นรูปแบบการหาคู่ออนไลน์ที่พบได้ค่อนข้างมาก

ตัวอย่างที่ 1 หาเพื่อนหรือคนรักโดยการติดต่อสานสัมพันธ์ผ่านการ “แชท”

ชื่อกระทู้ อยากมีเพื่อนคุยทาง MSN

เนื้อหาการตั้งกระทู้ เบื่อจังอยากมีเพื่อนคุยทาง msn add. กันมานะsonyanui@hotmail.com

ผู้ตั้งกระทู้ sonya เมื่อ 02/08/07 16:35 น. ใน www.lesla.com

ตัวอย่างที่ 2 หาเพื่อนหรือคนรักโดยการติดต่อสานสัมพันธ์ผ่าน “ไฮไฟว์”

ชื่อกระทู้ มารู้จักผมใน hi5 กันนะครั้บ มีข้อมูลทุกอย่าง

เนื้อหาการตั้งกระทู้ คลิกที่นี่เลย ชอบยังงี้แอดเมลมานะครั้บ <http://peteypetey.hi5.com>

ผู้ตั้งกระทู้ petey เมื่อ 19/02/08 20:02 น. ใน www.thailandout.com

ตัวอย่างที่ 3 หาเพื่อนหรือคนรักโดยการติดต่อสานสัมพันธ์ผ่านอีเมล

ชื่อกระทู้ อยากรู้จักสาวประเภทสองตัวเล็ก ๆ ครั้บ

เนื้อหาการตั้งกระทู้ เป็นเพื่อนกันนะครั้บ แอดมาคุยกันหรือส่งเมลมานะครั้บ
komsanaap@hotmail.com

ผู้ตั้งกระทู้ BB เมื่อ 06/12/07 22:11 น. ใน www.thailadyboyz.net

ตัวอย่างที่ 4 หาเพื่อนหรือคนรักโดยการติดต่อสานสัมพันธ์ผ่านโทรศัพท์

ชื่อกระทู้ อยากมีคนคุยแก้เซ็ง

เนื้อหาการตั้งกระทู้ มาคุยกันนะอยากมีเพื่อนคุยอะคะ 083-920-9197 กันย์

ผู้ตั้งกระทู้ กันย์ เมื่อ 01/08/07 20:42 น. ใน www.lesla.com

2) รูปแบบของเนื้อหาข้อความเพื่อหาเพื่อนและหาคู่รัก พบข้อสังเกต 4 ประการ เรียงเนื้อหาที่พบมากที่สุดคือ (1) การหาคนรักโดยระบุลักษณะคุณสมบัติส่วนบุคคล หรือที่เรียกกันว่าการระบุ “สเปค” (spec.) ได้แก่ ระบุลักษณะและคุณสมบัติของตนเอง และระบุลักษณะคุณสมบัติของคนรักที่ต้องการพร้อมระบุลักษณะคุณสมบัติของตนเอง (2) การหาคนรักโดยระบุเพศวิถี ได้แก่ ระบุเพศวิถีของตนเองและเพศวิถีแบบที่ตนเองต้องการ เช่น เป็นเกย์ ฝ่ายรุกหาเกย์ฝ่ายรับ (หรือตรงกันข้าม) เป็นทอมหาดี (หรือตรงกันข้าม) เป็นผู้ชายหาสาวประเภทสอง นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า มีการระบุเพศวิถีของตนเองแล้วระบุเพศวิถีที่ต้องการพร้อมให้ข้อมูลเกี่ยวกับหน้าตาและรูปร่าง เช่น บอกสัดส่วน อายุ และแนบรูปภาพ (3) การหาเพื่อนและคนรักโดยระบุพื้นที่ ได้แก่ หาเพื่อนและคนรักในจังหวัดใกล้เคียงหรือจังหวัดเดียวกัน และหาเพื่อนและคนรักในพื้นที่ในกรุงเทพฯ โดยระบุเขตหรือละแวกที่พักอาศัย และ (4) การหาคนรักที่เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่ได้รับการยอมรับทางสังคม เช่น หาซู้รักและคู่นอน อย่างไรก็ตาม ในบางกรณี เนื้อหาข้อความจากข้อสังเกตทั้ง 4 ประการ อาจผสมกัน เช่น ระบุเพศวิถีพร้อมระบุคุณสมบัติที่ต้องการ

รูปแบบที่ 1 (ก) การหาคนรักของชายรักชายโดยระบุลักษณะคุณสมบัติส่วนบุคคล

ชื่อกระทู้ คนเรื่องมาก มหาแฟน ใครสนใจแวะมาแอดเอ็มหน่อยนะครับ

เนื้อหาการตั้งกระทู้ สวัสดีครับ ผมอยากหาแฟนครับผม ขอคนที่อยากคบกันนาน ๆ หน่อยนะครับ หรือถ้าจะให้ดีก็ควรจะรักกันตลอดไปนะครับ ใครสนใจลองแอดเข้ามาคุยกันดูนะครับ ลองมาดูคุณสมบัติกันหน่อยนะครับ แต่อย่าหาว่าผมเรื่องมากนะครับ ผมมีสเปค แต่ไม่เคยได้แฟนตามสเปคซักคน 555 ถ้าใครอ่านข้อมูลแล้ว ถูกใจ สนใจ ตัดใจต้องใจผม ก็ลองแอด MSN มาได้ที่ olamolam@hotmail.com ได้เลยครับ ผมรออยู่ครับผม ที่รัก

ชื่อกระทู้ คนเรื่องมาก มาหาแฟน ใครสนใจแวะมาแอดเอ็มหน่อยนะครับ

เนื้อหาการตั้งกระทู้ (ต่อ) คุณสมบัติส่วนตัวของผม

เรียกผมว่าไอ (โอเคๆ นะครับ ถึงจะยังไม่ใช้ชื่อเล่นจริง ๆ...ถ้าได้คบกันก็จะรู้แน่ ๆ ครับ) อายุ 31 ปี (เริ่มต้นที่จะเรียกได้ว่าสูงวัย) ส่วนสูง 172 ซม. น้ำหนัก 95 ก.ก. สีผิวขาวถึงขาวมาก หน้าตาดีครับ ลูกคนจีนพาไปไหนไม่อายใครแน่นอน หน้าเนียน ๆ เกือบใส ไม่มีสิ่วฝ้า ไม่มีริ้วรอยมองคล้ำใด ๆ ถึงจะไม่ใสเท่าเด็ก ๆ แต่ก็นำมามองพอตัวนะครับ รสนิยมทางเพศเป็นรับ หรือ Bottom หรือ Passive ครับ (แล้วแต่ว่าจะชอบเรียกแบบไหน) นิสัยง่ายว่องง่าย ๆ สบาย ๆ รักใครรักจริง และอีกเยอะแยะมากมาย ถ้าอยาการู้ต้องลองแอด MSN เข้ามาคุยละกัน นิสัยแง่ลบ ไม่บอกรอก 555 หากมีโอกาสได้สานสัมพันธ์ คงจะารู้ด้วยตัวคุณเองดีกว่าครับ งานอดิเรก ขับรถเล่น ร้องเพลง เล่นเกม ดูหนัง อ่านการ์ตูน ซื้อมือถือ หางของอร่อยกิน อาชีพ พนักงานบริษัท (บริษัทแห่งหนึ่งในประเทศไทยและอยู่ในกรุงเทพฯครับ) การศึกษาปริญญาตรี ฐานะทางการเงิน ปานกลาง

คุณสมบัติของคนที่ผมอยากเป็นแฟนด้วย

ชื่อ ชื่ออะไรก็ได้ นามสกุลไม่เกี่ยง เพราะคงไม่ได้ใช้ร่วมกัน อายุเท่าไรก็ได้ที่อยู่ในช่วง 25 - 35 ปีครับ ส่วนสูงเท่าไรก็ได้ครับ น้ำหนัก อันนี้ขอเลยครับ ไม่ชอบคนอ้วนเหมือนกัน ขอคนที่ไม่อ้วนเท่านั้นนะครับ สีผิว ขอผิวขาวหน่อยก็ดีครับ แต่ถ้าแทน ๆ หน่อยก็ได้ครับไม่ว่ากัน เพราะผมไม่ชอบแบบคล้ำ หรือดำมาก ๆ หน้าตา ขอคนที่พาไปไหนมาไหนได้ไม่อายใครนะครับ ไม่จำเป็นต้องหล่อ ขอให้ดูได้ เห็นหน้าแล้วชื่นใจบ้าง นำมาลอง แต่ถ้าหล่อได้ก็ดีครับ แต่ก็เน้นนะครับว่าไม่จำเป็นต้องหล่อ รสนิยมทางเพศเป็นรุก หรือ Top หรือ Active (แล้วแต่ใครจะเรียกเช่นกันครับ) นิสัยอันนี้ว่ากันอีกที ขอแค่อย่าทำให้เสียใจ เสียความรู้สึกกันบ่อย ๆ ก็พอ งานอดิเรก ไม่จำกัดครับ แต่ถ้าคล้ายกันได้ก็ดีครับ แต่ถ้าไม่คล้ายกันไม่เป็นไรว่ากันอีกที อาชีพ ไม่จำกัดครับ การศึกษาไม่จำกัดครับ ฐานะทางการเงิน ปานกลางขึ้นไป
อยากพบคนที่ถูกใจผมและถูกใจคนที่ผมจะคบด้วย ไม่อยากคบเล็ก คบเล็ก ยังไงผมรอคุณอยู่นะครับ ที่รักของผม

ผู้ตั้งกระทู้ kamja เมื่อ 09/11/07 01:11 น. ใน www.thailandout.com

รูปแบบที่ 1 (ข) การหาคนรักของหญิงรักหญิงโดยระบุลักษณะคุณสมบัติส่วนบุคคล

ชื่อกระทู้ ทอมนะครีบ อยากรู้จักดีโสด ที่มีคุณสมบัติดังนี้ เพื่อมารักกันนะครีบ!!!

เนื้อหาการตั้งกระทู้ (1) คุณจะจบอะไรมา ไม่เป็นไรครีบ เพราะว่าเราไม่ได้วัดการคบใครที่ การศึกษา สำหรับตัวเราเองนั้นจบปริญญาตรีสื่อสารมวลชนและกำลังศึกษาต่อปริญญาโทครีบ (2) อยากรู้จักดีที่อายุระหว่าง 20-32 นะครีบ ขอไม่เกินนี้ เพราะว่าความคิดเห็นเราจะได้ไม่ แตกต่างกันเกินไป สำหรับตัวเราเองนั้น เคยคบมากกว่านี้ ก็ต่างกันเกินไป พอคบน้อยกว่านี้ก็ เจ้าชู้เกินไป (3) สนใจดีที่รูปร่างไม่อ้วนและถูกชะตากันนะครีบ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนเหนือ หรือ เชียงใหม่) ต้องขอโทษก่อนเลยนะครีบ สำหรับคนอ้วนเพราะนี่คือสเปคจริง ๆ และคิดว่าคุณเองก็ คงมีสเปคเช่นกัน สำหรับเรานั้น หน้า 48 สูง 162 ครีบ ผิวขาวเป็นคนเหนือครีบ (4) จะวัย เย็นหรือวัยทำงานก็ได้ครีบ ไม่เป็นไร เพราะนั่นไม่ใช่สิ่งสำคัญเท่าไร ขอเพียงแต่มีความจริงใจ นะครีบ สำหรับเรานั้นทำงานครีบ ธุรกิจส่วนตัว สำหรับรายละเอียดโดยลึกแล้วจะบอกอีกที่ทาง msn นะครีบ

สำหรับดีที่่านใดสนใจที่อยากคุยกับคนนี้ add msn มาได้นะครีบที่ kenshiza@hotmail.com ยินดีที่จะทำความรู้จักกันนะครีบ

ผู้ตั้งกระทู้ Ken เมื่อ 18/04/08 11:33 น. ใน www.lesla.com

รูปแบบที่ 1 (ค) การหาคนรักที่เป็นหญิงข้ามเพศของผู้ชายโดยระบุลักษณะคุณสมบัติส่วนบุคคล

ชื่อกระทู้ ความฝันของผมคืออยากแต่งงานกับเลดี้บอยชาวไทย

เนื้อหาการตั้งกระทู้ ผมเป็นชาวอังกฤษ เชื้อสายอินเดีย ชื่อ Mukesh อายุ 38 ปี สูง 183 cm หน้าตาถือว่าดีในระดับหนึ่ง ผมเป็นเจ้าของธุรกิจเกี่ยวกับคาร์แคร์ ผมชอบคนไทยมาก เพราะคนไทยเอาใจเก่ง อยากทำความรู้จักกับสาวประเภทสองชาวไทย ถ้าทุกอย่างเป็นไปได้ด้วยดี ผมอยากแต่งงานด้วยและใช้ชีวิตคู่ที่อังกฤษ เธอคนนั้นต้องมีรูปร่างคล้ายผู้หญิง แต่ไม่จำเป็นต้อง แปลงเพศแล้ว ที่สำคัญเธอต้องเป็นคนดี สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ มีอินเทอร์เน็ตและเว็บแคม จะดีมาก ไว้ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ถ้าสนใจอยากทำความรู้จักกับผม กรุณาทักอีเมลไวนะครีบ เดี่ยวผมจะติดต่อกลับไป p.s. เพื่อนคนไทยของผมเป็นคนโพสต์ให้ครีบ

ผู้ตั้งกระทู้ mmaayyaa เมื่อ 27/05/08 14:03 น. ใน www.thailadyboyz.net

รูปแบบที่ 2 การหาคนรักโดยระบุเพศวิถี

ชื่อกระทู้ อยากทำความรู้จัก/และคบกับสาวสอง(แปลงแล้ว)

เนื้อหาการตั้งกระทู้ หัวดีครับ ผมชื่อ โอล่า อาชีพข้าราชการ อายุ 29 ปี ปัจจุบันอยู่กาญจนบุรี
อยากมีมิตรไว้แลกเปลี่ยนพูดคุยหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รับฟังความรู้สึก เป็นชายเต็มรูปแบบ
และที่สำคัญผมไม่ต้องการคบเพื่อหวังผลประโยชน์แอบแฝงหรือหวังประโยชน์อื่น ๆ ไດ หากสาวใดไม่
รังเกียจก็ติดต่อพูดคุยกันได้ครับ 083-3305930 หรือ watchira_wut@hotmail.com

ผู้ตั้งกระทู้ watchira_wut เมื่อ 14/03/08 11:45 น. ใน www.thailadyboyz.net

ชื่อกระทู้ ดีทั้งหลายเข้ามาก่อนนะค่ะ ไม่เข้ามาแล้วจะเสียใจ

เนื้อหาการตั้งกระทู้ สวัสดีค่ะคุณดีทุกท่าน เรากำลังรับสมัครชาวคลับดีเพิ่มเติม และอยากเชิญ
ชวนให้ทุกคนมาสมัครนะค่ะ สนใจคุยกันได้

รายละเอียดการสมัคร คลับนี้ยินดีต้อนรับเพื่อน ๆ ทอมดีทุกคน ๆ นะค่ะ แต่คนที่จะเป็น
สมาชิกได้ ขอรับเป็นตัวอย่างเดียวกันเท่านั้นนะค่ะ ไม่จำกัดคุณสมบัตินิดใด ๆ ทั้งสิ้น ขอแค่คุณเป็นดีจริง
มีจิตใจที่รักทอมเท่านั้น เราไม่ได้ส่งเสริมให้พวกคุณเป็นแต่เราอยากให้คุณเป็นตัวของตัวเองมาก
ที่สุด เป็นอย่างไรก็แสดงออกแบบนั้น จำนวนสมาชิกรับไม่จำกัดนะค่ะ ขอคนที่สมัครใจอยากจะทำ
ร่วมคลับจริง ๆ เอาแบบว่าติดตาม ๆ บ่อย ๆ อะค่ะ คุยกันด้วยความจริงใจแค่นั้นเป็นพอจะ
หรือสนใจเข้ามาทางนี้ได้ค่ะ <http://a3suiwayclu3.diary.postjung.com>

ผู้ตั้งกระทู้ อธิ 21/08/07 17:38 น. ใน www.lesla.com

ชื่อกระทู้ ขวน..คิง/รุก ผู้ใหญ่ 35++ โสด แมน ๆ เทียวปีใหม่

เนื้อหาการตั้งกระทู้ โกลปีใหม่ อยากชวน พี่ ๆ คิง/รุก แมน ๆ เหมือนกัน โสด วัยกลางคน 35-
40 กทม. ที่ยังไม่ไปโปรแกรมหรือคนรู้ใจไปเที่ยว ฉลองวันหยุดยาวครับ (หรือไป ตจว. หรือเข้าวัด
ทำบุญด้วยกัน ก็ยิ่งดีครับ) ถ้าสนใจส่งเมลมาคุยกันนะครับ หรือ msn >> msn-197@hotmail.com
ขอบคุณครับ

ผู้ตั้งกระทู้ SI 2 เมื่อ 15/12/07 09:02 น. ใน www.thailandout.com

รูปแบบที่ 3 การหาเพื่อนและคนรักโดยระบุเขตพื้นที่

ชื่อกระทู้ อยากเจอเพื่อน ๆ ที่อยู่แถว ๆ หาดใหญ่

เนื้อหาการตั้งกระทู้ อยากรู้ว่าในหาดใหญ่หรือจังหวัดรอบ ๆ มีที่ไหนที่สามารถไปเจอเพื่อน ๆ ได้มั่งคะ หรือว่าจะติดต่อที่ไหนได้มั่ง

ผู้ตั้งกระทู้ บัตตานี เมื่อ 24/08/07 21:32 น. ใน www.lesla.com

ชื่อกระทู้ หากกลุ่มเพื่อน ๆ แถวหลักสี่ครับผม ใครชอบอะไรก็บอกกัน คบกันนาน ๆ มีเวลาว่างพบปะ

เนื้อหาการตั้งกระทู้ สวัสดีนะครับ และขออนุญาต Web master ประกาศหน่อยครับ ผมโอมินาเอะ ยู หรือเรียกสั้นว่า ยู (เพิ่งจะ 28 วัยทำงานครับ) พักอาศัยแถวหลักสี่-เกษตร อยากหากกลุ่มเพื่อนที่ชอบดูหนัง เล่นกีฬา แบดฯ ปิงปอง หรือ การ์ตูน หรืออะไรก็แล้วแต่ที่เป็นเหตุจูงใจสามารถปรึกษาและรับฟังปัญหาได้ครับ ส่วนอายุไม่เกี่ยงครับ ขอให้มีความสุขเท่านั้นพอกครับ และมีเวลาว่างสามารถนัดเจอกันได้ครับผม หรือถ้าไม่ว่างก็สามารถติดต่อได้ตลอดเวลาที่ดีครับผม

ผู้ตั้งกระทู้ U_Jikea เมื่อ 07/10/07 21:48 น. ใน www.thailandout.com

รูปแบบที่ 4 การหาคนที่มีความสัมพันธ์ที่ไม่ได้รับการยอมรับทางสังคม เช่น “คู่นอน” “กิ๊ก”

ชื่อกระทู้ I want one (or more) night stand with good looking tom who loves sex

เนื้อหาการตั้งกระทู้ Let me say frankly, I'd never had one night stand before... BUT I would like to try with TOM, good looking guy.. BTW,I'm white THAI Chinese look healthy DY. It would be excellent if u have no one to share sex with..Leave ur email (only email) then I'll add u for further conversation and photo present. Looking forward to add u in my life

ผู้ตั้งกระทู้ Obrah 29/12/07 18:38 น. ใน www.lesla.com

ชื่อกระทู้ หาซูปเปอร์กิ๊ก คบกันนาน ๆ ครับ ให้คำปรึกษาช่วยเหลือได้ครับ

เนื้อหาการตั้งกระทู้ 086 3225154 พี่ใจครับ ยินดีให้คำปรึกษาน้อง ๆ หาทางแก้ปัญหาให้ครับ อย่าลืมนัดมีคนที่เข้าใจคุณอยู่อีกคนหนึ่งนะครับ ขอผมยาวผิวขาวหุ่นเซ็กซี่ ไม่ต้องผ่านะครับ จัดมาเร็ว ๆ นะคนดีที่จะรอ...ป.ล. อย่าหลอกกันเลย

ผู้ตั้งกระทู้ tawan669 เมื่อ 14/03/08 08:42 น. ใน www.thailadyboyz.com

ชื่อกระทู้ หาก่อนหน้าตาดี ไม่แสดงออก ไม่ผูกมัด ไว้เป็นกิ๊กกัน

เนื้อหาการตั้งกระทู้ ผมขาวดี หน้าตาดีรับรองใช้ได้ เป็นรุก หาก่อนหน้าตาน่ารัก ไม่แสดงออก ไม่ผูกมัด ไว้เป็นกิ๊ก ไว้มี sex กันครับ ขอหน้าตาใช้ได้ ไม่อ้วน อายุ 18-25 ปีครับ สนใจเมลมานะครับ ขอรูปด้วยนะครับ ไว้สนุกกันครับ goodguygoodguy@gmail.com

ผู้ตั้งกระทู้ goodguygoodguy เมื่อ 29/02/08 16:00 น. ใน www.thailandout.com

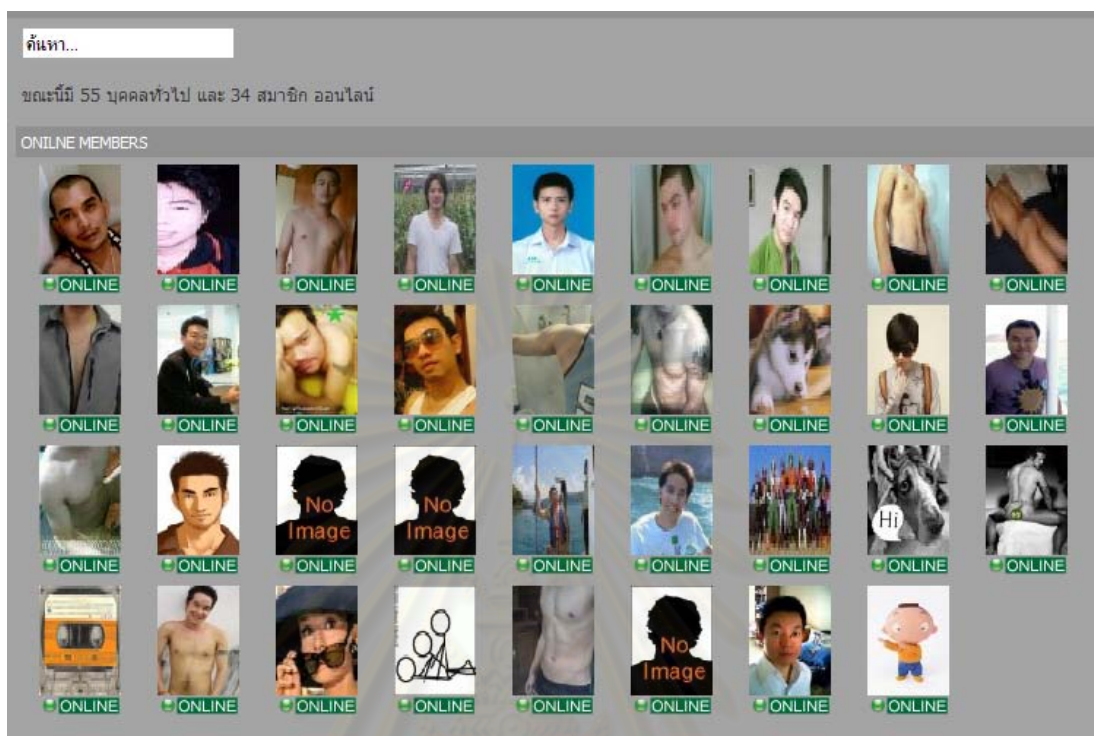
2.1.2 “ภาพถ่าย” สร้างความดึงดูดใจ

นอกเหนือจากกระดานข่าวสนทนาที่สร้างขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อหาเพื่อนและคู่รักแล้ว ในชุมชนไทยแลนด์เอทและเลสล้ำยังได้จัดตั้งพื้นที่ส่วนตัวสำหรับนำเสนอตัวตนผ่าน “ภาพถ่าย” ของสมาชิกซึ่งสมาชิกสามารถเข้ามาดูรูปของเจ้าของรูปหรืออัลบั้ม แล้วแสดงความคิดเห็นต่อรูปนั้นได้ โดยข้อความอาจแสดงความชื่นชม ความสนใจต่อเจ้าของรูป เช่น ใช้คำว่า “อยากรู้จัก” รวมทั้งสามารถฝากที่อยู่อีเมลเพื่อใช้ในการติดต่อสานความสัมพันธ์เพิ่มเติมผ่านการเขียนอีเมลและการสนทนาออนไลน์

ในไทยแลนด์เอท ชุมชนของชายรักชายเรียกส่วนนี้ว่า “OutPhoto” (ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็น “OutProfile” ใน profile Gallery ของหน้าข้อมูลส่วนตัวของสมาชิกแต่ละคน) โดยสมาชิกสามารถหาคุณสมบัติของคู่รักที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วผ่านระบบค้นหาขั้นสูง (advanced Search) เช่น ค้นหาตามเพศวิถี อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง) หากผู้ใช้สนใจสมาชิกคนใดสามารถคลิกที่ภาพถ่ายของสมาชิกคนนั้นเพื่อดูภาพอื่น ๆ และประวัติเพิ่มเติม ส่วนในเลสล้ำชุมชนหญิงรักหญิง คือส่วนที่เรียกว่า “Photo Vote” ซึ่งแบ่งหมวดย่อยออกเป็น 7 หมวด ได้แก่ การแสดงรูปทอม ดี เลส รูปคู่ รูปสะสม รูปกลุ่ม และรูปเรทเอ็กซ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 6.1 การสร้างความดึงดูดใจผ่านภาพถ่ายหรือรูปประจำตัวในไทยแลนด์เอาร์ท

2.1.3 จาก “แชตรูม” สู่อะ “ชีวิตจริง”

หลังจากคนที่มีความหลากหลายทางเพศบางคนได้อ่านเนื้อหาข้อความในกระทู้เพื่อหาคู่รัก หากผู้นั้นสนใจสมาชิกคนใดคนหนึ่งก็โพสต์ข้อความหาคู่รักลงในกระดานข่าวสนทนา สมาชิกบางคนจะให้การสนทนาออนไลน์เพื่อสื่อสารจะสร้างกระบวนการทำความรู้จักกันผ่าน “แชตรูม” หรือห้องสนทนา ตามมาเพื่อทำความรู้จักบุคคลนั้นได้มากขึ้น

อย่างไรก็ตาม พบคำถามจาก “นักแชตหาคู่รักมือใหม่” ที่ได้ตั้งกระทู้แสดงความสงสัยต่อการหาคู่รักออนไลน์ในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศอยู่เสมอ เช่น ชื่อกระทู้ในไทยแลนด์เอาร์ทที่ว่า “รักแท้จะมีในแชตไหมครับ” และ ชื่อกระทู้ในเลสส์ว่า “เป็นไปได้หรือที่คนไม่เคยเจอกันจะรักกันได้” ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับจากการเข้าไปเก็บข้อมูลในทั้งสองกระทู้ให้คำตอบว่า “ไม่มีความรักและความรักไม่ได้เกิดในแชตรูมแต่เกิดขึ้นในชีวิตจริง” เห็นได้จากตัวอย่าง ประสบการณ์เลวร้ายของชายรักชายคนหนึ่งผู้ผิดหวังจากการหาคู่รักผ่านทางอินเทอร์เน็ต บางครั้ง ความรักในโลกออนไลน์จึงเป็นความสัมพันธ์แบบหลอกหลวงและมีลักษณะชั่วคราวชั่วคราว เสี่ยงจากเรื่องเล่าประสบการณ์ชีวิตรักในโลกออนไลน์ของเกย์ผู้นี้เป็นประสบการณ์ที่สะท้อนคำกล่าวที่ว่า “เหตุใดรักแท้จึงไม่มีในโลกอินเทอร์เน็ต”

ชื่อกระทู้ มิตรภาพทางเน็ต มันทำให้ผมเสียใจ

เนื้อหาการตั้งกระทู้ เมื่อสักสองอาทิตย์ที่แล้ว ผมได้ไปโพสต์ในเว็บหนึ่งว่า ผมต้องการเพื่อน ซึ่งมีคนเข้ามาคุยกับผมหลายคนครับและหนึ่งในนั้นคือ ป. นะครับ ผมกับ ป. คุยกันอย่างถูกคออาจเป็นเพราะการคุยจะคุยแบบผู้ชายคุยกันสนุก ๆ ๆ ด่ากันบ้าง แชวกันบ้าง หยอดกันบ้างเป็นเรื่องปกติ ผมก็รู้สึกดีกับ ป. มาก ๆ ป. บอกผมว่าเขาพึ่งอกหักและไม่อาจเปิดใจรับใครได้ ผมก็บอกว่าใจเย็น ๆ เป็นเพื่อนกันไปก่อน ไม่ต้องรีบร้อน แต่ผมว่าผมเป็นคนถูกถูกนะ ป. จะโทรมาหาผมทุกเช้า เมื่อทำการกิจและเดินทาง กลางวัน เย็น เราก็คุยกันบ่อย ๆ ป. เปิดเผยเรื่องทุกอย่างของเขาจนผมอึ้ง และบอกเขาว่าผมเพิ่งรู้จักกับเขา ให้เขาแนใจก่อนแล้วค่อยเปิดเผย เขาบอกว่า “ไม่รู้ กูอยากบอกมึง” ผมก็โอเค เขาส่ง hi5 เขามาให้ผม ซึ่งจะไม่ค่อยมีเพื่อนที่เป็นเกย์เลย และยังส่ง blog ที่เขาเขียนตอนอกหักมาให้ผมอ่าน เขาบอกว่า ตอนนี้ชีวิตเขาเหมือนเครื่องซีร็อกซ์ ผมก็คงไม่คิดข้างตัวเองนะครับ ผมรู้สึกว่าเขารู้สึกดีมากกว่าผมเหมือนกันในวันที่เขาส่ง hi5 และ blog มาให้ผมอ่าน ผมจึงตัดสินใจทำ hi5 ทั้งที่จริงก็ไม่ค่อยรู้เรื่องพวกนี้เท่าไร และผมก็เริ่มเขียน blog “ความลับ ความรัก ของกู” คือเริ่มเขียนความรู้สึกที่ผมมีต่อ ป. ทุกวัน ซึ่งผมไม่คิดว่าจะทำเรื่องพวกนี้ได้ ผมรู้สึกผูกพันกับเขาอย่างรวดเร็ว เพื่อน ๆ อาจคิดว่าแค่สองอาทิตย์ ผมใจง่ายไปหรือเปล่า ผมอยากบอกว่าผมก็อายุมากแล้ว ไม่ใช่วัยรุ่น แต่ผมรู้สึกว่า ป. นี้แหละที่จะเป็น Buddy ของผมได้ เราคุยกันด้วยดีมาตลอด วันเสาร์เขาต้องทำงานแต่ผมไม่ทำ ผมก็นั่งหน้าคอมพ์ฯ รอเวลาที่เขาวางจะคุยกับผม เขาก็ทำงานไป ผมก็นั่งรอคุยกันเรื่อย ๆ จนผมหลับหน้าคอมพ์ฯ และเห็นประโยคสุดท้ายที่เขาเขียนถึงผมว่า “ตายน้อยว่างไหม” เพื่อน ๆ คงสงสัยว่าทำไมเขาถึงเรียกผมอย่างนั้นเพราะในรูปดิสเพลย์ผมเป็นรูปผู้ชายยื่นมองดวงจันทร์ และผมเขียนว่า “กรู ก้อ..เป็นได้แค่กระต่ายที่หมายจันทร์” ป. จึงเรียกผมในประโยคสุดท้ายว่าตายน้อยครับ วันอาทิตย์เราไม่ได้คุยกันเพราะ ป. เขามีภาระหลายอย่าง ผมก็ได้ส่งเมสเสจให้เขาทาง hi5 และเขียนถึงความรู้สึกตัวเองใน blog ของผม ผมอยากให้ถึงวันจันทร์เร็ว ๆ พอเมื่อวานที่เป็นวันจันทร์ ผมส่งเมสเสจให้เขาทาง hi 5 เขาตอบกลับมาหาผม แต่ตอนเย็นความผิดปกติเริ่มมา ผมเห็นว่าวันนี้เขาไม่โทรหาผมน่าจะโทรหาเขาบ้าง แต่เพื่อน ๆ ครับ เบอร์ผมถูกเขา black list ครับ ผมถึงงงว่าทำไม ผมจึงถูก black list ครับ ผมจึงรีบกลับบ้านเพื่อมา on msn ครับ แต่เขา off line แต่ใน hi5 ของเขา update ข้อมูลตลอดเวลา ผมโทรหาเขาก็ก่อนเดิมครับ และผมจึงรู้ว่าเขา block msn ผมจึงเขียนข้อความส่วนตัวใน msn ผมว่ามีอะไรก็คุยกันไม่อยากจะคุยกับบอกกันตรง ๆ ไม่ต้อง black list โทรศัพท์ block msn หรือก ไม่อยากจะคุยกับบอกจะได้จบ เขาคงเห็นข้อความครับเขาจึงปลดบล็อกผม แต่ผมก็ไม่ทักเขา เขาก็ไม่ทักผม

ชื่อกระทู้ มิตรภาพทางเน็ต มันทำให้ผมเสียใจ

เนื้อหาการตั้งกระทู้ (ต่อ) เพื่อน ๆ รู้ไหมครับ เขาไปลบผมใน hi5 ของเขามาแล้ว ข้อมูลเขาใน hi 5 ของผมที่มีเขาเป็นเพื่อนอยู่คนเดียว และไปลบคอมเมนต์ของผมที่เขียนใน blog เขาออกผมไม่รู้เลยว่าสาเหตุมันมาจากอะไร ผมไปทำอะไรผิด ผมเขียนเมลไปขอคำอธิบายเขาว่าถึงจะไม่คบกันเป็นเพื่อนแล้วช่วยบอกสาเหตุได้ไหม พร้อมผมได้ส่ง blog ของผมที่เขียนถึงเขาให้เขาอ่าน ซึ่งเป็นความตั้งใจตั้งแต่แรกแล้วว่าหากเลิกคบกันผมจะส่งให้เขาอ่านว่า ณ วันนั้นผมรู้สึกอย่างไร แต่ไม่มีคำตอบครับ และข้อมูลครั้งสุดท้ายที่ผมได้รับคือเขาลบเมลล์ผมจาก list ของเขาเรียบร้อยแล้วครับ ทั้งที่ผมยังไม่รู้สาเหตุอะไรเลย...

ผู้ตั้งกระทู้ TaLay เมื่อ 12/09/07 23:32 น. ใน www.thailandout.com

จากกระทู้ที่ยกตัวอย่างเป็นเรื่องราวของความสัมพันธ์ในโลกออนไลน์ล้วน ๆ เช่น กระดานข่าวสนทนา ห้องสนทนาออนไลน์ ไฮไฟว์ เว็บบล็อก ดังนั้น พื้นที่ในอินเทอร์เน็ตเพื่อหาคู่รักของคนที่มีความหลากหลายทางเพศจึงเป็นเพียงช่องทางสื่อกลางเพื่อช่วยเอื้อให้ผู้หาคู่รักทางอินเทอร์เน็ตได้สร้างความสัมพันธ์และพบปะกันรวดเร็วขึ้น อีกทั้งยังทำหน้าที่ช่วยเป็นพื้นที่ช่วยให้คนที่มีความหลากหลายทางเพศ (โดยเฉพาะในกลุ่มชายรักชายและหญิงรักหญิง ซึ่งในชีวิตจริงอาจไม่สามารถสังเกตได้ว่าใครเป็นคนรักเพศเดียว ซึ่งเหตุผลนี้เป็นอุปสรรคข้อหนึ่งต่อการทำความเข้าใจจักเพื่อสานสัมพันธ์รักของคนรักเพศเดียวกันในชุมชนจริงหรือในพื้นที่ทั่วไปนอกบริบทพื้นที่เฉพาะกลุ่ม เช่น ในคลับและบาร์ของคนรักเพศเดียวกันหาคู่รัก ทำให้คนรักเพศเดียวกันส่วนหนึ่งนิยมหาคู่รักทางอินเทอร์เน็ต) แต่ทั้งนี้ การสานสัมพันธ์ผ่านโลกออนไลน์เพียงอย่างเดียวโดยไม่มี การสร้างความสัมพันธ์แบบออฟไลน์ร่วมด้วยจะมีลักษณะแปรเปลี่ยนได้ง่าย

จากกรณีประสบการณ์ในการเข้าไปมีส่วนร่วมลองสวมบทบาทเป็นนักหาคู่รักทางอินเทอร์เน็ตของผู้วิจัยในชุมชนชายรักชาย ตั้งแต่การลองตั้งกระทู้หาคู่และการสนทนาออนไลน์ ประกอบกับลองพยายามซักถามอย่างไม่เป็นทางการกับชายรักชายผู้เข้ามาหาคู่รักทางอินเทอร์เน็ตบางคน พบข้อสังเกตว่า สำหรับชายรักชายบางคนที่ในชีวิตจริง เราไม่สามารถรู้ได้เลยว่าใครเป็นชายรักชายหรือไม่ เนื่องจากบุคลิกภาพภายนอกมีความเป็นชายสูงมาก การหาคู่รักทางอินเทอร์เน็ต ตั้งแต่การตั้งกระทู้ การสนทนาผ่านแชตรูม ถือเป็นช่องทางหนึ่งที่ช่วยมองหาคู่รัก หากความรักได้ (เห็นได้จากกระทู้หาแฟนทั้งหลายที่เกิดขึ้นจำนวนมากเมื่อเทียบกับกระทู้ประเด็นอื่น ๆ ในแต่ละวัน) ส่วนความรักจะเกิดขึ้นมาได้หรือไม่ จำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์แบบเผชิญหน้าร่วมด้วย เช่น การพบปะเพื่อเรียนรู้กันและกัน ลำพังการใช้การสนทนาในแชตรูมเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้เกิดความรักได้ (อาจยกเว้นสำหรับชายรักชายบางคน กรณีคู่รัก

เกิดห่างไกลกันจริง ๆ เช่น เป็นชาวต่างประเทศ อาศัยในต่างจังหวัด การใช้ช่องทางการสนทนาในอินเทอร์เน็ตควบคู่กับการโทรศัพท์หากันอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างคู่รักไม่ห่างเหินมากเกินไป) นอกจากนี้ การสนทนาออนไลน์ยังเป็นเครื่องมือในการช่วยคัดกรองเพื่อทำความเข้าใจกับผู้อื่นในขั้นต้นก่อนที่จะสานสัมพันธ์ทำความรู้จักกันในชีวิตจริงลึกซึ้งมากขึ้นด้วย

สำหรับคนที่มีความหลากหลายทางเพศผู้ที่สานสัมพันธ์แบบออนไลน์ไปสู่แบบออฟไลน์ เช่น หลังจากการสนทนาทำความรู้จักกันผ่านห้องสนทนาออนไลน์แล้ว กระบวนการต่อมาคือ “การนัดดูตัว” หรือ การพบปะสานสัมพันธ์กันแบบเผชิญหน้าพบว่า คนที่มีความหลากหลายทางเพศจะพบกับเหตุการณ์ 2 รูปแบบคือ

รูปแบบแรก เป็นการพบปะที่ตัวตนออนไลน์กับตัวตนจริง ๆ ของผู้สนทนาออนไลน์ด้วย มีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันเล็กน้อย เช่น ภาพถ่ายประจำตัวที่แสดงในการสนทนาออนไลน์เหมือนและคล้ายกับรูปร่างและตัวตนที่แท้จริง

รูปแบบที่สอง เป็นการพบปะที่ตรงกันข้ามกับรูปแบบแรก คือ ตัวตนจริง ๆ และตัวตนออนไลน์มีความแตกต่างกันมาก เช่น ภาพถ่ายประจำตัวที่แสดงในการสนทนาออนไลน์มีความแตกต่างกับรูปร่างและตัวตนที่แท้จริงอย่างมาก เช่น คำพูดที่เหล่านักแซตว่ามักพูดกันว่า “รูปไม่เหมือนตัวจริง”

หากวิเคราะห์เข้ากับแนวคิดเรื่องตัวตนออนไลน์ รูปแบบที่สองจึงเป็นลักษณะการแสดงตัวตน (online identity play) ในแบบ “หลอกลวงและปลอมแปลง” (deception) ซึ่งเป็นคุณสมบัติลักษณะพิเศษของการสร้างและแสดงตัวตนในอินเทอร์เน็ตที่บุคคลสามารถแก้ไของค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ได้อย่างใจปรารถนา เช่น การปรับแต่งรูป การใช้รูปที่ดูดีเกินจริงเพื่อใช้ในการสร้างความดึงดูดใจในการสนทนา แต่การปลอมแปลงตัวตนในอินเทอร์เน็ตรูปแบบนี้อาจสร้างปัญหาเมื่อต้องพบเจอ “ตัวจริง” ในโลกของความเป็นจริง ยกตัวอย่างเรื่องเล่าประสบการณ์ของ “การนัดเจอดูตัว” ของคนที่สร้างสัมพันธ์จากแบบออนไลน์ในห้องสนทนาไปสู่แบบออฟไลน์ในชีวิตจริง 2 เรื่อง ต่อไปนี้

ชื่อกระทู้ เคยเจอคนใน msn แล้วเกิดเหตุการณ์ตื่นเต้น ระทึกใจกันบ้างมะครับ

เนื้อหาการตั้งกระทู้ เมื่ออาทิตย์ที่ผ่านมา...แอบแฟนไปเจอคนใน msn...กั๊กกัน เจอกันที่ห้างแห่งหนึ่ง...แต่แบบพอเจอหน้าแล้ว แทบกรี๊ดออกมาเลยเรา คือแบบเค้าไม่ใช่คนที่อยู่ในดิสเพลย์ msn อะ คือ แบบต่างมากมาย พระเจ้าช่วย เออทีนี้ครับ ก็แบบรักษามารยาทนะ ก็เลยชวนเค้าไปทานข้าว ก็ทาน ๆ คุย ๆ นิดหน่อย ก็แบบว่า รู้สึกแย่ง แบบจริง ๆ แล้ว ตั้งใจว่าจะคบเป็นเพื่อนกัน แต่แบบเค้าทำแบบนี้ ก็เหมือนไม่จริงใจกับเลย คุยกันมาตั้งเดือนหนึ่งหลอกเรามาตลอดเลย...

ผู้ตั้งกระทู้ หนูแฮม เมื่อ 17/11/07 23:26 น. ใน www.thailandout.com

ชื่อกระทู้ เคยไหมเจอะคนในนี้ ตัวจริงต่างกับรูป คนละเรื่อง

เนื้อหาการตั้งกระทู้ คุยกันหลายเดือน ส่งข้อความความรู้สึกดี ๆ ให้กัน แลกรูปดูกัน ต่างคนต่างพอใจ ความรักเริ่มท่วมท้นจนล้นปรี่ อดใจไม่ได้ที่จะต้องออกไปหาเธอ ไปแบบไม่ให้เธอตั้งตัว อยู่ไกลถึงได้ ส่วนเธออยู่ถึงเหนือ ความรักมันเรียกร้องร่ำหา ตัดสินใจซื้อตั๋วบินไปหาเธอทันที พร้อมหอบดอกไม้ช่อใหญ่เตรียมคุกเข่าขอความรักเธอ

พอไปถึงก็ตามหาที่อยู่บ้านเลขที่ของเธอ เธอไม่รู้ว่ามีผมมา ทันทึที่เจออะ ก็พบเธอ ใ้อ้ว! พระเจ้า นี่หรือคือคนที่ผมละเมอหา ทำไมตัวจริงเธอดูอ้วนเพละ เลื้อยดีด กางเกงยีนส์ รองเท้าแตะ หัวยุ่ง หน้ามัน เป็นอาซิมแบบนี้ ในรูปตั้งแต่หัวจรดเท้าดูเธอเนียบมาก ผมเข้ารูปเสื้อผ้าหน้าตาเช็กซี่ยังกับนางแบบ ในรูปดูไม่รู้เลยว่าอ้วนสักนิด ผมตะลึงมันหัวไปหลายชม. เสียความรู้สึกมาก เจอะพี่น้องเพื่อน ๆ เธออยู่ด้วย แอบถามเพื่อน ๆ เธอว่ารูปที่ผมพกติดกระเป๋าคือรูปเธอใช่หรือเปล่า เธอเอารูปใครส่งมาให้ผมหรือเปล่าเพราะไม่มีเหมือนเธอเลยสักนิดเดียว เพื่อน ๆ เธอดูรูปแล้วบอกว่าใช่ นี่แหละเธอ แต่ตัวจริงเธอไม่ได้แต่งตัว งานเธอยุ่ง แล้วปัจจุบันเธออ้วนขึ้น ยืนยันว่าเธอคือคนในรูป...ผมผิดหวังมาก รีบบินกลับได้ทันที ...เศร้าสุด ๆ ผมเข็ดแล้วครับที่จะนัดเจอะใครอีก รูปกับตัวจริงมันคนละเรื่องกันได้ขนาดนี้หรือครับ...

ผู้ตั้งกระทู้ ิง แอนด์ เซริง 30/11/07 18:35 น. ใน www.lesla.com

2.2 ไชเบอร์เซ็กซ์และสื่อการมรณออนไลน์

ผู้วิจัยพบว่าเรื่องราวเกี่ยวกับไชเบอร์เซ็กซ์ในชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศกรณีศึกษามีน้อย ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะของไชเบอร์เซ็กซ์ไม่เอื้อที่จะเกิดขึ้นในชุมชนเสมือนจริงซึ่งมีปฏิสัมพันธ์แบบต่างช่วงเวลาเป็นหลักคือ เป็นชุมชนเสมือนจริงรูปแบบกระดานข่าวสนทนา แต่ไชเบอร์เซ็กซ์จะเกิดในชุมชนเสมือนจริงที่มีปฏิสัมพันธ์แบบช่วงเวลาเดียวกันเป็นหลักมากกว่า เช่น ชุมชนเสมือนจริงที่มีการสนทนาแบบออนไลน์ที่รู้จักกันในชื่อเรียกว่า “แคมฟร็อก” ซึ่งมักได้ยินเรื่องเล่าเกี่ยวกับความใคร่ทางเพศสัมพันธ์ เช่น การโชว์อวัยวะเพศ การเต้นรำเพื่อช่วยวนอารมณ์ทางเพศ การเกี่ยวพาราสิกันระหว่างบุคคลเพื่อมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มักจะถูกรัฐมองว่าเป็นสิ่งผิดศีลธรรมและออกกฎหมายสร้างมาตรการควบคุมโลกไชเบอร์แห่งนี้อยู่เสมอ แต่พบว่าปรากฏการณ์ทางเพศใน “แคมฟร็อก” ที่เกี่ยวกับเรื่องไชเบอร์เซ็กซ์ยังเกิดขึ้นอยู่เรื่อย ๆ แม้มีมาตรการจัดการจากรัฐแล้วก็ตาม ปรากฏการณ์ชัดเจนต่อด้านนี้ถือเป็นวิถีแห่งการแสดงออกเรื่องทางเพศ ซึ่งในชีวิตจริงผู้คนมักจะละอายหรือถูกห้ามที่จะพูดหรือแสดงออกทางเพศอย่างชัดแจ้ง ในทัศนะของคนที่มีเพศสัมพันธ์ผ่านโลกไชเบอร์ ไชเบอร์เซ็กซ์จึงถือเป็น หน้าที่เป็น

ตัวแทนของการระบายและแสดงออกทางเพศที่ตอบโต้และต่อต้านอำนาจของการควบคุมเรื่องราวทางเพศของสังคมรูปแบบหนึ่ง

ภาพที่ 6.2 ตัวอย่างการ “เล่นไซเบอร์เซ็กส์” ของเกย์คนหนึ่งใน “แคมฟร็อก”

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าไม่พบไซเบอร์เซ็กส์ในชุมชนกรณีศึกษา แต่สามารถพิจารณาความเห็นของคนที่มีความหลากหลายทางเพศต่อเรื่องไซเบอร์เซ็กส์แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกเห็นว่า ไซเบอร์เซ็กส์เป็นรูปแบบการแสดงออกทางเพศวิถีแบบหนึ่งที่ไม่ได้ผิดแปลกแตกต่างจากการมีเพศสัมพันธ์แบบอื่น ๆ ยกตัวอย่างกระทู้ที่ตั้งขึ้นแสดงถึงไซเบอร์เซ็กส์ ในขณะเดียวกัน คนที่มีความหลากหลายทางเพศกลุ่มที่สองไม่เห็นด้วยหรือไม่สนับสนุนการมีเพศสัมพันธ์แบบไซเบอร์ เพราะยังคงมองว่าเป็นแสดงถึงการมีเพศสัมพันธ์ที่ผิดแปลก และการมี ไซเบอร์เซ็กส์อาจเกิดอันตรายขึ้นกับผู้ที่เกี่ยวข้องได้ จึงพบว่ากระทู้ที่ตั้งขึ้นในกระดานข่าวสนทนาในชุมชนเสมือนจริงทั้ง 3 แห่ง ที่ตั้งขึ้นเพื่อการมีไซเบอร์เซ็กส์และการชักชวนเพื่อมีเพศสัมพันธ์โดยใช้เว็บไซต์เป็นสื่อกลางมักจะถูกควบคุมจากผู้ดูแลระบบในชุมชนเสมือนจริงกรณีศึกษาและไม่ได้รับการสนับสนุนกับสมาชิกบางกลุ่ม (แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบท ชุมชนเสมือนจริงแห่งอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษานั้น การสนทนาเกี่ยวกับไซเบอร์เซ็กส์อาจจะไม่ถูกควบคุมก็ได้)

กลุ่มที่ 1 ไชเบอร์เซ็กซ์เป็นเรื่อง “ธรรมชาติ”

ชื่อกระทู้ เฉพาะดี และ เลสใจถึง

เนื้อหาการตั้งกระทู้ เบื่อการผูกมัด อยากเจอคนไม่คิดมาก คุย sexphone ผ่านเว็บแคม หรือ ผ่านมือถือ ปลอดภัยในสิ่งที่คุณไม่ได้จากแฟนเพียงพอ ใครสนใจติดต่อได้ที่ santar_2520@hotmail.com หากใครรับไม่ได้ ไม่ต้องเข้ามาดูและก็ไม่ต้องส่งอีเมลล์มาต่อกันด้วย สนเฉพาะคนที่สนใจเท่านั้น

ผู้ตั้งกระทู้ santar2009 เมื่อ 04/07/08 20:50 น. ใน www.lesla.com

ชื่อกระทู้ มี SEX ใหม่ครับในนี้

เนื้อหาการตั้งกระทู้ มี SEX ใหม่ครับ ในนี้เป็นอย่างอื่นค้อย่ากััน

ผู้ตั้งกระทู้ JBGTM เมื่อ 02/11/07 21:36 น. ใน www.thailandout.com

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ ผมแค่จะบอกว่ามันไม่ได้ยากเลยที่จะมี sex เพียงแต่คนเราไปกำหนดเงื่อนไขขึ้นมาเองว่าการที่จะมีเซ็กซ์...รักกับเซ็กซ์ไม่เกี่ยวกัน เรามี sex ได้แต่ไม่จำเป็นว่าจะต้องรักคนที่เรามี sex ด้วย...อย่างเช่นถ้าเซ็กซ์กันแบบมันส์ ๆ ชำ ๆ ไม่มีการผูกมัด มันก็แพ้อ่างที่ว่า

ผู้ตอบกระทู้ | Androgyny | เมื่อ 04/11/07 17:51 น. ใน www.thailandout.com

กลุ่มที่ 2 ไชเบอร์เซ็กซ์ควรถูก “ห้าม”

ชื่อกระทู้ คิดยังไง...รู้สึกยังไง...กับพวกมาหาคนไปมีไรกันผ่าน website...(ขอความคิดเห็นด้วยคะ)

เนื้อหาการตั้งกระทู้ ไม่เพียงแคใน Lesla เท่านั้น ดูเหมือนจะมีไปทั่ว พวกที่มาหาคู่ไปนอน...ไปมีไรกัน...ผ่าน website บางคนรู้ว่าพูดตรง ๆ ก็โดนลบก็ใช้คำว่า “คบกันแบบไม่ผูกมัด”

เคยบอกหลายทีแล้วว่าส่วนมากเป็นผู้ชาย หรือไม่มีผู้หญิงเป็นนกด่อ ทอม ดี เลส โดนหลอกเสียตัวไปไม่น้อย ส่วนตัวแค่แปลกใจว่าคนไม่เคยเจอกัน จะมีอะไรกันลงได้ยังไง ไม่คิดจะเลือกหน้าตา รูปร่าง สีผิว หรือแม้กระทั่งสำรวจความสะอาดกันบ้างเลยเหวอ

ขอความคิดเห็นจากทุกคนหน่อยนะคะ จะได้เอามาสรุป เพื่อเตือนชาว Lesla ให้ระวัง และหลีกเลี่ยงความใคร่แบบมั่ว ๆ กันหน่อย

ผู้ตั้งกระทู้ **BuGi** เมื่อ 28/08/07 02:19 น. ใน www.lesla.com

ชื่อกระทู้ มี SEX ใหม่ครับในนี้

เนื้อหาการตั้งกระทู้ มี SEX ใหม่ครับ ในนี้อีกอย่างอื่นค่อยว่ากัน

ผู้ตั้งกระทู้ JBGTM เมื่อ 02/11/07 21:36 น. ใน www.thailandout.com

ตัวอย่างเนื้อหาการตอบกระทู้ ถ้าคิดจะ One Night Stand ละก็ ช่วยตัวเองไปก่อนนะครับ บอर्ट
นี่เขาหาแฟน หาเพื่อนครับ ไม่ได้หาคุณอน

ผู้ตอบกระทู้ Toyo Ichiban Tanzo 03/11/07 02:11 น. ใน www.thailandout.com

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับสื่อลามกออนไลน์ จากการสำรวจชุมชนเสมือนจริงทั้ง 3 แห่ง สื่อลามกได้ถูกควบคุมไว้อย่างแน่นหนา ผู้วิจัยพบเพียงการเชื่อมโยงของสื่อลามกจากกระทู้ที่สมาชิกตั้งขึ้นเพื่อถามหาแหล่งสื่อลามกดังกล่าวมาครอบครองเท่านั้น เช่น ชื่อกระทู้ที่ว่า “มีใครรู้เว็บโหลดหนังโป๊ดี ๆ มั่งอะ ขอหน่อยจ้ะ” ผู้วิจัยสังเกตพบว่า รูปแบบของการเชื่อมโยงไปสู่สื่อลามกดังกล่าวในชุมชนเสมือนจริงทั้ง 3 แห่งมีความแตกต่างกันคือ

ในชุมชนของหญิงข้ามเพศ ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาสื่อลามกทั้งในเชิงเนื้อความ การเชื่อมโยงและรูปภาพ แต่ไม่พบสิ่งดังกล่าวจากสมาชิกประจำ พบเพียงข้อความบางข้อความที่ตั้งขึ้นเพื่อเชื่อมโยงไปในเรื่องเพศสัมพันธ์จากสมาชิกที่เข้ามาเป็นครั้งคราว สิ่งนี้ทำให้ผู้วิจัยค้นหาคำตอบต่อไปและได้ข้อสันนิษฐานว่า สมาชิกไทยเลดี้บอยซีไม่สนับสนุนการพูดถึงเรื่องในเชิงกามารมณ์ เช่น กรณีมีผู้เข้ามาตั้งกระทู้ (ผู้ชาย) ถามเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์สมาชิกหญิงข้ามเพศ จะร่วมมือกันต่อต้าน

ในชุมชนหญิงรักหญิง พบกระทู้ถามถึงแหล่งสื่อลามกของหญิงรักหญิง เช่น เว็บไซต์เฉพาะสำหรับดาวน์โหลดสื่อลามกแบบหญิงรักหญิง แต่ไม่พบสื่อลามกในชุมชนโดยตรง นอกจากนี้ ยังพบกระทู้ที่ถามถึงแหล่งจำหน่าย “เซ็กส์ทอย” เช่น ข้อความในกระทู้ที่ถามว่า “รบกวนสอบถามหน่อยนะคะ...อยากซื้อ sex toy ที่เป็นแบบสายคาด”

ในชุมชนชายรักชาย ไม่ค่อยพบกระทู้ที่ถามถึงแหล่งสื่อลามกเหมือนในชุมชนหญิงรักหญิง แต่จะพบรูปภาพเชิงกามารมณ์ยั่ววนอารมณ์ทางเพศที่เป็นสื่อโฆษณาในหน้าเว็บไซต์จำนวนมาก (โฆษณาดังกล่าวเป็นผู้สนับสนุนทางการเงินของชุมชน ดังที่กล่าวแล้วในบทที่ 4) เมื่อคลิกที่ภาพโฆษณาดังกล่าวจะถูกเชื่อมโยงไปสู่สถานบริการทางเพศของเกย์ เช่น ซาวน่า และสปา อบ นวด เกย์ นอกจากนี้ พบว่ารูปใน Profile Gallery ซึ่งเป็นส่วนที่สมาชิกโชว์รูปภาพของตนเอง สมาชิกชายรักชายจำนวนหนึ่งเลือกแสดงรูปภาพที่แสดงสัดส่วนเรือนร่าง เช่น ภาพที่แสดงร่างกายที่กำลังอ้วกด้วยนม เนื้อ รวมถึงภาพบริเวณอวัยวะเพศ เช่น ภาพที่ใส่กางเกง

ขึ้นในเน้นไปที่อวัยวะเพศ สิ่งเหล่านี้เป็นสื่อการอารมณ์รูปแบบหนึ่งที่กระตุ้นอารมณ์ทางเพศของชายรักชาย และบ่อยครั้งทำให้เกิดการติดต่อเพื่อไปมีเพศสัมพันธ์ในชุมชนจริง ซึ่งผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า ภาพแสดงเชิงการอารมณ์ในไทยแลนด์เอทส์ค่อนข้างขัดแย้งกับเจตนารมณ์ของผู้ดูแลเว็บไซต์และสมาชิกจำนวนหนึ่งที่มีมองว่าชุมชนแห่งนี้ไม่เน้นเรื่องเพศสัมพันธ์

2.3 ข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

ในส่วนต้นของบทนี้เป็นการนำเสนอรูปแบบของเพศวิถีไฮเบอร์ที่สะท้อนการแสดงออกทางเพศด้วยความเสนาหะและการอารมณ์ ซึ่งอาจชี้ชวนให้เราพิจารณาเรื่องทางเพศที่ปรากฏในโลกออนไลน์ว่าล้วนเป็นเรื่องของความทุกข์ทางเพศ อย่างไรก็ตาม เพศวิถีอีกรูปแบบหนึ่งที่จะกล่าวถึงต่อไปคือ “สุขภาพทางเพศ” (sexual health) ซึ่งผู้วิจัยพบว่าเว็บไซต์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลออนไลน์ด้านสุขภาพทางเพศของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ เพราะในชีวิตจริงเรื่องสุขภาพทางเพศเป็นประเด็นที่อ่อนไหว คนที่มีความหลากหลายทางเพศหลายคนอายุที่จะถามหรือขอคำปรึกษาเรื่องทางเพศของตนจากหน่วยงานที่ให้บริการให้คำปรึกษาเรื่องสุขภาพทางเพศโดยตรงโดยการเผชิญหน้า (face-threatening) ความอายที่เผชิญหน้าเพื่อขอคำปรึกษามี 2 กรณี คือ ความอายที่จะพูดเรื่องทางเพศต่อผู้อื่นและความเกรงกลัวต่ออคติและการเลือกปฏิบัติทางเพศสภาพ (gender bias and discrimination) จากหน่วยงานผู้ให้บริการ

ด้วยภาวะไม่รู้จักตัวตนและความสะดวกรวดเร็วของการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศในชุมชนออนไลน์ ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของอินเทอร์เน็ตและถือเป็นข้อดีสำหรับการให้ข้อมูลและให้ปรึกษาเรื่องสุขภาพทางเพศแก่คนที่มีความหลากหลายทางเพศ เพราะผู้ถามหรือขอคำปรึกษากลับที่จะเล่ามากกว่า ผู้วิจัยพบว่าผู้ที่มาตั้งกระทู้ถามเรื่องทางเพศมักจะบอกเขียนเล่าถึงประสบการณ์เรื่องทางเพศของตนอย่างละเอียด เช่น การขอคำปรึกษาเรื่องการแปลงเพศของหญิงข้ามเพศ การซักถามเพื่อขอข้อมูลเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ในแบบชายรักชายและหญิงรักหญิงในกระดานสนทนา บ่อยครั้งคนที่มีความหลากหลายทางเพศจะได้รับคำตอบ คำแนะนำจากผู้รู้ผู้มีเพศวิถีเหมือนกัน หรือเคยมีประสบการณ์ในเรื่องทางเพศในเรื่องคล้าย ๆ กันมาให้ข้อมูลที่มีประโยชน์กลับไปว่าควรปฏิบัติตนอย่างไรในสถานการณ์นั้น ๆ ดังตัวอย่างข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศที่ผู้วิจัยได้แยกเป็นประเด็นย่อยและสรุปเนื้อหาข้อมูลจากกระทู้ แสดงในตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1 ประเด็นเด่น (theme) จากข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศที่มีความสัมพันธ์กับเพศวิถีของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

คนที่มีความหลากหลายทางเพศ	ข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ (online information of sexual health)		
	1. เพศสรีระและเพศสัมพันธ์	2. สุขภาพจิตและการเปิดเผยตัวตน	3. สังคมและอคติทางเพศ
1. ชายรักชาย	● <u>เพศสรีระ</u> - ค่านิยมการออกกำลังภายในพิตเนส ● <u>เพศสัมพันธ์</u> - พฤติกรรมทางเพศกับโรคเอดส์ - การมีเพศสัมพันธ์แบบ “สอดใส่” ทางทวารหนัก	● <u>การเปิดเผยตัวตนทางเพศ</u> - การแสดงออกทางเพศวิถีของชายรักชายต่อรักต่างเพศ - การแสดงออกทางเพศวิถีต่อชายรักชาย ● <u>ความรัก</u> - พื้นที่กับการหาคนรัก - การแต่งงานของชายรักชาย	● <u>อคติทางเพศและการเลือกปฏิบัติ</u> - อคติจากสังคม - อคติจากกลุ่มเพื่อน “ชายแท้” - กรณีการกีดกันการรับบริจาคเลือดจากกลุ่มชายรักชายของสภากาชาดไทย
2. หญิงรักหญิง	● <u>เพศสรีระ</u> ตัวอย่างกรณี “ทอม” - ผ่ารัดหน้าอก - การผ่าตัดเอาหน้าอกออก ● <u>เพศสัมพันธ์</u> - การใช้อุปกรณ์และการใช้มือช่วยขณะมีเพศสัมพันธ์	● <u>การเปิดเผยตัวตนทางเพศ</u> - การแสดงออกและปิดบังตัวตนทางเพศของหญิงรักหญิงต่อครอบครัว ● <u>ความรัก</u> - สังคม ผู้ชายกับความรักของทอม-ดี	● <u>อคติทางเพศและการเลือกปฏิบัติ</u> - อคติของผู้ชายต่อหญิงรักหญิง - อคติจากสังคม - การเลือกปฏิบัติในการสมัครงานงานที่มีต่อทอม

ตารางที่ 6.1 (ต่อ) ประเด็นเด่น (theme) จากข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศที่มีความสัมพันธ์กับเพศวิถีของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

คนที่มีความหลากหลายทางเพศ	ข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ (online information of sexual health)		
	1. เพศสรีระและเพศสัมพันธ์	2. สุขภาพจิตและการเปิดเผยตัวตน	3. สังคมและอคติทางเพศ
3. หญิงข้ามเพศ	● <u>เพศสรีระ</u> - การใช้ยาคุมกำเนิด - การเสริมความงาม - การผ่าตัดแปลงเพศ ● <u>เพศสัมพันธ์</u> - จุดสุดยอดและอารมณ์ทางเพศของหญิงข้ามเพศที่แปลงเพศแล้ว	● <u>การเปิดเผยตัวตนทางเพศ</u> - การเปิดเผยหรือแสดงออกทางเพศในสถาบันทางสังคม ● <u>ความรัก</u> - ความรักของสาวประเภทสองกับ “ผู้ชาย”	● <u>อคติทางเพศและการเลือกปฏิบัติ</u> - อคติและการเลือกปฏิบัติจากรัฐ - อคติและการเลือกปฏิบัติในสถานศึกษา - อคติและการเลือกปฏิบัติในการรับสมัครงาน - อคติและการเลือกปฏิบัติในสถาบันบันเทิง ● <u>การเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศ</u> - การเสนอร่าง พรบ. เปลี่ยนคำนำหน้านามจาก “นาย” เป็น “นางสาว”

จากตารางที่ 6.1 เป็นการอธิบายเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพของคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่ถูกละเลยออกในหัวข้อกระทู้ต่าง ๆ ที่ปรากฏในชุมชนเสมือนจริงซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสุขภาพทางเพศในชีวิตจริงของชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศว่ามีลักษณะอย่างไร

2.3.1 ข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศของชายรักชาย

1) เพศสรีระและเพศสัมพันธ์ของชายรักชาย

- เพศสรีระ ชายรักชายส่วนหนึ่งให้ความสำคัญกับการมีร่างกายที่แข็งแรงเพื่อสุขภาพกายที่ดีและเพื่อสร้างความดึงดูดใจต่อชายรักชายคนอื่น ๆ เป็นผลให้สถานที่ออกกำลังกายที่เรียกว่า “ฟิตเนส” กลายเป็นแหล่งสร้างค่านิยมใหม่ในหมู่ชายรักชายอย่างมาก เพราะการออกกำลังกายในฟิตเนสสามารถสร้างกล้ามเนื้อและเรือนร่างที่น่าพึงพอใจได้ ชายรักชายส่วนหนึ่งจึงให้ความสำคัญกับการมี “หุ่นดี” ซึ่งตัวอย่างค่านิยมนี้เห็นได้ชัดเจนจากชื่อกระดานข่าวสนทนาที่สร้างขึ้นในชุมชนไทยแลนด์เรียกว่า “บอร์ดฟิตเนส” ให้แก่กลุ่มชายรักชายผู้รักการออกกำลังกายได้พูดคุยกันโดยเฉพาะ เช่น บอร์ดย่อยแคลิฟอร์เนียร์ ฟิตเนส บอร์ดย่อยฟิตเนส เฟิร์สท์

- เพศสัมพันธ์และรสนิยมทางเพศ เรื่องพฤติกรรมทางเพศของชายรักชายมักถูกโยงกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เช่น โรคเอดส์ จนเกิดองค์การที่ให้ความรู้และรณรงค์การลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ในชายรักชายหลายหน่วยงาน ผู้วิจัยพบกระทู้ในชุมชนของชายรักชายที่เกี่ยวข้องพฤติกรรมทางเพศของชายรักชายกับโรคเอดส์ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการรณรงค์เตือนภัย และป้องกันโรคเอดส์ในกลุ่มชายรักชาย เช่น ชื่อกระทู้ว่า “ยี้ดอก พกถุง” “เช็กส์ห่มู แรงปรารณาททางเพศกับสุขภาพะที่ปลอดภัย” “แฉเชาน่าเกย์ มั่วแพร์เอดส์”

ในด้านพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอน พบกระทู้ที่มักถามขอความรู้ ขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการร่วมเพศของเกย์จากหมู่สมาชิกคนอื่น ๆ โดยเฉพาะผู้ที่ เป็น “เกย์ฝ่ายรับ” ซึ่งจะเป็นฝ่ายที่ถูกอวัยวะเพศชายสอดใส่ทางทวารหนักว่าการมีเพศสัมพันธ์แบบนี้ต้องทำอะไรบ้าง เช่นกระทู้ว่า “อยากถามพี่ ๆ คิงรุทหน่อยครับ [จะมีใครรับได้ไหมครับ ถ้าเราไม่ชอบมี hard sex ครับ (แบบสอดใส่ครับ)]” “อยากรู้จริงๆว่าคนที่รับ เวลารับ xxx กันเนี่ย มีความสุขหรออะ” นอกจากนี้ ยังพบคำถามในกระทู้เกี่ยวกับรสนิยมทางเพศชายรักชายขณะมีเพศสัมพันธ์ว่ามีเพศวิถีแบบใดในหมู่ชายรักชายอยู่เสมอ เนื่องจากชายรักชายส่วนหนึ่งยังคงสับสนในบทบาททางเพศของตนเอง เช่นกระทู้ที่ว่า “จะรู้ได้ยังไงว่าตัวเองเป็นเกย์แบบไหนอะ”

2) สุขภาพจิตและการเปิดเผยตัวตนของชายรักชาย

• การเปิดเผยตัวตนทางเพศ การแสดงออกทางเพศวิถีของชายรักชายต่อชายรักชายคนอื่นและต่อคนรักต่างเพศมีความสำคัญต่างกันไปในแต่ละคน บางคนจะเลือกเปิดเผยกับทุกคน เช่น เปิดเผยต่อสังคมทั่วไป แต่สำหรับบางคนเลือกเปิดเผยกับคนที่สนิทด้วยเท่านั้น เช่น เปิดเผยต่อเพื่อนสนิท

จากการเก็บกระทู้พบว่า การเปิดเผยตัวตนทางเพศของชายรักชายนี้มีศัพท์เรียกว่า “แสดงออก” หรือ “ไม่แสดงออก” ซึ่งหมายถึงแสดงออกหรือไม่แสดงออกความถึงเป็นเกย์ การแสดงออกทางเพศวิถีหรือการเปิดเผยตัวตนทางเพศของชายรักชายมี 2 รูปแบบ คือ การแสดงออกทางเพศวิถีต่อผู้เป็นรักต่างเพศเช่น ครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถานที่ทำงาน และการเปิดเผยตัวตนทางเพศต่อชายรักชายด้วยตนเอง

ตามปกติแล้ว การจะรู้ว่าผู้ใดเป็นชายรักชายหรือไม่นั้น ไม่สามารถตัดสินได้จากการแสดงออกภายนอกเพียงอย่างเดียว แต่จำเป็นต้องทราบจาก “ปาก” หรือการยอมรับตัวตนของผู้นั้นด้วยว่าเขา “เป็นเกย์” หรือไม่ เพราะด้วยเพศสรีระที่คนทั่วไปไม่สามารถแยกออกได้ระหว่างชายรักชายและชายแท้ ซึ่งหากดูเนื้อหาคณะกระทู้ที่ถูกตั้งขึ้นในชุมชนเสมือนจริงของชายรักชาย ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มกระทู้ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางเพศวิถีมีมากที่สุด เนื้อหาคณะกระทู้เป็นไปในลักษณะถามขอคำปรึกษา การถกเถียงถึงข้อดีและข้อเสียของการเปิดเผยตัวตนทางเพศต่อสังคม เช่นชื่อกระทู้ว่า “ขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการเปิดเผยตัวจริงครับ” “คิดยังไงกับการเปิดเผยตนเอง” การตั้งกระทู้เกี่ยวกับการเปิดเผยตัวตนทางเพศทำให้สันนิษฐานได้ว่าการแสดงออกทางเพศว่าเป็น “เกย์” หรือไม่สำหรับชายรักชายมีความสำคัญต่อชายรักชายแต่ละคนเพียงใด

เหตุผลความสำคัญในการตั้งกระทู้ขอคำปรึกษาและการถกเถียงถึงการแสดงออกทางเพศวิถีของชายรักชายคือ การแสดงออกทางเพศเป็นทั้งการแก้ไขปัญหาและการสร้างปัญหาให้กับชายรักชายกล่าวคือ หากเปิดเผยตัวตนแล้วบางครั้งจะสามารถแก้ไขปัญหาในชีวิตบางเรื่องได้ เช่น การเปิดเผยว่าเป็นชายรักชายสามารถขจัดปัญหาเรื่องบังคับการแต่งงานเพื่อสืบสกุลกับผู้หญิงได้ ผลของการเปิดเผยว่าเป็นชายรักชายหรือไม่ทำให้ชายรักชายมีอิสระและมีความสุขที่ได้เลือกคบคู่รักที่เป็นชายรักชายเหมือนกันอย่างเปิดเผยโดยไม่ต้องปิดบังทางเพศ อย่างไรก็ตาม การเปิดเผยตัวตนทางเพศอาจเป็นดาบสองคมที่สร้างปัญหาต่อตัวชายรักชายได้เช่นกันโดยมีปัจจัยหลักคือ การไม่ยอมรับการเป็นชายรักชายของผู้อื่น โดยเฉพาะกลุ่มคนรักต่างเพศบางส่วนทำให้ชายรักชายกลุ่มนี้จำเป็นต้องปิดบังตัวตนทางเพศหรือเปิดเผยอยู่ในวงจำกัด เช่น กระทู้แสดงความเครียดและกังวลต่อการแสดงออกทางเพศวิถีที่ว่า “เป็นเกย์ไม่แสดงออกแต่เพื่อนรู้เครียด !” “ถ้าไปทำงานแล้วมีคนรู้ว่าเป็นเกย์ทำตัวยังไงครับ” นอกจากนี้ ยังพบว่า การแสดงออก

ทางเพศของชายรักชายต่อชายรักชายด้วยกันเองอาจสร้างปัญหาให้กับชายรักชายหลายคน เช่นกัน โดยเฉพาะกับกลุ่มชายรักชายที่แสดงออกถึงความเป็นหญิงสูง ที่เรียกว่า “ออกสาว” เช่น กระทั่งแสดงความกังวลที่ว่า “แค่นี้ถึงเรียกว่าไม่แสดงออก แล้วที่เค้าต้องการกันมันแค่นี้ครับ” “สาวไม่สาว แคร่ไม่แคร่” และ “มาแอบแมนกันเถอะ”

ปัจจัยหลักที่ชายรักชายที่มีลักษณะของความเป็นหญิงสูงต้องปิดบังตัวตนต่อชายรักชายผู้อื่นคือ ค่านิยมการคบหาคู่รักและกลุ่มเพื่อนชายรักชายที่มีความเป็นชายมากกว่าความเป็นหญิง ซึ่งวิเคราะห์ได้ว่า การไม่ยอมรับตัวตนทางเพศวิถีแบบชายรักชายของคนรักต่างเพศ ทำให้ชายรักชายต้องปิดบังตัวตนและแสดงออกทางเพศแบบชายแท้ทั่วไป ซึ่งส่งผลมาต่อระบบความสัมพันธ์ของชายรักชายด้วยกันเองด้วย เพราะการมีคู่รักและเพื่อนที่แสดงออกถึงความเป็นชายรักชายและเป็นชายรักชายที่มีความเป็นหญิงสูงอาจทำให้ถูกคาดเดาจากกลุ่มรักต่างเพศว่าผู้นั้นเป็นชายรักชายได้ จึงเกิดเป็นศัพท์ที่นิยมใช้กำกับคุณสมบัติการหาคู่รักของชายรักชาย เช่น หาคู่รักที่ “แมน ๆ” “ไม่แสดงออก” หรือ “ไม่ออกสาว”

• **ความรัก** ความรักของชายรักชายไม่แตกต่างจากรักต่างเพศเพียงแต่สังคมทั่วไปยังไม่เปิดกว้างยอมรับและถูกจำกัดโดยบริบทและพื้นที่ หากไม่นับชายรักชายที่กล้าแสดงความรักในพื้นที่สาธารณะทั่วไป (ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ของรักต่างเพศ) จากการสังเกตกระทู้ในชุมชนเสมือนจริง พื้นที่ ๆ พวกเขาคาดเดาได้ว่าผู้ใดจะเป็นชายรักชายหรือไม่และยังเป็นพื้นที่ ๆ ชายรักชายสามารถแสดงและหาความรักได้อย่างอิสระคือพื้นที่ ๆ สร้างขึ้นมาเป็น “โลกของชาวเกย์” เช่น ฝับเกย์ ชาวน่าเกย์ ฟิตเนส เว็บเกย์ การหาคนรักส่วนใหญ่ของชายรักชายจึงต้องมีบริบทพื้นที่ที่ประกอบด้วย หากไม่มีพื้นที่ที่ประกอบจะทำให้ไม่สามารถคาดเดาว่าผู้ใดเป็นเกย์หรือไม่ ซึ่งยากต่อการสานสัมพันธ์รักต่อไป (ยกเว้นคู่รักชายรักชายที่พบกันในสถานที่ทั่วไปแต่ทราบอยู่แล้วว่าผู้นั้นเป็นชายรักชาย)

กับข้อคำถามว่า ชายรักชายไทยต้องการมีการแต่งงานหรือไม่ ผู้วิจัยพบกระทู้หนึ่งที่ชื่อว่า “Gay wedding” เป็นกระทู้ที่ให้ภาพความคิดเห็นเกี่ยวกับความรักและการแต่งงานระหว่างชายรักชายไทยว่าแตกต่างจากชายรักชายตะวันตกที่มักมุ่งเน้นการผลักดันการแต่งงานของชายรักชาย แต่ข้อมูลในกระทู้นี้สรุปได้ว่าชายรักชายไทยส่วนใหญ่ยังไม่ต้องการถึงขั้นผลักดันให้มีพิธีแต่งงานแบบประเพณี แต่เห็นว่าการมีความรัก เข้าใจกันระหว่างชายรักชายด้วยกันเองเป็นสิ่งสำคัญกว่าพิธีแต่งงาน เช่น คำพูดของชายรักชายที่กล่าวว่า “การแต่งงานไม่ได้เป็นสิ่งที่ช่วยยืนยันได้เลยว่าความรักจะมั่นคงตลอดไป” และ “ก็อยากแต่งงานครับ แต่ก็ไม่ได้อะไรกับตรงนี้มากมาย คิดว่าความรัก ความดี ความเข้าใจ ความซื่อสัตย์สำคัญกว่า”

3) สังคมและอคติทางเพศต่อชายรักชาย

จากการเก็บกระทู้ในชุมชนชายรักชายพบว่า อคติทางเพศที่ชายรักชายประสบ คือ อคติทางเพศในการเข้าสังคมและจากกลุ่มเพื่อนที่เป็นชายแท้ อคติของคนรักต่างเพศที่มีต่อชายรักชายที่เปิดเผยตัวตนทางเพศวิถีทำให้เกิดกระทู้ที่แสดงความท้อแท้ของชายรักชายคนหนึ่งในกระทู้ที่ว่า “เคยคิดบ้างไหมว่าผู้ชายแท้ ๆ จะยินดีเป็นเพื่อนกับพวกเรา” “เกิดเป็นเกย์นี้แยเลยครับ ไม่รู้จะไปทางไหนดี” เนื้อหากระทู้กล่าวเป็นทำนองว่า เมื่อคนที่ เป็นเกย์บางคนอยู่ในสังคมของ ค่อนข้างลำบาก โดยเฉพาะเวลาคบเพื่อนผู้ชายแท้ กลัวว่าเพื่อนที่เป็นชายแท้จะรังเกียจตน หรือ การคบกันกลัวคนอื่นจะมองว่าเพื่อนคนนั้นเป็นเกย์ไปด้วย เนื้อหาในกระทู้จึงชี้ให้เห็นอำนาจการ กดขี่ทางเพศของสังคมรักต่างเพศที่มีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตของทั้งชายรักชายที่แสดงออกทางเพศ และผู้ที่ต้องปิดบังทางเพศวิถี

จากกระทู้ที่ยกมาแสดงให้เห็นถึงอคติของสังคมที่มีต่อชายรักชายซึ่งอาจแก้ไขได้ ยาก แต่พบว่าหน้าที่สำคัญของชุมชนเสมือนจริงของชายรักชายนอกจากเป็นพื้นที่เพื่อระบาย ความรู้สึกอัดอั้นแล้ว และยังเป็นพื้นที่ที่ช่วยให้ชายรักชายมีกำลังใจต่อไป เช่น การตอบกระทู้ แสดงความเห็นใจและปลอบใจผู้ตั้งกระทู้ที่ไม่มีความสุขในสังคมเมื่อต้องเกิดมาเป็นชายรักชาย การแสดงความเห็นปลอบใจและช่วยแก้ไขปัญหาก็ช่วยให้ชายรักชายที่ได้อ่านรู้สึกมีกำลังใจและมีทางออกในชีวิตเพราะ “ความเป็นพวกเดียวกัน” หรือ “เป็นเกย์เหมือนกัน” ย่อมเข้าใจและร่วม แบ่งปันประสบการณ์แก่กัน

สำหรับกรณีตัวอย่างอคติและการเลือกปฏิบัติจากรัฐต่อกลุ่มชายรักชาย จะยก กรณีเหตุการณ์คำถามในใบสมัครรับบริจาคเลือดของสภาอากาศไทยที่ถามชายรักชายก่อนการ บริจาคเลือดว่า “ท่านหรือคู่ของท่านมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกันหรือไม่” โดยสังคมทั่วไปยังมัก มองว่าชายรักชายเป็นผู้แพร่เชื้อเอดส์หรือเกี่ยวข้องกับโรคเอดส์ คำถามเจาะจงลักษณะดังกล่าว เหมือนเป็นการเลือกปฏิบัติโดยรัฐ ทำให้กลุ่มชายรักชายรู้สึกเหมือนถูกกีดกันจากสังคม เหตุการณ์นี้ภายหลังได้มีกลุ่มชายรักชายร้องเรียนไปยังเครือข่ายอัตลักษณ์ทางเพศว่าไม่ได้รับความเท่าเทียม ต่อมาสภาอากาศจึงได้ตัดคำถามออกโดยไม่มี การเจาะจงลักษณะดังกล่าว โดยการถามไม่เจาะจงเพศในใบรับบริจาคเลือด กรณีดังกล่าวจึงชี้ให้เห็นถึงอคติที่มีคู่กับการเลือก ปฏิบัติของสังคมที่มีต่อกลุ่มชายรักชาย เช่น การมีอคติต่อผู้ที่ชายรักชายว่าต้องมีความสัมพันธ์ กับโรคเอดส์

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวม “เสียง” ของชายรักชายที่อยากพูดต่อสังคมจาก คำถามปลายเปิดข้อสุดท้ายในแบบสอบถาม ซึ่งล้วนสะท้อนความรู้สึกของชายรักชายที่มีต่อ สังคมคนรักต่างเพศ

“ให้โอกาสเราบ้างครับ ขอโอกาสในสังคมบ้าง อย่าปิดกั้นหรือบีบคั้นพวกเราเลย และใครก็ตามที่มโนคติขอให้มองพวกเราใหม่นะครับ เรามีมากมายทั้งดีและไม่ดีปนกัน แต่ทำไมสิ่งที่เลวร้ายต้องบอกว่าพวกเราทำเหมือน ๆ กัน”

“ทุกสังคมก็มีทั้งดีและชั่ว เพศไหนก็มีเลวและมีดี แต่สิ่งสำคัญคือการรับรู้ข่าวของสังคม ข่าวร้าย ๆ ข่าวเลว ๆ มักจะโดนพูดถึงมากกว่า ซึ่งเป็นธรรมดาที่คนส่วนใหญ่ในสังคมจะจำข่าวไม่ดีของสังคมกันได้มากกว่า”

“ผมก็คนธรรมดา คนหนึ่ง เกย์ก็คือคนทั่วไป รสนิยมทางเพศไม่ได้เป็นเครื่องวัดว่าใครจะเป็นคนดี หรือเลวของสังคม”

“ผมอยากให้สังคมรับในสิ่งที่เราเป็นเพราะว่าเราก็เป็นมนุษย์เหมือนกัน”

2.3.2 ข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศของหญิงรักหญิง

1) เพศสรีระและเพศสัมพันธ์ของหญิงรักหญิง

• เพศสรีระ ในที่นี้ผู้วิจัยจะยกกรณีเพศสรีระของ“ทอม”เนื่องจากมีบุคลิกลักษณะภายนอกแตกต่างจากหญิงรักหญิงประเภทอื่น ๆ เช่น เลส ดี ซึ่งหญิงรักหญิงกลุ่มหลังส่วนใหญ่มีเพศสรีระและการแสดงออกที่เหมือนผู้หญิงแท้ เช่น แต่งกายและแสดงออกแบบผู้หญิงทั่วไป แต่สำหรับกรณีของ “ทอม” คือเพศหญิงที่มีบุคลิกภายนอกและการแสดงออกทางเพศสรีระซึ่งส่วนใหญ่สังเกตเห็นได้จากภายนอกคล้ายผู้ชาย (แต่ไม่ได้อยากเป็นผู้ชาย) เช่น ตัดผมสั้น แต่งกายคล้ายผู้ชาย มีบุคลิกภาพทะมัดทะแมง (ยกเว้นทอมบางคนที่ไม่ได้แสดงออกชัดเจน) สำหรับ “ทอม” บางคนที่ไม่ได้ต้องการแปลงเพศจัดเป็นหญิงรักหญิงไม่ใช่คนข้ามเพศ แต่ทั้งนี้ทอมที่แสดงออกหลายคนต้องการความคล่องตัวและมีบุคลิกภาพคล้ายผู้ชาย การมี “หน้าอก” ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แสดงความเป็นผู้หญิงที่ชัดเจนในเรือนร่างของตนเองจึงมักถูกปกปิดไว้ เช่น การใช้ผ้ารัดหน้าอก จึงมีการตั้งกระทู้ถามสถานที่หาซื้อผ้ารัดหน้าอก เช่น กระทู้ที่ว่า “ทอมอยากแมนอะคับ ไม่อยากมีหน้าอก เพื่อนๆ มีวิธีไหนบ้างหรือ ช่วยบอกกันหน่อยนะคับ” นอกจากนี้ยังพบว่าสมาชิกเลสล่าสามารถสั่งซื้อผ้ารัดหน้าอกผ่านทางเว็บไซต์ได้อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม การใช้ผ้ารัดหน้าอกได้รับความนิยมลดลงเนื่องจากพบว่าผู้ที่ใช้ผ้ารัดหน้าอกติดต่อกันเวลานานมีโอกาสเป็นมะเร็งเต้านมหรือเนื้องอกที่หน้าอกได้ อีกวิธีหนึ่งที่ได้รับคามนิยมมากขึ้นคือ การผ่าตัดเอาหน้าอกออก วิธีการผ่าตัดหน้าอกออกนั้นผู้ดูแลเว็บได้เคยให้สัมภาษณ์ในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ในหัวข้อว่า “เผย “ทอม” แห่ตัดเต้า! อยากเหมือนชายแท้” ว่าการตัดเต้านมในหญิงแตกต่างจากการตัดอวัยวะของผู้ชายเพราะไม่เกี่ยวข้องกับฮอร์โมน

เมื่อตัดแล้วไม่ต้องนอนโรงพยาบาลวันเดียวก็ออกได้ ในกรณีนมเล็ก ตัดหัวนมแล้วคว้านเนื้อข้างในออก แต่ถ้าเต้านมใหญ่จะผ่าได้ฐานหน้าอก ผ่าแล้วจะมีรอยยาวตรงใต้ราวนม ส่วนใหญ่ 99% จะไม่มีผลข้างเคียงอย่างอื่น มีบ้างที่ช่วงแรก ๆ ยกของหนักไม่ได้ อย่างไรก็ตาม มีเพียง 1% ที่มีปัญหากรณีรักษาแผลไม่ดี” ทั้งนี้ ก่อนผ่าตัดเอาหน้าอกออกจะต้องมีการทดสอบทางจิตเวชก่อนเสมอ

- **เพศสัมพันธ์** การมีเพศสัมพันธ์ของหญิงรักหญิงเป็นการใช้อุปกรณ์หรือมือช่วย เช่น ทอมทำให้ดี เลสคิงทำให้เลสควีน หรือสลับบทบาทกันในกรณีเป็นเลสเป็นทูเวย์ ขณะมีเพศสัมพันธ์ฝ่ายหนึ่งจึงต้องแสดงบทบาทเป็นฝ่ายกระทำส่วนอีกฝ่ายหนึ่งต้องเป็นฝ่ายที่ถูกกระทำ โดยฝ่ายกระทำอาจใช้อุปกรณ์ช่วย หรือ “Sex toy” ที่มีศัพท์เรียกกันว่า “ของปลอม” (อวัยวะเพศชายเทียม) บางคนอาจใช้มือสอดใส่ลงไป ในอวัยวะเพศหญิงของอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อให้อีกฝ่ายที่ถูกกระทำสำเร็จความใคร่ ส่วนฝ่ายกระทำอาจไม่ถึงจุดสุดยอดทางเพศซึ่งเป็นเรื่องทางกายแต่เป็น “การสำเร็จทางอารมณ์” ที่ได้เห็นอีกฝ่ายที่ตนกระทำให้มีความสุขทางเพศ จากการเก็บกระทำในชุมชนเสมือนจริงพบว่า มีหญิงรักหญิงจำนวนมากที่มาตั้งกระทู้ขอคำปรึกษาเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ เช่น ชื่อกระทู้ที่ว่า “รบกวนหน่อย ไม่ได้ทะเล้งแค่อยากรู้และปรึกษา(sex)” “จะรู้สึกยังไงถ้าทำให้แฟนไม่เสร็จ มีวิธีทำยังไงให้แฟนเสร็จ?” “อยากรู้ว่า เลสมีเซ็กส์ต่างจาก ทอมอย่างไรคะ ช่วยตอบที” การขอคำปรึกษาเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ของหญิงรักหญิงในกระทู้จำนวนมากทำให้เกิดกิจกรรมในห้องสนทนาของเว็บไซต์เพื่อให้คำแนะนำเรื่องการมีเพศสัมพันธ์อย่างถูกวิธี ประจำสัปดาห์ในหัวข้อว่า “คืนนี้ที่ Chatroom มีคุยเรื่อง “ถอด-ไม่ถอด...บนเตียง...แบบไหนดีกว่ากัน” จะเห็นว่าทั้งในกระดานข่าวสนทนาและห้องสนทนาออนไลน์ในชุมชนเสมือนจริงในเลส่าจึงเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนและให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ของหญิงรักหญิงอย่างถูกวิธีซึ่งการขอคำปรึกษาในชุมชนจริงนั้นกระทำได้อย่างเนื่องจากหญิงรักหญิงบางคนไม่เปิดเผยสถานะทางเพศ ส่วนบางคนก็อาจไม่มีเพื่อนที่เป็นหญิงรักหญิงเลย ชุมชนเสมือนจริงของหญิงรักหญิงจึงมีหน้าที่สำคัญในการให้ความรู้เรื่องเพศแก่สมาชิกหญิงรักหญิง

2) สุขภาพจิตและการเปิดเผยตัวตนของหญิงรักหญิง

- **การเปิดเผยตัวตนทางเพศ** สำหรับหญิงรักหญิงการเปิดเผยตัวตนทางเพศต่อครอบครัวว่า “ชอบผู้หญิง” ยังคงเป็นปัญหาสุขภาพจิตสำหรับหญิงรักหญิงหลายคน โดยเฉพาะหากแสดงออกทางเพศอย่างชัดเจน จะยกตัวอย่าง 2 เรื่องคือ การแต่งกายและแสดงออกทางเพศของทอมและการมีคู่รักเป็นผู้หญิง

ปัญหาการเปิดเผยตัวตนทางเพศนี้มักเกิดขึ้นในครอบครัว เนื่องจากกลัวว่าหากเปิดเผยว่าเป็นหญิงรักหญิงต่อครอบครัวแล้ว ครอบครัวอาจไม่เข้าใจและไม่ยอมรับความเป็นหญิงรักหญิง ตัวอย่างกระทู้หนึ่งว่า “กลัวแม่รับไม่ได้” ตั้งกระทู้โดยทอมวัยรุ่นคนหนึ่งเขียนด้วยความกระวนกระวายใจว่าตนแสดงออกทางเพศชัดเจน แต่งตัวคล้ายผู้ชาย แต่ไม่กล้าบอกครอบครัวว่าเป็นหญิงรักหญิง เพราะเคยได้ยินว่าครอบครัวไม่ชอบเพศที่สาม จึงมาขอคำปรึกษาจากหญิงรักหญิงในชุมชนเพื่อช่วยเหลือหาทางออก ทางออกที่หญิงรักหญิงในชุมชนช่วยกันแสดงความคิดเห็นที่กลั่นมาจากประสบการณ์ส่วนตัวของแต่ละคน สรุปได้คือ การเปิดเผยหรือแสดงออกเพียงแต่ไม่ต้องบอกจาก “ปาก” ว่าเป็นหญิงรักหญิงกับครอบครัว แล้วก็พยายามทำตนเป็นคนที่ดีเพื่อหาทางให้คนในครอบครัวค่อย ๆ ระวังยอมรับตัวตนทางเพศที่หญิงรักหญิงแสดงออกกับครอบครัว

สำหรับหญิงรักหญิงที่ไม่ได้แสดงออกทางเพศอย่างชัดเจน เช่น ดีและเลส ซึ่ง เป็นกลุ่มที่ดูภายนอกมีลักษณะเหมือนผู้หญิงทุกประการ เช่น ชอบแต่งการสวย ๆ งาม ๆ มีความอ่อนหวาน หญิงรักหญิงกลุ่มนี้แม้จะไม่ต้องเผชิญกับปัญหาการแสดงออกทางเพศและสามารถปกปิดตัวตนทางเพศได้ แต่ ณ ช่วงหนึ่งของชีวิตมักจะถูกครอบครัวถามถึงเรื่อง “การแต่งงาน” หรือการสร้างครอบครัวซึ่งเป็นความคาดหวังของสังคมที่มีต่อผู้หญิง ทำให้การเปิดเผยว่ามีคู่รักเป็นหญิงรักหญิงไม่ได้รับการยอมรับ เช่นชื่อกระทู้หนึ่งที่ว่า “ความรักของใครบ้าง ที่ถูกพ่อแม่ ญาติพี่น้องกีดขวาง” หญิงรักหญิงผู้ตั้งกระทู้แสดงความอัดอัดใจที่ต้องปิดบังการมีคู่รักเป็นหญิงรักหญิงต่อครอบครัวตนเองและครอบครัวของคู่รัก ไม่สามารถแสดงความรักอย่างเปิดเผยเหมือนเช่นรักต่างเพศได้ บางคนปิดบังตัวเองจนถูกครอบครัวบังคับให้แต่งงานกับผู้ชาย ตัวอย่างผู้ตั้งกระทู้ที่เป็น “ทอม” คนหนึ่งเขียนแสดงความหดหู่ใจที่ครอบครัวของคู่รักไม่เปิดใจยอมรับในความเป็นหญิงรักหญิง ทำให้ในที่สุดคู่รักของตนซึ่งเป็น “ดี” ถูกบังคับให้แต่งงานกับผู้ชายที่ครอบครัวเห็นว่าเหมาะสม

จากตัวอย่างชี้ให้เห็นปัญหาสุขภาพจิตที่เกี่ยวกับการแสดงออกทางเพศแบบชัดเจนและการปิดบังตัวตนทางเพศ ซึ่งมักสร้างปัญหาให้กับชีวิตของหญิงรักหญิงเช่นเดียวกับชายรักชาย โดยมีเหตุผลหลักคือ การไม่ยอมรับตัวตนคนรักเพศเดียวกันของสังคมคนรักต่างเพศ

• **ความรัก** หากสังคมคนรักต่างเพศให้การยอมรับตัวตนทางเพศของหญิงรักหญิง ความรักของหญิงรักหญิงหลายคนสดชื่นสมหวังมีความสุขกับคนรักของตนไม่แตกต่างจากคู่รักชายจริงหญิงแท้ทั่วไป แต่สำหรับหญิงรักหญิงบางคนมีปัญหาความรัก ประสบความสำเร็จในรัก มีกระทู้แสดงความผิดหวังจากความรักของหญิงรักหญิงเกิดขึ้นบ่อยเล่าในกระดานข่าวสนทนาทุกวันและมีจำนวนมาก เช่น ออกหัก รักข้างเดียว แต่ปัญหาเหล่านี้ก็เป็นปัญหาทั่วไปที่

เกิดขึ้นได้กับทุกเพศ ผู้วิจัยจึงพยายามค้นหากระทู้ที่เกี่ยวกับของความรักที่สัมพันธ์กับเพศวิถีใน กระดานข่าวสนทนาของหญิงรักหญิงพบกระทู้หนึ่งว่า “ช่วยตอบปัญหาชีวิตรักของเราด้วย ขอบคุณมาก” ความรักของผู้ตั้งกระทู้เป็นรักสามเส้าระหว่าง “ทอม” “ดี” และ “ผู้ชาย” โดยนัยจึง เป็นความรักที่สัมพันธ์ระหว่างรักต่างเพศและรักเพศเดียวกัน เนื้อหาประสบการณ์รักที่ฝ่าย “ทอม” เป็นคนเขียนเล่าว่า ความรักของเธอเป็นความรักที่ต้องปกปิด เธอทำงานในร้านอาหาร แห่งหนึ่งที่เจ้าของร้านเกลียดทอม-ดีมาก แม้เธอแสดงออกว่าเป็นทอมแต่เธอต้องปิดบังตัวตนทาง เพศรวมทั้งไม่สามารถแสดงออกความรักต่อดีได้เพราะกลัวการรังเกียจเพศที่สาม เช่น เธอแสร้งว่า เป็นหญิงแท้ ต่อมาดีมีผู้ชายคนหนึ่งเข้ามาเกี่ยวข้องกับดี ระยะเวลาเพียงไม่นาน “ดี” หลงผู้ชายคนนี้ และเริ่มทำตัวเหินห่างกับทอม เหตุผลหลักคือดีอยากมีลูกและสร้างครอบครัวกับผู้ชายพร้อมด้วย กลาวที่ว่า “กอดผู้ชายอบอุ่นกว่ากอดผู้หญิง” แต่ท้ายที่สุด ดีก็กลับมารักทอม โดยให้เหตุผลว่าดี หลงใจหลงผู้ชายคนนี้เพียงชั่วคราว เหตุการณ์นี้ทำให้ฝ่ายทอมเริ่มลังเลในตัวดีและรู้สึกว่าคุณภาพ ของทอมและดีที่มีผู้ชายมีเกี่ยวข้องกับไม่มั่นคง เหตุการณ์นี้ทำให้ทอมคิดไม่ตก จึงได้ตัดสินใจเล่า เรื่องและขอคำปรึกษากับสมาชิกหญิงรักหญิงคนอื่น ๆ ในชุมชนว่าเธอควรทำอย่างไร อย่างไรก็ตาม ฝายทอมไม่ได้โทษผู้ชายที่มาเกี่ยวข้องกับดีแต่กล่าวโทษสังคมร้านอาหารที่เธออยู่ว่า

“จะโทษเด็กเขาไม่โทษนะ เพราะเด็กเขาไม่รู้ว่าเรากับแฟนเป็นไรกัน เราต้องปิดเพราะ เจ้าของร้านเกลียดและแอนตี้รักผิดเพศมาก ๆ แฟนเราว่าเราผิดที่เคยอยู่ให้เด็กจับแฟนเรา ซึ่ง เราเคยบอกว่าจะต้องแกล้งทำเพื่อไม่ให้คนสงสัยว่าเราเป็นไรกัน เราทำไปทั้ง ๆ ที่หัวใจทรมาน แต่เพื่องานมันจำเป็น”

จากประสบการณ์ความรักของหญิงรักหญิงที่ยกตัวอย่างวิเคราะห์ได้ว่า ปัจจัย หนึ่งที่ทำให้ความรักของหญิงรักหญิงไม่มั่นคงส่วนหนึ่งมาจากการที่ไม่สามารถแสดงออกหรือ เปิดเผยตัวตนทางเพศต่อสังคมได้และการที่สังคมรังเกียจและไม่เปิดใจยอมรับความรักรูปแบบ ใหม่ ๆ เช่น ความรักระหว่างคนรักเพศเดียวกัน

3) สังคมและอคติทางเพศต่อหญิงรักหญิง

ในสังคมชายเป็นใหญ่มีสิ่งน่าคิดว่า ผู้ชายไม่เพียงกดขี่ผู้หญิงแท้ แต่ผู้ชาย จำนวนหนึ่งยังรังเกียจและต่อต้านหญิงรักหญิงด้วย มีกระทู้ในชุมชนเลสส์หลายกระทู้ที่หญิงรัก หญิงจำนวนหนึ่งเขียนแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับการมีอคติทางเพศของผู้ชายจำนวนหนึ่ง โดยเฉพาะอคติที่ผู้ชายมีต่อ “ทอม” ยกตัวอย่างกระทู้ร้อนแรงของ “ทอม” และ “ผู้ชาย” ที่เข้ามาตั้ง กระทู้ในกระดานข่าวสนทนาในชื่อกระทู้ว่า “บทความถึงทอม” และ “บทความถึงผู้ชาย”

“บทความถึงทอม” เป็นการยกเหตุการณ์หนึ่งจากผู้ตั้งกระทู้ผู้ชายคนหนึ่ง เนื้อหาข้อความ เป็นภาพความคิดและอคติส่วนตัวของผู้ชายที่มีต่อทอม เช่น ข้อความว่า “ทอมบุรุษในร่างสตรี” ซึ่งเป็นความเข้าใจผิดของผู้ชายที่มีต่อเพศวิถีแบบทอม เหตุการณ์ที่ยกมาให้อ่านส่วนใหญ่นี้เป็นเรื่องส่วนตัวที่เกิดขึ้นระหว่าง “ทอม” กับ “ผู้ชาย” ซึ่งทุกเรื่องที่ยกตัวอย่างจะให้อ่านเหมารวมในความคิดของผู้ชายที่มีต่อตัวตนของทอม ความรุนแรงและความก้าวร้าวของทอม ตัวอย่างการใช้ข้อความสรุปส่งท้ายที่ว่า

“ทอมช่วงอ่อน ๆ นี้จะมีปฏิกิริยาต่อต้านเพศชายสูงมาก (แต่ทำไมบางคนก็มีเพื่อนผู้ชายได้) เริ่มแรกโดยการชัก สีน้หน้า ขึ้นต่อมาเสียงดัง พุดห้วน เบ่ง ใจใหญ่ ยิ่งมีเงินเป็นพื้นฐาน จะยิ่งบ้าอำนาจแปลก ๆ ถ้ากับหญิงจะดีด้วย (ทำไม ต้องขนาดนั้น) ทอมช่วงวัยกลางคน... จะเริ่มเข้าใจโลกมากขึ้น (โดนหญิงทิ้ง ทิ้งเขาบ้าง แล้วแต่ประสบการณ์) คุยได้แต่จะมีทฤษฎีแปลกมาชมเรา รู้จักคนโน้นคนนี้ อันนี้ยังพอคุยเรื่อง ทอมที่โตเต็มแล้ว อันนี้ค่อยดูอ่อนโยนลงหน่อย (ที่เจอนะ) ปรีक्षाแล้วให้เหตุผลที่ดีฟังขึ้นบ้าง”

ฝ่ายหญิงรักหญิงซึ่งเป็น “ทอม” ก็มีผู้ตั้งกระทู้ว่า “บทความถึงผู้ชาย” ตั้งกระทู้แสดงความแค้นใจกับเหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นใน “กลุ่มไฮว์ไฟว์” ซึ่งเป็นกลุ่มของผู้ชายที่รังเกียจทอม ใจความหลักที่กลุ่มนี้ตั้งขึ้นคือการด่าทอม-ดี และไม่ยอมรับเพศที่สามโดยกล่าวว่า “โลกนี้มี 2 เพศ” กลุ่มทอมพยายามเขียนเรียกร้องให้กลุ่มผู้ชายกลุ่มที่รังเกียจทอมกลุ่มนี้เปิดใจกว้างยอมรับเพศที่สาม นอกจากนี้ทอมยังพยายามอธิบายเพศวิถีของตนให้ผู้ชายเข้าใจว่าทอมคือหญิงรักหญิงที่ไม่ใช่ผู้หญิงที่อยากเป็นผู้ชาย เช่นข้อความว่า “ถึงอย่างไรทอมก็ผู้หญิง แต่เป็นผู้หญิงที่รักผู้หญิงด้วยกัน ไม่ได้คิดอยากจะเป็นผู้ชายแม้แต่หน่อย”

อีกตัวอย่างกระทู้เกี่ยวกับอคติของส่วนบุคคลและอคติสังคมที่มีต่อหญิงรักหญิง อีกกระทู้หนึ่งที่ว่า “เชื่อว่าพวกเราเป็น ‘เสนียดสังคม’ เป็นตัวอย่างประสบการณ์ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานของหญิงรักหญิงและผู้ชายที่มีสาเหตุมาจากอคติทางเพศ ดังความตอนหนึ่งที่ผู้ชายคนนี้พูดว่า

“ผมเกลียดพวกทอม ดี ตู๊ด แต่ว กะเทย เกย์ ผมหนะมันผู้ชายทั้งแก่งไม่ลดตัวลงมาทำงานร่วมกับพวกทอมหรอก ใ้อพวกวิปริตผิดเพศพวกนี้ผมรังเกียจ ไม่รู้ว่ตอนท้องพ่อแม่ มันกินอะไรเข้าไปเนื่อะลูกถึงเกิดมาวิปริตผิดเพศแบบนี้ พ่อแม่สั่งสอนลูกเขาไม่ได้หรือถึงปล่อยให้มันเป็นเสนียดสังคมแบบนี้”

ต่อมา มีการแจ้งประเมินผลการทำงานของผู้ชายคนนี้ให้กับผู้จัดการใหญ่ของบริษัทว่า ผู้ชายคนนี้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเพื่อนร่วมงานและลูกค้าที่เป็นเพศที่สามแต่กลับได้รับ

คำตอบว่าความคิดและทัศนคติของผู้ชายคนนี้เป็นเรื่องปกติและพากันหัวเราะและให้ผู้ชายคนนี้ทำงานต่อไป แต่ในที่สุดก็ถูกไล่ออกเพราะทุจริตในหน้าที่ เหตุการณ์นี้ทำให้หญิงรักหญิงผู้ประสบเหตุการณ์ต่างคิดว่าความคิดที่ว่าคนรักเพศเดียวกันเป็นเพศที่วิปริตผิดปกติคือความคิดปกติของสังคม เป็นความคิดที่สังคมยอมรับเห็นด้วยกับผู้ชายคนนี้ สิ่งเหล่านี้จึงแสดงให้เห็นว่าสังคมยังคงมีอคติและไม่ยอมรับคนรักเพศเดียวกัน

นอกจากกระทู้เรื่องเล่าที่แสดงให้เห็นถึงอคติทางเพศการไม่ยอมรับคนรักเพศเดียวกันแล้ว ผู้วิจัยยังพบกระทู้จำนวนหนึ่งเป็นกระทู้ในเชิงเรียกร้องและขอความเห็นใจให้สังคมเข้าใจความเป็นหญิงรักหญิง เนื่องจากผู้เป็นหญิงรักหญิงส่วนใหญ่ถูกสังคมรังเกียจและเลือกปฏิบัติ ดังตัวอย่างกระทู้ว่า “เป็นทอม เป็นดี้ ผิดไหม” ซึ่งเป็นกระทู้ที่หญิงรักหญิงคนหนึ่งพยายามสื่อสารให้สังคมและหญิงรักหญิงด้วยกันเข้าใจความเป็นหญิงรักหญิง สะท้อนภาพที่หญิงรักหญิงคนหนึ่งบรรยายถึงความเป็นหญิงรักหญิงของตนเองพร้อมกับให้ภาพที่สังคมมองหญิงรักหญิงแทรกอยู่ในตัวบทนี้

“การที่เราไม่ได้เป็นในสิ่งที่ใครคิดใครหวัง!! มันผิดมากนักรหรือ ชีวิตเราเราขอทำตามใจเราไม่ได้หรือ เราไม่ได้อยากจะเป็นอย่างนี้หรือเกิดมา...แล้วชีวิตเรามีค่าอะไร ในเมื่อชีวิตเรา...ก็ไม่สามารถเป็นได้อย่างที่หวังเลย ในเมื่อชีวิตเราไม่สามารถเป็นตามที่วิญญาณเราสั่งให้เป็นได้เลย การที่เราเป็นเรา...มันคงไม่ได้เข้าไปทำลายชีวิตใครเขาทั้งชีวิตหรือไปทำให้ชีวิตเขาดีขึ้นหรือ...”

ถ้าจะเข้าสังคมไหนซักสังคมหนึ่ง แล้วคนในสังคมนั้น ๆ มัวแต่มองมัวแต่ตัดสินคนด้วยความเป็นเพศ!...ด้วยกรอบ!...ด้วยประเพณี! โดยที่ไม่คำนึงถึงจิตใจของเขา...วิญญาณของเขาควรถูกเรียกด้วยหรือว่า...สังคม! ถ้าหากคุณเลือกที่จะคบคนที่เป็นอย่างคุณ คนที่มีความคิดแบบคุณเพียงอย่างเดียว!! เรียกว่าซุ่มนุ่ดึกว่าไหม เกิดมาเป็นหญิงต้องเป็นหญิงด้วยใช่ไหม เกิดมาเป็นชายต้องทำตัวเป็นชายด้วยใช่ไหม มีกรอบวางเอาไว้...ใครเคยทำอะไรไว้ ก็ต้องทำตามเขาด้วยใช่ไหม ลองนึกนักวิทยาศาสตร์สมัยก่อน การที่เขาคิดเขาทำอะไรใหม่ ๆ ซักอย่างที่มีมันไม่เหมือนกับที่ใคร ๆ เคยคิดได้ คนมักจะด่าทอเขาและตัดสินในสิ่งที่เขาทำว่าผิด เนื่องด้วยว่า...เค้าแตกต่าง...

แล้วปัจจุบันละ ความแตกต่างเมื่อสมัยก่อนไม่ได้ทำให้ใครสักคนบ้าตาย ความแตกต่างเมื่อสมัยก่อนไม่ได้ทำให้ใครสักคนต้องทุกข์ทรมาน แต่ตอนนี้ปัจจุบันกำลังทำให้ความแตกต่างทำลายใครสักคนที่เปลี่ยนอุดมการณ์ เพื่อความฝัน เพื่อจิตใจที่เป็นของเขาเอง ใครสักคนที่กำลังทำสิ่งที่ไม่เหมือนสิ่งที่เรียกว่า...แตกต่าง พวกเขาผิดไหมที่เป็นในสิ่งที่พวกเขาเป็น วันหนึ่งมันอาจเป็นวันที่คุณต้องตัดสินใจว่าคุณจะเป็นอะไร หากพวกคุณมั่นใจในสิ่งที่คุณเป็น จงเป็นในสิ่งที่คุณเป็น!! จงทำในสิ่งที่คุณอยากทำ!”

จากตัวอย่างประสบการณ์ชีวิตของหญิงรักหญิงที่ถูกแสดงออกผ่านกระทู้ในกระดานข่าวสนทนาบ่งบอกให้เห็นว่าในชีวิตจริงหญิงรักหญิงต่างเผชิญกับอคติทางเพศจากสังคมรักต่างเพศ โดยสิ่งแฝงมากับอคติคือการเลือกปฏิบัติ ในกรณีหญิงรักหญิงที่ไม่แสดงออกทางเพศอย่างชัดเจน เช่น ดี เลส อาจไม่ประสบกับปัญหาการเลือกปฏิบัติจากสังคมมากนัก แต่สำหรับกลุ่มทอมซึ่งเป็นหญิงรักหญิงที่แสดงออกทางเพศที่ชัดเจนผ่านการแต่งกายที่ดูคล้ายผู้ชายจึงประสบกับปัญหาการเลือกปฏิบัติที่แฝงมากับอคติทางเพศมากกว่า เช่น ปัญหาการสมัครเข้าศึกษาต่อและสมัครเข้าทำงาน ตัวอย่างหัวข้อกระทู้ที่ว่า “เพื่อน ๆ เจอปัญหาในการสมัครงานแบบนี้หรือเปล่า” และ “ด่วนค่ะ! อยากทราบว่าจะสอบสัมภาษณ์.โทที่จุฬา คุณทอมแต่งตัวยังไงคะ” ปัญหาเหล่านี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ทอมส่วนใหญ่ไม่ได้รับเข้าทำงานหรือเข้าศึกษาต่อเนื่องจากการมีอคติทางเพศต่อทอมของผู้พิจารณาคุณสมบัติที่ไม่ยอมรับคนรักเพศเดียวกัน อคติทางความคิดในรูปแบบอคติทางเพศจึงถูกเปลี่ยนเป็นการกระทำในรูปแบบการเลือกปฏิบัติ กีดกันคนรักเพศเดียวกันเข้าทำงานหรือเข้าศึกษาต่อ

ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้หญิงรักหญิงจำนวนหนึ่งได้ “พูด” โดยการเขียนตอบคำถามปลายแบบสอบถามเพื่อแสดงความรู้สึกของตนเองในฐานะหญิงรักหญิงที่มีต่อประเด็นการไม่เปิดใจยอมรับ การมีอคติและการเลือกปฏิบัติทางเพศต่อหญิงรักหญิงในสังคมรักต่างเพศไทยว่า

“อยากให้เห็นใจพวกเรบ้างเพราะชีวิตเลือกเกิดไม่ได้...อย่าดูถูกเหยียดหยามกัน ควรให้เกียรติซึ่งกันและกัน อย่าดูกันที่รูปลักษณ์ภายนอก พวกเราที่เป็นมนุษย์เหมือนกันทุกคน มีรักโลกโกรธหลงเช่นเดียวกับคนทั่วไป ไม่อยากให้สื่อเน้นเรื่องพฤติกรรมด้านเดียวในทำนองที่เสียหายเพราะเขาไม่ได้เป็นเหมือนกับเรา และเทียบไม่ได้กับจำนวนพลเมืองที่ทำเรื่องเลวร้ายกว่านี้มาก”

“อยากให้สังคมไทยเปิดกว้างให้มากขึ้น ถึงเราจะรักเพศเดียวกันแต่เราไม่ทำร้ายใคร และทุกวันนี้เราเป็นดีก็อยู่กับทอมมาตั้งนาน ก็รักกันมากและมั่นคงต่อกัน ความรักเป็นสิ่งสวยงามไม่ว่าจะมีกับใครก็ตาม”

“คนทุกคนมีสิทธิเลือกทางเดินของตนเองถ้าไม่ได้ทำให้ใครเดือดร้อนขอเพียงให้ยอมรับในความเห็นในตัวตนของเขา อย่ารังเกียจกันเพราะลักษณะที่แค่ผิดแปลกแยกกว่าที่ควรจะเป็น สังคมจะได้มีแต่ความรู้สึกดีให้แกกัน”

“ไม่ว่าจะเป็นอะไร หรือคิดอะไร นั่นก็คือชีวิตของเขา คนที่รักร่วมเพศที่ดีดีกว่าคนรักต่างเพศมีเยอะแยะไปค่ะ อยากให้ยอมรับกันได้แล้ว อย่ามองแต่ว่าคนรักร่วมเพศไม่ดี วิกจริต...อย่ามองที่วิถีชีวิต อยากให้มองความสามารถมากกว่าค่ะ”

2.3.3 ข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศของหญิงข้ามเพศ

1) เพศสรีระและเพศสัมพันธ์ของหญิงข้ามเพศ

• เพศสรีระ เพศโดยกำเนิดของหญิงข้ามเพศคือเพศชายแต่หญิงข้ามเพศหลายคนให้ความเห็นว่า แม้ว่าพวกเขาจะมีเพศทางกายเป็นชายแต่เพศทางใจกลับเป็นเพศหญิง เช่น ชื่อกระทู้หนึ่ง “เกิดมาเป็นกะเทยหรือผู้หญิง...รู้สึกมาตลอดในจิตสำนึกว่าเกิดมาเป็นผู้หญิง แค่วางกายมันไม่สมประกอบเท่านั้นเอง” “ตอบเลยละกันค่ะ ว่าอยากเป็นผู้หญิงมาก...ส่วนร่างกายและรูปร่างขอเป็นผู้หญิงแสนสวย อรชร อ่อนแอ้นแบบผู้หญิงค่ะ ไม่ยั้งงั้นก็คงไม่เทคยาให้เมียอยู่ตุ่มหรอก” เห็นได้ว่าหญิงข้ามเพศหลายคนจึงต้องการเปลี่ยนเพศทางกายที่เป็นชายให้เป็นเพศหญิงโดยการผ่าตัดแปลงเพศ การแปลงเพศจึงเป็นการเปลี่ยนเพศทางกายให้ตรงกับเพศทางใจซึ่งประเด็นนี้เองทำให้หญิงข้ามเพศหรือ “กะเทย” นั้นแตกต่างจากชายรักชายหรือ “เกย์” เนื่องจากชายรักชายไม่ได้ต้องการแต่งกายเป็นผู้หญิงหรือแปลงเพศเป็นหญิง อย่างไรก็ตาม แม้ว่าหญิงข้ามเพศบางคนไม่สามารถผ่าตัดแปลงเพศเป็นเพศหญิงได้แต่จะพบว่าหลายคนใช้กลวิธีต่างๆ ที่ทำให้เพศทางกายที่เป็นเพศชายให้ดูเหมือนเป็นเพศหญิงมากที่สุด เช่น การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าเพศหญิง แต่งหน้าคล้ายเพศหญิง แต่สำหรับบางคนต้องการให้ร่างกายของตนเองดูเหมือนผู้หญิงมากที่สุด โดยเฉพาะความปรารถนาต้องการมีหน้าอกและมีสรีระให้เหมือนผู้หญิง จึงพบว่า นอกจากแต่งตัวเหมือนเพศหญิงแล้วหญิงข้ามเพศบางคนจะใช้วิธีอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น ใช้การรับประทานยาคุมกำเนิด การตัดอวัยวะ ใช้การแต่งบำรุงผิวพรรณ เสริมความงามให้มีลักษณะเหมือนเพศหญิง วิธีการเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อฮอร์โมนเพศหญิงในร่างกายให้มีระดับเพิ่มมากขึ้นและทำให้ผู้นั้นมีสรีระภายนอกที่ดูเหมือนเพศหญิงมากแม้ว่ายังไม่ได้ผ่าตัดแปลงเพศเป็นหญิงแล้วก็ตาม ดังปรากฏกระดานข่าวสนทนาเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิดและยาอื่น ๆ และการพูดคุยเรื่องความงามใน “mumf2m” ในชุมชนออนไลน์ตามห้องย่อยต่าง ๆ เช่น ห้องเทคยาห้องสวยด้วยแพทย์ ห้องบิวตี้เลดี้ (บอยซ์) ดังนั้น เพศสรีระของหญิงข้ามเพศจึงมี 2 แบบคือหญิงข้ามเพศที่มีเพศสรีระเป็นเพศหญิงแล้วโดยใช้การผ่าตัดแปลงเพศ และหญิงข้ามเพศที่ยังคงมีเพศสรีระเป็นชายอยู่แต่มีรูปร่างการแต่งกายคล้ายเพศหญิง นอกจากนี้ ยังมีหญิงข้ามเพศอีกประเภทหนึ่งที่ยังคงมีเพศสรีระเป็นชายและแต่งตัวเป็นเพศชายเนื่องด้วยเหตุผลที่ต้องปิดบังไม่สามารถแสดงออกทางเพศได้อย่างเต็มที่ อาจเนื่องด้วยหน้าที่การงานหรือกำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่

ในการเสนอข้อมูลเรื่องเพศสรีระของหญิงข้ามเพศ ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการแปลงเพศของหญิงข้ามเพศซึ่งเป็นกระทู้ที่น่าสนใจในมูม f2m ที่ห้อง “เด่นๆ เด็ดๆ @สวยด้วย

แพทย์” ชื่อกระทู้ว่า “การแปลงเพศที่ยากรู้” เป็นการบอกเล่าประสบการณ์การแปลงเพศแบบ
คำถาม-คำตอบ โดยเลือกตัดความมาตอนหนึ่งว่า

คำถาม : ถ้าไม่ใช้ฮอร์โมนหญิงเลย เห็นเขาบอกว่าอาการทางร่างกายและจิตใจจะเหมือน
หญิงที่หมดประจำเดือนใช่เปล่าจ๊ะ

คำตอบ : อันนี้ตัวเองก็เคยยามาตั้งแต่สาว ๆ แล้วละคะ อาการทางร่างกายและจิตใจแบบ
วัยทองนี้จะมีก็ตอนที่เรามาใหม่ ๆ นะคะ จะมีอาการแบบวัยทองได้ เหงื่อออกเยอะ
ร้อน ๆ หนาว ๆ ซึ่หงุดหงิด แต่เมื่อเทคยาเข้าที่เข้าทางแล้ว ระบบในร่างกายเราก็จะปรับ
สมดุลให้เองค่ะ และขอเน้นเลยว่าแปลงแล้วก็ควรเทคยาให้สม่ำเสมอค่ะ เพื่อคงความ
เป็นหญิง งามของเราอะคะ แต่คงจะไม่ต้องเทคให้มากมายเหมือนตอนยังไม่ผ่านะคะ ที่
สำคัญหลังจากเราแปลงแล้วและเทคยาเป็นปกติ โครงสร้างเราจะค่อย ๆ กลายเป็นหญิง
มาก ๆ ค่ะ อันนี้ขอยืนยันเลยเจ้าค่ะ คุณจะสวยงามชนิดหน้ามือเป็นหลังมือเลยคะ

คำถาม : เวลาเอาแท่ง [เรียกว่าแท่งโม] แหย่เข้าไปที่ช่องคลอด มีความรู้สึกอย่างไรบ้างจ๊ะ

คำตอบ : จะมีก็แค่ความรู้สึกว่ามีอะไรเข้าไปคาช่องคลอดเทียมเราคะ จะรู้สึกตึง ๆ และจะ
รู้สึกเจ็บเลยคะ ถ้ามันใหญ่เกินไปบริเวณปากช่องคลอดเทียมเราจะฉีกขาดได้ และเมื่อเราใส่
โมเข้าไปจนสุดมันจะเจ็บมากคะ อันนี้ขอเน้นอีกว่าเราควรจะใช้โมบอย ๆ ค่ะ เพื่อขยายมัน
ไว้ตลอดคะ

คำถาม : เคยรู้สึกเสียดายอวัยวะเพศเดิมไหมจ๊ะ

คำตอบ : อันนี้ขอตอบแบบไม่ต้องคิดเลยคะว่า ดีใจมีมากเลยคะที่เอามันออกไปได้ซักที
คะ จะเสียดายมันทำไมคะ ก็เราอยากเป็นในสิ่งที่เราอยากนี่คะ อันนี้ความคิดใครความคิด
มันคะ ใครยังเสียดายอยู่เราแนะนำว่าเป็นเกย์เถอะนะคะ จะดีกว่า

คำถาม : ไปผ่าตัดที่ไหนจ๊ะ ขึ้นตอนยุ่งยากรีเปล่าจ๊ะ

คำตอบ : ไอ้ผ่ามาสองรอบคะ รอบแรกนี้ผ่ากะหมอกุลเดช จ.ยะลาคะ แล้วมันไม่สวย
เลยไปแก้ที่รอบกะหมอกุลเดชที่ชลบุรีคะ ขอบอกว่าหมอสุพรทำได้สวยงามมากคะส่วน
ขั้นตอนนี้คงต้องให้ไปศึกษาเอาเองคะ

คำถาม : อยากให้บรรยายรู้สึกหลังการผ่าตัดแปลงเพศจ๊ะ

คำตอบ : เป็นอะไรที่มันบอกไม่ถูกคะ ดีใจจนร้องไห้เลย เราได้ชีวิตความเป็นหญิงอีกขั้นแล้ว
(เกือบจะสมบูรณ์นะคะ) แต่ชีวิตใครก็คงไม่เหมือนกัน การดำเนินชีวิตอยู่บนพื้นฐานที่ไม่
ประมาทนะคะ คุณลองคิดดูสิคะ พอเราตื่นขึ้นมาแล้วได้รับช่อดอกไม้จากเพื่อน ๆ หมอ
และหรือแฟน (แล้วแต่ใครมี) และพร้อมกับข้อความที่ตรึงใจว่า ขอแสดงความดีใจด้วยคะ
คุณ...คุณเป็นผู้หญิงแล้วนะคะ ดูแลตัวเองด้วยนะคะ สุขยอดเลยซึ่งมาก ๆ

• เพศสัมพันธ์ ตัวอย่างกระทู้เรื่องเพศสัมพันธ์ของหญิงข้ามเพศจะยกตัวอย่างสืบเนื่องจากประเด็นเรื่องการแปลงเพศ ซึ่งพบคำถามที่น่าสนใจว่า เมื่อหญิงข้ามเพศผ่าตัดแปลงเพศแล้วสามารถถึงจุดสุดยอดทางเพศได้หรือไม่ ในหัวข้อกระทู้หนึ่งว่า “คนที่ผ่าตัดแปลงเพศสามารถถึงจุดสุดยอดได้ไหม” ซึ่งเป็นกระทู้ที่ผู้นำชุมชนยกมาจากเว็บไซต์พันทิพย์ให้ข้อมูลได้ดีว่าหญิงข้ามเพศที่ผ่าตัดแปลงเพศแล้วสามารถถึงจุดสุดยอดได้ ยังพบอีกว่าหญิงข้ามเพศที่แปลงเพศแล้วผู้เข้ามาอ่านและตอบกระทู้นี้ก็แสดงความเห็นสอดคล้องกัน

มีอีกกระทู้หนึ่งชื่อว่า “เมื่อยาเอาไม่อยู่ แล้วเกิดมีอาการทางเพศทำไงดีคะ” เป็นกระทู้เกี่ยวกับอาการทางเพศของหญิงข้ามเพศที่ยังไม่ได้แปลงเพศที่มีเพศสัมพันธ์กับคู่รักแต่ต้องสำเร็จความใคร่แบบผู้ชายจึงเกรงว่ายาคุมกำเนิดที่รับประทานเข้าไปจะใช้ไม่ได้ผลและมีความรู้สึกอายเมื่อต้องสำเร็จความใคร่แบบผู้ชายเพราะรู้สึกว่าตนเองเป็นผู้หญิง จึงผู้เข้ามาตอบกระทู้หลายคนให้คำตอบว่าการสำเร็จความใคร่เช่นนั้นถือเป็นการปลดปล่อยอารมณ์ทางเพศสามารถกระทำได้ ต่อมาช่วงหนึ่งกระทู้ได้กลายเป็นกระทู้เชิงแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการมีเพศสัมพันธ์ของหญิงข้ามเพศที่เข้ามาให้ความรู้การมีเพศสัมพันธ์ของหญิงข้ามเพศที่ถอดจากประสบการณ์ส่วนตัวของแต่ละคน

นอกจากนี้ยังพบกระทู้ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างเพศสรีระกับการมีเพศสัมพันธ์ของหญิงข้ามเพศ ที่ทำให้สามารถแยกได้ว่าการมีเพศสัมพันธ์แบบ “เกย์ และแบบ “กะเทย” นั้นแตกต่างกัน ทำให้เราสรุปได้ว่า หญิงข้ามเพศและชายรักชายไม่ใช่เพศวิถีเดียวกันอย่างที่คนทั่วไปเข้าใจผิดและสับสน ดังตัวอย่างกระทู้ที่ว่า “สงสัยเรื่องพวกนี้มานานแล้วคะผู้รู้มาตอบที” ซึ่งเป็นกระทู้คำถามเรื่องเพศสัมพันธ์แบบ “เกย์ และ แบบ “กะเทย” เนื้อข้อความคำถามและคำตอบจากหญิงข้ามเพศคนหนึ่งเข้ามาตอบกระทู้ส่วนใหญ่สรุปได้ว่าหากมีเพศสัมพันธ์แบบ “เกย์” คู่สัมพันธ์ผู้นั้นจะพิศวาสอวียวะเพศชาย แต่ถ้ามีเพศสัมพันธ์แบบ “กะเทย” (กรณียังไม่แปลงเพศ) หญิงข้ามเพศคนนั้นจะไม่ต้องการให้อีกฝ่ายหนึ่งมีสัมผัสกับอวัยวะเพศชายของตนเอง การมีเพศสัมพันธ์จะเหมือนการร่วมเพศระหว่างหญิงและชาย

2) สุขภาพจิตและการเปิดเผยตัวตนของหญิงข้ามเพศ

• การเปิดเผยตัวตนทางเพศ การแสดงออกทางเพศของหญิงข้ามเพศค่อนข้างแตกต่างจากชายรักชายและหญิงข้ามเพศกล่าวคือ หญิงข้ามเพศส่วนใหญ่แสดงออกทางเพศอย่างชัดเจน ปรารถนาปัญหาการอึดอัดในการปิดบังตัวตนทางเพศน้อย อย่างไรก็ตาม การแสดงออกทางเพศอย่างชัดเจนนี้กลับสร้างปัญหาให้กับตัวตนของหญิงข้ามเพศหลายคน

จากการเก็บหัวข้อกระทู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเปิดเผยตัวตนทางเพศของหญิงข้ามเพศในกระดานข่าวสนทนาส่วนใหญ่พบปัญหาการแสดงออกทางเพศอย่างเปิดเผยมากกว่าเปิดเผยในสถาบันทางสังคมดังนี้คือ

- การเปิดเผยตัวตนทางเพศในสถาบันการศึกษา เช่นชื่อกระทู้ที่ว่า “เหมาะสมหรือไม่ที่สาวประเภทสองจะใส่ชุดนักศึกษาของผู้หญิง” การรับปริญญาของสาวประเภทสอง [ต้องแต่งกายสวมครุยฯ ผู้ชายหรือผู้หญิง]”
- การเปิดเผยตัวตนทางเพศในครอบครัว เช่นชื่อกระทู้ที่ว่า “[เป็นกะเทย] โดนกระทืบแทบตาย บอกให้ไปตาย โดนไล่ออกจากบ้าน” ใครเคยโดนแม่พูดแบบมั่งคะ [ว่า “เป็นแค่นี้แม่ก็ขะเขยงเต็มทนละ อย่าให้มากกว่านี้เลย”]
- การเปิดเผยตัวตนทางเพศในการทำงาน เช่นชื่อกระทู้ที่ว่า “สงสัยเกี่ยวกับการกรอกใบสมัครงานของเพศอย่างพวกเรา” “ใครเคยมีประสบการณ์ถูกเลือกปฏิบัติด้านการทำงานมั๊ยคะ”
- การเปิดเผยตัวตนทางเพศในสถาบันศาสนา เช่นชื่อกระทู้ที่ว่า “อย่างพวกเราสามารถบวชได้ไหมคะ”
- การเปิดเผยตัวตนทางเพศกับสถาบันการปกครอง เช่นชื่อกระทู้ที่ว่า “มีใครรู้บ้างคะว่าถ้ากะเทยทำผิดกฎหมายแล้วต้องติดคุกชายหรือ”

ต่อไปนี้ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างประสบการณ์ชีวิตของหญิงข้ามเพศที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเปิดเผยตัวตนทางเพศ เช่นกระทู้หนึ่งว่า “กลับไปเป็นผู้ชายเสียทีจะดีไหม” ดังใจความกระทู้มีอยู่ว่า

“รุ่นน้องของดิฉันคนหนึ่งแต่งหญิงมาตั้งแต่สมัยเรียนมหาวิทยาลัย เธอมีความสามารถมาก เรียนดี กิจกรรมเด่น ได้รับการยอมรับจากคณาจารย์และนิสิตด้วยกัน แต่พอเรียนจบสมัครงานไว้เป็นสิบที่ ล้วนได้รับการปฏิเสธหมดเลยคะ จนตอนนี้ น้องเขาทำใจมาก ๆ เลย จนคิดจะกลับไปแต่งตัวเป็นผู้ชายเหมือนเดิมแล้ว เขามาขอคำปรึกษา เพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ในบอร์ดช่วยดิฉันคิดหน่อยสิคะว่าจะ “ดั้น” หรือ “ผลัก” ความคิดของน้องคนนี้ดีคะ ในความคิดของดิฉัน แม้น้องเขาทำได้จริง แต่คงไม่มีความสุข ไม่รู้จะพูดอย่างไรดี สงสาร และเห็นใจมาก ๆ เลยคะ”

จะเห็นว่า การแสดงออกที่ชัดเจนของหญิงข้ามเพศที่เรียกว่า “แต่งหญิง” หรือการแต่งกายเหมือนผู้หญิงของหญิงข้ามเพศที่ยังไม่แปลงเพศสร้างปัญหาต่อการสมัครงานเนื่องจากสังคมยังไม่ยอมรับตัวตนการแสดงออกของหญิงข้ามเพศ หลังจากตั้งกระทู้นี้มีผู้เข้ามาตอบกระทู้

ให้คำแนะนำหลายทางเลือก เช่น “แอบแมน” หรือการแต่งกายกลับเป็นผู้ชาย แต่คำแนะนำนี้กลับต้องทิ้งไปเนื่องจากจิตใจของเธอไม่สามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองกลับไปได้เนื่องจากความอึดอัดใจที่ไม่สามารถแสดงออกทางเพศวิถีอย่างที่ตนเป็นได้ ส่วนอีกทางเลือกหนึ่งคือการหันไปประกอบอาชีพอิสระ แต่คำแนะนำนี้ก็ยังเป็นทางเลือกที่เลือกได้ยากเช่นกันเพราะอาชีพที่เธอใฝ่ฝันคืออาจารย์มหาวิทยาลัยซึ่งจำเป็นต้องมีภาพพจน์ที่มีความน่าเชื่อถือและต้องได้รับการยอมรับ การที่สังคมไม่สามารถยอมรับในเพศวิถีของหญิงข้ามเพศที่แต่งตัวตรงข้ามกับเพศของตนจึงเป็นปัญหาการเปิดเผยตัวตนทางเพศที่กลุ่มหญิงข้ามเพศยังต้องเผชิญต่อไปตราบเท่าที่สังคมยังไม่สามารถยอมรับตัวตนของพวกเขาได้

ตัวอย่างประสบการณ์ชีวิตเกี่ยวกับปัญหาการเปิดเผยตัวตนทางเพศของหญิงข้ามเพศอีกตัวอย่างหนึ่งในกระทู้เช่นกระทู้ว่า “คะ/ครับ” ใจความของกระทู้ก็คือ ความลำบากที่ต้องพูดทางเสียงคำว่า “คะ” หรือ “ครับ” ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต หญิงข้ามเพศส่วนใหญ่ต้องการพูดทางเสียงเหมือนเพศหญิงอย่างสุภาพว่า “คะ” ตามเพศทางใจ แต่ในขณะที่ต้องทำงานหรือพูดจากับผู้ใหญ่ในครอบครัวและสถานศึกษาบางครั้งจำเป็นต้องพูด “ครับ” เนื่องจากต้องใช้คำนี้ตามเพศสรีระชายของตน การใช้คำว่าครับจึงสร้างความอึดอัดทางใจสำหรับคนที่แสดงออกทางเพศวิถีแบบผู้หญิง นอกจากนี้ยังเกิดจากความคาดหวังทางเพศของสังคมต่อผู้มีเรือนร่างเพศชายว่าต้องพูด “ครับ”

• **ความรัก** มีคำถามในใจในกลุ่มหญิงข้ามเพศว่า “รักของผู้ชายแท้ที่มีให้กะเทยมีหรือไม่” เนื่องจากตัวตนของหญิงข้ามเพศยังไม่ได้รับการยอมรับจาก “ผู้ชายแท้” หลาย ๆ คน หญิงข้ามเพศเป็นมีจิตใจเป็นหญิง คู่รักของพวกเขาจึงต้องเป็น “ผู้ชายแท้” ที่รักใคร่ผู้หญิงไม่ได้ชอบผู้ชายเหมือนกัน หญิงข้ามเพศหลายคนกล่าวว่าผู้ชายแท้ที่ชอบหญิงข้ามเพศโดยมองข้ามเพศทางกายแต่มองเพียงเพศทางใจที่เป็นหญิงของตนเองมีน้อยมาก แต่ก็ไม่ใช่ว่าไม่มี ดังนั้นคำตอบหนึ่งก็คือ มีรักของผู้ชายแท้ที่มีให้กะเทยยอมมีแน่นอน เพียงแต่ต้องหาผู้ชายผู้ที่มีมองที่จิตใจที่เป็นหญิงและข้ามเพศสรีระที่เป็นชายของพวกเขาได้ นอกจากนี้ยังมีอีกหลายคำตอบ เช่นยอมรับตัวตนของหญิงข้ามเพศและยอมให้สังคมรอบข้างยอมรับคู่รักที่เป็นหญิงข้ามเพศได้ เป็นผู้ชายที่ใจกว้างและเปิดใจยอมรับเพศที่แตกต่างได้

ผลจากการเก็บกระทู้ ผู้วิจัยพบว่าประเด็นเรื่องความรักของหญิงข้ามเพศกับผู้ชายเป็นประเด็นหนึ่งที่หญิงข้ามเพศสมาชิกชุมชนเข้ามาตั้งกระทู้ขอคำปรึกษาสมาชิกคนอื่น ๆ โดยมีการบอกเล่าประสบการณ์ความรักและการร่วมให้ความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันและกัน ปัญหาที่ขอคำปรึกษามีหลากหลายเรื่องราว โดยเฉพาะปัญหาความรักที่หาทางออกได้ยาก หญิงข้ามเพศจึงเข้ามาตั้งกระทู้ขอคำปรึกษา เช่นกระทู้ว่า “ทำยังไงดีคะ

ผู้ชายที่เราคุยด้วยไม่รู้ว่าเป็นกะเทย” “ที่บ้านแฟนเราไม่ปลื้ม ลูกชายมีแฟนเป็นกะเทยทำไงดี ค่ะ” และ “รักแท้สำหรับพวกเรานี้หาได้ไหมคะ” นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ชายที่มีคู่รักเป็นหญิงข้ามเพศจำนวนหนึ่งได้เข้ามาปรึกษาปัญหาความรักด้วย เช่นกระซู่ว่า “หากสามีคุณต้องการมีผู้หญิงด้วยละ ยอมได้แค่ไหน” “ผมเป็นผู้ชาย มาขอคำปรึกษาครับ” และ “ผมจะเลือกอะไรดีครับ ระหว่างความรักกับครอบครัว” การให้คำตอบและช่วยกันเสนอทางแก้ไขปัญหาความรักแก่ผู้ที่มาตั้งกระทู้ในโลกออนไลน์จึงเป็นข้อมูลช่วยตัดสินใจปัญหาความรักได้ดี ทั้งนี้เพราะในโลกความเป็นจริงการเล่าถึงปัญหาความรักของหญิงข้ามเพศกับผู้ชายเท่านั้นหาผู้ให้คำปรึกษายากและมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจน้อย

ตัวอย่าง กระทู้ที่หญิงข้ามเพศตั้งกระทู้เพื่อขอคำปรึกษา “ที่บ้านแฟนเราไม่ปลื้ม ลูกชายมีแฟนเป็นกะเทยทำไงดีค่ะ”

“ตอนนี้เราไม่รู้จะเอาไงดี เพราะทางบ้านแฟนไม่ชอบที่เราเป็นกะเทยเลยคะ ส่วนแฟนก็โดนบังคับให้เลิกคบกับเราคะ ตอนนี้เศร้าไปหมดเลยคะ ถ้าเลิกไปก็คงทำใจได้ไม่นานแต่ต้องเจอกันทุกวันเนี่ยเศร้าเลย เลิกเพราะเรื่องที่เราไม่ได้ทำผิดอะไรเลยคะ ทำไมชีวิตมันช่างน่าเศร้าอะไรเช่นนั้นนะ”

ตัวอย่าง กระทู้ที่ผู้ชายที่มีคู่รักเป็นหญิงข้ามเพศตั้งกระทู้ขอคำปรึกษา “ผมจะเลือกอะไรดีครับ ระหว่างความรักกับครอบครัว”

“ตอนนี้ผมมีปัญหาหลายครั้ง ยังไงขอให้เพื่อน ๆ ช่วยบอกผมหน่อยนะครับว่าผมควรจะทำยังไงดีกับชีวิต ผมเพิ่งบอกเลิกแฟนเมื่อคืนนี้ครับ เพราะว่าถ้าผมไม่เลิกกับเค้าตอนนี้ ผมกลัวว่าเค้าจะเสียใจไปมากกว่านี้ ที่บ้านไม่ค่อยเปิดเรื่องนี้ครับ ผมอายุอ่อนกว่าเค้า 4 ปี เกือบปีที่คบกันมา ผมคุยกับเค้าผมก็รู้สึกดีนะครับ ถึงเราจะเรียนคนละที่กัน แต่เราก็โทรคุยกันทุกวัน เค้าเป็นสาวประเภทสองนะครับ ผมเองก็ไม่ได้อายนะครับว่าผมคบกับใคร แต่ว่าก็มีคนคอยด่าทางบ้าง ผมก็ทนนะ คิดซะว่าไม่เป็นไร แต่ว่าที่บ้านไม่ยอมรับเลยนะครับ แอนตี้มาก ผมก็เป็นลูกคนเดียว ผมเลยไม่อยากให้เค้ามาหวังอะไรผม ๆ แล้ง ๆ กับผมไม่ใช่ว่าไม่รักนะครับ แต่ผมไม่อยากให้เค้าเสียเวลา อยากให้เค้าไปเจอคนที่ดีกว่าผม พร้อมกว่าผม...เมื่อคืนผมเลยต้องอยู่เป็นเพื่อนเค้า เค้าถามว่าจะไม่ไปไหนจากเค้าแล้วใช่ไหม ผมก็เลยต้องรับปากไปอย่างนั้นเพราะผมไม่อยากให้เค้าฟูมฟายไปมากกว่านี้นะครับ ผมกลัวเค้าจะทำอะไรโง่ ๆ วันนี้ผมก็ยังคุยกับเค้าอยู่เพราะไม่อยากให้เค้าคั่งงอครับ ช่วยบอกผมหน่อยเถอะครับว่าผมควรจะทำได้”

3) สังคมและอคติทางเพศต่อหญิงข้ามเพศ

เมื่อเทียบกับชายรักชายและหญิงรักหญิงดูเหมือนว่าหญิงข้ามเพศถูกเลือกปฏิบัติและอคติทางเพศมากกว่าคนที่มีความหลากหลายทางเพศ 2 กลุ่มแรกเนื่องจากการแสดงออกทางเพศอย่างชัดเจนไม่ตรงตามเพศสรีระ (ซึ่งสังคมยอมรับเพียงเพศชายและเพศหญิงเท่านั้น) จากการเก็บกระทู้ในชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศพบว่า เรื่องอคติทางเพศและการเลือกปฏิบัติของสังคมที่มีต่อหญิงข้ามเพศที่มีผู้เข้ามาตั้งกระทู้บอกเล่าประสบการณ์มีหลากหลายประเด็น ดังจะยกตัวอย่างดังนี้

- อคติทางเพศและการเลือกปฏิบัติจากรัฐ จากการเก็บกระทู้พบประสบการณ์ที่หญิงข้ามเพศถูกเลือกปฏิบัติโดยมีอคติเจือปนจากหน่วยงานของรัฐ 3 กรณี ได้แก่ การทำบัตรประชาชน การเปลี่ยนชื่อต้น และการทำหนังสือเดินทางไปต่างประเทศ การถูกเลือกปฏิบัติในส่วนหนึ่งสาเหตุมาจาก “คำนำหน้านาม” ซึ่งใช้คำว่า “นาย” นำหน้าชื่อ แต่ปรากฏว่าหญิงข้ามเพศส่วนใหญ่มีสรีระและการแต่งกายเป็นหญิง ซึ่งทำให้คำว่า “นาย” ซึ่งใช้แทนเพศชายเกิดปัญหาเพราะคำว่านายไม่ตรงตามลักษณะทางกายของหญิงข้ามเพศ สร้างปัญหาความเดือดร้อนในการดำเนินชีวิตประจำวันให้แก่หญิงข้ามเพศจำนวนมาก โดยตัวอย่างกระทู้ต่อไปนี้เป็น “เสียง” ที่ถอดมาจากจากประสบการณ์ชีวิตของหญิงข้ามเพศผู้ถูกเลือกปฏิบัติจากหน่วยงานของรัฐอันเนื่องมาจากคำนำหน้านามซึ่งถูกสังคมส่วนใหญ่ปฏิบัติและตัดสินตาม “กรอบทางเพศสรีระ” (คือเพศชายและเพศหญิง) โดยมองว่าเพศสรีระและการแต่งกายของผู้ที่มีคำนำหน้านามว่า “นาย” จำเป็นต้องมีเพศสรีระและแต่งกายแบบ “เพศชาย” และสังคมยังคงไม่ยอมรับและจำกัดอิสรภาพของหญิงข้ามเพศที่แต่งกายเป็นหญิง

กรณีที่ 1 การทำบัตรประชาชน

“วันนี้ไปทำบัตรมาที่เขตราชเทวี พอไปถึงเค้าก็ไม่อะไร พอเค้ารู้ว่าเป็นผู้ชาย เค้าตะโกนดังมาก อ้าว! เป็นผู้ชายหรือหรือ แล้วเค้าก็เรียกคนอื่นมาดูคะ แล้วเค้าไม่ยอมให้เราทำ เค้าจะให้เราไปใส่เสื้อแบบผู้ชายก่อนคะ แล้วก็ต้องมัดผม ผมห้ามปิดหน้า ก็เลยไม่ทำเลย เพราะไม่มีเสื้อผู้ชาย...”

กรณีที่ 2 การเปลี่ยนชื่อ

“เพิ่งไปเปลี่ยนชื่อมาคะ ต้องไปอำเภอถึงสองครั้งกว่าจะได้คะ (อ.เมือง จ.เชียงใหม่) ครั้งแรกทีไป ชื่อใหม่คะเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ว่านายทะเบียนให้เหตุผลในการขอเปลี่ยนชื่อว่าง “ชื่อไม่สัมพันธ์กับคำนำหน้านาม” เค้าไม่ยอมให้เปลี่ยนคะ อ้างว่าปลัดหญิง เค้าไม่ยอม ลองใช้วิธีย้ายสำเนาทะเบียนบ้าน จาก อ.เมือง เชียงใหม่ไปที่อื่น ๆ ที่เค้ายอม ประมาณนั้น เติ้ง

คะ เลยกลับบ้าน คิดว่าเค้ามีกฎหมายบังคับใช้ ครั้งที่สอง ครั้งนี้บุ๊กละคะ หลังจากหาข้อมูลมาเติมกระเปาะเลยคะ ไม่มีพรบ. โทษที่ระบุเหมือนที่นายทะเบียนคนนั้นบอก ครั้งนี้เอาพี่กะเทยไปยืนยันด้วยว่าเปลี่ยนได้ แล้วขอพบปลัดหญิงคนนั้นเลยคะ คุยกันแบบเปิดอกสุด ๆ ประมาณสามชั่วโมงกว่า ๆ จึงได้ข้อสรุปว่าจะขอเปลี่ยนชื่อเป็น เจนณิตา ปลัดขอร้องให้เปลี่ยนเป็นชื่ออื่นได้ใหม่ที่ผู้หญิงใช้ได้ผู้ชายใช้ได้ เจนก็ยืนยันคำเดิมว่า “ไม่คะ” เค้าก็ช่วยคิดชื่อนั้นชื่อนี้เป็นสิบ ๆ ชื่อ จนสุดท้ายเค้าตัดชื่อเจนออกกลายเป็น เจนณิตา เค้าเอา น หนู ออกอะคะ สุด ๆ เซ็งโคตร มีการบอกว่าชื่อนี้ไม่มีความหมายในภาษาไทย พออนุโลมได้ ประมาณนั้น เจนเลยตัดสินใจเปลี่ยนตามที่ปลัดขอร้องมา มีใครเคยเจอเหตุการณ์แบบเจนบ้างอะคะ งง สุด ๆ”

กรณีที่ 3 การทำหนังสือเดินทางไปต่างประเทศ

“ปรีक्षाพี่ ๆ เพื่อน ๆ หน่อยเออะ เฉากุ้มใจมาก ๆ คือเราเป็นสาว 2 อยากไปเรียนภาษาที่อังกฤษคะ ไม่รู้ว่ามีปัญหามั้ยคะ กับการขอวีซ่า เพื่อน ๆ คิดว่าจะดีมั๊ยถ้าเรา ถ่ายรูปมัดผม หน้าจืด ๆ ส่งไปในวีซ่า ถ้าผ่าน เวลาเดินทางก็ไม่ต้องแต่งหน้า แต่งตัว unisex หน่อย แต่เพื่อนเราที่เป็นสาว 2 อยู่โน่นก็บอกว่า ควรจะชี้แจงไปเลยว่าผ่านการแปลงเพศมาแล้ว จะได้ไม่ต้องโดน reject ทีหลัง หากว่ามีปัญหาตอนตรวจคนเข้าเมือง แต่เราว่าการที่จะเป็นสาว 2 ที่ดูดีน่าเชื่อถือนั้นยากที่คนจะมองในแง่ นั้น ผู้เราทำตัวคลุมเครือ เป็นมิสเตอร์หน้าหวาน จะง่ายกว่ามั๊ย เพราะอังกฤษไม่ต้องสอบสัมภาษณ์ทุกคน อาจจะไม่เสียน้อยกว่า ใครเคยได้ยินอะไรมาบ้างเอาไว้ฟังหน่อยนะคะ เครียด ๆ อีจใจเราก็อยากไปเมกานะ น่าสนุกกว่าอังกฤษอีก แต่...ต้องผ่านการสัมภาษณ์ ซึ่งเราว่ายาก แหง ๆ...วีซ่าเมกาหนูไม่ผ่านหรือเป็นกะเทยนะยาก หมดกำลังใจเข้าไปอีก ฮือ”

• อคติและการเลือกปฏิบัติในสถานการณ์การศึกษา ยังมีสถานศึกษาหลายแห่งไม่รับนักศึกษาที่เป็นหญิงข้ามเพศเข้าศึกษาต่อและยังคงจำกัดสิทธิการแต่งของหญิงข้ามเพศด้วยเครื่องแบบนักศึกษาหญิง ยกตัวอย่างกรณีคณะบดีคณะแพทยศาสตร์บางมหาวิทยาลัย ประกาศไม่รับนักศึกษาผู้หญิงข้ามเพศเข้าเรียนต่อ โดยเน้นรับเฉพาะนักศึกษาที่เป็นชายจริงหญิงแท้ หรือมหาวิทยาลัยบางแห่งห้ามนักศึกษากะเทยที่แต่งหน้าหรือใส่กระโปรงเข้าสอบ ซึ่งได้มีการร้องเรียนว่าเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพ นอกจากนี้ยังพบอคติอีกหลายเรื่องเช่น กรณีการไม่จัดให้นักศึกษาที่แปลงเพศแล้วไปอยู่ในหอพักหญิงและการที่ยังคงให้หญิงข้ามเพศเข้าห้องน้ำผู้ชาย ซึ่งถือเป็นการไม่ยอมรับตัวตนที่เป็นหญิงและจำกัดสิทธิเสรีภาพทางเพศของกลุ่มหญิงข้ามเพศโดยยังคงยึดเพศโดยกำเนิดมากกว่าเพศทางจิตใจและเพศที่ได้มาโดยภายหลัง (การแปลงเพศ) ส่วนการจัดการสร้างห้องน้ำสำหรับหญิงข้ามเพศขึ้นเฉพาะแม้ว่าจะดูเหมือนเป็นความหวังดีแต่กลับ

เป็นเครื่องมือที่พยายามแบ่งแยกและกีดกันหญิงข้ามเพศออกจากสังคมรักต่างเพศมากกว่าช่วยเหลือ

• อคติและการเลือกปฏิบัติในการรับสมัครงาน หญิงข้ามเพศหลายคนเป็นผู้มีความสามารถและสติปัญญาดีและใฝ่ฝันที่จะได้งานที่ดี มีความมั่นคงแต่กลับถูกปฏิเสธและดูถูกความสามารถในการสมัครเข้าทำงานในองค์กรต่าง ๆ เนื่องจากการความแตกต่างทางเพศจากชายจริงหญิงแท้โดยเฉพาะบริษัทที่อ้างว่าต้องการตำแหน่งงานที่มีความน่าเชื่อถือ แต่สำหรับสถานที่ทำงานบางแห่งแม้ว่าไม่ต้องการตำแหน่งที่ต้องมีความน่าเชื่อถือมากนักก็กลับไม่รับหญิงข้ามเพศอย่างมีอคติแฝงและไม่มีเหตุผลเพียงพอ ดังตัวอย่างประสบการณ์ชีวิตใน “น้ำเสียง” แสดงความผิดหวังและทุกข์ใจที่พลาดงานของหญิงข้ามเพศคนหนึ่งชี้ให้เห็นถึงอคติทางเพศและการเลือกปฏิบัติต่อหญิงข้ามเพศในการรับสมัครงานและสัมภาษณ์งาน

“ดิฉันจะเล่าประสบการณ์ในการสัมภาษณ์งานที่บริษัทแห่งหนึ่ง ...ดิฉันก็ได้ไปตามที่เธอคนนั้นนัดดิฉันไว้...และดิฉันก็เข้าไปกรอกใบสมัครและได้ทำข้อสอบ และจะมีเจ้าหน้าที่หญิงคนหนึ่งพาดิฉันและผู้ที่มาสมัครท่านอื่นไปนั่งอยู่ตรงบริเวณหน้าห้องสัมภาษณ์งาน และเจ้าหน้าที่หญิงคนดังกล่าวบอกให้พวกดิฉันนั่งรอ แล้วจะมีเจ้าหน้าที่ที่เป็นคนสัมภาษณ์ เค้าจะเรียกไปสัมภาษณ์ทีละคน...ในระหว่างนั่งรอ เจ้าหน้าที่ที่สัมภาษณ์ได้เรียกน้องผู้หญิงและตัวดิฉันเข้าไปในห้องสัมภาษณ์และเธอก็เอ่ยปากบอกให้น้องผู้หญิงนั่งลง แต่ดิฉันให้ยืนและถามดิฉันด้วยน้ำเสียงแบบไม่ค่อยเป็นมิตร เธอลมุดดิฉันว่าใครเป็นคนแนะนำมา หัวหน้าทีมคุณชื่ออะไร และคุณมาสมัครได้อย่างไร เค้าใช้น้ำเสียงค่อนข้างดุใส่ดิฉัน และไม่มีคำว่า “คะ” ต่อท้ายสักประโยค และดิฉันได้ตอบไปว่า ดิฉันไม่ทราบคะ คือคุณตาย ให้เข้ามาพบคุณ ฟ.(ชื่อย่อ) คะ และเธอก็ส่งดิฉันให้ไปตามคุณ ฟ. ให้เข้ามาพบ (ใช้น้ำเสียงยังกะดิฉันเป็นขี้ข้าใส่ดิฉัน) ดิฉันก็เริ่ม งง คิดอยู่ในใจว่าฉันยังไม่ได้เข้ามาทำงานกับคุณเลยแล้วทำไมมาใช้กริยาคำพูดแบบนี้กับเราได้อย่างไร และยังจะมาใช้ดิฉันให้ไปตามอีก ในเมื่อคุณก็มีโทรศัพท์ที่โทรคุยกันเองสิ และดิฉันก็เดินออกมาจากห้องและมาบอกกับเจ้าหน้าที่หญิงคนดังกล่าว แล้วเธอก็ได้โทรไปแจ้งคุณ ฟ.ว่าเจ้าหน้าที่ที่สัมภาษณ์งานอยากพบและในระหว่างนั้นก็เรียกสัมภาษณ์กับคนที่สองที่เป็นผู้ชาย แต่ดิฉันก็ยังคงนั่งรอต่อไปทั้ง ๆ ดิฉันน่าจะได้สัมภาษณ์งานเป็นคนแรก พอคนที่สองสัมภาษณ์เสร็จ และได้เข้ามาบอกกับดิฉันว่า ในระหว่างที่เค้าคุยงานอยู่นั้นก็มีโทรศัพท์ดังขึ้นและได้คุยกันว่า “**เอาสาวประเภทสอง เข้ามาทำงานทำไม เราไม่อยากได้ ถ้าไปพบลูกค้าข้างนอก แล้วมันจะเสียหายมันจะดูไม่ดีไม่เอา**” และตรงที่ดิฉันนั่งอยู่มีคนอื่นอยู่ด้วยหลายคน พอทุกคนได้ฟังยังอึ้ง เจ้าหน้าที่หญิงจึงได้โทรไปถามคุณ ฟ. ว่าเกิดอะไรขึ้น คุณฟ. ก็บอกว่าไม่เข้าใจเหมือนกันว่าเค้าคิดอะไรของเค้า ไม่เห็นว่ามันจะเสียหายตรงไหนเลย แต่ก็ต้องยึดคำตัดสินใจของเค้าในเมื่อเค้าไม่รับก็คือไม่รับ แม้แต่เพื่อนดิฉันเองที่เป็นผู้หญิงที่มาเป็นเพื่อนดิฉันยังงง อึ้ง ไม่คิดว่าจะได้ยินอะไร

แบบนี้ แล้วเพื่อนสาวยังบอกว่า เค้าเอาอะไรมาตัดสินความเป็นคน ทำไม กะเทย เก่ง ๆ เยอะไปทำไมต้องมากัดกันกันขนาดนี้ และดิฉันก็บอกกับเพื่อนของดิฉันว่าข้างมันในเมื่อเค้าไม่ยอมเอากะเทยเข้าทำงานก็ถือว่าเป็นบุญกับเราแล้ว ที่โดนเค้าหลอกว่าให้มาเป็นพนักงานสินเชื่อ SME2 แต่กลับให้มาขายบัตรเครดิตแทน แต่ที่เสียความรู้สึกก็คือ นี่หรือคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่สัมภาษณ์งานเป็นแบบนี้หรือ ถ้าไม่ยอมรับเค้าเข้าทำงาน ก็น่าจะปฏิเสธอย่างมีชั้นเชิงหน่อย หรือไม่ก็บอกว่า แล้วทางเราจะติดต่อกลับไปคะมันยังจะดูดีกว่า ไม่ใช่แสดงออกนอกหน้าว่าแอนตี้กะเทยสุดฤทธิ์ แบบนี้ ทั้ง ๆ ที่ดิฉันยังไม่ได้เคยเป็น ก็จะไม่กลัวอะไรกับคุณเลย นี่หรือเจ้าหน้าที่สัมภาษณ์งานของธนาคารแห่งนี้”

• อคติและการเลือกปฏิบัติในสถานบันเทิง ยกตัวอย่างชาวดังช่วงหนึ่งที่โรงแรมโนโวเทลห้าม “กะเทย” เข้าในผับหรือบาร์ของโรงแรม ซึ่งผู้วิจัยสังเกตจากกระทู้ที่ตั้งขึ้นมาพบว่ายังมีสถานบันเทิงอีกจำนวนมากที่มีอคติต่อหญิงข้ามเพศและห้ามเข้าในบริเวณสถานบันเทิง หรือให้เข้าไปได้แต่ต้องยึดบัตรประจำตัวประชาชนไว้ ทั้ง ๆ ที่ชายหญิงทั่วไปไม่ได้กระทำเช่นนั้น โดยอ้างเหตุผลอคติทางเพศในเชิงเหมารวมว่ากลุ่มหญิงข้ามเพศมักก่อความเดือดร้อนทะเลาะวิวาทกันอยู่เสมอ ซึ่งในความเป็นหญิงนั้นเป็นเพียงเรื่องทะเลาะวิวาทของหญิงข้ามเพศส่วนบุคคลไม่ใช่ทั้งหมด ดังตัวอย่างกระทู้บอกเล่าประสบการณ์ว่า “เอาอีกแล้ว...ห้ามกะเทยเข้า ?”

คือเรื่องนี้ เพื่อนของน้องมาเม้าท์ในวันนี้...ที่โรงแรมแห่งหนึ่งที่ไม่ให้สาวสองเราเข้า ซึ่งเพื่อนของน้องก็มีปัญหามาแบบนี้เช่นกันคะ แต่ที่อื่นนะคะ...พอไปถึงผับแห่งหนึ่งย่านรัชดาภิเษกเข้าไปก็มีการตรวจบัตรประชาชนกันธรรมดา ตัวผู้หญิงก็ตรวจไปก็ไม่มีไร ตรวจบัตรตรวจกระเป๋า ส่วนเพื่อนเกย์อีกตนก็ไม่มีไรเหมือนกัน แต่พอสาวสองสองคนผ่านเข้า ที่นี้ตัว Guard ที่เฝ้าอยู่หน้าประตูก็ตั้งเข็อกปิดตงั้น แล้วพี่สาวสองและเพื่อนน้องก็งเพราะตอนแรกก็ไม่นึกว่าจะไม่มีไรเกิดขึ้น เขาก็ขอตรวจตามปกติแต่ทางเขาบอกว่ายึดบัตรไว้ ทางเพื่อนที่ ๆ เขาก็งเพราะอายุก็ถึง 20 กันทุกคน แล้วเขาก็พูดว่า “เพราะเป็นกะเทยไง เลยยึดบัตรไว้ก่อน แล้วพอทางผับปิดค้อยมาเอา” แต่ด้วยท่าทางที่พูดก็น่าจะบอกกล่าวดี ๆ แต่กลับขึ้นเสียงตะคอกใส่ แล้วก็ให้ไปตรวจกระเป๋าซึ่งเพื่อนก็บอกว่ากระเป๋าแต่ละนางก็นิดไม่ได้ใหญ่โตอะไร กะเทยก็เริ่มซักยังงี้ ๆ อยู่ แต่ที่พี่และเพื่อนกะเทยไม่ชอบก็คือ เขาได้พูดขึ้นว่า “อีกะเทยสี่ตัว ไปฝากกระเป๋าซะ แล้วค้อยเข้าไปได้ พอออกมาค้อยมาหยิบเอาออกไป” คือคำพูดมันแรงมาก พี่กับเพื่อนของน้องเลยเริ่มไม่พอใจ แคื่อยึดบัตรไปแล้วทำกริยาที่ต่ำใส่แล้ว วาจายังต่ำอีก ดูจะรังเกียจกะเทยมาก ไม่ให้เกียรติกันเลยหรือ...กะเทยหลายคนเขาก็ดีก็มีอยู่เยอะ หัดแยกแยะบ้าง ที่ผู้ชายหรือผู้หญิงเม้าท์ว่าน้ำมีตบมีทะเลาะยังไม่เห็นจะมีไร แต่กับกะเทย คือห้ามเข้าซะเลย มันก็ดกกันไปเปล่า...”

• การเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศ สืบเนื่องจากปัญหาคำนำหน้านาม อคติทางเพศและประสบการณ์การถูกเลือกปฏิบัติที่มีต่อหญิงข้ามเพศที่ยกตัวอย่างข้างต้น เช่น ปัญหาในการสมัครงาน ปัญหาการเข้าในสถานบันเทิง ปัญหาการเดินทางไปต่างประเทศ ตัวอย่างชื่อกระตุ้เชิงประสบการณ์ชีวิตที่เกี่ยวข้องกับปัญหาคำนำหน้านามเช่น “เป็นไปได้มั๊ยคะ บัตรประชาชนเป็นนางสาว” “หากเปลี่ยนคำนำหน้าไม่ได้ มีวิธีอื่นในการสร้างความยอมรับมั๊ย” และ “เมื่อกับคำนำหน้า นาย สร้างความเดือนร้อนจริง ๆ” ตัวอย่างประสบการณ์เรื่องเล่าที่หญิงข้ามเพศคนหนึ่งต้องประสบกับปัญหาในการสมัครงานเพราะมีคำนำหน้านามที่แตกต่างจากเพศทางกาย

“...วันที่เข้าไปเขียนใบสมัครเราแต่งชุดผู้หญิงคะ รูปถ่ายผู้หญิง แต่เวลาเขียนในใบสมัครก็เป็น นาย หรือ Mr. ตลอด จนพอถึงวันที่เค้าเรียกให้เราเข้าไปสัมภาษณ์คะ คนสัมภาษณ์เป็นผู้ชายก็ถามไปเรื่อย ๆ ไม่มีปัญหาอะไรเลยคะ คำถามง่าย ๆ ดิฉันตอบด้วยความมั่นใจ อ้อ! แต่เสียงดิฉันก็ผู้หญิงนะคะ เค้าก็เลยไม่รู้ จนดิฉันเหลือบไปเห็นในใบสมัครที่ดิฉันเขียนเองว่าเป็น นาย, Mr. เค้ามาแกให้ชื่อชั้นเป็น Miss ดิฉันเห็นก็ตกใจก็เลยแย้งไป เค้าก็เลยยิ่งอึ้งและงงไปใหญ่ ตอนที่เค้าคิดว่าเราเป็นผู้หญิงก็ทำท่าเหมือนจะรับนะคะ แต่พอรู้ว่าเราเป็นกะเทยก็เหมือนจะคิดหนักเหมือนกัน ...พอเค้ารู้ว่าเราเป็นแล้วเค้าก็เริ่มคำถามอีกเพียบเลยคะ แล้วเค้าก็มาถามว่า...”ถ้าคุณจะต้องแต่งตัวถูกต้องตามเพศ ใส่ชุดผู้ชาย ผูกไทด์ ใส่กางเกง แล้วตัดผม คุณจะทำได้มั๊ย” ดิฉันก็อึ้งคะ เลยถามตอบกลับไปว่า “แล้วผมมีผลต่อการทำงานหรือคะ” เค้าก็บอกมาว่า **“ก็ต้องมีผลอยู่แล้ว ถ้าคุณแต่งชุดผู้ชายแล้วไว้ผมยาว มันจะต้องขัดตาผู้บริหารแน่ๆ”** ดิฉันก็ไม่รู้จะพูดอะไรคะ แล้วถ้าคิดแบบนั้น ก็ให้ดิฉันแต่งตัวผู้หญิงเลยสิคะ มันจะได้ไม่ต้องขัดตาผู้บริหาร ก็ไม่รู้จะว่าอย่างไรคะ เกือบเค้าก็ไม่ได้ซึ่งดิฉันก็ไม่เข้าใจ ว่าทำไมเค้าไม่ดูสำเนาบัตรประชาชนที่แนบไปในใบสมัครก็เขียนเป็น นาย เป็น Mr. หรือว่าดิฉันผิดคะ ที่ไม่บอกฝ่ายบุคคลแต่ที่แรกว่า “ดิฉันเป็นกะเทยคะ” เฮ้อ! สงสัยเป็นเพราะดิฉันผิดจริง ๆ...”

การเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศทำให้มีการเสนอร่าง พรบ. เกี่ยวกับคำนำหน้านามบุคคลเรื่อง “การเปลี่ยนคำนำหน้านาม” จาก “นาย” เป็น “นางสาว” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเรียกร้องความเสมอภาคทางเพศในประเด็นปัญหาเรื่องคำนำหน้านามคือ (1) ปัญหาคำนำหน้านามสตรี และ (2) ปัญหาผู้เลือกเพศไม่ตรงกับคำนำหน้านาม โดยปัจจุบันประเด็นแรกปัญหาคำนำหน้านามสตรีได้ผ่านเป็น พ.ร.บ. คำนำหน้านามหญิง พ.ศ. 2551 แต่ประเด็นที่สองยังคงเป็นข้อถกเถียงและยังคงเป็นร่างพรบ. การเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศในกลุ่มหญิงข้ามเพศจึงยังคงดำเนินอยู่ต่อไป โดยเฉพาะในกระดานข่าวสนทนาในชุมชนไทยเลดี้บอยส์ได้จัดให้

ประเด็นเรื่องการเปลี่ยนคำนำหน้านามอยู่ในมุมมองเฉพาะกิจ เพื่อเป็นพื้นที่ให้หญิงข้ามเพศที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับคำนำหน้านามได้เรียกร้องและแสดงความคิดเห็น ประกอบกับเพื่อเป็นข้อมูลเชิงประสบการณ์ชีวิตที่ดีเพื่อเสนอขอร่างพรบ. คำนำหน้านามของหญิงข้ามเพศเป็นพรบ.ต่อไป

ในส่วนของคติของสังคมเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางเพศนี้ เหมือนเช่นชายรักชายและหญิงรักหญิง ผู้วิจัยได้รวบรวมเสียงของหญิงข้ามเพศจำนวนหนึ่งจากคำถามปลายเปิดในแบบสอบถามในการวิจัยนี้ และนี่คือเสียงและความรู้สึกจากใจส่วนลึกของหญิงข้ามเพศที่ต้องการบอกให้สังคมรับรู้ว่า

“อยากบอกพ่อแม่ที่มีลูกที่เป็นเพศหลากหลายให้ทำใจยอมรับมันให้ได้ เพราะถึงคุณจะไม่ห้ามเค้าอย่างไร ถ้าจิตได้สำนึกเค้าเป็นแบบใด ยังไงคุณก็ฝืนเค้าไม่ได้เลย อีกทั้งยังทำให้สภาพจิตใจของคุณแย่มาก ๆ ค่ะ โดยเฉพาะสาวประเภทสอง สภาพจิตใจจะแยกว่าเพศอื่น ๆ หนูขอเล่าสิ่งที่หนูเจอตั้งแต่เด็ก (1) เมื่อต้องการจะเล่นของเล่นในวัยเด็ก หนูชอบเล่นตุ๊กตาแต่ถูกขัดขวางจากครอบครัวและไม่ค่อยอนุญาตให้หนูไปเล่นกับเพื่อนเพศหญิง (2) เมื่อไปโรงเรียนหนูโดนเพื่อนผู้ชายแกล้งสารพัดจนทำให้หนูไม่กล้าและไม่อยากไปโรงเรียน จำได้เมื่อตอนอยู่มัธยมต้น หนูเรียนในห้องเรียนที่ผู้ชายเยอะ เวลาพักหรือเปลี่ยนคาบ เมื่อก้าวจากห้อง หนูจะต้องโดนเพื่อนผู้ชายวิ่งเข้ามารุม จับนู่นจับนี่ เห็นหนูเป็นตุ๊กตลก (3) เวลาแต่งกายไปเรียนต้องแต่งแบบตามคำนำหน้าชื่อ หนูอยากให้คนที่แกล้งหนู ดูถูกหนู และเห็นหนูเป็นตุ๊กตลก ลองมีลูกเป็นสาวสองบ้าง เค้าจะได้เข้าใจ”

“ถ้าสังคมมองว่าเราเป็นคนแบบปกติทั่วไปและยอมรับความจริงว่าโลกไม่ได้มีแค่เพียงเพศชายกับหญิงเท่านั้น สังคมก็จะไม่ลำเอียง เลือกรูปแบบ ความเท่าเทียมกันทางด้านสิทธิและเสรีภาพก็จะบังเกิดขึ้นอย่างแท้จริงค่ะ ไม่ต้องมีใครมาฟ้องร้องเพื่อเรียกร้องสิทธิกันให้วุ่นวายค่ะ”

“อยากให้สังคมรับรู้และเข้าใจว่าในชีวิตความเป็นจริงมันมีความหลากหลายทางเพศอยู่จริง อยากให้คุณยอมรับและอย่าเลือกปฏิบัติ หรืออย่าคิดว่าตัวเองเกิดมาในเพศที่คนคิดว่าโลกนี้มีเพียงเพศชายกับหญิง และคิดว่าตัวเองสูงส่งกว่าหรือดีกว่า ดูถูกและมองข้ามพวกเพศอื่นที่ตัวเองคิดว่าเป็นที่น่ารังเกียจของสังคม อยากให้เข้าใจว่าพวกเราทุกคนก็คือมนุษย์เหมือนกัน”

“มันยากที่จะอธิบายนะค่ะ ก็เคยมีตัวแทนของกลุ่มคนอย่างเราพูดกันมากมายให้สังคมยอมรับมากขึ้น แต่คิดว่าคนส่วนใหญ่ฟังแล้วก็อาจจะคิดได้บ้างหรืออาจจะไม่ยอมรับฟัง ถ้าคุณคิดว่าคุณไม่ชอบก็อยู่ส่วนใครส่วนมันเถอะค่ะ อย่างมาประณาม ทำร้าย ยุ้งเกี่ยวกันเลย ถ้าคุณยอมรับได้ เห็นในความที่เราเป็นมนุษย์เช่นเดียวกับคุณ ดิฉันก็ขอขอบพระคุณ ณ ที่นี้”

อย่างมากเลยคะ ความดี ความเลว ย่อมเกิดขึ้นได้กับทุกคนนะคะ เพราะฉะนั้นเพศคงตัดสินอะไรไม่ได้มากมายหรอกคะ”

“อยากให้อะไรสักอย่างมาให้การยอมรับจริง ๆ ไม่ใช่ปากว่าตาขีบทำเหมือนยอมรับแล้วแต่จริง ๆ ยัง ๆ ไม่ยอมรับและปิดกั้นโอกาสของสาวประเภทสอง อยากให้อะไรสักอย่างมาให้เกียรติและเสมอภาคกันเรื่องของสิทธิเสรีภาพ อย่างเช่นเรื่องของค่านำหน้า นส. ซึ่งตอนนี้เรื่องของการเปลี่ยนค่านำหน้าสำหรับสาวประเภทสองแปลงแล้วไม่ผ่าน ทำให้การใช้ชีวิต การติดต่อกับหน่วยงานราชการ โรงพยาบาลและอื่น ๆ เป็นปัญหาโดยเฉพาะที่เป็นปัญหามากคือ เมื่อต้องไปต่างประเทศ รวมถึงการได้รับสิทธิต่าง ๆ อยากให้กฎหมายครอบคลุมถึงสาวประเภทสองด้วย อย่างเช่นเรื่องของบทลงโทษหากสาวประเภทสอง ถูกข่มขืนที่กฎหมายผ่านและให้บังคับใช้แล้วนั้นถือว่าดีมาก ต่อไปในอนาคตจึงอยากให้สังคมไทยคำนึงถึงพวกเราด้วย อย่างเช่นในต่างประเทศหลาย ๆ ประเทศ สาวประเภทสองที่แปลงและเหมือนผู้หญิงแล้วเค้ามีสิทธิที่จะทำงานบางอย่างของผู้หญิงได้ เปลี่ยนค่านำหน้าได้ แต่งงานได้ นั่นคือสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ซึ่งในต่างประเทศหลาย ๆ ประเทศเค้าคิดคำนึงและให้สิทธิความเท่าเทียมกันแล้ว อยากให้ประเทศไทย คิดคำนึงถึงตรงนี้ให้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทยนั้นจำนวนของสาวประเภทสองเยอะมากแทบจะเรียกได้ว่ามากที่สุดและสวยที่สุดเลยก็ว่าได้แต่เรื่องของสิทธิและการให้การยอมรับนั้นยังน้อยเหลือเกินคะ”

“ค่าของคนอยู่ที่ผลของงานคะ...(อยากจะทำเรื่องจาก..ไปสมัครงาน บางแห่ง ไม่ได้พิจารณาใบสมัครเลยคะ ไม่เรียกสัมภาษณ์ ไม่ให้ทดลองงาน แล้วจะได้รู้ได้ใจ ว่าทำงานได้หรือไม่)”

สรุป

ผลการวิเคราะห์รูปแบบการแสดงออกของเพศวิถีไฮเบอร์และประสบการณ์ชีวิตของชายรักชายในชุมชนออนไลน์ไทยแลนด์เอชท์ หญิงรักหญิงในชุมชนออนไลน์เลสซ่า และหญิงข้ามเพศในชุมชนออนไลน์ไทยเลดี้บอยส์ จำแนกโดยยึดตามแนวคิดเพศวิถีไฮเบอร์และแนวคิดความหลากหลายทางเพศแนวไฮเบอร์แบ่งเป็น 4 ประเด็นคือ (1) เพศวิถีของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งเป็นการทำความเข้าใจการให้ความหมายเพศวิถีกระแสหลักแบบต่าง ๆ ของชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศจากมุมมองของคนในชุมชนเสมือนจริง นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้เก็บกระทู้และวิเคราะห์เพิ่มเติมเกี่ยวกับเพศวิถีนอกกระแสของคนที่มีความหลากหลายทางเพศโดยยกตัวอย่างกรณี “สาวเสียบ” “ทอมรักทอม” และ “ไบ” (คนรักสองเพศ) รวมถึงได้วิเคราะห์ยกตัวอย่างความสับสนไหลทางเพศเพื่อให้เข้าใจถึงชีวิตทางเพศของคนที่มีความหลากหลายทางเพศมากขึ้น (2) ความตึงเครียดระหว่างบุคคลแบบออนไลน์ ผลการวิเคราะห์การสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในโลกออนไลน์ซึ่งพบว่าชุมชนชายรักชายและหญิงรักหญิงได้จัดกระดานข่าวสนทนา

เพื่อหาความรู้สึกขึ้นมาโดยเฉพาะ โดยพบรูปแบบการตั้งกระทู้เพื่อหาความรู้สึกโดยใช้กระทู้เป็นสื่อและใช้ภาพถ่ายเพื่อสร้างความดึงดูดใจ ในประเด็นนี้ผู้วิจัยยังวิเคราะห์ไปถึงการสร้างความสัมพันธ์รักจากโลกออนไลน์ไปสู่โลกจริง ๆ ด้วย (3) ไชเบอร์เช็กส์และสื่อการมารมณออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่าเรื่องราวไชเบอร์เช็กส์ในชุมชนเสมือนมีน้อยมากเนื่องจากระบบปฏิสัมพันธ์แบบต่างช่วงเวลาไม่เอื้ออำนวย แต่พบว่ามีกระทู้จำนวนหนึ่งที่ถูกตั้งขึ้นเพื่อโยงไปถึงการมีความสัมพันธ์ทางเพศแบบไชเบอร์เช็กส์นอกชุมชนเสมือนจริงโดยเฉพาะใน “แคมฟร็อก” ส่วนสื่อการมารมณออนไลน์พบว่าสื่อชนิดนี้ในชุมชนเสมือนจริงอยู่น้อยมากเพราะถูกควบคุมโดยผู้ดูแลเว็บอย่างเข้มงวด พบเพียงกระทู้ที่โยงไปถึงแหล่งสื่อการมารมณออนไลน์เพียงเล็กน้อยเท่านั้น อย่างไรก็ตามพบสื่อการมารมณออนไลน์ที่เป็นภาพถ่ายเชิงการมารมณและภาพโฆษณาที่ปลุกอารมณ์ทางเพศจำนวนหนึ่งแฝงอยู่ในชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย (4) ข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ ผลการวิจัยพบว่าข้อมูลออนไลน์ในกระทู้จำนวนมากเกี่ยวข้องกับสุขภาพทางเพศที่สะท้อนให้เห็นประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพทางเพศของคนที่มีความหลากหลายทางเพศในมิติทางกาย มิติทางจิต และมิติทางสังคมในสังคมจริงได้ดี การตั้งกระทู้ข้อมูลส่วนใหญ่มีลักษณะขอคำปรึกษา ระบายความรู้สึก และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ชีวิต การตั้งกระทู้เรื่องสุขภาพทางเพศทั้งนี้เนื่องจากการพูดเรื่องเพศในพื้นที่สังคมจริงอาจละเอียดใจหรือไม่มีข้อมูลเข้าถึงได้เพียงพอ การตั้งกระทู้เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศในกระดานข่าวสนทนาจึงมีหน้าที่สำคัญที่สามารถให้ข้อมูลด้านสุขภาพแก่ผู้มาตั้งกระทู้ผ่านการตอบกระทู้จากผู้ที่มีประสบการณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 7

“ความเหมือน” และ “ความต่าง”: เปรียบเทียบชุมชนออนไลน์ และชีวิตออนไลน์ระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

ความนำ

ในบทที่ 4-6 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาระบบการสร้างชุมชนออนไลน์และการวิเคราะห์ชีวิตออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศไปแล้ว ในบทนี้ ผู้วิจัยจะเน้นการใช้เทคนิคการเปรียบเทียบ (comparative method) ค้นหา “ความเหมือน” และ “ความต่าง” ในประเด็นต่าง ๆ โดยนำข้อมูลการศึกษาและการวิเคราะห์ในบทที่ 4-6 มาสังเคราะห์และเปรียบเทียบกัน โดยนำเสนอการสังเคราะห์เปรียบเทียบดังนี้

1. การเปรียบเทียบชุมชนออนไลน์ระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ
2. การเปรียบเทียบชีวิตออนไลน์ระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

การเปรียบเทียบ “ชุมชนออนไลน์” ผู้วิจัยเลือกนำเอาลักษณะและองค์ประกอบของชุมชนออนไลน์ทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ ชุมชน “ไทยแลนด์เอช” ของชายรักชาย ชุมชน “เลสล่า” ของหญิงรักหญิง และชุมชน “ไทยเลดี้บอยส์” ของหญิงข้ามเพศมาสังเคราะห์เชิงเปรียบเทียบเพื่อชี้ให้เห็นความเหมือนและความแตกต่างระหว่างลักษณะและองค์ประกอบหลักในชุมชนของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

สำหรับส่วน **การเปรียบเทียบ “ชีวิตออนไลน์”** ผู้วิจัยเลือกเปรียบเทียบ 2 ประเด็นคือ (1) เปรียบเทียบรูปแบบและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์บนพื้นที่ชุมชนออนไลน์ทั้ง 3 แห่ง และ (2) เปรียบเทียบการแสดงออกของเพศวิถีโซเชียลและประสบการณ์ชีวิตระหว่างชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ

วัตถุประสงค์

เพื่อสังเคราะห์ เปรียบเทียบลักษณะของชุมชนเสมือนจริง การแสดงออกของตัวตนออนไลน์ เพศวิถีโซเชียลและประสบการณ์ชีวิตระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ได้แก่ ชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ

ตารางที่ 7.1 ตารางสรุปเชิงเปรียบเทียบลักษณะและองค์ประกอบหลักในชุมชนของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

ชุมชนออนไลน์ ลักษณะและองค์ประกอบ	ชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย “ไทยแลนด์เอช”	ชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง “เลสล่า”	ชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ “ไทยเลดี้บอยซ์”
1. เป้าหมาย (purpose)	ชุมชนที่สร้างสรรค้สำหรับชายรักชายและ การยอมรับตัวตน “ความเป็นเกย์”	ชุมชนเพื่อหญิงรักหญิงและเพื่อการทำ ความเข้าใจสังคมหญิงรักหญิง	ชุมชนแห่งการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และ การถ่ายทอดประสบการณ์ชีวิตของหญิงข้าม เพศ
2. สถานที่ (place)	- แบบผสมผสาน (hybrid) (สถานที่เสมือนจริง (virtual place) ไปสู่ สถานที่จริง (physical place))	- แบบผสมผสาน (hybrid) (สถานที่จริง (physical place) ไปสู่ สถานที่เสมือนจริง (virtual place)) และ (สถานที่เสมือนจริง (virtual place) ไปสู่ สถานที่จริง (physical place))	- แบบผสมผสาน (hybrid) (สถานที่เสมือนจริง (virtual place) ไปสู่ สถานที่จริง (physical place))
3. แบบแผนการสื่อสาร (platform)	- แบบผสมผสาน (hybrid) (มีทั้งแบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลา และช่วงเวลาเดียวกัน)	- แบบผสมผสาน (hybrid) (มีทั้งแบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลา และช่วงเวลาเดียวกัน)	แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลา
4. ประชากร (population)	มีสายสัมพันธ์ทางสังคมแบบเข้ม (strong ties) และสายสัมพันธ์ทางสังคมแบบอ่อน (weak ties)	มีสายสัมพันธ์ทางสังคมแบบเข้ม (strong ties) และสายสัมพันธ์ทางสังคมแบบอ่อน (weak ties)	มีสายสัมพันธ์ทางสังคมแบบเข้ม (strong ties) และสายสัมพันธ์ทางสังคมแบบอ่อน (weak ties)
5. ระบบกำไร (profit model)	มีองค์กรสนับสนุนในเชิงการค้า (commercial organization-sponsored)	ไม่มีองค์กรสนับสนุน (non-organization sponsored)	มีองค์กรสนับสนุนแบบไม่หวังผลกำไร (non-profit organization sponsored)

1. การเปรียบเทียบชุมชนออนไลน์ระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

การเปรียบเทียบลักษณะและองค์ประกอบของชุมชนออนไลน์ระหว่างชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย ชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิง และชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศ ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ (1) เป้าหมายและกระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์ (2) สถานที่ในชุมชนออนไลน์ (3) แบบแผนการสื่อสารในชุมชนออนไลน์ (4) ประชากรในชุมชนออนไลน์ และ (5) ระบบกำไรในชุมชนออนไลน์ โดยการเปรียบเทียบองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน ผู้วิจัยได้สรุปและแสดงไว้ในตารางที่ 7.1

1.1 การเปรียบเทียบเป้าหมายและกระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์

เมื่อเปรียบเทียบหาความเหมือนและความแตกต่างในด้านเป้าหมายและกระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์ระหว่างชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ มีดังนี้

- ความเหมือน ในกระบวนการสร้างชุมชนทั้ง 3 แห่งล้วนริเริ่มจากผู้ดูแลเว็บเป็นผู้สร้างเว็บไซต์และชุมชนขึ้นมาเพียงคนเดียวโดยไม่มีผู้ช่วยสร้าง ผู้ดูแลเว็บเป็นผู้ออกแบบ จัดองค์ประกอบ สร้างส่วนย่อยเนื้อหาต่าง ๆ ในเว็บไซต์ของตน ด้วยความมุ่งมั่นและพยายามเพื่อให้เกิดเว็บไซต์เฉพาะของชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศขึ้น จากการสัมภาษณ์ผู้ดูแลเว็บทั้ง 3 แห่งใช้ทั้งอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสร้างเว็บไซต์ ตลอดจนการทุ่มเทกำลังกายและใจของตนเองเพื่อสร้างชุมชน

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทราบว่าผู้ดูแลเว็บล้วนเปิดเผยว่าตนเองเป็นชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ การยอมรับตัวตนทางเพศวิถีนี้เอง จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งและเป็นจุดเริ่มที่สำคัญในการกำหนดเป้าหมายและสร้างชุมชนออนไลน์ขึ้นมา เพราะการเป็นคนที่มีความหลากหลายทางเพศย่อมเข้าใจและรู้ความต้องการของสมาชิกซึ่งมีเพศวิถีเดียวกันเป็นอย่างดี เช่น ผู้ดูแลเว็บที่เป็นหญิงข้ามเพศก็ย่อมรู้จักตัวตนและความต้องการของหญิงข้ามเพศด้วยตนเอง นำไปสู่การกำหนดเนื้อหาและองค์ประกอบในชุมชนเพื่อสนองตรงตามความต้องการของสมาชิกซึ่งเป็นหญิงข้ามเพศด้วยตนเอง

เมื่อผู้ดูแลเว็บสร้างชุมชนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ดูแลเว็บต่างบอกตรงกันว่าบรรดาสมาชิกและเนื้อหาที่สมาชิกนำมา “โพสต์” แบ่งปันกันอ่านและแสดงความคิดเห็น นับเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างและการดำรงอยู่ของชุมชนออนไลน์ ยกตัวอย่างจากคำให้สัมภาษณ์ของผู้ดูแลเว็บผู้ดูแลเว็บไทยแลนด์เอาทีให้ความสำคัญถึงสิ่งที่จะช่วยเหลือและให้ไทยแลนด์เอาทีอยู่มาได้คือผู้เข้าชมเว็บและเนื้อหากระทู้ที่คนในชุมชนนำมาให้อ่าน สำหรับผู้ดูแลเว็บไทยเลดี้บอยซ์ กล่าวถึงความสำคัญของสมาชิกชุมชนและองค์ความรู้ที่นำมาแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นกัน ที่เปรียบเป็นปุ๋ยและสารอาหารที่หล่อเลี้ยงชุมชนให้ดำรงอยู่ได้ ส่วนผู้ดูแลเว็บเลสส์ก็กล่าวในทำนอง

เดียวกันว่าสิ่งสำคัญของการสร้างเว็บไซต์คือความรู้สึกและสายใยที่ดีต่อกันระหว่างสมาชิกที่ทำให้ชุมชนอยู่ต่อไปได้

ในด้านเป้าหมายหลักของชุมชนที่อาจดูว่ามีความแตกต่างกันในรายละเอียด แต่สิ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป้าหมายโดยภาพรวมคล้ายคลึงกันคือ ชุมชนออนไลน์ทั้ง 3 แห่งมีเป้าหมายเพื่อทำความเข้าใจและยอมรับตัวตนของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ดังสะท้อนได้จากชื่อของเว็บไซต์ที่แสดงถึงการยอมรับตัวตนของคนที่มีความหลากหลายทางเพศได้ว่า “ไทยแลนด์เอาร์ท” (มาจาก coming out แปลว่าการยอมรับและเปิดเผยตนเองของชายรักชาย) “เลสล่า” (เป็นพื้นที่ของหญิงรักหญิงที่มีความรักให้แก่กันเหมือนเกาะ LESBOLA เกาะในตำนานของกรีก) และ “ไทยเลดี้บอยส์” (เป็นชื่อที่แสดงว่าเป็นที่ของสาวประเภทสองชาวไทย) นอกจากนี้ยังสังเกตพบว่าบ่อยครั้งเนื้อหากระทำเป็นการสร้างภาพพจน์และความเข้าใจสังคมของคนที่มีความหลากหลายทางเพศในแง่ดีให้กลุ่มสมาชิกและสังคมรักต่างเพศได้อีกด้วย

- ความต่าง เมื่อพิจารณาจุดเริ่มที่กำเนิดเป็นชุมชนออนไลน์ทั้ง 3 แห่ง พบความแตกต่างระหว่างการทำเนิดชุมชนชายรักชายกับชุมชนหญิงรักหญิงและหญิงข้ามเพศ ชุมชนชายรักชายถือกำเนิดโดยเริ่มต้นจากเว็บไซต์ชายรักชายไปสู่เว็บไซต์ชายรักชายแห่งใหม่ แต่ชุมชนหญิงรักหญิงและหญิงข้ามเพศนั้นเริ่มจากการเป็นสมาชิกของผู้ดูแลเว็บในเว็บชายรักชายไปสู่เว็บไซต์ของหญิงรักหญิงและหญิงข้ามเพศกล่าวคือ ไทยแลนด์เอาร์ทเติบโตจากเว็บไซต์ชายรักชาย “ไทยบอยเอ็กซ์” ในขณะที่เลสล่าเริ่มจากการเป็นสมาชิกกระดานข่าวสนทนาในเว็บไซต์ชายรักชายแห่งหนึ่งที่มีมุมหนึ่งเป็นพื้นที่ให้แก่หญิงรักหญิงแต่ต่อมาได้หลีกเลี่ยงการคุกคามของผู้ชายไปสร้างเป็นชุมชนออนไลน์หญิงรักหญิงโดยเฉพาะขึ้นมาเอง ส่วนไทยเลดี้บอยส์เกิดจากการเป็นสมาชิกของผู้ดูแลเว็บในกระดานข่าวสนทนาในเว็บไซต์ชายรักชายแห่งหนึ่งและการเป็นสมาชิกห้องสนทนาออนไลน์ของชายรักชายแต่ต่อมาผู้ดูแลเว็บไม่พบองค์ความรู้เกี่ยวกับสาวประเภทสองในเว็บไซต์และห้องสนทนาดังกล่าวจึงได้สร้างเป็นชุมชนออนไลน์เพื่อหญิงข้ามเพศขึ้นมาใหม่

นอกจากนี้ ยังพบความแตกต่างเกี่ยวกับจุดเริ่มต้นของการกำเนิดเว็บไซต์ระหว่างเว็บไซต์ชายรักชายและหญิงข้ามเพศกับเว็บไซต์หญิงรักหญิงกล่าวคือ ชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิงเป็นชุมชนที่ก่อตัวมาจากการพบปะสังสรรค์ในพื้นที่จริง ๆ ระหว่างหญิงรักหญิงด้วยกันเองแล้วจึงมีการสร้างเป็นชุมชนออนไลน์เลสล่าจากนั้นมีการพบปะกันจริง แต่ชุมชนไทยแลนด์เอาร์ทและไทยเลดี้บอยส์ก่อตัวมาจากพื้นที่เสมือนจริงแล้วต่อมาจึงมีการพบปะสังสรรค์กันระหว่างสมาชิก ไม่ได้ก่อตัวมาจากการพบปะกันจริงเหมือนชุมชนเลสล่า

กล่าวไปแล้วว่าชุมชนทั้ง 3 แห่ง มีเป้าหมายโดยรวมคล้ายกันแต่มีความแตกต่างในรายละเอียดกล่าวคือ ชุมชนชายรักชายมีเป้าหมายเพื่อเป็น “ชุมชนที่สร้างสรรค์สำหรับเกย์” เป็น

ความพยายามลบความเข้าใจที่ผิดพลาดว่า ชายรักชายส่วนใหญ่มีเพียงเรื่องทางเพศกามารมณ์เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ ยังมีเจตนาารมณ์ลึก ๆ เพื่อต้องการให้ชายรักชายยอมรับ “ความเป็นเกย์” ของตนเองด้วย ส่วนเป้าหมายของชุมชนหญิงรักหญิงคือ การเป็นชุมชนเพื่อหญิงรักหญิงเห็นได้จากการพยายามให้ข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจกัน มีการจัดกิจกรรมสร้างงานและช่วยเหลือกันระหว่างสมาชิก นอกจากนี้ เป้าหมายอีกอย่างหนึ่งคือ เพื่อให้สังคมทั่วไปเข้าใจความเป็นหญิงรักหญิงมากขึ้นโดยการประชาสัมพันธ์สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับหญิงรักหญิงให้กลุ่มคนรักต่างเพศได้รับรู้ สำหรับชุมชนไทยเลดี้บอยยังมีเป้าหมายที่ชัดเจนตั้งแต่เริ่มต้นก่อตั้งชุมชนคือชุมชนแห่งการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ชีวิตของสาวประเภทสอง แต่ในอีกด้านหนึ่งยังมีเป้าหมายเพื่อรณรงค์และเป็นพื้นที่ที่รวมเอาประสบการณ์ชีวิตของสาวประเภทสองเพื่อผลักดันนโยบายและสร้างความเข้าใจถึงตัวตนที่แท้จริงของสาวประเภทสองให้สังคมทั่วไปรับรู้ เช่น การเปลี่ยนค่านาหน้านาม

จะเห็นได้ว่าเป้าหมายของชุมชนออนไลน์ทั้ง 3 แห่งมีระดับแตกต่างกัน ชุมชนไทยแลนด์เอาร์ทสร้างขึ้นเพื่อชายรักชายโดยเฉพาะ แต่ไม่ค่อยมีแนวโน้มที่จะขยายไปถึงการสร้างความเข้าใจความเป็นคนที่มีความหลากหลายทางเพศกับสังคมรักต่างเพศเหมือนชุมชนเลสล่าและไทยเลดี้บอยซ์

1.2 การเปรียบเทียบสถานที่ในชุมชนออนไลน์

เมื่อเปรียบเทียบหาความเหมือนและความแตกต่างในแง่สถานที่ในชุมชนออนไลน์ระหว่างชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศมีการสร้างความสัมพันธ์บนสถานที่ในลักษณะผสมผสาน (hybrid) มีรายละเอียดปลีกย่อยคือ ชุมชนออนไลน์ของชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศมีจุดร่วมเหมือนกันคือมีการสร้างความสัมพันธ์กันโดยใช้พื้นที่เสมือนจริง (virtual place) พบปะพูดคุยในกระดานข่าวสนทนาไปสู่การพบปะกันจริง ๆ ในสถานที่ทางกายภาพ (physical place) เช่น การนัดสังสรรค์เนื่องในโอกาสต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ในขั้นเริ่มต้นสร้างชุมชน การสร้างความสัมพันธ์ผ่านพื้นที่ในชุมชนหญิงรักหญิงกลับต่างออกไปคือ มีการรวมตัวกันในสถานที่จริง ๆ ก่อนแล้วจึงสร้างเว็บไซต์เพื่อสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์จากสถานที่เสมือนจริงไปสู่สถานที่จริง

- ความเหมือน เมื่อสำรวจสถานที่ในชุมชนออนไลน์ทั้ง 3 แห่ง โดยเริ่มต้นจากหน้าแรกของเว็บไซต์เพื่อดูโครงสร้างและลักษณะของชุมชนในแง่พื้นที่เสมือนจริงพบความคล้ายคลึงคือชุมชนทั้ง 3 แห่งมีพื้นที่รวมเพื่อเป็นศูนย์กลางในการเข้าสู่องค์ประกอบด้านต่าง ๆ ในชุมชนที่เรียกว่าหน้าหลัก (main menu) 1 ส่วน แล้วจึงแยกส่วนย่อยออกไป

หากพิจารณาในแง่สถานที่เสมือนจริงที่เรียกว่าเป็นชุมชนออนไลน์ ชุมชนทั้ง 3 แห่งมีรูปแบบของสถานที่เสมือนจริงที่เป็นชุมชนออนไลน์เหมือนกันคือ ชุมชนออนไลน์รูปแบบกระดานข่าวสนทนาหรือเว็บบอร์ด ได้แก่ เอาร์ทฟอรัม เว็บบอร์ดเลสล่า และเว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยชดอทเน็ต ผลจากการสำรวจออนไลน์พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ติดต่อปฏิสัมพันธ์และร่วมทำกิจกรรมออนไลน์บนพื้นที่ในกระดานข่าวสนทนาเป็นหลัก การที่สมาชิกคนที่มีความหลากหลายทางเพศร่วมทำกิจกรรมบนพื้นที่ในกระดานข่าวสนทนาผ่านการโต้ตอบกระทู้ขึ้นเนื่องจากในกระดานข่าวสนทนามีกระดานข่าวสนทนาย่อยที่มีประเด็นความสนใจร่วมที่หลากหลายและสนองตรงตามความต้องการของสมาชิกอย่างหลากหลาย เช่น กระดานข่าวสนทนาย่อยเพื่อพูดคุยเรื่องทั่วไป กระดานข่าวสนทนาย่อยที่จัดขึ้นเพื่อหาเพื่อนและคู่รัก

นอกจากนี้ ยังพบว่าผู้ดูแลเว็บและผู้ดูแลเว็บบอร์ดของชุมชนทั้ง 3 แห่งมีการสร้างกฎเกณฑ์เพื่อควบคุมการตั้งและการตอบกระทู้ของสมาชิกไว้ด้วย ซึ่งจะเห็นได้ในชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศและหญิงรักหญิงที่มีการเขียนกฎแสดงไว้ในกระดานข่าวสนทนาไว้อย่างชัดเจน

ในสถานที่จริงหรือสถานที่ทางกายภาพ ชุมชนออนไลน์ทั้ง 3 แห่งมีกิจกรรมพบปะกันบนพื้นที่จริงระหว่างสมาชิกในรูปแบบงานเลี้ยงสังสรรค์ ท่องเที่ยว และการทำบุญบริจาคสิ่งของ แต่กิจกรรมที่เป็นที่นิยมและจัดขึ้นในนามเว็บไซต์คือ งานเลี้ยงสังสรรค์หรือมีที่ตั้ง เช่น “เลสล่า ไนต์” “ไทยเลดี้บอยส์ มีที่ตั้ง ดี โอเวอร์ทูลู” ส่วนกิจกรรมในรูปแบบอื่น เช่น การบริจาคสิ่งของ มีการนัดพบกันเฉพาะกลุ่มแยกต่างหากโดยใช้พื้นที่เว็บไซต์เป็นสื่อกลางแจ้งนัดหมาย

• ความต่าง ลักษณะและโครงสร้างของกระดานข่าวสนทนาในชุมชนออนไลน์มีรายละเอียดส่วนย่อยแตกต่างกันตามการจำแนกและจัดประเภทของผู้ดูแลเว็บ ชุมชนไทยแลนด์เอาร์ทมี 3 ส่วนหลัก แบ่งเป็น 24 กระดานข่าวสนทนาย่อย ชุมชนเลสล่ามี 12 กระดานข่าวสนทนาย่อย ชุมชนไทยเลดี้บอยส์มี 6 ส่วนหลัก แบ่งเป็น 20 ส่วนย่อย โดยพบว่าชุมชนชายรักชายและหญิงรักหญิงมีการจัดกระดานข่าวสนทนาย่อยเพื่อหาเพื่อนและคู่รักให้กับสมาชิก โดยเฉพาะแต่ไม่พบกระดานข่าวย่อยในลักษณะดังกล่าวในชุมชนหญิงข้ามเพศ เมื่อเปรียบเทียบโยงกลับไปพบว่า เนื้อหาส่วนย่อยของชุมชนหญิงข้ามเพศมีลักษณะสุดขั้วที่เน้นที่ความรู้ในเรื่องเพศสภาพและการดำเนินชีวิตแบบหญิงข้ามเพศแก่สมาชิก เช่น ความรู้เรื่อง m2f (male to female) มากกว่าชุมชนชายรักชายและหญิงรักหญิงที่มีลักษณะทั่วไปไม่ได้เน้นความรู้เรื่องเพศวิถีมากนัก

ในด้านสถานที่เสมือนจริง ชุมชนชายรักชายและหญิงข้ามเพศเป็นชุมชนออนไลน์ในลักษณะกระดานข่าวสนทนาเป็นหลัก ได้แก่ “เอาร์ทฟอรัม” และ “ไทยเลดี้บอยส์ เว็บบอร์ด” แต่ในชุมชนหญิงรักหญิง นอกจากเป็นชุมชนออนไลน์ในลักษณะกระดานข่าวสนทนาใน “เลสล่า เว็บ

บอร์ด” แล้ว ยังมีชุมชนออนไลน์ในลักษณะไดอารี่ออนไลน์คือ “เลสล่าไดอารี่” เสริมเข้ามาเพื่อให้สมาชิกหญิงรักหญิงมีพื้นที่ส่วนตัวเขียนเรื่องราวของตน ซึ่งเป็นลักษณะที่แตกต่างจากชุมชนชายรักชายและหญิงข้ามเพศ

เมื่อเปรียบเทียบหาความต่างในการควบคุมบนพื้นที่กระดานข่าวสนทนาระหว่างชุมชนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศทั้ง 3 แห่งพบว่า ชุมชนหญิงข้ามเพศและหญิงรักหญิงมีการควบคุมที่ชัดเจนมาก มีการแสดงกฎกติกาไว้อย่างชัดเจนในกระดานข่าวสนทนาบ่อย และยังมีการสอดส่องและลบกระทู้ที่ละเมิดกฎอย่างเคร่งครัด ส่วนในกระดานข่าวสนทนาของชายรักชายไม่มีกฎแสดงไว้อย่างชัดเจนและไม่เคร่งครัดเท่าใดนักจึงพบเสมอว่ามีการละเมิดกฎขึ้นบ่อยครั้งเนื่องจากสมาชิกไม่ทราบกฎกติกาการตั้งและตอบกระทู้ที่ชัดเจน

การพบกันในสถานที่จริงพบว่า ชุมชนหญิงรักหญิงมีการจัดกิจกรรมพบปะกันบ่อยครั้ง และมีสมาชิกหญิงรักหญิงไปพบปะกันเป็นจำนวนมากโดยใช้ชื่อในนามกลุ่มเว็บไซต์ “เลสล่า ไนท์” ส่วนชุมชนชายรักชายและหญิงข้ามเพศมีการนัดพบกันไม่บ่อยนักและมักนัดในนามกลุ่มย่อยมากกว่าการจัดขึ้นในนามเว็บไซต์ โดยชุมชนหญิงข้ามเพศมีการนัดพบปะสังสรรค์ในนามเว็บไซต์ 2 ครั้ง ส่วนชุมชนชายรักชายนั้นพบว่ามีการพบปะกันในนามเว็บไซต์ตามโอกาสสำคัญ เช่น งานงานพบปะในโอกาสการรณรงค์ลดโลกร้อน และมีการนัดพบกันเป็นกลุ่มย่อยมากกว่า เช่น การท่องเที่ยวและบริจาคทานตามสถานที่แห่งต่าง ๆ ของกลุ่มย่อยกระดานธรรมะและชมรมตากล้องช่างภาพ

1.3 การเปรียบเทียบแบบแผนการสื่อสารในชุมชนออนไลน์

เมื่อเปรียบเทียบแบบแผนการสื่อสารระหว่างชุมชนของคนที่มีความหลากหลายทางเพศพบว่า ชุมชนออนไลน์ของชายรักชายและหญิงรักหญิงมีแบบแผนการสื่อสารแบบผสมผสาน (hybrid) เหมือนกันคือ (1) แบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลา ได้แก่ การสื่อสารในกระดานข่าวสนทนา และ (2) แบบแผนการสื่อสารแบบเวลาเดียวกัน ได้แก่ การสื่อสารในห้องสนทนาออนไลน์ของเว็บไซต์ ส่วนชุมชนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศไม่ได้มีแบบแผนการสื่อสารแบบผสมผสาน แต่มีแบบแผนการสื่อสารแบบเดียวคือแบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลา ได้แก่ การสื่อสารในกระดานข่าวสนทนา

• ความเหมือน ชุมชนออนไลน์ทั้ง 3 แห่งมีแบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาคือการสื่อสารในกระดานข่าวสนทนาหรือเว็บบอร์ดเป็นแบบแผนการสื่อสารหลักของชุมชน ได้แก่ การสื่อสารในเอ้าท์ฟอรัม การสื่อสารในเว็บบอร์ดเลสล่า และการสื่อสารในเว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยซ์ที่มีการแบ่งห้องย่อยเป็นประเด็นต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบองค์ประกอบของกระทู้ในกระดานข่าวสนทนาของชุมชนทั้ง 3 แห่งพบว่ามียุทธศาสตร์ที่คล้ายคลึงกัน โดยมีส่วนสำคัญที่แสดงในกระทู้ ได้แก่ ชื่อกระทู้ เนื้อหากระทู้ และผู้ตั้งกระทู้ จัดเป็นเป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับผู้ส่งสารและตัวสาร และหากผู้รับสารต้องการตอบโต้สื่อสารกลับไปองค์ประกอบของการสื่อสารที่ชุมชนจัดไว้ก็มีความคล้ายคลึงเช่นเดียวกัน เช่น การใส่รหัสสำหรับแต่งข้อความ สัญลักษณ์อารมณ์แสดงความรู้สึก พื้นที่เพื่อเขียนและสื่อสารตอบกลับไป

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าองค์ประกอบของการสื่อสารในกระดานข่าวสนทนาของชุมชนจะมีความคล้ายคลึงกันแต่ดูเหมือนว่าลักษณะขององค์ประกอบของกระทู้ในกระดานข่าวสนทนาของชุมชนชายรักชายและหญิงข้ามเพศมีความคล้ายคลึงกันมากกว่าองค์ประกอบของกระทู้ในกระดานข่าวสนทนาของชุมชนหญิงรักหญิงซึ่งมีรูปแบบค่อนข้างแตกต่าง

ในกระดานข่าวสนทนาของชายรักชายและหญิงข้ามเพศมีการสื่อสารแบบข้อความส่วนตัวคล้ายกัน การสื่อสารแบบนี้จัดขึ้นให้กับสมาชิกเพื่อใช้เป็นช่องทางการสื่อสารที่มีลักษณะเป็นส่วนตัว (privacy) การสื่อสารในลักษณะนี้จึงไม่ได้เปิดเผยกระบวนการสื่อสารต่อสาธารณะ เหมือนกับการสื่อสารในกระดานข่าวสนทนาที่มีลักษณะเป็นสาธารณะ (public)

กระดานข่าวสนทนาของชายรักชายและหญิงรักหญิงมีแบบแผนการสื่อสารแบบเวลาเดียวกันที่เหมือนกันคือ การสื่อสารในห้องสนทนาออนไลน์ของเว็บไซต์หรือ “แชตรูม” ซึ่งเป็นการสนทนาทางอินเทอร์เน็ตที่ชุมชนจัดให้กับสมาชิก แต่พบว่าทั้งสมาชิกชายรักชายและหญิงรักหญิงไม่นิยมสื่อสารในห้องสนทนาที่ชุมชนจัดตั้งขึ้นเพราะมีลักษณะเปิดเผยต่อสาธารณะมากเกินไป กล่าวคือ เป็นห้องสนทนาที่มีการสนทนาผ่านห้องสนทนาห้องเดียวกัน สมาชิกคนใดพิมพ์สื่อสารกลับไป สมาชิกคนอื่นจะเห็นข้อความด้วย ทำให้สมาชิกคนอื่นซึ่งกำลังออนไลน์อยู่ในห้องสนทนาขณะนั้นอ่านข้อความที่สื่อสารได้

• **ความต่าง** แบบแผนการสื่อสารของชุมชนไทยเลดี้บอยส์เป็นแบบต่างช่วงเวลาเพียงแบบเดียวคือ การสื่อสารในเว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยส์ ซึ่งแตกต่างจากแบบแผนการสื่อสารในชุมชนไทยแลนด์เฮาท์และเลสซ่าซึ่งมีแบบแผนการสื่อสารทั้งแบบต่างช่วงเวลาและแบบเวลาเดียวกันคือ การสื่อสารในเว็บบอร์ดและการสื่อสารในห้องสนทนาออนไลน์ของเว็บไซต์คือ เฮาท์ฟอรัม-เฮาท์แชต และเว็บบอร์ดเลสซ่า-เลสซ่า แชตรูท

แม้ว่าชุมชนชายรักชายและหญิงรักหญิงมีแบบแผนการสื่อสารแบบผสมผสานเหมือนกันแต่ดูเหมือนว่ายุทธศาสตร์การสื่อสารในชุมชนหญิงรักหญิงให้อิสระมากกว่าในชุมชนชายรักชาย เช่น การใช้ชื่อผู้ตอบหรือตั้งกระทู้ได้ตามใจต้องการเมื่อตอบหรือตั้งกระทู้ใด ๆ ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ และไม่สามารถสืบความเข้าไปดูประวัติส่วนตัวของผู้นั้นได้ ขณะที่ชุมชนชายรักชาย สมาชิกที่ตั้ง

หรือตอบกระทู้จะต้องใช้ชื่อที่สมัครไว้ตอนลงทะเบียนเพื่อตอบหรือตั้งกระทู้ ทำให้ผู้อื่นสามารถสืบประวัติหรือรู้จักได้ง่ายหรือทำให้สมาชิกไม่กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่เพราะกลัวว่าผู้อื่นจะรู้จักว่าตนคือใคร

การสื่อสารในห้องสนทนาออนไลน์ของเว็บไซต์ระหว่างชุมชนชายรักชายและหญิงรักหญิงมีความแตกต่างตรงที่ว่า สมาชิกสนทนาสื่อสารได้ง่ายและรวดเร็วกว่าโดยกรอกเพียงชื่อเล่นที่ต้องการขณะนั้น ในขณะที่การสนทนาออนไลน์ในชุมชนชายรักชายสมาชิกจำเป็นต้องกรอกรายละเอียดมากเช่น ชื่อ รหัสผ่าน อายุ รสนิยมทางเพศ จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้การสื่อสารในช่องทางนี้ไม่ได้รับความนิยมมากนัก

เมื่อดูรายละเอียดย่อย ชุมชนหญิงรักหญิงมีแบบแผนการสื่อสารที่แตกต่างจากชุมชนชายรักชายและหญิงข้ามเพศกล่าวคือ ชุมชนหญิงรักหญิงมีแบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลา 2 แบบได้แก่ เว็บไซต์เลสส์และเลสส์ไดอารี่ แต่ชุมชนชายรักชายและหญิงข้ามเพศมีการสื่อสารในกระดานข่าวสนทนาเพียงรูปแบบเดียว อย่างไรก็ตาม แบบแผนการสื่อสารในชุมชนหญิงรักหญิงส่วนใหญ่เป็นการสื่อสารต่อสาธารณะถึงกึ่งสาธารณะ แต่ไม่เปิดโอกาสให้สมาชิกสื่อสารแบบส่วนตัวในรูปแบบการสื่อสารแบบข้อความส่วนตัวซึ่งพบในชุมชนชายรักชายและหญิงข้ามเพศ

1.4 การเปรียบเทียบประชากรในชุมชนออนไลน์

• ความเหมือน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์พบว่า ชุมชนทั้ง 3 แห่งให้ความสำคัญกับสมาชิกชุมชนอย่างมากเพราะสมาชิกชุมชนเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เว็บไซต์หนึ่ง ๆ กลายเป็นชุมชนออนไลน์ได้ ในกระดานข่าวสนทนาของชุมชนไทยแลนด์เอชทีและไทยเลดี้บอยซมีองค์ประกอบ “ผู้ใช้ที่กำลังออนไลน์” ที่ทำให้ทราบว่า ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งมีสมาชิกออนไลน์ตรงกัน มีการรวมตัวกันในชุมชนเพื่ออ่านและร่วมโต้ตอบกระทู้

เมื่อเปรียบเทียบลักษณะการแบ่งกลุ่มประชากรพบว่า ชุมชนชายรักชายและหญิงข้ามเพศลักษณะการแบ่งกลุ่มสมาชิกคล้ายกันคือ ผู้ดูแลเว็บ ผู้ดูแลเว็บไซต์ และสมาชิก นอกจากนี้ยังมีการแบ่งระดับชั้น (rank) ระหว่างกลุ่มสมาชิกเพื่อแสดงถึงระดับของการปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกโดยระดับชั้นขึ้นอยู่กับจำนวนการตอบกระทู้ของสมาชิกแต่ละคน

เมื่อเปรียบเทียบคำร้อยละของคุณลักษณะคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่ได้จากการสำรวจออนไลน์พบความคล้ายกัน 2 ประการคือ (1) สมาชิกส่วนใหญ่เป็นสมาชิกตั้งแต่นั้นปีขึ้นไป และ (2) สมาชิกใช้ระยะเวลาออนไลน์ในชุมชนโดยเฉลี่ยอยู่ในช่วง 0-10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ความคล้ายคลึงทั้ง 2 ประการนี้แสดงให้เห็นถึงระดับความผูกพัน การเข้าร่วมทำกิจกรรมและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในระดับปานกลางถึงสูง นอกจากนี้ ยังพบว่าสมาชิกในชุมชนชายรัก

ชายและหญิงรักหญิงที่ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพฯ มากกว่าต่างจังหวัด อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความคล้ายคลึงกันในส่วนการจัดอันดับเหตุผลจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิกชุมชน 4 อันดับ พบความคล้ายคลึงเพียงเรื่องเดียวเท่านั้นคือ ชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศส่วนใหญ่ให้เหตุผลการสมัครสมาชิกเพื่อหาทางออก ทดแทนความรู้สึกเหงา และความรู้สึกอึดอัดที่ไม่สามารถเปิดเผยตัวตนทางเพศโดยให้เหตุผลเป็นอันดับสุดท้าย

เมื่อเปรียบเทียบลักษณะทางประชากรและความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างชุมชนออนไลน์ทั้ง 3 แห่งพบว่ามีความคล้ายคลึงกันคือ มีสายสัมพันธ์ทางสังคมแบบเข้ม (strong ties) และสายสัมพันธ์ทางสังคมแบบอ่อน (weak ties) โดยชุมชนทั้ง 3 แห่งมีสายสัมพันธ์แบบเข้มเกิดขึ้นอยู่เสมอกล่าวคือ สมาชิกชุมชนมีความผูกพันกับชุมชนและมีความสามัคคีกันสูง เช่น การร่วมกันจัดกิจกรรมของชุมชน แต่บางครั้งมีลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมแบบอ่อนเกิดขึ้นแทรกซ้อน คือเกิดความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในเว็บบอร์ด โดยมีลักษณะความขัดแย้งที่เป็นคำพูดที่สื่อผ่านตัวอักษรในเว็บบอร์ด แต่ในที่สุดจะมีกระบวนการไกล่เกลี่ยความขัดแย้งจากผู้นำชุมชนและสมาชิกชุมชนเพื่อขจัดความขัดแย้ง

• ความต่าง โครงสร้างการออกแบบชุมชนหญิงรักหญิงแตกต่างจากชุมชนชายรักชายตรงที่ว่า ไม่มีส่วนที่ทำให้เห็นว่ามีสมาชิกกำลังออนไลน์ตรงกันในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เพื่อการรวมตัวและระบบปฏิสัมพันธ์ของประชากร แต่จำเป็นต้องดูจากจำนวนและช่วงเวลาในการติดต่อภาระผู้

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในการแบ่งกลุ่มประชากรพบว่า ชุมชนหญิงรักหญิงมีกลุ่มประชากรเพียง 2 กลุ่มคือผู้ดูแลเว็บและสมาชิก โดยผู้ดูแลเว็บมีเพียงคนเดียวทำหน้าที่ดูแลทั้งเว็บไซต์และเว็บบอร์ดแต่ไม่มีผู้ดูแลเว็บบอร์ดเหมือนชุมชนชายรักชายและหญิงข้ามเพศ นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบการแบ่งลำดับชั้นสมาชิกพบว่า ชุมชนหญิงรักหญิงไม่มีการจัดลำดับชั้นเหมือนในชุมชนชายรักชายและหญิงรักหญิงเพื่อระดับการเข้าร่วมกิจกรรมในกระดานข่าวสนทนา อย่างไรก็ตาม แม้ว่าชุมชนชายรักชายและหญิงข้ามเพศมีการแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็น 3 กลุ่มเหมือนกันแต่พบว่ารายละเอียดการแบ่งประชากรกลุ่มย่อยในชุมชนหญิงข้ามเพศต่างออกไปกล่าวคือ นอกเหนือจากกลุ่มผู้ดูแลเว็บบอร์ดและสมาชิกแล้ว ยังมีกลุ่มพิเศษหรือกลุ่ม VIP ซึ่งเป็นกลุ่มวิชาชีพที่มีความเกี่ยวข้องกับหญิงข้ามเพศ ได้แก่ กลุ่มเครือข่ายความหลากหลายทางเพศ และกลุ่มเกย์ชกร

เมื่อพิจารณาคำร้อยละของคุณลักษณะหญิงข้ามเพศพบความแตกต่างในด้านสถานที่อาศัยกล่าวคือ สมาชิกชุมชนหญิงข้ามเพศอาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ และนอกเขตกรุงเทพฯ อย่างละ

ใกล้เคียงกัน ในขณะที่ สมาชิกชุมชนชายรักชายและหญิงรักหญิงส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขต
กรุงเทพฯ

หากเปรียบเทียบการจัดลำดับมูลเหตุจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิกระหว่างชายรักชาย
หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศส่วนใหญ่พบว่ามีการให้เหตุผลมูลเหตุจูงใจในการสมัครเป็น
สมาชิกในอันดับแรกมีความแตกต่างกันคือ ชายรักชายส่วนใหญ่สมัครสมาชิกเพื่อแสวงหา
มิตรภาพ เช่น หาเพื่อน หาคู่รัก ส่วนสมาชิกหญิงรักหญิงส่วนใหญ่ให้เหตุผลลำดับแรกในการ
สมัครเป็นสมาชิกเพื่อความผ่อนคลาย เพื่อความสนุกสนานและเป็นกิจกรรมยามว่าง ในขณะที่
หญิงข้ามเพศส่วนใหญ่สมัครเป็นสมาชิกเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และแสวงหาข้อมูล

แม้ว่าชุมชนทั้ง 3 แห่งมีสายสัมพันธ์ทางสังคมแบบเข้มและสายสัมพันธ์ทางสังคมแบบ
อ่อนคล้ายคลึงกัน แต่กลับพบความต่างในรายละเอียดย่อยโดยมีจุดเน้นที่ต่างกันคือ ชุมชนชาย
รักชายมีการจัดกิจกรรมเพื่อสานความสัมพันธ์และเพื่อประโยชน์แก่สาธารณะเพื่อยืดโยง
ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก เช่น กีฬากระชับความสัมพันธ์และค่ายอาสาพัฒนา ในขณะที่ใน
ชุมชนหญิงรักหญิงจะเน้นการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์โดยจัดโครงการช่วยเหลือหญิงรักหญิง
ด้วยตนเองและการจัดกิจกรรมเพื่อความบันเทิงไปพร้อมกัน เช่น โครงการให้คำปรึกษาสุขภาพ
ของผู้หญิงและงานเลี้ยงสังสรรค์ ส่วนในชุมชนของหญิงข้ามเพศส่วนใหญ่เป็นการเชื่อม
ความสัมพันธ์ผ่านการช่วยเหลือกันโดยการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ของการเป็นหญิงข้ามเพศ และ
การถ่ายทอดประสบการณ์ชีวิตระหว่างสมาชิกหญิงข้ามเพศในเว็บบอร์ด

1.5 การเปรียบเทียบระบบกำไรในชุมชนออนไลน์

หากเปรียบเทียบระบบกำไรหรือองค์กรที่ให้การสนับสนุนชุมชนทั้ง 3 แห่ง พบว่ามีความ
แตกต่างกันคือ

ชุมชนไทยแลนด์เอชทีมีองค์กรสนับสนุนในเชิงการค้า (commercial organization-
sponsored) ได้แก่ สถานบริการสำหรับชายรักชายให้การสนับสนุนเป็นแหล่งสร้างรายได้ให้แก่
ชุมชน โดยจะพบว่า มีรูปภาพและคำโฆษณาจำนวนมากแทรกอยู่บนพื้นที่เว็บไซต์ ในขณะที่
ชุมชนไทยเลดี้บอยส์และชุมชนเลสล่าไม่ได้มีองค์กรสนับสนุนในเชิงการค้า

ในชุมชนไทยเลดี้บอยส์มีองค์กรสนับสนุนแบบไม่หวังผลกำไร (non-profit organization
sponsored) ให้การสนับสนุน ได้แก่ สมาคมฟ้าสีรุ้งและกลุ่มสะพาน ซึ่งเป็นองค์กรเพื่อคนที่มี
ความหลากหลายทางเพศให้การสนับสนุนในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือ

ส่วนชุมชนหญิงรักหญิงเลสล่าไม่มีองค์กรใดสนับสนุน (non-organization sponsored)
ทั้งในด้านการเงินและเครือข่ายความร่วมมือ โดยภาระด้านการเงินตกเป็นภาระของผู้ดูแลเว็บ
เพียงผู้เดียว อย่างไรก็ตาม ผู้ดูแลเว็บให้ข้อมูลว่า มีรายได้กำไรเล็กน้อยมาจากการจัดงาน

“เลสล่า ไนท์” งานสังสรรค์ของเว็บไซต์เป็นบางครั้งว ส่วนการช่วยเหลือแบบเครือข่ายความร่วมมือส่วนใหญ่กระทำในนาม “กลุ่มเลสล่า” มากกว่าได้รับการสนับสนุนจากเครื่องจักรด้านความหลากหลายทางเพศจากภายนอกเหมือนชุมชนไทยเลดี้บอยส์

2. การเปรียบเทียบชีวิตออนไลน์ระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

การเปรียบเทียบชีวิตออนไลน์ระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศได้แก่ ชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบโดยแบ่งเป็น 2 ด้านคือ (1) การสร้างและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์ และ (2) เพศวิถีไซเบอร์และประสบการณ์ชีวิต

2.1 การเปรียบเทียบการสร้างและการแสดงออกตัวตนออนไลน์

เมื่อเปรียบเทียบการสร้างและการแสดงออกตัวตนออนไลน์ของชายรักชายและหญิงข้ามเพศในกระดานข่าวสนทนา รวมถึงตัวตนออนไลน์ของหญิงรักหญิงในไดอารี่ออนไลน์พบว่า ส่วนใหญ่มีความคล้ายคลึงกัน แต่มีความแตกต่างในขั้นตอนรายละเอียดปลีกย่อย ดังอธิบายดังนี้

- ความเหมือน เมื่อวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบรูปแบบตัวตนออนไลน์ในกระดานข่าวสนทนาของชายรักชายและหญิงข้ามเพศพบว่า ลักษณะหรือรูปแบบของตัวตนออนไลน์ทั้งตัวตนออนไลน์พื้นฐานและสิ่งสะท้อนตัวตนมีส่วนประกอบที่ใกล้เคียงกัน ได้แก่ ชื่อผู้ใช้ (Username) ตำแหน่ง (position) ระดับขั้น (level) จำนวนการตอบ (posts) รูปประจำตัว (Avatar) ลายเซ็น (signature) และ อีเมลและการส่งสารทันที (e-mail and instant messaging) ปัจจัยที่ทำให้รูปแบบตัวตนออนไลน์ในกระดานข่าวสนทนาคล้ายคลึงกันเนื่องจากการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ซึ่งมีคุณสมบัติคล้ายกันเพื่อสร้างชุมชนออนไลน์รูปแบบกระดานข่าวสนทนา

เมื่อพิจารณาขั้นตอนการสร้างตัวตนออนไลน์ 4 ขั้นตอน โดยเปรียบเทียบในขั้นตอนที่ 1-2 คือ การสร้างและแสดงตัวตนออนไลน์พบว่า เหตุผลและแรงจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิกของชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศมีจุดประสงค์เหมือนกันคือ การสมัครเป็นสมาชิกเพื่อหาเพื่อนผู้ที่มีเพศวิถีเดียวกันและเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลในเรื่องที่มีความสนใจเฉพาะกลุ่มร่วมกัน

ในขั้นการลงทะเบียนและเข้าสู่ระบบในชุมชนออนไลน์มีความเหมือนกันคือ สมาชิกจะต้องกรอกข้อมูลส่วนตัวเพื่อลงทะเบียนเป็นสมาชิก แล้วจึงอ่านและยอมรับข้อตกลงหรือกฎกติกาของกระดานข่าวสนทนาจึงจะสามารถเป็นสมาชิกและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในชุมชนได้

เมื่อเปรียบเทียบการสร้างองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์โดยพิจารณาจากข้อมูลคำสัมภาษณ์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศทั้ง 3 กลุ่มพบว่ามีความคล้ายคลึงกันกล่าวคือ มีการสร้างตัวตนออนไลน์ที่มีที่มาจากสังคมจริงหรือชีวิตจริงและมีความเชื่อมโยงกับตัวตนที่แท้จริง

เช่น ใช้ชื่อเล่นในชีวิตจริง ใช้รูปประจำตัวที่เป็นภาพถ่ายของตนเอง ใช้ลายเซ็นเพื่อปกป้องความเป็นส่วนตัว เป็นตัวตนของตนเองในชีวิตจริงให้คนอื่นในชุมชนออนไลน์นี้ได้รับรู้

เมื่อเปรียบเทียบด้านการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์พบว่า ระบบของชุมชนทั้ง 3 แห่งเปิดโอกาสให้สมาชิกปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ได้ เช่น การเปลี่ยนรูปประจำตัวและลายเซ็น โดยพบข้อมูลว่าชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศให้เหตุผลปรับเปลี่ยนองค์ประกอบตัวตนออนไลน์เหมือนกัน โดยมากจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์ในชีวิตจริงหรืออารมณ์ความรู้สึกของสมาชิกเปลี่ยนไป เมื่อตัวตนที่แท้จริงมีการเปลี่ยนแปลงจะส่งผลให้ตัวตนออนไลน์มีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย จึงสรุปความเหมือนกันของตัวตนออนไลน์ระหว่างคนที่มีความหลากหลายทางเพศได้ว่า ตัวตนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีความสัมพันธ์กับตัวตนที่แท้จริง

การแสดงออกของตัวตนออนไลน์ระหว่างคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีความคล้ายคลึงกัน 2 ลักษณะคือ มีการแสดงออกของตัวตนออนไลน์ผ่านองค์ประกอบย่อยและผ่านการตอบโต้กระทู้ การเขียนและการให้ข้อเสนอแนะไดอารี่ โดยมีชุมชนเสมือนจริงในรูปแบบกระดานข่าวสนทนาและไดอารี่ออนไลน์เป็นพื้นที่ให้ตัวตนออนไลน์แสดงออก

เมื่อพิจารณาเพื่อเปรียบเทียบชั้น 3-4 การคงอยู่ทางสังคมออนไลน์และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมพบความคล้ายคลึงกันเช่นกันกล่าวคือ ชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศมีการสร้างปฏิสัมพันธ์กันทั้งแบบออนไลน์ผ่านการตอบกระทู้ การเขียนให้ข้อเสนอแนะไดอารี่ และปฏิสัมพันธ์แบบออฟไลน์ผ่านการพูดคุยโทรศัพท์และนัดพบกัน โดยพบว่าระดับของการปฏิสัมพันธ์มีความแตกต่างกัน บางคนจะมีการปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบออนไลน์ร่วมกับแบบออฟไลน์ แต่บางคนสร้างปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์เพียงอย่างเดียว

นอกจากนี้ ยังพบข้อมูลเกี่ยวกับระบบปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์-ออฟไลน์ที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์ตัวตนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศข้างต้น โดยมี 3 รูปแบบคือ (1) ตัวตนออนไลน์แบบเปิด พบในผู้ที่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและมีแนวโน้มปฏิสัมพันธ์แบบออฟไลน์ร่วมกับแบบออนไลน์ (2) ตัวตนออนไลน์แบบปิด พบในผู้ที่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลแค่บางส่วน มักปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์มากกว่าแบบออฟไลน์ และ (3) ตัวตนออนไลน์แบบมีดีพบในผู้ที่ไม่ต้องการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวให้ผู้อื่นได้รับรู้ มีปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์อย่างเดียว

• ความต่าง หากเปรียบเทียบหาความแตกต่างของรูปแบบตัวตนออนไลน์พบความแตกต่างระหว่างตัวตนออนไลน์ของชายรักชายและหญิงข้ามเพศกับตัวตนออนไลน์ของหญิงรักหญิงในกระดานข่าวสนทนา กล่าวคือ รูปแบบตัวตนออนไลน์ของชายรักชายและหญิงข้ามเพศมีองค์ประกอบทั้งตัวตนออนไลน์และสิ่งสะท้อนตัวตนออนไลน์หลายองค์ประกอบเพื่อแสดงตัวตนว่า

ผู้นั้นเป็นใคร เช่น ชื่อผู้ใช้ รูปประจำตัว ลายเซ็น แต่ในกระดานข่าวสนทนาของหญิงรักหญิงมีองค์ประกอบเฉพาะส่วนที่เป็นชื่อผู้ใช้เพียงอย่างเดียว ทำให้ในกระดานข่าวสนทนาของหญิงรักหญิงมีลักษณะของการไม่รู้จักตัวตน (anonymity) อยู่มากกว่าตัวตนออนไลน์ของชายรักชายและหญิงข้ามเพศเพราะผู้ใช้สามารถปรับเปลี่ยนแปลงและแก้ไของค์ประกอบตัวตนออนไลน์ได้ง่ายกว่า

เมื่อค้นหาความแตกต่างในขั้นตอนการสร้างและการแสดงตัวตนออนไลน์พบว่า ในขั้นที่ 1-2 การสร้างและแสดงของตัวตนออนไลน์ เหตุผลและแรงจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิกของชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศมีความแตกต่างกันคือ หญิงข้ามเพศสมัครสมาชิกเพื่อสร้างตัวตนออนไลน์มุ่งเป้าหมายแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการเป็นสาวประเภทสองกับกลุ่มสาวประเภทสองด้วยกันเอง เช่น การศัลยกรรมแปลงเพศ แต่ไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อหาคู่รักเหมือนกับกลุ่มชายรักชายจำนวนหนึ่ง ในขณะที่เหตุผลจูงใจการสมัครเป็นสมาชิกชุมชนของหญิงรักหญิงจำนวนหนึ่งกลับแตกต่างออกไปคือ การสมัครเป็นสมาชิกเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตการเป็นหญิงรักหญิงจากการได้อ่านเรื่องราวในไดอารี่ออนไลน์ของหญิงรักหญิงคนอื่น

ในขั้นตอนการลงทะเบียนและเข้าสู่ระบบมีความแตกต่างเล็กน้อย การสร้างตัวตนออนไลน์ของหญิงข้ามเพศในขั้นแรกจำเป็นต้องอ่านรายละเอียดการลงทะเบียนเป็นสมาชิกหรือข้อตกลงการใช้กระดานข่าวสนทนา ก่อนลงทะเบียนสมัครสมาชิกแล้วจึงสร้างตัวตนออนไลน์โดยการกรอกข้อมูลส่วนบุคคล ในขณะที่การสร้างตัวตนออนไลน์ในชุมชนชายรักชายสมาชิกจะต้องสร้างชื่อผู้ใช้งานก่อนแล้วจึงอ่านและยอมรับกติกาการใช้งานกระดานข่าวสนทนา แล้วจึงค่อยกรอกข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อได้เข้าใช้งานในกระดานข่าวสนทนาแล้ว

ความแตกต่างในขั้นตอนที่กล่าวข้างต้นมีความสำคัญต่อการสร้างและแสดงออกของตัวตนออนไลน์เพราะหากสมาชิกสามารถแก้ไขข้อมูลส่วนตัวในภายหลังได้เมื่อเข้าสู่ระบบของชุมชนแล้วลักษณะการแสดงออกของตัวตนจะเลื่อนไหลได้มากกว่าการสร้างตัวตนในขั้นตอนแรกและไม่สามารถแก้ไของค์ประกอบย่อยได้อีก โดยเฉพาะส่วนชื่อผู้ใช้ ซึ่งพบว่าการเปลี่ยนแปลงชื่อผู้ใช้ในชุมชนชายรักชายทำได้โดยสมาชิกเอง แต่การเปลี่ยนชื่อผู้ใช้ในชุมชนหญิงข้ามเพศสมาชิกไม่สามารถเปลี่ยนแปลงเองได้ โดยหากต้องการเปลี่ยนแปลงชื่อผู้ใช้ สมาชิกต้องอีเมลไปยังผู้ดูแลเว็บหรือผู้ดูแลเว็บบอร์ดเพื่อขอเปลี่ยนชื่อ

การกรอกข้อมูลส่วนตัวเพื่อสร้างตัวตนออนไลน์ในชุมชนหญิงรักหญิงมีความแตกต่างจากการกรอกข้อมูลส่วนตัวในชุมชนชายรักชายและหญิงข้ามเพศกล่าวคือ การกรอกข้อมูลส่วนตัวในชุมชนหญิงรักหญิงสมาชิกจะถูกถามถึงข้อมูลส่วนตัวที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง เช่น ชื่อ นามสกุล วัน เดือน ปีเกิด ทำให้สมาชิกรู้สึกไม่เป็นส่วนตัวและอาจเกรงว่าสามารถ

สื่อบันทึกตัวตนที่แท้จริงได้ ซึ่งแตกต่างจากการให้กรอกข้อมูลที่มีคำถามลักษณะทั่วไป เช่น อีเมล เพศวิถี ซึ่งเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถสื่อบันทึกตัวตนที่แท้จริงได้ ทำให้สมาชิกรู้สึกอิสระมากกว่า

ความแตกต่างในขั้นตอนการสร้างองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ระหว่างชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศมีความแตกต่างในรายละเอียดเล็กน้อย ยกตัวอย่างจากการสังเกตพบว่า กลุ่มหญิงข้ามเพศมีแนวโน้มใช้รูปประจำตัวที่เป็นภาพถ่ายของตนเองมากกว่ากลุ่มหญิงรักหญิงและชายรักชายบางส่วนที่มักไม่แสดงรูปถ่ายของตนเองเพราะต้องการปิดบังตัวตนที่แท้จริง ในขณะที่ ชายรักชายมักใช้ลายเซ็นเพื่อแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกมากกว่ากลุ่มหญิงข้ามเพศ นอกจากนี้ ความแตกต่างของการแสดงออกของตัวตนออนไลน์ระหว่างหญิงรักหญิงกับชายรักชายและหญิงข้ามเพศที่เห็นได้ชัดเจนคือ ตัวตนออนไลน์ที่ถูกแสดงออกในไดอารีออนไลน์ ซึ่งเป็นพื้นที่การแสดงออกที่ไม่พบในชุมชนชายรักชายและหญิงข้ามเพศ ซึ่งพบว่าตัวตนที่ถูกแสดงออกในไดอารีออนไลน์ถูกแสดงออกได้ดีกว่าตัวตนออนไลน์ในกระดานข่าวสนทนา เนื่องจากมีพื้นที่ในการแสดงออกและนำเสนอตัวตนผ่านการเขียนเรื่องราวส่วนตัวในลักษณะบันทึกประจำวันได้อย่างมีอิสระมากกว่า

2.2 การเปรียบเทียบเพศวิถีไซเบอร์และประสบการณ์ชีวิต

เมื่อเปรียบเทียบรูปแบบการแสดงออกของเพศวิถีไซเบอร์และประสบการณ์ชีวิตระหว่างชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ พบว่ามีทั้งความเหมือนและความแตกต่างกัน อธิบายได้ดังนี้

ภาพที่ 7.1 แผนผังการจำแนกเพศวิถีของชายรักชาย หญิงรักหญิง และคนรักสองเพศ

• **ความเหมือน** ความคล้ายคลึงกันทางเพศวิถีประการหนึ่งระหว่างกลุ่มชายรักชายและหญิงรักหญิงเห็นได้จากภาพที่ 7.1 มีการสร้างคำศัพท์เฉพาะกลุ่มขึ้นเพื่อเรียกเพศวิถีแบบต่าง ๆ เช่น เกย์คิง เกย์ควีน ทอม ดี โดยผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตต่อประเด็นเรื่องศัพท์เรียกเฉพาะกลุ่มไว้ 3 ประการคือ (1) ศัพท์เฉพาะกลุ่มที่สร้างขึ้นใช้เรียกเพศวิถีแบบต่าง ๆ เป็นการแบ่งแยกแบบชั่วคราวข้ามที่เลียนแบบลักษณะความเป็นหญิงและความเป็นชาย เช่น เกย์คิง-เกย์ควีน ทอม-ดี (2) ศัพท์ที่สร้างขึ้นมักโยงกับบทบาทขณะมีเพศสัมพันธ์ในผู้ชายและผู้หญิง เช่น เกย์ฝ่ายรุก-เกย์ฝ่ายรับ เลสคิง-เลสควีน (3) ต่อมาคำศัพท์ที่สร้างขึ้นเดิมเกิดปัญหาในการใช้เรียกชายรักชายและ

หญิงรักหญิงบางคนที่อยู่นอกประเภท เพราะชายรักชายหรือหญิงรักหญิงบางคนไม่ได้มีลักษณะความเป็นหญิง-ความเป็นชายที่ชัดเจน ประกอบกับชายรักชายหรือหญิงรักหญิงบางส่วนไม่ได้มีบทบาทในขณะที่เพศสัมพันธ์เป็นผู้กระทำหรือเป็นผู้ถูกกระทำเพียงแบบเดียว แต่พบว่าบางคนสามารถมีเพศสัมพันธ์เป็นได้ทั้งฝ่ายกระทำและถูกกระทำจึงเกิดการวิวัฒนาการสร้างศัพท์ใหม่ขึ้น เช่น เกย์โบท เลสทิวเวย์ ในขณะที่ คนรักเพศเดียวกันหรือคนรักต่างเพศบางคนสามารถมีความสัมพันธ์ทางเพศได้ทั้งเพศชายและเพศหญิงจึงเกิดการยอมรับเป็นกลุ่มใหม่และมีการสร้างศัพท์ใหม่เพื่อเรียกคนกลุ่มนี้คือ คนรักสองเพศ หรือ “ไบ” เช่น “เกย์ไบ” “เลสไบ”

ข้อสังเกตเชิงเปรียบเทียบอีกประการหนึ่งเกี่ยวกับรูปแบบทางเพศวิถีของชายรักชายและหญิงรักหญิงคือ การไม่ให้การยอมรับเพศวิถีที่นอกกระแสที่เกิดเป็นเพศวิถีกลุ่มใหม่คล้ายกัน เช่น “ทอมรักทอม” “สาวเสียบ” และ “ไบ” เนื่องจากคนกลุ่มที่มีเพศวิถีแบบนี้ใหม่นี้ทำให้ความสัมพันธ์หรือการจำแนกประเภทและให้ความหมายกลุ่มคนรักเพศเดียวกันแบบเดิมเปลี่ยนแปลงไป จึงเกิดเป็นอคติทางเพศต่อกลุ่มคนดังกล่าว ทำให้กลุ่มคนที่มีเพศวิถีที่อยู่นอกเหนือการจัดแบ่งประเภทไม่กล้าเปิดเผยตัวตนเพราะกลัวถูกรังเกียจและไม่ได้รับการยอมรับในสังคมคนรักเพศเดียวกัน

การมีอคติและเลือกปฏิบัติในกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศด้วยตนเองเป็นข้อค้นพบที่น่าสนใจยิ่ง กล่าวคือ ในขณะที่คนรักต่างเพศมีอคติและเลือกปฏิบัติต่อคนที่มีความหลากหลายทางเพศ แต่เมื่อวิเคราะห์ภายในสังคมหลากหลายทางเพศกลับพบว่า เกิดอคติซ้อนทับอีกชั้นหนึ่ง เห็นได้จากเนื้อหากระทู้ในกระดานข่าวสนทนาที่พบว่า ชายรักชายและหญิงรักหญิงมักมีอคติ รังเกียจและไม่ให้การยอมรับคนรักสองเพศเพราะคนรักสองเป็นผู้ที่รักได้ทั้งสองเพศและอยู่ในสังคมรักต่างเพศและสังคมความหลากหลายทางเพศ โดยจะยกตัวอย่างให้เห็น 3 กรณี

ตัวอย่างแรก คนรักเพศเดียวกันมักกล่าวหาว่าคนรักสองเพศ “สกปรก” “มากเกินไป(ในกาม)” และรับพฤติกรรมรักสองเพศไม่ได้ ทำให้บางครั้ง หากคนรักสองเพศเข้ามาในโลกคนรักเพศเดียวกันจึงไม่ได้การต้อนรับและมักถูกผลักไสไปสู่คนรักต่างเพศเช่นเดิม ในขณะที่เมื่อคนรักสองเพศกลับเข้าสู่สังคมรักต่างเพศ หากผู้นั้นแสดงออกว่าเป็นรักสองเพศก็ถูกกีดกันเช่นเดียวกัน ดังนั้น การเป็นคนรักสองเพศจึงเป็นเพศวิถีที่มีลักษณะสองแพรงที่บางครั้งยากที่จะเลือกทางเดิน

ตัวอย่างที่สอง ภายในสังคมชายรักชาย ชายรักชายที่แสดงออกถึงความเป็นหญิงมาก เช่น มีท่าทางกระตุงกระตึ่ง มักไม่ได้รับการยอมรับจากชายรักชายกลุ่มที่มีความเป็นชาย โดยเฉพาะการเลือกคู่รักของชายรักชายที่มีการมุ่งเน้นหาคู่รักที่มีความเป็นชายเหมือนคน สะท้อนจากคำหาคู่รักที่ว่า “หาคุณแมน ๆ” “หาคุณไม่แสดงออก”

ตัวอย่างสุดท้าย ชายรักชายส่วนหนึ่งมีอคติและรังเกียจหญิงข้ามเพศ เนื่องจากการแสดงออกทางเพศของหญิงข้ามเพศที่ไม่ตรงกับกายที่เป็นชายทำให้ชายรักชายมองว่าหญิงข้ามเพศ “ผิดปกติ” โดยเหตุผลส่วนหนึ่งมาจากการรับรู้ภาพด้านลบจากสังคมรักต่างเพศและการนำเสนอภาพตัวแทนแบบเหมารวมที่ตอกย้ำโดยสื่อ อคติทางเพศต่อหญิงข้ามเพศจึงทำให้ชายรักชายไม่เข้าใจความเป็นคนข้ามเพศและพยายามกีดกันแบ่งแยกหญิงข้ามเพศออกจากเพศวิถีของตน โดยใช้คำพูดที่บางครั้งมีนัยถึงการดูถูกเหยียดหยาม เช่น “ตุ๊ด” “แต้ว” “กะเทย”

ความเหมือนกันในประเด็นต่อมาคือ ความลื่นไหลทางเพศ (sexual fluidity) เกิดขึ้นในสังคมหญิงรักหญิงและชายรักชายคล้ายกัน ความลื่นไหลทางเพศเกิดจากการเรียนรู้ประสบการณ์ทางเพศวิถีแบบใหม่ที่แตกต่างจากประสบการณ์ทางเพศวิถีในช่วงเวลาหนึ่งที่ตนเลือกเดิม จนมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงตัวตนและเพศวิถีจากแบบหนึ่งไปสู่อีกแบบหนึ่งได้ เช่น การเปลี่ยนตัวตนทางเพศจาก “เกย์ควีน” ไปสู่ “เกย์คิง” และ การเปลี่ยนตัวตนทางเพศจาก “ทอม” ไปสู่ “ผู้หญิงแท้” ดังนั้น ตัวตนทางเพศของคนที่มีความหลากหลายทางเพศจึงไม่ได้มีลักษณะตายตัว

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบประเด็นเรื่องเพศวิถีไซเบอร์และประสบการณ์ชีวิตระหว่างคนที่มีความหลากหลายทางเพศทั้ง 3 กลุ่ม พบว่ามีความคล้ายคลึงกันคือ ในกระดานข่าวสนทนาของชายรักชายและหญิงรักหญิงได้จัดตั้งกระดานข่าวเฉพาะขึ้นเพื่อให้สมาชิกหาเพื่อนหรือคู่รักผ่านพื้นที่ในอินเทอร์เน็ต โดยพบว่าสมาชิกทั้งชายรักชายและหญิงรักหญิงได้สมัครสมาชิกเพื่อตั้งกระทู้เพื่อหาคู่รักเป็นจำนวนมาก เมื่อเปรียบเทียบรูปแบบการตั้งกระทู้เพื่อหาเพื่อนและคนรักพบว่าส่วนมากมีความคล้ายกันคือ มีการตั้งกระทู้ในรูปแบบการให้ข้อมูลติดต่อ เช่น อีเมล เว็บบอร์ดเพื่อใช้ในการติดต่อกลับ รองลงมาเป็นการตั้งกระทู้ในเชิงระบุคุณสมบัติของตนเองและคุณสมบัติของคนรักที่ต้องการพร้อมทั้งการระบุเพศวิถีที่ผู้ตั้งกระทู้ต้องการ ส่วนรูปแบบการหาคนรักที่เป็นการหาคุนอนพบน้อย นอกเหนือจากการจัดกระดานข่าวสนทนาเพื่อหาคู่รักแล้ว ยังพบว่า ผู้ดูแลเว็บไซต์ได้สร้างพื้นที่ให้สมาชิกชายรักชายและหญิงรักหญิงลงภาพถ่ายของตนเองเพื่อหาคู่รักและสร้างความดึงดูดใจออนไลน์มากขึ้นไปกว่าการสร้างคามดึงดูดใจผ่านตัวอักษรในเว็บบอร์ดได้แก่ OutPhoto ในชุมชนไทยแลนด์เฮ้าท์ และ Photo Vote ในชุมชนเลสล่า

การสร้างพื้นที่ในกระดานข่าวสนทนาและการแสดงภาพถ่ายออนไลน์เพื่อหาคู่รักให้กับชายรักชายและหญิงรักหญิงได้รับความนิยมจากสมาชิกจำนวนหนึ่ง โดยพบว่าหลังจากสมาชิกสร้างปฏิสัมพันธ์ทำความรู้จักในโลกออนไลน์และได้มีการทำความรู้จักแบบเผชิญหน้าตามมาด้วยเห็นได้จากกระทู้เรื่องเล่าประสบการณ์จากสมาชิกที่นัดพบเพื่อนหรือคนที่ตนสนใจที่รู้จักกันในโลกออนไลน์มาก่อนไปสู่การพบปะกันจริง ๆ ในพื้นที่จริง

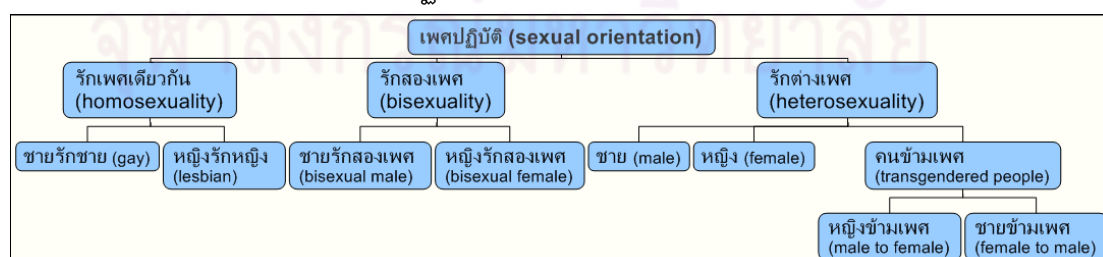

เมื่อค้นหาสื่อการลามกออนไลน์และการมีความสัมพันธ์ทางเพศผ่านโลกไซเบอร์ในชุมชนชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ พบว่ามีความคล้ายคลึงกันคือ ผู้ดูแลเว็บไซต์และผู้ดูแลเว็บบอร์ดมีนโยบายห้ามและปิดกั้นการนำเสนอข้อความที่สื่อไปถึงเรื่องเพศสัมพันธ์และการนำเสนอสื่อลามกในเว็บไซต์ การนำเสนอข้อความในเชิงลามกอนาจารในชุมชนออนไลน์จึงพบเพียงจำนวนเล็กน้อยที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ดูแลเว็บไซต์ เช่น โฆษณาเชิงการลามกในไทยแลนด์เอชที กระทั่งชายเซ็กส์ทอยในเลสล่า นอกจากนี้ ยังพบว่ากรณีเพศสัมพันธ์แบบไซเบอร์หรือ “ไซเบอร์เซ็กส์” ไม่ปรากฏในชุมชนกรณีศึกษาทั้ง 3 แห่งเลย เนื่องจากชุมชนกรณีศึกษามีแบบแผนการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาเป็นหลัก ซึ่งไม่เอื้อต่อการมีเพศสัมพันธ์แบบไซเบอร์ซึ่งต้องใช้แบบแผนการสื่อสารแบบช่วงเวลาเดียวกัน เช่น การมีไซเบอร์เซ็กส์ผ่านห้องสนทนาออนไลน์

โดยภาพรวมพบว่า ประเด็นร่วมในเรื่องข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศระหว่างชายรักชาย หญิงรักหญิงและหญิงข้ามเพศที่ถูกแสดงออกในกระดานข่าวสนทนามีความคล้ายกันคือ คนที่มีความหลากหลายทางเพศเขียนบอกเล่า ชักถาม และระบายความรู้สึกในเรื่องทางเพศในหัวข้อที่คล้ายกัน เช่น การขอคำปรึกษาเรื่องเพศสัมพันธ์ การเล่าประสบการณ์รัก การระบายความในใจถึงอคติทางเพศที่ได้รับจากสังคมรักต่างเพศ ดังนั้น ประสบการณ์และเรื่องเล่าจากกระทั้จึงเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศที่สะท้อนสุขภาพทางเพศในมิติทางกาย จิตและสังคมของคนที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมจริงได้ดี โดยพบว่าประเด็นเกี่ยวกับเปิดเผยตัวตนทางเพศ อคติทางเพศ และการเลือกปฏิบัติเป็นประเด็นร่วมที่พบได้ทั้งในกลุ่มชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ

• ความต่าง เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลถึงความแตกต่างทางเพศวิถีระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศพบความแตกต่างในการแบ่งกลุ่มเพศปฏิบัติ (sexual orientation) ดังภาพที่ 7.2

ภาพที่ 7.2 แผนผังการจำแนกเพศปฏิบัติของคนรักต่างเพศและคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

เมื่อจำแนกตามมิติเพศปฏิบัติ คนที่มีความหลากหลายทางเพศในงานวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ชายรักชายและหญิงรักหญิงจัดในกลุ่มรักเพศเดียวกัน (homosexuality) ส่วนหญิงข้ามเพศจัดในกลุ่มรักต่างเพศ (heterosexuality) โดยชายรักชายและหญิงรักหญิงใช้เพศ

สรีระที่ได้มาโดยกำเนิดเป็นตัวจัดกลุ่มและเป็นกลุ่มที่ดำเนินชีวิตตรงตามเพศสรีระของตน ส่วนหญิงข้ามเพศใช้เพศทางจิตใจเป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่มโดยใช้การทดสอบทางจิตวิทยาและข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมการใช้ชีวิตในสังคมมาพิสูจน์ได้ ดังนั้น หญิงข้ามเพศหรือสาวประเภทสอง (ทั้งที่แปลงเพศแล้วและยังไม่แปลงเพศ) จึงมีความแตกต่างจากชายรักชายและหญิงรักหญิง เพราะเป็นกลุ่มที่ใช้ชีวิตตรงข้ามกับเพศสรีระ (เพศชาย) ที่ได้มาโดยกำเนิด เช่น บุคคลที่เกิดมาเป็นเพศชายแต่มีบุคลิกภาพและใช้ชีวิตแบบเพศหญิง

ส่วนผลเปรียบเทียบหาความแตกต่างในเรื่องความดึงดูดใจระหว่างบุคคลแบบออนไลน์พบว่า ชุมชนหญิงข้ามเพศไม่ได้จัดสร้างกระดานข่าวสนทนาเพื่อหาเพื่อนหรือคู่รักและจัดพื้นที่นำเสนอภาพถ่ายของสมาชิกเพื่อสร้างความดึงดูดใจอย่างเฉพาะเจาะจงเหมือนกระดานข่าวสนทนาและพื้นที่นำเสนอภาพถ่ายในชุมชนชายรักชายและหญิงรักหญิง ดังนั้น จึงพบกระทำในชุมชนจำนวนน้อยที่ผู้ชายเข้ามาตั้งกระทู้เพื่อหาคู่รักที่เป็นหญิงข้ามเพศ ในขณะที่พบกระทำที่มีวัตถุประสงค์เพื่อหาคู่รักในชุมชนชายรักชายและหญิงรักหญิงมีอยู่จำนวนมากและมีหลากหลายรูปแบบมากกว่า รวมทั้งยังมีการนำเสนอภาพถ่ายสมาชิกมีอยู่จำนวนมากด้วย

เมื่อเปรียบเทียบในประเด็นไซเบอร์เซ็กส์และสื่อการมารมณออนไลน์จะพบความแตกต่างกล่าวคือ พบภาพเชิงการมารมณออนไลน์จำนวนมากในไทยแลนด์เอช ส่วนในชุมชนหญิงรักหญิงและหญิงข้ามเพศกลับพบภาพในเชิงการมารมณน้อยมาก เช่น พบเพียงข้อความในกระทู้ที่เชื่อมโยงไปถึงแหล่งสื่อการมารมณนอกเว็บไซต์เลสส์ ส่วนในเว็บไซต์ไทยเลดี้บอยซีไม่พบสื่อการมารมณปรากฏอยู่เลย

สำหรับผลเปรียบเทียบหาความแตกต่างเกี่ยวกับข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ผู้วิจัยมีข้อสังเกตดังนี้

สาวประเภทสองทั้งที่แปลงเพศและยังไม่แปลงเพศจำเป็นต้องดูแลสุขภาพกายมากกว่าชายรักชายและหญิงรักหญิงเพราะสาวประเภทสองพยายามให้รูปร่างสรีระทางกายที่เกิดขึ้นเป็นเพศชายของตนเองให้มีความคล้ายเพศหญิงมากที่สุด เช่น การรับประทานฮอร์โมน การดูแล “เรือนร่างใหม่” (ร่างกายแบบผู้หญิง) และอวัยวะเพศหญิงหลังการผ่าตัดแปลงเพศ

ชายรักชายและหญิงรักหญิงประเภท “ดี” และ “เลส” เผชิญกับปัญหาการเปิดเผยตัวตนทางเพศน้อยกว่า หญิงรักหญิงประเภท “ทอม” และ สาวประเภทสอง เนื่องจากทอมและสาวประเภทสองแสดงออกถึงตัวตนทางเพศอย่างชัดเจนซึ่งตรงกันข้ามกับเพศทางกายของตน ซึ่งสังคมส่วนหนึ่งยังมองว่าเป็นเรื่องที่ “แปลก” หรือผิดจากบรรทัดฐานทางเพศ เช่น เกิดเป็นผู้ชายควรแต่งกายแบบชายไม่ใช่แบบผู้หญิง ซึ่งการแสดงออกที่ชัดเจนมากเกินไปทำให้สังคมไม่ยอมรับ ในขณะที่ชายรักชายและหญิงรักหญิงประเภท “ดี” และ “เลส” หากมองบุคลิกภาพทางกายทั่วไป

มีความเหมือนชายและหญิงทั่วไปและบางคนสามารถปิดบังตัวตนทางเพศที่แท้จริงได้ เช่น การแต่งกายและมีบุคลิกภาพตรงตามเพศ ทำให้สังคมไม่ทราบ สังคมจึงไม่มีปฏิกิริยาแสดงการรังเกียจหรือการไม่ยอมรับเมื่อเทียบกับการแสดงออกทางเพศอย่างชัดเจนในกลุ่มทอมและสาวประเภทสอง

หญิงข้ามเพศถูกเลือกปฏิบัติทางเพศจากสังคมมากกว่าชายรักชายและหญิงรักหญิง เช่น การเลือกปฏิบัติในการรับสมัครงาน การเลือกปฏิบัติในสถานบันเทิง ทั้งนี้มาจากปัจจัยสำคัญคือ คำนำหน้านามไม่ตรงกับการแต่งกายและบุคลิกภาพและการตีตราสร้างภาพเหมารวมเชิงลบโดยสื่อ ทำให้หญิงข้ามเพศเป็นกลุ่มเดียวที่พยายามสร้างขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมเพื่อเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศที่มีความชัดเจน ได้แก่ การขอแก้ไขพระราชบัญญัติคำนำหน้านามบุคคล ในขณะที่ ชายรักชายและหญิงข้ามเพศถูกเลือกปฏิบัติน้อยกว่าจึงยังไม่มีขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิทางเพศที่ชัดเจน

สรุป

การสังเคราะห์ เปรียบเทียบลักษณะของชุมชนเสมือนจริงระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ได้แก่ ชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศพบทั้งความเหมือนและความแตกต่างโดยแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ (1) เป้าหมายและกระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์ ชุมชนทั้ง 3 แห่งมีผู้นำชุมชนหรือผู้ดูแลเว็บเป็นผู้สร้างองค์ประกอบต่าง ๆ ในชุมชนให้แก่กลุ่มสมาชิกซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการคงอยู่ของชุมชนออนไลน์ เมื่อมีสมาชิก สมาชิกต่างร่วมกันรักษาเป้าหมายของชุมชน อย่างไรก็ตาม พบความแตกต่างว่า จุดกำเนิดของชุมชนชายรักชายเริ่มต้นจากผู้นำเว็บเองโดยที่ผู้นำชุมชนไม่ได้เป็นสมาชิกชุมชนแห่งอื่นมาก่อน ในขณะที่ ชุมชนหญิงรักหญิงและหญิงข้ามเพศเริ่มต้นจากการเป็นสมาชิกชุมชนออนไลน์ของชายรักชายมาก่อนแต่ภายหลังได้สร้างชุมชนเฉพาะของตนเองขึ้นมาโดยมีการกำหนดเป้าหมายของชุมชนแตกต่างกันไป (2) สถานที่ในชุมชนออนไลน์ ทั้ง 3 แห่งเป็นแบบผสมผสานคือมีทั้งสถานที่จริง ๆ และสถานที่เสมือนจริง แต่พบว่าการสร้างสถานที่ในชุมชนหญิงรักหญิงแตกต่างจากชายรักชายและหญิงข้ามเพศเพราะมีการสร้างสถานที่แบบจริง ๆ ไปสู่สถานที่เสมือนจริง ในขณะที่ ในชุมชนชายรักชายและหญิงข้ามเพศมีการสร้างสถานที่แบบเสมือนจริงไปสู่แบบจริง ๆ (3) แบบแผนการสื่อสารในชุมชนออนไลน์ของชายรักชายและหญิงรักหญิงเป็นแบบผสมผสานคือมีทั้งการสื่อสารแบบช่วงเวลาเดียวกันและต่างช่วงเวลา ส่วนแบบแผนการสื่อสารในชุมชนหญิงข้ามเพศมีแบบต่างช่วงเวลาเท่านั้น อย่างไรก็ตาม พบว่าแบบแผนการสื่อสารในชุมชนทั้ง 3 แห่งเป็นการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาเป็นหลัก ได้แก่ การสื่อสารในกระดานข่าวสนทนา (4) ประชากรในชุมชนออนไลน์ ประชากรหรือสมาชิกชุมชนมีความสำคัญต่อการกำเนิดเป็นชุมชนออนไลน์ โดยพบว่าชุมชนทั้ง 3 แห่งให้ความสำคัญ

กับสมาชิกอย่างมากโดยพบว่ามีการจัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกให้เหนียวแน่น ชุมชนของคนที่มีความหลากหลายทางเพศจึงมีระบบสายสัมพันธ์ทางสังคมแบบเข้ม อย่างไรก็ตาม พบว่าคุณลักษณะทางประชากร เหตุผลแรงจูงใจในการสมัครสมาชิกระหว่างชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศมีความแตกต่างกัน รวมทั้งชุมชนมีเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกที่แตกต่างกันด้วย (5) ระบบกำไรในชุมชนออนไลน์ ในชุมชนทั้ง 3 แห่งมีความแตกต่างกันคือ ชุมชนชายรักชายมีองค์กรสนับสนุนในเชิงการค้า ส่วนชุมชนหญิงรักหญิงไม่มีองค์กรใดสนับสนุนทางการเงิน ในขณะที่ชุมชนหญิงข้ามเพศมีองค์กรแบบไม่มุ่งหวังผลกำไรสนับสนุนการจัดกิจกรรมของชุมชน

ผลการเปรียบเทียบการแสดงผลของตัวตนออนไลน์ระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ได้แก่ ชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ พบว่าส่วนใหญ่มีความเหมือนกัน แต่ความแตกต่างในแง่รายละเอียดกล่าวคือ ตัวตนออนไลน์ของชายรักชายและหญิงข้ามเพศมีรูปแบบและสิ่งสะท้อนตัวตนที่คล้ายกัน ได้แก่ ชื่อผู้ใช้ ตำแหน่ง ระดับชั้น จำนวนการตอบ รูปประจำตัวและลายเซ็น ส่วนเหตุผลจูงใจในการสร้างตัวตนออนไลน์หรือการสมัครสมาชิกมีความเหมือนกันคือเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและหาเพื่อนที่มีเพศวิถีเดียวกัน นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวตนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศถูกแสดงออกอย่างเชื่อมโยงกับตัวตนที่แท้จริงผ่านพื้นที่ในกระดานข่าวสนทนาและไดอารี่ออนไลน์ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เอื้อให้ตัวตนออนไลน์มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน อย่างไรก็ตาม พบว่าการแสดงผลของตัวตนออนไลน์ระหว่างชายรักชายและหญิงข้ามเพศกับหญิงรักหญิงมีความแตกต่างคือ รูปแบบตัวตนออนไลน์มีความต่างกัน เหตุผลแรงจูงใจในการสมัครสมาชิกต่างกันบางด้าน และระดับการแสดงผลของตัวตนออนไลน์ในกระดานข่าวสนทนาแตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบเพศวิถีไฮเบอร์และประสบการณ์ชีวิตระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ได้แก่ ชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศพบทั้งความเหมือนกันคือ (1) ข้อมูลด้านเพศวิถีพบว่า หญิงรักหญิงและชายรักชายมีการสร้างศัพท์เรียกเพศวิถีเฉพาะกลุ่มขึ้นซึ่งสะท้อนระบบความสัมพันธ์แบบชายหญิง มีการจัดกลุ่มที่คำนึงถึงลักษณะความเป็นหญิงและความเป็นชาย มีความสั่นไหวในตัวตนทางเพศเกิดขึ้นได้ และมีแนวโน้มไม่ยอมรับตัวตนทางเพศวิถีของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศแบบใหม่ ๆ ที่ไม่เข้าจำพวกเดิม อย่างไรก็ตาม พบความแตกต่างในมิติเพศปฏิบัติระหว่างชายรักชายและหญิงรักหญิงซึ่งจัดเป็นรักเพศเดียวกันกับหญิงข้ามเพศซึ่งจัดเป็นรักต่างเพศไม่ใช่รักเพศเดียวกัน (2) การเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับเพศวิถีไฮเบอร์พบว่า ชายรักชายและหญิงรักหญิงมีการตั้งกระดานข่าวเพื่อหาเพื่อนและคนรักและมีการจัดพื้นที่นำเสนอภาพถ่ายส่วนบุคคลเพื่อสร้างความดึงดูดใจ ในขณะที่

หญิงข้ามเพศไม่มีกระดานขาวเพื่อหาคู่รักและไม่มีพื้นที่นำเสนอภาพถ่าย ในด้านสื่อลามกออนไลน์และโซเชียลมีเดียพบว่า ในชุมชนชายรักชายมีภาพเชิงลามกมากกว่าในชุมชนหญิงรักหญิงและหญิงข้ามเพศ อย่างไรก็ตามไม่พบการมีโซเชียลมีเดียในชุมชนทั้ง 3 แห่ง เพราะลักษณะการสื่อสารแบบต่างเวลาในชุมชนไม่เอื้อ (3) การเปรียบเทียบข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศในชุมชนทั้ง 3 แห่งมีความเหมือนกันคือ เป็นพื้นที่ขอคำปรึกษา ระบายความในใจ และแลกเปลี่ยนความรู้ในเรื่องทางเพศ อย่างไรก็ตามพบความแตกต่างในมิติสุขภาพทางเพศระหว่างหญิงข้ามเพศที่ต้องการพื้นที่ระบายความรู้สึกและการแลกเปลี่ยนข้อมูลมากกว่าชายรักชายและหญิงรักหญิง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 8

“ออกจากระบบ” (Log out) : สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง “ชีวิตของคนที่มีความหลากหลายทางเพศในชุมชนเสมือนจริง” เป็นการศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคมและชีวิตของกลุ่มคนที่สังคมยังรู้จักน้อยและอาจคิดว่าเป็นการศึกษาเรื่องที่ “แปลก” และ “ผิดปกติ” เช่น การศึกษาเพศวิถีของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ วิถีชีวิตในโลกออนไลน์ แต่ผลการวิจัยที่นำเสนอและค้นพบกลับเป็นความพยายามที่จะลบล้างความคิดที่ว่า “แปลก” และความ “ผิดปกติ” ที่ถูกตีตราโดยสังคมออกไป โดยการสะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศใช้ชีวิตที่แตกต่างจากเพศวิถีหลักในสังคม ได้แก่ ชีวิตของชายรักชาย หญิงรักหญิงและหญิงข้ามเพศเป็นกลุ่มคนปกติของสังคมเพียงแต่เป็นกลุ่มคนใช้ชีวิตที่มีความ “แตกต่าง” แต่ “ไม่แปลกแยก” จากคนรักต่างเพศ โดยนัยนี้ การศึกษาวิจัยนี้จึงเป็นข้อมูลที่ต้องการโน้มน้าวให้ทั้งสังคมรักต่างเพศและสังคมความหลากหลายทางเพศเองได้หันมาเปิดใจยอมรับความแตกต่างและความหลากหลายทางเพศวิถีที่มีอยู่ในสังคมอีกด้วย

นอกจากนี้ การที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาชีวิตในชุมชนเสมือนจริงยังมีเป้าหมายเพื่อนำเสนอบทบาทของชุมชนเสมือนจริงในฐานะพื้นที่ที่มีความเชื่อมโยงและสะท้อนชีวิตในโลกจริง ๆ ให้สังคมได้เข้าใจภาพลักษณ์ของโลกอินเทอร์เน็ตในด้านบวกมากกว่าการพยายามตอกย้ำนำเสนอภาพด้านลบที่มักถูกคนส่วนใหญ่สร้างแบบเหมารวมไว้ในใจอยู่เสมอ เช่น การนำเสนอชุมชนเสมือนจริงในฐานะแหล่งรวมองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ การสร้างอัตลักษณ์ในโลกเสมือนจริงที่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงของผู้คนโดยมีสื่อและการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือช่วยดำรงรักษาอัตลักษณ์ที่สร้างขึ้นมาใหม่

1. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องราวของชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศ หรือ คนที่มีความหลากหลายทางเพศในโลกไซเบอร์สเปซ โดยใช้แนวทางการศึกษาแบบชาติพันธุ์วรรณาแห่งความเสมือนจริง (virtual ethnography) ซึ่งเป็นแนวทางการศึกษาที่เหมาะสมกับการศึกษาในประเด็นที่ผู้วิจัยเน้น ประกอบด้วย 3 ประเด็นย่อย ได้แก่ ชุมชนเสมือนจริง ตัวตนออนไลน์ เพศวิถีไซเบอร์และประสบการณ์ชีวิตของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยสามารถสรุปผลการวิจัย 3 ประการ ดังต่อไปนี้

ประการแรก กระบวนการสร้างและคุณลักษณะของชุมชนเสมือนจริง ผู้วิจัยได้ศึกษากระบวนการสร้างและลักษณะชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศพบว่า

กระบวนการสร้างชุมชนเสมือนจริงรูปแบบกระดานข่าวสนทนาของชายรักชาย หญิงข้ามเพศ และชุมชนไดอารี่ออนไลน์ของหญิงรักหญิงล้วนเริ่มต้นจากผู้ดูแลเว็บผู้เป็นคนที่มีความหลากหลายทางเพศทำการสร้างเว็บไซต์และสร้างชุมชนเสมือนจริงขึ้นโดยการวางเป้าหมายหลักของชุมชนและสร้างคุณลักษณะย่อยภายในชุมชนเสมือนจริงขึ้นมาจากตนเอง

โดยการสร้างชุมชนเสมือนจริงโดยผู้นำชุมชนหรือผู้ดูแลเว็บผู้วางเป้าหมายของชุมชนมีลักษณะเป็นอุดมการณ์ส่วนบุคคล (ideology) อยู่ก่อน จากนั้นสมาชิกชุมชนจึงได้ร่วมกันสานต่อและดำรงเป้าหมายหลักของชุมชนร่วมกัน ซึ่งนับได้ว่าสมาชิกชุมชนเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อการดำรงเป็นชุมชนเสมือนจริงอย่างมาก อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกระบวนการสร้างชุมชนระหว่างกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศพบว่า ชุมชนเสมือนจริงของชายรักชาย หญิงรักหญิงและหญิงข้ามเพศมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ชุมชนไทยแลนด์เอชหรือชุมชนเสมือนจริงของชายรักชายมีเป้าหมายสร้างเพื่อเป็นชุมชนที่สร้างสรรค์สำหรับชายรักชายและเพื่อกระตุ้นให้ชายรักชายไทยยอมรับตัวตนทางเพศสะท้อนจากชื่อชุมชนคำว่า “เอช” (come out) ส่วนชุมชนเลสส์หรือชุมชนของหญิงรักหญิงมีเป้าหมายเพื่อเป็นชุมชนสำหรับกลุ่มหญิงรักหญิง มีการสร้างเครือข่ายความช่วยเหลือหญิงรักหญิง และยังมีเป้าหมายเพื่อให้สังคมทั่วไปมีความเข้าใจหญิงรักหญิงมากขึ้น เช่น การรักษาภาพลักษณ์ที่ดีและรณรงค์ให้องค์กรในสังคมมีความเข้าใจหญิงรักหญิงอย่างถูกต้อง ในขณะที่ ชุมชนไทยเลดี้บอยส์หรือชุมชนของหญิงข้ามเพศสร้างขึ้นเพื่อเป็นชุมชนสำหรับการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และองค์ความรู้ของหญิงข้ามเพศในสังคมไทย เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับการแปลงเพศ การเป็นพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ชีวิตระหว่างสาวประเภทสอง

เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศในด้านสถานที่พบว่า ทุกชุมชนกรณีศึกษามีสถานที่แบบผสมผสาน (hybrid) ทั้งสถานที่แบบเสมือนจริง (virtual place) คือพื้นที่ในกระดานข่าวสนทนา และพื้นที่ทางกายภาพ (physical place) คือการพบปะกันระหว่างสมาชิกในพื้นที่จริง ๆ ในชุมชนชายรักชายมี “เอชฟอรัม” มีพื้นที่เสมือนจริงในการมีปฏิสัมพันธ์ออนไลน์และมีการจัดกิจกรรมหลายลักษณะเพื่อให้สมาชิกพบปะกันในพื้นที่จริง เช่น การสังสรรค์ การท่องเที่ยว การทำบุญบริจาคทาน ส่วนในชุมชนของหญิงรักหญิงมี “เว็บบอร์ดเลสส์” และ “เลสส์ไดอารี่” เป็นพื้นที่เสมือนจริงและมีการกิจกรรมพบปะสังสรรค์ในพื้นที่จริง ๆ ประจำสัปดาห์ระหว่างกลุ่มสมาชิกในนามว่า “เลสส์ไนท์” ในขณะที่ชุมชนหญิงข้ามเพศได้สร้าง “เว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยส์” เป็นพื้นที่เสมือนจริงไว้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และข้อมูลระหว่างสมาชิกโดยมีการจัดกิจกรรมพบปะระหว่างสมาชิกจำนวน 2 ครั้ง

คือ “1st Meeting บ้านบางแค” เป็นการพบปะเชิงธุรกิจและ “ไทยเลดี้บอยซ์ มีที่ตั้ง ดี โอ เวอร์ทูลู” ซึ่งเป็นการพบปะในเชิงสังสรรค์

คุณลักษณะประการต่อมาคือ การสื่อสารในชุมชนเสมือนจริง โดยพบว่าการสื่อสารในชุมชนของชายรักชายและหญิงรักหญิงเป็นแบบผสมผสาน (hybrid) คือเป็นทั้งการสื่อสารแบบเวลาเดียวกัน (synchronous communication) ได้แก่ การสื่อสารผ่านเว็บบอร์ดใน “เอาร์ทฟอรัม” “เว็บบอร์ดเลสล่า” “เลสล่า ไดอารี่” และการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลา (asynchronous communication) ได้แก่ การสื่อสารใน “เอาร์ทแชต” “เลสล่า แชตรูม” แต่การสื่อสารในชุมชนเสมือนจริงของหญิงข้ามเพศเป็นการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาเพียงแบบเดียวคือ การสื่อสารใน “เว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยซ์” อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในชุมชนชายรักชายและหญิงรักหญิงมีการสื่อสารแบบผสมผสาน แต่กลับพบว่าสมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่ใช้สื่อสารแบบต่างช่วงเวลาเพื่อปฏิสัมพันธ์กันเป็นหลัก

คุณลักษณะที่สำคัญมากต่อการเกิดเป็นชุมชนเสมือนจริงคือ สมาชิกชุมชน เนื่องจากเป็นผู้สร้างระบบปฏิสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในชุมชน การปฏิสัมพันธ์ทำให้เว็บไซต์กลายเป็นชุมชนออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีลักษณะเป็นกลุ่มขนาดย่อม มีโครงสร้างสายสัมพันธ์ทางสังคมที่เข้มแข็ง (strong ties) ได้แก่ มีการช่วยเหลือร่วมมือกัน ให้คำปรึกษา มีระดับความผูกพันกับชุมชนสูง มีสำนึกร่วมของการเป็นชุมชน อย่างไรก็ตาม พบว่ามีความขัดแย้งและไม่ร่วมมือเกิดขึ้นในชุมชนเป็นบางครั้งแต่ยังไม่ถึงขั้นทำให้สายสัมพันธ์ในชุมชนแตกแยก

คุณลักษณะของชุมชนเสมือนจริงด้านสุดท้ายคือ องค์กรที่ให้การสนับสนุนชุมชนเสมือนจริง ผลการวิจัยพบว่าองค์กรสนับสนุนของชายรักชาย หญิงรักหญิง และหญิงข้ามเพศมีความแตกต่างกัน ชุมชนชายรักชายมีองค์กรสนับสนุนในเชิงการค้า เห็นได้จากการโฆษณาผู้สนับสนุนที่เป็นผลิตภัณฑ์สำหรับผู้ชายและสถานที่บริการทางเพศสำหรับชายรักชายในหน้าเว็บไซต์ ส่วนชุมชนหญิงข้ามเพศมีองค์กรสนับสนุนแบบไม่หวังผลกำไรช่วยเหลือสนับสนุนการทำกิจกรรมที่สร้างประโยชน์แก่คนที่มีความหลากหลายทางเพศ ได้แก่ สมาคมฟ้าสีรุ้งและกลุ่มสะพาน แต่ทั้งนี้รายจ่ายของชุมชนยังคงตกเป็นของผู้ดูแลเว็บ ในขณะที่ ชุมชนหญิงรักหญิงไม่มีองค์กรสนับสนุนรายจ่ายทั้งหมดในการบำรุงชุมชนเป็นเงินส่วนตัวของผู้ดูแลเว็บ

ประการที่สอง การสร้างและแสดงตัวตนออนไลน์ การวิเคราะห์การสร้างและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์ ตลอดจนปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนที่มีความหลากหลายทางเพศในชุมชนเสมือนจริงพบว่า การสร้างและแสดงตัวตนออนไลน์แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

ในขั้นที่ 1-2 การสร้างและการแสดงของตัวตนออนไลน์ การสร้างตัวตนออนไลน์เริ่มต้นจากการตัดสินใจสมัครเป็นสมาชิกชุมชนออนไลน์ด้วยเหตุผลแรงจูงใจส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ไป ได้แก่ การแสวงหาเพื่อนและคู่รัก การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และความต้องการเรียนรู้วิถีชีวิตของคนที่มีความหลากหลายทางเพศคนอื่นที่แตกต่างจากตน หลังจากตัดสินใจสมัครสมาชิก ขั้นตอนต่อมาคือ การลงทะเบียนเพื่อสร้างตัวตนออนไลน์โดยการกรอกข้อมูลส่วนตัว จากนั้นจึงสร้างองค์ประกอบย่อยของตัวตนออนไลน์ ได้แก่ ตั้งชื่อผู้ใช้ (username) เลือกรูปประจำตัว (avatar) เขียนลายเซ็น (signature) และการเขียนเรื่องราวในไดอารี่ เพื่อบ่งบอกความเป็นตัวตนที่ถูกแสดงในพื้นที่กระดานข่าวสนทนาและไดอารี่ออนไลน์

ข้อค้นพบที่สำคัญคือ องค์ประกอบย่อยของตัวตนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่ถูกแสดงออกในชุมชนเสมือนจริงมีความเชื่อมโยงหรือมีความสัมพันธ์กับตัวตนที่แท้จริง (continuum) แต่จากการสัมภาษณ์คนที่มีความหลากหลายทางเพศกล่าวตรงกันว่า ตัวตนออนไลน์แสดงออกได้ดีกว่าตัวตนที่แท้จริง โดยมีการแสดงออกตัวตนออนไลน์ที่เชื่อมโยงกับตัวตนที่แท้จริงหลายลักษณะ ได้แก่ การตั้งชื่อผู้ใช้ที่มาจากชื่อจริง บุคลิกภาพจากตัวตนที่แท้จริง ความต้องการและอุดมการณ์ส่วนบุคคลในโลกจริง ๆ การเลือกรูปประจำตัวโดยใช้ภาพถ่ายของตนเอง การเขียนลายเซ็นซึ่งใช้ข้อความที่ต้องการสื่อสารให้ผู้อื่นในชุมชนรับรู้ถึงอารมณ์ความรู้สึกในชีวิตจริงของผู้ใช้ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง และการเขียนเรื่องราวในไดอารี่ที่มาจากการใช้ชีวิตประจำวันในโอกาสต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังพบว่าผู้ใช้บางคนยังได้ปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของตัวตนออนไลน์ใหม่ตามเหตุการณ์หรืออารมณ์ความรู้สึกในชีวิตจริงที่เปลี่ยนแปลงไปได้ด้วย เช่น เปลี่ยนรูปประจำตัว แก์ลายเซ็น ดังนั้น ตัวตนออนไลน์จึงมีลักษณะที่ลื่นไหลอย่างเชื่อมโยงกับตัวตนที่แท้จริง

นอกจากตัวตนออนไลน์ถูกแสดงออกผ่านองค์ประกอบย่อยของตัวตนออนไลน์แล้ว ยังถูกแสดงออกผ่านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในกระดานข่าวสนทนาและไดอารี่ออนไลน์ได้อีกด้วย ได้แก่ การแสดงออกผ่านโต้ตอบกระทู้ การเขียนและให้ข้อเสนอแนะในไดอารี่ ซึ่งพบว่าการแสดงออกตัวตนออนไลน์ในลักษณะนี้ถูกแสดงออกได้มากกว่าการแสดงออกผ่านองค์ประกอบย่อยเพราะเป็นเรื่องของการแสดงตัวตนออนไลน์ผ่านการเรียนรู้ความคิดของผู้อื่นซึ่งสามารถรับรู้ถึงบุคลิกภาพและตัวตนด้านต่าง ๆ ของคนอื่นผ่าน “ภาษา”

ในขั้นที่ 3-4 การคงอยู่ทางสังคมออนไลน์และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม หลังจากตัวตนออนไลน์แสดงออกในชุมชนเสมือนจริงระยะหนึ่ง ผู้ใช้จะสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นผ่านการตอบโต้กระทู้ ซึ่งพบว่าวิธีสร้างปฏิสัมพันธ์ 2 แบบคือ (1) ปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์ ได้แก่ การตอบกระทู้ การเขียนและให้ข้อเสนอแนะในไดอารี่ และการสนทนาออนไลน์ (2) ปฏิสัมพันธ์แบบ

ออนไลน์ ได้แก่ การพูดคุยโทรศัพท์และนัดพบกัน การสร้างปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบออนไลน์และออนไลน์มีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้ตัวตนออนไลน์และตัวตนที่แท้จริงของผู้อื่น โดยข้อมูลจากการสัมภาษณ์พบว่า คนที่มีความหลากหลายทางเพศมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่มีลักษณะต่างกันโดยได้แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่สร้างปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ และกลุ่มที่สร้างปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์อย่างเดียวแต่ได้มีปฏิสัมพันธ์ในรูปการคุยโทรศัพท์แต่ไม่ได้พบกันจริง ๆ

นอกเหนือจากการสร้างปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์และออฟไลน์แล้ว เมื่อวิเคราะห์ลักษณะตัวตนออนไลน์กับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลพบว่า คนที่มีความหลากหลายทางเพศมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ 3 รูปแบบคือ (1) กลุ่มที่สร้างปฏิสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอและเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลทุกด้านแก่ผู้อื่น (2) กลุ่มที่สร้างปฏิสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอแต่ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในบางด้านต่อผู้อื่น และ (3) กลุ่มที่ไม่ต้องการปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบออนไลน์และแบบออฟไลน์กับสมาชิกคนอื่น

ประการสุดท้าย การแสดงออกทางเพศวิถีไฮเบอร์และประสบการณ์ชีวิต ผลศึกษารูปแบบการแสดงออกทางเพศวิถีไฮเบอร์และประสบการณ์ชีวิตในกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศพบว่า ชุมชนเสมือนจริงรูปแบบกระดานข่าวสนทนาเป็นพื้นที่ช่วยหาเพื่อนและคู่รักที่มีเพศวิถีเดียวกันให้กับชายรักชายและหญิงรักหญิงเพราะในสังคมจริง บางครั้งไม่อาจทราบได้ว่าใครเป็นชายรักชายหรือหญิงรักหญิงด้วยเพศสรีระที่เหมือนกัน การหาคู่รักในกระดานข่าวสนทนาจึงเป็นกระบวนการทำความรู้จักกันก่อนที่จะสานความสัมพันธ์กันต่อไปในโลกจริง ๆ โดยพบรายละเอียดว่า ในชุมชนชายรักชายและหญิงรักหญิงมีการจัดกระดานข่าวเพื่อหาเพื่อนคู่รักขึ้นมาโดยเฉพาะ ส่วนชุมชนหญิงข้ามเพศไม่พบกระดานข่าวสนทนาเพื่อหาเพื่อนและคนรักแต่พบการตั้งกระทู้หาคนรักของผู้ชายที่ต้องการมีคู่รักเป็นสาวประเภทสอง

เมื่อจัดกลุ่มเนื้อหากระทู้หาเพื่อนและคนรักในกระดานข่าวสนทนาพบว่า มี 5 รูปแบบ ได้แก่ (1) มีการให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการติดต่อสานสัมพันธ์ เช่น อีเมล เว็บไซต์ส่วนตัว (2) มีการหาคนรักโดยระบุเพศวิถี (3) การหาคนรักโดยระบุคุณสมบัติส่วนตัวและคุณสมบัติของคนรักที่ต้องการ (4) การหาเพื่อนหรือคนรักที่ระบุพื้นที่ และ (5) การหาคนรักที่เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่ได้รับการยอมรับทางสังคม นอกจากการตั้งกระทู้เพื่อหาคนรัก ยังพบว่าชุมชนชายรักชายและหญิงรักหญิงได้จัดพื้นที่ในการหาคนรักโดยการ “โพสต์รูป” เพื่อสร้างความดึงดูดใจเพื่อทำความรู้จักในเบื้องต้นก่อนที่จะนัดพบกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์รักในโลกจริง ๆ อันเป็นที่มาของเรื่องเล่าถึงประสบการณ์ชีวิตในการทำควารู้จักในโลกออนไลน์และการนัดพบ “คนในเน็ต” ในกระทู้ที่ปรากฏในชุมชนเสมือนจริง

ในส่วนข้อค้นพบเกี่ยวกับรูปแบบการแสดงผลทางเพศวิถีผ่านโซเชียลมีเดียและสื่อเชิงกามารมณ์ในชุมชนเสมือนจริงพบว่า ไม่มีการแสดงผลเกี่ยวกับโซเชียลมีเดียในชุมชนเสมือนจริงกรณีศึกษา เพราะการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาไม่เชื่อมต่อการมีเพศสัมพันธ์ผ่านโลกโซเชียล ผู้วิจัยพบเพียงกระทู้ที่โยงถึงเรื่องโซเชียลมีเดียในกระดานข่าวสนทนาเท่านั้น และเมื่อค้นหารูปแบบสื่อเชิงกามารมณ์พบว่า ชุมชนชายรักชายมีภาพเชิงกามารมณ์ซึ่งเป็นโฆษณาสถานที่บริการทางเพศของชายรักชายแทรกอยู่จำนวนมาก แต่ไม่พบสื่อเชิงกามารมณ์ในชุมชนหญิงรักหญิงและหญิงข้ามเพศเนื่องจากผู้นำชุมชนมีนโยบายปิดกั้นและควบคุมสื่อลามกทุกประเภท

ในด้านการแสดงผลของประสบการณ์ชีวิต ข้อมูลที่ถูกแสดงผลภายในชุมชนเสมือนจริงเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นสุขภาพทางเพศที่เกี่ยวข้องกับคนที่มีความหลากหลายทางเพศในชีวิตจริงได้ดี เมื่อจัดกลุ่มเนื้อหาพบประเด็นเกี่ยวกับ เพศสัมพันธ์ การเปิดเผยตัวตน ทัศนคติทางเพศและการเลือกปฏิบัติจากสังคม ข้อมูลที่ปรากฏจึงแสดงให้เห็นความสำคัญของชุมชนเสมือนจริงในฐานะพื้นที่ให้ข้อมูล ขอคำปรึกษาและระบายความในใจในเรื่องวิถีทางเพศซึ่งในชีวิตจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศบางคนอาจจะอายุที่จะถามหรือไม่มีข้อมูลเพียงพอ การแบ่งปันประสบการณ์ชีวิตจึงช่วยคนที่มีความหลากหลายทางเพศให้แก้ปัญหาและนำไปใช้ปฏิบัติในชีวิตจริงของแต่ละคนได้

2. อภิปรายผลเชิงทฤษฎี

ในที่นี้จะอภิปรายว่าผลการวิจัยสอดคล้องและขัดแย้งกับแนวคิด ทฤษฎีที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมหรือไม่อย่างไรโดยแยกเป็น 4 เรื่อง

ชุมชนเสมือนจริง เมื่ออภิปรายโยงผลการวิจัยเข้ากับแนวคิดชุมชนเสมือนจริงในส่วนทบทวนวรรณกรรมพบว่า ผลการวิจัยส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับแนวคิดแต่มีความขัดแย้งกันในบางส่วนกล่าวคือ สอดคล้องตามการนิยามความหมายชุมชนเสมือนจริงโดยนักวิชาการหลายคน ชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่การรวมตัวกันเป็นกลุ่มคนในอินเทอร์เน็ตเพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ผ่านการตอบโต้กระทู้และแลกเปลี่ยนข้อมูล มีการตั้งกฎเกณฑ์ใหม่เพื่อใช้ในชุมชน และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่อกันจนยึดโยงความรู้สึกร่วมของการเป็นชุมชนร่วมกัน โดยมีระบบการสื่อสารแบบช่วงเวลาเดียวกันและต่างช่วงเวลาเป็นสื่อกลางช่วยเหลือ อย่างไรก็ตาม ข้อค้นพบขัดแย้งกับการให้ความหมายว่าชุมชนเสมือนจริงขาดการควบคุมและมีความเป็นอิสระ เนื่องจากมีข้อมูลพบว่า ผู้ดูแลระบบมีการตั้งกฎเกณฑ์ขึ้นมาควบคุมและเมื่อมีการละเมิดกฎที่ตั้งขึ้นก็มีการลงโทษสมาชิก ฉะนั้น จึงมีการควบคุมเกิดขึ้น สมาชิกจึงถูกจำกัดอิสระและต้องทำตามกฎเกณฑ์ของชุมชน

นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์คุณลักษณะย่อยทั้ง 5 องค์ประกอบยังพบว่า ชุมชนกรณีศึกษามีองค์ประกอบครบถ้วนตรงตามที่ทฤษฎีกล่าวไว้กล่าวคือ ชุมชนกรณีศึกษามีเป้าหมายของชุมชนที่สร้างขึ้นโดยผู้นำชุมชนและร่วมกันดำรงเป้าหมายโดยสมาชิก มีการสร้างสถานที่ในการปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบเสมือนจริงและแบบจริง ๆ เกิดขึ้น และมีการสลับกลับไปกลับมาระหว่างพื้นที่จริงและพื้นที่เสมือนจริง มีแบบแผนการสื่อสารแบบผสมผสานคือ แบบช่วงเวลาเดียวกันและต่างช่วงเวลา อย่างไรก็ตาม มีข้อมูลที่ขัดแย้งกับแนวคิดเล็กน้อยในเรื่ององค์ประกอบในประเด็นแบบแผนการสื่อสารกล่าวคือ ชุมชนชายรักชายและหญิงรักหญิงมีแบบแผนการสื่อสารแบบผสม ส่วนชุมชนหญิงข้ามเพศมีการสื่อสารแบบต่างช่วงเวลาแบบเดียว แต่แบบแผนการสื่อสารหลักเป็นแบบต่างช่วงเวลาเป็นหลักแต่สมาชิกยังคงรับรู้และมีสำนึกร่วมของการเป็นชุมชนสูง ซึ่งแย้งกับแนวคิดที่กล่าวว่า สมาชิกในชุมชนจะมีสำนึกร่วมสูงจำเป็นต้องมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบช่วงเวลาเดียวกันและต่างช่วงเวลา (interactivity continuum)

ตัวตนออนไลน์ เมื่อวิจารณ์ข้อค้นพบในการวิจัยเข้ากับแนวคิดเรื่องตัวตนออนไลน์พบว่า ข้อค้นพบมีทั้งส่วนที่ขัดแย้งและสอดคล้องกับแนวคิดกล่าวคือ มีข้อค้นพบว่าสมาชิกคนที่มีความหลากหลายทางเพศไม่ได้สร้างตัวตนหลายตัวตน (multiple identity) หรือการสร้างตัวตนแบบหลายบทบาท (multiple role) เพื่อใช้ในชุมชนเสมือนจริง แต่ข้อมูลจากการสัมภาษณ์พบว่าสมาชิกคนหนึ่ง ๆ จะสร้างเพียงตัวตนเดียว และยังพบว่าตัวตนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีความเชื่อมโยงกับตัวตนที่แท้จริง ซึ่งขัดแย้งกับแนวคิดและงานวิจัยบางเรื่อง ที่กล่าวว่า ในโลกออนไลน์ บุคคลจะสร้างตัวตนออนไลน์ให้แตกต่างจากตัวตนที่แท้จริงในลักษณะไม่สามารถสืบถึงตัวตนที่แท้จริงได้ (anonymity) แต่ตัวตนออนไลน์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีลักษณะแบบตัวตนแฝงที่เชื่อมโยงไปสู่ตัวตนที่แท้จริงได้ (psedonymity) เช่น การใช้ชื่อผู้ใช้ที่ใกล้เคียงกับชื่อที่แท้จริง รูปประจำตัวและลายเซ็นที่บ่งบอกถึงตัวตนที่แท้จริง นอกจากนี้ ยังไม่พบลักษณะการแสดงตัวตนแบบสร้างเป็นคนอื่น (online identity play) เช่น การเปลี่ยนเพศ (gender-swapping) แต่พบว่าคนที่มีความหลากหลายทางเพศแสดงตัวตนออนไลน์สอดคล้องกับตัวตนจริงและเพศจริง ๆ

ส่วนข้อค้นพบที่สอดคล้องกับแนวคิดคือ ผลการศึกษาพบความสอดคล้องตรงกับนิยามและลักษณะของตัวตนออนไลน์จากการทบทวนวรรณกรรมคือ เป็นตัวตนในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เกิดขึ้นในชุมชนเสมือนจริงมีลักษณะปรับเปลี่ยนได้ง่ายกว่าตัวตนที่แท้จริง เช่น การปรับแก้ไของค์ประกอบของตัวตนออนไลน์เมื่ออารมณ์ความรู้สึกเปลี่ยนแปลง การปฏิสัมพันธ์และรวมตัวกันของตัวตนออนไลน์ก่อให้เกิดเป็นชุมชนเสมือนจริงขึ้นมา ตัวตนออนไลน์มีความเชื่อมโยงกับ

ตัวตนที่แท้จริงและแสดงออกได้ดีกว่าตัวตนที่แท้จริง เช่น สมาชิกต่างแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกผ่านตัวอักษรที่พิมพ์สื่อสารและแสดงออกทางอุดมการณ์ส่วนบุคคลผ่านลายเซ็น สมาชิกกล้าแสดงความคิดเห็นมากกว่าการแสดงความคิดเห็นในสังคมจริง ๆ เนื่องจากในสังคมออนไลน์เส้นแบ่งทางชนชั้น อาชีพ ฐานะ และเพศถูกลดความสำคัญลง

เพศวิติไซเบอร์ เมื่ออภิปรายผลการวิจัยในเรื่องเพศวิติไซเบอร์เข้ากับแนวคิดและงานวิจัยพบว่า ผลการวิจัยในประเด็นความดึงดูดใจระหว่างบุคคลแบบออนไลน์และสุขภาพทางเพศมีความสอดคล้องกับการทบทวนวรรณกรรมเชิงงานวิจัยแต่มีข้อขัดแย้งในประเด็นเรื่องไซเบอร์เซ็กส์และสื่อการอารมณ์ออนไลน์ กล่าวคือ ข้อมูลพบสอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ ว่าชุมชนเสมือนจริงของคนที่มีความหลากหลายทางเพศเป็นพื้นที่หาเพื่อนและคนรักก่อนที่จะสร้างความสัมพันธ์แบบจริง ๆ เป็นพื้นที่ในการเขียนเล่า ปรึกษาปัญหา ระบายความรู้สึกเกี่ยวกับเพศวิติ และยังเป็นที่เอื้อให้ผู้ที่ไม่เปิดเผยตัวตนทางเพศในสังคมจริง ได้แสดงออกและเรียนรู้เพศวิติในกระดานข่าวสนทนา ซึ่งจากข้อค้นพบแสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลที่มีความหลากหลายทางเพศบางส่วนเป็นผู้ที่ไม่เปิดเผยตัวตนทางเพศ

อย่างไรก็ตาม พบข้อมูลที่ขัดแย้งกับแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องก่อนหน้านี้ว่า จะพบไซเบอร์เซ็กส์และสื่อการอารมณ์ในชุมชนเสมือนจริงเพราะธรรมชาติของอินเทอร์เน็ตที่มีอิสระในเรื่องทางเพศ แต่ข้อมูลกลับพบว่า ชุมชนของคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีการควบคุมเนื้อหาเรื่องทางเพศอย่างเข้มงวดและไม่ให้อิสระพูดคุยเรื่องทางเพศในเชิงการอารมณ์ รวมถึงการนำเสนอภาพในเชิงลามกอนาจาร

ทฤษฎีความหลากหลายทางเพศและความหลากหลายทางเพศแนวไซเบอร์ หากพิจารณาผลการวิจัยโดยโยงเข้ากับทฤษฎีความหลากหลายทางเพศพบว่า ทฤษฎีนี้ช่วยวิเคราะห์ให้มุมมองใหม่และช่วยทำความเข้าใจปรากฏการณ์ที่ศึกษาได้ดี ในอีกทางหนึ่ง ผลการวิจัยยังช่วยให้ความกระจ่างในความคิดของทฤษฎีที่ค่อนข้างซับซ้อนและเข้าใจยากให้มีความชัดเจนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยที่ค้นพบในบางมุมกลับสวนทางกับความคิดหลักของทฤษฎีความหลากหลายทางเพศ

คำว่า “ควีเอร์” หรือ “หลากหลายทางเพศ” ในงานวิจัยนี้สอดคล้องกับการให้ความหมายในแง่ทฤษฎีคือ ในความหมายแรก ใช้ในฐานะคำคุณศัพท์เพื่อบอกถึงคุณลักษณะการแสดงออกทางเพศที่ “แตกต่าง” จากรักต่างเพศ ในความหมายที่สอง ใช้ในฐานะคำนามเพื่อบอกถึงกลุ่มคนชายขอบทางเพศที่มีฐานอยู่บนการมีอคติทางเพศและถูกเลือกปฏิบัติเพราะเพศวิติที่แตกต่างจากบรรทัดฐานทางเพศแบบหลัก โดยแยกตามมิติเพศปฏิบัติแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มรักเพศเดียวกัน

ได้แก่ ชายรักชายและหญิงรักหญิง กลุ่มรักต่างเพศ ได้แก่ หญิงข้ามเพศ และกลุ่มรักสองเพศ ได้แก่ คนรักสองเพศ ในความหมายสุดท้าย ใช้ในฐานะคำกริยาในการครุ่นคิดและแสดงจุดยืนในงานวิจัยในการวิเคราะห์สังคมเพื่อประกาศความสถานะทางเพศที่แตกต่าง โดยมุ่งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจและเพศวิถีผ่านงานเขียนและเรื่องเล่าที่ถ่ายทอดประสบการณ์ชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

ผลการวิจัยเกี่ยวกับตัวตนและเพศวิถีของคนที่มีความหลากหลายทางเพศทำให้เราเข้าใจความคิดของทฤษฎีเรื่องตัวตนทางเพศที่ลื่นไหลเปลี่ยนแปลงได้และตัวตนเป็นเพียงการแสดงออก เช่น จากเปลี่ยนเกย์ควีนสู่เกย์คิง การเปลี่ยนจากทอมสู่การเป็นผู้หญิงแท้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมมีส่วนกำหนดตัวตนทางเพศมากกว่าปัจจัยทางชีวภาพซึ่ง การแสดงออกทางเพศขึ้นอยู่กับบริบท ไม่มีลักษณะตายตัวและไม่ใช่เรื่องของพัฒนาการทางอัตลักษณ์เพศ ดังนั้น เรื่องของตัวตนและเพศวิถีจึงเป็นเรื่องที่ “ไม่นิ่ง” สามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยเฉพาะตัวตนและการแสดงออกทางเพศในชุมชนเสมือนจริงที่มีความอิสระสูง

เพศสรีระ เพศวิถี และเพศสภาพแม้ไม่ใช่เรื่องเดียวกันแต่มีความสัมพันธ์กันซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องอำนาจด้วย ยกตัวอย่างผลการวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่า หญิงข้ามเพศถูกสังคมกำหนดโดยเพศสรีระ ตัวตนของหญิงข้ามเพศไม่ได้ถูกมองลึกลงไปในมิติทางเพศสภาพหรือเพศทางใจ ซึ่งทำให้สังคมรักต่างเพศมีความเข้าใจเรื่องหญิงข้ามเพศเพียงผิวเผิน หญิงข้ามเพศที่แปลงเพศแล้วจึงไม่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้หญิงเนื่องจากสังคมยึดเพศสรีระโดยกำเนิดเป็นกรอบคิดหลักในการแบ่งแยกจำพวกและกำหนดความสัมพันธ์ของคน

ความน่าสนใจในเรื่องความไม่สอดคล้องระหว่างทฤษฎีกับที่ข้อค้นพบประการหนึ่งคือความคิดของทฤษฎีความหลากหลายทางเพศในส่วนที่กล่าวว่า เน้นมุ่งทำลายการจัดประเภท (category) และพยายามตรวจสอบสังคมโดยใช้ความคิดแบบชั่วคราวข้ามนิยม โดยเปิดโอกาสให้เกิดความหลากหลายทางเพศในสังคมให้มากที่สุด และไม่การยอมรับการแบ่งเพศเป็นสองในลักษณะแยกขั้ว (ที่อิงกับหญิงและชาย) นั้นสวนทางกับข้อค้นพบที่ว่า ในหมู่ชายรักชาย หญิงรักหญิงยังมีการจัดประเภทเพศวิถีออกเป็นสองโดยอิงกับบทบาทที่มีการแยกขั้วแบบหญิงชาย เช่น คิง-ควีน ทำให้เพศวิถีแบบชายชอบอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในกลุ่มเดียวกันถูกเพิกเฉยและไม่ได้รับการยอมรับความหลากหลายทางเพศแบบอื่น ๆ เช่น ทอมรักทอม สาวเสียบ นอกจากนี้ ข้อมูลยังสะท้อนให้เห็นความคิดจากทฤษฎีที่ว่า แม้มีการต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิให้คนรักเพศเดียวกันจากสังคมรักต่างเพศ แต่ในขณะเดียวกัน การเรียกร้องยังเดินตามลักษณะการแบ่งขั้วเป็นหญิงและชาย ไม่หลุดพ้นกรอบคิดทางเพศหลักของสังคมรักต่างเพศไปได้ ซึ่งทำให้ปิดกั้นการแสดงออกทางเพศวิถีแบบใหม่ ๆ ที่หลากหลายซึ่งเกิดขึ้นนอกขอบการจัดกลุ่มประเภท

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1) ควรที่จะศึกษากลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศกลุ่มอื่น ๆ เพิ่มเติมด้วย ได้แก่ คนรักสองเพศ (Bisexual) (ทั้งผู้ชายรักสองเพศและผู้หญิงรักสองเพศ) และคนข้ามเพศจากหญิงเป็นชาย (female to male) หรือศึกษากลุ่มคนที่มีเพศวิถีที่แตกต่างจากกลุ่มคนที่มีความหลากหลายเพศวิถีกระแสหลัก ได้แก่ ทอมรักทอม สาวเสียบ เนื่องจากพบว่าสังคมยังขาดองค์ความรู้และความเข้าใจคนกลุ่มนี้อย่างมาก

2) ขยายมิติการศึกษาวิจัยในประเด็นทางสังคมพื้นฐานโดยโยงเข้ากับไซเบอร์สเปซ เช่น วัฒนธรรมไซเบอร์ (cyberculture) ระบบช่วงชั้นและอำนาจในไซเบอร์สเปซ การจัดการความขัดแย้งในชุมชนเสมือนจริง การค้าและสินค้าในโลกอินเทอร์เน็ต เรื่องเชิงเสน่ห์หาออนไลน์ (cyber romance) นอกจากนี้ ควรเน้นศึกษาในชุมชนเสมือนจริงรูปแบบอื่น ๆ ด้วย เช่น ชุมชนห้องสนทนาออนไลน์ (IRC) ชุมชนเกมกราฟฟิกออนไลน์ (graphical world)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- เจริญวิทย์ จิตติวรารักษ์. (2544). การสร้างสารสนเทศและภาพตัวแทนของชายรักชายในเว็บไซต์ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ. (2545). ตำนานสวนสาธารณะกับเรื่องเล่าของชาวเกย์กรุงเทพฯ ในพรมแดนเทคโนโลยีสื่อสาร. รัฐศาสตร์สาร 23: 77-116.
- นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ. (2548). หาเพื่อน คนรัก หรือคู่นอน : ความสัมพันธ์ของเกย์ไทยในไซเบอร์สเปซ. วารสารไทยคดีศึกษา 2: 188-226.
- นิติ ภาวครพันธุ์. (2545). “ตัวเรา” ปะทะ “ตัวเขา”. ใน ปริตตา เฉลิมเผ่า กออ่อนนตกุล, (บรรณาธิการ), คนใน: ประสบการณ์ภาคสนามของนักมานุษยวิทยาไทย, หน้า 163-198. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.
- บุญญาภรณ์ วาณิชชาติ. (2544). บทบาทของ “เว็บไซต์อัญจารีดอทคอม” ในการเป็นมณฑลสาธารณะของกลุ่มหญิงรักหญิง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยศ สันตสมบัติ. (2545). มานุษยวิทยาไทยกับงานวิจัยภาคสนาม. ใน ปริตตา เฉลิมเผ่า กออ่อนนตกุล, (บรรณาธิการ), คนใน: ประสบการณ์ภาคสนามของนักมานุษยวิทยาไทย, หน้า 77-112. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.
- สุริชัย หวันแก้ว. (2549). ชุมชนในสังคมโลก: รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- สุริชัย หวันแก้ว. (2544). ความคับแคบของโลกาภิวัตน์: สังคมวิทยากับการพัฒนาในไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาการพัฒนาสังคม คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิญา เพ็ญฟูเจริญ. (2546). อัตลักษณ์: การทบทวนทฤษฎีและกรอบแนวคิด. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการสภาการวิจัยแห่งชาติ สาขาสังคมวิทยา สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ภาษาอังกฤษ

- Andermahr, S., Lovell, T., and Wolkowitz, C. (1997). A glossary of feminist theory. London: Arnold.
- Bagozzi, R. P., and Dholakia, U. M. (2002). Intentional social action in virtual communities. Journal of Interactive Marketing 16: 2-21.

- Baker, A. (2000). Two by two in cyberspace: Getting together and connecting online. Cyberpsychology and Behavior 3: 237-242.
- Baym, N. K. (2000). Tune in. log on: Soaps, fandom, and online community. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Berry, C., Martin, F., and Yue, A. (2003). Mobile culture: New media in queer Asia. Durham: Duke University Press.
- Blanchard, A. (2004). Virtual behavior settings: An application of behavior setting theories to virtual communities. Journal of Computer Mediated Communication [Online]. Available from: <http://jcmc.indiana.edu/vol9/issue2/blanchard.html> [2007, October 5]
- Britzman, D. P. (1997). The tangles of implication. Qualitative Studies in Education 10: 31-37.
- Bromley, H., and Skirmishes, B. (1995). Mediation on gender, new technologies, and the persistence of structure. Paper presented at Subjects of Technology: Feminism, Constructivism and Identity, Brunel University, Uxbridge.
- Brown, G., Maycock, B., and Burns, S. (2005). Your picture is your bait: Use and meaning of cyberspace among gay men. The Journal of Sex Research 42: 63-73.
- Butler, B. S. (1999). When is a group not a group: An empirical examination of metaphors for online social structure. (n.p.). (Unpublished Manuscript).
- Butler, J. (1999). Gender trouble: Feminism and the subversion of identity. New York: Routledge.
- Campbell, J. E. (2004). Getting it on online: Cyberspace, gay male sexuality, and embodied identity. New York: Harrington Park.
- Case, S. E. (1995). Performing lesbian in the space of technology: Part II. Theatre Journal 47: 329-344.
- Clark, L. S. (1998). Dating on the net: Teens and the rise of "pure" relationships. In S. G. Jones (ed.), CyberSociety 2.0: Revisiting computer-mediated communication and community, pp. 159-183. Thousand Oaks, CA: Sage.

- Clifford, J., and Marcus, G. E., eds. (1986). Writing culture: The poetics and politics of ethnography. Berkeley: University of California Press.
- Cooper, A., Scherer, C. and Marcus, I. D. (2002). Harnessing the power of the internet to improve sexual relationships. In A. Cooper (ed.), Sex and the Internet: a Guidebook for Clinicians, pp. 209-230. New York: Routledge.
- Correll, S. (1995). The ethnography of an electronic bar : The lesbian café. Journal of Contemporary Ethnography 24: 270-298.
- Delanty, G. (2003). Community. London: Routledge.
- Deuel, N. R. (1996). Our passionate response to virtual reality. In S.C. Herring (ed.), Computer-mediated communication: Linguistic, social and cross-cultural Perspectives, pp. 129-146. Amsterdam: John Benjamins.
- Dholakia, U. M., Bagozzi, R., and Pearo, L. K. (2004). A social influence model of consumer participation in network- and small-group-based virtual communities. International Journal of Research in Marketing 21: 241-263.
- Dishman, J. D. (1995). Digital divas: defining queer space on the information superhighway. Paper given at Queer Frontiers: The Fifth Annual National Lesbian, Gay and Bisexual Graduate Student Conference [Online]. Available from: <http://www.usc.edu/library/QF/queer/papers/dishman.html> [2007, October 7]
- Doty, A. (1993). Making things perfectly queer: Interpreting mass culture. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Garton, L., Haythonthwaite, C., and Wellman, B. (1997). Studying online social networks. Journal of Computer Mediated Communication [Online]. Available from: <https://jcmc.indiana.edu/vol3/issue1/garton.html>. [2007, October 6]
- Goffman, E. (1959). The presentation of self in everyday life. Garden City, NY: Doubleday.
- Hall, K. (1996). Cyberfeminism. In S. C. Herring (ed.), Computer-mediated communications: Linguistic, social and cross-cultural perspectives, pp. 147-170. Amsterdam: John Benjamins.

- Harrison, S., and Dourish, P. (1996). Re-pace-in space: the roles of place and space in collaborative systems. Proceedings of the 1996 ACM Conference on Computer Supported Cooperative Work, Boston, MA, United States.
- Haskel, L. (1996). Cyberdykes: Tales from the Internet. Assault Convention: Essays on Lesbian Transgressors, London: England.
- Hennessy, R. and Seidman, S. (1996). Social postmodernism: Beyond identity politics. London: Cambridge University Press.
- Hillier, L., Kurdas, C., and Horsley, P. (2001). "It's just easier": The internet as a safety-net for same sex attracted young people. Melbourne: Australian Research Centre in Sex Health and Society.
- Hine, C. (2000). Virtual ethnography. London : Sage.
- Hoffman, D., and Novak, T. (1996). Marketing in hypermedia computer-mediated environments: Conceptual foundations. Journal of Marketing 60: 50-68.
- Honeychurch, K.G. (1996). Researching dissident subjectivities: Queering the grounds of theory and practice. Harvard Educational Review 66: 339- 355.
- Jagose, A. (1996). Queer theory: An introduction. New York: New York University Press.
- Jiang, H. (2005). ICCGL : Cultural communication via the internet and GLBT community building in China. Papers Presented at Sexualities, Genders, and Rights in Asia1st International Conference of Asian Queer studies, Bangkok, Thailand.
- Johansen, R., Vallee, J., and Spangler, K. (1988). Teleconferencing: electronic group communication. In R. S. Cathcart, and L. A. Samovar (eds.), Small group communication: A reader. Menlo Park, CA: Institute for the Future.
- Jones, Q. (1997). Virtual-communities, virtual settlements and cyber-archaeology: a theoretical outline. Journal of Computer Mediated Communication [Online] Available from: <https://jcmc.indiana.edu/vol3/issue3/jones.html>. [2007, October 5]

- Jones, Q., and Rafaeli, S. (2000). Time to split, virtually: "discourse architecture" and "community building" create vibrant virtual publics. Electronic Markets 10: 214-223.
- Jones, S. G. (1998). Cybersociety 2.0 : Revisiting computer-mediated communication and community. Thousand Oaks, CA : Sage.
- Komito, L. (1998). The net as a foraging society: Flexible communities. The Information Society 14: 97-106.
- Lee, F. S., Vogel, D., and Moez, L. (2003). Virtual community informatics: A review and research agenda. Journal of Information Technology Theory and Application 5: 47-61.
- Licklider, J. C., and Taylor, R. W. (1998). The computer as a communication device. International Science and Technology 76: 21-31.
- Luft, J., and Ingham, H. (1955). The Johari window: a graphical model for interpersonal relations. University of California : Western Training Lab.
- Markus, M. L. (1994). Finding a happy medium: Explaining the negative effects of electronic communication on social life at work ACM Transactions on Information Systems 12: 119-149.
- Martin, B. (1994). Sexuality without gender and other queer utopias. Diacritics 24: 104-121.
- Miller, H., and Mather, R. (1998). The presentation of self in WWW home pages. Paper presented at The annual meeting of Internet Research and Information for Social Scientists (IRISS '98) Conference, [Online]. Available from: <http://www.intute.ac.uk/socialsciences/archive/iriss/papers/paper21.htm> [2007, October 10]
- Morton, D. (1999). Birth of the Cyberqueer. In J. Wolmark (ed.), Cybersexualities : a reader on feminist theory, cyborgs and cyberspace. Edinburgh : Edinburgh University Press.
- Noonan, R. J. (1999). The psychology of sex: a mirror from the internet. In J. Gackenbach (ed.), Psychology and the internet: Intrapersonal, interpersonal and transpersonal implications, pp.143-168. San Diego, CA : Academic.

- O' Brien, J. (1996). Changing the subject. Women and Performance: a journal of feminist theory 9: 55-67.
- O'Riordan, K. (2005). From usenet to Gaydar: a comment on queer online community. ACM SIGGROUP Bulletin 25: 28-32.
- Penn, D. (1995). Queer: Theorizing politics and history. Radical History Review 62: 24- 42.
- Preece, J. (2000). Online communities: designing usability, supporting sociability. Chichester: John Wiley and Sons.
- Rafaeli, S., and Sudweeks, F. 1997. Networked interactivity. Journal of Computer Mediated Communication. [Online]. Available: <https://jcmc.indiana.edu/vol2/issue4/rafaeli.sudweeks.html>. [2007, October 6]
- Reid, E. M. (1991). Electropolis: Communication and community on internet relay chat. [Online]. Available from: <http://people.we.mediaone.net/elizrs/electropolis.html>. [2007, October,5]
- Rheingold, H. (1993). The virtual community: Homesteading on the electronic frontier. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Rhoads, R. A. (1994). Coming out in college : The struggle for a queer identity. Westport, CT: Bergin and Garvey.
- Rhoads, R. A. (1997). Crossing sexual orientation borders : Collaborative strategies for dealing with issues of positionality and representation. Qualitative Studies in Education 10: 7-23.
- Rice, R. E. (1993). Media appropriateness: Using social presence theory to compare traditional and new organisation media. Human Communication Research 19: 451-484.
- Ridings, C., Gefen, D., and Arinze, B. (2002). Some antecedents and effects of trust in virtual communities. Journal of Strategic Information Systems 11: 271-295.
- Ritchie, J., Spencer, L., and O'Connor, W. (2003). Carrying out qualitative analysis. In J. Ritchie and J. Lewis (eds.), Qualitative research practice : A guide for social science students and researchers, pp. 219-262. London: Sage.

- Sannicolos, N. (1997). Erving Goffman, dramaturgy, and on-line relationships. Cybersociology [Online]. Available from:
<http://www.cybersoc.com/magazine//islnikki.html>. [2007, October 4]
- Schneider, S. M. and Foot, K. A. (2005). Web sphere analysis: An approach to studying online action. In C. Hine (ed.), Virtual methods : Issues in social research on the Internet, pp. 157-169. Oxford : Berg.
- Seidman, S. (1995). Deconstructing queer theory or the under-theorization of the social and the ethical. In L. Nicholson, and S. Seidman (eds.),pp. 116-141. Social postmodernism : Beyond identity politics. New York: Cambridge University Press.
- Shaw, D. F. (1997). Gay men and computer communication : A discourse of sex and identity in cyberspace. In S.G. Jones (ed.), pp. 133-145. Virtual culture : Identity and communication in cybersociety. Thousand Oaks,CA: Sage.
- Short, J. A., Williams, E., and Christie, B. (1976). The social psychology of telecommunications. London: John Wiley and Sons.
- Slagle, R. A. (1995). In defense of queer nation: From "identity politics" to a "politics of Difference". Western Journal of Communication 56: 85-102.
- Stanoevska-Slabeva, K. (2002). Toward a community-oriented design of internet platforms. International Journal of Electronic Commerce 6: 71-95.
- Stein, M., ed. (2004). Encyclopedia of lesbian, gay, bisexual, and transgender history in America. New York: Charles Scribner's Sons/Thomson/Gale.
- Tu, C. H. (2000). On-line learning migration: From social learning theory to social presence theory in CMC environment. Journal of Network and Computer Applications 23: 27-37.
- Tu, C.H. (2001). How Chinese perceive social presence: An examination of an online learning environment. Educational Media International 38: 45-60.
- Tu, C.H., and McIsaac, M. S. (2001). Community of practice for mentoring. Paper presented at the Annual Conference of American Educational Research Association (AERA), Seattle, WA.

- Turkle, S. (1995). Life on the screen: Identity in the age of the internet. New York: Touchstone.
- Virnoche, M. E., and Marx, G. T. (1997). Only connect EM. Forster in an Age of Electronic Communication: Computer-mediated association and community networks. Sociological Inquiry 67: 85-100.
- Wakeford, N. (1995). New technologies and cyber-queer research. In D. Richardson, and S. Seidman (eds.), pp. 115-144. Handbook of lesbian and gay studies. London: Sage.
- Wakeford, N. (2000). Cyberqueer. In D. Bell, and B. Kennedy (eds.), pp. 403-415. The cybercultures reader. London : Routledge.
- Walters, S. D. (1996). From here to queer: radical feminism, postmodernism, and the lesbian menace (or, why can't woman be more like a fag?). Sign 21: 830-849.
- Walther, J. B. (1992). Interpersonal effects in computer-mediated interaction: A relational perspective Communication Research. 19: 52-90.
- Walther, J. B., and Boyd, S., eds. (1997). Communication technology and society: audience adoption and uses of the new media. New York: Hampton.
- Walther, J. B., and Burgoon, J. K. (1992). Relational communication in computer mediated interaction. Human Communication Research 19: 50-88.
- Warner, M. (1993). Fear of a queer planet: Queer politics and social theory. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Wellman, B., and Gulia, M. (1999). Virtual communities as communities: Net surfers don't ride alone. In P. Kollock, and M. Smith (eds.), pp. 167-194. Communities in cyberspace. Berkeley, CA: University of California Press.
- Wellman, B., Salaff, J., Dimitrova, D., Garton, L., Gulia, M., and Haythornthwaite, C. (1996). Computer networks as social networks: collaborative work, Telework, and virtual community. Annual Review of Sociology 22: 213-238.
- Wilkinson, S. (1997). Feminist psychology. In D. Fox, and I. Prilleltensky (eds.), pp.247-264. Critical psychology: An introduction. Thousand Oaks, CA: Sage.

- Wiszniewski, D., and Coyne, R. (2002). Mask and identity: The hermeneutics of self-construction in the information age. In A. Renninger, and W. Shumar (eds.), pp. 191-214. Building virtual communities examines how learning and cognitive change are fostered by online communities. London: Cambridge University Press.
- Woodland, R. (2000). Queer spaces, modern boys, and pagan statues: gay/lesbian identity and the construction of cyberspace. In D. Bell, and B. Kennedy (eds.), pp. 416-431. The cybercultures reader. London : Routledge
- Wolmark, J., ed. (1999). Cybersexualities: A reader on feminist theory, cyborg, and cyberspace. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- World Health Organization. (2002). Defining sexual health. Report of a technical consultation on sexual health 28–31 January 2002, Geneva. [Online]. Available from: <http://www.who.int/reproductive-health/gender/sexualhealth.html> [2008, December, 12]

ศูนย์วิทยุพยาบาล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
ความเข้าใจเกี่ยวกับคนข้ามเพศ (Transgendered People)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความเข้าใจเกี่ยวกับคนข้ามเพศ (Transgendered People)

ประเด็นที่หนึ่ง คนข้ามเพศ (Transgendered People) คือ บุคคลที่ดำเนินชีวิตตามบทบาทหญิงชายในสังคม แตกต่างจากเพศกำเนิดของตน ตัวอย่างเช่น

① บุคคลที่มีอวัยวะเพศชายโดยกำเนิด แต่ดำเนินชีวิตทางสังคมแบบผู้หญิง และมีอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดว่าตนเองเป็นเพศหญิง

② บุคคลที่มีอวัยวะเพศหญิงโดยกำเนิด แต่ดำเนินชีวิตทางสังคมแบบเพศชายและมีอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดว่าตนเองเป็นชาย

คนข้ามเพศดังกล่าว หมายถึง บุคคลที่ผ่าตัดแปลงเพศแล้ว(Transsexuals) และยังไม่ได้ผ่าตัดแปลงเพศด้วย

บุคคลข้ามเพศ คือ กลุ่มบุคคลที่มีวิถีชีวิตในสังคม ไม่ตรงกับเพศกำเนิดจึงไม่สามารถแสดงสถานบุคคลตามเอกสารทางทะเบียน คือ บัตรประชาชน ทะเบียนบ้าน สูติบัตรที่ตรงกับความเป็นจริงทำให้ประสบปัญหาถูกเลือกปฏิบัติ ไม่ได้รับ โอกาสทางการศึกษา โอกาสในการทำงาน โอกาสทางสังคมอื่นๆ อีก มากมาย

ปัญหาของบุคคลข้ามเพศ (Transgendered People) ในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อหน้าที่การงาน การทำหนังสือเดินทาง การเดินทางไปต่างประเทศ การได้รับบริการด้านสาธารณสุขและบริการสาธารณะอื่น ๆ อีกมากมาย(รายละเอียดตามเอกสารแนบ) เนื่องจากรูปลักษณ์ไม่ตรงกับคำนำหน้าชื่อในบัตรประชาชน ไม่ว่าจะ บุคคลบุคคลนั้นจะผ่าตัดเปลี่ยนเพศแล้วหรือยังไม่ผ่าตัดเปลี่ยนเพศ เพราะ บุคลิกภาพ การแต่งกาย รูปลักษณ์ภายนอกที่ปรากฏต่อสาธารณชน คือ รูปลักษณ์ที่แตกต่างกับเพศสรีระโดยกำเนิด ไม่ใช่อวัยวะเพศที่ได้ผ่านการผ่าตัดเปลี่ยนแปลง หรือยังไม่ได้ทำการผ่าตัดเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด

ประเด็นที่สอง คนข้ามเพศ (Transgendered People) ไม่ใช่บุคคลที่รักเพศเดียวกัน (Homosexuals หรือ Gays หรือ Lesbians) หรือ บุคคลที่รักสองเพศ (Bisexuals)

บุคคลที่รักเพศเดียวกัน (Homosexuals หรือ Gays หรือ Lesbians) หรือบุคคลที่รักสองเพศ (Bisexuals) สามารถดำเนินชีวิต แสดงสถานภาพทางกฎหมายและสังคมตามเพศกำเนิดของตนเอง สภาพปัญหาของกลุ่มคนข้ามเพศ(Transgenders) จึงแตกต่างจากสภาพปัญหาของกลุ่มบุคคลที่รักเพศเดียวกัน(Homosexuals หรือ Gays หรือ Lesbians)หรือ บุคคลที่รักสองเพศ (Bisexuals)

สภาพปัญหาดังกล่าวเกิดจาก ทักษะคิด ตำนาน ขอบเขต/ความคิดของสังคม ที่เข้าใจแต่เพียงว่า โลกนี้มีวิถีทางเพศแบบเดียว คือแบบรักต่างเพศ ระหว่างชาย-หญิงเท่านั้น

การพิสูจน์ว่าใครเป็นบุคคลข้ามเพศ(Transgenders) สามารถพิสูจน์ได้โดยวิธีทางการแพทย์ คือการทดสอบ Psychology Test (การทดสอบทางจิตวิทยาโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตเวช) และการรวบรวมข้อเท็จจริง ทางสังคม สิ่งแวดล้อม ที่บุคคลข้ามเพศนั้นดำเนินชีวิตอยู่

ประเด็นที่สาม การตัดสินใจผ่าตัดเปลี่ยนเพศของบุคคลข้ามเพศ ต้องคำนึงถึงปัจจัย เรื่องเศรษฐกิจ คนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีโอกาสผ่าตัดแปลงเพศได้มากกว่า บุคคลข้ามเพศที่มีฐานะยากจน

ค่าใช้จ่ายการผ่าตัดเปลี่ยนแปลงเพศของบุคคลข้ามเพศหญิง (Female to Male) เปลี่ยนเป็นชายต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมากกว่า เมื่อเทียบกับการผ่าตัดเปลี่ยนแปลงของบุคคลข้ามเพศชาย (Male to Female) เปลี่ยนเป็นหญิง เนื่องจากระบบสรีระร่างกายของบุคคลที่มีเพศกำเนิดเป็นหญิงมีความซับซ้อนมากกว่า ทำให้บุคคลข้ามเพศหญิง ไม่สามารถผ่าตัดเปลี่ยนแปลงเพศเช่นบุคคลข้ามเพศชาย

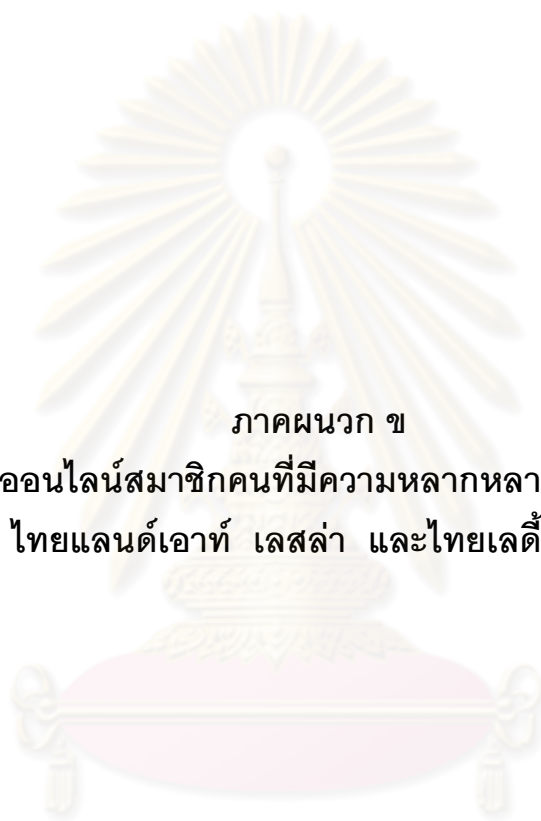
ปัจจัยสำคัญที่ควรตระหนัก คือ การผ่าตัดเปลี่ยนแปลงเพศไม่ว่า จากชายมาเป็นหญิง หรือ จากหญิงมาเป็นชาย มีผลกระทบต่อสุขภาพและไม่มีข้อมูลทางวิชาการยืนยันได้ว่า เมื่อผ่าตัดเปลี่ยนแปลงเพศแล้ว จะไม่มีผลข้างเคียงต่อสุขภาพอนามัยในระยะยาว รวมทั้งกรณี บุคคลที่ต้องการผ่าตัดเปลี่ยนแปลงเพศจริง ๆ แต่ร่างกายไม่แข็งแรงหรือไม่เอื้ออำนวย บุคคลข้ามเพศเหล่านี้จึงไม่สามารถผ่าตัดเปลี่ยนแปลงเพศ

14 กันยายน 2550

ฉันทลักษณ์ รักชาอยู่ จันทร์จิรา บุญประเสริฐ คณีย์ ลินจงรัตน์ เครือข่ายความหลากหลายทางเพศ

โทร.:085 041-8477 , 081 423-6896,02 219-294 7,081 355-0696

ภาคผนวก ข

แบบสำรวจออนไลน์สมาชิกคนที่มีความหลากหลายทางเพศในชุมชน
ไทยแลนด์เอช เลสล่า และไทยเลดี้บอยส์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

LGBT Life in Virtual Communities

ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “ชีวิตของคนรักเพศเดียวกันในชุมชนเสมือนจริง” ผู้วิจัยได้เลือกชุมชนออนไลน์ของชาวเกย์ ชาวหญิงรักหญิง และชาวข้ามเพศ ซึ่งเป็นชุมชนที่ท่านเป็นสมาชิกอยู่เป็นกรณีศึกษา ได้แก่ Thailandout.com, Lesla.com และ Thailadyboyz.net คำถามในแบบสอบถามจะครอบคลุมเกี่ยวกับชุมชนออนไลน์ วิถีทางเพศ และความคิดของท่านที่มีต่อชุมชนออนไลน์ที่ท่านเป็นสมาชิกอยู่ **แบบสอบถามนี้จะใช้เวลาทำไม่เกิน 10 นาที**

ด้วยจรรยาบรรณนักวิจัย ผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลของท่านเป็นความลับ ไม่เปิดเผยตัวตนและชื่อผู้ใช้ (Username) ของท่าน จะไม่รายงานข้อมูลเป็นรายบุคคลในรายงานวิจัย อันจะสามารถสืบความได้ถึงตัวท่านว่าท่านคือใคร

ทั้งนี้ ในระหว่างการตอบคำถาม ท่านสามารถหยุดการตอบคำถามได้ในทุกกรณี อย่างไรก็ตาม จักเป็นพระคุณอย่างยิ่งหากท่านเสียสละเวลาเพื่อตอบแบบสอบถามนี้ เพื่อประโยชน์ของการวิจัยนี้ที่ว่า “มุ่งสะท้อนให้เห็นชีวิตของคนรักเพศเดียวกันในเชิงสร้างสรรค์ ที่ไม่ใช่ในเชิงลบ”

หมายเหตุ :

- 1) ชุมชนออนไลน์ หมายถึง ชุมชนในชีวิตออนไลน์ของท่านในเว็บบอร์ดหรือเว็บไซต์
- 2) ชุมชนจริง หมายถึง ชุมชนในชีวิตจริงของท่านนอกเว็บบอร์ดหรือเว็บไซต์
- 3) ท่านสามารถตอบแบบสอบถามฉบับนี้และแบบสัมภาษณ์ได้อีกทางหนึ่งที่ บล็อกการวิจัย: <http://cyberqueer.blogspot.com>

ขอบคุณอย่างสูงสำหรับการเข้าร่วมวิจัย

มีข้อสงสัย ติดต่อ email/IM: cyberqueer@hotmail.com

Blog: <http://cyberqueer.blogspot.com>

ชุมชนออนไลน์ (Online community)

- 1 ท่านเป็นสมาชิกของชุมชนออนไลน์แห่งใด

 ThailandOut

2 เหตุผลจูงใจที่ท่านสมัครเป็นสมาชิกชุมชนออนไลน์ของคนรักเพศเดียวกัน ตามข้อ 1) (โปรดเรียงลำดับ 1-4 อันดับ)

- 1 = เหตุผลอันดับที่ 1
- 2 = เหตุผลอันดับที่ 2
- 3 = เหตุผลอันดับที่ 3
- 4 = เหตุผลอันดับที่ 4

1	2	3	4
แสวงหามิตรภาพ เช่น หาเพื่อน หาแฟน			
☐	☐	☐	☐
ต้องการหาทางออก เพื่อทดแทนความรู้สึกเหงา ความรู้สึกอึดอัดที่ไม่สามารถเปิดเผยตัวตนทางเพศในสังคมจริงๆได้			
☐	☐	☐	☐
แลกเปลี่ยนความรู้ -แสวงหาข้อมูล			
☐	☐	☐	☐
เพื่อความผ่อนคลาย เพื่อความสนุกสนาน หรือเป็นกิจกรรมยามว่าง			
☐	☐	☐	☐

3 ท่านเป็นสมาชิกของชุมชนออนไลน์ (ตามข้อ 1) เป็นเวลานานเท่าใด

- น้อยกว่า 1 เดือน
- 1-3 เดือน
- 3-6 เดือน
- 6 เดือน -1 ปี
- 1-2 ปี
- 2 ปีขึ้นไป

4 โดยเฉลี่ยแล้ว ท่านใช้เวลาประมาณกี่ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ในการอ่าน-ตอบกระทู้ อ่าน-เขียน-คอมเมนต์ไดอารีออนไลน์ พุดคุย(Chat) ฯลฯ

- 0-5 ชั่วโมง
- 5- 10 ชั่วโมง
- 10-15 ชั่วโมง
- 15-25 ชั่วโมง
- 25-35 ชั่วโมง
- 35 ชั่วโมงขึ้นไป

5 ท่านเข้าร่วมทำกิจกรรมในชุมชนออนไลน์ที่ท่านเป็นสมาชิกอยู่ ในรูปแบบใดบ้าง (ตอบได้

มากกว่า 1 ข้อ)

365

- อ่าน-ตอบหรือตั้งกระทู้สนทนาในเว็บบอร์ด
- พูดคุย(Chat)ในห้องสนทนา (Chat room) ของเว็บไซต์ผ่านโปรแกรม IRC
- โหวตรูปให้สมาชิก (Photo vote)
- เขียนหรือคอมเมนต์ไดอารี่ออนไลน์
- อื่นๆ โปรดระบุ

6 ท่านเข้าร่วมทำกิจกรรมนอกเว็บไซต์กับชุมชนออนไลน์ที่ท่านเป็นสมาชิกอยู่ รูปแบบใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- มีທັງ/งานเลี้ยง/สังสรรค์
- ท่องเที่ยว
- ทำบุญ/บริจาคทาน
- ไม่เคยเข้าร่วม
- อื่นๆ โปรดระบุ

สถานที่ (Place)

7 ขณะนี้ท่านอาศัยอยู่ภายในประเทศไทยหรือต่างประเทศ

- ในประเทศไทย
- ต่างประเทศ

8 ท่านอาศัยอยู่ในหรือนอกเขตกรุงเทพมหานคร

- ในเขตกรุงเทพฯ
- นอกเขตกรุงเทพฯ (รวมถึงอาศัยอยู่ต่างประเทศ)

9 ในจังหวัดหรือเมืองที่ท่านอาศัยอยู่ มีสถานที่เฉพาะสำหรับคนรักเพศเดียวกันตั้งอยู่อย่างชัดเจนหรือไม่ (เช่น ผับ บาร์ ชานา อังศกร กลุ่มของคนรักเพศเดียวกัน)

- ใช่
- ไม่ใช่
- ไม่รู้/ไม่แน่ใจ

- 10 ท่านเคยไปเที่ยวในสถานที่เฉพาะ หรือเคยมีส่วนร่วมทำกิจกรรมของคนรักเพศเดียวกัน เช่น ผับ บาร์ ชานา องค์กร กลุ่ม ไร่หรือไม่

YES NO

ข้อมูลเพิ่มเติม

366

การแสดงออกทางเพศ (Sexuality)

* คนข้ามเพศ (Transgender) หมายถึง ผู้ชายที่ต้องการเปลี่ยนแปลงเพศของตนเองให้เป็นผู้หญิง หรือผู้หญิงที่ต้องการเปลี่ยนแปลงเพศของตนเองเป็นผู้ชาย

- 11 ในชีวิตจริง (โดยส่วนมาก) ท่านแสดงออกทางเพศแบบใด

- รักต่างเพศ /ชายจริงหญิงแท้(Stright)
- ชายรักชาย/เกย์ (Gay)
- หญิงรักหญิง/เลสเบี้ยน (Lesbian)
- รักสองเพศ /ไบ(Bisexual)
- ข้ามเพศ (Transgender)เช่น สาวประเภท 2 ทั้งที่แปลงเพศแล้วและยังไม่แปลงเพศ

- 12 ในชีวิตออนไลน์ ท่านแสดงออกทางเพศแบบใด

- ชายรักชาย/เกย์ (Gay)
- หญิงรักหญิง/เลสเบี้ยน (Lesbian)
- รักสองเพศ/ไบ (Bisexual)
- ข้ามเพศ (Transgender)เช่น สาวประเภท 2 ทั้งที่แปลงเพศแล้วและยังไม่ได้แปลงเพศ

การเปิดเผยตัวตน/การแสดงออกทางเพศในสังคม

- 13 หากท่านรับรู้ตัวตนว่าเป็นคนรักเพศเดียวกันแล้ว (เกย์ หญิงรักหญิง คนรักสองเพศ คนข้ามเพศ) ท่านแสดงออก-เปิดเผยตัวตน (ผู้อื่นรู้ว่าท่านเป็นคนรักเพศเดียวกัน) ในชีวิตจริงหรือไม่

YES NO

ข้อมูลเพิ่มเติม

14 หากท่านแสดงออก-เปิดเผยตัวตน ในชีวิตจริง ใครบ้างที่รู้ว่าท่านเป็นคนรักเพศเดียวกัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เพื่อน
- ครอบครัว
- เพื่อนร่วมงาน
- สังคมทั่วไป
- ไม่ได้เปิดเผยตัวตนกับใครเลย

15 ในชีวิตออนไลน์ ท่านมีวิธีการการเปิดเผยตัวตนทางเพศแบบใด (เช่น เป็นไบ เป็นเกย์คิง-ควีน-โบท เป็นเลส ทอม ดี)(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เพื่อนออนไลน์ส่วนใหญ่รู้ว่าเป็นแบบใดอยู่แล้ว เพราะแสดงออกอย่างชัดเจน จากวิธีการพูดหรือรูปภาพ
- จะบอกให้คนอื่นรู้ว่าเป็นแบบใดต่อเมื่อพบกันแล้ว
- เขียนรายละเอียดไว้ในประวัติ (Profile)ว่าเป็นแบบใดอย่างชัดเจน

ความเห็นต่อชุมชนออนไลน์ที่ท่านเป็นสมาชิกอยู่ แล้วแต่กรณี (ตามข้อ 1)

- ThailandOut กับ ฉันทัน
- Lesla กับ ฉันทัน
- Thai LadyBoYz กับ ฉันทัน

16 กรุณาให้คะแนน (1-5 คะแนน) ตามระดับความคิดเห็นในข้อคำถามเกี่ยวกับชุมชนออนไลน์กับตัวท่าน รวมทั้งสามารถออกความเห็นเพิ่มเติมได้ ดังต่อไปนี้

1	2	3	4	5
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉยๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ชุมชนออนไลน์แห่งนี้มีความสำคัญกับฉันในฐานะเป็นแหล่งพูดคุย สนทนา แลกเปลี่ยนความเห็นกับคนรักเพศเดียวกันคนอื่นๆ

1 2 3 4 5

ฉันรู้สึกว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนออนไลน์แห่งนี้ ร่วมกับคนรักเพศเดียวกันในชุมชนคนอื่นๆ

1 2 3 4 5

ฉันต้องการเห็นชุมชนออนไลน์แห่งนี้คงอยู่ต่อไปและพัฒนาขึ้น

1 2 3 4 5

ชุมชนออนไลน์แห่งนี้เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง เช่น มีความร่วมมือร่วมแรงกันระหว่างสมาชิกสูง

1 2 3 4 5

ฉันต้องการเห็นกิจกรรมหลากหลายให้เกิดขึ้นในชุมชนออนไลน์แห่งนี้

1 2 3 4 5

เรื่องราว กิจกรรมต่างๆในชุมชนออนไลน์แห่งนี้ล้วนเกี่ยวข้องกับเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศ

1	2	3	4	5
ฉันเคยอ่านเรื่องราวเกี่ยวกับอคติทางเพศหรือการถูกสังคมนั่งเคียงคนรักเพศเดียวกันในชุมชนออนไลน์แห่งนี้				
1	2	3	4	5
ฉันพบว่า ชุมชนออนไลน์แห่งนี้ช่วยให้ฉันได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับการแสดงออกทางเพศแบบที่ฉันเป็นอยู่ ในขณะที่ ในชีวิตจริง ฉันไม่สามารถเรียนรู้ได้มากเท่า				
1	2	3	4	5
ชุมชนออนไลน์แห่งนี้ทำให้ฉันรู้สึกไม่โดดเดี่ยว และกล้าเปิดเผยตัวตนทางเพศมากกว่าในชีวิตจริง				
1	2	3	4	5
ด้วยภาวะที่ไม่ปรากฏตัวตนที่แท้จริงในชุมชนออนไลน์แห่งนี้ เช่น อายุ น้ำหนัก เพศ ศิวพรณ หน้าตา ทำให้ฉันกล้าที่จะแสดงตัวตนของฉันมากกว่าในชีวิตจริง				
1	2	3	4	5
อินเตอร์เน็ตช่วยให้ฉันอยากเป็น อยากแสดงออก อยากทำ หรือ อยากสร้างตัวตนอย่างไรก็ได้ ตามที่ใจฉันต้องการ				
1	2	3	4	5
อินเตอร์เน็ต ทำให้ฉันกล้าที่จะพูด แสดงความคิดเห็น มากกว่าในชีวิตจริง				
1	2	3	4	5

17 ท่านสามารถ บอกเล่า ระบายความในใจของท่านที่มีต่อชุมชนออนไลน์ที่ท่านเป็นสมาชิกอยู่...

18 ในฐานะเกย์ หญิงรักหญิง คนรักสองเพศ หรือคนข้ามเพศ ท่านต้องการพูดหรือบอกอะไรให้แก่สังคมทั่วไปได้รับรู้บ้าง...

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านตอบแบบสอบถาม และโปรดนำแบบสอบถามนี้ส่งต่อให้เพื่อนๆในชุมชนออนไลน์ของท่าน(หากเป็นไปได้)

อนึ่ง นอกเหนือจากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยยังต้องการทราบถึง ตัวตนออนไลน์และความสัมพันธ์ในชุมชนออนไลน์ของคนรักเพศเดียวกันในเชิงลึก โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ออนไลน์ (Online Interview) ผ่านทางเว็บไซต์ อีเมลและเว็บบล็อกการวิจัย

หากท่านสนใจเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการวิจัยโดยวิธีการดังกล่าว ทำได้ 3 วิธี ดังนี้

1. ตอบคำถามการสัมภาษณ์ผ่านเว็บบล็อกการวิจัยได้โดยตรง ที่ Blog: <http://cyberqueer.blogspot.com>
2. ฝากอีเมลของท่านไว้ เพื่อผู้วิจัยจะติดต่อกลับไป แล้วส่งข้อความการสัมภาษณ์ในรูปแบบ web interview ให้ท่านผ่านทางอีเมล
3. แสดงความจำนงสนใจเข้าร่วมการวิจัยมาที่อีเมลของผู้วิจัยได้โดยตรงภายหลังที่

ผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยวิธีการดังกล่าว จะได้รับของตอบแทนเล็กน้อยจากผู้วิจัย

- 19** โปรดกรอก อีเมล วิธีทางเพศ (เกย์ หญิงรักหญิง คนรักสองเพศ หรือ คนข้ามเพศ) และ
ชุมชนออนไลน์ของท่าน หากสนใจเข้าร่วมการวิจัยโดยวิธีสัมภาษณ์ออนไลน์

อีเมล

วิธีทางเพศ

ชุมชนออนไลน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์ออนไลน์สมาชิกชายรักชายในชุมชนไทยแลนด์เอ๊าท์

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์: สมาชิกเว็บไซต์
ThailandOut.com

BE FREE. BE YOU!
THAILANDOUT.COM

การวิจัยเรื่อง : “ชีวิตของคนรักเพศเดียวกันในชุมชนเสมือนจริง” ...ผู้วิจัยขอขอบคุณสมาชิกทุกท่านที่สละเวลาตอบคำถาม คำตอบที่ได้รับผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับ ปกปิดชื่อผู้ใช้ (Username) และ อีเมลของท่าน โดยจะใช้นามสมมติแทน และไม่เขียนรายงานวิจัยเป็นกรณีศึกษา อันจะสามารถสืบความถึงท่านได้ว่าท่านคือใคร

คำแนะนำ: แบบสัมภาษณ์มี 18 ข้อ ใน 3 ประเด็น ได้แก่

- (1) การสร้าง รูปแบบและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์
- (2) ปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ของท่านกับผู้อื่น
- (3) ปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ของท่านกับชุมชนออนไลน์

โปรดตอบคำถามลงในพื้นที่ว่างล่างคำถามแต่ละข้อ - คำตอบไม่มีถูกผิด ทุกคำตอบคือตัวตนของท่าน

มีข้อสงสัย ติดต่อ email/IM: cyberqueer@hotmail.com

Blog:<http://cyberqueer.blogspot.com>

โทร.08-1779-8930

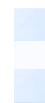
การสร้าง รูปแบบและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์

- 1 ท่านเข้าร่วมเป็นสมาชิกของ ThailandOut เมื่อใด มีเหตุผลหรือแรงจูงใจใดจึงสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกชุมชนออนไลน์ของชาวเกย์แห่งนี้

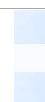
- 2 ผู้วิจัยขอทำความรู้จักตัวตนออนไลน์ของท่านในประเด็นต่อไปนี้

1. **ชื่อผู้ใช้/นามแฝง (Username)** - มีความหมาย มีที่มา และคิดว่าสะท้อนตัวตนของท่านอย่างไร
2. **รูปประจำตัว (Avatar)** - ท่านมีวิธีการเลือกอย่างไร ท่านคิดว่ารูปประจำตัวที่ท่านเลือก สะท้อนเรื่องราวความเป็นตัวท่านอย่างไร
3. **ลายเซ็น (Signature)** - ท่านมีวิธีการเลือกหรือเขียนลายเซ็น เพื่อสะท้อนตัวตน เรื่องราวของท่านในเรื่องใดบ้าง

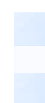
- 3 ท่านมีวิธีสร้างความประทับใจต่อผู้อื่นใน Thailandout (ให้ผู้อื่นจำตัวตนออนไลน์ของท่านได้) อย่างไร เช่น ลักษณะการตอบกระทู้ ใช้ชื่อผู้ใช้ที่จำง่าย ใช้รูปประจำตัวที่โดดเด่น ulyเขียนสะกดตา

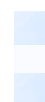
- 4 ท่านคิดว่า เมื่อผู้อื่นใน ThailandOut อ่านชื่อผู้ใช้ เห็นรูปประจำตัว อ่านลายเซ็นของท่าน พวกเขาจะเข้าใจตัวตนท่าน หรือรู้สึกต่อตัวท่านอย่างไร

- 5 กรณีที่ท่านสามารถเปลี่ยนชื่อผู้ใช้ รูปประจำตัว และลายเซ็นได้ มีกรณีใดบ้างที่ท่านเปลี่ยนสิ่งเหล่านั้น ในทางตรงกันข้าม เหตุใดท่านจึงไม่เปลี่ยนและยังคงสิ่งเหล่านั้นไว้

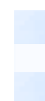

- 6 ตัวตนออนไลน์ของท่านมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับตัวตนจริงๆหรือชีวิตจริงๆของท่านหรือไม่ อย่างไร และท่านคิดว่ามีเส้นแบ่งระหว่างตัวตนออนไลน์ และตัวตนจริงๆหรือไม่ อย่างไร

- 7 ข้อความต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร อาจยกประสบการณ์ของท่านประกอบ

1. อินเทอร์เน็ตช่วยให้ท่าน อยากรับ อยากรู้ อยากรู้อยากเห็น หรืออยากสร้างตัวตนอย่างไรก็ได้ ตามใจต้องการ
2. ชุมชนใน ThailandOut ทำให้ท่านกล้าที่จะทำสิ่งต่างๆ เช่น พูด แสดงความคิดเห็น เรียนรู้ มากกว่าในชีวิตจริง
3. ชุมชนใน ThailandOut ทำให้ท่านรู้สึกไม่โดดเดี่ยว และกล้า เปิดเผยแสดงความเป็นเกย์ (Come out) มากกว่าในชีวิตจริง
4. ด้วยภาวะไม่ปรากฏตัวตนที่แท้จริงในอินเทอร์เน็ต เช่น อายุ เพศ หน้าตา ผิวพรรณ ทำให้ท่านกล้าที่จะแสดงตัวตน มากกว่าในชีวิตจริง

ปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ของท่านกับผู้อื่น

8 ท่านคิดว่าความสัมพันธ์โดยส่วนใหญ่ของท่านกับผู้อื่นใน ThailandOut เป็นแบบใดต่อไปนี่ เพราะเหตุใด

1. ท่านเปิดเผยตนเองกับคนอื่นและผู้อื่นก็เปิดเผยตัวเองต่อท่าน
2. ท่านไม่เปิดเผยตนเองกับคนอื่นแต่คนอื่นเปิดเผยตัวเองต่อท่าน
3. ท่านเปิดเผยตนเองกับคนอื่นแต่คนอื่นไม่เปิดเผยตัวเองต่อท่าน
4. ท่านไม่เปิดเผยตนเองกับคนอื่นและคนอื่นก็ไม่เปิดเผยตัวเองต่อท่าน

9 ท่านมีวิธีสร้างความสัมพันธ์หรือปฏิสัมพันธ์กับชาวเกย์ คนอื่นๆในThailandOut อย่างไร เช่น โต้ตอบกระทู้ เลือกแอด msgn เพื่อ chat

10 ท่านได้ให้ข้อมูลที่แท้จริงเกี่ยวกับ "ตัวตนจริงๆ" และเรื่องราวใน "ชีวิตจริงๆ"ของท่านต่อผู้อื่นที่รู้จักกันทางออนไลน์ ในทางใดต่อไปนี่ หรือไม่ เพราะเหตุใด

1. ข้อมูลส่วนตัว (Profile) ในเว็บไซต์
2. การพูดคุย (Chat) ในโปรแกรมสนทนา
3. การพูดคุยในเว็บบอร์ด (Forum discussion)

กรณีข้างต้น หากท่านเปิดเผยตัวตนจริงๆ ของท่านต่อผู้อื่นแล้ว ท่านเปิดเผยอย่างไร

11 ท่านติดต่อ/มีความสัมพันธ์กับผู้อื่น "ในชีวิตจริงๆ" กับสมาชิกคนอื่น ๆ ด้วยหรือไม่ หากมีทางใดบ้าง เช่น พบกันจริงๆ โทรศัพท์ และท่านได้พูดคุย/ทำกิจกรรมใดบ้าง

ปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ของท่านกับชุมชนออนไลน์

12 ท่านคิดว่า ThailandOut มีความเป็นชุมชนหรือไม่ อย่างไร หากมี คิดว่าปัจจัยใดบ้างที่ช่วยสร้างความเป็นชุมชนขึ้น

13 ท่านคิดว่า ตนเองมีความผูกพัน/รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งกับ ThailandOut อยู่ในระดับใด (ให้

- 14 ท่านคิดว่าการเป็นสมาชิก ตอบ-อ่านกระทู้ เข้าร่วมกิจกรรม ฯลฯ ใน ThailandOut มีผลต่อชีวิต ตัวตนของท่านและความเป็นอยู่ของท่านหรือไม่ อย่างไร

- 15 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อ ThailandOut ในฐานะที่เป็นพื้นที่สำหรับชาวเกย์ และคิดว่า ThailandOut มีลักษณะโดดเด่น ตรงไหนบ้าง เพราะอะไร

- 16 พื้นที่ส่วนใดของ ThailandOut ที่ท่านชื่นชอบมากที่สุดและน้อยที่สุด เพราะอะไร

- 17 ถามเกี่ยวกับ การอ่าน-ตอบ-ตั้งกระทู้

1. ท่านสนใจอ่านกระทู้ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องใดบ้าง เพราะอะไร
2. ท่านมีวิธีการเลือกตัดสินใจตอบกระทู้อย่างไร กรณีใดบ้างที่เลือกตอบ
3. หากท่านตัดสินใจตั้งกระทู้ กระทู้ที่ท่านตั้งมักเกี่ยวข้องกับเรื่องใด

- 18 เพื่อตอบแทนคำขอบคุณ ท่านสามารถขอของกำนัลเล็กๆน้อยๆจากผม เช่น เพลง โปรแกรม ฯลฯ ที่สามารถส่งทางออนไลน์ได้ ไม่ต้องเกรงใจนะครับ แล้ว ผมจะพยายามหามาให้ครับ

ขอขอบคุณท่านอย่างสูงที่อนุเคราะห์ร่วมมือและตอบแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้

ภาคผนวก ง
แบบสัมภาษณ์ออนไลน์สมาชิกหญิงรักหญิงในชุมชนเลสล่า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์: สมาชิกเว็บไซต์ Lesla.com

การวิจัยเรื่อง : *“ชีวิตของคนรักเพศเดียวกันในชุมชนเสมือนจริง”* ...ผู้วิจัยขอขอบคุณสมาชิกทุกท่านที่สละเวลาตอบคำถาม คำตอบที่ได้รับผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับ ปกปิดชื่อออนไลน์และอีเมลของท่าน โดยจะใช้นามสมมติแทน และไม่เขียนรายงานวิจัยเป็นกรณีศึกษาอันจะสามารถสืบความถึงท่านได้ว่าท่านคือใคร

คำแนะนำ: แบบสัมภาษณ์มี 17 ข้อ ใน 3 ประเด็น ได้แก่

- (1) การสร้าง รูปแบบและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์
- (2) ปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ของท่านกับผู้อื่น
- (3) ปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ของท่านกับชุมชนออนไลน์

โปรดตอบคำถามลงในพื้นที่ว่างระหว่างคำถามแต่ละข้อ - คำตอบไม่มีถูกผิด ทุกคำตอบคือตัวตนของท่าน

มีข้อสงสัย ติดต่อ email/IM: cyberqueer@hotmail.com

Blog:<http://cyberqueer.blogspot.com>

โทร.08-1779-8930

การสร้าง รูปแบบและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์

- 1 ท่านเข้าร่วมเป็นสมาชิกของ Lesla เมื่อใด มีเหตุผลหรือแรงจูงใจใดจึงสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิงแห่งนี้

- 2 ผู้วิจัยขอทำความรู้จักตัวตนออนไลน์ของท่านในประเด็นต่อไปนี้

1. **ชื่อออนไลน์ (Diarist)** - ชื่อว่าอะไร มีความหมาย มีที่มา และคิดว่าสะท้อนตัวตนของท่านอย่างไร
2. **ความสนใจ (Interest)** - ท่านชอบ สนใจ หรือไม่ชอบ ไม่สนใจอะไรบ้าง เช่น เพลง ดนตรี งานอดิเรก
3. **เรื่องราว (Stories)** – ท่านมีวิธีเลือกเขียนเรื่องราวในไดอารี่ออนไลน์เพื่อ

- 3 ท่านมีวิธีสร้างความประทับใจต่อผู้อื่นใน Lesla (ให้ผู้อื่นจำตัวตนออนไลน์ของท่านได้) อย่างไร เช่น ลักษณะการเขียนไดอารี่ออนไลน์ ใช้ชื่อออนไลน์ที่โดดเด่น ลักษณะของไดอารี่ที่สะดุดตา เขียนเรื่องราวที่ชวนอ่าน น่าติดตาม

- 4 ท่านคิดว่า เมื่อผู้อื่นใน Lesla อ่านชื่อออนไลน์ เห็นลักษณะไดอารี่ อ่านเรื่องราวในไดอารี่ของท่านแล้ว พวกเขาจะเข้าใจตัวท่าน หรือรู้สึกต่อตัวท่านอย่างไร

- 5 ตัวตนออนไลน์หรือโลกออนไลน์ของท่านมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับตัวตนจริงๆหรือชีวิตจริงๆของท่าน หรือไม่ อย่างไร และท่านคิดว่ามีเส้นแบ่งระหว่างตัวตนออนไลน์ และตัวตนจริงๆหรือไม่ อย่างไร

- 6 ข้อความต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร อาจยกประสบการณ์ของท่านประกอบ

1. อินเทอร์เน็ตช่วยให้ท่าน อยากรับ อยากรู้ อยากรับแสดงออก หรืออยากสร้างตัวตนอย่างไรก็ได้ ตามใจต้องการ
2. ชุมชนใน Lesla ทำให้ท่านกล้าที่จะทำสิ่งต่างๆ เช่น พูด แสดงความคิดเห็น เรียนรู้ มากกว่าในชีวิตจริง
3. ชุมชนใน Lesla ทำให้ท่านรู้สึกไม่โดดเดี่ยว และกล้า เปิดเผยแสดงความเป็นหญิงรักหญิง (Come out) มากกว่าในชีวิตจริง
4. ด้วยภาวะไม่ปรากฏตัวตนที่แท้จริงในอินเทอร์เน็ต เช่น อายุ เพศ หน้าตา ผิวพรรณ ทำให้ท่านกล้าที่จะแสดงตัวตน มากกว่าในชีวิตจริง

ปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ของท่านกับผู้อื่น

- 7 ท่านคิดว่าความสัมพันธ์โดยส่วนใหญ่ของท่านกับผู้อื่นใน Lesla เป็นแบบใดต่อไปนี่ เพราะเหตุใด

1. ท่านเปิดเผยตนเองกับคนอื่นและผู้อื่นก็เปิดเผยตัวเองต่อท่าน

2. ท่านไม่เปิดเผยตนเองกับคนอื่นแต่คนอื่นเปิดเผยตัวเองต่อท่าน
3. ท่านเปิดเผยตนเองกับคนอื่นแต่คนอื่นไม่เปิดเผยตัวเองต่อท่าน
4. ท่านไม่เปิดเผยตนเองกับคนอื่นและคนอื่นก็ไม่เปิดเผยตัวเองต่อท่าน

- 8 ท่านมีวิธีสร้างความสัมพันธ์หรือปฏิสัมพันธ์กับชาวหญิงรักหญิงคนอื่นๆ ใน Lesla อย่างไร เช่น โต้ตอบกระทู้ เลือกแอต msnk เพื่อ chat คอมเมนต์ไดอารี่

- 9 ท่านได้ให้ข้อมูลที่แท้จริงเกี่ยวกับ "ตัวตนจริงๆ" และเรื่องราวใน "ชีวิตจริงๆ" ของท่านต่อผู้อื่นที่รู้จักกันทางออนไลน์ ในทางใดต่อไปนี หรือไม่ เพราะเหตุใด

1. ข้อมูลส่วนตัว (Profile) ในเว็บไซต์
2. การพูดคุย (Chat) ในโปรแกรมสนทนา
3. การพูดคุยในเว็บบอร์ด (Forum discussion)
4. การเขียนและคอมเมนต์ในไดอารี่ออนไลน์ (Online Diary)

กรณีข้างต้น หากท่านเปิดเผยตัวตนจริงๆ ของท่านต่อผู้อื่นแล้ว ท่านเปิดเผยอย่างไร

- 10 ท่านติดต่อ/มีความสัมพันธ์กับผู้อื่น "ในชีวิตจริงๆ" กับสมาชิก Lesla คนอื่นๆ ด้วยหรือไม่ หากมี ทางใดบ้าง เช่น พบกันจริงๆ โทรศัพท์ และท่านได้พูดคุย/ทำกิจกรรมใดบ้าง

ปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ของท่านกับชุมชนออนไลน์

- 11 ท่านคิดว่า Lesla มีความเป็นชุมชนหรือไม่ อย่างไร หากมี คิดว่าปัจจัยใดบ้างที่ช่วยสร้างความ เป็นชุมชนขึ้น

- 12 ท่านคิดว่า ตนเองมีความผูกพัน/รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งกับ Lesla อยู่ในระดับใด (ให้คะแนนจาก 10 คะแนน) เพราะเหตุใด

- 13 ท่านคิดว่าการเป็นสมาชิก เขียน- คอมเมนต์-อ่านไดอารีออนไลน์ เข้าร่วมกิจกรรม ฯลฯ ใน Lesla มีผลต่อชีวิต ตัวตนของท่านและความเป็นหญิงรักหญิง/ข้ามเพศของท่านหรือไม่ อย่างไร

- 14 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อ Lesla ในฐานะที่เป็นพื้นที่สำหรับชาวหญิงรักหญิง และคิดว่า Lesla มีลักษณะโดดเด่น ตรงไหนบ้าง เพราะอะไร

- 15 พื้นที่ส่วนใดของ Lesla ที่ท่านชื่นชอบมากที่สุดและน้อยที่สุด เพราะอะไร

- 16 ถามเกี่ยวกับ การอ่าน-คอมเมนต์-เขียนไดอารีออนไลน์

1. ท่านสนใจอ่านไดอารี ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องใดบ้าง เพราะอะไร
2. ท่านมีวิธีการเลือกตัดสินใจคอมเมนต์ไดอารี อย่างไร กรณีใดบ้างที่เลือกคอมเมนต์
3. หากท่านตัดสินใจเขียนไดอารีออนไลน์ เรื่องราวที่ท่านเขียนมักเกี่ยวข้องกับเรื่องใด

- 17 เพื่อตอบแทนคำขอบคุณ ท่านสามารถขอของกำนัลเล็กๆน้อยจากผม ได้เลยครับ เช่น เพลง โปรแกรม ฯลฯ ที่สามารถส่งทางออนไลน์ได้ ไม่ต้องเกรงใจ ขอเลยครับ ผมจะได้พยายามหามาให้ครับ ถ้าขอ...กรอกอีกเมลด้วยครับ จะได้จัดส่งไปให้ ;)

ขอขอบคุณท่านอย่างสูงที่อนุเคราะห์ร่วมมือและตอบแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้

ภาคผนวก จ

แบบสัมภาษณ์ออนไลน์สมาชิกหญิงข้ามเพศในชุมชนไทยเลดีบอยซ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์: สมาชิกเว็บไซต์ Thai LadyBoYz.net

การวิจัยเรื่อง : “ชีวิตของคนรักเพศเดียวกันในชุมชนเสมือนจริง” ...ผู้วิจัยขอขอบคุณสมาชิกทุกท่านที่สละเวลาตอบคำถาม คำตอบที่ได้รับผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับ ปกปิดชื่อผู้ใช้ (Username) และ อีเมลของท่าน โดยจะใช้นามสมมติแทน และไม่เขียนรายงานวิจัยเป็นกรณีศึกษา อันจะสามารถสืบความถึงท่านได้ว่าท่านคือใคร

คำแนะนำ: แบบสัมภาษณ์มี 18 ข้อ ใน 3 ประเด็น ได้แก่

- (1) การสร้าง รูปแบบและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์
- (2) ปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ของท่านกับผู้อื่น
- (3) ปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ของท่านกับชุมชนออนไลน์

โปรดตอบคำถามลงในพื้นที่ว่างระหว่างคำถามแต่ละข้อ - คำตอบไม่มีถูกผิด ทุกคำตอบคือตัวตนของท่าน

มีข้อสงสัย ติดต่อ email/IM: cyberqueer@hotmail.com

Blog:<http://cyberqueer.blogspot.com>

โทร.08-1779-8930

การสร้าง รูปแบบและการแสดงออกของตัวตนออนไลน์

- 1 ท่านเข้าร่วมเป็นสมาชิกของ Thai LadyBoYz เมื่อใด มีเหตุผลหรือแรงจูงใจใดจึงสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกชุมชนออนไลน์ของชาวข้ามเพศแห่งนี้

- 2 ผู้วิจัยขอทำความรู้จักตัวตนออนไลน์ของท่านในประเด็นต่อไปนี้

1. **ชื่อผู้ใช้/นามแฝง (Username)** - ชื่อว่าอะไร มีความหมาย มีที่มา และคิดว่าสะท้อนตัวตนของท่านอย่างไร
2. **รูปประจำตัว (Avatar)** - ท่านมีวิธีการเลือกอย่างไร ท่านคิดว่ารูปประจำตัวที่ท่านเลือก สะท้อนเรื่องราวความเป็นตัวท่านอย่างไร
3. **ลายเซ็น (Signature)** - ท่านมีวิธีการเลือกหรือเขียนลายเซ็น เพื่อสะท้อนตัวตน เรื่องราวของท่านในเรื่องใดบ้าง

- 3 ท่านมีวิธีสร้างความประทับใจต่อผู้อื่นใน Thai LadyBoYz (ให้ผู้อื่นจำตัวตนออนไลน์ของท่านได้) อย่างไร เช่น ใช้ชื่อผู้ใช้ที่จำง่าย ใช้รูปประจำตัวที่โดดเด่น ลายเซ็นสะดุดตา

4 ท่านคิดว่า เมื่อผู้อื่นใน Thai LadyBoYz เห็นลักษณะการตอบกระทู้ อ่านชื่อผู้ใช้ เห็นรูปประจำตัว อ่านลายเซ็นของท่าน พวกเขาจะเข้าใจตัวท่าน หรือรู้สึกต่อตัวท่านว่าอย่างไร

5 กรณีที่ท่านสามารถเปลี่ยนรูปประจำตัว และลายเซ็นได้ มีกรณีใดบ้างที่ท่านเปลี่ยนสิ่งเหล่านั้น ในทางตรงกันข้าม เหตุใดท่านจึงไม่เปลี่ยนและยังคงสิ่งเหล่านั้นไว้

6 ตัวตนออนไลน์ของท่านมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับตัวตนจริงๆหรือชีวิตจริงๆของท่านหรือไม่ อย่างไร และท่านคิดว่ามีเส้นแบ่งระหว่างตัวตนออนไลน์ และตัวตนจริงๆหรือไม่ อย่างไร

7 ข้อความต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร อาจยกประสบการณ์ของท่านประกอบ

1. อินเทอร์เน็ตช่วยให้ท่าน อยากรับ อยากรู้ อยากรับรู้ หรืออยากสร้างตัวตนอย่างไรก็ได้ ตามใจต้องการ
2. ชุมชนใน Thai LadyBoyz ทำให้ท่านกล้าที่จะทำสิ่งต่างๆ เช่น พูด แสดงความคิดเห็น เรียนรู้ มากกว่าในชีวิตจริง
3. ชุมชนใน Thai LadyBoYz ทำให้ท่านรู้สึกไม่โดดเดี่ยว และกล้า เปิดเผยแสดงความเป็นข้ามเพศ (Come out) มากกว่าในชีวิตจริง
4. ด้วยภาวะไม่ปรากฏตัวตนที่แท้จริงในอินเทอร์เน็ต เช่น อายุ เพศ หน้าตา ผิวพรรณ ทำให้ท่านกล้าที่จะแสดงตัวตน มากกว่าในชีวิตจริง

ปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ของท่านกับผู้อื่น

8 ท่านคิดว่าความสัมพันธ์โดยส่วนใหญ่ของท่านกับผู้อื่นใน Thai LadyBoYz เป็นแบบใดต่อไปนี้ เพราะเหตุใด

1. ท่านเปิดเผยตนเองกับคนอื่นและผู้อื่นก็เปิดเผยตัวเองต่อท่าน
2. ท่านไม่เปิดเผยตนเองกับคนอื่นแต่คนอื่นเปิดเผยตัวเองต่อท่าน
3. ท่านเปิดเผยตนเองกับคนอื่นแต่คนอื่นไม่เปิดเผยตัวเองต่อท่าน
4. ท่านไม่เปิดเผยตนเองกับคนอื่นและคนอื่นก็ไม่เปิดเผยตัวเองต่อท่าน

- 9 ท่านมีวิธีสร้างความสัมพันธ์หรือปฏิสัมพันธ์กับชาวข้ามเพศคนอื่นๆใน Thai LadyBoYz อย่างไร เช่น โต้ตอบกระทู้ เลือกแอต msn เพื่อ chat

- 10 ท่านได้ให้ข้อมูลที่แท้จริงเกี่ยวกับ “ตัวตนจริงๆ” และเรื่องราวใน “ชีวิตจริงๆ” ของท่านต่อผู้อื่นที่รู้จักกันทางออนไลน์ ในทางใดต่อไปนี หรือไม่ เพราะเหตุใด

1. ข้อมูลส่วนตัว (Profile) ในเว็บไซต์
2. การพูดคุย (Chat) ในโปรแกรมสนทนา
3. การพูดคุยในเว็บบอร์ด (Forum discussion)

กรณีข้างต้น หากท่านเปิดเผยตัวตนจริงๆ ของท่านต่อผู้อื่นแล้ว ท่านเปิดเผยอย่างไร

- 11 ท่านติดต่อ/มีความสัมพันธ์กับผู้อื่น “ในชีวิตจริงๆ” กับสมาชิกคนอื่นๆด้วยหรือไม่ หากมี ทางใดบ้าง เช่น พบกันจริงๆ โทรศัพท์ และท่านได้พูดคุย/ทำกิจกรรมใดบ้าง

ปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ของท่านกับชุมชนออนไลน์

- 12 ท่านคิดว่า Thai LadyBoYz มีความเป็นชุมชนหรือไม่ อย่างไร หากมี คิดว่าปัจจัยใดบ้างที่ช่วยสร้างความเป็นชุมชนขึ้น

- 13 ท่านคิดว่า ตนเองมีความผูกพัน/รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งกับ Thai LadyBoYz อยู่ในระดับใด (ให้คะแนนจาก 10 คะแนน) เพราะเหตุใด

- 14 ท่านคิดว่าการเป็นสมาชิก ตอบ-อ่านกระทู้ เข้าร่วมกิจกรรม ฯลฯ ใน Thai LadyBoYz มีผลต่อชีวิต ตัวตนของท่านและความเป็นคนข้ามเพศของท่านหรือไม่ อย่างไร

15 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อ Thai LadyBoyz ในฐานะที่เป็นพื้นที่สำหรับชาวข้ามเพศ และคิดว่า Thai LadyBoyz มีลักษณะโดดเด่น ตรงไหนบ้าง เพราะอะไร

384

16 พื้นที่ส่วนตัวของ Thai LadyBoyz ที่ท่านชื่นชอบมากที่สุดและน้อยที่สุด เพราะอะไร

17 ถ้ามเกี่ยวกับ การอ่าน-ตอบ-ตั้งกระทู้

1. ท่านสนใจอ่านกระทู้ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องใดบ้าง เพราะอะไร
2. ท่านมีวิธีการเลือกตัดสินใจตอบกระทู้อย่างไร กรณีใดบ้างที่เลือกตอบ
3. หากท่านตัดสินใจตั้งกระทู้ กระทู้ที่ท่านตั้งมักเกี่ยวข้องกับเรื่องใด

18 เพื่อตอบแทนคำขอบคุณ ท่านสามารถขอของกำนัลเล็กๆน้อยๆจากผม เช่น เพลง โปรแกรม ฯลฯ ที่สามารถส่งทางออนไลน์ได้ ไม่ต้องเกรงใจ ขอเลยครับ ผมจะพยายามหา มาให้

ขอขอบคุณท่านอย่างสูงที่อนุเคราะห์ร่วมมือและตอบแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ
แบบสัมภาษณ์ออนไลน์ผู้ดูแลเว็บชุมชนไทยแลนด์เอ๊าท์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์: เว็บบอร์ดเว็บไซต์ ThailandOut.com

การวิจัยเรื่อง : "ชีวิตของคนรักเพศเดียวกันชุมชนเสมือนจริง" ...ผู้วิจัยขอขอบคุณเว็บมาสเตอร์และผู้ดูแลระบบทุกท่านที่สละเวลาตอบคำถาม คำถามที่ได้รับผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับ อนึ่ง ภายในเดือน พฤษภาคม 2552 ผู้วิจัยจะส่งผลการวิจัยทั้งหมดมาให้แต่ท่าน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเว็บไซต์ของท่านต่อไป

คำแนะนำ: แบบสัมภาษณ์มี 17 ข้อ ใน 4 ประเด็น ได้แก่ (1) กระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์ในเว็บไซด์ (2) ลักษณะและองค์ประกอบของชุมชนออนไลน์ในเว็บไซด์ (3) ปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ในชุมชนออนไลน์ (4) ขอลีเมลของสมาชิก ThailandOut

โปรดตอบคำถามลงในตารางในคอลัมน์คำตอบ หรือ ตอบคำถามโดยพิมพ์ผ่านทางเว็บไซด์ในอีเมล แล้วโปรดส่งมาที่ cyberqueer@hotmail.com

คำถาม	คำตอบ
❖ กระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์ในเว็บไซด์	
1. ThailandOut มีประวัติ/ความเป็นมาอย่างไร	
2. ท่านคิดว่า ThailandOut มี "ความเป็นชุมชน" อย่างไร	
3. เหตุใดท่านจึงสร้าง ThailandOut เป็นชุมชนสำหรับชาวเกย์ขึ้น มีแรงจูงใจใดหรือไม่ อย่างไร	
4. ชื่อ ThailandOut มีที่มาอย่างไร เหตุใดท่านจึงตั้งชื่อเช่นนั้น และท่านคิดว่าพื้นที่ใน ThailandOut มีความสำคัญต่อชาวเกย์อย่างไร	
5. ท่านมีขั้นตอนการสร้างชุมชนออนไลน์ของชาวเกย์ ใน ThailandOut ขึ้นมาอย่างไร มีอะไรบ้างที่ช่วยเหลือหรือเป็นเครื่องมือในการสร้างชุมชน	
6. ท่านมีองค์กรและสปอนเซอร์สนับสนุนเว็บไซด์ ThailandOut จากแหล่งใดบ้าง เหตุใดองค์กรและสปอนเซอร์เหล่านั้นจึงตกลงสนับสนุน ThailandOut	

คำถาม	คำตอบ
7. ช่วยเล่าถึงการเติบโต/พัฒนาการของ ThailandOut ชุมชนออนไลน์ของชาวเกย์แห่งนี้ ท่านคิดว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่ช่วยให้ชุมชนออนไลน์แห่งนี้เติบโตและคงอยู่ต่อไปได้	

คำถาม	คำตอบ
❖ ลักษณะและองค์ประกอบของชุมชนออนไลน์ในเว็บไซต์ 1. เว็บไซต์และเว็บบอร์ดใน ThailandOut มีโครงสร้างและองค์ประกอบใดบ้าง เหตุใดท่านจึงเลือกสร้างโครงสร้างและองค์ประกอบเหล่านั้นขึ้นมา	
2. ท่านคิดว่าเว็บไซต์และเว็บบอร์ดใน ThailandOut มีลักษณะเด่นและลักษณะด้อยตรงไหนบ้าง อย่างไร	
3. ท่านคิดว่าองค์ประกอบใดของเว็บไซต์และเว็บบอร์ดใน ThailandOut ที่สมาชิกชื่นชอบและใช้มากที่สุด เพราะเหตุใด	
4. ท่านกำหนดชื่อกลุ่มสมาชิกในเว็บบอร์ดไว้กี่กลุ่ม (เช่น Administrator, Global Moderator, Moderator, User และ Guest) แต่ละกลุ่มมีความหมายและแตกต่างกันอย่างไร	

คำถาม	คำตอบ
5. ชื่อสถานภาพ/ระดับชั้นของสมาชิกในเว็บบอร์ด ThailandOut มีความหมายว่าอย่างไร ได้แก่ Out God, Out Sr., Full Out Out Jr., และ New Out มีความคิดโตมาสนับสนุนการตั้งชื่อดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร	

คำถาม	คำตอบ
❖ ปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ในชุมชนออนไลน์	
1. สมาชิกใน ThailandOut มีรูปแบบการช่วยเหลือ ร่วมมือกัน อย่างไรบ้าง	
2. หากสมาชิกละเมิดกฎของเว็บบอร์ด ท่านมีมาตรการควบคุมและลงโทษอย่างไร	
3. หากเกิดความขัดแย้งขึ้นในเว็บบอร์ด เช่น ทะเลาะ ด่าว่ากันระหว่างสมาชิก ท่านมีวิธีการไกล่เกลี่ยและประนีประนอมอย่างไร	
4. การจัดงานหรือกิจกรรมให้สมาชิกในเว็บไซด์พบปะกันจริงๆ ในเว็บไซด์ของท่านเกิดขึ้นในกรณีใดบ้าง เกิดขึ้นในรูปแบบใด (เช่น สังสรรค์ ทำบุญ/บริจาคทาน) มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำถาม	คำตอบ
❖ ขออีเมลของสมาชิก ThailandOut 1. ผมขอความกรุณา ขอรายชื่ออีเมลของสมาชิก 5 รายชื่อ (พร้อมชื่อเล่น หากเป็นไปได้) ผู้ที่ท่านคิดว่า “มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน” เช่น เข้าเว็บอย่างสม่ำเสมอ ตอบกระทู้มากพอสมควร ร่วมทำกิจกรรมกับเว็บบ่อยครั้ง เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้ติดต่อสัมภาษณ์สมาชิกต่อไป	

☺ ขอขอบคุณท่านอย่างสูงที่อนุเคราะห์ร่วมมือและตอบแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ ☺

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ช
แบบสัมภาษณ์ออนไลน์ผู้ดูแลเว็บชุมชนเลสล้ำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์: เว็บไซต์เลสเบี้ยน Lesla.com

การวิจัยเรื่อง: "ชีวิตของคนรักเพศเดียวกันชุมชนเสมือนจริง" ...ผู้วิจัยขอขอบคุณเว็บไซต์และผู้ดูแลระบบทุกท่านที่สละเวลาตอบคำถาม คำถามที่ได้รับผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับ หนึ่ง ภายในเดือน พฤษภาคม 2552 ผู้วิจัยจะส่งผลการวิจัยทั้งหมดมาให้แต่ท่าน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเว็บไซต์ของท่านต่อไป

คำแนะนำ: แบบสัมภาษณ์มี 15 ข้อ ใน 4 ประเด็น ได้แก่ (1) กระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์ในเว็บไซต์ (2) ลักษณะและองค์ประกอบของชุมชนออนไลน์ในเว็บไซต์ (3) ปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ในชุมชนออนไลน์ และ (4) ขอบเขตของสมาชิก Lesla

โปรดตอบคำถามลงในตารางในคอลัมน์คำตอบ หรือ ตอบคำถามโดยพิมพ์ผ่านทางเว็บไซต์ในอีเมล แล้วโปรดส่งมาที่cyberqueer@hotmail.com

คำถาม	คำตอบ
❖ กระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์ในเว็บไซต์	
1. Lesla มีประวัติ/ความเป็นมาอย่างไร	
2. ท่านคิดว่า Lesla มี "ความเป็นชุมชน" อย่างไร	
3. เหตุใดท่านจึงสร้าง Lesla เป็นชุมชนออนไลน์สำหรับหญิงรักหญิงขึ้น มีแรงจูงใจใดหรือไม่ อย่างไร	
4. ชื่อ Lesla มีที่มาอย่างไร เหตุใดท่านจึงตั้งชื่อเช่นนั้น และท่านคิดว่าพื้นที่ใน Lesla มีความสำคัญต่อหญิงรักหญิงอย่างไร	
5. ท่านมีขั้นตอนการสร้างชุมชนออนไลน์หญิงรักหญิง ใน Lesla ขึ้นมาอย่างไร มีอะไรบ้างที่ช่วยเหลือหรือเป็นเครื่องมือในการสร้างชุมชน	
6. มีองค์กรและสปอนเซอร์สนับสนุน เว็บไซต์ Lesla จากแหล่งใดบ้าง เหตุใดองค์กรและสปอนเซอร์เหล่านั้นจึงตกลงสนับสนุน Lesla	

คำถาม	คำตอบ
7. ช่วยเล่าถึงการเติบโต/พัฒนาการของ Lesla ชุมชนออนไลน์ของหญิงรักหญิงแห่งนี้ ท่านคิดว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่ช่วยให้ชุมชนออนไลน์แห่งนี้เติบโตและคงอยู่ต่อไปได้	

คำถาม	คำตอบ
❖ ลักษณะและองค์ประกอบของชุมชนออนไลน์ในเว็บไซต์	
1. เว็บไซต์ เว็บบอร์ด และไดอารี่ออนไลน์ใน Lesla มีโครงสร้างและองค์ประกอบใดบ้าง เหตุใดท่านจึงเลือกสร้างโครงสร้างและองค์ประกอบเหล่านั้นขึ้นมา	
2. ท่านคิดว่าเว็บไซต์ เว็บบอร์ดและไดอารี่ออนไลน์ใน Lesla มีลักษณะเด่นและลักษณะด้อยตรงไหนบ้าง อย่างไร	
3. ท่านคิดว่าองค์ประกอบใดของเว็บไซต์ เว็บบอร์ด และไดอารี่ออนไลน์ใน Lesla ที่สมาชิกชื่นชอบและใช้มากที่สุด เพราะเหตุใด	

คำถาม	คำตอบ
❖ ปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ในชุมชนออนไลน์	
1. สมาชิกใน Lesla มีรูปแบบการช่วยเหลือ ร่วมมือกันอย่างไรบ้าง	

คำถาม	คำตอบ
2. หากสมาชิกละเมิดกฎของเว็บบอร์ด และไดอารี่ออนไลน์ ท่านมี มาตรการควบคุมและลงโทษ อย่างไร	
3. หากเกิดความขัดแย้งขึ้นในเว็บบอร์ด และไดอารี่ออนไลน์ เช่น ทะเลาะ ต่อกันระหว่างสมาชิก ท่านมี วิธีการไกล่เกลี่ยและประนีประนอม อย่างไร	
4. การจัดงานหรือกิจกรรมให้สมาชิกในเว็บไซต์พบปะกันจริงๆ เช่น Lesla Night เกิดขึ้นในกรณีใดบ้าง เกิดขึ้นในรูปแบบใด (เช่น สังสรรค์ ทำบุญ/บริจาคทาน) มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร	

คำถาม	คำตอบ
❖ ขออีเมลล์ของสมาชิก Lesla 1. ผมขอความกรุณาท่าน ขอรายชื่ออีเมลล์ของสมาชิก 5 รายชื่อ (พร้อมชื่อเล่น หากเป็นไปได้) ผู้ที่ท่านคิดว่า “มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน” เช่น เข้าเว็บอย่างสม่ำเสมอ ตอบกระทู้มากพอสมควร ร่วมทำกิจกรรมกับเว็บบ่อยครั้ง เพื่อผู้วิจัยจะได้ติดต่อสัมภาษณ์สมาชิกต่อไป	

☺ ขอขอบคุณท่านอย่างสูงที่อนุเคราะห์ร่วมมือและตอบแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ ☺

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ซ
แบบสัมภาษณ์ออนไลน์ผู้ดูแลเว็บไซต์ชุมชนไทยเลดีบอยซ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์: เว็บไซต์ Thai LadyBoyz.net

การวิจัยเรื่อง : “ชีวิตของคนรักเพศเดียวกันชุมชนเสมือนจริง” ...ผู้วิจัยขอขอบคุณเว็บไซต์และผู้ดูแลระบบทุกท่านที่สละเวลาตอบคำถาม คำถามที่ได้รับผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับ หนึ่ง ภายในเดือน พฤษภาคม 2552 ผู้วิจัยจะส่งผลการวิจัยทั้งหมดมาให้แต่ท่าน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเว็บไซต์ของท่านต่อไป

คำแนะนำ: แบบสัมภาษณ์มี 17 ข้อ ใน 4 ประเด็น ได้แก่ (1) กระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์ในเว็บไซต์ (2) ลักษณะและองค์ประกอบของชุมชนออนไลน์ในเว็บไซต์ (3) ปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ในชุมชนออนไลน์ และ (4) ขอลีเมลล์ของสมาชิก Thai LadyBoyz

โปรดตอบคำถามลงในตารางในคอลัมน์คำตอบ หรือ ตอบคำถามโดยพิมพ์ผ่านทางเว็บไซต์ในอีเมล แล้วโปรดส่งมาที่ cyberqueer@hotmail.com

คำถาม	คำตอบ
❖ กระบวนการสร้างชุมชนออนไลน์ในเว็บไซต์	
1. Thai LadyBoyz มีประวัติ/ความเป็นมาอย่างไร	
2. ท่านคิดว่า Thai LadyBoyz มี “ความเป็นชุมชน” อย่างไร	
3. เหตุใดท่านจึงสร้าง Thai LadyBoyz เป็นชุมชนสำหรับสำหรับชาวข้ามเพศขึ้น มีแรงจูงใจใดหรือไม่ อย่างไร	
4. ชื่อ Thai LadyBoyz มีที่มาอย่างไร เหตุใดท่านจึงตั้งชื่อเช่นนั้น และท่านคิดว่าพื้นที่ใน Thai LadyBoyz มีความสำคัญต่อชาวข้ามเพศอย่างไร	
5. ท่านมีขั้นตอนการสร้างชุมชนออนไลน์ของชาวข้ามเพศ ใน Thai LadyBoyz ขึ้นมาอย่างไร มีอะไรบ้างที่ช่วยเหลือหรือเป็นเครื่องมือในการสร้างชุมชน	
6. มีองค์กรและสปอนเซอร์สนับสนุนเว็บไซต์ Thai LadyBoyz จากแหล่งใดบ้าง เหตุใดองค์กรและสปอนเซอร์เหล่านั้นจึงตกลงสนับสนุน Thai LadyBoyz	

คำถาม	คำตอบ
7. ช่วยเล่าถึงการเติบโต/พัฒนาการของ Thai LadyBoyz ชุมชนออนไลน์ของชาวข้ามเพศแห่งนี้ ท่านคิดว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่ช่วยให้ชุมชนออนไลน์แห่งนี้เติบโตและคงอยู่ต่อไปได้	

คำถาม	คำตอบ
❖ ลักษณะและองค์ประกอบของชุมชนออนไลน์ในเว็บไซต์ 1. เว็บไซต์และเว็บบอร์ดใน Thai LadyBoyz มีโครงสร้างและมีองค์ประกอบใดบ้าง เหตุใดท่านจึงเลือกสร้างโครงสร้างและองค์ประกอบเหล่านั้นขึ้นมา	
2. ท่านคิดว่าเว็บไซต์และเว็บบอร์ดใน Thai LadyBoyz มีลักษณะเด่นและลักษณะด้อยตรงไหนบ้าง อย่างไร	
3. ท่านคิดว่าองค์ประกอบใดของเว็บไซต์และเว็บบอร์ดใน Thai LadyBoyz ที่สมาชิกชื่นชอบและใช้มากที่สุด เพราะเหตุใด	
4. ท่านกำหนดชื่อกลุ่มสมาชิกในเว็บบอร์ดไว้กี่กลุ่ม เช่น TLBz's friends, TLBz's moderators, TLBz's pharmacists, ผู้ลงทะเบียน (user) และ ผู้มาเยือน (guest) แต่ละกลุ่มมีความหมายและแตกต่างกันอย่างไร	

คำถาม	คำตอบ
5. ชื่อสถานภาพ/ระดับชั้นของสมาชิกในเว็บบอร์ด Thai LadyBoyz มีความหมายว่าอย่างไร เช่น แอบดูเขาเมากัน เมากักระจาย เมากักระจาย ฯลฯ มีความคิดใดมาสนับสนุนการตั้งชื่อดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร (“มีเอกลักษณ์ดีครับอยากรู้”)	

คำถาม	คำตอบ
❖ ปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ในชุมชนออนไลน์	
1. สมาชิกใน Thai LadyBoyz มีรูปแบบการช่วยเหลือร่วมมือกัน อย่างไรบ้าง	
2. หากสมาชิกละเมิดกฎของเว็บบอร์ด ท่านมีมาตรการควบคุมและลงโทษอย่างไร	
3. หากเกิดความขัดแย้งขึ้นในเว็บบอร์ด เช่น ทะเลาะ ต้าว่ากันระหว่างสมาชิก ท่านมีวิธีการไกล่เกลี่ยและประนีประนอมอย่างไร	
4. การจัดงานหรือกิจกรรมให้สมาชิกในเว็บไซต์พบปะกันจริงๆ ในเว็บไซต์ของท่านเกิดขึ้นในกรณีใดบ้าง เกิดขึ้นในรูปแบบใด (เช่น สังสรรค์ ทำบุญ/บริจาคทาน) มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร	

คำถาม	คำตอบ
❖ ขออีเมลล์ของสมาชิก Thai LadyBoyz 1. ผมขอความกรุณาท่าน ขอรายชื่ออีเมลล์ของสมาชิก 5 รายชื่อ (พร้อมชื่อเล่น หากเป็นไปได้) ผู้ที่ท่านคิดว่า “มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน” เช่น เข้าเว็บอย่างสม่ำเสมอ ตอบกระทู้มากพอสมควร ร่วมทำกิจกรรมกับเว็บบ่อยครั้ง เพื่อผู้วิจัยจะได้ติดต่อสัมภาษณ์สมาชิกต่อไป	

☺ ขอขอบคุณท่านอย่างสูงที่อนุเคราะห์ร่วมมือและตอบแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ ☺

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายจตุรวิทย์ ทองเมือง เกิดเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2525 ที่จังหวัดสงขลา สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา กลุ่มวิชาวิจัยทางสังคมศาสตร์ จากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2547

ในระหว่างปี พ.ศ. 2548-2550 เคยทำงานเป็นผู้ช่วยสอน (TA-Teaching Assistant) ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยทำหน้าที่เป็นผู้บรรยาย ทบทวนในวิชาสังคมวิทยาปริทัศน์ เป็นผู้ช่วยเตรียมและตรวจงานนิสิตในวิชาสังคมวิทยาปริทัศน์ จิตวิทยาสังคม ทฤษฎีสังคมวิทยา และสังคมและวัฒนธรรม

ทุนการศึกษาและรางวัลที่ได้รับได้แก่

- 1) ทุนค่าเล่าเรียนจากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างปี พ.ศ. 2544-2547
- 2) ทุนผู้ช่วยสอนจากภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2548
- 3) ทุนผู้ช่วยสอนจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างปี พ.ศ. 2549-2550
- 4) เกียรติบัตรผู้ได้รับคัดเลือกให้เป็นนิสิตดีเด่นของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2549
- 5) เกียรติบัตรผู้ได้รับคัดเลือกและยกย่องว่าเป็นผู้มีความประพฤติดีงาม โดยพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ประจำปี 2550

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย